X 307/9

Digitized by Google

Google

POETAE
LATINI MINORES

TOMI SEXTI

QVI

CARMINA

DE

RE HORTENSI ET VILLATICA

ITEM

AMATORIA ET LVDICRA

COMPLECTITVR

PARS POSTERIOR

CVRAVIT

IO. CHRISTIANVS WERNSDORF

S. J. Les Fontaines 60 - CHANTILLY

HELMSTADII

SVMTV. C. G. FLECKEISEN, ACAD. BIBLIOP.

MDCCLXXXVIIII

INSTITUTION IHS BELLEVUE-ISEURE

EX LIBRIS DOMUS
Bibliotheca
- artium -
SANCTI STANISLAI

LECTORI
CHRISTIANVS GOTTL. WERNSDORF
S. D

Cum ſecus atque pater meus inſtituerat uiſum eſſet librario, uiro boneſtiſſimo, Tomum bunc ſextum Poët.Min. diſtribuere bipartito: uixdum edita ante bos quatuor annos et quod excurrit parte priore ad banc poſteriorem typis excudendam operae acceſſerunt. Verum urgentibus aliis negotiis librariis, in plures annos prouiſis et condictis, multis etiam ſubito atque ex improuiſo natis, ita bibliopolae cura operarumque labor diſtrictus eſt, uix ut longis interuallis intermiſſos ſaepius poëtas repetere liceret. Atque ea ſiue mora ſiue cunctatio iuſta quodammodo redemtori operis, excuſatior certe, facta eſt turbis bellicis, quae commerciis librariis apud exteras gentes ipſosque Germanos remotiores feliciter agendis diu multumque offecerunt. Ita quadrien-

drienuio quidem, quam propoſuerat librarius, tardius, nec tamen ulla ipſius uel mea aliqua culpa, pars haec poſterior ſequitur priorem, eſtque eadem faſcis poëtarum uniuerſi operis ultimus. Quae enim patris curis recenſita et illuſtrata reſtant carmina, Tomo ſeptimo ab ipſo deſtinata, Pſeudo-Plauti Querolus, Comoedia, et Hoſidii Getae Medea, Tragoedia, quia priorum uoluminum non implent menſuram, ſeponenda duximus, donec Soſiae alicuius, qui ſeorſim edere uelit ſingula, fauens aura adſpirauerit. Nam Riuini quidem commentationes ineditas in Moretum et Sueuii Moretarium atque in Epitomen Iliados Homericae, quibus inſerendis uolumen VII pinguefieri poſſe, in calce praefationis ad Tom. VI dicebam, interea temporis inuidi alicuius nebulonis mala manus furto abſtulit. Patris autem ad ſuos ipſius commentarios additamenta, quae in margine et charta pura exemplaris ſui notata repereram, poſtmodum uidi ab ipſo iam typis eſſe commiſſa et Supplementorum titulo ad calcem Tomi V reiecta. Quibus tamen et ipſis in margine noua quaedam ab eo alita reperi, quae quia non ſunt nimis multa, hoc loco inſerenda putaui. Sunt autem ſequentia:

AD

Ad Tomvm I

Supplem. nou. annot. Tom. V P. III p. 1445 lin. 3. a fine poſt uoc. Luneburgica *adde haec:* Primum ab eo editum eſt Nemeſiani Cynegeticon ſolum, Luneb. 1716. deinde idem auctius Nemeſiani et Calpurnii Eclogis, Lun. 1746. Hoc in litteris me monuit Niclaſius V. C.

Ad pag. 158 in Supplem. (T. V p. 1448) poſt Barthii iudicia adde etiam hoc. Pierius Valerianus Hieroglyph l. XXX, c. 12. de Scaro: *Ouidius eo uolumine, quod Halieuticon inſcribitur, quod opus olim a Nigidio elucubratum aiunt.*

Ad Tomvm II

Pag. 62 lin. 6 poſt uerbum *adiungam* ſequentia inſerenda ſunt et uerbis, quae in Addendis prioribus ad hunc locum adſcripſimus, praemittenda: Poſt Pithoeum carmen Veſpae integrum ſolus fere repetiit Andreas Riuinus, qui illud ad calcem *Coenae Cypriani dubiae per Maturum, Lotharii Caeſaris miniſtrum. compactae et digeſtae*, recudendum curauit, additis notulis et coniecturis ſuis, Lipſiae a. 1644. 4. ubi carmini hunc titulum praepoſuit: *Veſpae, ueteris et ob ioca ingenioſa ſuo aeuo non incelebris poëtae, Iudicium, diſceptantibus inter ſe de*

primatu Coco et Piſtore ſub arbitro Vulcano. Sine notis id carmen, omiſſo Veſpae auctoris nomine, repetitur in Collect. Piſaur. poët. Latin. Tomo IV. pag. 224. Riuini autem coniecturas et emendationes, ſuis quasque locis inferendas noſtris animaduerſionibus, ex eius editione huc transſcribam. *Ad u. 1) Lege* Ter-trinae uarias cunctis q. t. a. *V. 5) Lege* mellis opus, *hinc in u. ſeq.* Nec ſolum mel erit. *Ibid. forte* dulcia crimina, *i. e. controuerſiam iucundam. V. 11) Forte* Apollinis artem. *alludit ad propriam pollinis. V. 12) L.* Miror enim, fateor, et ſum uix credere pranſus, *i. e. promtus et paratus, unde librarius gloſſema arripuit. V. 14)* auſit. *V. 28) Barth.* Me ſine q t. i. u. ingrate Cylindre, *quod nomen Coci apud Com. ſed malim:* culina. *V. 29) Pro Barthii emend. malim:* melitoma ne rodere tentas? *V. 37) Riuinus edidit:* comparo mecum. *V. 67) L.* ſaepe et uenatio damas, *niſi quis praeferat* Candauia, *qui eſt mons Epiri ſaltibus uaſtis nobilis. V. 76) L.* Sicut Neptuno, feruent ita concaua, fluctus. *V. 79) Barth.* Exſico ſic gallos, quia ſic B. Gallos. *ipſe malim:* — quaſi cum Ber. Gallos. *V. 80)* partes, quas tollet, referam. *V. 81) Fortaſſe* unguillam Hippolyto, *i. e. unguentum. Barth.* Ixioni. *V. 82)* Tityonem *uocat coquus,*

quod

quod melius titionem noſſet quam Tityum. *V. 85)* lingulus Aiax *quaſi Aius Locutius.* *V. 87) Forte:* Me cerebrum Niobe. V. *88) Forte:* Pluma Philoctеten amicit. *V. 92) Barth.* Iam finem pugnae faciat ſententia: uterque Vt nobis proſit, u. ſ. M. i. *Sed illa uerba ſunt adhuc Coqui; itaque uulgata lectio retinenda et ſic opponendum:* Verum ſic Mulciber infit. *V. 93) L.* Es, coce, ſuauis homo.

Ad pag. 260 lin. 14. poſt uerba in Supplem. (T. V p. 1452) adde: Idem in *Muſenalmanach für 1792*, p. 24 ſeq. Moretum uertit Germanicis uerſibus, inſcribens: *Das Mörſergericht nach Virgil.*

P. 267 ad Moreti u. 30: Molam agentes laboris leuandi cauſſa certum carmen decantare ſolebant, Graecis ἐπιμύλιον ᾆσμα dictum, de quo uid. Perizon. ad Ael. V. H. VII, 4.

Ad Tomvm III

Ad pag. XXIII quae ſupplentur T. V p. 1456, iis adiice: Horatius, Ethicus, paſſim citatur ab Ioanne Sariſberienſi in Metalogico.

Ad p. 55 et finem notae 250 quae adiiciuntur in Supplem. T. V p. 1459, iis poſt locum Claudiani inſuper adde: Similiter Ouidius continuum belli mo-

tum pingens Triſt. V, 10, 25: *Sub galea paſtor iunctis pice cantat auenis, Proque lupo pauidae bella uerentur oues.* Caeterum eam ipſam phraſin uſurpauit Iuuenalis VII, 201: *Nec galea faciem abſcondit.*

P. 453 obſeruationi inſertae Supplem. T. V p. 1467 poſt uoces *Senecae Magiſtri* ſubiice haec: Pariter Heynius V. C. in Praefat. ad Tibullum p. XXI memorat, in codice Catulli, Tib. et Propert. qui in bibliotheca Elector. Dreſdenſi extat, ad nonnullos Tibulli inſititios uerſus a librario notatum eſſe *Seneca ſic ſuppleuit.*

Ad Tomvm IV

P. 213, quae ad finem notae 637 ſupplentur T. V p. 1475, iis poſt uoces *Doruillius in Siculis* adde haec: Fortaſſe Laſus eſt Hermionenſis, poëta Dithyrambicus, qui etiam hymnos et odas ſcripſit. Athenaeus X, p. 455, et XIV, p. 624. Vid. Harleſius V. C. ad Fabricii B. G. Vol. II, p. 128.

P. 487 ad finem notae 86 poſt ſupplementum T. V p. 1480 ſubiice: Sed Heynius ad Virg. Aen. I, 655 *duplicem coronam* Valerii Flacci intelligit de duplici materia, auro et gemmis, eumque dicit Virgilium imitatum eſſe, qui dicto loco habet *duplicem gemmis auroque coronam.*

P. 541.

P. 541 ad finem not. 132 quae ſupplentur T. V p. 1483, iis poſt uerba *auraeque ſonantis* adde haecce: *Ventum* quoque pro ſono; qui ex flatu eſt, poſuit Auianus fab. 39, u. 11, ubi lituus ait: *ſed tantum uentis et cantibus arma coëgi.* Et Claudianus Nupt. Pall. et Celer. u. 38: *Diſſimilem tenui uariabat arundine uentum.* Sed auctor anonymus in Obſeruatt. Miſcell. Nou. T. I p. 115 lectionem in loco Manilii *Boreaeque ſonantis* magnopere improbat, pro eoque reſcribi uult *eboriſque ſonantis*, i. e. lyrae ex ebore fabricari ſolitae. Hic uero potius intelligere debebat tibiam ex ebore. Virgil. Georg. II, 193: *Inflauit quum pinguis ebur Tyrrhenus ad aras.*

Ad Tomvm V

Ad pag. XV Praefat. quae ſupplentur T. V p. 1490, his lin. 2. a fine poſt u. *adiecta* inſere: Hoc opuſculum Honteri ante editum eſt cum Procli Sphaera, Cleomede de mundo, Arati Phaenomenis, et Dionyſii Afri Deſcript. orbis, gr. et lat. Baſileae per Henr. Petrum, a. 1561.

P. 38 poſt num. IV adde: Aulum Perſium in adoleſcentia ſcripſiſſe Ὁδοιπορικῶν librum I, memorat auctor uetus uitae eius Suetonio adiunctus; dubium tamen eſt, an fuerit hic liber uerſibus ſcriptus.

Ad p. 175 not. 560 quae ſupplentur T. V p. 1496, his adde: Similiter Auſonius Epiſt. V, 11: *Dum potui Romam pedes ire pedesque reuerti.*

Ita abſolutum tandem dimittimus opus, quod inter praeſtantiores fructus, in antiquarum fundo litterarum per haec tempora noſtra natos, locum tueri haud ſane infimum, nemo, niſi ualde imperitus aut maleuolus, negauerit. Siue enim ex auctore fiat iudicium, nemo quiſquam ad hos poëtas ornandos accedere potuit a iuſta litterarum Romanarum copia, ſagacitate ingenii, iudiciique diuturno et aſſiduo harum litterarum uſu ſubacti et firmati acumine et ſubtilitate, a quaerendi denique et inueſtigandi diligentia inſtructior et paratior. Siue ambitum ſpectes operis, materiam amplexus eſt pater tam amplam, ut, qua ratione hic editi ſunt uniuerſi, ſi ſingulos edidiſſent ſinguli, ſatis unusquiſque profuiſſe his litteris exiſtimari poſſet et nomen ſuum ad famam commendaſſe. Siue utilitatem coagmentati ex tot poëtis corporis quaeſieris, tanta profecto ea exiſtimari debet, quanti compendii eſt, diſperſa multa nec ſine ſumtu paranda ſingula haud paullo maiori, aliqua etiam tam rara, ut quaerentium ſtu-

ſtudia diu fallere ſoleant, paucis collecta faſcibus, probabili ordine digeſta, iiſque ad intelligendum et iudicandum praeſidiis inſtructa, ut caeterorum commentatorum optima quaeque carpta et libata nouisque bonis quam plurimis cumulata atque adaucta teneas, ea igitur modico aere poſſe emere; quantum item ſtudioſis harum litterarum uideri debet, in notitiam et uſum deduci poëtarum, qui quanto ſunt minus obuii alias et parabiles, tanto uulgo ignorantur aut negliguntur ſecurius, nec tamen paruo iuſtae in his litteris doctrinae detrimento; quantum denique ualet ad inſtruendum iudicium rectaeque poëſeos ſenſum acuendum, in tot ſimilis argumenti et materiae, ſed diuerſiſſimi genii diuerſaeque aetatis carminibus, artis et ſtili uarietatem notare, atque cum uirtutibus, quae multae profecto inſunt multis, contendere uitia, nec modo contraria et tamquam aduerſis frontibus pugnantia, ſed etiam affinia rectis et cognata. Neque enim aliunde forte melius, quam ex hac carminum farragine, intelligas, os magnum poëtae ſpiritusque uigor quantum diſtet ab intemperiis et affectata inſania, quid ſimplex Romanae poëſeos maieſtas ab inani pompa, quid natiua uenuſtas ab affectato cultu et adſcititio fuco, quid felix

 au-

audacia ab inſolentia ſermonis et νεωτερισμῷ. Hic culta et ornata finire diſcas e calamiſtratis et cincinnis, grauia et elata ponderare e frigidis, grandia mirari e portentoſis, ſublimia ex inflatis et tumidis; hic humilem ſermonem probare ex uili et ſordido, nudum ex inculto, exilem ac tenuem e ieiuno atque exſucco; hic planum et apertum ſecernere inani et languido, denſum, adſtrictum, neruoſum diſterminare arido, aſpero, horrido et intricato; hic copioſa metiri redundantibus, caſtigata luxuriantibus; hic denique acute, feſtiue, facete, lepide dicta ſeponere argutis, ineptis, inſulſis et inurbanis. Quam ob rem uel tironibus et adoleſcentibus, modo maiorum poëtarum uſu aliquo imbuti ac praeparati accedant, horum carminum lectionem commendandam eſſe dixerim. Quibus ad eloquentiam et poëticam facultatem per ueterum monumenta contendentibus ſi optima quaeque proponenda ſunt, ut ueriſſime Quinctilianus praecipit; at diſcant, quae quare ſint optima, intelligere etiam ex deterioribus et prauis, comparandoque rerum diſparatarum notiones definiant et illuſtrent, ſenſum iudiciumque acuant et firment. Qui autem his litteris tractandis ampliores fructus quaerunt, ad ſermonis

latini

latini diuitias uariasque uariis aetatibus uices et formam cognoſcendas, ad ingenii Romani inprimisque poëſeos et poëtarum hiſtoriam, omninoque ad antiquitatis cognitionem itemque ad criticam facultatem; iis hoc opere amplificandae doctrinae exercendique iudicii quanta, quam uaria et multiplex materia proponitur! Et rei quidem litterariae Romanorum hiſtoria (ut de hac una dicam), quam uulgo litteraturam *uſurpant, haud ſcio an ullo huius generis opere a multo inde tempore uel aucta uel illuſtrata ſit magis. Quae enim de his poëtis priorum doctrina eruerat et diſputauerat, ea hic nouis ſtudiis quaeſita ſunt, examinata, excuſſa, multis pleraque nouis obſeruationibus aucta, multa rectius conſtituta, omniaque iudicio tractata tam acri et ſubtili, ut quandam nouitatis gratiam prae ſe ferant. Deinde pluribus carminibus, quae nullis, aut dubiis atque incertis, aut plane falſis auctoribus ferebantur, erudita et ſubtili diſputatione auctores uideas uel aſſertos poſt aliorum uindicias luculentius, uel nunc primum e tenebris, in quas abſtruſi fuerant, poſtliminio reſtitutos, alios quidem tam certos argumentisque tam firmis, ut diſſentire paene nefas uideatur, alios minus certos illos quidem, ea tamen conſpirantium*

tium rationum probabilitate, ea etiam ſcribentis ab ingenio et exquiſitae doctrinae copiis auctoritate, nemo ut certiora attuliſſe aut in poſterum allaturus uideatur, uirumque agnoſcas, qui omnes harum litterarum receſſus, ut domum quiſque ſuam, norit. Deperditorum autem generis cuiuſque et argumenti poëtarum memoria, ex antiquis ſcriptoribus eruta, multo hic, quam a Gyraldis, Voſſiis et Fabriciis, et plenius, et accuratius, et diſertius ac copioſius traditur. Vt taceam tot fragmenta quorundam ſcriptorum, magno ſtudio nunc primum conquiſita et erudite illuſtrata. Quodſi in recenſendis nonnullis carminibus ampliora adfuiſſent a ſcriptis codicibus ſubſidia, quam conquiri potuerunt uni tam multos amplexo, ad interpretanda autem frequentius adhibitus eſſet ſermo Graecus, praeſertim poëtarum; ſi reciſa alia, quae ultra perfecta et neceſſaria trahuntur, alia preſſius diſputata eſſent et adſtrictius, praeſertim in iis, qui Excurſus inſcribuntur, alia ex phyſicis caeteriſque doctrinis explicata curatius, alia denique ad finem operis properanti non neglecta: nihil iam, puto, ad conſummationem huius operis iure deſideraretur. Verum hi naeui, ſi modo ſunt (ut ſunt diuerſi homi-

mi-

minum ſenſus et iudicia), tanto ferenda ſunt aequius, quanto pluribus bonis, nec uulgaribus illis, compenſantur. In criſi uero locorum quorundam atque expoſitione ſi quid paſſim uel erroris admiſſum, uel minus accurate dictum, uel ab elegantiae lege alienum uideatur; commune eſt auctori hoc reprehenſionis genus cum omnibus, qui ad hoc diei auctores ueteres interpretati ſunt, etiam doctiſſimis et limatiſſimi iudicii uiris. Neque enim fuit eorum ullus, nec umquam, opinor, futurus eſt, qui in tot rebus minutis ancipitisque iudicii omnium ſenſui ſatis feciſſe uideatur. Qualia notare et monere et ſuper iis ferre ſententiam, uti liberum eſſe cuique debet, ita captare et uenari ſtudioſius, iisque ad deprimendum elaboratiſſimum opus abuti, dotibus quidem eius quam plurimis et manifeſtis, qualibus optimi ex hoc litterario et critico genere libri cenſeri ſolent, uel diſſimulatis plane, uel obtrectatis et obſcuratis, quis neget aut imperiti cenſoris eſſe, aut cupidi, faſtidioſi et arrogantis? Quod male infeliciterque conatus aliquando grauiſſimus quidam anſer criticus, qui prioribus huius operis uoluminibus in Bibliotheca Berolinenſi (Vol. XXXXIII T. I p. 251) obſtrepuit, inſcitiae et ſtolidae arrogantiae uel pueris

poe-

poenas dedit. Qui mihi, quoniam tantopere Graeca crepat, uidetur ante, quam proſodiam et modulos olorum Romanorum perdidiciſſet, intemperantia ſtudiorum auolaſſe in Graeciam ſeque in Graecorum cycnorum amicitiam dediſſe, credo, ut pedibus eorum carpendis et poliendis ingenium exerceret, atque inde iniqua mente redux et in Latio coelo ad breue tempus hoſpes ex alto deſpicere et conſpurcare olores Romanos, et neſcio quibus in ipſos eorumque interpretem intemperiis agi, ut adeo in numeros ſcilicet ſuos cogere eos uelit. Rodens enim uerſum Calpurnii I, 74

Exſultet quaecunque Notum gens *ima* iacentem
Erectumque colit Boream,

quem omnes adhuc ſanum et planiſſimum putauerant (ut ſaepe in tenebris uident aliquid, in ſole coecutiunt homines caetera ſani), et ope critica deſtitutum a patre arguens, ſeuere ei exprobrata ἀβλεψίᾳ et leuitate, ipſe deinceps grauiter ſuam promit gutture uocem, iubetque poëtam canere:

— — quaecunque Notum gens *infra* iacentem *etc.*

Quos quidem pedes anſerinos, mirer profecto, ni ipſe miretur pro urbanitate ſua olor Siculus fateatur-

turque ſuauiſſimos eſſe modulos hominis ſuauiſſimi. Hic talis ille Ariſtarchus multo lepidiſſimus neſcio utrum ſecuta deinceps poëtarum uolumina ſimiliter roſerit, an ei ſubſtitutus fuerit alius, et ipſe fortaſſis uitio creatus: neque enim cenſuras illas legimus. Quisquis autem illi ſucceſſerit, ut doctior forte fuerit neque illi ſocordia et leuitate nugandique impudentia ſimilis, at faſtidio eius et ſupercilio et obtrectandi libidini fauiſſe utique iudicio ſuo credibile eſt et ſubſeruiiſſe, quia res paruae ſcilicet concordia creſcunt: ita enim maſcule uindicatur collegii cenſorii maieſtas et dignitas collegarum. Caeterum cenſuris buiusmodi, quantum paſci maleuolorum quorundam liuor et uulgi indocti imperitia falli ſolet, tam nihil corrumpi potuit uirorum intelligentium iudicium: quorum ut quiſque eſt litterarum iuuandarum cupidiſſimus earumque copia inſtructiſſimus, ita maxime ueram normam et menſuram tenet, ad quam aequum de tali opere iudicium dirigatur, nec minute inſectandis minutis aut adſpergendis maligne maculis bona plurima obſcurare conſueuit. Quales tot buic operi arbitri contigerunt, primarii doctrina, ingenio et bumanitate uiri, ut caeterorum uoculae facile contemnantur. Quare ego boc

epi-

epilogo addito uideri non poſſum uelificari huic operi aut occupare lectorum animos et corrumpere iudicia uoluiſſe. Neque enim diuendito et probato uino hedera ſuſpenditur. Sed repetitis memoria ac recenſitis publicis priuatisque principum in his litteris uirorum iudiciis ſiue coronam nectere ſerti huius poëtarum auctori, ſiue baerentem capiti, quo poſſem et deceret, honore proſequi, meique iudicii, quod utique mihi liberum eſſe debet, uelut corollario exornare, id uero neque apud aequos eruditionis et meritorum arbitros inuidioſum, neque ad iuſtam de ſumma huius operis exiſtimationem tuendam et uindicandam inutile, nec denique a filii pietate alienum eſſe putaui. Scribebam Helmſtadii in Academia Iulia Carolea, a. d. XXV Febr. A. C. CIↃIↃCCLXXXXVIIII.

II. OFILII

II.

OFILII SERGIANI

ELEGIA

DE PVLICE *).

Parue pulex, et amara lues, inimica puellis,
 Carmine quo fungar in tua facta ferox?
Tu laceras corpus tenerum, duriſſime, morſu,
 Cuius cum fuerit plena cruore cutis;
Emittis maculas nigro de corpore fuſcas,

Lae-

*) Inſcripſi, ut Goldaſtus in Opuſc. erot. Ouidii, quem potiſſimum ſequor. Berſmannus inſcribit *De Pulice Elegia, quam ſatis conſtat non eſſe Ouidii, nec cuiuſquam eruditioris.*

1. *et amara lues)* Lues dicitur, quicquid noxium uagatur, et in alias aliaſque partes diffunditur, quemadmodum et peſtis. Similiter *lues acerba* Silio Ital. lib. XII, 184, dicitur turba effuſa, telis petens hoſtes ſuos.

2. Corruptius uetus cod. Guelf. *Enſe quo fungor in tua fata feror.* ſed *ferox in tua facta* eſt iratus tuis factis.

3. *corp. teneris* Guelf. *laceras corpus morſu* h. e. morſu ita pungis, ut prurigine excitata corpus ſcabendo laceretur. Sic de ſcabie Gratius Cyneg. u. 408: *At ſi deformis lacerum dulcedine corpus Perſequitur ſcabies.*

4. *plena cruore cutis)* Horatio A. P. u. ult. *plena cruoris hirudo.*

5. *nigras de corpore fuſas.* Gu.

Laeuia membra quibus commaculata rigent.
Dumque tuum lateri roſtrum defigis acutum,
Cogitur e ſomno ſurgere uirgo graui.
Perque ſinus erras; tibi peruia caetera membra;
Is quocunque placet, nil tibi ſaeue latet.
Ah piget, et dicam, cum ſtrata puella recumbit,
Tu femur auellis, cruraque aperta ſubis.
Auſus es interdum per membra libidinis ire,
Et turbare locis gaudia nata ſuis.
Diſpeream, niſi iam cupiam fieri meus hoſtis,
Prom-

6. *Lenia* habet cod. Gu. ſed τῷ *Laeuia* magis conuenit *rigent*, i. e. ſqualent, aſpera fiunt.

7. *Cumque* Gu. Gryph. et Dorn *tuum roſtrum lateri def.* Gu.

8. *e ſummo ſurgere uirgo thoro* Gu. quae lectio deterior uulgata.

11. *Ah piget edicam* cod. Gu.

12. *Tu femur auellis)* Credo hoc eum uelle: Tu pungendo irritas puellam, ut femur femori forte impoſitum auellat, et diſiungat.

14. *Et turbare ſuis g. n. locis* Gu. *gaudia* de uoluptate Venerea, uulgatum; ut in hoc Propertii I, 4, 14: *et quae Gaudia ſub tacita ducere ueſte libet.* Et *loca* de partibus muliebribus. Ouid. A. A. II, 719.

15. *Deſperam ſi non* Gu. corrupte. *Ah peream* Berſmannus ex alio codice notauit in margine. Sed *Diſpeream* frequens eſt aſſeuerandi, adiurandi formula. Virgil. Catal. IX, 2: *Diſpeream, niſi me perdidit iſte putus*, et XIII, 3: *Diſpeream, ſi te fuerit mihi carior alter.* Martial. I, 40, 8: *Si quis erit magnae ſubnixus robore mentis, Diſpeream, ſi non hic Decianus erit.* Idem II, 69, 2: *Si non mentiris, Claſſice, diſpeream.* Et ſaepius idem aliis locis.

Promtior ut fieret ad mea uota uia.
Si ſineret natura mihi, quo uerterer in te,
Et quod ſum natus, poſſe redire daret:
Vel ſi carminibus poſſem mutarier ullis,
Carminibus fierem ad mea uota pulex:
Aut medicaminibus, ſi plus medicamina poſſunt,
Vellem naturae iura nouare meae.
Carmina Medeae, uel quid medicamina Circes
Con-

16. *in mea uota* Gu. Sed *ad mea uota* confirmat uerſus Ouidii ex Pont. IV, 12, 50: *Quoque uiam facias ad mea uota uado*

17. *Vt ſineret* edidit Dorn. *Si natura mihi ſineret* Gu. *ſineret* pro permitteret, concederet. Cum datiuo poſitum hoc uerbum deterioris latinitatis eſt. et ita Iuuencus II, u. 24: *Et ſine defunctis defunctos condere terra.*

18. *poſſe redire daret*, *quod ſum natus* uidetur exponendum, *poſſe redire* in id, *quod ſum natus*, quemadmodum priore uerſu: *quo uerterer in te.* Scilicet τὸ *redire* ſaepe adiunctum habere accuſatiuum ſine praepoſitione, monui ad Maximiani El. I, 218: *prona ſenectus Terram, qua genita eſt, quam reditura, uidet.* Cod. Guelf. legit *Et quo ſum natus*, uitioſe, ut puto.

19. *Vt ſi carm.* et *mutarer in illis* Gu.

20. *in mea uota* Gu.

21. *Ac med.* et *poſſent* pro *poſſunt* Gu.

22. *naturae iura nouare meae)* Phraſin ab Ouidio petiit, qui Met. IV, 279: *Nec loquor, ut quondam naturae iure nouato Ambiguus fuerit modo uir, modo femina, Scython.* Idem A. A. II, 42, de Daedalo alas auis ſibi parante: *Sint mihi naturae iura nouanda meae.*

23. *Carmina Medeae)* Corruptiſſime hunc uerſum expreſſit uetus exemplar

Contulerint, res eſt notificata ſatis.
His ego mutatus, ſi ſic mutabilis eſſem,
Haererem in tunicae margine uirgineae.
Inde means per crura meae ſub ueſte puellae,
Ad loca, quae uellem, me cito ſurriperem.
Cumque illa dudum, laedens nil ipſe, cubarem,
Donec de pulice rurſus homo fierem.
Sed ſi forte nouis uirgo perterrita monſtris,
Exciret famulos ad mea uincla ſuos;
Aut lenita meis precibus ſuccumberet illa,
Aut mox ex homine uerterer in pulicem.

Rur-

plar Gu.: *Canam Medeae tibi quas medicauerit artes.*

24. *notificata ſatis.)* Hoc uerbo etiam Ouidius uſus eſt, ſi uerſus genuinus eſt, ex Pont. I, 2, 12: *Atque modum culpae notificare meae.*

25. *His ego mutatis* Gu. perperam. *ſic ſic mutabilis* Goldaſtus edidit. ſed uet. Gu. Berſmanni et Dornaui exemplar rectius legit *ſi ſic mutabilis.*

26. *Haererem in tunicae.* ſic Gryph. Berſm. Gold. et Dorn. ſed uet. Gu. *in* omittit, idque etiam Berſmannus notauit unum librum ſuorum non habere.

29. *Cumque illa dudum)* Plane aliter uetus exemplum Gu: *Sicut et optarem nullatenus uſque probarem.* Verſus rythmicus barbariem olet.

31. *nouis u perterr monſtris)* Virg Aen. III, 307: *magnis exterrita monſtris Deriguit uiſu in medio.* Ouid Met XII, 175: *monſtri nouitate mouentur Quiſquis adeſt.*

32. *Exigeret fam.* Gu.

33. *Aut tentata,* Gryph. Berſm. Gold. Dorn. *Aut lenita* uet. Gu. quod praeferre alteri malim.

Rurſus mutatus, fundenſque precamina mille,
Accirem cunctos in mea uota Deos;
Illam tum precibus, uel ui ſuperator haberem,
Et iam nil mallet, quam ſibi me ſocium.

35. *Rurſus mutatus, fundens humileſque precatus*, uetus Gu. Ex rythmo conſonante apparet, uerſum ſpurium eſſe. *precamina* an quis alius dixerit, dubito. certe in Lexicis hoc uocabulum non inuenio.

36 *Accierem cunctos* Gu. Hoc fere praeferam alteri, quod Berſm. et Gold. habent, *Afferrem cunctos*. Nam eam formulam *Accirem Deos* accommodare et opponere auctor ſuperiori u. 31, uidetur, qua *excire famulos ſuos* uirgo dicebatur; praeterea exprimere id, quod Virgilius dicit *Diuos in uota uocare*, Aen. V, 234, et 514. *Vocare* autem *Deos in uota*, ut e Maronis locis intelligitur, ii dicuntur, qui extrema et maxima audent, atque alios uincere cupiunt. Conf. Sil. Ital. XIV, 396.

37. Berſmannus in margine ad hunc uerſum notauit, libros tres ſic legere: *Dum bona uel precibus, uel ui, ſperata tenerem*. et conſpirat cum his cod. uet. Guelf. niſi quod *ſuperata tenerem* habet. Neque uero eum uerſum, etiamſi non abſurdum, magis probare poſſum, quam alterum, quem uulgata Berſmanni, Goldaſti et Dornauii, exempla habent, quique melius, quam ille, cohaerere cum ſuo pentametro uidetur: *Illam dum precibus, uel ui ſuperator haberem*; modo *tum* legatur pro *dum*. *Illam tum haberem* ex conſuetudine amatorum poëtarum dictum pro *illa tum potirer*. Tibull. IV, 7, 6: *mea gaudia narret, Dicetur ſi quis non habuiſſe ſuam*. Propert. III, 6, 22: *Me doceat liuor mecum habuiſſe meam*. Et notum eſt illud Terentii: *quis heri Chryſidem habuit?*

III.

ALBI OVIDII IVVENTINI

ELEGIA

DE PHILOMELA,

et de aliarum auium, ſimul et quadrupedum, uocibus.

Dulcis amica ueni, noctis ſolatia praeſtans:
Inter aues etenim nulla tibi ſimilis.
Tu Philomela potes uocum diſcrimina mille,
Mille potes uarios ipſa referre modos.
Nam quamuis aliae uolucres modulamina tentent,
Nulla poteſt modulis aequiualere tuis.
Inſuper eſt auium, ſpatiis garrire diurnis:
Tu cantare ſimul nocte dieque potes.
Parus enim quamuis per noctem tinnipet omnem,

At

4. In cod. Leidenſi Burmannus ſcriptum ait: *Mille uales uarios tuta referre modos*; ubi pro *tuta* fortaſſe ſcribendum erat *tute referre modos*.

6. In eodem cod.: *Nulla poteſt modulos aequiparare tuos*, quod fortaſſe melius eſt.

9. *tinninet* editio Aldi eiuſque ſequaces Berſm. et Gold. *timpanet* cod. Leid. *tinnitet* Schottus, quod tamen apud eum mox ſequitur et merulo dictum. *tinnipet* reſcripſit Burmannus e Gloſſario Leidenſi, quod produxit, in quo *Parri tinnipant*. Voſſius

de

At ſua uox nulli iure placere poteſt.
Dulce palara ſonat, quam dicunt nomine droſtam,
Sed fugiente die nempe quieta ſilet.
Et merulus modulans ſat pulchris tinnitat odis,
Nocte ruente tamen cantica nulla canit.
Vere calente nouos componit acredula cantus,

Matu-

de Vit. Serm. IV, 28, pro *tinnipare* legendum cenſet *tintinare*, ut eſt apud Catull. carm. 52.

10. *At ſua uox nulli.)* *ſua* pro *eius*, ex more cadentis latinitatis. Schottus cum Burmanno edidit *Vox eius nulli*, quod ex emendatione uidetur eſſe.

11. *Palara* et *droſtam* Ald. Berſin. Gold. *pelora* et *droſcam* Schott. *parala* et *droſtam* legi uult Burm. quod ſic apud Marium Matium, Adnotation. cap. 47. *dicunt quam nomine cloſam* cod. Leid.

13. *tam pulchris concinit odis*, Ald. Berſin. Gold. *concinat* cod. Leid. ſed melius uidetur, quod Schottus edidit, *ſat pulchris tinnitat odis*; nam in uerbo *concinit* nulla uox propria apparet. *odas* ſequiore aetate dixerunt pro quocunque cantu ſuaui. Iul. Speratus de Philomela uerſ. ult. *Porrige dulciſonas attentis auribus odas.*

14. *carmina nulla canit* Ald. cum Berſin. et Gold. ſed malo cum Schotto ponere *cantica nulla.*

15. *Vere calente* exhibent Ald. Berſin. Gold. *Voce calente* Schottus, ſed illud praetulit Burm. Verba *componit acredula cantus* alludere uidentur ad uerſum ex Ciceronis Prognoſticis, quem affert Iſidorus, Orig. XII, 7, et Balbus Ianuenſis in Catholico, u. Acredula: *Et matutinos exercet acredula cantus.* Similes uerſus ſunt apud Cicer. de diuin. I, 8: *Saepe etiam pertriſte canit de pectore carmen, Et matutinis acredula uocibus inſtat.* Acredulam Iſidorus, Balbus et alii luſci-

Matutinali tempore tunc mitilans.

Dum turdus truculat, ſturnus tunc puſitat ore;

Sed quod mane canunt, ueſpere non recolunt.

Caccabat hinc perdix, hinc graccitat improbus anſer,

Et

luſciniam dicunt eſſe, in quibus certe auctor huius carminis non eſt: alii ululam, uel etiam ranae ſpeciem, quod ſtatuit Grotius ad Cicer. fragm. Arat. pag. 82: Goldaſtus in Epiſt. dedic ex Alaudarum genere dicit eſſe. Vid. Voſſius Etymol. p. 298, in *acredula.*

16. *tempore tunc mitilans* Ald. cum Berſm. et Gold. *tunc* i. e. uere calente, quod ante dixit. Schottus edidit *Matut. tempore rurilulans*, quod uerbum plane ignotum aliis. In cod. Leidenſi eſt *tunc rutilans.*

17. Berſm. et Goldaſtus ediderunt *Dum turdus trutilat, ſturnus tunc piſitat ore;* Schottus: *Et turdus truculat: ſturnus tum puſitat ore.* Vtrumque *truculat* et *trutilat* probat Cangius in Gloſſar. In gloſſis Voſſianis eſt *Turdus truculat*, atque hinc pro uitioſo habendum, quod in codice Leid. legitur, *turculat.* Aldinae lectionem *piſitat* ſequitur Geſnerus Hiſt. anim. Tom. II. pag. 677; ſed *puſitat* exhibuit Schottus, *pulſitat* cod. Leid. Burmannus emendandum cenſet *ſturnus tum parſitat ore*, quia ſic in Gloſſis Leid. *Sturni parſitant.* huic accedit, quod in Salemonis et Papiae Vocabulariis legitur *Sturnos paſſitare.*

19 *Cacabat hinc perdix.* Sic Goldaſtus ex Aldina pariter, ac Schottus Videtur tamen duplici littera ſcribendum *Caccabat*, quia κακκαβαζειν, uel κακκαβιζειν in Graeco eſt apud Pollucem. Alii, qui *cacabare* ſcribunt, primam corripiunt, ut Epigramma ſequens apud Burmannum: *Interea perdix cacabat*, et Nemeſiani fragmentum de aucupio, u. 13: *Inficiunt pullae cacabantis imagine* gut-

Et caſtus turtur, atque columba gemunt.
Plauſitat arborea reſonans de fronde palumbes,
In fluuiiſque natans ore tetrinit anas.

Mar-

guttae. In Gloſſario Leid. *Perdices cacabant*, et ſic apud Papiam et Matium *Cacabare, perdicum. Hinc gratitat impr. anſer* Ald. et Berſm. *gracitat* Gold. *graccitat* Schott. quod praeſtantius eſſe uidetur. unde Bondamius Var. lect. lib. II. p. 306, γρακκαζειν in Polluce de hac aui corrigendum notat pro καππαζειν. *gratitare* tamen multi retinent. *gingrire* idem Feſto dicitur, unde in Gloſſario pro *Anſeres crinciunt* corrigendum *gingriunt*. et hinc *anſerum gingritus* ex Arnobio (lib. VI. p. 205.) notat Caſaubonus apud Wolfium in Caſaubonianis pag. 56. *trinnire* de anſere in ſequente apud Burmannum epigrammate uſurpatur: *trinnit tunc improbus anſer*, niſi forte et illic *gingrit* legendum.

20. *atque columba gemunt)* Gemere turturum et columbarum proprium etiam antiquis eſt. Virg. Ecl. I, 59: *Nec gemere aëria ceſſabit turtur ab ulmo.* Videndus ibi Cerda.

21. *Plauſitat arborea)* Apud Matium eſt: *plauſitare, palumbium.* Hoc uerbo non tam uocem, quam plauſum alarum, eiuſque ſonitum expreſſum puto. In Leidenſi Gloſſario *Palumbes runtitrant:* in Voſſianis gloſſis *Palumbes runcitrant*. Spartiano in Geta c. 5: *Palumbes minurriunt.* In edit. Ald. et Berſm. *arborea clamans de fronde*, cui praefero lectionem Schotti *reſonans de fr.*

22. *ſorte tetrinit anas)* ſic Ald. Berſm. Gold. ubi tamen *ſorte* uitioſum eſt, pro eoque *forte* uel *ore* legendum. Schottus habet *ore tritinnit*, cui tamen merito illud *tetrinit* praefertur. Matius *tetrinire, anatum.* Papias: *Anates tetrilitare*, forte pro *tetrinitare*.

Martia grus gruit, aſt cycni prope flumina drenſant,
Accipiter pipat, miluus hianſque lipit.
Cucurrire ſolet gallus, gallina gracillat,
Pulu-

23. *Grus gruit, inque glomis cycni prope flumina drenſant)* Sic ſcribunt Ald. Berſm. Gold. Sed *in glomis* quid ſit, difficulter explico, niſi *in globis* legatur, h. e. cateruatim. Verior tamen et elegantior lectio Schotti uidetur: *Martia grus gruit, aſt cycni prope flumina drenſant.* *Martia grus* dicitur propter fabuloſam gruum pugnam cum pygmaeis. τὸ *gruit* explicat Iſidorus Orig. XII, 7: *Grues de propria uoce nomen ſumſerunt: tali enim uoce ſuſurrant.* Papias: *olores drenſare, grues gruere* dicuntur. Apud Matium et Bonciarium in Epiſt. pag. 72: *Drenſare, cycnorum.* Gloſſarium Leid. *olores drenſitant.*

24. *Accipiter pipat, miluus hianſque lipit)* Sic Aldus et Schottus. Vtrumque uerbum de accipitre et miluo etiam agnoſcit Bonciarius in Epiſt. p. 72, et Matius, apud quos *Pipare, accipitrum, Lipire miluorum.* Alii et *piplunt accipitres* enuntiant, et miluos *iugire.* In Gloſſis Leid. *milui iugiunt*, et apud Papiam in Vocabulario: *Miluos lupire uel iuiere*, ubi emendandum *lipire uel iugire.*

25. *Cucurrire ſolet gallus)* In Gloſſis eſt *Galli cantant uel cucurriunt,* et idem uerbum apud Papiam, Salemonem et Matium eſt. *gallina cacillat,* ut hic Schottus legit, etiam in ſequenti epigr. apud Burmannum u. 10, extat. Aldus tamen Berſm. et Gold. ediderunt *gracillat.* unde apud Matium *Gracillare, gallinarum, cum cantant.* In Gloſſis Voſſ. *Gallinae cracinnunt*, ubi corrigendum *gracillant.* Aliud uerbum gallinarum proprium apud Feſtum eſt *glocire* et *glocitare, cum ouis incubiturae ſunt.* Et gallinas proprie *pipare* e Var-

Pululat at pauo, triſſat hirundo uaga.
Clangunt porro aquilae, uultur pulpare probat.
Et crocitat coruus, fringulit et graculus.

Glo-

Varrone docet Nonius Cap. II, p. 156. Merc.

26. *Pululat at pauo* Schottus. *Pupillat pauo* Ald. Berſin, Gold. unde Matius hanc lectionem ſecutus *Pupillare*, *pauonum*. At Burmannus hic et apud noſtrum ſcribendum eſſe contendit *Paululat at pauo*, ut in Gloſſis Leidenſ. et Voſſianis eſt. quod melius ſonum uocis pauonum exprimit, et conuenit Iſidoro Orig. XII, 7: *Pauo nomen de ſono uocis habet. triſſat hirundo* Schottus et epigr. ſeq. apud Burm. u. 5. Gloſſar. Leid. *Hirundines triſſitant uel triſſant*. Alii tamen *trinſat* ſcribunt, ut hic Aldus edidit cum Berſin. et Gold. quos ſequitur Matius. Alias hirundo et *fritinnire* et *minurrire* dicitur. Vid. Sirmond. ad Sidon. Apoll. p. 29.

27. *Dum clangunt aquilae* Ald. cum ſeq. ſed magis placet, quod Schottus edidit, *Clangunt porro aquilae*. Sic in Gloſſis *Aquilae clangunt*, et apud Papiam et Salemonem. *Clangere* etiam de anſeribus et cycnis dici notat Sauaro ad Sidon. pag. 119. Sic auctor Comoediae Queroli, de anſeribus: *Cuncti alas quatiunt diris cum clangoribus*.

uultur pulpare prob. Ita Aldus pariter et Schottus. Hinc bene in Gloſſario Salemonis et apud Vgutionem *Vultures pulpare*, et apud Matium *Pulpare*, *uulturum*.

28. *Et crocitat coruus)* Apud Papiam et in Salemonis Gloſſario *coruos craxare uel crocitare*. Gloſſar. Leid. *Corui crociunt*, *uel croccant*, lege *crocitant*. Sed *crocire* de coruo iam Plautus uſurpauit Aul. IV, 3, 2.

graeculus at frigulat. ſic Ald. Berſin. Gold. quod reprehendit Burm. et Schotti lectionem ſequitur *fringulit et graculus*, quam firmat Papias in Voeabu-

Glocτorat immenſo de turre ciconia roſtro,
  Peſſimus at paſſer triſtia flendo pipit.
Pſittacus humanas depromit uoce loquelas,
  Atque ſuo domino Χαῖρε ſonat, uel aue.

Pica

cabulario, *graculus frin-gulire uel grincire* dicens. Burmannus uero coniicit forte legendum *fringutit*, quod a fringilla aui. Vid. Feſtus, qui *fringutire* eſſe a fringilla ait.

29. *Glocτorat immenſo* Schottus. ſic etiam Epigr. ſequens apud Burm. u. 7: *longoque ciconia collo Glo-ctorat. Glotorat* tamen Aldus et Gold. quem ſequitur Matius. et parum intereſſe uidetur. Papiae ciconiae *crotolare*, Salemoni *glottorare* dicuntur. Fortaſſe *crotalum* huic uerbo originem dedit, cui ſimile eſt roſtrum crepitans ciconiae. Ouid Met. VI, 97: *Ipſa ſibi plaudat crepitante ciconia roſtro.*

30. *at paſſer triſtia flendo pipit.)* Sic Aldina, Colinaei et al. Berſmannus edidit *flendo rapit*, et in marg. *pipit* e libris duobus. Goldaſtus *flendo ripit*, quo ipſo lectio Aldina firmatur. At Schottus miram lectionem, et nullius ſenſus dedit: *Peſſimus at paſſer ſolſtitia recolit.* Burmannus ex hac ſcriptura uerbum *titiare* paſſeribus proprium elicit, ſiquidem epigr. ſequens apud Burm. u. 4. habet: *Hinc titiare cupit diuerſa per auia paſſer*, et Gloſſarium Leid. *Paſſeres titiant.* Igitur caſtigat: *Peſſimus ut paſſer, ſic titiare ſolet.* Haec uero quia coactior emendatio eſt, equidem malim: *Peſſimus ut paſſer ſat titiare cupit.* Caeterum uerbum *pipit*, quod lectio Aldina exhibet, non minus uſitatum eſt, ſiquidem tale quid etiam Catullus de paſſere, carm. 3: *Ad ſolam dominam uſque pipilabat.* ubi Muretus uult *pippiebat.*

32. *Atque ſuo domino Χαῖρε ualeque ſonat)* Sic Ald. Berſm. Gold. Sed rectius uidetur Schottus edidiſſe Χαῖρε *ſonat uel aue.* Nam utraque pſittaci uox a uetuſtioribus poëtis laudatur.

Pica loquax uarias concinnat gutture uoces,
  Scurrili ſtrepitu quicquid et audit, ait.
Et cuculi cuculant, et rauca cicada fritinnit,
  Bombilat ore legens munera mellis apis.
Bubulat horrendum ferali carmine bubo,

Hu-

datur. Perſius in Prologo: *Quis expediuit pſittaco ſuum* Χαῖρε? et Martial. XIV, 73: *Pſittacus a uobis aliorum nomina diſcam; Hoc didici per me dicere, Caeſar aue!*

33. *Pica loquax uar. modulatur gutture uoces)* Sic Ald. Berſm. Gold. *uarias concinnat gutt. uoc.* ſcribit Schottus, idque praefert Burm. *Pica loquax* etiam dicitur Martiali XIV, 76. eidem *pica ſalutatrix* VII, 87. *pica uaria* Petronio cap. 28.

34. *Scurriliter ſtrepitu* male edidit Ad. et Gold. ſed melius Berſmannus cum Schotto *Scurrili ſtrepitu.*

35. *Et cuc. cuculant, fritinnit rauca cicada* ſic Ald. Berſm Gold. *et rauca cicada fritinnit* Schottus, quod praefero. Illud *cuculare* de cuculo, ut *ululare* de ulula, *gruere* de grue, *bubulare* de bubone. Auium nomina multa a ſono uocis compoſita, ut ait Iſidor. Orig. XII, 7.

36. *Bombilat ore legens)* Sic omnes editi. *Bombilare*, *bombinare*, *bombire* de apibus proprium uerbum eſt, et in Gloſſariis uarie corrumpitur. Et ſonus apum *bombus* apud Varr. de R. R. III, 16. Eadem Graecis uſitata, βομβεῖν, βομβεύειν, βομβίζειν, βόμβος. Forſitan hic ſcribendum eſt *Bombitat;* nam Feſtus: *Bombitatio eſt ſonus apum, ab ipſo ſonitu dictus; ſicut mugitus boum, hinnitus equorum.*

37. *Bubilat horr.* ſcribit Schottus, ſed rectius eſt *Bubulat*, quod Ald. Berſm. et Gold. habent. Iidem ſcribunt *ferali carmine bubo*, quod expreſſum e Virgilio eſt Aen. IV, 462. Schottus contra edidit *ferali murmure.*

Humano generi triſtia fata ferens.
Strix nocturna ſonans, et ueſpertilio ſtridunt,
Noctua lucifuga cucubat in tenebris.
Aſt ululant ululae lugubri uoce canentes,
Inque paludiferis butio butit aquis.

Re-

39. *Strix nocturna ſon.)* Ipſum ſtrigis uomen a ſtridendo ducit Ouid. Faſt. VI, 140: *Eſt illis ſtrigibus nomen: ſed nominis huius Cauſſa, quod horrenda ſtridere nocte ſolent. Strix nocturna* etiam Horatio dicitur Epod. V, 20. et Lucan. VI, 689: *Quod trepidus bubo, quod ſtrix nocturna queruntur, Quod ſtrident ululantque ferae.* Veſpertilionem Iſidorus l. c. ait *non tam uoce reſonare, quam ſtridore.*

40. *Noctua lucifuga cucubat)* Sic omnes editi. Iſidorus XII, 7: *Nycticorax ipſa eſt noctua, quia noctem amat. Eſt enim auis lucifuga, et ſolem uidere non patitur.* Pro *lucifuga* forte legendum *lucifugax*, ut metro aptius. *Tutubat* pronuntiandam eſſe uocem noctuae contendit Boxhornius ad Plauti Menaechm. IV, 2, 90, et ex illo Plauti loco probat, ubi: *Tu Tu iſtic, inquam; uin' afferri noctuam, Quae tu tu uſque dicat tibi.* Et ſat probabilis mihi ea ratio uidetur, ſiquidem in ſcriptura Longobardica ueterum codicum forma litterarum *c* et *t* ſaepe ambigua eſt.

41. *Aſt ululant ululae)* Iſidorus lib. XII, c. 7: *Vlula auis ἀπὸ τοῦ ὀλολύζειν, id eſt a planctu et luctu nominata. Cum enim clamat, aut fletum imitatur aut gemitum.* Infra *ululare* etiam lupis tribuitur, quippe et canibus ſolet.

42. *butio buttit aquis.* ſic Schottus. *bubit aquis* editi. *butit* ſcribendum exiſtimat Burmannus. Videtur etiam *buteo* magis, quam *butio* ſcribendum eſſe. Nam Pomp. Feſtus: *Buteo genus auis, quae ex eo ſe alit, quod accipitri eripuit, uaſtitatiſque eſt*

cauſſa

Regulus atque merops, et rubro pectore Progne,
  Conſimili modulo zinzilulare ſciunt.
Scribere me uoces auium Philomela coëgit,
  Quae cantu cunctas exſuperat uolucres.
Sed iam quadrupedum fari diſcrimina uocum,
  Nemine cogente, nunc ego ſponte ſequar.
Tigrides indomitae raccant, rugiuntque leones,
  Panther caurit amans, pardus hiando felit.

Dum

cauſſa bis locis, quae intrauerit, ut bubo; a quo etiam appellatur buteo. Et familiam Romanam ex eo cognominatam eſſe teſtatur Plinius H. N. lib. X, c. 8. Ea uero familia eſt, *Buteonum*, gentis Fabiae.

44. *tintinulare ſciunt* edidit Schottus, ſed *zinzilulare* praeferendum, quod habent Ald. et Gold. alii tamen *zinzinulare* ſcribunt. Verbum *zinzulare* ut merulae uocem interpretatur Cangius.

45. *Scribere me uoces)* Hoc diſtichon Schotti exemplum toti Elegiae praemittit; ſententia tamen eius et connexio docet, aptius illud huic medio, quam principio eſſe.

48. *Nemine cogente)* Berſinannus in margine corrigit *cogenti.* Sed hoc barbarum eſt, niſi in ſcriptore barbaro tolerandum. Nam in participiis etſi auferendi caſus in *e* et *i* exeat, quando tamen is ponitur abſolute, ſemper in *e* terminatur, ut monet Voſſius de uit. ſerm. lib. I, p. 83. Exemplum Schotti hoc diſtichon ita mutat: *Quadrupedum quoque nunc audi diſcrimina uocum, Quae retinent uoces, ſunt ut eis ſpecies.*

49. *Tigrides indomitae rancant.* ſic ed. Ald. et Gold. *raucant* Berſin. *raccant* Schott. et apud Papiam et Salemonem tigrides *rhachare* dicuntur; aliis etiam *recbanare.* Vid. Cangius in Gloſſ. n. *Raccare.*

50. *Panther caurit am. pardus h. felit)* Sic omnes im-

Dum lynces hircando fremunt, urſus ferus uncat;
 Aſt lupus ipſe ululat, frendet agreſtis aper.
Et barrus barrit: cerui clocitant; equus hinnit.
Aſt

impreſſi. Vtrumque uerbum etiam apud Papiam: *pardos felire*, *pantheras caurire*. Et in gloſſario Leid.: *Pantherae chauriunt; Pardi peliunt*, ubi corrigendum *feliunt*. Apud Spartian Geta c. 5. *leopardi rictant*.

51. *Lynces cando fremunt; urſus nec non ferus uncat.* Sic Schotti exemplum. Incorruptior lectio uidetur Ald. et ſeq: *Dum lynces orcando fremunt, urſus ferus uncat.* ubi tamen *orcando* mutandum in *hircando*. nam *hircare* lyncum eſt, ut in Gloſſis Leid. et Voſſ *Linces hircant*, et in Epigr. ſeq. apud Burmannum uerſ. ult. *Sic ululare lupos certum eſt, hircareque linces.* Vrſos *uncare uel ſaeuire* eſt apud Papiam et Vgutionem. et in Gloſſar. Leid. *Vrſi urgant uel ſaeuiunt*, ubi legendum *uncant*. *Saeuire* urſorum etiam eſt apud ueteres. Virg. Aen. VII, 18: *praeſepibus urſi Saeuire, et formae magnorum ululare luporum.* Item Spartianus l. c.

52. *Aſt lupus ipſe ululat* edid. Ald. Berſm. Gold. quod praefero lectioni Schotti *Porro lupus ululat. frendit agr. ap.* Ald. et Gold. *frendet* Berſm. et Schott. Ouid. A. A. lib. I. 64: *Scit bene, qua frendens ualle moretur aper.*

53. *Et barrus barrit)* Damus hoc diſtichon e lectione Schotti et Burm. In editione Ald. Colinaei, Berſmanni, Goldaſti ſic exhibetur: *Et barrus barrit: Cerui glocitant et Onagri Aſt taurus mugit, et celer hinnit Equus.* Barrus eſt elephas, ut ex illo Horatii patet Epod. XXII: *nigris digniſſima barris.* ubi uidendi Scholiaſtae. Hinc *barrire* et *barritus* elephantorum. Vid. Feſtus in *barrire*, et Veget. de Re mil. lib. III, c. 24. Apud Matium eſt *Glocitare*, *coruorum*, (lege *ceruorum*) *onagrorum.* Id uerbum

Aſt taurus mugit; et mugilant onagri.
Quirritat uerres, tardus rudit, oncat aſellus;
Blatterat aſt aries; et pia balat ouis.

Sor-

bum alias gallinatum proprium eſſe, ſupra nonuimus.

54. *et mugilant onagri.)* Sic in Excerptis Vgutionis: *Onagrorum mugilare.* In Gloſſario Leid. et Voſſ. *Onagri uagillant*, et apud Papiam et Salemonem male legitur *onagros magillare.*

55. Schottus edidit cum Burmanno: *Quiritat uerres ſetoſus; et oncat aſellus.* Sed ego malim ſequi editiones Aldi, Colinaei, Goldaſti: *Quirritat uerres, tardus rudit, oncat aſellus*, ut duo uerba aſinis propria iungantur, ſicut fit in Gloſſario Leid: *Aſini oncat uel rudiunt.* Scilicet notiſſimum uulgatiſſimumque uerbum *rudere* non omittere poterat auctor, quum rarius *oncat* uellet apponere. *oncare* apud nullum Latinorum ſe legiſſe fatetur Geſnerus Hiſt. anim. Tom. I. p. 14. Ex Apuleio tamen id notatur in Caſaubonianis. *Quirritat uerres* ſignificationem eam habere uidetur, quam *querula ſus* in carmine Petronii ad Priapum Tom. IV. P. M. pag. 290. ſiquidem antiquis etiam et bonis ſcriptoribus *quiritare* miſerabilem querelam et eiulationem edere notat. Berſmannus uitioſe edidit: *Quin citat uerres, tardus rudit, oncat aſellus*, et in margine ponit *uncat.*

56. *Blacterat hinc aries* Ald. Berſm. Gold. *Braterat aſt aries* edidit Schottus, quod reiicit Burmannus, et *blatterat* uel *blaterat* legendum eſſe cenſet. Ita enim Gloſſarium Leid. *Arietes criſſitant uel blaterant.* Gloſſae Voſſianae *Arietes criſſitant uel craterant*, quod affine eſt illi Schotti *braterat.* Caeterum et camelos *blaterare* dici, cum uoces edunt, Feſtus in *blaterare* monet.

Sordida ſus paſcens ruris per gramina grunnit;
At miccire capris hirce petulce ſoles.
Porro canis latrat; fallax uulpecula gannit;
Glaucitat et catulus, at lepores uagiunt.
Mus auidus mintrit; uelox muſtecula drindit;

Et

57. *Sordida ſus paſcens* Ald. Berſin Gold. quod praefero lectioni Schotti *Sordida ſus ſubigens.* De uerbo *grunnire*, ſuibus uel porcis proprio, uid. Nonius pag. 114. ed. Merc.

58. *At mutire capris* edid. Ald. et Berſm. *At miccere* Schottus cum Burmanno. Rectum uidetur *At miccire*, quod Goldaſtus dedit. nam hoc de hircis etiam extat in Excerptis Vgutionis et apud Papiam.

59. *Rite canis latrat* Ald. Berſin. Gold. cui praefero, quod Schottus habet, *Porro canis latrat.* De canum eiulatu ueteribus uſitatum uerbum *baubare* uel *baubari.* Lucret. V, 1070: *Aut quum deſerti baubantur in aedibus.* Et *baubare* latrare explicat Nonius pag. 80. Merc.

uulpecula gannit) Hoc *gannire* etiam legitur in Salemonis gloſſario, et apud Vgutionem. Veteres *gannire* et *gannitum* canibus tribuunt, teſte Nonio, *de impropriis* p. 450. Merc. et *gannitionem* querulam murmurationem canum dicit Feſtus.

60. *Glutinat et catulus* edidit Burmannus cum Schotto. Sed hoc uerbum apud neminem alium legitur, et Burmannus corrigere tentat *gratulat*, quia in Gloſſario Voſſiano *Catuli gratulant.* Magis mihi placet, quod Ald. Berſin. et Gold habent, *Glaucitat et catulus. lepores uagiunt* omnes impreſſi agnoſcunt. Hoc etiam eſt apud Papiam. In gloſſis Voſſianis *lepores uagitant.*

61. *Mus auidus mintrat, uelox muſtellaque dintrit* ediderunt Ald. Berſinann. Gold. *Mus au. mintrit; uelox muſtecula drindit* Schottus et Burm. *Mus*

au.

Et grillus grillat; deſticat inde ſorex.
Ecce uenenoſus ſerpendo ſibilat anguis;
Garrula limoſis rana coaxat aquis.
Has uolucrum uoces deſcripſi, quadrupedumque,
Quas natura illis grata parens tribuit.
Sed cunctas ſpecies animantum nemo notauit,
Atque ſonos ideo dicere quis poterit?
Cuncta tamen Domino depromunt munera laudum,
Seu ſemper ſileant, ſiue ſonare queant.

au. mincrit gloſſarium metricum biblioth. noſtrae publ. cuius mentionem in prooemio feci. alia gloſſaria *minirit* habent. Bondamius in Variis lect. p. 241. legendum notat *murrit* et *drindit* uel *drindat.* In Papiae uocabulario ſcribitur *muſtellas drinorare* (corrige *drindare*) *mures murire.* In gloſſis Voſſianis *muſtelae drindant.*

62. *deſticat inde ſorex.* Sic omnes editi, gloſſarium Salemonis et Vgutio. In aliis *dentitare* et *denticare* legi obſeruat Burmannus.

63. *Nempe uenenoſus* Schottus et Burm. *Ecce uenenoſus* Ald. Berſmann. Gold. quod melius uidetur. *ſibilat anguis* uulgatum et ſcriptoribus antiquis tritum eſt.

64. *rana coaxat.)* Hoc ipſum eſt apud Suet. Aug. 94. et Spartian. in Geta, cap. 5.

69. *Cuncta ſuo Domino* Ald. Berſin. Gold. ſed melius Schotti exemplum *Cuncta tamen Domino.* ſic magis ſe referunt haec ad ſuperius diſtichon.

70. *Seu ſemper ſileant nocte dieue canant.* Haec ſatis inepta lectio Schotti. Quanto melior illa, quam reliqui habent: *Seu ſemper ſileant, ſiue ſonare queant.*

 Nam

Nam bene haec conſequitur e praecedentibus. Nemo, inquit, omnes animantum ſpecies obſeruauit, ut ſingulorum adeo ſonos edicere queat; omnia tamen Dominum et creatorem ſuum ſuo modo laudant, ſiue illa plane muta ſint, ſiue aliquam uocem emittere queant.

IV.

IVLII SPERATI V. C.

ELEGIA
DE LAVDE PHILOMELAE.

Sum noctis ſocia, ſum cantus dulcis amica:
Nomen ab ambiguo ſic Philomela gero.

Tra-

1. *Sum noctis ſocia, et ſum cantus)* Ita Pithoeus, cum eoque Burmannus ediderunt. Sed Goldaſti exemplum copulam *et* omittit, et, teſte Burmanno, etiam codex Leidenſis. Idem in utroque fit in ſequentibus uerſ. 9. 11. et 13. Quumque hoc ipſum Aluari Cordub. imitatio, tribus in uerſibus a Burmanno recitatis, obſeruarit, apparet, ſic ſcripſiſſe auctorem pro licentia ſerioris aeui poëtarum, qui breues ſyllabas medio in uerſu, ubi caeſura eſt, ſaepe producunt. *Noctis ſocia* dicitur philomela, quia noctu diligenter canit, praeter morem aliarum auium. Quod ipſum in philomela notauit Virgilius Georg. IV, 514: *at illa Flet noctem, ramoque ſedens miſerabile carmen Integrat.* Plinius lib. X, c. 29, ſ. 43: *Luſciniis diebus ac noctibus continuis quindecim garrulus ſine intermiſſu cantus, denſante ſe frondium germine.* Confer. etiam Iuuentini ſuperior Elegia u. 7.

2. *Nomen ab ambiguo ſic Phil. gero)* h. e. nomen gero ab ambigua ſignificatione ductum, ſiquidem Philomela dici poſſum, quod et ipſa canere amem, et quod ob cantum dulciſſimum amer ab aliis.

Traducit philomela inſomnem carmine noctem,
Nos dormire facit, ſe uigilare docet.
Dic, Philomela, uelis cur noctem uincere cantu?
Ouis ne noceat uis inimica meis.
Dic age, num cantu poteris depellere peſtem?

Aut

3. *Traducit phil. inſomnem c. noctem)* Virg. Aen. IX, 166: *noctem cuſtodia ducit Inſomnem ludo.* Statius Theb. II, 74: *Inſomnem ludo certatim educere noctem.* Val. Flacc. I, 277: *Thracius hic noctem dulci teſtudine uates Extrahit.* Vid. etiam not. ad Auieni D. O. u. 753.

4. *Nos dormire facit,* cantu ſuo ſomnium innitat. Quod ipſum ſignificat Iuuentini Eleg. u. 1: *Dulcis amica ueni, noctis ſolatia praeſtans.* Cantu uolucrum conciliari ſomnum, ſicut et aquae labentis murmure, ſaepe praedicant poëtae. Ouid. Faſt. III, 17: *umbroſae ſalices uolucreſque canorae Fecerunt ſomnos, et leue murmur aquae.* Adde Horat. Epod. II, 25 ſeq.

6. *Ouis ne noceat) Ne noceat ouis* exemplum Goldaſti et cod. Leid. *tuis* forte legendum pro *meis* exiſtimat Burm. Sollicitudinem miram luſciniae de ouis et pullis ſuis, et ſuper amiſſis moerorem ſaepe notant poëtae. ut Virg. Georg. l. c. *Qualis populea moerens philomela ſub umbra Amiſſos queritur fetus, quos durus arator Obſeruans nido implumes detraxit.* Quintus Calaber lib. XII. Paralip. u. 481 ſqq. uxorem Laocoontis liberos ſuos a draconibus deuoratos deflentem comparat cum philomela, ob pullos a dracone raptos quiritante. Et ſerpentis nidos auium depraedantis ſaepe mentionem faciunt poëtae. ut Homerus Iliad. II, 299 ſeqq. portentum narrans, quod Graecis in Aulide euenit, et Statius Theb. V, u. 599 ſeqq.

7. *Dic age, num cantu) cantus* cod. Leid. Aliter ordinat hunc uerſum Golda-

Aut poſſim, aut nequeam, me uigilare iuuat.
Vox, Philomela, tua cantus ediſcere cogit,
Inde tui laudem ruſtica lingua canit.
Vox, Philomela, tua citharas in carmine uincit,

Et

daſtus: *Peſtem, dic age, num poteris depellere cantu?* Peſtis poëtis eſt quaelibet res pernicioſa, ſigillatim animal aliis exitioſum. Sic Virgilio Georg. IV, 419, coluber dicitur *peſtis acerba boum.* Conf. Maximiani Eleg. III, 51.

8. *Vt poſſim, aut nequeam)* Sic Pith. et Burm. ſed praeſtantius eſt, quod habent Gold. et cod. Leid. *Aut poſſim, aut nequeam.*

9. *Vox, Philomela, tuos.* Sic Pith. et Burm. *Vox, Phil. tua* Gold. et cod. Leid. quod uerius eſſe uidetur. *ediſcere cogit* Pith. et Burm. *educere* Gold. et cod. Leid. Illud praeſtat. et ſenſus eſt: uocis tuae tam admirabilis eſt ſuauitas, ut unumquemque audientem alliciat, ut cantus tuos ediſcere, repetere, imitari cupiat. Sic Iuuentinus Elegia ſuperiore u. 45: *Scribere me uoces auium philomela coëgit*, h. e. inuitauit ut ſcriberem. Diſtichon hoc, et duo ſequentia, quae idem initium habent, traiecta et aliter diſpoſita ſunt in Goldaſti, quam in Pithoei exemplo, ita ut, quod in hoc primum eſt, ibi tertio loco, quod hic ſecundum, ibi primo, et quod tertium, ibi ſecundo loco poſitum appareat. Mihi placuit ordinem ſeruare Pithoei.

10. *Inde tui laudem ruſtica lingua canit)* Vt in Bedae Ecloga de Cuculo, u. 5: *Conueniunt paſtores pecudum uernali luce ſub umbra Arborea --- Omnes qui Cuculo laudes cantare parabant.*

11. *Vox, Phil. tua citharas)* Sic Gold. et cod. Leid. *tua et citharas* Pith. et Burm. *citharas et carmina* legi uult Burm. quod non ſequor. Nam hic tantum citharae, et uerſu ſeq. tibiarum ſonum cum philomelae cantu comparare uult.

Et ſuperat miris muſica flabra modis.
Vox, Philomela, tua curarum ſemina pellit,
Et recreat blandis anxia corda ſonis.
Florea rura colis, herboſo ceſpite gaudes,
Fron-

12. *Et ſuperat miris muſica flabra modis)* *labra* coniecerat Heinſius, ſed poſtea deleuit. ſic enim in carmine Aſtronomico Siſebuti ſupra (lib. V. n. 46.) edito u. 2: *Argutoſque inter latices, et muſica flabra Pierio liquidam perfundis nectare mentem.* BVRM. Per *argutos latices et muſica flabra* optime intelligi puto organon hydraulicum, quod uento et flatu per aquas concitato ſonos edit. Ita et in noſtro *muſica flabra* eſſe reor tibiarum uento et ſpiritu inflatorum ſonos, ſiquidem et *uentus* uocari ſonus ille poëtis ſolet. Claudian. Epith. Pall. et Celer. u. 38: *oriſque recurſu Diſſimilem tenui uariabat arundine uentum.* Et Fl. Auianus Fab. 39, u. 11, ubi lituus inquit: *Sed tantum uentis et cantibus arma coegi.* Plinius l. c. luſciniarum cantum in primis cum tibiarum flatu confert: *Omnia tam paruulis in faucibus, quae tot exquiſitis tibiarum tormentis ars hominum excogitauit.*

13. *tua et curarum ſemina pellit)* Sic Pith. *et* deeſt in cod. Leid. et edit. Gold. *curarum ſemina*, ut apud. Propert. lib. III, El. 5, 4: *Semina curarum de capite orta tuo.* Hoc Burm.

14. *Et recreat blandis* Pith. et Burm. *Recreat et blandis* Gold. et cod. Leid.

15. *Florea rura colis)* Virg. Aen. I, 430: *Qualis apes aeſtate noua per florea rura Exercet ſub ſole labor.* Auctor epigrammatis de Hyacintho, Anthol. Burm. lib. I. ep. 155: *Sed cruor extincti florea rura replet.* *Florea* inter et *florida* diſcrimen eſſe, multis exemplis docet Broukhuſius ad Tibull. I, 1, 16. p. 9.

Frondibus arboreis pignora multa foues.
Cantibus ecce tuis recrepant arbuſta canoris,
Conſonât ipſa ſuis frondea ſilua comis.
Iudice me cygnus, et garrula cedat hirundo:
Cedat et illuſtri pſittacus ore tibi.
Nulla tuos unquam cantus imitabitur ales:
Murmure namque tuo dulcia mella fluunt.

Dic

16. *pignora multa foues)* i. e. pullos educas. quomodo et uocat Statius Silu. IV, 5, 59: *non ſic Philomela penates Circuit amplectens, animamque in pignora transfert.*

17. *Cantibus ecce tuis recrepant arb. can.)* *Cantibus et coetus recrepant* male in cod. Leid. Pro *recrepant* malim *reſonant*, ut ſit imitatio Virgilii Ecl. II, 13: *Sole ſub ardenti reſonant arbuſta cicadis.* BVRM.

19. *Iudice me cygnus cedat)* Alii quidem cygni cantum praeferunt luſciniae. Salei. Baſſus carm. ad Piſ. u. 255: *Sic nec olorinos audet Pandionis ales Parua referre ſonos, nec, ſi uelit improba, poſſit.*

et garrula cedat hirundo) *garrula* quidem *hirundo* paſſim poëtis dicitur. Vid. ad Pentadii Epigr. de aduentu ueris: *Nota tigilla linit iam garrula luce chelidon.* hoc tamen loco Heinſius reponebat *aëdon*, quod probo, ut aptius cum pſittaco coniungatur. BVRM. Et Heinſium et Burmannum miror tam parum fuiſſe memores rei propoſitae, ut hic aëdonem reponendam putarent, adeoque comparandam cum philomela, quae eadem eſt.

20. *illuſtri pſittacus ore,* i. e. cuius loquendi facultas adeo celebrata eſt. Statius in Pſittaco Atedii Mel. Silu. II, 4, 16: *Huc doctae ſtipentur aues, queis nobile fandi Ius natura dedit.*

22. *Murmure namque tuo)* Plinius l. c. de luſciniae ſono: *interdum et ſecum*

Dic ergo tremulos lingua uibrante ſuſurros,
Et ſuaui liquidum gutture pande melos.
Porrige dulciſonas attentis auribus odas,
Nolo tacere uelis, nolo tacere uelis!

cum ipſe murmurat. Statius l. c. u. 3. de pſittaco: *Quis tua tam ſubito praecluſit murmura fato. dulcia mella* pro ſuaui ſermone, cantu, eloquentia poni uulgatum eſt. Vid. Burm. Anthol. Tom. I. p. 426.

23. *tremulos lingua uibrante ſuſurros) ſuſurras* cod. Leid. BVRM. Ouid. Met. XV, 684: *Ter repetita dedit uibrata ſibila lingua.*

24. *Et ſuaui liquidum gutture pande melos) ſuaue et pangere* cod. Leid. unde *pange melos* poſſet legi. ut in Siſebuti carmine aſtrologico, in initio: *Tu forte in luco lentus uaga carmina pangis;* ut legebat Heinſius, pro *gignis.* BVRM. Sed *pande* hic minime ſubmouendum. *Pandere* eſſe poëtarum obſeruat Gronouius Obſeru. IV, 12, quando nempe incipiunt canere, ut Nemeſ. Cyneg. u. 2: *ſecuri proelia ruris Pandimus;* ita et de auis carmine commode dicitur *pande melos* i. e. incipe. Similis huic uerſus Ouidii Am. I, 13, 8: *Et liquidum tenui gutture cantat auis.*

25. *Porrige dulciſonas attentis auribus odas) adtentis uiribus eſcas* cod. Leid. quae eſurientis librarii ſcriptura eſt. alterum ſic expreſſit Aluarus Cordub. ut ex hoc loco ſupplendum eſt, *Porrige dulciſonum gaudenti pectore plectrum.* odas uero iſta aetate dixerunt pro quocunque cantu ſuaui. Sic in Elegia de Vocibus animal ſupra edita: *Et merulus modulans tam pulchris concinit odis* BVRM.

26. *Nolo tacere uelis, uolo tacere cupis)* ut Pithoeus edidit, ineptus et uitioſus uerſus eſt, prima in *uolo* perperam producta. bis repetit codex Leidenſis: *Nolo tacere uelis, nolo tacere uelis.* Mendoſe

certe

certe hic legi *Volo tacere cupis* notat Riuinus ad Peruig. Ven. pag. 135, qui adfert *Nolo tacere uelis, malo tacere chelyn*. An ex Aluaro Cordubenſi emendandum? *Nolo timere uelis, nolo tacere uelis.* BVRM. Goldaſtus hunc uerſum dedit, uti eum codex Leidenſis habet, nec cauſſa eſt, cur eum mutare et emendare uelimus.

V.

V.

AD CAELII SYMPOSII AENIGMATA PROOEMIVM.

Ludicri carminis et luſuum poëticorum ſpecimen haud ignobile propono, Syllogen centum aenigmatum uetuſti auctoris, quo genere antiqui omnis memoriae poëtae, rhetores, philoſophi, ad honeſtam animi oblectationem, in conuiuiis maxime, ingenium, ſales iocoſque exercuerunt. Aenigmata et *griphos* uocarunt Graeci, *ſcirpos* Latini a), pari utrimque ratione nominis, quod captioſi, tortuoſi implicitique ſermones eſſent, tanquam naſſae et retia b). Naturam et diuerſa gene-

a) Gellius *N. A. lib. XII. cap 6.*

b) Sufficiat hic apponere annotationem Ioſ. Scaligeri in Coniectan. in Varr. lib. IV. p. 60: *Quaeſtiones obſcurae ſirpi olim Latinis, Graecis uero γρῖφοι dicebantur, quod ut γρῖφοι erant πλέγματα ἁλιευτικὰ ex ſirpo, ita etiam ex ſirpis naſſae piſcatoriae, quae dicebantur ſirpiculae, ut Plauto, Lucillio et Propertio. Itaque improbe fecerunt, qui apud Gellium ex ſirpis ſcrupos fecerunt.* Similiter Caelius Calcagn. epiſtolic. quaeſt. pag 44: *Sicut Graecis γρῖφος et rete et implicitam tortuoſamque orationem notat, unde γριφῶδεις λόγους; ſic noſtris ſcirpi non iuncos tantum et uitilia, ſed inextricabiles et obtortos ſermones deſignant.*

genera aenigmatum ſatis luculente expoſuerunt Voſſius c), et Glaſſius d). Frequentatum eorum per omnes gentes et aetates uſum, moremque promendae exercendaeque per quaeſtiones obſcuras et implicatas ſententias ſapientiae, in congreſſibus ſapientum et conuiuiis, ad doctrinae oſtentationem pariter, ac hilaritatem excitandam compoſitas, tum etiam collecta ex antiquis quibuſque ſcriptoribus permulta aenigmatum exempla, enarrarunt inter ueteres maxime Athenaeus e), Iul. Pollux f), A. Gellius g), Macrobius h); inter recentiores Lil. Greg. Gyraldus i), Caelius Calcagninus k), Caelius Rhodiginus l), Iac. Pontanus m), et alii plures, quos recenſet Nic. Reuſnerus in Aenigmatographia; tum Caſaubonus in Animaduerſ. ad Athenaeum n), et Conr. Rittershuſius, qui aenigmata ueterum poëtarum Graecorum Latinorumque collegit, ad calcem Phaedri, Lugd. Bat. 1598. 8. Quamquam uero, ut ex his ſcriptoribus patet, aenigmatum uariorum exempla ſparſa per hiſtoricorum, philoſophorum, rhe-

c) *Inſtit. orat. lib. IV, cap. XI. §. 5.*
d) *Philol. ſacr. lib. V. Tract. 1. c. 22. p. 1977.*
e) *Deipnoſ. lib. X, cap. XV ſeqq.*
f) *Lib. VI. cap. XIX. n. 107.*
g) *N. A. lib. XVIII. cap. 2.*
h) *Saturn. lib. VII. c. 1. ſeqq.*
i) Libello ſingul. *in quo aenigmata pleraque antiquorum explicantur*, Opp. Tom. II. p. 610.
k) *Epiſtol. quaeſt. lib. III. Opp p. 44.*
l) *Antiqu. lect. lib. XXVIII cap. 4.*
m) *in Dialogo*, qui inſcribitur *Aenigmata.*
n) *Ad lib. X. capita 15. 16. 17. 18. ſeqq.*

rhetorum, poëtarum monumenta magno numero ſunt, pauci tamen e Graecis reperti ſunt, qui griphis et aenigmatibus excogitandis, et ſingulari libro prodendis ſe darent. Cleobulum, Lyndiorum tyrannum et philoſophum, cantica et griphos ad tria millia uerſuum ſcripſiſſe, pariterque Eumeten, Cleobuli filiam, quam uulgo de patris nomine Cleobulinam appellant, aenigmata hexametris condidiſſe, memorant Diogenes Laert. o) Athenaeus p), Plutarchus q). Alios nonnullos, ut Diotimum Olympium, Clearchum, Theodectem, Dromeam Coum, Ariſtonymum Pſilocithariſtam, et Cleonem, Mimaulum cognomine, laudat Athenaeus r). E Latinis ueteribus ſolus hodie eorum, qui aenigmata carminibus incluſa et collecta prodiderint, ſupereſt noſter Sympoſius, et qui praeterea ſimilis genii libelli, a nonnullis antiquis ſcripti, reperiuntur, ii neque mera continuiſſe aenigmata uidentur, neque etiam ad noſtram aetatem ſeruati ſunt. A Cicerone, quem multis facete et iocoſe dictis celebratum eſſe conſtat, *iocularem* quendam *libellum* ſcriptum eſſe, teſtatur Quinctilianus s), ex eoque hos duos uerſus adducit:

Fundum Varro uocat, quem poſſim mittere funda,
Ni tamen exciderit, qua caua funda patet.

E

o) *Lib. I in Cleobulo:*
p) *Lib. X, cap. 15.*
q) *In conuiu. ſept. ſap. Vol. VI. Op. edit. Reiſk.* p. 562.
r) *Lib. X. cap. 20,* Recentiores Graecos, aenigmatum auctores, uid. apud Fabric. Bibl. Gr. Vol. X, p. 539.
s) *Lib. VIII, cap. 6. n.* 73.

E quibus quidem, carmina eum exhibuiſſe, ſed non omnino aenigmata, intelligimus. Apuleius librum *Ludicrorum* et *Griphorum* reliquit, ut ipſe memorat t), ſed qui aetatem non tulerunt. *Griphorum* unicum carmen extat Auſonii, qui coniungi Sympoſio meretur. Auctorem aenigmatum, quae proponimus, plerique *Sympoſium* nominant, quorum conſuetudinem nos quidem deſerere noluimus, etſi *Symphoſium* potius ſcribendum eſſe, facile e codicibus mſptis, ac primis editionibus Perionii et Pithoei probari poſſit, qui eam ſcripturam in titulo libelli pariter, ac uerſu primo Prologi ſeruant. Inde Sigebertus Gemblac. et Anonymus Mellicenſis de Script. Ecclef. eum corruptius uocarunt *Symphroſium*, alii *Symphorium*, *Symphoroſium*, *Symphonium*. Sub *Caelii Firminiani Symphoſii* nomine duo carmina, unum *de Liuore*, alterum *de Fortuna* P. Pithoeus edidit inter Epigr. uet. pag. 28 et 29 edit. Pariſ. noſque ipſi repetiuimus et illuſtrauimus inter Lyrica num. IV. et V. Tomo III. Poët. min. quae eundem ac Aenigmata auctorem habere probabile eſt, quum et *Caelium Symphoſium* libello Aenigmatum inſcripſerit Pithoeus, haud dubie ex ueteri codice. Integrum itaque nomen auctoris fortaſſe fuerit *Caelius Firmianus Symphoſius*, nos tamen, id quod certius eſt ſecuti, *Caelium* tantum *Sympoſium* inſcribere uoluimus auctoritate codicis Pithoeani. Ipſum Sympoſii nomen iis ſaeculis, quibus aſſignanda noſtri auctoris aetas eſt, non inuſitatum fuiſſe, iam pridem ego Fabri-

t) *Apolog. pag. 276.* et *Florid. p. 346.* edit. Elmenh.

bricio auctore duobus exemplis, ſaeculo quarto obuiis, probaui in Praefat. ad Lactantii Phoenicem, Tom. III. P. M. pag. 294. Alio loco, nempe Tomi IV. p. 472, morem ſequiorum temporum nomina propria ex appellatiuis diuerſi generis formandi, ut in hoc Sympoſii factum eſt, aliorum nominum propriorum exemplis demonſtraui. Ex Africa, et fortaſſe Siccae, Numidiae ciuitate, ortum fuiſſe Sympoſium, concedam iis, qui ita uolent ſtatuere, quum in uerſibus eius, praeſertim in Prologo, Africiſmos obſeruare ſibi uiſi ſint eruditi, et nonnulli ſcriptores, patria Siccenſes, ut Caelius Firmianus Lactantius, et Caelius Aurelianus, medicus, idem praenomen gerant. Satis antiquum auctorem, nec ad inferiorem barbaramque aetatem reiiciendum, multa declarant, cum ipſa eius oratio, quae ſatis caſta et elegans, et a naeuis corruptioris Latinitatis pura eſt, ſaepe etiam optimorum poëtarum lectionem reſipit u), tum teſtimonia antiquiorum ſcriptorum, qui eum laudant, ut Aldhelmi, qui ſaeculo VII uixit, Sigeberti Gemblacenſis, et aliorum, tum denique aenigmata nonnulla, antiquitatis plane ſpirantia genium, et res ritusque notantia, qui antiquioribus tantum ſaeculis inter Romanos uſitati fuerunt. Tale eſt aenigma I. de graphio, LVII. de clauo caligari, LXVII. de Speculari, LXIX. de clepſydra, LXXXVI. de ſtrigili, LXXXVII. de balneo. Quamquam uero aetas eius ſcriptoris certo definiri nequit, id tamen facile mihi perſuadeo, ſaeculo quarto non inferiorem

rem

u) Sic Horatium reſpicit Prologi u. 16. Aenigm. XIII. 1. Virgilium ibidem, et pluribus locis.

rem eſſe. Quae ſubinde ſingulares dictiones et formulae, et qui lapſus proſodici occurrunt, non ſunt ea eiuſmodi, ut auctorem ad deterioris aeui ſtribliginem deiicere debeant, quin potius idiotiſmis, quibus nec alii ſcriptores carent, accenſeri, ſaepe etiam meliorum ſcriptorum exemplo et auctoritate defendi queant. Occaſionem concinnandi huius aenigmatum libelli auctor nactus eſt in Saturnalium conuiuiorum celebratione, quibus cum ſaepe intereſſet, uideretque in magna concertatione ebriorum hominum, ponentium inuicem et ſoluentium quaeſtiones, multos multa meditari diu, multa friuola expedire et loqui, ipſe ut paratior ad eiuſmodi certamen ueniret, et ne ſolus tacuiſſe uideretur, hoſce uerſus aenigmaticos extemporali opera ſe feciſſe ſcribit in Prologo. Huius in introitu ipſe ſuum auctoris nomen profitetur, atque haec quaſi deliramenta ſua Sexti alicuius, quem appellat, exemplo excuſat:

Haec quoque Sympoſius de carmine luſit inepto:
Sic tu, Sexte, doces, ſic te deliro magiſtro.

Verba *Haec quoque* haud dubie ſignificant plura alia Sympoſium luſiſſe carmina, atque hunc Aenigmatum libellum poſt alia editum ſubiunctumque. Nam eadem formula antiquiores poëtae libros ſuos continuare ſolent, ut Virgilius libri III. Georg. initio: *Te quoque magna Pales, et te, memorande, canemus, Paſtor ab Amphryſo:* et Columella lib. X: *Hortorum quoque te cultus, Siluine, docebo.* Sextum, quem auctor alloquitur, pronum eſt ſuſpicari, fuiſſe aliquem ſcriptorem ſuperioris aeui, qui Saturnaliorum hilaritati ſcriptum aliquod ioculare, griphos, aut alia proble-

mata ludicra, accommodauerit, et cuius tanquam magiſtri ſui exemplo uel praecepto ſuum ipſe aenigmatum ſcribendorum propoſitum commendare uelit. Sed in tam obſcura Sexti eius memoria, quam auctor ipſe nulla nota uel charactere appoſito declarat, et in tanta multitudine eorum, qui antiquis temporibus Sexti nomen geſſerunt, quosque magno numero recenſet I. A. Fabricius x), difficillimum ſane eſt, quis Sextus hic nominetur, indagare. Poſſis cogitare de Sexto Chaeronenſi, philoſopho Stoico, Plutarchi ſororis filio, M. Aurelii Imp. praeceptore, de quo Suidas, uel de Sexto Empirico, Philoſopho Sceptico, cuius libri extant. Sed quis credat, a talibus Philoſophis dicta uel ſcripta eſſe, quibus imitandis *delirare* ſe dicat noſter? Sextum aliquem, rhetorem parum eloquentem, notare uidetur epigramma Anthologiae lib. II, c. 46. pag. 247, Sed huius praeterea nec aetatem, nec ullum dictum uel factum nouimus. Praetereo alios, quos pariter ineptos huic cauſſae reperio. Ne tamen fruſtra per omnes oberraſſe, et infecta plane cauſſa rediiſſe uidear, proferam aliquam de Sexto illo opinionem, leuiuſculam illam quidem, ſed qua meliorem uix mihi uidear poſſe reperire. Lego, apud Romanos olim *dicta Sextiana* in prouerbio fuiſſe pro ineptis, inſulſis et parum urbanis. Duo hoc Ciceronis loci docent. Vnus eſt in epiſtola XXXII. libri VI. ad Diuerſ. ad Volumnium Eutrapelum ſcripta, qua conqueritur, omnia, quae paſſim ferantur, ioca et dicta, etiam inſulſa et ſuo

x) *Bibl. Gr. lib. VI. cap. 7. Vol. XII. pag. 615.*

ſuo nomine indigna, ſibi uulgo adſcribi, Volumnio non contradicente: *Ais enim, ut ego diſceſſerim, omnia omnium dicta, in his etiam Seſtiana* y), *in me conferri.* Alter extat Epiſt. ad Att. VII, 17: *In quo accuſaui mecum ipſe Pompeium, qui cum ſcriptor luculentus eſſet, tantas res, atque eas, quae in omnium manus uenturae eſſent, Seſtio noſtro ſcribendas dederit. itaque nihil unquam legi ſcriptum σηστιωδέστερον.* Dicit, more Sextiano, h. e. inepte ſcriptum eſſe, quod Sextius, mandante Pompeio, ſcripſerat, intelligitque, ut Manutius et Popma monent, P. Sextium, amiciſſimum Ciceronis, qui olim tribunatum pro ſalute eius geſſerat, ab eoque oratione defenſus, et nunc cum Pompeio erat. Quoniam uero hunc Sextium cum amicitiae ſignificatione *noſtrum* uocat, non uidetur prouerbiale illud σηστιώδες ab huius nomine primum duxiſſe, ſed nominis eius mentione adductum, prouerbium, alias ab ſe uſurpatum, ad huc Sextium applicaſſe, ut diceret, poenitere ſe Sextii ſui, quod male adeo res a Pompeio mandatas expoſuiſſet, ut conuenire in eum prouerbium de dictis Sextianis uideatur: re uera enim tam inſulſe, tam minus apte pro ratione cauſſae et grauitate rei ſcripſiſſet, ut affirmare poſſit, nihil unquam ſe legiſſe magis Sextianum. Et ad priorem Ciceronis locum in primis anquiſiuit Petr. Victorius, quiſnam ille Sextius fuerit, cuius dicta ita inſulſa eſſent, ut prouerbio locum fecerint. Et ſuſpicatur, illum intelli-

y) *Sextiana* ſcribunt *Seſtiique* nomina ſaepe alia exemplaria, et *Sextii* promiſcue ponuntur.

telligi, quem politiſſimus poëta Catullus et ipſe deridet, et ſecum peſſime actum tradit, quod eius conuiua eſſe uoluerit; cum in illius ſcripta inciderit, quae tantum morbum repente ei conciliarent, ut uix in agellum ſuum confugiens, atque ibi ſe diligenter curans, illum pellere potuerit:

Nam Sextianus dum uolo eſſe conuiua z).

Aſſenſit huic Victorii opinioni nuper in noua Catulli editione Vir Clar. Fr. Gu. Doeringius. At mihi Sextius ille uix ſatis aptus prouerbio de dictis Sextianis declarando uidetur, qui Catullo dicitur orationem in Antium petitorem peſtiferam et uenenatam legiſſe, in qua fortaſſe tam frigidis et ad cauſſam probandam ineptis argumentis uſus erat, ut Catullus inde frigida grauedine et frequente tuſſi quaſſaretur. Oratio igitur huius Sextii erat perpetua, e ſententiis et argumentis ineptis conferta: *dicta Sextiana* Ciceronis ſingularia et breuia dicteria, ioca et facetias paſſim iactatas reſpiciunt. Quorum mihi magis idoneus auctor uidetur, quem Martialis nominat Sextium Caballum a), ubi Caecilium quendam perſtringit, quod ſibi urbanus et facetus uideatur, et famoſiſſimos quoſque ſcurras ſalibus et dicacitate uincere poſſe credat:

Quare deſine iam tibi uideri,
Quod ſoli tibi, Caecili, uideris:
Qui Galbam ſalibus tuis, et ipſum
Poſſis uincere Sextium Caballum.

Vide-

z) Catullus *Carm. XLIV.* 10.

a) *Lib. I, epigram.* 42, 17.

Videtur hic Sextius ob facetum ingenium, et frequentem iocorum et dicteriorum uſum ſingularem celebritatem nactus, in quibus cum multa ineſſent a ſcurrili dicacitate non aliena, Cicero huius Sextii dicteria noluit ſuis ſalibus aequiparari. Etenim Sextius Caballus, niſi ipſe Sextius Catullianus eſt, haud immerito uidetur ad aetatem Ciceronis poſſe referri b), quia Martialis eum adiungit Galbae, et praeponere adeo uidetur, non ſolum celebritatis, puto, cauſſa, ſed etiam aetatis. Galbae autem aetas ad tempora Caeſaris Auguſti aſcendit, cui iucundus paraſitus, et ſcurra nobilis fuiſſe dicitur. Sic enim Martialis, lib. X, ep. 101:

Elyſio redeat ſi forte remiſſus ab agro
Ille ſuo felix Caeſare Galba uetus.

Praeter a Iuuenalis Sat. V, 4:

Si potes illa pati, quae nec Sarmentus iniquas
Caeſaris ad menſas, nec uilis Galba tuliſſet c).

Eun-

b) Alioqui aetas Sextii Caballi, licet antiqua uideatur, definiri nequit, quia nulla eius apud alios ſcriptores mentio. Ad aetatem Auguſteam referre enim uidetur Raderus, comment. ad Martial. l. c. ſola coniectura ductus, quod eundem putat, ac Seſtium Gallum, hominem foedum et libidinoſum ab Auguſto ignominia notatum, et Tiberio familiarem, cuius meminit Suet. Tiber. c. 24. Hunc enim opinatur a dicacioribus Seſtium Caballum dictum, quod moribus ad equum potius, quam hominem accederet. Alii, ut idem Raderus monet, Caballum Veſpaſiano, Tito et Domitiano Caeſaribus dicunt in deliciis fuiſſe, fidem tamen non faciunt, auctoritate omni deſtituti.

c) Nonnulli apud Martialem et Iuuenalem *Gabba* legunt pro *Galba*, auctore,

Eundem paraſitico more ſolitum eſſe in gratiam Maecenatis ſomnum ſimulare, narrat Plutarchus ἐν Ἐρωτικῷ d), qui eum γελωτοποιὸν appellat. Caeterum huius Galbae dicta ſcripto conſignata et in libellum collecta extiterint neceſſe eſt, quia diu eorum memoria uiguit, et ab ipſo Quinctiliano uſurpata eſt, qui libri VI. cap. 3, ubi de ridiculis et facete dictis longam diſputationem inſtituit, Galbae dicteria pleraque iudicat laſciua et hilaria eſſe, et deinceps plura eorum exempla profert. Idem Sextii Caballi ſalibus obtigiſſe, dubitari non poteſt. Etenim Martialis eos non aeque ac Galbae ita laudare, ut fecit, et Caecilio ſcurrae opponere potuiſſet, niſi publice ad notitiam omnium proſtitiſſent, ut poſſent cum quibuſque aliis comparari. Nec quiſquam mirabitur multos eiuſmodi ſcommatum et facetiarum libellos Romae per manus et ora hominum uolitaſſe, qui Romanorum ad ſcurriles iocos et omne ridiculi genus ſummam procliuitatem nouerit, quae tanta fuit, ut non ſolum fora, iudicia, theatra, coenae et conuiuia iis perſonarent, ſed et domi procaces uernae, et pueri dicaces, deliciae dicti, alerentur, et in hoc ipſum inſtituerentur, ut ridiculis, argutiis et iocularibus conuiciis iaciendis delicias ſuis dominis facerent. Magiſtros eſſe adhibitos ad eorum nequitiam acuendam, aperte con-

ctore, ut puto, ſcholiaſte Iuuenalis, qui narrat, Apicium Gabbam dictum, et ſub Tiberio ſcurram nobilem fuiſſe. Sed fortaſſe et lectio ſcholii ad Iuuenalem uitioſa eſt. In Plutarchi nonnullis codicibus nomen eius Κάλβας ſcribitur, in aliis Κάββας.

d) *Vol. IX. Opp. edit. Reiſk. p. 45.*

conqueritur Seneca e): *Pueros in hoc mercantur procaces, et eorum impudentiam acuunt, et ſub magiſtro habent, qui probra meditate effundant.* Nec alius, credo, eſt *de Gadibus improbus magiſter*, cuius mentionem Martialis eodem carmine, quo Sextii Caballi, facit. Nam e Gadibus maxime hi et pueri procaces, et eorum magiſtri petebantur. Mos praeterea Romae Saturnalibus erat, ut carmina iocularia et libelli nequitiarum pleni inuicem muneri mitterentur, ad iuuandam eius temporis hilaritatem et licentiam. Teſtes ſunt Catullus Carm. XIV, 12 ſeqq. et Martialis lib. V, 18, 4. 30, 5. Qui igitur iocis et dicteriis adeo delectabantur Romani, ut quibuſcunque libellis iocularibus, miſſitandis et communicandis inter ſe, alere hanc libidinem ſolerent, ii uidentur etiam nobiliorum ſcurrarum libellos et collecta ſcommata ſeruaſſe in primis et edidiciſſe, ut his tanquam auctoribus nequitiarum uterentur, quando uel ipſi ſe nugis eiuſmodi oblectare in coena, uel, magiſtri uernis et delicatis dati, acuere hos ad ſcurrilia meditanda uellent. Inter hos, aut ego magnopere fallor, aut praecipuus celebratiſſimuſque fuit Sextius Caballus, uel quiſquis alius Sextius fuit, a quo *dicta Sextiana* nomen acceperunt, quem adeo, non mirandum eſt, ad ſeriora uſque tempora plurimorum lectione celebratum eſſe, et tanquam magiſtrum et promum condum habitum eſſe iocularium dictorum. Et ipſa illa *dicta Sextiana* collecta ex eorum genere fuiſſe uidentur, quae ex uſu Saturnalium die-

e) *De conſt. Sap. cap. XI.*

dierum profecta, et feſtae eorum licentiae accommodata eſſent, et maxime a iuuenibus priuatim et ſibi ludentibus exercerentur. Hoc enim ſenſu peculiariter uocata eſſe *Dicta*, Quinctilianus loco haud obſcuro prodit, quem ſubiicimus *). Quae cum ita ſint, hoc mihi facile conceſſum iri ſpero, ſi credam, Sextium illum, *Dictorum* auctorem, eſſe, quem appellet Sympoſius, quemque ſe dicat quaſi magiſtrum in aenigmatibus, Saturnalium cauſſa ſcribendis, ſequi:

Sic tu, Sexte, doces, ſic te deliro magiſtro.

Ne quem offendat, Sextium a Sympoſio dici, qui antiquis Sextius eſt, animaduertendum omnino eſt, ſequioribus Romanorum temporibus Sextiorum nomen fere exoleuiſſe, Sextorum frequentatum eſſe. Sextii nominati in hiſtoria Romana uix ad ſaeculum ſecundum reperiuntur, hoc autem et ſequentibus inter ſcriptores ſolum occurrunt Sextus Chaeronenſis, Sextus Empiricus, Sextus Caecilius ICtus, Sextus Aur. Victor, Sextus Rufus, Sextus Placitus, alii, gentiles et Chriſtiani, quos Fabricius l. c. nominat. Vnde procliue eſt opinari, etiam qui olim Sextii dicti ſint, poſtea in Sextos mutatos eſſe, et duo haec nomina frequenter eſſe confuſa. Vel unus huius rei documento ſit Sextus, Pythagoreus Philoſophus, ſen-

*) Quinctil. VI, 3. 16: *Quin illae ipſae*, (res) *quae* Dicta *ſunt ac uocantur, quas certis diebus feſtae licentiae dicere ſolebamus, ſi paullum adhibita ratione fingerentur, aut aliquid in his ſerium quoque eſſet admixtum, plurimum poterant utilitatis afferre: quae nunc iuuenum, uel ſibi ludentium exercitatio eſt.*

ſententiarum auctor, quas Rufinus latine uertit, quem licet Sextum nominent Origenes et Euſebius, uiri docti tamen eundem cenſuerunt ac Quintum Sextium, Pythagoreum, temporibus Auguſti uiuentem, cuius Seneca aliquoties cum admiratione meminit, uidelicet Thom. Gale in Praefat. ad Opuſc. mythol. phyſ. et eth. §. XI, et ante eum auctor obſeruationis de Xyſto, Theſauro ſcholaſt. Baſ. Fabri inſertae, quem Iac. Thomaſium eſſe cenſet Fabricius Bibl. Lat. Tom. III. p. 501.

Quicunque autem Sextus ille, quem Sympoſius appellat, fuerit, id certe hactenus dictis demonſtratum dedimus, ſcriptorem aliquem ab eo ſignificari, ludicris dictis, aut Saturnalibus iocis conſcriptis celebrem, quem ipſe tanquam talium ineptiarum magiſtrum in componendis aenigmatis ſecutus ſit; neque igitur magiſtrum aliquem ſcholae intelligi, qui aenigmata componenda Saturnalium cauſſa tironibus ſuis, tanquam exercitationis genus, propoſuerit. Huc enim redit ſententia Chriſto. Aug. Heumanni, qui auctorem aenigmatum, quem Firmianum Lactantium eſſe putat, uerſu eo ſignificare ait, ſe, cum iſta aenigmata ſcriberet, ſcholaſticum adoleſcentulum fuiſſe; libellum ipſum *Sympoſium* inſcribendum exiſtimat; et quia Lactantius Arnobii, qui Siccae in Africa docuit, teſte Hieronymo, diſcipulus fuit, hinc uer us priores prooemii ita refingit:

Hoc quoque Sympoſium luſi de carmine inepto:
Sic me Sicca docet, Sicca deliro magiſtra.

Sed haec et alia, quae de auctore Aenigmatum obſeruari poſſunt, diligentius declarabimus, excutiendis mox argumentis, quibus Heumannus

ad ſententiam ſuam ſtabiliendam uſus eſt, de qua nunc diſpicere animus eſt.

Nempe Chriſtoph. Aug. Heumannus A. 1722 Hannouerae edidit: *L. Caecilii Firmiani Lactantii* Sympoſium, *ſiue centum epigrammata triſticha aenigmatica, quae uero ſuo auctori poſt longiſſimi temporis decurſum reddidit, ac librariorum mendis ope Codd. Mſs. repurgauit, ſuiſque, Ioſ. Caſtalionis, Caſp. Barthii, Frid. Beſſelii aliorumque notis illuſtrauit C. A. H.* In Praefatione copioſa, ipſi Sympoſio praemiſſa, argumenta ſententiae ſuae, et quos uel fautores, uel aduerſarios nacta ſit, recenſet, de ipſo Lactantio multa affert, ſcriptores antiquiores, qui Sympoſii mentionem fecerunt, tum editores eius omnes et ſingulos ordine commemorat, denique codices mſptos, et quibus aliis ſubſidiis ad recenſendum Sympoſium uſus eſt, deſcribit. Tota eius diſputatio teſtimonio Hieronymi, tanquam fundamento, nititur, qui in Catalogo Script. Eccleſ. cap. 80, de Firmiano Lactantio agens, recenſionem librorum eius his orditur uerbis: *Habemus eius Sympoſium, quod adoleſcentulus ſcripſit, et* ὁδοιπορικὸν *de Africa uſque Nicomediam, hexametris ſcriptum uerſibus,* caet. Hoc igitur loco quum Hieronymus teſtetur, a Lactantio adoleſcentulo ſcriptum fuiſſe Sympoſium, hinc manifeſtum eſſe putat Heumannus, uerum libri Aenigmatum auctorem eſſe Lactantium, uerum eius titulum eſſe *Sympoſium*, ex eoque in barbari aeui tenebris temere effictum eſſe poëtam Sympoſium. Argumenta, quibus id firmat, quaeque ipſe ſummatim §. X. praefationis repetit, haec fere ſunt: Auctor Sympoſii ſecundo Prologi uer-

ſu

ſu luculenter teſtatur, adoleſcentulum ſe ſcholaſticum eſſe, quod ipſum de Lactantio affirmat Hieronymus. Praeter Lactantium nemo inter ueteris eccleſiae ſcriptores memoratur, qui librum Sympoſii titulo inſcriptum uulgarit. Ipſe Prologus libri prodit, auctorem eius ſcriptum uoluiſſe Sympoſium, agitataſque in conuiuio Saturnalitio quaeſtiunculas hoc libello complecti aggreſſum eſſe. In codice Ms. quo Pithoeus uſus eſt, auctor libri noſtri nominatur *Caelius Firmianus Sympoſius*, quorum nomina priora ſunt ipſius Lactantii. Denique uero nec ſtilus Sympoſii Lactantio indignus eſt, nec uel aetas, uel aliud quicquam obſtat, quominus id Lactantium habere poſſit auctorem. Multum Heumannus, Vir omnino acutiſſimi ingenii et ampliſſimae eruditionis, his argumentis confiſus, hoc inuento litterario gauiſus eſt, uiditque initio multos doctrina et auctoritate praeſtantes uiros ſuam in ſententiam certatim ire, quorum ipſe nonnullos in Praef. ad Symp. §. XI, nempe Theod. Haſaeum, Io. Theoph. Krauſium et Io. Matth. Geſnerum, plures alios in Poeciles Tomo III, libr. II. pag. 215 ſeq. nominat f). Atque hic conſenſus eo ualuit, ut deinceps Aenigmata illa, titulo Sympoſii Lactantiani, inter ipſa Opera Lactantii cum ab hiſtoriae litterariae et eccleſiaſticae enarratoribus quibuſdam, tum ab editoribus Operum Lactantii, qui poſt Heumannum extiterunt, referretur. Neque uero Heumannus opinionis ſuae aduer-

f) Acceſſerunt his deinceps Schoettgenius in Fabric. Bibl. Med. Lat. Tom. VI. p. 608. et Chriſtoph. Saxius in Onomaſt. litter. Tom. I. p. 388.

aduerſarios nec minores, nec pauciores expertus eſt. In quibus primo loco nominandus merito eſt Io. Alb. Fabricius, qui poſtquam diſſenſum ſuum obiter ſignificauerat Bibl. Gr. lib. V. cap. 45, pag. 539. ſtrenue deinceps contra eum pugnauit Bibl. Lat. Tomo III. pag. 273. et Tom. III. p. 253 edit. Ern. aliiſque in locis g). Cuius quidem argumentis nondum ſe uictum profeſſus eſt Heumannus in Poecil. Tom. I. p. 255 ſeqq. et Tom. III, lib. II. p. 215. Alter ei contradixit Theoph. Sigefr. Bayerus h), cui ipſe nonnihil reſpondit in Praef. ad Lact. Symp. §. XIII. Ipſe Geſnerus, qui Heumanno adſtipulatus uidebatur, adeo ut prooemii initium ad ſubleuandam Heumanni ſententiam ita emendaret: *Hoc quoque Sympoſium de carmine luſus inepto;* poſt tamen in Theſauro linguae Latinae aenigmata illa nunquam ſub Lactantii, ſemper ſub Sympoſii nomine citauit i). Et Io. Laur. Moſhemio ſententiam

Heu-

g) In *Syllabo ſcriptorum, qui ueritatem religionis Chriſtianae aſſeruerunt, cap. V. §. 8. p. 239* tum *in Bibl. Lat. medii aeui Tom. IV. p. 693.*

h) In Epiſtola *Nouis litterariis Lipſienſibus* anni 1720. p. 155. inſerta, alteraque in Norimbergenſi *Sylloge noua epiſtolarum* lib. I. p. 25 ſeqq.

i) Ad uoces *caligaris, &c. graphium, ſtrigilis, ſympoſium* ablegat I. Fr. Heynatz, V. C. de quo mox dicam. Neſcio etiam an ſerio egerit Bünemannus, in nota initio Sympoſii Lactantii ſubiecta, ubi ſe e primi uerſus uoce *luſit* ipſum luſuum horum Sympoſiacorum auctorem procudere ait, hoc modo: *Hoc quoque Sympoſium de carmine Lucii inepto,* i. e. Haec quoque centum epigrammata ſunt pars de Lucii (Caecilii Lactantii) carmine inepto

Heumanni minus placuiſſe, e Theſauro epiſtol. Lacroz. Tom. I. pag. 293-295, et Tom. II. p. 165 intelligi poteſt. Denique Io. Fridericus Heynatz, elegantis doctrinae uir, qui Centum aenigmata Sympoſii ante aliquot annos denuo caſtigata et illuſtrata edidit, ſententiae Heumanni, argumentis eius diluendis, derogauit, totamque controuerſiae illius hiſtoriam expoſuit in Praefat. ad Aenigm. pag. 5 ſeqq. Et fatendum quidem eſt, ineſſe Heumanni coniecturae natiuam aliquam facilitatem, et ſpecioſam elegantiam k), quae legentes facile pelliciat; et in prooemio Aenigmatum, unaque in loco Hieronymi, de Lactantii Sympoſio loquentis, res nonnullas et uerba tam commode conuenire, ut ſententiam, quam Heumannus inde collegit, ultro conflare uideantur. Sed haec omnia, quamuis facillime comparata, ſolo tamen ingenio et coniectura, quae facile illudunt, nituntur, nulla fulciuntur auctoritate; et ſi rerum uel uerborum, quae hic comparantur, acrior conſideratio interpretatioque accedat, efficietur haud dubie, ut minus ea conuenire inter ſe appareat, et ſententia, quae inde duci-

epto Sympoſii. Certe haec ſi ſcriptura ſatis probata eſſet, aeque bene inde Lucius Apuleius auctor aenigmatum conficeretur, quem *griphos* et *conuiuales quaeſtiones* ſcripſiſſe, tum ipſe Apuleius teſtatur Florid. pag. 346 ed. Elmenh. tum Macrobius Saturn. VII, c. 3 extr.

k) Quam Erneſtus etiam agnouit in annot. ad Fabricii Bibl. Lat. Tom. III. p. 254: *Eſt certe*, inquit, *elegans et ſpecioſa coniectura, in primis ex eo, quod in conuiuiis genus oblectationis fuit in aenigmatibus proponendis et ſoluendis.*

ducitur, inanis ſolidoque deſtituta fundamento uideatur. Talem omnino ſententiam Heumanni quum iudicemus eſſe, age iam argumenta eius, quae ſupra enarrauimus, luſtremns accurate et perpendamus. Ac primo quidem, quando Heumannus opinatur, titulum Sympoſii temere in Sympoſium auctorem mutatum eſſe, probabilior haec ratio eſſet, ſi contra factum dici poſſet, et Sympoſius auctor mutatus in titulum libelli eſſet. Nam ſympoſii titulus, multis ueterum ſcriptorum libris impoſitus, notior omnino uulgatiorque erat, quam Sympoſius nomen proprium, ſeriore demum aetate ex iſto deductum, et librarii citius faciliuſque uulgatiora ſibique notiora uerba ponunt pro rarioribus, quam contra. Neque hi tantum Sympoſium auctorem ponunt,* ſed etiam diſtinctum ab eo titulum libelli. Inſcribunt: *Incipiunt Aenigmata Symphoſii poëtae*, idque faciunt ex indicio et auctoritate ipſius auctoris, qui primo ſtatim uerſu nomen ſuum profitetur: *Haec quoque Symphoſius de carmine luſit inepto.* Heumannus contra, ut ſententiam ſuam ſtabiliat, peruertere ſcripturam omnium codicum cogitur, et pro Sympoſio auctore, qui inſcriptus eſt, Lactantium ex Hieronymo reponere, qui non ſcriptus eſt, contra Sympoſium, titulum libri ex Hieronymo petitum, in uerſum primum, eiecto auctoris nomine peruerſum et corruptum, inferre. Codicibus accedunt ſcriptores uetuſti, qui huius libelli meminerunt, qui cum inſcriptione codicum plane conueniunt, et libellum Aenigmata, auctorem Sympoſium appellant, confuſionis et temeritatis ſuſpicionem adeo nullam mouentes, ut potius auctorem Sympoſium adiecto elogio

ſignent

ſignent et deſcribant. Aldhelmus *Sympoſium poëtam* laudat *metricae artis peritia praeditum*, Anonymus Mellicenſis, *uirum eruditiſſimum ſermone ac ſcientia.* Tot et tam clara teſtimonia, tamque ualidas auctoritates leui aliqua coniectura uelle euertere, nimia haec audacia pariter ac confidentia eſt *). Porro, ipſum auctorem aenigma-

*) Praetereundum non eſt, Heumannum quendam coniecturae ſuae quaſi anteſignanum ſibi reperire uiſum eſſe in Caſp. Barthio, qui Aduerſ. LVIII, 1. ait, dubitaſſe ſe aliquando, *ſitne Sympoſii nomine auctor Aenigmatum cenſendus, an perſona quaepiam conuiualis Sympoſium totum libri titulum fecerit.* E quo loco ille perſuadet ſibi, Praefat. §. 39, Barthium ſuſpicatum eſſe, *Sympoſium non eſſe poëtae nomen, ſed totius libri titulum.* At ita mentem Barthii non recte cepiſſe uidetur, quae ab Heumanni opinione non parum diſcrepat. Neque enim ille Sympoſii poëtae nomen tollendum exiſtimauit, ſed accipiendum forte pro appellatius perſonae conuiualis, ἀντι τε ϭυμποτικε, idque uel aſſumtum ab auctore pro tempore et praeſenti materia carminis, uel pro titulo impoſitum ipſi libro eſſe, ut indicaret, loqui hic ϭυμποτην, in conuiuio Saturnali quaeſtiones ſympoſiacas proponentem, quemadmodum a nonnullis exiſtimatum eſt, Diſticha moralia Dionyſii Catonis nomen praepoſitum habere, quod in iis Cato quidam, magiſter morum, loqui uideatur. Quodſi uero nomen Sympoſius appellatiui notionem habere non poteſt, hinc etiam patet ſuſpicionem Barthii plane inanem fuiſſe. Et ipſe Barthius mox ſe ab hac ſuſpicione reuocat, et ex uerſu praefationis: *Haec quoque Sympoſius luſit,* intelligi ait, auctorem nomen ſuum a titulo libri diſtinguere. His enim uerbis ſignificatur, quum olim idem Sympoſius et alia ſcripſerit diuerſi argumen-

nigmatum in Prologo ſignificare, ſcribere ſe uoluiſſe ſympoſium, aut hunc libellum Aenigmatum titulo Sympoſii dignum eſſe, id prorſus nego. Quotcunque hodie extant libelli ueterum, Sympoſii titulo inſigniti, Sympoſium Platonis, Xenophontis, Luciani, Plutarchi, Athenaei, atque e Latinis Macrobii, diſſertationes hominum doctorum continent inter conuiuandum habitas de quaeſtionibus, non illis quidem interioris et ſubtilioris ſcientiae, ſed litterariis tamen, ex omni doctrina liberali ad honeſtam animi oblectationem lectis, inducuntque ſermones et colloquia hominum eruditorum. At conuiuium Saturnale, cuius cauſſa ſcriptus hic libellus Aenigmatum dicitur, quodnam ſympoſium eſt? qui homines in eo uerſantur? quae res et ſermones habentur? Audiamus ipſum auctorem in Prologo:

Poſt epulas laetas, poſt pocula dulcia menſae,
Deliras inter uetulas puerosque loquaces,
Dum ſtreperet late madidae facundia linguae.

Audimus hic ſtrepitum ebriorum hominum, delirarum uetularum et puerorum loquacium nugas; nulla hic diſputatio ſapientum, ſympoſii nomine digna: nec quae in iſto coetu agitantur, poſita ſunt in quaeſtionibus eruditis, aut in liberali aliqua doctrinae oblectatione, ſed dicuntur *friuola*, dicuntur *ſermones inepti.* Ipſe libellus nihil aliud, niſi Syllogen aenigmatum exhibet, h. e. deſcriptiones rerum uulgarium, omnium in oculis et uſu uerſantium, uerborum quadam obſcuritate inuolu-

menti, hinc illud nomen etiam nunc non argumenti cauſſa aſſumtum, ſed uerum nomen auctoris eſſe.

uolutas, et ad proponendum ſoluendumque aptas; ſed nullus ibidem proponendi modus, nullae quaeſtiones, nullum colloquium. At uero ſimplicem eiuſmodi collectionem propoſitionum et uerſuum quis unquam Sympoſium nominauit? aut qui alius liber, Sympoſium inſcriptus, oſtendi poteſt, qui mera aenigmata continet? Lactantii igitur Sympoſium, ab Hieronymo laudatum, minime confundendum cum noſtro aenigmatum libello eſt, fuitque illud haud dubie tum aliis ueterum ſcriptorum Sympoſiis, tum caeteris ipſius Lactantii ſcriptis, quibus eruditas quaeſtiones pertractauit, ſimile l). Hanc niſi ſimilitudinem eius et communem cum aliis materiam nouiſſet Hieronymus, certe differentiam argumenti notaſſet, atque tum aenigmatis conſtare illud, tum uerſibus ſcriptum eſſe, ut de Hodoeporico fecit, monuiſſet. Haud maioris momenti argumentum eſt, quod Heumannus e uerſu ſecundo Prologi ducit, ubi auctor, *ita Sextum* quendam *docere*, atque *eo ſe magiſtro delirare*, profitetur. E quibus uerbis luculenter apparere ait m), auctorem Sympoſii adoleſcentulum fuiſſe, quod idem de Lactantio affirmet Hieronymus, atque eum iuſſu magiſtri ſui ethnici, tempore ſacrorum Saturni, exemplo caeterorum condiſcipulorum, haec aenigmata elaboraſſe. Sed quam falſa ſit haec uerborum interpretatio, et quam temere inde adoleſcentia aucto-

l) Vid. quae dudum hanc in rem de Lactantii Sympoſio obſeruauimus in *Praefat. ad Lactantii Phoenicem*, *Tomo III. P. M. pag.* 294.

m) *Praefat. ad Symp. Lact. §. II et XIV. pag. XXV.*

F e

ris colligatur, uidere facile eſt. An, qui ſe quid alio magiſtro uel docente facere uel ſcribere ait, propterea adoleſcens et tirunculus ſcholaſticus eſt? An, qui magiſter dicitur, non alius habendus eſt, quam praeceptor ſcholae? Atqui magiſtro uti dicuntur etiam maturae aetatis uiri, qui aliorum ſententiam, doctrinam, mores, exemplum ſequuntur, ſcripta, facta, dicta imitantur n). Hic niſi ſenſus admittatur, ualde importunum et improbum fuerit, ab adoleſcentulo praeceptorem ſuum incuſari, quod ſe *delirare* docuerit, in eiusque ignominiam ſpecimen pueriliſ et ſcholaſticae nequitiae in publicum proferri. At non in ſchola, ſed in ipſo conuiuio ad formulam aenigmatum, ab aliis propoſitorum, ſe hos uerſus compoſuiſſe, clare ipſe teſtatur auctor uerſu 15 Prologi, uti ex interpretatione apparet, quam ei uerſui ſubieci. Et matura aetate tum fuiſſe auctorem, e primo uerſu prooemii haud inepte colligas. Nam ubi ait: *Haec quoque Sympoſius luſit*, plura ſe carmina ante Aenigmata ſcripſiſſe innuit, atque haec adeo ſeriori auctoris aetati aſſignanda docet. Altero igitur uerſu: *Sic tu, Sexte, doces*, nihil omnino aliud auctor, quam ſe exemplo et auctoritate alicuius ſcriptoris uel poëtae tuetur, qui ante ſe ſimilia luſerit, ut ſuperius demonſtrauimus. Et quando ex toto Prooemii initio nihil exſculpi de adoleſcentia ſcriptoris Aenigmatum poteſt, hinc etiam Lactantius adoleſcens minime in eum conuenit. Denique Heumannus firmamen-

n) Sic, ubi Ouidius *Triſt. II, 347: Sed neque me nuptae didicerunt furta magiſtro*, loquitur de ſcriptis uel carminibus ſuis amatoriis.

mentum ſententiae ſuae petit ex eo, quod dicit, in codice MS. quo Pithoeus uſus eſt, auctorem libri noſtri nominari *Caelium Firmianum Sympoſium*; quae ſunt nomina ipſius Lactantii. Sed in hoc erat primum, Pithoeo non inſpecto o), qui libello aenigmatum tantummodo nomen *Caelii Sympoſii* inſcribit, duobus autem epigrammatis alio loco propoſitis *de Liuore* et *de Fortuna* plenius *Caelii Firminiani Sympboſii*. Vnde quidem haud temere colligas unum carminum iſtorum et horum Aenigmatum auctorem eſſe Sympoſium, quamuis equidem ex auctoritate Pithoei in fronte libelli nolim ei, niſi unum praenomen Caelii, dare. Quod ſi ſolum relinquitur Sympoſio, perit etiam ſuſpicio ex Firmiani nomine pro Lactantio ducenda. Quippe Caelii nomen non Lactantio ſolum, ſed et aliis Afris ſcriptoribus adhaeſiſſe, ſupra iam annotauimus. Sed e coniunctis etiam Caelii Firmiani nominibus Sympoſio additis neſcio quid Heumannus pro auctore Aenigmatum Lactantio colligere queat, niſi hoc uelit, quia *Caelii Firmiani* nomina ſunt Lactantii, hinc in fronte libelli aenigmatum falſo nomen Sympoſii, pro Lactantio, praeſcriptum eſſe. Ego uero ſi quid iudicare poſſum, contrarium potius inde colligendum Heumanno erat, nempe quia *Caelii* et *Firmiani* praenomina duobus carminibus aeque ac

o) Pariter Clariſſ. Heynatz, *Praef. pag. 4.* ſcribit, epigrammata quaedam apud Pithoeum *Caelii Firmiani Symphoroſii* nomine, aenigmata *Caelii Firmiani Sympoſii* inſcripta eſſe. Vtrumque non conueniens eſt ſcripturae, quae in Pithoei collectione extat.

ac libello aenigmatum, Sympoſio adiuncta, praefiguntur, Hinc apparere, diuerſum a Lactantio poëtae nomen eſſe Sympoſium; atque hoc ſtatim carminibus *de Liuore* et *de Fortuna* auctorem eorum indicat, perinde etiam in fronte aenigmatum indicare, neque adeo permutandum cum Lactantio, aut mutandum in appellatiuum ſympoſii eſſe. Proinde me paullo rectius et propius uero iudicaſſe arbitror, qui in Praefat. ad Lactantii Phoenicem, Tomi III. P. M. pag. 295, affirmaui, duos in antiquitate extitiſſe Firmianos, unum qui Lactantii cognomentum gereret, alterum, qui Sympoſii. Et quae in Pithoei collectione Sympoſio tribuuntur carmina, egregie confirmant, quod Sympoſius aenigmatum auctor in primo prooemii prodit, plura atque alia ſe ante ſcripſiſſe:

Haec quoque Sympoſius de carmine luſit inepto.

Nempe ſignificat, antea ſe ſcripſiſſe ſeuera et grauia carmina; quae nunc ſcribat, de carmine inepto eſſe, hoc eſt, eſſe genus quoddam carminis inepti et ludicri. Seuera autem ſunt ea de Liuore, et de Fortuna; inepta et ludicra Aenigmata. Eadem profeſſio auctoris, qui ſe ſerius dicit animum ad ludicra carmina et Saturnales iocos conuertere, adducit me, ut Sympoſium ethnicae nationis hominem fuiſſe putem. Obſeruarunt dudum ethniciſmi in Aenigmatibus ueſtigia et Heumanno obiecerunt aduerſarii eius p), ut Lactantium auctorem negarent, qui Chriſtianus fuit. Et uarie ad hoc reſpondit ille, modo concedendo, ſcripta fortaſſe aenigmata eſſe a Lactantio iuuene, adhuc ethnico, priuſquam ſacris Chriſtiano-

p) Vid. *praef. eius ad Symp. Lact. §. XIV.*

norum initiaretur; modo negando, quicquam eius aenigmatis ineſſe, quod ethniciſmum ſapiat. Verum in illud fruſtra ſumi contendimus. Aenigmata ſcripta eſſe ab iuuene, ita et hoc putamus, auctorem in ethniciſmo natum poſt in Chriſtianorum caſtra tranſiiſſe. Totum enim hoc, quod de religione Lactantii primaeua quaeritur, incertum et dubium eſſe, uarieque ab eruditis diſceptari, ipſe Heumannus agnoſcit. Mauult tamen ille concedere, Lactantium etiam puerum fuiſſe Chriſtianum, at aenigmata contendit eſſe innoxios luſus ingenii, qui nihil neque ethniciſmo conſentaneum, neque Chriſtianae religioni aduerſarium contineant. Ego uero fortaſſe hoc largiar, quod ad ipſa aenigmata attinet; quamquam inſunt in his etiam nonnulla, quae ad ethniciſmum trahi poſſint, ut, quando Aenigm. XLVII tus ſuperis placandis adhiberi dicitur; alia e fabulis poëtarum ethnicorum ſumta, quae Chriſtianorum ueterum nemo facile uſurpauerit in carmine, qualia ſunt, quae Aen. XXVI. dicuntur de Grue, XXXII. de Tauro, XXXIX. de Centauro, LXIII. de Tridente, LXXXII. de Malo. At in Prologo certe dicuntur, quae a modeſtia et pietate Chriſtiana ſunt aliena. Quis Chriſtianorum, ueterum illorum dico, qui paganos ritus omnes deteſtabantur, quis inquam eorum ita ſe amantem et ſtudioſum Saturnalium iocorum et nequitiarum, etiamſi has forte clam et priuatim ſectetur, palam et ſcripto publico profiteatur, ut hic auctor? quis ſe publice in Saturnalibus ebrioſorum hominum, delirarum uetularum, puerorum procacium coetus frequentare, delectari nugis et ineptiis dicat? Quis ſe *inter inſanos non ſanum* libenter eſſe glorie-

rietur? Etenim ea aetate, qua uixiſſe auctor noſter uidetur, non ita exſpiraſſe modeſtia et uerecundia Chriſtianorum, praeceptis Euangelii iuſſa, uidetur, ut palam adeo et ſcripto publico *μωρολογίαν* et *εὐτραπελίαν* exercerent, quam Diuus Apoſtolus diſerte uetuerat q). Et canones eccleſiaſtici cum omnino feſta et ſpectacula paganorum uitare Chriſtianos iubent, tum in primis conuiuiorum coenarumque, in quibus praecipue Saturnales, luxuriam et petulantiam coërcent. Canon concilii Laodiceni r) prohibet Chriſtianos ad nuptias uenientes ballare et ſaltare, *ἀλλὰ σεμνῶς δειπνεῖν ἢ ἀριστᾷν, ὡς πρέπει Χριστιανοῖς*; et paullo poſt s) uetantur laici pariter ac ſacerdotes *ἐκ συμβολῆς συμπόσια ἐπιτελεῖν*. Coenas Saturnales in primis deſcribere et deteſtari arbitror Cyprianum, niſi quis alius uetus ſcriptor eſt, in Epiſtola de Spectaculis: *Sed ut ad coenae iam ſales inuerecundos tranſitum faciam, pudet referre, quae dicuntur, pudet etiam accuſare quae fiunt: agentium ſtrophas, adulterorum fallacias, mulierum impudicitias, ſcurriles iocos, paraſitos ſordidos* caet. Qui igitur ſpectaculis paganorum ludicris, et ſcurrilibus coenarum iocis, contra eccleſiae praecepta intereſt, neque ueretur id publico profiteri ſcripto, is Chriſtianus eſſe non uidetur, et Lactantium, uerecundiſſimum caſtiſſimumque ſcriptorem, iſto Prologo loqui, temerarium iudicare eſt. Neque quempiam eruditorum extitiſſe puto, qui Sympoſium poëtam inter Chriſtianos ſcriptores

q) *Ad Ephef. V*, 4.

r) Qui in Codice canonum Eccleſiae uniuerſae, a G. T. Meiero edito eſt *CLVII. pag. 117.*

s) *Canone CLIX.*

res referret; qui uero Chriſtianis accenſere metuerunt, quum occaſio eſſet, eoſdem puto tacite eum pro gentili homine habuiſſe, et quidem ob ipſam, quam dixi, Prologi proteruiam. Vnde certe eſt, quod in antiquiſſimo codice MS. Anglicano, ut Heumannus ipſe teſtatur t), ad nomen Symphoſii, uerſu primo praefationis, uetuſta manus adſcripſit: *uir gentilis.* Caſpar Barthius, ſuarum ſententiarum ſemper incertus et inconſtans, quum in Indice primo Aduerſariis ſuis annexo, itemque in tertio, Sympoſium inter ſcriptores ethnicos retuliſſet, in quarto Indice Chriſtianis annumerat, ſed hoc ipſo ſignificat, magis eum pro gentili, quam pro Chriſtiana Sympoſii religione ſenſiſſe. Reſtat ultimum argumentum, quo Heumannus ſtudet Aenigmata Lactantio uindicare, idque ductum a ſtilo eorum, quem dicit Lactantio non indignum eſſe, neque ab aetate eius alienum. Id uero argumentum ualde lubricum eſt, cui multum immorari uix neceſſe ſit. Largiri enim poſſumus, habere eum nonnulla cum Lactantio communia, eſſe planum, et ſatis liquide, pure eleganterque fluere; ſed habere etiam ſuos naeuos et idiotiſmos, et duriores ſententias, quas Lactantius uix admiſerit, e pluribus aenigmatis, et maxime e Prooemio, manifeſtum eſt. Quae Heumannus agnoſcens ut excuſaret, neceſſe habuit, nunc ad iuuenilem, quam ipſe ſtatuit, auctoris aetatem, nunc ad Africiſmum quendam, qui ſubolere ei ex hac opella uiſus eſt, confugere. Ego ſolum hoc de ſtilo Aenigmatum pro-

t) *In praef. ad Symp. Lact. §. XXXIX. p. LVI.*

pronuntiare audeo, digna eſſe aeuo, Lactantio non multum inferiore.

Sed de auctore Caelio Sympoſio ſatis; nunc de ipſis Aenigmatis dicendum. Centum Aenigmata reliquiſſe Sympoſium, plurimae uulgatioresque editiones, tum etiam Mſpta uetuſta probant, in quibus tamen ſunt, quae et numero et ordine aenigmatum differunt, nonnulla etiam centenis iſtis inſerta, uel aſſuta, uel detracta habent. Lil. Greg. Gyraldus in fine libri, quo aenigmata ueterum exponit, (Tom. II. Opp. p. 635.) recitatum ſibi ab amico aenigma de ſomno refert, quod in Sympoſio num. 97. extat, atque addit: *Recitauit et alia, quae frigidiuſcula cum eſſent, ſunt uiſa indigna relatu.* Haec uerba perperam accepiſſe uidetur Ger. Io. Voſſius u), qui poſtquam dixit, Gyraldum haud magni feciſſe Sympoſii aenigmata, ſubiungit: *Sed praeter ea, quae excuſa habemus, ſuperſunt alia ſatis frigida, aliqua etiam obſcena, quae icciro omiſſa. Et propter iſta ſic Lilius ſcripſerit, qui conſpexerat opus integrum.* Nempe quae Lilio recitata alia ſunt epigrammata, et, quae ei frigidiuſcula uiſa ſunt, non alia fuerunt, quam ea ipſa, quae excuſa habemus: quae ſi ille dicit indigna relatu ui a, non omiſſa in editis dicit, ſed a ſe non inter uetera, quae expoſuerat, aenigmata eſſe relata. Falſo igitur Voſſius affirmare uidetur, praeter ea, quae excuſa habemus, alia ſatis frigida, atque etiam obſcena ſupereſſe; aut ille codicem mſptum aenigmatum uidit, quem adhuc nemo alius, multis iiſque alie-

nis

u) *De Poët. Lat. cap. VIII. p. 86.*

nis aenigmatibus auctum? Nam quae ſubinde Symposii aenigmatibus aſſuta quibuſdam in exemplaribus manu exaratis reperta ſunt, pauca ea ſunt, neque omnino obſcena. In codice Lugdunenſis bibliothecae Symposium, uelut appendicis inſtar, ſequuntur quinque alia aenigmata, tetraſticha, et ſtilo barbarioris ſaeculi compoſita, quae Heumannus Praefat. in Symp. Lact. §. LV. recitat. Idem in annot. ad Aen. XXV. refert, inter hoc et ſequens XXVI. in antiquiſſimo codice MS. Anglicano inſertum legi aliud aenigma *de Pilace*, i. e. fele muribus capiendis intenta, turpi quidem, ut ille ait, monacho caliginoſi aeui, quam eleganti auctore noſtro dignius. In Periorii et Reuſneri editione Symphoſii aenigmati X *de Phoenice* ſubiicitur aliud eiuſdem argumenti, ſed uariatis uerbis, ab alio haud dubie auctore imitationis cauſſa appoſitum. Vnius Symposii haec duo aenigmata eſſe falſo ſtatuit Barthius x). Sic etiam Franciſcus Baſuelus editis Baſileae 1563 Symposii aenigmatis XLVII, ad calcem ſubiecit neſcio cuius ſcriptoris aenigma longum de pluma ſcriptoria, ut refert Fabricius Bibl. Lat. Erneſt. Tom. III. p. 256. Neque mirum omnino uideri poteſt, ſi ſtudio aenigmata ſcribendi poſt Symposium ualde creſcente, ſiquidem medio aeuo plures in eo elaborarunt, ſi, inquam, librarii, Symposii, principis in hoc genere, Aenigmata deſcribentes, ſubinde alia ſimilia ex aliis ſcriptoribus appoſuerunt. Quin etiam ordinem et feriem aenigmatum librarii in Symposio deſcribendo ual-

x) *In animadu. ad Claudian. Hanou. 1612. 8. pag. 469.*

de mutarunt et peruerterunt, quod primariae editiones a Perionio, Caſtalione et Pithoeo proditae demonſtrant, quae quidem numerum aenigmatum centenarium utcunque ſeruant, ſed ordinem in iis ponendis diuerſum ſequuntur, ita quidem, ut nulla earum cum altera plane conueniat, duae tamen Pithoei et Caſtalionis minus inter ſe differant, quam hae duae ab illa Perionii. Caſtalio in prima editione Sympoſii tantum XCIX Aenigmata exhibuerat, quorum ultimum *Anchorae* titulo inſcriptum, ut annotat Irenaeus Bibliophilus in Schelhornii Amoen. liter. Tom. II. pag. 486. Sed poſtea in editione ſecunda Sympoſii, 1607, centeſimum addidit *de Lagena*, quod Pithoeo acceptum refert in annot. ad aen. 99. cuius editionem Pariſienſem in praefatione ſua ait *uno libellum aenigmate auctiorem reddidiſſe.* Id uero in Pithoei editione, ſicut et Perionii, numero LXXX legitur. Singulare, et quod caeteri non habent, aenigma centeſimo et ultimo numero poſuit Perionius *de Cuculo*, cuius loco Pithoeus illud arithmeticum *De VIII tollas VII, et remanent VI*, poſuit, Caſtalio numero XCIV. inſeruit, omiſſo plane illo *de Cuculo.* Diuerſitas ea mihi tanti uiſa eſt, ut dubitarem, cuius potiſſimum auctoris recenſionem ſequerer. Sed aenigmatis illis accuratius conſideratis ſtatui demum, illud *de Cuculo* omnino genuinum, et Sympoſii genio dignum, et minime omittendum eſſe, praeſertim cum et Camerarius habeat, et graece uerterit, apud Reuſn. p. 257; hoc *de numero VIII* abhorrere a reliquorum aenigmatum ſimplicitate et forma, quae ubique rerum aſpectabilium et uulgo cognitarum formam, naturam, uſum uerbis ambiguis

biguis deſcribunt, nunquam problema aliquod aut quaeſtionem acumine ingenii ſoluendam proponunt: neque mediocre eius uitium habendum eſt, quod uarias ac paene infinitas admittit interpretationes, ac titulo, quo aenigma ſoluatur, deſtituitur. Videtur itaque recentius ab homine aliquo ſpinoſo, qui aenigmata Sympoſii deſcribebat, compoſitum y), qui, ne inuentum ſuum ingenioſum

y) Genus hoc aenigmatum, cuius eſt illud de numero VIII, ſeriore aetate uidetur uſurpatum celebratumque eſſe, quando quaeſtiones ex arithmetica aut alia arte intricatas, exercitationis cauſſa, proponebant, ſubinde etiam uerſibus complectebantur. Huc referendae ſunt Bedae Propoſitiones et ſolutiones arithmeticae, quae Tomo I. Operum pag. 133 et ſeqq. leguntur, et Problemata arithmetica, quae P. Burmannus Anthol. Lat. lib. V, ep. 119-125. propoſuit, qui praeterea ad ep. 119. annotauit, Gaſp. Bachetum Meziriacum XLV Epigrammata Graeca arithmetica, quae ex codice Palatino Salmaſius cum eo communicauerat, uerſione metrica et explicationibus additis illuſtraſſe in commentar. ad Diophant. Alexandr. a p. 349.

ad pag. 370. Aenigma iſtud de numero VIII, auctorem Sympoſio recentiorem habere, uel inde apparere arbitror, quod in aliis aenigmatum collectionibus, aliorum ſub nomine auctorum, propoſitum reperitur. Reuſnerus in Aenigmatographia p. 253 illud inter Ioach. Camerarii aenigmata refert, quamquam alii aenigmati, quod plane diuerſum eſt, annexum. Idem p. 347 ſub nomine Hieronymi Arconati repetit. Et Lorichius libro III. Aenigm. f. 84. huic aenigmati hoc lemma ſuperſcripſit: *Aliud Arithmetico coniiciendum.* Hi igitur ſiue ipſi auctores eius aenigmatis ſunt, ſiue illud ab alio mutuati, certe Sympoſium non eſſe auctorem fatentur; quem notiſſimum ſcriptorem uix licebat diſſimulare.

ſuum periret, nec peregre additum uideretur, illud, electo centeſimo aenigmate *de Cuculo*, in eius locum reponebat. Ita ſemel recepto eo in numerum, forte alius librarius, ordinem et ſeriem inutans aenigmatum, retro illud praecedentibus immiſcuit, et numero XCIV. collocauit, quo numero legitur in Caſtalionem eiuſque ſequacibus editionibus. Ego uero rationibus his permotus reſtituendum Aenigma *de Cuculo*, et loco centeſimo, cui debetur, ponendum putaui; illud contra arithmeticum et obſcurum, quum duae editiones habeant, abiicere quidem nolui, ſed loco eo, quem iniuſte inuaſiſſe uidetur, detruſum extra numerum et ordinem, quaſi appendicem, ſubiunxi z).

De

z). Contraria omnia de aenigmate *de cuculo* ſentit Heumannus, Praefat. §. 29. id dicens reliquorum Symposii aenigmatum elegantiam et concinnitatem haud aequare, uiderique inſertum fuiſſe a ſemidocto quopiam monacho, qui illud alterum *de numero VIII.* non capiens, atque adeo pro ἀλέτῃ habens, aliud aenigma, cuius ſenſus ipſi non incognitus eſſet, eius in locum ſuffecerit. Ad hanc rationem infringendam ſufficiat animaduertere, aenigma *de cuculo* in editione omnium prima, ex incorrupto codice profecta, extitiſſe, atque adeo ſatis ſe auctoritate tueri. De elegantia eius, an ſatis digna Symposio ſit, ad cuiuſuis aequi lectoris ſenſum et iudicium prouoco. Contra pro aenigmate *de numero VIII.* intruſo codex Pithoei illo quidem *de cuculo* caruit, Caſtalionis codex illo etiam *de lagena*, lam cum tria ſint aenigmata, quorum uno uno e tribus primariis editionibus careat, eorum comparatione inſtituta decerni poteſt, quodnam eorum prae reliquis omitti et Symposio indignum iudicari

De lemmatibus ſiue titulis, qui ſingulis aenigmatibus ſunt praepoſiti, dubium uideri poteſt, ſintne ab ipſo auctore profecti, an a librariis uel deſcriptoribus diuinando inſerti. Heumannus, qui praefationis ſuae §pho LVII. hac de re diſputat, non a Lactantio, quem ille pro auctore habet, ſed poſtera demum aetate ab aliis non ſemper feliciter diuinantibus, putat eſſe inſcriptos. Ego ipſi auctori tribuendos exiſtimo. Neceſſarium erat, ut auctor rei ſignificatae uocabulum apponeret, ſi elegantiam aenigmatum ſuorum intelligi, ac iucunditatem ex eorum lectione percipi uolebat; quae peribat omnis, ſi omnia incertis permittens coniecturis lectori moleſtiſſimum infinita quaerendi taedium imponebat. Nonnulla enim aenigmata ſunt eiuſmodi, ut ſine titulo plane intelligi nequeant, ea praeſertim, quae non ipſam rei alicuius naturam, ſed caſum aliquem et actionem fortuitam ſpectant. Quis e. g. aenigma, numero XCII. in uulgatis editionibus poſitum explicare noſſet, niſi titulus appoſitus doceret, de luſco et allio ſermonem eſſe. Aenigma, LVI, *Caliga* uulgo inſcriptum, perperam intelligebat Heumannus, et *Linum* inſcribi debere exiſtimabat. Sed uerior eius interpretatio ex ipſo titulo *Caliga* ducenda eſt, quam ſuo loco dabimus, cari debeat. Et qui Symposii aenigmatum genium et formam bene norint, haud dubitabunt id de aenigmate arithmetico pronuntiare. Habuerunt id quidem duorum editorum codices, at librariorum, qui cum ordinem aenigmatum immutarunt pro lubitu, tum omiſerunt alia, alia intruſerunt, nulla poteſt eſſe auctoritas.

mus. Aenigma, de quo paullo ante egimus, arithmeticum non tam incertis coniecturis uexatum, nec tam uarie interpretatum fuiſſet, ſi in antiquis codicibus titulum appoſitum habuiſſet. Nam qui in Pithoei et aliis uulgatis eſt: *De VIII tollas VII, et remanent VI*, non ſoluit aenigma, ſed repetit. A librariis lemmata appoſita eſſe nequeunt, quia pro incerta et dubia interpretatione lectorum uel librariorum, tum multo maior et grauior, quam quidem reperitur, differentia titulorum reperiri deberet. Vix tria quatuorue aenigmata reperio, quae in tribus primariis editionibus abs me collatis diuerſas inſcriptiones habeant. Atque haec diuerſitas nominum non tanta eſt, ut ipſam rem mutet et diuerſam interpretationem inducat, ſed nititur quadam ipſarum rerum affinitate et ſimilitudine, qua fiebat, ut lectorum uel deſcriptorum aliquis hoc uel illud uocabulum exprimendo ſenſui aenigmatis aptius crederet, quam quod in codice ſuo reperiſſet. Sic quod numero XVIII uulgatarum editionum *Cochlea* inſcribitur, in Perionii codice *Teſtudo* eſt: numero LXVII. titulus eſt *Specular*, in Perionii editione *Vitrum*: num. LXXII. in uulgatis eſt *Vter*, in aliis *Follis*: numero XCIX. *Olla* ſcribunt recentiſſimae editiones, et quidem e codice uetuſto, ſed reliquae omnes *Lagena*. Similitudo uel affinitas rerum his titulis ſignatarum aperta eſt, ita ut nomina earum facile permutari potuerint. Neque alia ratio harum uariationum eſt, quam quae eſt uariantium in textu ſcriptoris alicuius lectionum, quae quamuis multae reperiantur, ipſe textus tamen auctoris eſſe non dubitatur. Inſcriptio ipſa lemmatum, quia non niſi ex interpretatione diu meditata prouenire

poteſt,

poteſt, tam operoſa eſt, ut niſi ipſe auctor inſcribat, uix exſpectari a lectoribus uel librariis poſſit. Atque hi, tantum abfuit, ut lemmatibus apponendis ſenſum aenigmatum declarare ſtuderent, ut potius ipſa lemmata, quae in codicibus inueniebant, obſcurare tentarent. Hoc ſe in uetere libro Sympoſii inueniſſe teſtatur Caſtalio, in annotatione ad primum aenigma, in quo plerique tituli aenigmatum de induſtria obſcurati erant, et quidem omiſſione litterarum uocalium, quarum loco conſonae ſingulas proxime ſequentes erant poſitae. Sic primi aenigmatis titulo *Grbphkxm* ſcriptum erat pro *Graphium*, ſecundi *Brxndp* pro *Arundo*, tertii *Bnxlxs cxm gfmmb* i. e. *Anulus cum gemma* *). Non magis confirmat ſententiam ſuam Heumannus eo, quod titulos nonnullos ait ineptos et aenigmati non reſpondentes, alios plane falſos, et infelicem coniectorem prodentes. Quando primum aenigma inſcribitur *Graphium* neutro genere, etſi ipſum aenigma ordiatur in genere maſculo: *De ſummo planus*, equidem puto, errorem hunc mutati generis aeque accidere, imo magis, potuiſſe auctori, atque alii aenigmatis lectori. Auctor oblitus forte, quod *graphium* poſuerat, ſed *ſtilum* mente tenens, tanquam de ſtilo loquebatur, tituli incurioſus; ſed alius, qui in maſculo genere loqui aenigma legerat, titulum poſiturus minus poterat de uocabulo neutrius generis cogitare. Neque puto, hanc μεταβασιν εις ἀλλο γενος plane inſolitam eſſe bonis ſcriptoribus, ut alius generis uocabulum mente teneant, aliud exprimant.

*) Sic obſcuratos titulos expreſſerunt etiam in editione ſua Caſtalio et Meurſius.

mant. Et Heumannus, quod in titulo *Graphii* reprehendit, in alio ipſe commiſit. Nam ut titulos aliquot plane falſos eſſe oſtendat, aenigma LVI in uulgatis perperam inſcribi *Caliga*, eiuſque loco *Liuum* reponendum cenſet, licet in ipſo aenigmate res ſignificata non neutro genere, ſed feminino efferatur. Vnde Clariſſ. Heynatzius, reiecta Heumanni opinione, ueterum inſcriptionem reuocauit. Perperam denique Heumannus titulum aenigmatis XLVI *Lilium* inter falſos refert. Nam mera eſt uariatio eius, qui aliis in editionibus extat et ab ipſo Heumanno probatur, *Viola*, pro qua qui melius putabat Lilium inſcribi, fortaſſe non maius illud et procerum lilium hortorum intelligebat, ſed lilium conuallium. Sed mitto plura de auctore lemmatum dicere. Summam certe antiquitatem horum titulorum eſſe, haud obſcure ſignificat Sigebertus Gemblacenſis, qui in Aldhelmo Sympoſium ait *per proſopopoeiam qualitates ſingularum rerum expreſſiſſe*, hoc eſt, ipſas res de ſe et qualitatibus ſuis loquentes induxiſſe in aenigmatis. Haec uero proſopopoeia rerum a lectoribus intelligi non potuit, niſi eae antiquitus tanquam πρόσωπα nominatim ſingulis fuerant praepoſitae. Pariter e uerbis Sigeberti colligitur, rectum et antiquum titulos conſignandi modum eſſe, qui fit in caſu primo, e. g. *Graphium, arundo, clauis*. Nam ſi ſexto caſu ponuntur, *de graphio, de arundine, de claue*, quomodo in codice primo Anglicano factum eſſe Heumannus in annot. ad aen. I. teſtatur, tum contrarii ſunt proſopopoeiae, quae eſt in aenigmatibus, et quaſi poëta de iis loquatur, ſignificare uidentur. Caeterum quo magis uariare titulos

los et corrigere ad ſenſum ſuum ſtuduerunt librarii, hoc magis inde confici uidetur, antiquos eſſe titulos, et ab ipſo auctore profectos.

Heumannus praeterea Sympoſii aenigmata in quaſdam claſſes uel genera diuiſit, quae breuiter hic indicare ſatis erit. Nam alia iam olim dicit in uulgus nota, adeoque ab auctore non excogitata, ſed tantum in uerſus redacta fuiſſe; alia ipſius auctoris ingenio efficta. Antiqua nonnulla et dudum nota Sympoſium repetiiſſe, uel ſolum illud aen. XXX. *de Pediculis* probet, quod olim Homero a pueris quibuſdam piſcatoribus propoſitum Herodotus in uita Homeri narrat. De aliis, quae antiqua ſint, et quae a Sympoſio primum inuenta, uix certum exquirere et ſtatuere licet. Aliud Heumannus diſcrimen conſtituit inter aenigmata, quae ſunt uulgaria et plebeia, nullam artem uel eruditionem redolentia; et alia erudita, quae ſunt cultioris ingenii. Ad erudita praecipue refert, quae homonymiam uocis occultant, e. g. 2. 32. 42. 82. addo etiam ea, quae ad partem hiſtoriae uel mythologiae reſpiciunt, qualia ſunt 25. 26. 32. 48. 63. 73. 82. 83. Optimum omnium atque exaſciatiſſimum ille iudicat, quod numero 83. *de Perna* legitur. In quo facile ſuum Heumanno iudicium relinquimus.

Praefationem uel Prologum, quem Sympoſius aenigmatibus praemiſit, neque omnes codices integrum, neque uno loco exhibent. Primum et ſecundum uerſum codex Perionii non habet a), et

a) Pithoei etiam codicem non habere, Heumannus et Heynatzius affirmant, ſed falſo; neque hi Pithoeum ipſum inſpexerunt.

et quia ſaluo ſenſu facile abeſſe poſſe uidentur, Heynatzius quidem eos uncis incluſit, Heumannus primum pro ſuppoſitiis habuit; ſed quum deinceps animaduerteret, nouum aliquod fulcrum opinioni ſuae ex his uerſibus, ſi paullum mutarentur, poſſe accedere, cupide eos tanquam e fuga retraxit, nouoque habitu ex ingenio ornatos ita propoſuit, ut ſupra memorauimus, Sextum, quem auctor alloquitur, in Siccam, patriam Lactantii, mutans. Qua in re etſi audacius graſſatus eſt, id tamen recte fecit, quod auctoritati antiquiorum codicum concedens uerſus ipſos retinendos cenſuit. Nam, ut ipſe fatetur, praeter illum Perionii, caeteri omnes codices, quos ipſe uſurpauit, etiam uetuſtiſſimus eorum Anglicanus, uerſus iſtos habent. Prologum integrum non in principio, ſed ad finem aenigmatum, tanquam epilogum, poſuit Pithoeus, quod tamen perperam factum, et praeponendum potius praefationis loco fuiſſe, ipſe monet in Emendat. in Poëmatia. Caſp. Barthius, hoc non animaduertens, putauit editionem Pithoeanam totum illud Praeloquii epigramma praeteriiſſe, Aduerſ. lib. LVIII, cap. I. Neque uero ullum editionis alius exemplum reperitur, quod non illos uerſus in fronte aenigmatum exhibeat.

Vt Sympoſius forte primus fuit inter Latinos, qui eo genere carminis luderet, et aenigmata uerſibus compoſita ſingulari libello complecteretur, ita exemplo eius plures ſequiorum temporum inuitati uidentur, ut ſimilia tentarent. Primus eorum eſt *Aldhelmus*, Scotus, Epiſcopus Schireburnenſis, ſub initio ſaeculi VIII. clarus, qui Aenigma-

nigmatum librum reliquit millenis uerſibus b), in Tetraſticha, Pentaſticha, Hexaſticha, ſeptenis uerſibus, octonis, nouenis, denis et pluribus comprehenſa, diuiſum. Liber eius notis illuſtratus per Martinum Delrio prodiit Mogunt. 1601. 12. repetitus a Nic. Reuſnero in Aenigmatographia, Francof. 1602. pag. 204, item in Bibliotheca Patrum maxima edit. Lugdun. 1677. Tomo XIII. Eiuſdem Aldhelmi *Quaeſtiones aenigmatum Rhetoricae artis* MS. Lipſiae in Biblioth. Ampliſſimi Senatus exſtare teſtatur I. A. Fabricius Bibl. Lat. Tom. III. p. 257, edit. Erneſt. Quoniam Aldhelmus, Sympoſium ſe imitatum eſſe, ipſe profitetur in Prologo, hinc Aenigmata eius pluribus in codicibus MS. Sympoſio adiuncta repeриuntur. Pithoeus tamen editione digna non putauit, (Vid. Teſtim.) quod quidem dolet Caſp. Barthius, Aldhelmum neque lectione, neque recenſione indignum iudicans, Aduerſar. LVIII, 1. Ego uero quo minus una ederem, cum me longa et copioſa aenigmatum ſeries deterruit, quae ſuperare huius uoluminis modum uidebatur, tum Aldhelmi, non modo mendis obſita plurimis, ſed et dura in ſe impeditaque oratio, a Sympoſii ſuauitate multum remota, quae, iure uerebar, ne et mihi emaculandi et explicandi nimium laborem, et lectoribus meis parum iucunditatis afferret. Eadem fere Aldhelmi aetate *Tatbwinus*, Ar-

b) Quod ipſe teſtatur in Prologo, et Sigebertus Gembl. Sed in ſummam collectos uerſus eius hodie non niſi 755. efficere, adeoque integrum opus non amplius ſupereſſe, notauit Leyſerus in Hiſt. poët. med. aeui, p. 200.

Archiepiſcopus Cantiorum, qui A. C. 734. obiit, librum Aenigmatum ſcripſit, laudatum a Io. Balaeo, Script. Britann. Centur, II. pag. 98. Alium, non multo inferioris aetatis, *Thomam* nominat Sigebertus Gemblacenſis de Script. eccleſ. cap. 133, quem dicit ad Hilduinum dominum ſuum ſcripſiſſe librum Aenigmatum, breuem quidem, ſed plenum ueritatis et elegantiae. *Egebertus*, uel, ut alii, *Eckebertus*, Clericus Leodienſis, circa annum 1040 clarus, ſcripſit metrico ſtilo *de aenigmatibus ruſticanis* librum primo breuem, ſed ampliato rationis tenore ſcripſit de eadem re metrice alterum librum maiuſculum, ut loquitur Sigebertus Gembl. cap. 146. Ioannes Lelandus, ut refert Heumannus Praef. §. 34, teſtatur in Collectaneis ſuis, Tom. III. p. 154. 161. et 163. ſaepius in bibliothecis Anglicanis reperiri eodem coniuncta uolumine Aenigmata Aldhelmi, Sympoſii, Euſebii, et Tautuni; ubi quidem, qui Euſebius ille ſit, aeque mihi ac Heumanno ignotum eſſe fateor, ſed Tautuni ſub nomine non Thomam, ut Heumannus opinatur, ſed Tathwinum, quem Balaeus appellat, puto intelligi. Denique *Tulli* neſcio cuius aenigmata hexaſticha a Labbeo Bibl. Mſſ. p. 63. memorari, indicat Fabricius Bibl. Lat. l. c. Praetereo plures alios recentioris aetatis auctores, quorum aenigmata paſſim extantia, quamuis non optimo ordine, congeſta exhibuit Nic. Reuſnerus in Aenigmatographia.

De commentatoribus et interpretibus aenigmatum Sympoſii ut nunc dicamus, plures ille nactus eſt non indiligentes. Primus hanc operam ſumſit Ioſ. Caſtalio, qui Aenigmata Sympoſii poëtae cum ſcholiis edidit Romae 1581. 4. Quamquam

quam enim Caſtalione prior Lil. Greg. Gyraldus libellum ſingularem, in quo aenigmata pleraque antiquorum explicantur, edidit, Sympoſii tamen ille non niſi unum aenigma, idque praetereundo, attigit, et alia, quae ſibi recitata ab amico dicit, quia frigidiuſcula ſibi uiſa eſſent, indigna relatu reputauit c). In altera editione Sympoſii, quam Romae A. 1607 procurauit Caſtalio, multa in ſcholiis prioris editionis mutauit, multa omiſit, atque addidit pariter, quum interea Pithoei editionem Pariſiis 1590. factam comparaſſet. Auctioribus ſcholiis inſtructam eſſe, ipſe titulus profitetur d). Heumanno uidentur ea ſcholia non ſatis meditate ſcripta, atque effuſa uerius, quam elucubrata e). Proximus Caſtalioni eſt Caſp. Barthius, qui Aenigmata Sympoſii multa paſſim emendauit et illuſtrauit cum in Animaduerſionibus ad Claudianum, tum maxime in Aduerſariis, e. c. lib. XIX, c. 14. XXVI, 28. XXVII, 1. XLIV, 20. LVIII, 1. Succeſſit Fridericus Beſſelius, cuius annotationes in Sympoſii Aenigmata manuſcriptae a doctis uiris cum Heumanno communicatae ſunt, quas tamen ille paucas et leues, et pleraſque e Caſtalionis ſcholiis excerptas eſſe reperit, ac proinde non totas, detractis iis, quae a Caſtalione mutuata uidebantur, una cum huius et aliorum animaduerſionibus edidit. Omnium nempe induſtriam ſuperauit, totumque ſe uindicando, caſti-

c) *Pag. 51.* edit. Reuſnerianae *in Aenigmatogr.* et *Tomo II. Opp. pag. 635.*

d) Comparauit primae et ſecundae editionis ſcholia Irenaeus Bibliophilus in Schelhornii *Amoen. liter. Tom. II. pag. 487.*

e) *In Praefat. ad Symp. Lact. §. XLII.*

caſtigando, illuſtrandoque Sympoſio dedit C. A. Heumannus, in editione Sympoſii Lactantiani ſuperius memorata. Vbi poſt ampliſſimam praefationem, in qua Sympoſium Lactantio uindicat, eiuſque uirtutes et editiones recenſet, ſingulis Aenigmatibus uariantes codicum mſptorum et uetuſtiorum editionum lectiones ſubiicit, ſuaſque animaduerſiones tam criticas, quam illuſtrantes addit, denique his abſolutis ſeorſum producit Annotationes diuerſorum, tum repetitas priorum, Caſtalionis, Barthii et Beſſelii, tum noue ſecum communicatas Theod. Haſaei, et Io. Matth. Geſneri. Ad recenſendum et caſtigandum aenigmatum textum hoc plura et maiora conferre Heumannus potuit, quod praeter editionum antiquarum lectiones quinque codicum Mſſ. nondum collatorum apographa uel excerpta, amicorum doctorum opera ſibi ſubminiſtrata, adhibere potuit, trium quidem ex Angliae bibliothecis, duorum Mſſ. e Lugdunenſi bibl. depromta. Lectiones eorum codicum omnes ſiglis quibuſdam litterarum diſtinguit, Anglicorum ſcilicet trium, quorum primus, in bibliotheca Regia Weſtmonaſterienſi ſeruatus, praeſtantiſſimus uetuſtiſſimuſque eſt, litteris A. B. C. Lugdunenſium prioris et poſterioris litteris D. et E. Praeterea per notam P. codicem, e quo Pithoei editio facta, *Cam.* codicem Camerarii, *Per.* codicem Perionii, *Cauſ.* editionem Cauſini, in qua nonnullas uariationes deprehendit, per *gl.* gloſſas ſignificat, quas codicibus duobus Anglicanis adſcriptas reperit. Quas ſiglas ſiue notas ab Heumanno adhibitas ego hoc loco proponere et ſignificare lectoribus meis uolui, quia in repetenda uarietate lectionum iiſdem uſu-

uſurus ſum. Heumanni ſententiam de auctore Aenigmatum ſecutus Io. Hildebr. Withofius Lactantii Sympoſium ferme totum illuſtraſſe, ſimul de ſapientia aenigmatica in uniuerſum diſſeruiſſe dicitur in *Relationibus Duiſburgenſibus* a. 1744. n. 51 ſeq. 1746. et 1747. n. 2. teſte Cl. Leidenfroſtio in Oratione funebri p. 58. ut ſcribit Chriſtoph. Saxius V. C. in Onomaſt. liter. Tom. I. p. 389. Etiam Io. Ludolph. Bünemannum ad perpoliendum, forte etiam denuo edendum, Sympoſium animum appuliſſe, licuit mihi e Sympoſii Heumanniani exemplo perſpicere, quod in bibliotheca Georgiae Auguſtae ſeruatur, et mecum humaniſſime communicatum eſt. Cui exemplo in charta pura ſingulis paginis interiecta adſcriptae erant copioſae annotationes, ſubitariae illae quidem et ſine cura effuſae, ſed multa eruditione refertae, in primiſque ſelectam latinitatem Sympoſii ex aliis auctorum, ſaepe etiam Lactantii, locis illuſtrantes, quas quidem ut crederem Bünemannum auctorem habere, permulta fuerunt, quae mihi perſuaderent Recentiſſime de Sympoſio bene meritus eſt Vir. Celeb. Io. Frid. Heynatzius, editione noua *Centum Aenigmatum ueterum*, Francof. ad Viadr. 1775 facta. Qui cum Aenigmata haec puerili maxime aetati inſtituendae apta putet, huic uſui editionem ſuam praecipue accommodauit. In Praefatione editionum Sympoſii recenſum agit, motam ab Heumanno controuerſiam de auctore Lactantio narrat, ad eiuſque ſententiae praecipuas rationes reſpondet, uſum denique huius libelli aenigmatum commendat. Aenigmatum ipſorum interpretationi in primis ſtudet, et ſingulis perſpicuam me-

taphraſin et uerborum explicationem ſubiicit; contexti caſtigandi et conſtituendi rationes notis criticis ſingularibus, ſeorſum poſitis, et ad finem aenigmatum reiectis, expoſuit. Heumanniana copia ita uſus eſt Clariſſimus Editor, ut ex illuſtrationibus ſeligeret, quae ad rem ſuam facere uidebantur, adderet nonnulla, quae ſuppetebant aut animo ſuccurrebant, uerborum autem contextum, in quo conſtituendo nimia cum audacia, et plerumque non ſatis feliciter, Heumannus uerſatus erat, diligenter denuo recenſeret. Nos idem conſilium in tractando Sympoſio ſequemur, et quae Heumannus tum in lectionibus uariantibus congerendis, tum in annotationibus ſuis et aliorum apponendis, ſubſidia ad caſtigandum pariter et illuſtrandum obtulit, his ſalubriter, et cum delectu, et iudicio adhibito utemur, notas, quae rem obſcuriorem ſatis appoſite et commode explicarunt, adiecto auctoris nomine, uſurpabimus, e caeteris, quae rei explicandae utilia uidebuntur, hinc inde diſperſa congeremus, neque tamen ipſi apponere et annotare negligemus, ſi qua aptiora ad probandum uel illuſtrandum uidebuntur. Reliquum eſt, ut ſeriem ordineſque editionum proponamus, quibus Aenigmata Sympoſii uel integra, uel ex parte, uulgata ſunt.

II.

II.

EDITIONES ET VERSIONES AENIGMATVM SYMPOSII.

I. Ioannes Trithemius de Script. eccleſ. cap. 783, teſtatur Ioannem Nobletum, monachum ordinis fratrum minorum B. Mariae de monte Carmeli, natione Gallum, ſaeculo XV, ſcripſiſſe inter alia, quae ferantur eius opuſcula, *Centiloquium aenigmatum lib. I.* Hoc de Sympoſii aenigmatibus, quae centum ſunt numero, intelligunt I. A. Fabricius, Bibl. Lat. Tom. III. p. 250. Ern. et C. A. Heumannus in Praefat. ad Symp. Lact. §. XXV. qui propterea Nobletum aiunt ea Aenigmata primum reperiſſe, et e longi temporis tenebris rurſus protraxiſſe. Sed haec parum explorata exiſtimatio eſt. Quin Irenaeus Bibliophilus in Obſeruatione Schelhornii Amoenit. liter. Tomo II. inſerta, pag. 475. indicat, ex Trithemii narratione de Nobleto facile eſſe ad coniiciendum, Nobletum ipſum ex ſuo ingenio compoſuiſſe memoratum *Centiloquium.* Sic Laurentius Abſtemius libellum fabularum ab ſe compoſitarum de numero *Hecatomythium* nuncupauit, ut ipſe ſcribit in Praefatione.

II. Antiquiſſima eſt editio *Ioachimi Perionii*, qui Sympoſium primus protulit, ut ſcribit Barthius Aduerſ. lib. XXVI, cap. 28. Heumannus, qui ipſe non uidit, eam Lutetiae A. 1538. excuſam eſſe ſuſpicatur, ſed Mich. Maittairius Annal.

Typogr. Tom. II. p. 791. ad annum 1533. refert, additque Pariſiis hoc anno in 8 prodiiſſe, atque hunc eius titulum profert:

Symphoſii ueteris poëtae Aenigmata, nunc primum inuenta et excuſa, cum ſententiis ſeptem Graeciae ſapientum emendatioribus et auctioribus: apud Ludou. Cyaneum ſub duobus Gallis in uia Iacobaea.

Si titulus annuſque editionis huius a Maittairio indicatus recte ſe habet, neſcio, quid de alio editionis Perionianae exemplo mihi ſtatuendum ſit, quod e bibliotheca Georgiae Auguſtae beneuolentia Heynii V. C. mihi ſuppeditatum in manibus habeo, quodque alium et annum et typographum praefert: Integrum eius titulum ſubiicio:

Symphoſii Poëtae ueteris elegantiſſimi erudita iuxta ac arguta et feſtiua Aenigmata, nunc primum et inuenta et excuſa. Acceſſerunt ſeptem Graeciae ſapientum ſententiae, multo quam antehac emendatiores, et uerſibus etiam aliquot auctiores. Pariſiis apud Iacobum Keruer ſub duobus gallis in uia Iacobea. 1537. 8. conſt. foliis 12.

Neſcio, inquam, utrum eam alteram ac denuo recenſitam a Perionio editionem, an uero ab alio, ſecundum alium codicem, ſeruata tantum Perionii praefatione, adornatam exiſtimare debeam. Nam praeter anni ac typographi differentiam, duabus maxime rebus a priore Perionii, quam Reuſnerus expreſſit, diſcrepat. Centeſimo aenigmate *de Cuculo* caret, etſi de caetero ordinem et numeros aenigmatum eoſdem, ac ſuperior Perionii, ſeruat: deinde, cum Reuſ-

Reuſneri exemplum aenigma X. *de Phoenice* duplex habeat, haec Perionii ſecunda altero deſtituitur. Nonnullae etiam uarietates titulorum occurrunt. Quum priorem illam anni 1533 oculis uſurpare nequeam, conſtituere iam non licet, ſitne ea a Reuſnero pure expreſſa, an uero hic inuexerit nonnulla, quae adeo nec ſecunda anni 1537 habeat. Caſp. Barthius tamen, qui primam Perionii editionem uſurpauit ſaepiuſque laudat, eam ſignificare uidetur, quam Reuſnerus repetiit. Nam in Animadu. ad Claudian. edit. prioris pag. 469. (edit. ſecundae in 4. pag. 988.) affirmat, duorum aenigmatum de Phoenice alterum ſolum in Ioach. Perionii editione ſe reperiſſe. Id uero Reuſnerus exhibet.

In praefatione Aenigmatibus praemiſſa Perionius ea ſe dicit e codice bibliothecae Cormoeriacenae eruiſſe. Cormoeriacum autem eſt agri Turonenſis oppidulum, opulento Benedictinorum monaſterio nobile.

III. Ioach. Camerarius *in Elementis rhetoricae* (quae primum A. 1540 prodierunt, iterumque Lipſiae 1562. 8.) pag. 273. editionis anni 1600 in 8. ex Aenigmatibus a ſe repertis, quae Symphorium quendam auctorem habere praeſcriptum dicit, ſelecta quaedam XVII. producit, quae Heumannus recenſet Praefat. ad Symp. Lact. §. XXX. Quum aenigmata Camerarianae huius editionis in multis ab editione Perionii diſcrepent, Heumanno non dubium eſt, hauſiſſe eum aenigmata ſua e MS. quodam codice.

IV.

IV. Io. Lorichius Hadamarius *tres libros Aenigmatum* Francofurti A. 1545 edidit, quorum libro III. e ſeptendecim aenigmatibus a Camerario in Elementis Rhet. uulgatis repetiit tredecim, ſed preſſo Camerarii nomine. Vid. Heumannus l. c. §. XXXI.

V. *Symphoſii aenigmata XLVII.* edita a Franciſco Baſuelo Baſileae 1563. 8. commemorat Fabricius Bibl. Lat. Vol. III. p. 274 ſeq. et pag. 255. edit. Ern. ex eoque diſcrepantes ſcripturas excerpit ibidem.

VI. Secundus Sympoſii aenigmatum editor (nam ſuperiores partem tantum ediderant) eſt *Ioſephus Caſtalio*, cuius editionis haec eſt inſcriptio:

Aenigmata Sympoſii Poëtae cum ſcholiis Ioſephi Caſtalionis, Anconitani. Romae apud Franciſcum Zannetum. MDLXXXI. 4. mai. chart. ſex.

Exhibentur hac editione XCIX. aenigmata, quorum ultimum *Anchorae* titulo inſcriptum eſt. Primum ſe eorum editorem eſſe, ipſe ſibi perſuaſit Caſtalio, ut patet ex eius dedicatione libello praefixa. In qua etiam teſtatur, edidiſſe ſe aenigmata Sympoſii e codice MS. mirae uetuſtatis, in quo adiuncta erant ad Venantii Fortunati Opera. Luculentam eius edit. deſcriptionem dedit Irenaeus Bibliophilus in Schelhornii Amoen. litter. Tom. II. p. 485.

VII. Repetitam eſſe hanc editionem Romae 1597. tradit Fabricius Bibl. Lat. Vol. III. p. 271. et Sigebertus Hauercampus Heumanno teſtatus eſt per litteras (Vid. eius Praef. pag. XLIX.) habuiſſe

buiſſe ſe in manibus illam Romae a. 1597. factam, eamque in duodecimo, ut uulgo loquuntur, exſcriptam eſſe. Vtcunque vero haec editio repetita extiterit, non uidetur habuiſſe ſcholia Caſtalionis, nec ab ipſo Caſtalione curata. Hic enim alteram editionem ſerius curauit, poſtquam Pithoeanam uiderat, eamque ſcholiis non nihil modo auctis, modo immutatis inſtruxit. Cuius hic titulus eſt:

Aenigmata Sympoſii, poëtae ueteris, cum ſcholiis auctioribus Ioſephi Caſtalionis, I. C. Romani, elogiiſque doctiſſimorum uirorum de Sympoſio. Romae apud haeredes Aloyſii Zanneti 1607. ſumptibus Iulii Franciſchini. in 4.

Contenta eius editionis plene deſcripſit Heumannus Poeciles Tomi II. libro I. p. 109 ſeq. ſigillatim praefationem Caſtalionis, et doctorum uirorum Sigonii, Victorii et Pontani de his aenigmatis ἐπικρίσεις exhibet.

VIII. *Petrus Pithoeus* inter *Poëmatia uetera* Pariſ. 1590. in 12. edita, pag. 404, haec Aenigmata ſub nomine *Caelii Symphoſii* propoſuit, et in edit. Lugdun. apud Iacobum Chouet, 1596. pag. 534. Geneuenſem huius Sylloges editionem anni 1619. ipſe non uidi. Caſtalio hac Pithoei editione uſus eſt, eiuſque uariantes lectiones annotationibus ſuis in Sympoſium inſeruit.

IX. *Iacobus Pontanus* Voluminis tertii *Progymnaſmatum Latinitatis* parte priore, quae prodiit Ingolſtadii 1592, in 8. pag. 779 ſeqq. unum habet (num. XLII.) quod inſcripſit *Aenigmata*, ubi aliquot Sympoſii exhibet, tacito

tamen

tamen et auctoris eorum nomine, et fonte, unde illa hauſerit; nominatim p. 783. *de Claue, de Tinea*, p. 784. *de Fumo*, p. 785. *de Somno, de Mure, de Papauere*, p. 786. aliquod ſine titulo, itemque aliud p. 787. abſque lemmate profert, in annotationibus tamen ad hoc Progymnaſma p. 790. clauem horum etiam duorum ſuppeditat, docetque per prius *Rotam*, per poſterius *Nebulam* intelligi. Haec memorat Irenaeus Bibliophilus l. c. pag. 489. not. ***. Qui dubitat, ex qua editione Pontanus illa mutuatus ſit. Mihi uero credibile eſt, Caſtalionis editione priore uſum eſſe. In editione Progymnaſmatum Pontani recentiore, quam ipſe poſſideo, Francof. 1634. in 8 mai. hoc Progymnaſma XLII, *Aenigmata* inſcriptum, pag. 744 ſeqq. legitur. Totum illud repetiit et Aenigmatographiae ſuae inſeruit Nic. Reuſnerus pag. 79 ſeqq.

X. *Nicolaus Reuſnerus* in *Aenigmatographia, ſiue Sylloge aenigmatum et griphorum conuiualium, ex uariis auctoribus collectorum*, Sympoſii Aenigmata ex editione Perioniana repetiit. Duas huius libri editiones prodiiſſe probat Heumannus l. c. §. XXVII, unam Francof. A. 1599. in 12. alteram ibidem 1602. in 12. Iſtam nunquam uidi, hanc ipſe poſſideo, in qua pag. 148. exhibentur *Symphoſii, poëtae ueteris elegantiſſimi, erudita iuxta ac arguta et feſtiua aenigmata*, praemittiturque ipſius Perionii Praefatio pag. 145 ſq. Caeterum haec editio altera Aenigmatographiae in duas partes diuiſa eſt, quarum altera hoc inſcripta titulo eſt: *Ioannis*

annis Lauterbachii Aenigmata, additis ſimul Nicolai Reuſneri aenigmatis. E collegio Paltheniano, A. 1601.

Georgius Draudius in *Bibliotheca Claſſica* pag. 1505. ſcribit, *Ioann. Lauterbachii*, *Iul. Caeſ. Scaligeri*, *H. Eobani Heſſi*, *Ioach. Camerarii*, *Hadr. Iunii*, *et quorundam aliorum Aenigmata omnia ſimul edita eſſe* ſtudio Nicolai Reuſneri. Argent. 1589. 8. Diuerſum hoc opus ab Aenigmatographia, huiuſque prodromus eſſe uidetur, poſtea in Aenigmatographiam relatum. Falli igitur uidetur Heumannus l. c. quando exiſtimat, Draudium illo indice primam Aenigmatographiae Reuſnerianae editionem ſignificare uoluiſſe. Habeo ipſe eius libelli, quem Draudius indicauit, exemplar, eodem loco et anno editum, ſed in titulo ſimul uerba lego, quae Draudius omiſit: *Additis Symphoſii ueteris Poetae Aenigmatis, item I. C. Scaligeri* caet. Quod tamen dolendum eſt, exemplar meum in fine mancum eſſe uidetur; nam neque Symphoſii, neque Scaligeri, et caeterorum, qui in titulo nominantur, aenigmata habet, et cum Lauterbachii aenigmatis deſinit. Quodſi alia integra eius libri exemplaria extant, dubitari non poteſt, hanc primam Reuſneri editionem Symphoſii eſſe.

XI. Phaedro ab ſe cum notis ſuis et Caſp. Scioppii uulgato *Caelii Sympoſii aenigmata cum ſcholiis Ioſ. Caſtalionis*, fabulas et Aenigmata ueterum poëtarum Graecorum et Latinorum adiunxit *Conr. Ritterſhuſius* Lugduni A. 1598. 8. Quae editio repetita eſt additis animaduerſionibus Io. Meur-

Meurſii, et prodiit ex officina Plantiniana Raphelengii, A. 1610. ut tradit Fabricius Bibl. Lat. lib. II, cap. 3. §. 3.

Eiuſdem editionis repetitio uidetur, quae in catalogo Bibliothecae Thuanae Tom. II. p. 256, hoc titulo proponitur: *Aenigmata ueterum et recentium, cum notis Ioſephi Caſtalionis in Sympoſii Aenigmata. Duaci* 1604. in 8.

XII. *Franciſcus Schottus* edidit *Itinerarii Italiae Germaniaeque libros IV*, Coloniae Agripp. A. 1620. in. 12. Ibi auctor libro IV ſubiunxit *Ioca ſeria et aenigmata iter agentibus accommodata*, atque inter haec pag. 338. *Aenigmata et Griphos ex Symphoſio et Althelmo.* Ex illo quidem profert duodecim, *de Claue, Vulpe, Fumo, Teſtudine, Grue, Ericio, Mula, Beta, Talpa, Farina, Pila* et *Spongia*; ex hoc quatuor *de Nube, de Salamandra, de Myrmicoleonte*, et *de Gallo gallinaceo*, et pag. 366. ſcribit: *Plura Sympoſius et Althelmus uerſibus collegere aenigmata.* Irenaeus Bibliophilus apud Schelhornium l. c. p. 491. coniicit, Schottum haec aenigmata e Duacenſi Sympoſii editione an. 1604, cuius modo mentionem fecimus, depromſiſſe. Hoc equidem affirmare nolim, ſiquidem Duacenſis editio Caſtalionis recenſionem ſecuta uidetur; at Schottus, ut e collatione aenigmatum didici, Perionii textum adhibuit.

XIII. *Nicolaus Cauſinus* libro ſuo, quem *Symbolicam Aegyptiorum ſapientiam* inſcripſit, inſeruit *Aenigmata Sympoſii*, ſed nihil animaduerſionum uel ſcholiorum adiecit. Eius operis

ris tres editiones exſtare comperit Heumannus, (uid. Praefat ad Symp. Lact. §. XXXV.) Coloniae 1623, in 8. Pariſ. 1647, in 4. Colon. 1654. in 8. In harum poſtrema aenigmata illa exhiberi dicit a pag. 138. uſque ad p. 150, ſatis quidem mendoſe, ut tamen appareat, Cauſinum expreſſam uoluiſſe editionem Caſtalionis.

XIV. Phaedro cum grammaticis notis edito *Sympoſii* aliorumque *aenigmata* et fabellas adiunxit *Chriſtianus Iunckerus*, Lipſ. 1700, in 12. Exemplum et editionem Io. Meurſii ſecutus eſt, cum Phaedro Sympoſium et fabulas Graecas Gabriae et Aenigmata poëtarum ueterum coniungentis. Idem factum in ſequente edit.

XV. *Phaedri fabulae* c. not. ad modum Minellii, *quibus acceſſerunt Sympoſii aenigmata*, Gabriae fabulae, Antonii Liberalis Metamorphoſes, gr. et lat. et Senecae, item Publii Syri Sententiae, cura et ſtudio *Io. Georgii Walchii.* Lipſiae A. 1713. rec. 1724. in 12.

XVI. Mich. Maittarius inter *Opera et fragmenta ueterum poëtarum Latin.* Lond. 1713, fol. *Caelii Sympoſii Aenigmata* exhibuit Volum. II. pag 1609.

XVII. Sequitur praeſtantiſſima et locupletiſſima editio *C. A. Heumanni*, Aenigmata tanquam ſympoſium, uel ſympoſiacas quaeſtiones, Firmiano Lactantio auctori uindicantis, Hanou. 1722. 8. Adiecta eſt ab Heumanno *Diſſertatiuncula contra V. C. Nicol. Nurrium, librum de mortibus perſecutorum Lactantio abiudicantem*;

tem, itemque Symbola Critica ad Lactantium. De ea editione abunde egimus ſuperius in Prooemio noſtro, ſicut etiam de ſequente, eaque recentiſſima;

XVIII. *Centum Aenigmata uetera, diu ſub Sympoſii poëtae nomine circumlata, deinde a nonnullis tanquam ſympoſium a Lactantio conſcriptum edita.* Recenſuit, illuſtrauit atque praefatus eſt *M. Ioan. Frid. Heynatz.* Francof. ad Viadr. 1775. 8.

XIX. Poſt Heumanni operam Aenigmata Lactantio tribuentis, haec recentioribuc Operum Lactantii editionibus, titulo Sympoſii Lactantiani, acceſſerunt, ut Heumannianae, Bunemannianae, Halenſi, item Pariſienſi Langleti du Freſnoy Tom. II, p. 251 ſeqq.

Ex iſta ſerie omnium Sympoſii editionum ſi quis ſelectum praeſtantiorum facere uelit, tres omnino reperiet principes, quae diuerſos MSS. codices expreſſerunt, et caeteris editoribus duces et auctores extiterunt, nempe *Perionii, Caſtalionis* et *Pithoei.* Perionii editionem Reuſnerus in Aenigmatographia, et Franciſcus Schottus in Itinerario Italiae expreſſerunt: Pithoei recenſionem poſtquam fere cum ſua coniunxerat Caſtalio, hunc caeterae uſque ad recentiſſimas ſecutae ſunt. Quartam his adiungit Heumannus (Praefat. §. XXXVII.) licet paucorum tantum aenigmatum, quam Camerarius in Elementis Rhetoricae exhibuit. Nam et hunc e codice MS. propoſita deſcripſiſſe aenigmata exiſtimat. Ego uero et Franciſci Balueli editionem aenigmatum XLVII e ſingula-

gula-

gulari codice profluxiſſe arbitror, ſiquidem et mancus eorum numerus, et diſcrepantes ab aliis lectiones, a Fabricio indicatae, imperfectum et ab aliis diuerſum codicem demonſtrant.

Verſiones aenigmatum Sympoſii factas ne plane praeterntitteret Heumannus, memorauit, Praefat. §. XXXVII, Ioachimum Camerarium aenigmata aliquot Sympoſii in Graecos uerſus eleganter traduxiſſe, quae ipſa Aenigmatographiae ſuae inſeruit Reuſnerus a p. 256 uſque ad p. 260. (in quibus tamen inſunt nonnulla, quae non ſunt Sympoſii.) Idem refert Germanicam eorum aenigmatum, eamque metricam, uerſionem, una cum metrica Phaedri fabularum uerſione, A. 1712. in 8. Eiſenbergae editam eſſe a quopiam, qui ſub adſcito *Melandri* nomine latere uoluit. Dedit etiam uerſionis eius duo exempla, aenigma 96 et 97 *de Echo et Somno*, quae ſane inuita Minerua factam eſſe oſtendunt. Ego uero in primis memorandam hoc loco cenſeo, cuius notitiam ipſe Heumannus Poeciles Tom. II, lib. I, p. 121. fecit, Italicam uerſionem, a patre Caſtalionis Romae A. 1604 editam, cuius ipſe filius in Dedicatione, poſteriori eius Sympoſii editioni praemiſſae, mentionem his uerſibus facit:

His (aenigmatibus) *lucis aliquid attulit Pater meus,*
Interpretis fungens uice.

Exemplum eius uerſionis in Sereniſſ. Ducis Saxoniae Vinarienſis bibliotheca, et quidem eodem uolumine, quo Caſtalionis Sympoſius, aſſeruatur, atque hanc inſcriptionem habet: *Enigmi di Simpoſio,*

poſio, Poëta antico. Tradotti da Latino in Rima, da Iacomo Caſtiglione Romano. In Roma, Appreſſo Luigi Zannetti 1604. Ad inſtanza di Giulio Franceſchini Exempla huius uerſionis Heumannus ibidem dedit aenigma I. *de Graphio* et LXXIX *de Tintinnabulo.*

III.

III.

TESTIMONIA ET IVDICIA DE SYMPOSII POETAE AENIGMATIS

I. ALDHELMVS Scotus, qui A. C. 709 obiit, in Prologo ſecundo libri Aenigmatum:

Sympoſius poëta metricae artis peritia praeditus occultas aenigmatum propoſitiones exili materia ſumtas ludibundis apicibus legitur ceciniſſe, et ſingulas quaſque propoſitionum formulas tribus uerſibus terminaſſe.

II. SIGEBERTVS GEMBLAC. de Script. eccleſ. cap. 132:

Adelmus (vel Aldhelmus) *Epiſcopus, imitatus Symphroſium, qui per proſopoeiam qualitates ſingularum rerum exprimens ſcripſit librum aenigmatum metrice, exprimens et ipſe qualitates rerum ſcripſit Aenigmatum librum, et in mille uerſibus conſummauit illum*, caet.

III. ANONYMVS Mellicenſis de Scriptor. eccleſ. cap. 73:

Symphroſius, uir erudititiſſimus ſermone ac ſcientia ſua, nihilo minus ſcribit Aenigmata, quae cum hodieque habeantur a pluribus, nos tamen necdum legendorum eorum copiam habere potuimus.

Heumannus in Praefat. ad Lactantii Sympoſium §. XXIV, mendoſe ſcriptum hoc loco exiſtimat *nihilo minus ſcribit*, atque ſic emendat:

ſermone ac ſcientia clarus ſtilo metrico ſcribit aenigmata. Scilicet ex *ſtilo metrico* factum eſſe *bilo minus.* Sed ea emendatione minime opus, et *nibilo minus* poſitum eſt pro *pariter, aeque, etiam*, refertque ſe ad praecedens caput, quo auctor ſcribit, *Acbelinum* (Aldhelmum) *Epiſcopum nonnulla edidiſſe ſcripta, quae appellantur aenigmata.*

IV. AVCTOR fabulae eroticae, ſiue *Narrationis eorum, quae Apollonio regi contigerunt*, quam e Graeco uerſam ab homine Chriſtiano ante mille annos putat Fabricius Bibl. Gr. lib. V. cap. 6. Vol. VI, pag. 805, quaeque inter Opera Marci Velſeri a Chriſtoph. Arnoldo edita eſt Aug. Vind. 1682. Is auctor p. 699 et 700 Op. Vel. tria Sympoſii aenigmata, tacito tamen eius nomine, exhibet, nempe *de flumine et piſce, de naui et de balneo*, quae aenigmata Tarſia uirgo Apollonio experiundae eius ſapientiae cauſſa ſoluenda proponit.

Hac aenigmatum Sympoſii citatione inductus praeter Meurſium Caſp. Barthius Aduerſ. LVIII, cap. 1. credidit Sympoſium poëtam Hiſtoriam illam eroticam in Latinum ſermonem traduxiſſe. Sed falſos eos fuiſſe recte exiſtimat Heumannus in Praef. ad Symp Lact. §. VIII. qui tamen ipſe falſus eſt, quum auctorem illum Hiſtoriae Apollonii Graeculum eſſe, et tria Sympoſii aenigmata in Graecum tranſlata ſermonem exhibuiſſe putat. Nam Graecum ipſius auctoris libellum, certum eſt, non extare; atque ego potius Latine ſcriptum ab auctore, uti nunc extat, non e Graeco uerſum, crederim,

derim, unde et Barthius, quae eius uera ſententia eſt, Sympoſium conditorem eius libelli opinatus eſt. Sed eum recentius, carmine politico Graeco-barbaro conuerſum, Venetiis a. 1696. 8. apud Nicolaum Glycem prodiiſſe tradit Fabricius Bibl. Gr. Vol. VI. pag. 805. Aliud exemplar rariſſimum Graeco-barbara lingua exaratum, ad modum rhythmorum noſtrorum, editum Venetiis A. 1563 in 4. fuit apud Theod. Haſaeum, ut ex ipſius litteris narrat Heumannus l. c. Eandem narrationem multum ab impreſſis diſcrepantem MS. habuit Theodorus Canterus, ut teſtatus eſt in litteris ad Meurſium; notante Fabricio, in Indice ad Bibl. Lat. u. *Sympoſius*.

V. IOACH. PERIONIVS in Praefatione ad Symphoſium ab ſe editum:

Incidi in Symphoſii cuiuſdam aenigmata, quae ſunt ab illo ſingula ternis uerſibus comprehenſa: quorum ego adeo ſum lectione delectatus, non tam quod nemo eorum, quos habemus, in hoc genere ſtilum exercuiſſet, quam quod uerſus ipſi et lepidi eſſent, et arguti: ut Symphoſii memoriam et laudem ab obliuione hominum a me iudicarem uindicari oportere. — De puritate quidem Latini ſermonis, cum iis, qui ſupra mille annos ſcripſerunt, (excipe eos, qui noſtra et patrum noſtrorum memoria exſtiterunt) facile contenderit. Paucis uero antiquorum palmam apte dicendi conceſſerit, ut qui res obſcuriſſimas tractet planiſſime, in quo uis ingenii perſpici poteſt uel maxima. Iam uero rerum earum, quas tractat, uim eum et natu-

 rat

ras plane tenuiſſe, uel ex hoc intelligi poteſt, quod artem magna exparte in iocos, riſus et ſales contulit, in quibus peritia ſola dominatur caet.

VI IOSEPHVS CASTALIO in dedicatione Sympoſii, editionis ſecundae, Romae 1607:

Nemo fuit bonarum artium ſtudioſus, quicum mihi familiaritas eſſet, quin cenſeret, Sympoſii aenigmata propter ſuauitatem et eruditionem digna eſſe, quae ab omnibus legerentur. Mitto, quod ad alendum ſumma cum iucunditate exacuendumque ingenium eorum, qui Latinum ſermonem diſcunt, ſine ulla rerum aut uerborum obſcenitate nihil aptius fieri poteſt. Antiquitatis certe ueſtigia multa in Sympoſio ſunt. Quis ueterum caligas, quis clauos caligares, quis graphii ſeu ſtili formam, duplicemque eius uſum, breuius clariuſque expreſſit? Quare merito Sigonius, et elegantem ſcriptorem Sympoſium, et aliquid commodi ſtudiis optimarum artium allaturum eſſe iudicauit. Reſpicit extremis uerbis ad epiſtolam Car. Sigonii, quam Caſtalio ſcholiis ſuis ad Sympoſium praepoſuit. Cui et aliam adiunxit Iacobi Pontani, qui ita iudicat: *Aenigmata mihi perplacent. Feſtiua et rotunda ſunt.*

VII. PETRVS PITHOEVS in Emendatt. ad Poëmatia pag. 477:

Symphoſii, qui et Sympoſius in quibuſdam exemplaribus ſcribitur, meminit Sigebertus Gemmelacenſis de Aldhelmo Scoto loquens, cuius quidem nos Aenigmata editione digna non putauimus caet.

VIII.

VIII. IO. MEVRSIVS in not. ad fab. et aenigmata Phaedro adiuncta, p. 47:

Aenigmata Sympoſii omnino probamus: quamuis Lilius Gyraldus libello ſuo de aenigmatibus *parui ea facere uideatur, cum ab amico ſibi aliquot nullius momenti tradita ſcribit, quorum unum tantummodo recitat, tacito auctoris nomine*, de ſomno. *Eſt autem id Sympoſii noſtri.*

IX. CASP. BARTHIVS Aduerſar. lib. XIX, cap. 14:

Sympoſius Aenigmatis, elegantibus et latinis, numeris etiam felicibus, conſcriptis: De ſummo planus caet.

X. IDEM Aduerſar. LVIII, cap. 1:

Dixi aliquo ſuperiorum commentariorum loco, me dubitare de Sympoſio Aenigmatum ſcriptore, ſitne ille eo nomine auctor cenſendus, an perſona quaepiam conuiuialis Sympoſium totum libri titulum fecerit. Sed eam dubitationem eximere debet ipſe Poëta in praefatione de ſe ſcribens hoc pacto: Haec quoque Sympoſius caet. *Et inſuper Aldhelmus praefatione ſuorum Aenigmatum -- -- Quibus uerbis non incelebrem olim fama ſcriptorem fuiſſe diſcas, ut ex ipſius quoque teſtimonio modo adſcripto: ubi haec uerba* Haec quoque — *amplam ante hunc libellum editum ſcriptorum copiam deſignant. Celebritatem arguit eiuſdem etiam Auctor uel interpres Hiſtoriae Apollonii Tyrii, dulcis ſcriptor et eruditus, qui de Centum Symphoſii Aenigmatis petitis uerſibus ſuorum Sapientium doctrinam ſpectandam proponere uoluit.*

luit. Et poteſt ut eiuſdem libri idem ipſe etiam Sympoſius ſit conditor, quod etiam doctorum nonnullis in mentem ante nos ueniſſe uideo.

XI. GER. IO. VOSSIVS de Poëtis Latinis, Cap. VIII p 86:

Sympoſius carmine bexametro aenigmata centum conſcripſit: quae Ioſephus Caſtalio ſcholiis illuſtrauit. Sunt uero non inuenuſta; utcunque Lilius Gyraldus haud magni ea feciſſe uideatur, in libello de Aenigmatis; ubi adfert Sympoſii aenigma de ſomno Sed praeter ea, quae excuſa babemus, ſuperſunt alia ſatis frigida, aliqua etiam obſcena, quae iccirco omiſſa. Et propter iſta ſic Lilius ſcripſerit, qui conſpexerat opus integrum.

V.

V.

CAELII SYMPOSII
AENIGMATA *)

PROLOGVS.

Haec quoque Sympoſius de carmine luſit inepto;
Sic tu, Sexte, doces, ſic te deliro magiſtro.
Annua Saturni dum tempora feſta redirent,

Per-

VAR. LECT. ET. CONIECT. *) Sic inſcripſit Pithoeus, quem ſequor. *Incipiunt Enigmata Simphoſii* titulus eſt in cod. A. *Inc. Enig. Symphoſiii* in C. et D. *Inc: Aenigmata Sympoſii poëtae* Caſt.

Verſum 1. et 2. liber Perionii non habet. Quas in iis mutationes tentauerint Heum. item Geſnerus et Bünemannus, indicaui in Prooemio. 1) *Hic quoque Simphoſius*. C. 2) Corrupte in cod. Caſtalionis ſcriptum fuit *Sic tu es ex te doces*, e quo recta lectio facile elicitur. *ſic deliroque magiſtro* A. Heumannus poſt uerſum primum punctum, poſt ſecundum comma tantum ponit, ut adeo ſecundus cum tertio coniungatur. Vides autem, quam male conueniat *Sicca me docet — dum redirent.* debebat *dum redeunt*. Haec Heyn.

1. *de carmine luſit inepto*) nempe, quae hic luſit Sympoſius, de uel ex eo genere carminum ſunt, quae ineptias et nugas tractant. Alias ſe ſeueriora ſcripſiſſe innuit. Itaque *de* hic abundare non dixerim, ut interpretes dicunt uerſu 9 et 15, et alibi in aenigmatis, fieri. Ouid. Her. XIV, 115: *De fratrum populo pars exiguiſſima reſtas*, et XVII, 105: *primus de mille fuiſſes.*

2. *Sic tu, Sexte, doces.*) De eo Sexto abunde dixi in Prooemio.

3. *dum temp. ſ. redirent*) Debebat *redibant.* Sed

Perpetuo nobis ſemper ſollennia ludo,
Poſt epulas laetas, poſt pocula dulcia menſae,
Deliras inter uetulas pueroſque loquaces,
Cum ſtreperet late madidae facundia linguae:
Tum uerboſa cohors ſtudio ſermonis inepti

Neſcio

7) *Dum ſtreperet* A. ſed *Cum ſtrep*. Per. Caſt. Pith. quod malui. 8) Pro *inepti* editio Baſueli *ineptum*, i. e. inepte, quae lectio Fabricio praeter meritum placuit.

Sed uidetur hic auctor *dum* pro *cum* ponere, ut u. 7.

4. *Perpetuo - ludo;* i. e. continuo, longo, nec interrupto. *iunctos ex ordine ludos* dicit Ouid. Triſt. III, 12, 17. Virg. Aen. VII, 176: *Perpetuis ſoliti patres conſidere menſis* Curtius V. 4, 5: *perpetuis montium iugis clauditur.*

6. *Deliras inter uetulas)* Delirare proprie dicuntur ſenes. Vnde *delirus ſenex* et *anus delira* apud Cicer. (de diuin. II, 68.) *Senilis ſtultitia* clare ait idem *lib. de ſenect. c. XI*, *deliratio appellari ſolet. Profecto,* inquit ille apud Plautum, Epid III, 3, 11, *deliramus interdum ſenes.* Illuſtris etiam locus eſt in Gellii Noct Att. lib. I, cap. 19, ubi *delirare* exponitur per *aetate deſipere.* HEVM.

7. *madidae)* id eſt ebriae. Plautina appellatio. A Plauto enim Aſin. V, 2, 7 et 9. homo *madidus*, id eſt ebrius, opponitur homini *ſicco*, id eſt ſobrio. Apud eundem Aulul. III, 6, 36: *Ego te reddam hodie probe madidum*, id eſt, uti u. 38. exponitur, *te uino deponam.* HEVM. ſed et aliis hoc frequens. Vid Tibull. II, 5, 87. Martial. I, 71, 9. IX, 74, 5. Suet. Claud. c. 33. Horatio dicitur *uuidus*, et opponitur *ſicco*, Carm. IV. 5, 39.

Ibid. *mad. facundia ling.)* Horat. Epiſt I, 5, 19: *Fecundi calices quem non fecere diſertum*

8. *uerboſa cohors)* i. e. garrula et fatua, ſicut Catull. carm. XCVIII, 2, *uerboſos* et *fatuos* coniungit.

Idem

Neſcio quas paſſim magno de nomine nugas
Eſt meditata diu, ſed friuola multa locuta eſt.
Nec

9) *magno de nomine* omnes edit. antiq. Heumannus ex *de nomine* facit *de carmine*, ut u. 15. et uocem *magno* iungit cum *ſtudio* praecedentis uerſus, hoc modo: *ſtudio ſermonis inepti Magno neſcio quas paſſim de carmine nugas*, et *de carmine* explicat *metrice*, *Versweiſe*, *in Verſen*. Sed audaciam hanc refingendi uerſus magnopere improbat Heynatzius. Büneman̄nus in notis mſp. legendum putat *magno conamine*, ut eſt apud Ouid. Met. III, 60: *magnum magno conamine miſit.* Quippe credere non poteſt, auctorem adeo purum toties illud ſuperfluum *de* in ſolo prologo repetiiſſe. 10) *locuta* abſque *eſt* Per. Et huius uerſus ſcripturam et diſtinctionem ſic mutat Heum.: *Eſt meditata: diu ſic friuola multa locuta eſt.*

Idem carm. LV, 20: *Verboſa gaudet Venus loquela.* Ouid. Triſt. III, 12, 18: *uerboſi garrula bella fori.*

9. *magno de nomine nugas)* i. e quaſi res *magno de nomine* (magni nominis) eſſent. *Nugae magno de nomine* ſunt ſpecioſae, *nomen* pro ſpecie et magnifico titulo poni oſtendit Cortius, ad Cicer. Epiſt. ad diu. I, 4, 4. Ita bene HEYN. Caeterum mirifice placet coniectura Bünemanni *magno conamine*, quae uellem ut ſcriptura ueteris cod. confirmaretur. Optime enim conuenit ei, quod praeceſſit, *ſtudio ſermonis inepti*, et ſignificat, hoc magis ineptiuſſe uerboſam turbam, quod difficiles nugas haberet, et magno conatu multa meditaretur diu, nihil niſi friuola proferret. Quod idem reprehendit et ridet Martial. II. 86, 9: *Turpe eſt difficiles habere nugas, Et ſtultus labor eſt ineptiarum.*

10. *ſed friuola multa loc)* *Friuola* ſermones inepti ſunt, quos nihili aeſtimamus, quiſquiliae quaeuis. Prudentius: *Sum memor ipſe mei, atque ſatis mea friuola noui.* BARTH. Adu. XLIV, 20. Eadem uoce uſus Auſonius pariter aenigmata Epiſt. IV, 65, uocat *myſteria friuola. Accipe*, inquit, *congeſtas*

Nec mediocre fuit magni certaminis inſtar,
Ponere diuerſe, uel ſoluere quaeque uiciſſim.

Aſt

12) *Ponere diuerſa* A. Cauſ. et Caſt. quod probat Heyn. quia ſyllaba *ſa* ob caeſuram producitur. *diuerſos* Per. *diuerſe* Pith Meurſ. et edit. Baſueli, quod praefert Fabricius, et ego ſequor. Heumannus dedit *de uerſu*, i. e. metrice. *uel ſoluere quiſque uic.* Baſ. quod cur rectius putet Fabricius, non uideo. eod. D. tamen habet *quique*.

geſtas myſteria friuola nugas. Friuolus autem idem hoc loco eſt, quod ſupra u. 6. *delirus*. Sic et Suet. in Claud. c. 14: *friuolus amentique ſimilis*. HEVM.

11. *Nec mediocre f. magni cert. inſtar)* Reſpexit, credo, uerſum Virgilii Ecl. VIII, 16: *Et certamen erat Corydon cum Thyrſide magnum*. Sed illa formula frequens apud alios. Horat. C. III, 20, 7: *Grande certamen, tibi praeda cedat Maior; an illi*. Calpurn. II, 9: *Et magnum certamen erat ſub iudice Thyrſi.* Beda de confl. Veris es Hiem. u. 8: *His certamen erat cuculi de carmine grande.* Add Ouid. Her. XVI, 261: *Di facerent, magni pretium certaminis eſſes.*

12. *Ponere diuerſe, u. ſ. q. uiciſſim.)* h. e. non mediocre certamen erat, quod ſinguli in ponendis ſoluendiſque quaeſtionibus diſcrepabant, atque alii aliter, alius alio melius ponere et ſoluere uolebat. Ex hac explicatione apparet, cur rectius ſcribi putauerim *diuerſe*, quam *diuerſa*. Nam τὸ *ponere* hac ſignificatione fere ſimpliciter poni ſolet. Cicer. Tuſc. qu. lib. I. cap. 4: *Ponere iubebam, de quo quis audire uellet.* *Viciſſim* eſt per uices, uel inuicem. Appoſite Quinctil. lib. I. 3, 11: *Sunt etiam non nulli acuendis puerorum ingeniis non inutiles luſus, quum* poſitis inuicem *cuiuſque generis quaeſtiunculis aemulantur.* Virgil. Ecl. III, 28: *Quid poſſit uterque, uiciſſim Experiamur.*

Aſt ego ne ſolus foede tacuiſſe uiderer,
Qui nihil attuleram mecum, quod dicere poſſem,
Hos uerſus feci ſubito de carmine uocis.

Inſa-

14) *Qui nihil attuleram* omnes uulgatae. ſed Heum e cod. A. et D. dedit *attulerim — poſſim.* quod non diſplicet Heynatzio. 15) Pro *ſubito de carmine* Barthius Adu XXVI, 28, emendat *ſubito decermine uocis*, quae uox, a Feſto explicata, eſt a *decerpo*. Eſſet igitur *quae uoce quaſi feſtinans decerpſeram.* ſed offendor uocis huius raritate et recondito intellectu, quo uix uidetur uſus noſter. Bünemannus malebat *ſubito diſcrimine.* Heumannus poſt *carmine* interpungit, et deinde emendat *uoces Inſanas inter*, qua correctione perit imitatio Horatii, Serm. II, 3, 40.

14. *Qui nihil attuleram mecum)* nihil ante meditatum et praeparatum, quod *domo afferri* ſaepiſſime dicitur Ciceroni et Quinctiliano. Cic. de Sen. c. XI: *Venio in ſenatum frequens, ultroque* affero *res multum et diu cogitatas.* Quinctil. IV, 5, 4: *Pleraque gratiora ſunt, ſi inuenta* ſubito, *nec* domo allata, *ſed inter dicendum ex re ipſa nata uideantur.* Idem lib. V, 13, 3: *Accuſator praemeditata pleraque* domo affert: *patronus etiam inopinatis frequenter occurrit.* BüNEM.

15. *feci ſubito de carmine uocis)* h. e. feci, extemporali opera ſtatim, quae cogitaſſem, ore proloquens. Ita HEYN. qui *de* iterum redundare exiſtimat. Ego uero puto poſitum eſſe pro *ex*, ut uerſu 1 *de carmine inepto*, et auctorem diſtinguere *uerſus factos* a *ſubito carmine uocis*, ut dicat, ſe uerſus hos feciſſe de uel ex ſubito carmine uocis, h. e. e formula aenigmatum, quae alii ex tempore prolocuti eſſent in conuiuio. Ego, inquit, qui nihil ipſe attuleram mecum, quod proponerem, ne ſolus tacuiſſe uiderer, id mihi negotium ſumſi, ad augendam conuiuarum oblectationem, ut aenigmata, ab aliis uoce et ex

tem-

Inſanos inter ſanum non eſſe neceſſe eſt.
Da ueniam, lector, ſi non ſapit ebria Muſa.

17) *quod non ſapit* A. Pith. et Baſuel quos ſecuti ſunt Heum. et Heyn. *quod ſapit* C. *quod non capit* D. *ſi non ſapit ebr* M. Per. *quid non capit e. M?* Caſt. et uulgatae, cui ipſe Caſtalio comparat Horatianum illud: *Quid non ebrietas deſignat?* Mihi prae caeteris placet lectio Perioniana, quae et Barthio probatur Adu. XXVI, 28.

AENIGMA I. *Graphium* ſiue *ſtilus*. *)

De ſummo planus, ſed non ego planus in imo;
Verſor utrimque manu, diuerſa et munera fungor;
Altera pars reuocat, quidquid pars altera fecit.

V. L. et C. *) *De graphio ſcriptoris* A. Et ſic omnes tituli in cod. A. ſunt inſcripti, e. g. *de arundine*, *de claue*, caet. 2) *Ver-*

tempore prolata, in uerſus redigerem, et ſcripto conſignata recitarem. *Carmen* de certa uerborum formula, et de quouis enunciato uel praecepto dici, nemo nem fugit. Et hac interpretatione euitatur illud, quod minus credibile eſt, auctorem extemporali opera centum aenigmata excogitaſſe ſimul, et ſingula in trinos uerſus coëgiſſe.

16. *Inſanos inter)* Hoc ab Horatio petitum ſcias lib. II, Serm. 3: *Pudor, inquit, te malus urget, Inſanos qui inter uereare inſanus haberi:* uel e Petronii Satyrico: *doctores peccant, qui neceſſe habent cum inſanientibus furere.* BARTH. Adu XXVI, 28.

17. *ſi non ſapit ebria Muſa)* Similiter Epigramma 161 libri V. Anthologiae Burm. Tomo II. p. 451: *Calliope madido trepidat ſe iungere Baccho, Ne pedibus non ſtet ebria Muſa ſuis.*

1 1 *De ſummo planus)* Duplicem ſtili uſum, ſiquidem ex altera parte litteras exarabant, ex altera ceram, ubi erant inſcalptae litterae, complanabant.

2) *Verſor utrumque manu diuerſo munere fungor* A. et C. *uerſor utrumque, manu diuerſa et munera fungor* D. *uerſor utraque manu, diuerſa et munera fungor* E, *Verſus utraque manu diuerſo munere fung* Per. *Verſor utrinque manu, diuerſo et mun. fung.* Pith. et Caſt. *Verſus utrinque m. diuerſo mun. fung* Barth. Aduerſ. XIX, 14. XXVI, 28. Heumannus e duobus Mſptis recte reſcripſit *Verſor utrinque manu, diuerſa et munera fungor,* quod et habet edit. Baſuel. Exempla, quibus *fungi* cum accuſandi caſu iungitur, e Nepote, Suetonio, Tacito adducit Heum. Plura dediſſe Bünemannus ait Thom. Bangium in Obſeru. Philol. p. 1054, et Sanctium Min. lib. III. c. 3. p. 340. Nihilominus ille *diuerſo et munere fungor* e codice omnium antiquiſſimo A. et C. et ed. Per. praeferre uult, ex hac potiſſimum ratione, quia Lactantius ſemper *fungi* cum auferendi caſu iungit in reliquis libris. Sed hanc rationem illius hypotheſi condonamus.

II. *Arun-*

bant, et Aurelius Prudentius in Hymno S. Caſſiani Martyris prodit his uerſibus: *Inde alii ſtimulos, et acumina ferrea uibrant, Qua parte aratis cera ſulcis ſcribitur, Et qua ſecti apices abolentur, et aequoris hirti Rurſus niteſcens innouatur area.* Hinc ſpectat illud Horatii: *Saepe ſtilum uertas*, et Cicer. *Vertit ſtilum in tabulis ſuis.* Quare legendum etiam iudicauimus *uerſor utrinque manu;* etſi *utranque* in ueteri libro ſit ſcriptum mendoſe. CAST.

I. 2. *utrinque)* Hanc ſcripturam confirmo Horatiano illo lib. I. Epiſt. 18, 9: *Virtus eſt medium uitiorum et utrinque reductum.* HEVM.

I. 3. *reuocat)* delet, abradit, obliterat. Horatius: *uolat irreuocabile uerbum.* CAST. Ego *reuocat* malim exponere *damnat*, abolet, tollit, uideturque id ductum a ludo tabulae, in quo *reuocari, reduci* calculus dicitur, qui perperam datus eſt. Ouid. Triſt. II, 479: *Vt mage uelle ſequi ſciat et reuocare priorem.* Fragmentum Ciceronis ex Hortenſio, apud Nonium, u. Scripta: *Itaque tibi concedo, quod in duodecim ſcriptis ſolemus, ut calculum reducas, ſi te alicuius dati poenitet.* Similiter in

Sabi-

II. *Arundo.*

Dulcis amica Dei, ripis uicina profundis,
Suaue canens Muſis; nigro perfuſa colore,
Nuntia ſum linguae, digitis ſtipata magiſtri.

V. L. et C. 1) *Dei ripae uicina profundae* A. Gloſſa ſuperſcripſit *profundis. amica ripae* C. *Dii ripae innata profundae* D. *nimium uicina profundae* E. *ripis uicina profundis* ed. Baſuel. *ſemper uicina profundis* Pith. et Caſt. *Litora ſemper amo*

Sabini Epiſt. II, 83, Penelope dicitur *reuocare ſtamina noctis*, i. e. abolere, tollere.

II. 1. *Dulcis amica Dei)* nempe Panos, qui fiſtulae paſtoritiae, quae et *ſyrinx* uocatur, inuentor eſſe dicitur; fiſtula autem facta ex arundine, in quam conuerſa eſt Syrinx Nympha, a Pane amata, ut narrat Ouid. Metam. I, 690. ſqq. Hinc etiam fiſtula ut Pani ſacrata et ſuſpenſa in lucis deſcribitur a Tibullo lib. II, 5, 29, ſeq. et ab Optat. Porphyrio in Syringe Idyllio, quod dedimus Tomo II. Poët. min. pag. 388.

II. 2. *Suaue canens Muſis)* Dion. Cato in Diſt. I, 27: *Fiſtula dulce canit.* Et Muſas fiſtula canere Auſonius indicat Idyl. XX, 4: *Dulciloquis calamos Euterpe flatibus urget.* Et hinc Virgilius Ecl. I, 2, carmen paſtorale *ſilueſtrem Muſam* appellat.

Ibid. *nigro perfuſa colore)* Iam loquitur de calamo ſcriptorio, et atramento, quo utebantur ueteres ad ſcribendum, quod luculente teſtatur Perſius Sat. III, 11. ſeqq.: *Inque manus chartae, nodoſaque uenit arundo. Tunc queritur, craſſus calamo quod pendeat humor, Nigra quod infuſa uaneſcat ſepia lympha.* Apte autem dicit *perfuſa*, quia *perfundere* proprie uſurpatur de humore, qui defluit. Vid. aen. 6. u. 3.

II. 3. *digitis ſignata magiſtris)* Haec lectio uulgata eſſet aptiſſima, ſi de littera ſermo eſſet, quam digiti ſignant ſcribendo; (Auſonius Epiſt. V, 15, *digito*

amo ripis uicina profundis Per. Cum plures editt. eaeque primariae, cum gloſſa ueteris codicis, habeant *profundis*, ego praefero *ripis uic. profundis*. Et Bunemannus annotat pluralem *ripas* a poëtis frequentari de fluminibus arundinoſis. Virgil. Ecl. VII, 12: *Hic uiridis tenera praetexit arundine ripas Mincius.* Add. Georg. III, 15. et Ouid. Am. III, 6. pr. 2) *canis* E. *profuſa* A. Gloſſa tamen reſcripſit *perfuſa*. 3) *digitis ſignata magiſtris* Pith. Caſt. et uulg. *ſignata magiſtri* C. et Per. Heumannus emendans edidit *digitis ſtipata miniſtris*, non male, prouocans ad Ouid. Triſt. V, 13, 29: *Sic ferat ac referat tacitas nunc littera uoces, Et peragant linguae charta manuſque uices.* et apud eundem, III, 7, 2, *littera ſermonis miniſtra dicitur*. Sed uid. not.

III. *Annulus cum gemma.* *)

Corporis extremi non magnum pondus adhaeſi.

Inge-

digito notare dixit ex emendatione Tollii: *An quia per tabulam digito pugnante notatam.)* nunc cum de arundine, quae non ſignatur, ſed ducitur et dirigitur manu, probanda uidetur Heumanni coniectura *ſtipata*. nec tamen neceſſe eſt, ut *miniſtris* ponamus pro *magiſtris*, quae omnium librorum ſcriptura eſt. magiſtri enim arundinis dici poſſunt digiti, qui eam dirigunt in litteris ducendis, quemadmodum magiſter nauis, qui eam regit. Et mollior clariorque fiet auctoris dictio, ſi ſcripturam ſequamur codicis C. et Per. *magiſtri*. magiſter uero hic eſt ſcribendi artifex, ſcriptor. Probat Columella, qui Hort. u. 252, de littera beta: *Pangitur in cera docti mucrone magiſtri.* Scribo igitur *digitis ſtipata magiſtri.*

III. *) *Annulus cum gemma)* *Annulum gemmatum* uocat Liuius lib. I, cap. 11. Vulgo dicimus *annulum ſignatorium*. Curtius VI, 6, 6: *Litteras ueteris annuli gemma obſignatas.* Idem III, 7, 12: *Epiſtola obſignata. annulo, cuius ſignum haud ſane notum erat.* HEVM.

III. 1. *Corporis extremi)* digiti, qui pars extrema corporis eſt. *non magnum* cor-

Ingenitum dicas; ita pondere nemo grauatur.
Vna tamen facies, plures habitura figuras.

V. L. et C. *) *De anulo congemmato* A. *Annulus* Per. 1) *non magnum pondus inhaeſit* Per. et Reuſn. *inhaeſi* C. et Perionii ſecunda. *pondus adhaeſi* Pith. et Caſt. Heumannus edidit *non magnum corpus adhaeſi*, nulla addita ſignificatione, ſitne haec mutatio e Mſpto, an ex ingenio facta. Heynazius tamen eum ſecutus eſt. Similiter et aen. 84, u. 3. *corpus* poſuit pro *pondus*, quod meliores libri habent. 3) *Seruo tamen facies* A.

IV. *Clauis.*

Virtutes magnas de uiribus affero paruis.

Pando

corpus adh. ſcripſit Heumannus, ſuo aut typographi errore. nulla enim auctoritas ſubeſt. *pondus* rectum eſt, et gemmae annuli exiguam pondus uel onus attribui ſolet, quod minime moleſtum ſit, niſi molli admodum homini. Iuuenal. Sat. I, 28: *Ventilet aeſtiuum digitis ſudantibus aurum, Nec ſufferre queat maioris pondera gemmae.* Ouid. Am. II, 15, 22: *Quodue tener digitus ferre recuſet onus.* *haerere* uel *adhaerere* de annulo. Ouid. ibid. u. 13: *Elabar digito, quamuis anguſtus et haerens*, et u. 20: *exire negabo, Adſtringens digitos orbe minore tuos.*

III. 2. *Ingenitum dicas)* adnatum, et quaſi membrum corporis, quod nulli oneri eſt. Ita fere Cicero de armis militis Romani, Tuſc. II, 16: *Scutum, gladium, galeam in onere noſtri milites non plus numerant, quam humeros, lacertos, manus. arma enim membra militis eſſe dicunt.* Columella Hort. 354, *Innatam lari fauillam* dicit fuliginem foco uel camerae adhaerentem.

III. 3. *Vna tamen facies, --- figuras) Facies*, archetypum: *figura*, imago expreſſa. GESN.

IV. 1. *Virtutes magnas)* res magnas, opera magna. Bunemannus adducit locum Lactantii lib. IV, 15, 4:

Pando domos clauſas; iterum ſed claudo patentes.

Seruo domum domino; ſed rurſus ſeruor ab ipſo.

V. L. et C. 1) *Virtutes magnas* D. et E. et Cam. *diuitibus effero parua* C. *Virtutes magnas locupletibus offero parua* Per. et Schott. *Virtutes magnas de uiribus adfero paruis* Pith. ed. Baſuel. et Pontan. *Virt. multas de uir. adfero paruis* Caſt. et uulg. Rectum utique *magnas*, uti patet ex oppoſito *paruis*, quod et aſſeruit Heum. 2) *Pando domus* Per. et Cauſ. *domos* Per. 2. C. et E. et Cam. *iterum ſed claudo* uel *cludo patentes* Per. Pith. Caſt. *iterumque claudo* C. *recludo* adiicieute gloſſa *ſecludo* A. *recludo* D. et ed. Baſ. Hac lectione duorum codicum adductus Heumannus ſcribere maluit *praecludo*, nulla neceſſitate, cum lectio trium editionum optime ſe habeat. Et *claudo* melius ſe refert ad *clauſas*, quam *praecludo*. *concludo* Cam. Heynazius probat *recludo* pro *claudo*, ut eſt apud Iuſtin. I, 9, 16. 3) *domum domino* Per. Pith. Caſt. *domini* E. *rurſum — illo* Cam.

V. *Catena.*

Nexa ligor ferro, multos habitura ligatos:
Vincior ipſa prius; ſed uincio uincta uiciſſim.
Et ſolui multos, nec ſum tamen ipſa ſoluta.

V. L.

4: *maximas uirtutes coepit operari ui ac poteſtate caeleſti.* Add. ſequentia, et n. 16: *ob has uirtutes et opera diuina.*

IV. 3 *Seruo domum domino)* Horat. Carm. II, 14, 26: *uina ſeruata centum clauibus.* Tibull. I, 7, 40: *tua ſi bona neſcis Seruare, ab fruſtra clauis ineſt foribus.* Hinc ianitores, quorum munus eſt claudere et recludere fores, *ſeruare* et cuſtodire domum dicuntur. Plautus Moſtell. II, 2, 22: *Nemo in aedibus ſeruat, neque qui recludat, neque qui reſpondeat.*

V. L. et C. 1) *multas hab.* A. gloſſa tamen id ſtatim mutante in *multos*. 2) *ſed* A. gloſſa ſubſtituente *ſic*. Eadem gloſſa pro *uincta* mauult *cuncta*. 3) *Sed ſolui* A. et D. et E. *Et ſolui* Per Caſt. Pith. et uulg. Heumannus uero repoſuit *Exſolui*, nullo uſu. *nexu tamen* D.

VI. *Tegula.* *)

Terra mihi corpus, uires mihi praeſtitit ignis,
Eſtque domus tecto ſedes mihi ſemper in alto,
Et me perfundit, qui me cito deſerit, humor.

V. L. et C. *) *Tegula coctilis* Per. 1) *Terra mihi eſt* A. 2) *Eſt domus in alto ſedes eſt ſed ſemper* A. *ſemper in imo* C. et D. et E. et ed. Baſ. *Alta domus quaerit, ſedes eſt ſemper in imo* Per. *Alta domus quaero, ſedes eſt ſ. i. i.* Per. 2. Pith. *Eſt domus in alto, ſedes eſt ſemper in alto* Caſt. cum uulg. qui tamen hunc uerſum pro ſpurio habet. Heumannus correxit *Eſtque domus tecto ſedes mihi ſemper in alto.* cui aſſentit Heyn. nec ego refragari poſſum. 3) *perfudit* A. *Ac ego perfundor, ſed me* C. *Perfundor liquidis, ſed me* Per. et Reuſn.

VII. *Fumus.*

Sunt mihi, ſunt lacrimae, ſed non eſt cauſſa doloris.

Eſt

VI. 1. *uires mihi praeſtitit)* i. e. denſitatem, duritiem. Hoc ſenſu uſurpat Lucil Aetn. u 408 et 548, de lapide loquens, quem Aetna coquit et eiicit. Aliis locis *robur* uocat.

VI. 3. *Et me perfundit)* Apte *perfundere* de humore et colore, cito deſerente, tangente, non tingente, ponitur. Seneca Epiſt. 36: *Perbibere liberalia ſtudia, non illa, quibus perfundi ſatis eſt, ſed haec, quibus tingendus eſt animus.* Epiſt. 110: *ſi illa ſe non perfuderit, ſed infecerit.* Epiſt. 23: *Haec quibus uulgus delectatur, tenuem habent ac perfuſoriam uoluptatem.* BVNEM.

VII. 1. *Sunt mihi, ſunt lacri-*

Eſt iter ad caelum, ſed me grauis impedit aër,
Et qui me genuit, ſine me non naſcitur ipſe.

V. L. et C. 1) *Sunt mihi, ſunt lacrimae* Per. Pith Caſt. Pont. et uulg. Pro eo uolebat Haſaeus: *Sum tibi fons lacrimae, ſed non ſum cauſſa doloris.* Sed Heumannus reſcripſit *Funduntur lacrimae;* quam emendationem Heynazius admodum ieiunam exiſtimat. Nec Bünemannus adſtipulatur, cui poſt alias coniecturas uulgata retinenda uidetur propter oppoſitionem *ſed non eſt cauſſa.* unde uidetur praeceſſiſſe *Sunt mihi, ſunt.* Amat tales oppoſitiones auctor, ut aen. 28: *Pluma mihi non eſt, cum ſit mihi penna uolantis.* Fortaſſe reſpexit ad Virgil. Aen. I, 462: *Sunt lacrimae rerum;* ubi Taubmannus explicat, *quae rerum aduerſarum cauſſa ab aliis ex commiſeratione mittuntur.* Pari modo et hic uerba: *Sunt mihi, ſunt lacrimae* reſpiciunt ad effectum, cui ſtatim opponitur cauſſa. Haec Bünem. 3) *Et me qui genuit* E.

VIII. *Nebula.* *)

Nox ego ſum facie, ſed non ſum nigra colore;
Inque diem mediam tenebras tamen affero mecum:
Nec mihi dant ſtellae lucem, nec Cynthia lumen.

V. L.

lacrimae.) h. e. Habeo, habeo in me lacrimas, h. e. uim eas eliciendi; fumus enim facit, ut humor ex oculis effluat; ſed non habeo aliquid, quod cauſſa dolendi dici poſſit. HEYN. Non alio ſenſu ab Horatio Sat. I, 5, 80, fumus dicitur *lacrimoſus,* nempe qui mouet lacrimas, etſi alias lacrimoſus ille eſt, qui multas ipſe lacrimas fundit. De fumo lacrimas excitante auctor Moreti, u. 108.

VII. 2. *Eſt iter ad caelum)* Ouid. A. A. II, 37: *Reſtat iter caelo, caelo tentabimus ire.* Idem Metam. I, 170: *Hac iter eſt ſuperis ad magni tecta Tonantis.*

VIII. 1. *Nox ego ſum facie)*

V. L. et C. *) *De nube* A. 2) *Auſero* A. *Inque die media* omnes uulgatae. ſed *Inque diem mediam* E. quod expreſſit Heumannus, cui dictio uulgatae non ſatis Latina uiſa eſt. Et ſic Ouid. Am. I, 6, 44: *Peruigil in mediae ſidera noctis eras.* 3) *lucem ſtellae* A. *ſtellae lumen* — *lucem* C. *ſtellae proprium* — *lucem* Per. et Reuſn.

IX. *Pluuia.*

Ex alto uenio, longa delapſa ruina.
De caelo cecidi medias tranſmiſſa per auras;
Sed ſinus excepit, qui me ſimul ipſe recepit.

V. L. et C. 1) *ueniens* E. 2) *dimiſſa* C. *demiſſa* Per. *tranſmiſſa* Pith. et Caſt. 3) *excipit, qui me ſimul recipit ipſe* A.

facie) Forte imitatus eſt Ouidium Met. I, 602: *Et noctis faciem nebulas feciſſe uolucres Sub nitido mirata die.* BVN.

VIII. 3. *nec Cynthia lumen)* Ouid. Her. XVIII, 59: *Luna fere tremulum praebebat lumen eunti.* et u. 74: *Si dubitas, coecum, Cynthia, lumen habes.*

IX. 1. *longa delapſa ruina)* Pluuiae, imbres, procellae *ruere* dicuntur, et *ruina caeli.* Virgil. Georg. I, 324: *ruit arduus aether, Et pluuia ingenti ſata laeta boumque labores Diluit.* Idem Aen. I, 129: *Fluctibus oppreſſos Troas, caelique ruina.* Sil. Ital. I, 251: *Excipere inſanos imbres, caelique ruinam.*

IX. 3. *Sed ſinus excepit)* Alludit poëta ſolis uim, qua ex fluuiis humor trahitur ad ſuperna, qui, cum pluuiis denuo demittitur, recipitur et excipitur ſimul a ſinibus, hoc eſt lacubus et fluuiis, ex quibus antea uenit. caet. BARTH. Adu. XXVI, 28. *Sinus* uocabulo ad deſignandos lacus et fluuios uſus eſt noſter, quia proprie *ſinu, ulnis, excipi* dicuntur, quae cadunt. Statius Silu. I, 2, 110: *tellure cadentem Excepi fouique ſinu.* Ouid. Met. II, 68: *Tunc etiam, quae me ſubiectis excipit undis, Ne ferar*

A. Ad *excipit* gloſſa adſcripſit *offendit. Excepitque ſinus, qui me ſimul ipſe recepit* Per. *Sed ſinus excepit, qui me ſimul ipſe recepit* Pith. et Caſt. Heumannus uerae ſcripturae ueſtigia ſibi obſeruaſſe uidetur in gloſſa, quae in antiquiſſimo codice Mſ. ad *excipit* adiecit *offendit*. Vnde coniicit, prius ſcriptum fuiſſe *effundit*, atque hinc totum uerſum ſic reſtituit: *Et ſinus, effudit qui me prius, ipſe recepit.* Heynazius lectionis eius ueſtigiis preſſius inſiſtens reſcripſit: *Et ſinus effundit, qui me ſimul recipit ipſe.* (ubi forte ob metrum mutandus erat ordo uerborum, *qui me recipit ſimul ipſe.*) Ego uero aliter utendum fuiſſe puto gloſſa mſpti ueteris, ut ſenſu uerbi *excepit* inde percepto, ipſam lectionem, a caeteris codicibus confirmatam, ne ſollicitaremus. Gloſſa *excipit* exponit per *offendit*, atque adeo ſignificat, *excipere* h. l. idem eſſe, ac quando quis dicitur cadenti ſe ſupponere, aut uenator feram uenientem excipere, h. e. obſtare, obuerſum, contrarium eſſe. Sinus igitur terrae aliquis, vel lacus, intelligitur, qui pluuiae cadenti ſubiectus, obuius, aduerſus eſt, et dum excipit pluuiam, eandem ſimul recipit; quia ex humoribus, e ſinu iſto ad ſuperna tractis, orta eſt. Aperte enim ludere uoluit auctor uerbis *excepit* et *recepit*. Igitur ſeruandam duxi lectionem Pithoei et Caſtal. quae hoc melior eſt, quod praecedenti uerſui optime cohaeret et reſpondet: *De caelo cecidi — ſed me ſinus excepit.*

X. *Glacies.*

Vnda fui quondam, quod me cito credo futuram:
Nunc rigidi caeli duris connexa catenis,
Nec calcata pati poſſum, nec nuda teneri.

V. L. 1) *fui nuper* Per. 2) *Non rigidi* E. *Nec rigidi* Cauſ.

XI.

ferar in praeceps, Tethys marmora ponti Suſcipere ſolet ipſa uereri. Idem Her. XV, 95: *Huc ades: inque ſinus, formoſe, relabere noſtros.* Auien. Perieg. u. 497: *labentem in ſinu.*

X. 2. *caeli duris connexa catenis)* Connecti, uinciri, adſtringi aquae dicuntur glacie, quia hae earum

XI. *Flumen et piſcis.* *)

Eſt domus in terris, clara quae uoce reſultat:
Ipſa domus reſonat, tacitus ſed non ſonat hoſpes;
Ambo tamen currunt, hoſpes ſimul et domus una.

V. L. et C. *) *De pluuio piſce* A. *Fluminei piſces* Per. 1) *Quae nobis clauſa reſultat.* Auctor hiſtoriae Apollonii Tyr.

XII.

earum fluxus et curſus ſiſtitur. Hinc *catenas* ei tribuit noſter, Horatius *compedem*, Virgilius *frenum*. Horat. Epiſt I, 3, 3: *Thracane uos Hebruſque niuali compede uinctus.* Virg. Georg. IV, 136: *Et quum triſtis hiems etiamnum frigore ſaxa Rumperet, et glacie curſus frenaret aquarum.* Petronius bell. ciu. u. 188 glaciem *undarum uincula* dicit.

X. 3. *Nec calcata pati poſſum) Calcata* per Graecismum poſitum eſt pro *calcari*. GESN. *Non poſſum pati*, quippe minus dura, et fragilis, et ſecans plantas. Ponunt poëtae *pati* pro *durare*, et durare pro pati, imo *patiens* et *durus* ipſis ualet idem. Propert. I, 16, 29: *Sit licet et ſaxo patientior illa Sicano, Sit licet et ferro durior et chalybe*, ubi plura Douſa pater. BVN. Reſpicit poëta glaciem in plateis iacentem, quae ingreſſu hominum frangitur, qui alioquin probe nouerat, etiam calcari poſſe flumina glacie concreta. *Durum calcauimus aequor*, inquit e Ponto reſcribens Naſo Triſt. III, 19, 39. HEVM.

XI. *) *Piſcis) piſcem fluuiatilem* uocat Curtius VII, 4, 24. HEVM.

XI. 1. *Eſt domus in terris*) in depreſſioribus terrae locis, flumen, quaſi domus Nymphae, quemadmodum Virgil. Ge. IV, 363, Nymphae Cyrenes *domum* ſub amne Peneo, lucoſque *ſonantes* dicit.

Ibid. *uoce reſultat)* aquae ſtrepitu, qui ferit aures praetereuntium, item adiacentium. Horat. Epod. II,

XII. *Nix.*

Puluis aquae tenuis, modico cum pondere lapſus.
Sole madens, aeſtate fluens, in frigore ſiccus,
Flumina facturus, totas prius occupo terras.

V. L. 1) *lapſa* E. 2) *aeſtate pluens* A. et C. *Sole madens*, *aeſtate madens* D. *ſicca* E. 3) *factura* E.

XIII.

II, 27: *Fonteſque lymphis obſtrepunt manantibus.* HEVM.

XI. 2. *tacitus ſed non ſonat hoſpes)* Horat. Carm. IV, 3, 19: *O mutis quoque piſcibus Donatura cycni, ſi libeat, ſonum.* Vide prouerbium: *Piſci dixeris: piſce taciturnior.* Io. Pierius multa de piſcium ſilentio in Hieroglyphi-CAST.

XII. 1. *Puluis aquae tenuis)* Aqua in minutas tenueſque particulas, quaſi puluis, concreta frigore. Martialis IV, 3, 1, *denſum tacitarum uellus aquarum* appellat.

XII. 2. *ſole madens)* Ex Ouidio Her. XIII, 52: *More niuis lacrimae ſole madentis eunt.*

Ibid. *aeſtate fluens)* aeſtatis uox latiori hic ſenſu capitur, ut uernum tempus comprehendat. Loquitur enim poëta de niue *uerno ſole ſoluta*, quam uocat Ouid. Triſt. III, 12, 27. HEVM.

Ibid. *in frigore ſiccus.)* Sic Martialis l. c. *Qui ſiccis laſciuit aquis, et ab aethere ludit.* Paulin. Nol. Carm. XXI, 18: *ſiccus teneris a nubibus imber Ponitur, et niueo tellus uelatur amictu.* Generatim *ſicca* dicuntur, quae ſunt frigida. Ouid. Triſt. III, 10, 53: *aequato ſiccis Aquilonibus Iſtro.* Lucil. Aetn. 329: *Quamuis caeruleo ſiccus Ioue frigeat aether.*

XII. 3. *Flumina facturus)* Sic Petron. bell. ciu. 189: *Incaluere niues, mox flumina montibus altis Vndabant modo nata.*

XIII. *Nauis.*

Longa feror uelox formoſae filia ſiluae,
Innumera pariter comitum ſtipante caterua;
Curro uias multas, ueſtigia nulla relinquens.

V. L. et C. 1) *ferorque* E. *formunſae* D. 2) *Innumeris pariter comitum ſtipata cateruis* Pith. Caſt. In A. gloſſa adiicit: *Innumerúm — hominum — caterua. Innumera pariter com.*

XIII. 1. *feror uelox*) i. e. uelociter. Catulli phaſelus carm. 4: *Ait fuiſſe nauium celerrimus. formoſae filia ſiluae* expreſſa eſt ex hoc Horatii, Carm. I, 14, 11: *Quamuis Pontica pinus Siluae filia nobilis.* epitheto *formoſus* ſaepius de ſilua ſua, prato uel agello utitur Val. Cato, Dir. u. 27. 32. 104.

XIII. 2. *Innum. comitum ſtipante cat.)* Vt apud Virg. Aen. I, 501: *pulcherrima Dido Inceſſit magna iuuenum ſtipante caterua.* Quos hic comites nauis intelligat auctor, haud manifeſtum eſt. Qui gloſſam adiecit in cod. primo Anglic. uidetur uectores et nautas intellexiſſe. Vir doctus in margine exemplaris mei ad uocem *caterua* adſcripſit *piſcibus.* Heynazius V. C. interpretatur de aliis nauibus eodem in curſu comitantibus. Mihi uidentur ſignificari ligna et trabes, quas conſtipatas nauis ſecum innumeras uehit, ſicut et Paris apud Ouidium Her. XVI, 108, de conſtructis nauibus loquitur: *Innumeraſque mihi longa dat Ida trabes.* Atque in hac ſententia confirmat me Catullus, quem adeo reſpexiſſe uidetur noſter, qui Carm. LXIV, u. 1. de Argo naui: *Peliaco quondam prognatae uertice pinus Dicuntur liquidas Neptuni naſſe per undas.* Nam hic nauem exprimit per *pinus* plurali numero, innumeras ſcilicet in unam nauem compactas, eaſque dicit monte Pelio *prognatas*, ut noſter *filiam ſiluae.*

XIII. 3. *ueſtigia nulla relinquens)* Petron. cap. 88: *cum pulcherrimae artes*

com. ſtipante caterua C. et Per. quos ſecutus eſt Heum. et Heyn. *Innumera p. c. ſtipata caterua* E. 3) *ueſtigia multa* D.

XIV. *Pullus in ouo.* *)

Mira tibi referam noſtrae primordia uitae.
Nondum natus eram, nec eram tum matris in aluo;
Iam poſito partu natum me nemo uidebat.

V. L. *) *Pullus* Per. 1) *refero* C. 2) *nec eram genetricis in aluo* A. et D. et Baſuel. *nec eram iam matris* C. et E. 3) *Quum poſito partu* Per.

XV. *Vipera.*

Non poſſum naſci; ſi non occidero matrem:
Occi-

tes periiſſent, inter quas pictura ne minimum quidem ſui ueſtigium reliquiſſet. Veſtigia hic intelliguntur, quae durant, et diu conſpicua ſunt. Alias enim nauis non ſine ueſtigio uehi per undas dicitur. Auienus carm. ad Flauian. u. 6: *Spumanti dum longa trahit ueſtigia ſulco.*

XIV. 3. *Iam poſito partu*) *Ponere partum* in caeteris animalibus eſt perferre ad maturitatem et edere; hic quia de pullo in ouo ſermo eſt, nato quidem, ſed nondum in lucem edito, *poſitus partus* uidetur eſſe collectus, compoſitus et formatus e genitali oui materia, quemadmodum *ponere* interdum fingere et formare notat, ut in illo Horatii, Carm. IV, 8, 8: *Hic ſaxo, liquidis ille coloribus, Sollers nunc hominem ponere, nunc deum.* et in A. P. u. 34: *quia ponere totum neſciet.*

XV. 1. *Non poſſum naſci*) Fabuloſam traditionem ueterum ſequitur auctor, uiperas perruptis uiſceribus et occiſa matre naſci. Quam quidem Plinius

Occidi matrem; ſed me manet exitus idem.
Id mea mors patitur, quod iam mea fecit origo.

V. L. et C. 2) *Occido matr.* C. *me ſed manet* E. 3) *mors patitur id mea fecit origo* A. *Id mea mors patitur, quod.* omnes editi. Heumannus tamen pro uulgato edidit *Id mea mors facit;* quia illud nullum admittere commodum ſenſum exiſtimauit. Sed uulgata lectio non modo ad ſenſum facilis, ſed et elegantior propter oppoſitionem τῷ *patitur* et *fecit* eſt. *Mors mea patitur* i. e. ego moriens patior, *quod mea origo fecit*, i. e. quod ego naſcens feci.

XVI. *Tinea.*

Littera me pauit, nec, quid ſit littera, noui.
In libris uixi, nec ſum ſtudioſior inde.
Exedi muſas, nec adhuc tamen ipſa profeci,

V. L. 3) *Excidi* D. *nihil hinc tamen ipſa reporto* Per.

XVII.

nius H. N. lib. X, c. 62, breuiter indicat, ſed Prudentius fabuloſius ornat et amplificat Hamartig. u. 582 ſeqq.: *Sic uipera, ut aiunt, Dentibus emoritur fuſae per uiſcera prolis.* caet.

XV 2. *ſed me manet exitus idem)* Sic in Anthol. Lat. lib. III, ep. 61, quod ipſi ſupra hoc Tomo pag. 191. dedimus: *me ſi manet exitus idem, Hic, precor, inueniar, conſumtaque tempora poſcar.* Ouid. Met. XII, 121: *ſit in hoc, precor, exitus idem.* Propert. III, 3. extr.: *Exitus hic uitae ſuperet mihi.*

XVI, 1. *Littera me pauit)* Fortaſſe alludit ad illud Ciceronis, ad Att. IV, 10: *Ego hic paſcor bibliotheca Fauſti.* Similiter Horatius Epiſt. I, 20, 12. de libro ſuo: *tineas paſces taciturnus inertes.*

XVI, 2. *In libris uixi)* Lepide uerbis utitur, quae proprie de litteratis hominibus ualent, uideturque hic maxime reſpicere locum Horatii, Epiſt. II, 2,

XVII. *Aranea.*

Pallas me docuit texendi noſſe laborem.

Nec

2, 82: *Et ſtudiis annos ſeptem dedit, inſenuitque Libris et curis.* Vt hic *in libris*, ita *in litteris uiuere* dixit Cicero Ep. ad diu. IX, 26. *In libris aſſiduum* uocat Auſonius Prof. XXII, 2.

2. *nec ſum ſtudioſior inde)* nec tamen hinc maiore litterarum et doctrinae ſtudio teneor. *ſtudioſior* Heumannus interpretatur doctior, id uero loca auctorum appoſita non ſatis declarant. Saepius eo uerbo utitur Plinius in Epiſtolis, eoque hominem indicat doctrinae ſtudia ſollerter et diligenter tractantem, non eum, quem proprie doctum nocamus. Lib. VI, ep. 26: *Ipſe ſtudioſus, litteratus, etiam diſertus.* et VIII, 12: *colit ſtudia, ſtudioſos amat, fouet, prouehit.*

XVI. 3. *Exedi muſas) Exedere* proprie et frequenter de *tineis.* Auſonius Prof. XXII, 3: *Exeſas tineis opicaſque euoluere chartas.* Claudian. in Eutr. I, 114: *miſerabile turpes Exedere caput tineae.* Et Iuuencus Hiſt. Euang. lib. I, u. 613, *tineas edaces* uocat. Hoc autem loco id uerbum bene lectum, ut alludat ad ſimilem Latinorum formulam, qua ſummam in ſtudiis legendi diſcendique auiditatem deſignant. Dicunt enim *uorare litteras, deuorare libros.* Heumannus commode adducit duo loca Ciceronis, qui Epiſt. ad Att. IV, 10: *Nos hic uoramus litteras cum Dionyſio*, et lib. VII, epiſt. 3: *Quid enim tibi faciam, qui illos libros deuoraſti.*

3. *ipſa profeci)* Auctor primam ſyllabam in *profeci* contra morem uetuſtiorum poëtarum corripuit. Quod uitium euitare cupiens ſcriptor codicis Perionii aliud hemiſtichium ſuppoſuit, quod indicauimus in V. L.

XVII. 1. *Pallas me docuit)* Palladem nominat, quia haec inuentrix artis textoriae perhibetur. Lactan-

Nec pepli radios poſcunt, nec licia telae.
Nulla mihi manus eſt; pedibus tamen omnia fiunt.

V. L. et C. 2) *tela* A. *Nec telae radios* Per. Hanc lectionem praefert Barthius Adu. XXVI, 28, et inde emendat: *Nec telae radios poſcunt, nec licia telas.* qua uero emendatione hunc uerſum minime indigere putat Heum. *pedibus tantum omnia f.* Pith.

XVIII. *Cochlea.* *)

Porto domum mecum, ſemper migrare parata,
Mutatoque ſolo non ſum miſerabilis exſul,
Sed mihi conſilium de caelo naſcitur ipſo.

V. L.

ctantius Inſt. lib. I, 18, 24: *Minerua telam docuit ordiri.* Quae tamen in araneam mutata eſt Arachne, noluit uideri artem texendi a Pallade docta; ut narrat Ouid. Met. VI, 23: *ſcires a Pallade doctam: Quod tamen ipſa negat.*

texendi n. laborem) Catull. Carm. LXVIII, 49: *Ne tenuem texens ſublimis aranea telam Deſerto in Manli nomine opus faciat.*

XVII. 2. *Nec pepli*) *Pepli* ſeu ueſtes, quas conficit, *non poſcunt radium*, (das Weberſchiff) quia texit ſine radio, *nec* caeterae *telae* poſcunt *licia*, (Fäden) omnia enim licia ex ſeſe protrahit. HEYN.

3. *pedibus t. omn. f.*) Ouid. Am. I, 14, 7: *Vel pede quod gracili deducit aranea filum, Cum leue deſerta ſub trabe nectit opus.*

XVIII. 1. *Porto domum mecum*) ut antiquus poëta apud Ciceronem de Diuin. II, 64, uocauit *Terrigenam, herbigradam, domiportam. ſanguine caſſam*, cochleam. Hinc Columellae Hort. u 324, dicitur *Implicitus conchae limax.*

Ibid. *ſemper migrare parata*) id eſt, alias ſedes

ad

V. L. et C. *) *Teſtudo* Per. Hunc titulum librarius inſcripſiſſe uidetur, quia teſtudini aeque, ac cochleae, domus tribuitur. Phaedr. II, 6, 5, de teſtudine: *Quae cum abdidiſſet cornea corpus domo.* 3) *Sed mihi concilium* A. et D. *Nam mihi concilium* Pith. *conſilium* C. et E. et Per. *Sed mihi conſilium* ed Baſiel. *Sed mihi conchylium* Caſtal. et uulg. quam lectionem ſeruauit Heumann *conſilium* edidit Heynazius, quod optimum eſt. Nam *conchylium* in metrum peccat; nec apparet, quomodo dici poſſit conchylium de caelo naſci. quamquam et *concham* ſubinde dictum eſſe tectum teſtudinis, ex Anonymi fab 14. intelligitur. *Concilium* uero, quod nonnulli exhibent, uix aliud uidetur, quam ipſum *conſilium*, ſiquidem haec uocabula perſaepe permutantur a librariis. Arripit tamen hoc *concilium*, et rectum hoc loco eſſe putat Bünemannus, nihilque aliud denotare, quam *tegmen* ſ. *tectum mobile*, in, cum et ſub quo cochlea migrans mouetur. Probare id conatur ex loco Lactantii de ciliis, de Opiſ. cap 10. n. 1: *Deus oculos ciliorum tegminibus occuluit:* ciliis autem nomen inditum ab antiquo uerbo *cilleo*, moueo; et *concilium* ab Iſidoro, Orig. VI, 16, a *cilio* deriuari. Hac de ſententia iudicium lectori relinquo.

XIX.

ad habitandum petere. Virgil. Ecl. IX, 14: *ueteres migrate coloni.* HEVM. Seneca Epiſt. 69: *Mutare te loca, et in alium de alio tranſilire nolo, quia frequens migratio inſtabilis animi eſt.*

XVIII. 2. *Mutatoque ſolo – exſul.)* Fere eſt, ut auctorem reſpexiſſe credam uerba Ciceronis, Parad. IV, 12: *Quos leges exſilio affici uolunt, exſules ſunt, etiamſi ſolum non mutarunt.* Nempe *exſulem* Grammatici dictum uolunt *a ſolo, quod uertit,* uel quia *extra ſolum patriae miſſus eſt.* Vid. Flauius Caper de orthogr. p. 2241. Putſch. et Scaurus p. 2262.

Ibid. *non ſum miſerabilis exſul)* i. e. non ſum miſerationis aliorum indiga, nec quae deſideret auxilia aliena. Apte huc confert Bünemannus locum Lactantii, Epit. c 28: *Quis eſt, qui aliquo in malo conſtitutus nolit eſſe miſerabilis, ac non deſideret auxilia ſuccurrentium.*

XIX. *Rana.*

Rauca ſonans ego ſum media uocalis in unda;
Sed uox laude ſonat, qua ſe quoque laudet et ipſa:
Quumque canam ſemper, nullus mea carmina lauddat.

V. L. et C. 1) *Rauciſonans* A. *Rauciſonans ego ſum. media* D. Pith. Baluel. *Rauca ſonans ego ſum, media* E. et Per. 2) *quaſi ſe quoque laudat* A. *quaſi ſe quoque laudet et ipſa* C. et Per. *quaſi quoque laudet in ipſa* D. et E. Halaeus corrigere uolebat: *Sed uox laude uacat, qua ſe collaudet et ipſam.* Heumannus contra omnem codicum conſenſum uerſum ſecundum et tertium tranſponit, eoſque ita legit:

Quumque canam ſemper, nullus mea carmina laudat:
Sic uox laude caret, quae ſe laudauerit ipſa.

XX.

XVIII. 3. *conſilium de caelo naſcitur)* Optima horum uerborum explicatio uidetur eſſe Iac. Sirmondi, quam e Caſtalionis editione ſecunda affert Heumannus Poecil. Tom. II. p. 117: cochleam conſilium ex caeli facie capere, et domum ſe recipere, cum aeſtas ſuadet aut tempeſtas.

XIX. 1. *Rauca ſonans ego)* i. e. ego rana, quae rance ſonare ſoleo, ſum *uocalis*, uocem meam exerceo, *media in unda.* Sic Virg. Aen. IX, 125: *cunctatur et amnis Rauca ſonans.* *Rauca* uox etiam ranis tribuitur, ab Ouidio Met. VI, 377, ut *raucae uolucres* Virgilio Aen. VII, 705, *raucae cicadae* Calpurnio VIII, 2, dicuntur.

XIX. 2. *Sed uox laude ſonat, qua ſe quoque)* Sed uox ea, dum eundem ſonum identidem iactat, nihil niſi laudem ſonare uidetur, qua ſemet ipſam quoque collaudare uelit. Hoc ſenſu Ouid. Met. VI, 97: *Ipſa ſibi plaudit crepitante ciconia roſtro.*

XX. *Teſtudo.*

Tarda gradu lento, ſpecioſo praedita dorſo,
Docta quidem ſtudio, ſed ſaeuo perdita facto,
Viua nihil dixi, quae ſic modo mortua canto.

V. L. et C. *ſpecioſo praed. dorſo* Per. Caſt. Pith. Heumannus reſcribere maluit *ſpatioſo*. Etiam Barthius ſic recitauit hoc epigramma Adu. XLII, 23. niſi haec culpa typographi eſt. Sed *ſpecioſo* omnes codices habent, et Camerarius etiam in ſuo legit, qui in uerſione Graeca, quam Reuſnerus p. 260. exhibet, ποικιλόνωτο· interpretatur. 2) *ſenio predita facto* A. *duro prodita fato* C. et Per. *ſaeuo praedita fato* Caſt et Pith. ubi *praedita*

XX. 1. *ſpecioſo praedita dorſo) Teſtudinis Indae terga* uocat Lucan. X, 121. *Specioſum dorſum* recte tribuitur teſtudini, quia putamen eius uarium et maculoſum eſt, et in laminas ſectum ueſtiendis ornandiſque foribus aedium, lectis aliiſque rebus adhibebatur. Vid. Brouckhuſ. ad Tibull. III, 4, 37. Hinc uaria, pulchra, picta uocari ſolet. Virg Ge. II, 463: *Nec uarios inhiant pulchra teſtudine poſtes.* Martial. XII, 66, 5: *Gemmantes prima fulgent teſtudine lecti*, et XIV, 87: *Accipe lunata ſcriptum teſtudine ſigma;* ubi *gemmantes* idem ſunt ac maculoſi uel oculati, *ſcriptum* eſt pictum.

XX. 2. *Docta quidem ſtudio, ſed ſ. perdita f.)* Etſi non nego *praedita fato*, uel *prodita fato* recte dici ab auctore potuiſſe, optime tamen ad ſenſum et nexum uerborum conuenire uidetur lectio, quam codex primus Anglic. partim et alii, ſuggerunt, *ſaeuo perdita facto*. Sic enim ſententia duobus uerſibus bene connexa fluit: *Studio* quidem hominum, qui me fidibus aptantes lyram fecerunt, factum eſt, ut *docta* dici poſſim; (ſic enim Propert. II, 25, 79: *Tale facis carmen docta teſtudine*) ſed quia eum in finem *ſaeuo facto perdita*, h. e. per ſaeuitiam exciſa et exenterata ſum, hinc *Viua nihil*

dita non bene repeti e uerſu priore uidetur. Hinc *ſaeuo perdita fato* Heum. et *ſaeuo prodita fato*, h. eſt in lucem edita, Heynaz. Mihi prae caeteris placuit *ſaeuo perdita facto* Vid. not. 3) *quae ſum modo mortua, canto*, legendum cenſuit Geſnerus. Duorum uerſuum uerba Heumannus praeter neceſſitatem ſic transpoſuit:

Viua nihil dixi; ſed ſaeuo perdita fato,
Docta fui ſtudio, quae ſic modo mortua canto.

XXI. *Talpa.*

Caeca mihi facies, atris obſcura tenebris.
Nox eſt ipſe dies, nec ſol mihi cernitur ullus.
Malo tegi terra; ſic me quoque nemo uidebit.

V. L. 2) *Nox eſt ipſa d.* C. et Per. *ipſe dies* Pith. et Caſt. quod malo. *Non eſt* D.

XXII.

hil dixi, quae ſic modo mortua canto. Videturque mihi auctor, ita loquens, ad locum Pacuuii, aenigmati ſimilem, apud Cicer. de diuin. II, 64, reſpexiſſe, ubi teſtudo, citharae apta, uocatur *euiſcerata, inanima.*

XX. 3. *ſic modo mortua canto)* Simile fatum aſini narratur apud Phaedrum lib III, fab. 20, quem Galli circum ducebant *baiulantem ſarcinas. Is quum labore et plagis eſſet mortuus, Detracta pelle, ſibi fecerunt tympana.* Et Plautus Aſin. I, 1, 22, *mortuos boues* uocat lora ex pellibus bubulis facta.

XXI. 1. *Caeca mihi facies)* Virg. Ge. I, 183: *Aut oculis capti fodere cubilia talpae.*

XXI. 2. *Nox eſt ipſe dies)* h. e. ipſe dies mihi inſtar noctis, non lucidior, quam nox eſt. Tale eſt illud Maximiani, Eleg. I, 149: *Eripitur ſine nocte dies*, ſcil. propter caecitatem.

Ibid. *nec ſol mihi cernitur ullus)* i. e. a me quomodo Virg. Aen. I, 440: *Infert ſe ſeptus nebula; neque cernitur ulli.*

XXII. *Formica.*

Prouida ſum uitae, dura non pigra labori,
Ipſa ferens humeris ſecurae praemia brumae,
Nec gero magna ſimul, ſed congero multa uiciſſim.

V. L. et C. 1) *duro nec* (gloſſa adſcripſit *non*) *pigra labore*, ad quam uocem gloſſa adleuit *labori* A. *duro non pigra labore* C. et D. et E. et Per. et Pith. et Baſuel. *ſed non ſum pigra labore* Caſt. et uulg. 2) *ſecuturae pr.* A. *humeris*, *brumae quae incommoda uincant* Per. Haec gloſſa et explicatio uidetur eſſe lectionis aliorum, quae multo elegantior eſt, *ſecurae praemia brumae. pro duro menſe brumali* inepta et barbara lectio C. *praemia brumae* Pith. 3) *ſed effero magna* E. *Nec gero multa ſimul*, *ſed congero magna uiciſſim* ed. Baſuel.

XXIII.

XXII. Totum hoc aenigma fere lectum et conſtipatum eſt è formulis antiquiorum poëtarum. 1. *Prouida ſum uitae*) Horat. Serm. I, 1, 35: formica *haud ignara ac non incauta futuri.* Virg. Ge. I, 186: *inopi metuens formica ſenectae.*

Ibid. *duro non pigra labori*) i. e. ad durum laborem ſubeundum. Horat. l. c. u. 33: *paruula -- magni formica laboris.* Ouid. Met. VII, 656: *parcumque genus, patienſque laborum, Quaeſitique tenax*, *et qui quaeſita reſeruent.*

XXII. 2. *Ipſa ferens humeris)* Expreſſum e Virgilio Aen. IV, 406: *praedamque per herbas Conuectant calle anguſto: pars grandia trudunt Obnixae frumenta humeris.* Huc etiam facit locus Ouidii, A. A. I, 94: *Vt redit, itque frequens longum formica per agmen, Granifero ſolitum cum uehit ore cibum.*

Ibid. *ſecurae praemia bruma) Praemia* dicuntur copiae, lucra, praedae, emolumenta, quae labore, bello, commerciis quaeſita ſunt. Vid. notata ad Sulpiciae Sat. u 31, et ad Lucilii Aetn. u. 617. *ſecura bruma* eſt, quae ſine cura et ſollicitudine paratis

XXIII. *Muſca.*

Improba ſum, fateor; quid enim gula turpe ueretur?
Frigora uitabam, quae nunc aeſtate reuertor;
Sed cito ſubmoueor falſo conterrita uento.

V. L. et C. 2) *quae tunc* Per. *reuertar* D. *quae nunc* Caſt. et Pith. 3) *Sed cito commoueor falſo* A. et C. et Per. *ſubmouear, falſo* D. ed. Baſuel. *ſubmoueor, falſo* Pith. *facto conterrita* correxit Caſtal. prouocans ad Terent. Eun. III, 5, 47: *uentulum huic ſic facito.* ſed huic ſcripturae quinque codices contradicunt, neque animaduertit Caſtalio, *falſo* hic loci eſſe haud paullo uenuſtius, idemque ac Terentianum *facto* ſignificare.

XXIV.

tis et ante quaeſitis utitur. *otia tuta* appellat Horat l. c. u. 31. et in Bedae confl. Ver. et H. u. 32, Hiems de ſe: *Sed placet optatas gazas numerare per arcas, Et gaudere cibis ſimul et requieſcere ſemper.*

XXII. 3. *ſed congero multa uiciſſim)* Sic formica apud Phaedr. IV, 23, 13: *Ego granum in hiemem ſtudioſe congero.* et Horatio l. c. u. 32, *congeſta cibaria* dicuntur. *uiciſſim,* h. e. per uices, iterato, ſaepe, quod Ouidius l. c. exprimit: *redit itque frequens* formica.

XXIII. 1. *Improba ſum)* h. e. impudens, importuna. Sic et Phaedrus V, 3, 8, de muſca: *contemti generis animal improbum.*

quid enim gula turpe ueretur) Talis formula Iuuenalis, VI, 299: *quid enim Venus ebria curat?* *gula* pro uoracitate et ingluuie uulgatum eſt. proprie de muſca adhiberi non poteſt, quae non gula, ſed proboſcide utitur.

XXIII. 2. *Frigora uitabam caet.)* Apud Phaedrum, IV, 23, 18, formica ad muſcam: *Aeſtate me laceſſis; quum bruma eſt, ſiles; Mori contractam quum te cogunt frigora.*

XXIII. 3. *Sed cito ſubmoueor)* quod *abigere* dixit Phaedr. l. c. u. 15: *nempe abigeris, quo uenis. falſo*

XXIV. *Curculio.* *)

Non bonus agricolis, non frugibus utilis hoſpes,
Non magnus forma, non recto nomine dictus,
Non gratus Cereri, non paruam ſumo ſaginam.

V. L. et C. *) *De curculione* A. *Curculio* C. *Gurgulio* Per. Pith. Caſt. Pro uulgato Heumannus et Heynazius ſcripſerunt *Curculio.* Eſt autem curculio uermiculus grana frumenti exedens. 1) *nec ſrugibus* Per. 2) *Nec — nec* C. et Per. *non certo nomine dictus* ed. Baſuel. 3) *ſummo ſag.* A. *Nec gratus tri-ſo uento*, qui non fit natura, ſed manu, et opere, nam geſtus manus abigentis ſignificatur; et talis eſt *uentulus flabello factus* apud Terent. Eun. III, 5, 47. Sic Ouidio Triſt. III, 11, 40, aeneus Phalaridis taurus dicitur *falſus bos*, Claudiano Conſ. Prob. u. 238, *falſus olor*, cuius formam induit Iupiter.

XXIV. 1. *Non bonus agric.)* i. e. non aptus, gratus, utilis hoſpes, ut *optima frumentis terra* Virg. Ge. II, 205, et *bona bello cornus* G. II, 447.

non frugibus utilis) i. e. pernicioſus. Virg. Ge. I, 185: *populatque ingentem farris aceruum Curculio.* quae uerba imitatur Prudent. in Symm. II, 1052.

XXIV. 2. *non recto nomine dictus)* Forte quia rectius *curculio*, quam *gurgulio* ſcribitur. Sed mihi ipſe non ſatisfacio. GESN. Hoc eſt, cum tam paruulus ſim uermiculus, haud ſane recte inditum mihi eſt nomen quadriſyllabum. Scilicet *conueniunt rebus nomina saepe ſuis.* HEVM. Mihi ita uidebatur: Quoniam *Gurgulio* inſcriptum eſt aenigma, uidetur auctor id uocabulum e *gurges* et *gula* compoſitum, aut eo ad gurgites et gulones alluſum putaſſe, quomodo uocari ſolebant homines prodigioſe uoraces, quorum gula quaſi *gurges* et *uorago patrimonii* eſſet, ut appellat Cicero, orat. pro Sext. c. 52. Sed qui tanta uoracitate eſt, ut poſſit gurges uocari, is uidetur maiore forma et corpore eſſe

tritici, ſed multa uino ſagina C. *Nec gratus Cereri, ſed multa uino ſag.* Per. *non paruam ſumo ſag.* Caſt. Pith. *inſumo ſag.* ſcripſit Heum.

XXV. *Mus.*

Parua mihi domus eſt, ſed ianua ſemper aperta.
Exiguo ſumtu furtiua uiuo ſagina.
Quod mihi nomen ineſt, Romae quoque conſul habebat.

V. L. 2) *furtiuis nutrior eſcis* Per. *furtiua uiuo ſagina* Pith. Caſt. Haec uerior lectio uidetur, quam Perionii, quae gloſſam ſapit, ſicut idem aenigmate 36 pro *uirides exſpecto, ſaginas* ſuppoſuit *paſtus exſpecto uirentes.* 3) *quod mi nomen* A. *Troiae quoque conſul* D.

XXVI.

eſſe debere, quam ille uermiculus curculio eſt. Hinc poëtae ſententia eſt: quia *non magnus forma*, hinc *non recto nomine* gurgulio, quaſi *gurges* et *gula*, dicor. Optime rem conficeret, ſi certa eſſet, lectio Baſueli, *non certo nomine dictus.* Tum enim ſignificaret, incertum eſſe, gurgulio, an curculio dicendus ſit.

XXIV. 3. *non paruam ſumo ſag.) Sagina* eſt copia ciborum ingeſta. Vnde Iuuenal. IV, 67: *ſtomachum laxare ſaginis.* Quemadmodum igitur *cibum ſumere* uulgo dicitur, ita et *ſumo ſaginam* rectum eſt; nec debebat ab Heumanno reponi *inſumo.* Loquitur autem de ſumendo cibo, quia hoſpitem ante uocauerat, qui quidem hic importunus *non paruam ſaginam ſumit*, ſed e contrario *cibi non multi hoſpes* dicitur a Cicer. Epiſt. ad diu. IX, 26. extr.

XXV. 1. *Parua mihi domus eſt*) *Cauum* appellat Horat. Serm II, 6, 81. 116.

XXV, 2. *furtiua uiuo ſagina*) *Furtiua* dicuntur, quae clam, latenter et precario fiunt. *Furto uiuere* dicit auctor elegiae de Spe, u. 34. *furtiua procerum ſupplicia* Veſtr. Spurin-

XXVI. *Grus.*

Littera ſum caeli penna perſcripta uolanti,
Bella cruenta gerens uolucri diſcrimine Martis,
Nec uereor pugnas, dum non ſit longior hoſtis.

V. L. et C. 1) *pennas per ſcripta uolantes* Per. et Schott. *penna perſcripta uolantis* Pith. et Caſt. Bochartus Hieroz. Part. II, lib. I. cap. 11, ubi hunc uerſum illuſtrat, recte coniicit, genitiuum *uolantis* mutandum in ablatiuum *uolante*, et *uolanti* ediderunt Heum. et Heyn. 2) *uolucris diſcrimina* Per. et Schott. 3) *pugnos* Schott.

XXVII.

rinna, II, 12. *furtiuos colores* Horat. Epiſt. I, 3, 20.

XXV. 3. *Romae quoque conſul hab.)* Imo duo Conſules. (uterque Decius, pater et filius.) Res nota uel ex Floro Hiſt. Rom. lib. I, cap. 14, n. 1. et cap. 17, n. 7. HEVM.

XXVI. 1. *Littera ſum caeli.)* Ad haec uerba in primo Anglicano codice haec gloſſa legitur adſcripta: *Grues enim ordine litterato in aëre uolant.* Martialis lib. IX, ep. 14. ad Earinum: *Nomen habes*, inquit, *quod penna ſcribente grues ad ſidera tollant.* Idem lib. XIII, ep. 75. de gruibus: *Turbabis uerſus, nec littera tota uolabit, Vnam perdideris ſi Palamedis auem.* Scilicet cum *grues aeſtiua relinquunt, et tepido permutant Strymona Nilo, Ordinibus uariis per nubila, texitur ales Littera, pennarumque notis inſcribitur aër*, ut Claudianus canit de bello Gild. u. 474. ſeqq. HEVM.

XXVI. 2. *Bella cruenta gerens)* Innuit poëta fabulam Homericam de Pygmaeis cum gruibus belligerantibus, quam et Plinius paucis memorat Hiſt. nat. lib. IV, c. XI, et lib. VII, c. 2. HEVM. Dixi iam pridem ad Rutil. Itin. I, 291.

Ibid. *uolucri diſcrimine M)* i. e eo diſcrimine, quod faciunt uolucres, uel quod fit uolando. *Diſcrimen* autem non de ancipiti periculo praelii, ſed magis proprie de diuiſo

XXVII. *Cornix.* *)

Viuo nouem uitas, ſi me non Graecia fallit,
Atraque ſum ſemper nullo compulſa dolore,
Et non iraſcens ultro conuicia dico.

V. L. et C. *) *De cornice* A. *Cornicula* habet Caſt. et uulg. *Cornix* C. et Per. et Pith quos ſecutus ſum. 1) *ſi mè non* Per. et Pith *ſi non me* Caſt *ſi me non gratia* A. et C. 2) *Vtraque* D. et Pith. et habebat codex Caſtalionis, qui correxit *Atraque.*

et in duo cornua diſcreto agmine, quo uolare atque adeo pugnare grues ſolent, accipiendum uidetur, ut *agminum diſcrimina atque ordinem* dixit Curtius IV, 12, 20. Similiter in Nemeſiani fragm. de aucupio, u. 15, *uolucres figurae* ſunt litterae, uolucris formam uel uolatum referentes, uel quae uolando figurantur.

XXVI. 3. *dum non ſit longior hoſtis)* Id eſt, dummodo hoſtis aequalis ſit ſtaturae, nec me grandior. Innuuntur Pygmaei, *quorum qui longiſſimi ſunt, non longiores eſſe* dicuntur, *quam pedes duos et quadrantem*, teſte Gellio lib. IX, cap. 4. Plinius lib. VII. hiſt nat. cap 2, *Pygmaeos* ait tradi *ternas ſpithamas longitudine non excedere.* HEVM. Satyrice rem auget Iuuenal. Sat. XIII, 173, de iiſdem loquens: *ubi tota cohors pede non eſt altior uno.*

XXVII. 1. *Viuo nouem uitas)* Nempe uitas uel aetates hominum. Vitam autem hominis ad ſaeculum uſque produci poſſe putabant. Ouid. Am. II, 6, 35: *Viuit et armiferae cornix inuiſa Mineruae, Illa quidem ſaeclis uix moritura nouem.* Auſon. Idyll. XVIII, de aetat. anim u. 2: *Hos* (uiros) *nouies ſuperat uiuendo garrula cornix.* Vnde *annoſam cornicem* dicit Horat. Carm. III, 17, 13, et *uetulam* IV, 13, 25.

Ibid. *ſi me non Graecia fallit)* Reſpicit Heſiodum, qui de aetatibus animantium luſerat aliquo in carmine ſuo, quod intercidit, ſed e quo uerſus quinque

que. *Veraque* E. *Nomen habens atrum nullo* A. et C. *Nomen habens atrum nullo compulſa dolore* Per. *compulſa dolore* D. et E. et Pith. *nullo complexa dolore* Caſt. quem ſecutus eſt Walch.

XXVIII. *Veſpertilio.*

Nox mihi dat nomen primo de tempore noctis.
Pluma mihi non eſt, cum ſit mihi pinna uolantis.
Sed redeo in tenebris, nec me committo diebus.

V. L. et C. 1) *Vix mihi dat* ed. Baſuel. 2) *pinna uol.* D. quod melius, quam *penna* caeterarum. 3) *Sed redeo in tene-*

que Plutarchus recitat libro de Oraculorum defectu. Plinius Hiſt. nat. lib. VII, c. 48: *Heſiodus fabuloſe, ut reor, cornici nouem noſtras attribuit aetates.*

XXVII. 2. *Atraque ſum ſemper)* Ad illud reſpexit, quod atrati cognatorum funus proſequebantur. CAST. Sic Propert. IV, 7, 27: *Denique quis noſtro furuum te funere uidit? Atram quis lacrimis incaluiſſe togam.*

XXVII. 3. *ultro conuicia dico)* Poëta noſter ludit ambiguitate uocabuli. *Conuicia* enim ſaepe ſunt clamores contumelioſi. Haud raro tamen eadem uox generaliori accepta ſenſu quemuis clamorem ſignat. HEVM. Ouid. Met. V, 677: *nemorum conuicia picae.* Vid. not. noſtr. ad Sal. Baſſi carm. u. 258. et ad Colum. Hort. u. 12.

XXVIII. 1. *primo de tempore noctis)* i. e. de ueſpere. Ouidius in fabula de Mineidibus in ueſpertiliones mutatis, Met. IV, 415: *Nocte uolant, ſeroque trahunt a ueſpere nomen.* Atque ex hoc loco Ouidii reliqua deſcriptio ueſpertilionis petita uidetur.

XXVIII. 2. *Pluma mihi non eſt, cum ſit)* Luculentius haec exponit Ouidius l. c. u. 407: *tenuis membrana per artus Porrigitur, tenuique inducit brachia penna -- non illas pluma leuauit, Suſtinuere tamen ſe*

tenebris A. et C. et D. et Per. et Baſuel. quam lectionem probat Heyn. *Sed ſedeo* Pith. et Caſt. pro quo Heumannus reſcribendum duxit *Deſideo*, aeque male. Falſum nempe eſt ueſpertiliones in tenebris *ſedere* uel *deſidere*. Bunemannus igitur geminam emendationem tentauit: unam e ſcriptura quatuor codicum *ſed redeo in ten.* fingi poſſe putat *Credo me tenebris, nec me committo diebus*, additque uerſum Ouidii, Met. IV, 626: *Iamque cadente die ueritus ſe credere nocti.* alteram e lectione uulgata *ſed ſedeo* ducit, pro qua reponit *Nec ſedeo in ten* i. e. non deliteo dehis tempore ueſpertino, ſed circumuolito, etſi lucifuga luci dierum non me auſim committere. *non me committo* ſcribit Per. *nec — monebo diebus*, cum lacuna, ed. Baſuel. quae forte uoluit *nec caſtra mouebo*, i. e. procedam, migrabo, conſueta dictione prouerbiali. Vid. Lucil. Aetn. u. 607. et Epithal. Auſp. u. 54.

XXIX. *Ericius.*

Plena domus ſpinis, parui ſed corporis hoſpes,
Incolumi dorſo telis confixus acutis;
Suſtinet armatas ſegetes habitator inermis.

V. L. et C. 2) *confixus acutis* A. et C. Per. et Pith. *completus* Caſt. et uulg. 3) *armatus* C. *ſegetes* A. Per. et Pith. *ſedes* Caſt. et uulg. Pro *habitator* Schottus corrupte edidit *Calitator.*

XXX.

ſe perlucentibus alis. Plinius Hiſt. nat lib. X, cap. 61: *Volucrum animal parit ueſpertilio tantum, et membranaceae pinnae uni.* ubi Harduinus explicat: membranae coriaceae pennarum uice. De *penna* et *pinna* conſule Voſſii Etymolog. et Pierium et Taubmannum ad Virgil. Georg. III, 372. BVNEM.

XXVIII. 3. *committo diebus)* Ita Catullus Carm. LV, 16, ex lect. Scalig: *Audacter committe, crede luci.* Propert. III, 16, 5: *Quid faciam? obductis committam mene tenebris?* BVN.

XXIX. 1. *Plena domus ſpinis)* Domus eſt de pelle uel dorſo ericii accipienda, ſicut aenigm. 18. et 20.

XXX. *Pediculi.* *)

Eſt noua notarum cunctis captura ferarum,
Vt, ſi quid capias, id tu tibi ferre recuſes,
Et, quod non capias, tecum tamen ipſe reportes.

V. L. *) *Peducla* Per. *Pediculus* Per. 2. et Pith. *Piſcator et piſciculi* Cauſ. *Pediculi* Caſt. 1) *noua noſtrarum* Per. Pith. Caſt. pro eo Heumannus et Heyn. recte reſcripſerunt *notarum*, quia pediculi ſunt ſane *ferae cunctis notae*. *cunctis noſtrarum* D. et E. *captio ferarum* E. 2) *ſi quid* A et C. et D. et Per. et Pith. *ſi quod* Caſt. *et tu* Per. *ſed tu tibi* D. et. E. *id tu tibi* Pith. et Caſt. 3) *capies* D.

XXXI.

20. Nemeſianus Cyneg. u. 57. uocat *ſpinoſi corporis erem.*

XXIX. 2. *confixus ac. -- arm. ſegetes)* Lectionem hanc e pluribus codicibus conſtitutam firmat imitatio Virgilii, Aen. III, 45: *Confixum ferrea texit Telorum ſeges, et iaculis increuit acutis.* *Seges* poëtis uocari ſolet omnis rerum iuxta ſe poſitarum denſa et continuata multitudo, ad ſpeciem culmorum. Claudian. de conſ. Mall. u. 316, *ſegetem abenam* uocat ſeriem calamorum aereorum in organo hydrauſico, *nudi ſegetem Mauortiam ferri* cohortes armatorum, in III. Conſ. Hon. u 135. In Ouidio Met. III, 110: *ſeges clypeata uirorum*, et in Plauto Aul. I, 1, 6, *ſtimulorum ſeges.* Idem plane de Hyſtrice canit Claudian. Idyll. II, 11: *ſtat corpore toto Silua minax, iaculiſque rigens in proelia creſcit Picturata ſeges.*

XXX. *Pediculi.* Vetuſtius auctore noſtro hoc aenigma eſt. Tradit enim Herodotus in Vita Homeri, acceſſiſſe ad hunc poëtarum regem pueros quoſdam piſcatores, eique explicandum obtuliſſe iſtud aenigma: *Nos, quaecunque cepimus, reliquimus, quae uero non cepimus, nobiſcum portamus.* Deinde

ſua

XXXI. *Phoenix.*

Vita mihi mors eſt; morior, ſi coepero naſci;
Sed prius eſt fatum leti, quam lucis origo.
Sic ſolus Manes ipſos mihi dico parentes.

V. L. et C. 1) *moriar* E. 2) *fatum loeti* A. *fatum leti* C. et Cam. *fatum lethi*, *quam* Per et Pith. Haec lectio, pluribus codicibus confirmata, genuina eſſe uidetur, et praeferenda uulgatae *fatum*, *laetae quam lucis*, quae a Caſtalione profecta eſt. *eſt factum* D. *loca quam lucis* E. 3) *ſolos manes* Per. Pith. Caſt. et Baſuel. *ſolus* A. et D. quod recte poſuerunt Heum. et

ſua ipſoſmet ſenſa exponentes dixiſſe, ſe, cum piſcium nihil capere poſſent, deſidentes in ſicco pediculos eſſe uenatos; et horum quotquot cepiſſent, abieciſſe; quos autem non inueniſſent, domum retuliſſe. Addit Herodotus, fuiſſe, qui traderent, Homerum aenigmatis huius perplexitate enectum occubuiſſe: quos quidem ait in errore uerſari ridiculo. HEVM.

1. *Eſt noua)* Id eſt, uulgo non uſitata, ſed prorſus paradoxa uenatio. Sic Cicero Orat. pro Lig. c. I: *Nouum crimen*, *et ante hunc diem inauditum.* HEVM. Notaui iam dudum hanc ſignificationem *noui* ad Eleg. VII, u. 4. Tom. III. P. M. p. 206. Seruius ad Virg. Ecl. III, 86: *Pollio et ipſe facit noua carmina*, noua interpretatur *magna et miranda.* Add. Horat. Carm. II, 15, 20: *Templa nouo decorare ſaxo*, i. e. uulgo inuſitato.

XXXI. 1. *Vita mihi mors eſt)* Pariter Lactantius in maiori carmine de Phoenice, u. 166: *Vt poſſit naſci*, *haec appetit ante mori.* Ibid. u. 78: *Nam perit*, *ut uiuat*, *ſe tamen ipſe creat.* et u. 92: *exſequiis immoritura ſuis.* HEVM.

XXXI. 2. *Manes mihi dico parentes.)* Alii habent et colunt Manes patrios, Manes parentum, qui olim genuerunt, nunc deceſſerunt: ego ſolus ab ipſis Manibus generatus, h. e. per

et Heyn. *mares* P. *mihi duco par.* Pith. et Baſuel. Reuſneri editio, quam credo Perionii primam referre, huic aenigmati de Phoenice aliud ſubiungit, quod tamen Perionii edit an. 1537, quam pro ſecunda habeo, non tenet. Neſcio igitur, utrum pro genuino auctoris, an pro additamento librarii habendum ſit. Ipſum hic ſubiicio:

Nec ſum, nec non ſum, morior ſimul atque renaſcor;
Praebet et interitus tenerae primordia uitae:
Sumque mihi leti et redeuntis originis auctor.

XXXII. *Taurus.*

Moechus eram regis, ſed lignea membra ſequebar;
Et Cilicum mons ſum, ſed non ſum nomine ſolo;
Et uehor in caelis, et in ipſis ambulo terris.

V. L. 1) *Nec bos regis eram* Cod. uet. quem Heumannus oblitus eſt ſignare. 2) *Et Cilicum* A. et E. et Pith. et Cam. *Cilicium* C. *Caelicum* D. *Cilicus* Caſt. et al. *ſed mons ſum nomine*

per mortem ortus ſum. *Manes* pro ipſa morte, haud infrequens. Statius Theb. VII, 781: *inſtantes quonam uſque morabere manes.* et XI, 563: *nondum ille peractis Manibus* caet. i. e. morte nondum confecuta. Similiter Claudianus Phoenicis *fecundam mortem*, et *rogum parturientem* dicit de Phoen. u. 25. et 62.

XXXII. 1. *Moechus eram regis*) Minois, cuius uxor Paſiphäe tauro ſe commiſcuit, forma lignea bouis incluſa. Propert. II, 23, 113: *Vxorem quondam magni Minois, ut aiunt, Corrupit torui candida forma bouis.*

Ibid. *ſed lignea membra ſeq.*) mentitae lignea monſtra bouis uocat Propert. IV, 7, 58 Idem III, 17, 12, *abiegnae cornua falſa bouis*, Ouidius A. A. I, 325, *uaccam acernam.* Conf. Excurſ. X. ad Tom. III. P. M. p. 533.

Ibid *ſequebar*) Indicat amorem. Virgil. Ecl. VI, 49, de ipſa Paſiphäe: *At non*

mine ſolo A. et E. *ſed non ſum nomine ſolo* Pith. Caſt et alii. quam lectionem ſine iuſta cauſſa deſeruit Heum. *ſed non hoc nomine ſolo* ſcribens. *Et Cilicum immenſus mons ſum, et mons nomine ſolo* Per. 3) *in caelo, ſed in* D. et E. et Cam.

XXXIII. *Lupus.*

Dentibus inſanis ego ſum, qui uinco bidentes,
Sanguineas praedas quaerens, uictuſque cruentes;
Multa cum rabie uocem quoque tollere poſſum.

V. L. 1) *Dentibus inſanguis* D. et Pith. 2) *quaerens praedas* Per. *rictuſque* C. 3) *Multaque* E. *Mixtaque cum rabie.*

non tam turpes pecudum tamen ulla ſecuta eſt Concubitus. et u. 55: *Aut aliquem in magno ſequitur grege.* Conf. Ecl. II, u. 63 ſeqq BVN.

XXXII. 2. *Cilicum mons ſum*) Sic etiam Ouid. Met. II, 217: *Ardet Athos, Tauruſque Cilix, et Tmolus et Oete.* Tibull. I, 7, 16: *Frigidus intonſos Taurus arat Cilicas.* Sil Ital. XIII, 882: *Hinc Cilicis Tauri ſaxoſa cacumina uiſet.*

2. *non ſum nomine ſolo*) i. e. ſolo nomine Tauri, ſed nomine uario. Nempe Taurus mons, ut Plinius H. N. lib. V, c. 27, docet, *numeroſis nominibus et nouis, quacunque incedit, inſignis eſt*, caet. et Priſcianus Perieg. u. 639: *Non tamen eſt unum montis cognomen ubique, Sed uarii flexus uariantur nomine multo.* ubi uid not.

XXXII. 3. *Et uehor in caelis*) Virg. Georg. I, 217: *Candidus auratis aperit cum cornibus annum Taurus.* HEVM.

XXXIII. 1. *Dentibus inſanis ego ſum*) i. e. inſanio, ſaeuio dentibus, *qualis per arua Libycus inſanit leo*, Senec. Oed. u. 919. Sic *inſana fames* Lucan. VII, 413 *inſani ungues* Ouid. Ib. u. 601. *Dentibus* alludit ad *bidentes*, quae ſunt oues. Ouid. Triſt. I, 1, 78: *ſi qua Excuſſa eſt auidi dentibus agna lupi.*

XXXIII.

bie. uocem A. *Mixtaque cum rabie corpus* C. *Mixta et cum rabie uocem quoque tollere noui* Per. *Multa cum rabie uocem q toll. poſſum* Pith. et Caſt. Poſt *rabie* punctum figit Heum. et uerba ea ad priora *uictuſque cruentos* trahit, auctoritate codicis A. Sed eum non ſecutus eſt Heyn.

XXXIV. *Vulpes.*

Exiguum corpus, ſed cor mihi corpore maius,
Sum uerſuta dolis, arguto callida ſenſu,
Et fera ſum ſapiens, ſapiens fera ſi qua uocatur.

V. L. 1) *corpore malus* D. In A. gloſſa adſcripſit: *Legitur aliter Corporis exigui.* 3) *talis fera ſi qua* Per.

XXXV.

XXXIII. 3. *Multa cum rabie uocem q. toll. poſſ.)* Vocem, clamorem tollere uulgo dicuntur, qui ira et rabie concitantur. Horat. A. P. 93: *Interdum tamen et uocem Comoedia tollit, Iratuſque Chremes tumido delitigat ore.* Itaque et hic lupus *uocem multa cum rabie tollit*, uehementes et horriſonos ululatus edens. Sed tamen et *tollere* hoc loco accipi poteſt pro *eripere uocem*, ut Caſtalio et Heumannus interpretantur, ſecundum illud Virgilii Ecl. IX, 53: *Vox quoque Moerin Iam fugit ipſa: lupi Moerin uidere priores.* Scilicet, ut Plinius H. N. lib. VIII, c. 22, docet, *In Italia creditur luporum uiſus eſſe noxius, uocemque homini, quem priores contemplentur, adimere ad praeſens.* Et fortaſſe utrumque reſpexit auctor, de induſtria ludens ambiguitate uocis *tollere.*

XXXIV. 1. *cor mihi corpore maius)* Cor hoc loco notat ſapientiam. *Carne puer, ſed corde ſenex*, ait ille. Claudianus: *Ignea longaeuo frenatur corde iuuentus.* BARTH. Adu. XVI, 30. Addo alia non minus notatu digna ueterum loca. Plautus in Perſa IV, 4, 70: *Cata eſt et callida, habet cor.* Ennius apud Cicer. lib. I. de

XXXV. *Capra.*

Alma Iouis nutrix, longo ueſtita capillo,
Culmina difficili peragrans ſuper ardua greſſu,
Cuſtodi pecoris tremula reſpondeo lingua.

V. L. et C. 2) Gloſſa adſcripſit *nam facili* in A. *Fulmina* E. Heumannus coniicit *peragrans licet ardua:* Bünemannus *peragrans ſupero ard.* Heynazius *ſaepe ardua*, quod iſtis praeferre uelim. 3) *Cuſtodi pecoris* A. et D. et E. et Cam. et Pith. *pecorum* Per. et Caſt. Praetuli *pecoris*, quia ſic Virgil. Ecl III, 101: *Idem amor exitium pecori, pecoriſque magiſtro*, et Ecl. V, 44: *Formoſi pecoris cuſtos, formoſior ipſe. reſpondeo uoce* D. et Pith. et Baſ.

XXXVI. *Porcus.*

Setigerae matris fecunda natus in aluo,
Deſuper ex alto uirides exſpecto ſaginas,
Nomine numen habens, ſi littera prima periret.

V. L.

orat. c 45: *Egregie cordatus homo, catus Aelius.* Sic *excors* et *uecors* pro ſtulto ponitur. HEVM.

XXXIV. 3. *ſapiens fera ſi qua*) Plautus Trucul. IV, 4, 15: *Cogitato, mus puſillus quam ſit ſapiens beſtia.* In *ſi qua*, et, apud alios, *ſi tamen* eſt ἐπανόρθωσις, quam pluribus locis aliorum ſcriptorum adſtruit Heum. et Bünemannus, quae tamen non neceſſarium putamus repetere.

XXXV. 1. *Alma Iouis nutrix*) *Alma* hic eſt alens lacte. De Amalthea capra, quae Ioui infanti lac praebuiſſe dicitur, nota eſt fabula. Caeſar Germanicus in Arateis, u. 164: *Vna putatur Nutrix eſſe Iouis. ſi uere Iupiter infans Vbera Cretaeae mulſit fidiſſima caprae.*

XXXV. 2. *Culmina* intelliguntur montium et rupium. Virgil. Ecl I, 77: *Non ego uos* (capellae) *poſthac Dumoſa pendere procul de rupe uidebo.*

V. L. et C. 1) *natus in aluo* omnes libri. ſed Heumannus corrigendum duxit *ab aluo*, quod fetus non *in aluo* naſcantur, ſed *ab aluo*. ſed Heynazius nulla cogente neceſſitate id factum putat, quia *natus* pro *generatus*, ut ſaepe. 2) *paſtus exſpecto uirentes* Per. 3) *prima peremta* E. quod uulgatae habent, *periret* uidetur eſſe idiotiſmus auctoris, qui coniunctiuos amat. Vid. prooemii u. 3. et 7.

XXXVII. *Mula.* *)

Diſſimilis patri, matri diuerſa figura,
Confuſi generis, generi non apta, propago,
Ex aliis naſcor, nec quiſquam naſcitur ex me.

V. L.

XXXVI. 1. *Setigerae matris)* Ita et Virgilius Aen XII, 170, dixit *ſetigeram ſuem.* HEVM. Martial. Spect. 13, 1: *Icta graui telo mater ſus*, et u. 6. *ſoluta parens.*

XXXVI. 2. *Deſuper ex alto)* ex arbore *uirides ſaginas*, glandes querneas, unde quercus *glandifera* dicitur.

XXXVI. 3. *numen habens*) i. e. Orcum, qui et Pluto, et Dis pater. Virgil. Ge. I, 277: *Quintam* (diem) *fuge: pallidus Orcus Eumenideſque ſatae.* Plautus Epid. II, 1, 7: *Cuius quoties ſepulcrum uides, ſacrificas illico Orco hoſtiis.* Cicero in Verr. orat. VI, c. 50, quem paullo ante Ditem patrem nominarat, Orcum appellat. HEVM. Horat. Carm. II, 3, 24: *Victima nil miſerantis Orci.*

XXXVII. 1. *Diſſimilis patri*) Horat. C. IV, 4, 30: *Eſt in equis patrum uirtus.*

Ibid. *matri diuerſa figura*) i. e. ſecundum figuram mula diuerſa eſt *matri*, i. e. a matre, per Graeciſmum, quomodo Horatius in primis uerba *diuerſus*, *differre*, *diſtare* iungere datiuo ſolet. *figura* eſt forma uel ſpecies exterior. Cicero pro Roſc. Am. cap. 22: *Monſtrum certiſſimum eſt, eſſe aliquem humana ſpecie et figura,*

V. L. *) *De mulo* A. 1) *patris, matri* A. *matri, patris* C. *patri, matri* D. et Pith. *matri, patri* Per. et Schott. *patri, matris* Caſt. et uulg. *figurae* D. 2) *Confuſi gen.* A. et C. et D. et Per. et Pith. et Cam. *Confuſa generi quoque ſum* E. *Alterni generis* Caſt. et uulg. 3) *nec quicquam* C. et Per. et Schott.

XXXVIII. *Tigris*.

A fluuio dicor, fluuius uel dicitur ex me,
Iunctaque ſum uento, uento uelocior ipſo,
Et mihi dat uentus natos, nec quaero maritum.

V. L. 2) *quae ſum uelocior ipſe* A. *uentoque uelocior* E. 3) *dat natos uentus* Per. *non quaero* C. *maritos* D. et E. et Cam.

XXXIX.

gura, qui tantum immanitate beſtias uicerit caet.

XXXVII. 2. *Confuſi generis -- propago)* Ita uocatur mula, quia ex equa et aſino gignitur, quorum femina confunduntur. quem in modum dicitur *et tauri mixtaque forma uiri*, Ouid. Her. II, 70, *confuſae quondam nota parua figurae*, Faſt. I, 113.

Ibid. *generi non apta prop)* i. e. ad generandum. Palladius de inſit. u. 29: *Si uelocis equae pigro miſcetur aſello Ardor, ut in ſterilem res cadat acta gradum, Fecundumque genus productus deleat heres*, caet.

XXXVIII. 1. *A fluuio dicor, fluuius uel*) *A celeritate, qua defluit, Tigri nomen eſt inditum; quia Perſica lingua Tigrim ſagittam appellant*, inquit Curtius IV, 9, 16. Alii tamen cum poëta noſtro flumen illud a tigride animali dictum eſſe credunt. Ac ſane Plinio lib. VIII. Hiſt. nat. cap. 18. tigris uocatur *animal uelocitatis tremendae*. HEVM. De uehementia et celeritate Tigris amnis add. Auien. D. O. u. 1179: *Non alium tantus rapit impetus; haud ita quiſquam Spumeſcit fluctus, neque tantos ulla fragores Vnda ciet.*

XXXVIII.

XXXIX. *Centaurus.*

Quattuor inſignis pedibus, manibuſque duabus,

Diſ-

XXXVIII. 2. *Iunctaque ſum uento)* quaſi connubio. Hoc ſenſu Ouid. Her. XX, 23: *Fraus mea quid petiit, niſi uti tibi iungerer uni.* et ibid. u. 215: *Nube, precor, dicet, cui te bona numina iungunt.* BVN. Vento Zephyro iunctam tigridem eſſe, ex eoque concipere, fabulantur ueteres. Vnde Zephyrum *maritum* eius uocat Claudian. R. P lib. III, 266: *fremit illa marito Mobilior Zephyro.* Ad quem locum Geſnerus annotat: *Maritum Zephyrum* dari tigribus, docet etiam Oppianus Cyneg. III, 353: 'Ωκυτέρα τελέθει δὲ θοῶν πανυπείροχα θηρῶν.' 'Αὐτῷ γάρ τε θέειν ἰκέλη Ζεφύρῳ γενετῆρι. Ferarum omnium celerrimam longe ait, curſu aequalem ipſi patri ſuo Zephyro: quam fabulam deinde refellit. Celebratior adhuc fabula eſt de equabus in Luſitania e Zephyro uento grauidis. Virgil. Ge. III, 273: *Illae Ore omnes uerſae in Zephyrum ſtant rupibus altis, Exceptantque leues auras, et ſaepe ſine ullis Coniugiis uento grauidae, mirabile dictu.* Plinii et aliorum teſtimonia adducit Heum.

Ibid. *uento uelocior ipſo)* Frequens uelocitatis deſcriptio. Virg. Aen. V, 319: *Emicat, et uentis et fulminis ocior alis.* Idem XII, 633. et Horat. Carm. II, 16, 23, *ocior Euro.* Claud. R. P. II, 200: *ruunt, quantum non impetus Auſtri* caet.

XXXVIII. 3. *mihi dat uentus natos*) Catull. Carm. LXI, 212: *breui liberos date.* Columella Hort. u. 385, *ſobolem dabit illa capacem.*

XXXIX. 1. *Quattuor inſignis ped.)* Centaurus inſignis i. e. hoc quaſi ſigno notabilis et diſtinctus a reliquis quadrupedibus eſt, quod *quatuor pedibus* ſimul et *duabus manibus* eſt praeditus. Vocem *inſignis* monſtris deſignandis adhiberi ſolere, notauit ad h. l. Bünem. Quinctil. I, 1, 2: *Hebetes et indociles non magis ſecundum naturam hominis eduntur, quam*

pro-

Diſſimilis mihi ſum, quia ſum non unus et unus;
Et uehor et gradior, quia me duo corpora portant.

V. L. 2) *quia non ſum unus et idem* Per. *quia non ſum unus et unus* Pith. *quia ſum non unus et unus* Caſt. 3) *cum me duo corpora portant* A. *cum me duo corpora portent* Pith. et Caſt.

XL. *Papauer.*

Grande mihi caput eſt, intus ſunt membra minuta;
Pes

prodigioſa corpora, et monſtris inſignia. Curtius IX, 1, 25: *Si quos* (infantes) *inſignes, aut aliqua membrorum parte inutiles notauerunt, necari iubent.*

XXXIX. 2 *ſum non unus et unus)* Nempe *unus*, quia unum animal, *non unus*, quia ex homine et equo compoſitus. Ouidio dicitur Met. XII, 478, *uir equo commiſſus.* Idem Am. I, 4, 8, Centauros dicit *ambiguos uiros*, et quorum *equo membra cohaerent.*

XXXIX. 3. *Et uehor, et gradior) Vehor*, quia equi, *gradior*, quia hominis ſimul pedes ſunt. Virgil. Aen. V, 571: *inuectus equo.* Ouid. A. A. III, 776: *Parua uehatur equo.*

Ibid. *quia me duo corpora p.*) Sic Lucretius V, 880, ſeq. Centauros deſcribit ſimul et refutat: *Sed neque Centauri fuerunt, neque tempore in ullo Eſſe queat duplici natura et corpore bino Ex alienigenis membris compacta poteſtas.* Hinc *bimembres* uocantur Virgilio Aen. VIII, 293, et Ouidio Her. II, 71. Am. II, 12, 19. Manilius IV, 230, dixit: *bifero Centauri corpore.*

XL. 1. *Grande mihi caput eſt.)* Iisdem uerbis infra aen. 84, 3, de malleo utitur. Virgil. Aen. IX, 437: *laſſoque papauera collo Demiſere caput. membra minuta* ſunt grana innumera, quae propter *fecun-*

Pes unus ſolus, ſed pes longiſſimus unus;
Et me ſomnus amat, proprio nec dormio ſomno.

V. L. 1) *intus ſed membra* A. Per. *incuſſum membra* C. 2) *unus ſolum -- longiſſimus idem* Per. 3) *non dormio* C.

XLI. *Malua.*

Anſeris eſſe pedes ſimiles mihi, nolo negare;
Nec duo ſunt tantum, ſed plures ordine cernis;
Et tamen hos ipſos omnes ego porto ſupinos.

V. L. 1) In D. deeſt *mihi.*

XLII.

cunda papauera dicuntur Ouidio Met. XI, 605 Idem Triſt. V, 2, 24: *Quotue ſoporiferum grana papauer habet.*

XL. 2. *Pes unus ſolus)* Sic aen. 63. de Tridente: *Vnus praeterea dens eſt et ſolus in imo.* Atque *unum* et *ſolum* ſaepe eleganter coniungi, uariis locis Ciceronis et Lactantii ad h. l. probauit Bünem. *Pes* dicitur caulis plantae uel herbae, ut apud Colum. Hort. u. 254, *pede candida beta.*

XL. 3. *Et me ſomnus amat)* Vnde Ouid. l. c. *papauer* uocat *ſoporiferum*, et Virgil. Ge. I, 78: *Lethaeo perfuſa papauera ſomno.* HEVM. Columella Hort. 104: *profugos uinctura papauera ſomnos.* et Epigr. de uita tranquilla, quod ſupra pag 198. huius Tomi dedimus, u 7: *Et non ſollicitos miſſura papauera ſomnos.*

XLI 1. *Anſeris eſſe pedes ſimiles mihi)* i e. folia me habere pedibus anſerinis ſimilia. Neſcio, an hanc ſimilitudinem alius quis ueterum notauerit. Simile quid de cynosbato, rubi genere, tradit Plinius lib. XXIV, c. 14. ſ. 74, eam *folium habere ueſtigio hominis ſimile.*

XLI. 3. *omnes ego porto ſupinos.)* Omnes hi pedes anſerini ſunt ſupini: plantas caelo obuertunt. HEYN. Ob eam cauſſam

XLII. *Beta.*

Tota uocor Graece, ſed non ſum tota Latine;
Ante tamen mediam cauponis ſcripta tabernam
In terris naſcor, ſympha lauor, ungor oliuo.

V. L. et C. 1) *Beta uocor — beta Latine* A. et B. et C. Gloſſa tamen in B. addidit *lege Tota.* *Tota uocor* Pith. et Caſt. qui ſic edidit Pithoeo auctore, quum codex eius *Beta* haberet. *Beta uocor Graecis — beta Latinis* Per: Barthius Adu. XXVI, 28, lectionem Perionii amplectens, mire argutatur in uerbis *non ſum beta Latinis*, et contractam a poëta ait eſſe uocem *beata*, ut ex *a* et *e* ἦτα fieret Graecum. Ita enim dicere plantam illam *betam* Graecis dici, ſed minime *beatam* Latinis eſſe, apud quos ſoleat proponi pauperculis. 2) *Pauperibus ſemper propono namque tabernis* B. *Pauperibus ſemper proponor' n. tab.* C. et

maluae ſupinae dici uidentur in epigr. modo citato de uita tranq. u. 6.

XLII. 1. *Tota uocor Gr.)* h. e. *Beta*, uox et nomen litterae, ſi *tota* pronuntiatur, eſt Graeca, ſed *non tota* nempe *be* dicitur Latine. Vid. notata ad Colum. Hort. u. 251. Qui *Beta* ſcripſerunt codices, gloſſam et interpretamentum librarii exhibent, quo aenigmatis ambiguitas perit.

XLII 2. *Ante tamen mediam)* Sed ſi uox ea *Beta* ante mediam cauponis tabernam ſcripta reperitur, nomen eſt plantae, quae ibi coquitur et uenditur. Tabernae habebant quoſdam titulos, aut inſignia picta, quibus noſcerentur. Sic Quinctil. VI, 3, 39: *Tabernae erant circa forum, ac ſcutum illud ſigni gratia poſitum.* (Scutum Marianum Cimbricum ante memorauerat, in quo imago Galli picta erat.) Geſneri explicatio huius uerſus, qua putat, tabernis cauponum inſcriptam fuiſſe litteram B. quae ſignificauerit *bonum*, quam etiam in Theſauro ſuo repetiit, durinſcula uidetur Heynazio. Vana etiam argutatio uidetur uiri docti, quam exemplaris mei margini adſcriptam reperio,

C. et Per. Pro eo alium plane uerſum, eumque meliorem, exhibet Pithoeus: *Ante tamen mediam cauponis ſcripta tabernam:* quem quidem et Caſtalio edidit, ſed in ſcholio ſignificat, in codice ſuo utrumque extitiſſe, et poſteriorem *Ante tamen med.* ab eo pro ſpurio haberi; in quo errauit. 3) *In terris* Per. et Caſt. *In terra* E. et Pith. et Baſ. quod praefero. *ungor oliuo* Per. et Pith. *unguor oliua* Caſt.

XLIII. *Cucurbita.*

Pendeo, dum naſcor; rurſus pendendo tumeſco;
Pendens commoueor uentis, et nutrior undis.
Pendula ſi non ſim, non ſum iam iamque futura.

V. L. et C. 1) *rurſus dum pendo tumeſco* A. et B. et C. *rurſus pendendo tumeſco* Per. *dum pendeo naſcor* Pith. hoc et erat rio, *mediam* tabernam hic dici, quia *be* teneat medium in uoce *taberna.* Qui nonnullis in codicibus huic uerſui ſubſtitutus eſt: *Pauperibus ſemper proponor namque tabernis*, effictus uidetur, ut Caſtalio monet, ex Perſii ſat. 3: *plebeia radere beta*, aut e Martialis epigr. 13. libri XIII, ubi *betae* uocantur *prandia fabrorum.*

XLII. 3. *ungor oliuo)* Sunt ipſa uerba Horatii Serm. I, 6, 122. *oliuo* rectius, quam *oliua.* Seruius ad Virg. Aen. VI, 225; *fuſo crateres oliuo: oliuum* ab *oliua* dictum, nam oleum ab olea dicitur. Ita quoque Prudentius Periſt. IV, 102: *Arte uirtutis fideique oliuo Vnctus horrendum didicit domare Viribus hoſtem.* BVN.

XLIII. 1. *rurſus pendendo tumeſco)* Ita incrementum cucurbitae deſcribunt poëtae. Columella Hort. u. 384: *globoſi Corporis, atque utero nimium quae naſta tumeſcit.* Propert. IV, 2, 43: *Caeruleus cucumis, tumidoque cucurbita uentre.* In *pendendo* ultima corripitur, more ſequiorum poëtarum, cuius iam multa exempla uidimus. Nec refugiam trium codicum lectionem *dum pendo, tumeſco*, ubi *pendo* eſſet

erat in codice Caſtallonis, qui correxit et edidit *dum pendeo, creſco.* idque ſecuti ſunt poſteriores, Heumannus etiam, et Heyn. Sed Bumannus retinendam cenſuit antiquam trium codicum et Perionii lectionem *dum pendo*, uel *pendendo tumeſco*, et niſi hoc placeat, ſic fingit: *Pendeo dum naſcor, rurſus, dum uentre tumeſco, Pendens comm. u.* Ego uero illi aſſentio, et lectionem Perionii ſeruo. Vid. not. 2) *Pendens dum moueor* E. *uelis et* Per. *qui nutrior* D 3) *ſi non ſum* D. *iam iam ipſa futura* Per. *iam iamque uentura* in codice ſuo legit Caſtal. qui correxit *futura*. Ego uero reſcribere uelim *non ſum tam longa futura*. Vid. not.

XLIV.

eſſet grauior fio, pondus acquiro. Verba *pendeo* et *pendo* ſubinde permutantur in codd. uti Voſſius V. C. in Virg. Ge. II, 523, notauit

XLIII. 2. *Pendens commoueor uentis*) Hoc uidetur contrarium eſſe Plinio, qui lib. XIX, c. 5. ſ. 24, ubi de *camerario* cucurbitae genere, h. e. eo, quod in cameras et pergulas ſcandit, atque inde dependet: *mire tenui pediculo libratur pondus immobile aurae*. Itaque fere eo propendeo, ut cum altero codice Lugdunenſi ſcribam: *Pendens dum moueor*, i. e. dum pendens promoueo et creſco in longum, *uentis et nutrior undis*, h. e. adſpirante et uegetante aura non minus, quam unda propinqua nutrior. Illud *nutrior undis* nemo interpretum explicauit. Sed explicat Columella Hort. u. 394 ſeqq ubi de pendente in trichila cucumere, quod idem de cucurbita ualet, ait, ſi ei aqua uicina contingat, hanc mire amare et ſequi, eaque re tenuari, candidum, mollem dulcemque fieri. Plinii teſtimonium ad eum uerſum adſcripſimus, qui et lib. XIX, ſ. 24, de cucurbitis ait: *Amant riguum ac fimum.* Et Palladius lib. IV. in Martio, tit. 9, 8: *Longi et teneri fiunt* (cucumeres) *ſi aquam in patenti uaſculo ſub eis ponas, duobus palmis inferiorem, ad quam feſtinando tales efficientur.*

XLIII. 3. *non ſum iam iamque futura)* i. e. breui, mox, futura non ſum, peribo.

XLIV. *Cepa.* *)

Mordeo mordentes, ultro non mordeo quemquam;
Sed ſunt mordentem multi mordere parati;
Nemo timet morſum, dentes quia non habeo ullos.

V. L. *) *Cepe* Cauſ. *Talpa* uitioſe inſcripſit Schottus. 3) *qui non habet* A. *quia non habet* C. et Per. quomodo et codex Caſtalionis habebat, qui correxit et edidit ſecundum Pithoeum *non habeo.*

XLV.

ribo. quod explicari poteſt, breui et ante maturitatem putredine corripiar, ſi in terris ſubſideam, nec in aura pendeam. Sed tamen haec interpretatio neſcio quid coacti habet. Itaque uelim ſcriptum eſſe *non ſum tam longa futura.* Longitudinem maxime commendant ueteres in cucurbita, eamque promoueri dicunt pendendo. Plinius l. c. de cucurbita: *Creſcit, qua cogitur forma, plerumque et draconis intorti figura, libertate uero penſili conceſſa, iam uiſa eſt IX pedum longitudinis.* Et paullo infra: *Cibis quoque longiores tenuioreſque eo gratiores, et ob id ſalubriores, qui pendendo creuere.*

XLIV. 1. *Mordeo mord.) mordere* dicitur cepa, ob acrem ſaporem, qui hinc et *mordax* dicitur. Perſius V, 86: *mordaci totus aceto.* Ipſa *cepa lacrimoſa* Columellae Hort. 123.

XLIV. 2. *multi mordere parati*) i. e. ad mordendum, ut ſupra aen. 18: *ſemper migrare parata.* Verbo mordendi etiam de cepe loquens Perſius uſus eſt, IV, 30: *tunicatum cum ſale mordens Cepe.*

XLV. *Roſa.*

Purpura ſum terrae, pulchro perfuſa colore,
Septaque, ne uioler, telis defendor acutis.
O felix, longo ſi poſſem uiuere fato;

V. L. et C. 1) *perfuſa colore* A. et B. et C. et E. et Per. *perf rubore* Pith. et. Caſt. et ſeq 2) *defenſor* A. 3) *ſi poſſem* A. et C. et E. et Pith. *poſſim* Per. et Caſt. Heumannus non ſolum reſcribere geſtit: *O felix, longam ſi poſſem uiuere uitam!* ſed et integrum uerſum cum tertio ſequentis aenigmatis permutandum cenſet.

XLVI. *Viola.* *).

Magna quidem non ſum, ſed ineſt mihi maxima uirtus;
Spiritus eſt magnus, quamuis in corpore paruo;
Nec

XLV. 1. *Purpura ſum terrae)* Purpura, quae in terra naſcitur, et de terra legitur, cum purpura proprie dicta ueniat e mari, et ſit conchylium. Catullus, LXIV, 49: *Tincta tegit roſeo conchyli purpura fuco.* De purpura marina Plin. IX, 26 ſ. 60.

Ibid, *pulchro perfuſa colore)* Supra aen. 2: *nigro perfuſa colore.* Saepe iisdem uerbis et phraſibus utitur noſter.

XLV. 2. *telis def. acutis)* i. e. ſpinis, ut ſupra aen. 29, 2. Epigramma de citrio, quod pag. 195. huius Tomi dedimus: *Septa micant ſpinis felicis munera mali.* A Palladio de Inſit. *tela* uel *ſpicula* ſaepiſſime appellantur ſpinae.

XLV. 3. *O felix, longo ſi poſſem)* Horat Carm. II, 3, 13: *nimium breues flores amoenae roſae* dicit. Auſonius in Roſ. u. 43: *Quam longa una dies, aetas tam longa roſarum, Quas pubeſcentes iuncta ſenecta premit.* caet.

XLVI. 2. *Spiritus eſt magnus)* *Spiritus* odorem de-

Nec mihi germen habet noxam, nec culpa ruborem.

V. L. *) *De uiola* A. *Viola* B. et C. et Per. et Pith. *Lilium* Caſt et ſeq. 1) *uerum eſt mihi* Per. 2) *quamuis in* A. et C. et Per. et Pith. *quamuis ſim* Caſt. et uulg. *quamuis e corpore magno* D. 3) *rubore* B.

XLVII. *Tus.*

Dulcis odor nemoris flamma fumoque fatigor,
Et placet hoc ſuperis, medios quod mittor in ignes,
Cum mihi peccandi meritum natura negarit.

V. L.

deſignat. Auſonius *Roſis.* *Moreti* poëta: *Saepe uiri nares acer iaculatur apertas Spiritus.* BARTH. Adu. XX, 20. Gellius N. A. IX, 4: *ſpiritu florum naribus hauſto.* Lucret. III, 223: *Spiritus unguenti ſuauis diffugit in auras.* HEVM.

XLVI. 3 *Nec mihi germen hab. nox.)* h. e. Neque germen eſt mihi, quod ſpinas habeat noxias, ut roſae, neque ideo noxae alicuius culpa, quam propter erubeſcam. Loquitur de uiola alba.

XLVII. 1. *Dulcis odor nemoris)* h. e. Dulci odore impleo nemus Sabaeae uel Arabiae felicis, cuius in arboribus uel fruticibus naſcor. Virgil. Ge. II, 117: *Solis eſt turea uirga Sabaeis*, et Gratius Cyneg. 132: *ab Eois uirga Sabaeis, Mater odorati multum pulcherrima turis.*

Ibid. *flamma fumoque fatigor)* h. e. flamma incenſus et fumo aſcendente ſublatus aſſidue uoluor et agitor per auras. Horat. C. IV, 11, 11: *Sordidum flammae trepidant rotantes Vertice fumum* Auienus D. O. u 802: *Sabaei Turis ibi ſemper uaga fumum nubila uoluunt.* De uſu uerbi *fatigo* dixi ad Priſciani Perieg. u. 124.

XLVII. 2. *Et placet hoc ſuperis)* Ouid. Med. fac. u. 83:

V. L. et C. 2) In cod. B. ad τὸ *quod* gloſſa adſcripſit: *lege cum. Sed placet* D. et E. 3) Deeſt totus hic uerſus in A. et in edit. Baſuel. Contra extat in B. et C. *peccandi uitium* Per. et Pith. Pro tertio uerſu A hunc appouit: *Nec mihi poena datur: ſed habetur gratia dandi.* Hunc tanquam quartum caeteris aſſuunt D. et E. et Caſtalio, qui in eo *danti* corrigit. ſed quomodo hic genuinum eum exiſtimare potuerit, adeo ut tertium noſtrum pro eo eiiciendum cenſeret, ſatis mirari nequeo. Sic tamen et Fabricius ſtatuit Bibl Lat. Tom. III. p. 256. edit. nouae. Contra uerſus quartus deeſt in B. et C. et Per. et Pith.

XLVIII. *Myrrha.* *)

De lacrimis et pro lacrimis mea coepit origo.
Ex oculis fluxi, ſed nunc ex arbore naſcor.
Laetus honor frondis, triſtis ſed imago doloris.

V. L. et C. *) *De ſuccino* A. *Sucinus* D. *Sucinum* E. Quod nonnulli codices ſic inſcribunt pro *Myrrha*, fortaſſe inde eſt, quod

II, 83: *Quamuis tura Deos irataque numina placent.* Id Her. XXI, 91: *Superis -- Flaua ſalutatis tura merumque damus.*

XLVII 3 *peccandi meritum*) *Mereri* poëtis et aliis ſaepe eſt peccare, delinquere. Virgilius Ge. IV, 453, *Ob meritum poenas* dixit, et Ouid. Am. III, 3, 16: *Alterius meriti cur ego damna tuli.* Parem querelam Nucis inuenias in elegia Ouidii. Cyprian. contra Demetrianum, p. 268 Gryph.: *Deum poſſe aduerſa prohibere, ſed ne illa ſubueniat*, merita peccantium *facere.* BVN.

XLVIII. 1. *De lacrimis et pro lacrimis)* h. e. De lacrimis Myrrhae acerbe flentis, uel ex muliere multas lacrimas fundente, orta ſum arbor, quae eiuſdem nomen retinet, et *pro lacrimis* eius guttas myrrhatas effundit. Ouidius de Myrrha, Cinyrae filia, in arborem lacrimantem mutata, Met. X, 500: *Flet tamen, et tepidae manant ex arbore guttae. Eſt honor et lacrimis, ſtillataque cortice myrrha No-*

quod et ſuccinum crediderunt ueteres, tanquam lacrimas ex arboribus, in quas mutatae Heliades, ſtillare Sed tamen in ſuccinum non bene conuenit uerſus 3 aenigmatis, et uerifimile eſt, *turi* ſubiunctam ab auctore *myrrham* eſſe, quae ſaepiſſime coniunguntur, e. g. apud Auien. D. O u. 1113 ſeqq 1) *et pro lacrimis* ediderunt Per. Pith. Caſt. nec aliter lectum eſſe in Mſſ. indicat ſilentium Heumanni. Caſtalio uero coniecerat *per lacrimas*, quod arripuit et textui intulit Heumannus, qui facile ſentire poterat, ſic meram exiſtere tautologiam. Ita Heyn. 3) *frondi* A. et C. et D. et E. et Per. *honos* Per. *Laetus honor frondi triſtis ſed magna doloris* edit. Baſueli. Heumannus nihil morans codices, qui *frondi* habent, reſcripſit *frondis*. Ego *frondi* praefero. Vid. not.

XLIX. *Ebur*.

Dens ego ſum magnus, populis cognatus Eois.
Nunc ego per partes in corpora multa receſſi;
Nec remanent uires, ſed formae gratia manſit.

V. L.

Nomen berile tenet. Confer. etiam A. A. lib. I, u. 285 ſeq. Hinc idem Faſt. I, 339, *lacrimatas cortice myrrhas* dicit. Et Auienus D. O u. 1113: *prorumpit lacrimoſo ſtipite myrrha*. Add. Colum. Hort. u. 172.

XLVIII. 3. *Laetus honor frondi*) ſubaudi *eſt*, uel *ineſt*. Frondi meae, inquit, honor et gratia delectabilis ineſt, quae laetum adſpectum faciat; quaſi alluderet ad illud Virgilii Aen. VI, 863, *ſed frons laeta parum*. Virgil. Ecl. II, 53: *honos erit huic quoque pomo*. Lactant. Phoen. u. 123: *Mirandam ſe ſe praeſtat, praebetque uidenti: Tantus ei decor eſt, tantus abundat honor*.

XLIX. 1. *Dens ego ſum magnus*) Calpurn VII, 56: *et erat, mibi crede, Lycota, Si qua fides, noſtro dens longior omnis aratro*. Iuuenalis XI, 123, *Grande ebur* uocat. Elephantum ipſum pro ebore nominare ſolet Virgilius, ut Georg. III, 26: *ex auro ſolidoque elephanto*.

Ibid.

V. L. et C. 1) *cognatus iſtis* E. uidetur haec ſcriptura e codice proueniſſe, qui habebat *cognatus et Indis.* nam *Indum ebur et dens Indus* dicuntur a poëtis 3) *Non rem* A. et C.

L. *Foenum.*

Herba fui quondam uiridi de gramine terrae,
Sed chalybis duro mollis praeciſa metallo;
Mole premor propria, tecto concluſa ſub alto.

V. L. 1) *Herba fuit* Per. 2) *Seu calibus duro ſeu ſum praeciſa meatu* D. *Seu calibis ſeu duro ſum praeciſa meatu* E.

LI.

Ibid. *populis cognatus Eois)* Nominat eos populos Iuuenalis l. c. *Dentibus ex illis, quos mittit porta Syenes, Et Mauri celeres, et Mauro obſcurior Indus, Et quos depoſuit Nabathaeo bellua ſaltu.* Praecipue tamen *Indi dentes* laudantur, ut Catull. LXIV, 48. Ouid. Met. VIII, 288. et *Indum ebur* apud Petron. cap. 135.

XLIX 2. *in corpora multa receſſi)* diuiſus et diſperſus ſum. Ouid. Faſt. V, 12: *Inque nouas ſpecies omne receſſit opus.* Virg. Aen. IV. extr: *Dilapſus calor, atque in uentos uita receſſit.*

L. 1. *Herba fui quondam)* Virens et uiuum germen. Quo ſenſu *herbam* dici cuiuſcunque fruticis, cuius nomen apponitur, obſeruat Heynius ad hoc Virgilii Ecl. V, 26: *nec graminis attigit herbam.* Add. Ouid. Met. X, 87: *Area, quam uiridem faciebant graminis herbae.*

L. 2. *mollis praeciſa)* nempe dum mollis et uirens eram.

3. *Mole premor propria)* nempe in cumulos congeſta et conſtipata, quod etiam ſignificat uerſus Lucilii Aetn. 265: *Plenaque defecto ſurgant foenilia campo.*

Ibid. *tecto concluſa ſub alto)* Virgil. Ge III, 321: *nec tota claudes foenilia bruma.* Columella lib. I, 6, 9, *foenum in tabulato*

con-

LI. *Mola.* *)

Ambo ſumus lapides, una ſumus, ambo iacemus;
Quam piger eſt unus, tantum non ſegnis it alter.
Hic manet immotus; non deſinit ille moueri.

V. L. et C. *) Molae. Molaris lapis Per. in ed. Reuſn. ſed Perionii ſecunda tantum *Molae* inſcribit. In D. et E. deeſt hoc aenigma. 1) *ſumus, ambo tacemus* A. et B. et C. et Per. et Pith. Hanc lectionem teneamus, quae et firmata plurium codd. auctoritate, et concinnior eſt uulgata Caſtallonis *ambo iacentes.* 2) *tantum ſed non piger alter* A. *tam uelox non piger* C. *non ſegnis it alter* Per. et Pith. ſicut et citat Goetzius de piſtrinis, pag. 122. *non eſt piger alter* Caſt. et uulg. Praefero lectionem Perionii, quae tam exquiſita et elegans eſt, ut a librario proficiſci non potuerit. Vid. not.

LII.

congeri uult, quod *ſcalis adeatur.* Hinc noſter *tecto concludi ſub alto* dicit.

LI. 1. *Ambo ſumus lapides)* *Cerealia ſaxa* uocat Auſonius, Moſ. u. 362.

LI. 2. *tantum non ſegnis it alter)* Verbum *ire* de motu in orbem, qualis eſt lapidis molaris, in primis uſurpatur. Auctor Moreti, u. 102: *It manus in gyrum.* et u. 111: *grauior lentos ibat piſtillus in orbes.* Idem uerbum uocabulo *ſegnis* ſaepe iungit Maro, ut Aen. IV, 149: *haud illo ſegnior ibat Aeneas* et XII, 566: *neu quis mihi ſegnior ito.*

LI. 3. *Hic manet immotus -- ille moueri)* *Hic* reſpicit remotius, nempe lapidem pigrum, *ille* propius, lapidem euntem; quod ſaepe fit apud bonos ſcriptores. Appoſite ad haec uerba Seneca Epiſt. 90. p. 409. Gron: *Hoc aliquis ſecutus exemplar, lapidem aſperum aſpero impoſuit, ad ſimilitudinem dentium, quorum pars immobilis motum alterius exſpectat: deinde utriuſque attritu grana franguntur, et ſaepius regeruntur, donec ad minutiam frequenter trita redigantur.*

LII. *Farina.*

Inter ſaxa fui, quae me contrita premebant;
Vix tamen effugi totis colliſa medullis;
Et nunc forma mihi minor eſt, ſed copia maior.

V. L. 2) *effugio* D. *Vix tandem* coniicit Heum. 3) *Et tunc* B. *Et iam* E. *eſt*, *et copia* B.

LIII. *Vitis.*

Nolo toro iungi, quamuis placet eſſe maritam.

Nolo

LII. 2. *Vix tamen effugi)* Quid, inquit Heumannus, ſi legamus *Vix tandem?* Sane deprehendi in MSS. *tamen* et *tandem* ſaepe confundi, et Ciceronis eſt *uix tandem*. Sed non minus appoſitum h. l. *uix tamen* indicat rei difficultatem ſuperatam. Iuuo rem diſtinctione: *Vix, tamen effugi*. Plenius dicendum fuiſſet: *Vix effugi, effugi tamen.* Vide quae noto ad Lact. Mort. Perſ c. 33, 2: *Vix tamen cruor ſiſtitur*. Cicer. in Piſ. c. 12: *Gabinius collegit ipſe ſe uix, ſed collegit tamen*. Ouid. Her. VIII, 75: *Vix equidem memini, memini tamen*. BVN. Plura hanc in rem loca ueterum adducit Bünem. in annot. ad loc. cit. Lactantii, ubi Heumanni emendationem diſerte improbat.

LII 2. *colliſa medullis)* *Medullae* non modo in oſſibus inſunt, ſed etiam tribuuntur frugibus. Plin. XVIII, c. 9: *Nam quae ſicca moluntur, plus farinae reddunt: quae ſalſa aqua ſparſa, candidiorem medullam, uerum plus retinent in furfure Farinam a farre dictam, nomine ipſo apparet.* Et cap. 11. ſ. 29: *Alica fit e Zea, quam ſemen appellauimus. Tunditur granum eius in pila lignea — Excuſſis inde tunicis iterum iiſdem armamentis nudata conciditur medulla.* BVN.

LIII. 1. *quamuis placet eſſe mar.)* h. e. quamuis

mihi

Nolo uirum thalamo; per me mea nata propago eſt.

Nolo ſepulcra pati; ſcio me ſubmergere terra.

V. L. 1) *placet eſſe marito* inuenit in ueteri cod. Voſſiano Heinſius, et inde corrigit *maritae*, ad Ouid. Nuç. u. 107. 2) *Nolo uirum, thalamo per me* Per. *per me me nata* B. *per me manata* C.

LIV. *Hamus.*

Exiguum corpus, flexu mucronis adunci

Fallaces eſcas medio circumfero fluctu.

Blandior, ut noceam; morti praemitto ſaginam.

V. L.

mihi commodum utileque eſt, arbori eſſe coniunctam. Quae coniunctio perpetuo ſolet ſub imagine connubii deſcribi. Catull. carm. LXII, 49 ſeq: *Vt uidua in nudo uitis quae naſcitur aruo -- At ſi forte eadem eſt ulmo coniuncta marito.* Horat. Epod. II, 9: *adulta uitium propagine Altas maritat populos.* Plinius lib. XIV, c. 1: *Vites in Campano agro populis nubunt, maritaſque complexae*, caet.

LIII. 2. *per me mea nata propago)* Propago eſt uitis depreſſa in terram, a pangendo. Haec igitur per uitem ipſam naſcitur, h. e. ſine adminiculo arboris, cui coniuncta eſt. Lactant. III, 8, 41: *nullo extrinſecus adiumento indigere debet, quin ſuis per ſe uiribus nitatur et conſtet:* Idem lib. VII, 11, 7: *Corpus haec ipſa ſine nutu et adminiculo animi nec cupere, nec adſequi poteſt: animus autem* per ſe *multa deſiderat*, caet. BVN.

LIII. 3. *ſubmergere terrae)* Plinius lib. XVII, c. 23: *Totae ſupplantantur in terram uites.* HEVM.

LIV. 1. *flexu mucronis adunci)* h. e. ea parte, qua mucro aduncus et inflexus eſt, impoſitas eſcas fallaces circumfero. Nam haec uerba cum uerſu ſequente coniungenda ſunt.

V. L. 1) *flexi mucr.* A. et B. et Per. *ferri* C. et Pith. *Exiguum ferri munus* E. *Exiguum munus ferri ferronis* D. *mucronis adunci* Per. Pith. Caſt. *aduncum* correxit Heum. non approbante Heynazio. 2) *circumfero utentre* Per. 3) *mortis praem.* A. et C. et Per. et Pith. *morte praemitto* D. *mortis* Caſt. et uulg. *faginas* Per.

LV. *Acus.* *)

Longa, ſed exilis, tenui producta metallo,
Mollia duco leui comitantia uincula ferro;
Et faciem laeſis, et nexum reddo ſolutis.

V. L. *) *Acula* C. *Acicula* Per. 2) *ferri* A. ſed gloſſa adſcripſit *ferro*. 3) *Et faciam leui, ſed* C. *ſed nexum* D. et Per.

LVI.

acumen uulnificum, quem noſter mucronem, uocat Prudent. Cathem. III, 48: *Piſcis item ſequitur calamum, Raptus acumine uulnifico, Credula ſaucius ora cibo.* Ipſi hami *unci, adunci, curui, recurui.* Ouid. Met. XIII, 934: *piſces, quos aut in retia caſus, Aut ſua credulitas in aduncos egerat hamos.* Idem XV, 476: *Nec celate cibis uncos fallacibus hamos.*

LIV. 3. *morti praemitto ſaginam) ſaginam* pro cibatu, uel eſca dixit, ut aen. 25, 2. Hanc ſaginam morti praemiſſam *ſupremos cibos* dici arbitror in hoc Ouidii Remed. 210: *Vel, quae piſcis edax auido male deuoret ore, Abdere ſupremis aera recurua cibis.* Auſonio ſunt *eſcae letales.* Moſel. u. 249: *Indutos eſcis iaciens letalibus hamos.*

LV. 1. *tenui prod. metallo)* aere uel ferro. Ouid. Faſt. II, 577, *acum abenam* dicit.

Ibid. *producta)* i. e. prolongata. Sic Lactantius ex Plauto, lib. VI, 11, 8: *illi* (mendico) *producit uitam ad miſeriam.* Lact. Opif. c. 5, 1: *produxit membra quaedam longius.* Lepide Martialis IX, 74, in ſutorem: *Dentibus antiquas*

LVI. *Caliga.* *)

Maior eram longe quondam, dum uita manebat;

Sed

tiquas ſolitus producere pelles. BVN. Plura loca cumulauit Heum. et uſus is uerbi *producere* uulgaris eſt, frequens in primis Auieno, ut Index noſter monſtrabit.

LV. 2. *Mollia duco)* Id eſt, duco mollia fila, quae comitantur leue ferrum, id eſt, acum. *Filum conjicere in acum* uocat Celſus lib. VII, cap. 16, 15. *Fila* autem uocantur *uincula*, quia apta ſunt ad aliquid uinciendum et conſtringendum. HEVM. *Acia mollis, non nimis torta* dicitur a Corn. Celſo lib. V, c. 26, n. 26. qui locus, etiam a Buuemanno laudatus, plura habet uerſuum hunc illuſtrantia, et totus legendus eſt. *Vincula* dicuntur omnia, quibus quid uinciri poteſt, etiamſi iam non uinciendi cauſſa adhibeantur. Sic funem extenſum *ſtuppea uincula* dicit Epigr. 179. libri III. Anthol. Burm.

LV. 2. *duco l. comitantia uinc. f.)* Ita plane Ouid. Met. XIV, 265: *nec fila ſequentia ducunt.* Sane *comitari* h. l. idem eſt ac ſequi. Heumannus *comitantia* conſtruit cum *ferro*, quod *comitor* etiam tertium caſum comitetur. Ego uero malo referre ad *duco*, quomodo fit in loco Ouidii. Duo epitheta haud raro coniunguntur, praeſertim ſi alterum ſit participium.

LV. 3. *Et faciem laeſis reddo)* h. e. Quae laeſa ſunt, lacerata, deformia, reſarcio et reſtituo in formam priſtinam. Heumannus ea uerba accepit de glaucomate uel ſuffuſione oculorum, cui tollendae acus adhibetur, idemque amplectitur Bünem. quod ſatis mirari non poſſum. Quis enim unquam *faciem* pro uiſu dixit, ut *faciem reddere* ſit uiſum reſtituere? Hoc ſi uoluiſſet auctor, ſcripturus haud dubie fuiſſet *Atque aciem laeſis* uel *caecis*, ambiguitate uocis *acies* non infulſa.

LVI. 1. *Maior eram)* Totum hoc aenigma breuiter

Sed nunc exanimis, lacerata, ligata, reuulſa,
Dedita ſum terrae, tumulo ſed condita non ſum.

V. L. et C. *) *De Ficone* A. *Gallica* B. ubi tamen gloſſa adſcripſit *Caliga*. *Fico* autem medio aeuo uocatum eſt genus quoddam calceamenti monachici uel ruſtici, ut Dufreſnius docuit. *Gallica* et ipſa nomen calceamenti fuit, teſte Gellio, XIII, 21, niſi hoc loco corrupta uox e *caliga* eſt. Heumannus pro uulgato *Caliga* inſcripſit *Linum*, quia in Caligam non conuenire hoc aenigma, ſed lini macerationem, praeparationemque ad uſum eo deſcribi putat, prouocans ſimul ad locum Plinii H. N. lib. XIX, cap. 1. Cl Heynazius inſcripſit *Fico ſeu Caliga*, putatque *ficonem* caligae genus fuiſſe ex ocrea uel perone factum, quemadmodum et hodie pauperiores ſoleant ocreas et calceos praecidendo et truncando in ſandalia mutare. De caliga igitur e perone truncato facta aenigma hoc intelligit. Sed ea explicatio non minores difficultates habet, quam ſuperior Heumanni. Nos ueram et facillimam damus Iulii Nigroni, in notis. 2) *At nunc* B. *Sed mox* ſcripſit Nigronus. *refulſa* D. 3) Gloſſa in A. addit uariantem lectionem *cumulo*.

LVII. *Clauus caligaris.* *)

In caput ingredior, quia de pede pendeo ſolo.

Ver-

uiter et accurate explicat Iul. Nigronus, libro *de Caliga uet.* cap. IV. pag. 84: Corium, dum in tauro uiuo uiuit, maius eſt, quam in caliga. In eam non uenit, niſi multa illa patiatur, quae medio uerſu dicuntur. Tandem terrae datur, quia ſerpit humi, telluremque ſemper tangit in humano pede; nec tumulatur, quia conſumitur uſu.

Ibid. *dum uita manebat)* Eſt hemiſtichium Virgilianum, Aen. V, 724. VI, 608. 661.

LVI. 2. *Sed nunc exanimis)* Confer. quae diximus ad aen. XX, 2.

LVII. *) *Claui caligares* Germanice uocantur *Schuhnaegel*. Appellatio illa occurrit apud Plinium Hiſt. nat. lib. IX, cap. 18. XXII, 22. et XXXIV, 14. *clauos ſoccis ſuppactos* etiam

Vertice tango ſolum; capitis ueſtigia ſigno;
Sed multi comites caſum patiuntur eundem.

V. L. et C. *) *Clauus* B. et C. et Per. et Pith. 1) *In caput ingredior*, omnes editi. Pro eo Heumannus reſcribendum putauit *In capite*, quod refutat Heynazius. Pediculi ingrediuntur *in capite*, homines praeſtigiatores *in caput*, aut *capite* (omiſſo *in*) Sic dicitur *in utramuis aurem dormire*. Haec Heyn. 1) *qui de pede* A. et Per. 3) *comites multi* Per.

LVIII. *Capillus.* *).

Findere me nulli poſſunt, praecidere multi.
Sed ſum uerſicolor, albus quandoque futurus.
Malo manere niger; minus ultima fata uerebor.

V. L.

iam uocare poſſumus ex Plauto Trin. III, 2, 94. et Bacchid. II, 3, 98. Teſtatur idem Plinius lib. XXXIII, cap 3. quendam Alexandri M. praefectum *aureis clauis* ſolitum eſſe *ſuffigere crepidas*. HEVM.

LVII. 1. *In caput ingredior*) Talia ſunt: *pronuſque magiſter Voluitur in caput*. Virg. Aen. I, 116. *In caput cecidit*, Ouid. A. A. I, 547 *In latus erigitur*, Ouid. M. IX, 517. *in cubitum reclinatus*, Petron. c. 39.

LVII 2. *capitis ueſtigia ſigno)* Acute, quum ueſtigia alias ſint pedum impreſſorum ſigna.

LVIII. 1. *Findere me nulli poſſunt)* Sic olim creditum eſt: hodie ſatis conſtat, crines etiam fiſſiles eſſe.

LVIII. 2. *Sed ſum uerſicolor.)* Verſicolor h. l. non, ut plerumque, eſt uariis coloribus diſtinctus, ſed mutans colorem, quemadmodum *uerſipellis* dicitur. Plinius lib. IX, c. 17. ſ. 30: *Mullum exſpirantem* uerſicolori *quadam et numeroſa* uarietate *ſpectari*, *proceres gulae narrant*, *rubentium ſquamarum multiplici* mutatione *palleſcentem*. Idem lib XXVIII, c. 8. ſ. 29: *Nullum animal* (Chamaeleon-

V. L. *) *Capilli* Per. 1) *praeſcindere* C. *ſed praecidere* D. 2) *canus quandoque* Per. *canus* etſi ſyllabam ultimam praecedentis *uerſicolor* longam ex lege metri facit, non tamen genuinum, ſed a librarii correctione profectum uidetur, quia nimis clarum, et, proprie ſeniles capillos ſignans, obſcuritatem aenigmatis tollit. Magis ambiguum et aptum aenigmati *albus* eſt, et ultima ſyllaba in *uerſicolor* hic producitur ob caeſuram, quod exemplo Virgilii ſe tueri poteſt, qui Ecl. X, 69, ſcripſit: *Omnia uincit amor; et nos cedamus amori.*

LIX. *Pila.*

Non ſum cincta comis, et non ſum comta capillis;
Intus

leonte) *pauidius exiſtimatur, et ideo uerſicoloris eſſe mutationis.* Capillum *uerſipellem* appellat Plautus, Perſ. II, 2, 48: *Tempori hanc uigilare oportet formulam, atque aetatulam: Ne ubi capillus uerſipellis fiat, foede ſemper ſeruias.* BVN.

LVIII. 2. *albus quand. fut.*) Propert. III, 3, 46: *Sparſerit et nigras alba ſenecta comas*, qui uerſus fere totus etiam legitur apud Ouid. Triſt. IV, 8, 2. Idem lib. III, 23, 33: *Vellere tum cupies albos a ſtirpe capillos.* Maximianus Eleg. II, 53: *Sum grandaeuus ego, nec tu minus alba capillis.* BVN.

LVIII. 2. *quandoque*) Id eſt aliquando, olim. Seneca Epiſt. 70: *Nemo noſtrum cogitat, quandoque ſibi ex hoc domicilio exeundum.* Plura ad h. l. congeſſit Heum.

LVIII. 3. *minus ultima fata uerebor*) h. e. Quousque niger ero, minus uerebor, ne fatum ultimum ueniat. nam *niger* capillus uigentis aetatis ſignum, *albus* ſeneſcentis eſt. Tibull. III, 5, 15: *Et nondum cani nigros laeſere capillos, Nec uenit tardo curua ſenecta pede.*

LIX. *Pila*) Hoc aenigmate poëta noſter *canit formam iactuſque pilarum*, ut Ouidii uerba huc accommodem e Triſt. II, 485. HEVM.

LIX. 1. *comta capillis*) Virgil. Aen. X, 832: *comtos*

Intus enim crines mihi ſunt, quos non uidet ullus.
Meque manus mittunt; manibuſque remittor in auras.

V. L. 1) *non ſum cincta capillis* D. et E. *cincta comis ullis, nec crinibus ornor* Per. et Schott. 2) *Sed mihi ſunt crines intus* C. *mei ſunt* D. *mihi ſunt crines* Per.

LX. *Serra.*

Dentibus innumeris ſum toto corpore plena;

Fron-

tos de more capillos. Ouid. Am. I, 1, 20: *longas compta puella comas.*

LIX. 2. *Intus enim crines mihi ſunt)* Nempe crinibus denſis, conglobatis et conſtipatis farta ſum. Videtur intelligi *pila trigonalis*, quam quidem nuſquam lego diſerte crinibus fartam dici, denſiorem tamen durioremque eius farturam hinc intelligo, quod Martialis XIV, 45, *pilam paganicam* dicit *pluma turgere*, atque hinc duriorem folle (qui tantum uento turgebat) molliorem pila eſſe. durior igitur materia, qua pila referta fuit, uidentur crines fuiſſe.

LIX, 3. *manibuſque remittor in auras)* Remittere pilam, *reddere*, *expellere*, *expulſare* dicunt. Manilius lib. V, 165 ſeq: *Ille pilam celeri fugientem reddere planta, Et pedibus penſare manus, et ludere ſaltu, Mobilibuſque citos ictus glomerare lacertis.* Seneca de Benef. II, c. 32: *Sicut in luſu eſt aliquid, pilam ſcite ac diligenter excipere; ſed non dicitur bonus luſor, niſi qui apte et expedite remiſit, quam exceperat.* Copioſe de iactu et luſu pilae egi in Excurſu X. ad Tom. IV. P. M.

LX. 1. *Dentibus innumeris)* *Perpetuos dentes* dicit Ouid. Met. VIII, 246, de inuentore ferrae loquens: *Hic etiam medio ſpinas in piſce notatas Traxit in exemplum: ferroque incidit acuto* Perpetuos dentes, *et ſerrae reperit*

Frondicomam ſubolem morſu depaſcor acuto;
Mando tamen fruſtra, quia reſpuo praemia dentis.

V. L. 1) *toto ſum corpore* E. et Per. 3) *quae reſpuo* A. et C. et Per. *dantis* C. Salmaſius ad Spartiani Peſc. Nigr. cap. ult. hunc uerſum in ualde magnae uetuſtatis libro ita ſcriptum ſe uidiſſe teſtatur: *Caetera mando focis, ſpernunt quae dentes acuti.* Peccatum in *dentes* ſaeculo recentium poëtarum adſcribit, et pluribus id exemplis oſtendit.

LXI.

perit uſum. Plinius ſaepe *ſerram dentutam* uocat.

LX. 2. *Frondicomam ſubolem)* Terrae matris progeniem, ſubolem, quae folia et frondes pro coma habet, i. e. arbores. Columella, Hort. u. 145: *Florida cum ſuboles materno pullulat aruo.* Comas poëtis dici frondes et folia arborum, florum, plantarum, uulgatum eſt.

LX. 2. *morſu depaſcor)* *Depaſci* eſt per partes minutatim abſumere, quod in primis fit morſu. Virg. Aen. II, 215: *ſerpens miſeros morſu depaſcitur artus.* Tibull. IV, 1, 128: *Nec quadrupes denſas depaſcitur aſpera ſiluas* Lucil. Aetn. 487: *amnis perpaſcitur agros.* Etiam ſecuri morſum tribuit Horat. C. IV, 6, 9: *mordaci uelut icta ferro Pinus.*

LX. 2. *acuto*) Sonum ſerrae innuit poëta noſter. Huc et reſpicit illud Virgilii Ge. I, 143: *argutae lamina ſerrae.* HEVM. Auſonius Moſ. 363: *Stridenteſque trahens per leuia marmora ſerras.*

LX. 3. *reſpuo praemia dentis*) *praemia* i. e. ea quae effecta et parata ſunt dentibus. Vid. not. ad XXII, 2. Permanet auctor in allegoria morſus et manducationis, et uerbum *reſpuo* ſenſu proprio uſurpat, quo notat purgamenta oris, uel cibi detrimenta per ſputum eiicere, quemadmodum anus apud Petron. cap. 135, *dentibus folliculos perita ſpoliat, atque in terram uelut muſcarum imagines deſpuit.* In eſu et manducatione cibus dentibus comminuitur, ut ſaliua com-

LXI. *Pons.*

Stat nemus in lymphis, ſtat in alto gurgite ſilua,
Et manet in mediis undis immobile robur;
Terra tamen mittit, quod terrae munera praeſtat.

V. L. 1) *Stat domus in* C. et Per. 2) *Permanet et mediis immobile robur in undis* Per. 3) *At cum immittit* C. *praeſtet* E.

LXII.

commixtus demitti in uentrem poſſit, quae ſunt *praemia dentium.* Sed in morſibus ſerrae hoc ſingulare eſſe dicit auctor, quod fruſtra et ſine uſu mandat, et dentibus comminuta *reſpuat*, quemadmodum ii, qui cibum iam manſum faſtidiunt, eundem cum ſputo ſoleat abiicere.

LXI. 1. *Stat nemus in lymphis)* Innumera multitudo arborum, quondam nemus integrum, caeſa et conſtructa in pontem ſtat in flumine. Lucan. I, 306: *In claſſem cadit omne nemus.*

LXI. 2. *immobile robur.)* *Robur* nominat, quia pontes, ut hodie, ita olim plerumque e quercubus fiebant. Hinc et pons Tiberinus ab Ouidio Faſt. V, 622, uocatur *roboreus.* Sed caue hic per robur ſolam arborem intelligas. Quaeuis machina grandis e roboribus compacta, uel locus tignis roboreis incluſus, robur uocatur. Hic pons eſt. Virgilio ſic dicitur equus Troianus Aen. II, 260: *laetique cauo ſe robore promunt:* Robur uocabatur Romae carcer, uel locus in carcere, quo praecipitabantur malefici, qui ante arcis robuſteis includebantur, teſte Feſto. *Roborarium* apud Gellium II, 20, uiuarium dicitur, quod tabulis roboreis includi ſolebat.

LXI. 3. *Terra tamen mittit)* i. e. ſuppeditat, exhibet, ſuggerit. nempe arbores, e quibus pons conſtruitur, naſcuntur in terra. Sic Virgil. Ge. I, 57: *India mittit ebur.*

LXII. *Spongia.*

Ipſa grauis non ſum; ſed aquae mihi pondus inhaeret;
Viſcera tota tument patulis diffuſa cauernis;
Intus lympha latet, ſed non ſe ſponte profundit.

V. L. 1) *inhaeret* A. et C et D. et E. et Per. et Pith. *inhaeſit* Caſt. 2) *tota tument* A. et B. et C. et Per. et Pith. *tota tamen* Caſt. 3) *iacet* C. *profundet* D. *refundit* Per. et Schott.

LXIII. *Tridens.*

Tres mihi ſunt dentes, unus quos continet ordo;
Vnus praeterea dens eſt et ſolus in imo;
Meque

LXI. 3. *quod terrae munera praeſtat)* h. e. quod uice terrae uiam et tranſitum praebet, ac praeſtat, ut pedes uiator ambulare per pontem, tanquam terreſtri itinere, poſſit.

LXII. 2. *Viſcera tota tument)* Sic Martial XIV, 144: *tergendis ſpongia menſis Vtilis, expreſſo cum leuis imbre tumet.*

LXII 2. *patulis diffuſa cauernis*) quoniam ea uiſcera laxata et diſtenta ſunt crebris cauis et foraminibus patentibus. Sic terra *totis rimoſa cauis*, et *crebro introrſus ſpatio uacuata* dicitur a Lucilio Aetn. u. 103. et 105.

LXII. 3. *ſed non ſponte profundit*) niſi premar ſcilicet. CAST.

LXIII. 1. *Tres mihi ſunt dentes*) Hinc nempe ipſe *Tridens* dicitur, et *tricuſpis telum* apud Ouid. Met. I, 330: *poſitoque tricuſpide telo Mulcet aquas rector pelagi.* Martial. de Spect. 26, 3: *Fuſcina dente minax.*

LXIII. 1. *unus quos continet ordo*) qui dentes in uno ordine iuxta ſe ſunt poſiti, ut aen. XLI, 2: *plures ordine cernis*

LXIII. 2. *Vnus praetera dens*) Quartus dens, iſque ſolus,

Meque tenet numen, uentus timet, aequora curant.

V. L. et C. 1) *quos unus continet* B. et C. et Per. et Pith. *unus quos* Caſt. et uulg. 2) *et ſolus iniquo* E. *et parte ſub ima* Per. 3) *nomen* E. *uectus timet* Per. *tumet* Cauſ. *aequora curant* Per. Pith. Caſt. Hic Heumannus contra conſenſum codd. reſcripſit *aequor adorat*. Sed *curare* non eſt tam ieiune dictum, quam illi uidebatur. *Deos curare* eſt eos uereri, eorumque metu recte facere, aut a male faciendo abſtinere. Sic Virgil Ecl. VIII, 103: *Nil ille Deos, nil carmina curat*. Ita etiam Heynaz.

LXIV. *Sagitta.*

Septa graui ferro, leuibus circumdata pennis,
Aëra per medium uolucri contendo meatu,
Miſſaque diſcedens nullo mittente reuertor.

V. L.

ſolus, nec aliis iunctus, *in imo* haſtili eſt, quia hoc acuminatum, ut alia haſtilia in terram figi ſolita.

LXIII. 3. *Meque tenet Numen)* Id eſt Neptunus, quem ea de cauſſa *tridentiferum* appellat, itemque *tridentigerum*, Ouidius Met. VIII, 595 et XI, 202. HEVM. Totus hic uerſus expreſſus e loco Virgilii Aen. I, 128 ſeqq ubi et Neptunus profitetur, *imperium pelagi ſaeuumque tridentem ſibi ſorte datum*, u. 138.

LXIII. 3. *uentus timet)* Apud Virg. l. c. u. 133. Neptunus: *Iam caelum terramque meo ſine numine, Venti, Miſcere audetis? -- Maturate fugam!*

LXIII. 3. *aequora curant)* i. e. uerentur, obſequuntur. Virg. u. 142: *dicto citius tumida aequora placat.*

LXIV. 2. *uolucri contendo meatu)* h. e. inſtar auis uolo. Propter pinnas affixas ſagittae uel centies uocantur *uolucres* a poëtis. Virg. Aen. V, 503: *ſagitta Hyrtacidae iuuenis uolucris diuerberat auras.* Conf. Aen V, 242. et 544. Manil. I, 848. Prudent. in Symm.

V. L. 1) *Septa grauis farro* in codice ſuo legebat Caſtal. probabat uero *Septa graui*, quod reliqui habent. *pinnis* D. 3) *deſcendens* B. et Per.

LXV. *Flagellum.*

De pecudis dorſo pecudes ego terreo cunctas,
Obſequium reddens moderati lege doloris;
Nec uolo contemni, ſed contra nolo nocere.

V. L. 1) *cuncta* D. 2) *Obſequium reddens* A. et B. et C. et Per. et Pith. *Obſequio cogens* Caſt. et uulg. quod et recentiſſimi editores ſeruarunt. Ego uero praeſtantiorem duco lectionem, quam plures Mſpti et excuſi tenent, *Obſequium reddens. memorata lege* C. et Per. et Pith. *moderate* D. 3) *noceri* D.

LXVI.

Symm. I, 363. *meatum* autem frequentiſſime poëtis pro uolatu auium uſurpari oſtendit Heinſius ad Claud. R P. II, 74. Petron. bell. ciu. u. 178 de coruo: *pepulitque meatibus auras.*

LXIV. 3. *Miſſaque diſcedens -- reuertor)* h. e. quamuis diſcedo in aëra ab aliquo emiſſa, tamen ex alto *nullo mittente*, ſed ſponte mea *reuertor*. *Diſcedo* et *reuertor* hic opponuntur, ut ſupra aen. 59, 3, *mittor* et *remittor*. Vtrumque coniungitur in illo Horatii A. P. 390: *neſcit uox miſſa reuerti. diſcedens* ita accipiendum, ut alias *cedere* et *abire in auras* poëtae dicunt. Vid. Ouid. Met. XIV, 848. et VIII, 524. Eadem prope uerba de mirabili telo Cephali uſurpat Ouidius Met. VII, 684: *fortunaque miſſum Non regit, et reuolat, nullo referente, cruentum.*

LXV. 1. *De pecudis dorſo)* h. e. de corio pecudis factum flagellum, ut aen. XXIX, 2. *pecudes* hic muſcas potiſſimum intelligit Biinem. perperam omnino. ſunt potiſſimum iumenta.

LXV. 2. *Obſequium reddens)* i. e. faciens, ut iumenta, quae ceſſare uidebantur, pareant rurſus et obſe-

LXVI. *Laterna.*

Cornibus apta cauis, tereti perlucida gyro,
Lumen habens intus diuini ſideris inſtar,
Noctibus in mediis faciem non perdo dierum.

V. L. et C. 1) *perlucida uitro* Per. et Pith. *perl. gyro* Caſt. et reliqui. Etſi uero *uitro* antiquiorum edd. auctoritate ualet, id tamen gloſſema et interpretamentum eſſe, et τὸ *gyro* praeferen-

obſequantur. Nemeſianus Cyn. u. 267, de equo Mauro: *Paret in obſequium lentae moderamine uirgae.* Hinc *increpare*, *hortari*, *imperare* flagello, uerbere, dicunt poëtae. Ouid. Met. XIV, 820: *equos ictu Verberis increpuit.* Plinius H.N XXVIII, 8. ſ. 27, *flagellum imperitans equo* appellat.

LXV. 2. *moderati lege doloris)* dum modico dolore incuſſo admonet et imperat. Virg. Aen. X, 587: *pendens in uerbera telo Admonuit biiugos.*

LXVI. 1. *Cornibus apta cauis)* i. e. aptata et compoſita e cornibus cauis. *Apta* enim propr. eſt participium uerbi obſoleti *apere* uel *apiſci*, quod nectere, uel conformare ſignificabat. Virg. Ge. III, 168: *ipſis e torquibus aptos Iunge pares*, h. e. alligatos et nexos. Plura exempla dat HEVM. E cornu confectas fuiſſe laternas, uel illud Plautinum docet, Amph. I, 1, 185: *Vulcanum in cornu concluſum geris*, tum Martial. XIV, 62, ubi de laterna ex. uesica: *Cornea ſi non ſum, numquid ſum fuſcior?*

Ibid. *tereti perlucida gyro)* h. e. circum circa perluceo et lumen fundo in orbem uel gyrum, quo ſum concluſa.

LXVI. 2. *Lum. hab. intus diuini ſid. inſt.)* h. e. Lumen meum, quod intus gero, ſimile eſt ſideri alicui caeleſti, quod noctu lucet. Hoc ipſum ſignificari uidetur uerbis Martialis XIV, 61: *Dux laterna uiae clauſis feror aurea flammis*, i. e. flammis meis incluſis uelut aureum ſidus luceo. Sic etiam in Epithal. Laur. u. 59, ignes

et

ferendum puto. Illud enim illuſtre nimis et manifeſtum indicium laternae eſt, aenigmati minus idoneum, eoque ipſo ſuſpectum, quod e ultro compoſitam laternam dicit, quam ante *cornibus aptam* dixerat. 3) *Noctibus in mediis faciem non perdo dierum*, omnes editi. Hunc autem uerſum ſic emendat Heum. *Noctibus en mediis fatiem prope reddo dierum.* Sed uulgatam auctore aenigmatum indignam eſſe; quis illi credet, cum ſit intellectu facillima. Ita Heyn.

LXVII. *Specular.* *)

Perſpicior penitus, nec luminis arceo uiſus,
Tranſmittens oculos intra mea membra meantes:
Nec me tranſit hiems, ſed ſol tamen emicat in me.

V. L. et C. *) *De uitrea ſpecular* A. *Vitrum* Per. Reuſn. *Virtum* Per. ſec. Salmaſius Exercit. Plin. p. 184. *a.* titulum huius aenigmatis in uetuſtis membranis ita legi docet: *Vitreum ſpe-*

et lychni in atrio ſuſpenſi uocantur *ſtellantia lumina.*

LXVI. 3. *faciem non perdo dierum*) h. e. facio, ut noctu facies aliqua diei, ſeu ſimilitudo quaedam lucis diurnae maneat. Sic Prudent. Cathem V, 27, de lucernis noctu accenſis: *Abſentemque diem lux agit aemula, Quam nox cum lacero uicta fugit peplo*, ut Virg. Aen. I, 731. dicit, *noctem flammis funalia uincunt.* E contrario *noctis faciem nebulas feciſſe uolucres* ſcribit Ouid. Met. I, 602. Conf. aen. VIII.

LXVII. *) *Specular* eſt quadra lapidis ſpecularis in tenues cruſtas ſecti, quam feneſtris inſertam coenationibus, cubiculis, lecticis et pomariis hortorum, tum luce et calore ſolis perfundendis, tum ab aëre et hieme defendendis, adhibebant. De lapide ſpeculari Plinius XXXVI, 22. Vſum ſpecularium, quem dixi, cognoſcas ex Seneca, Epiſt. 86. p. 367. ed. Gron. et Nat. quaeſt. IV, 13. p. 762. Martial. VIII, 14. Iuuenal. Sat. IV. 21.

ſpecular. et p. 771. *a.* diuiſim et *συνωνύμως* intelligendum dicit, *Vitrium*, *Specular. Vitrium* eſſe a *uidendo*, ut *ſpecular* a *ſpeciendo*, et uitrium idem eſſe, quod ſpecular, quia ſpecularia apud ueteres ex uitro pariter, ac lapide fiebant. 1) *Perſpicior cunctis* Per.

LXVIII. *Speculum.*

Nulla mihi certa eſt, nulla eſt peregrina figura.
Fulgor ineſt intus, radianti luce coruſcans,
Qui nihil oſtendit, niſi ſi quid uiderit ante.

V. L.

LXVII. 2. *Tranſmittens oculos)* Seneca Epiſt. 90. p. 409. Gron: *Quaedam noſtra demum prodiiſſe memoria ſcimus, ut ſpeculariorum uſum, perlucente teſta clarum tranſmittentium lumen.* Lactant. de opif. c. 8: *Mens per oculos ea, quae ſunt oppoſita, transſpicit quaſi per feneſtras, perlucente uitro, aut ſpeculari lapide obductas.*

Ibid. 2. *oculos intra mea membra meantes)* Id eſt, oculos, qui intra illud ſpatium, quod partes lapidis ſpecularis implent, uerſantur. *membra* ſpecularis dicuntur partes eius, uel teſtae plures in feneſtris compoſitae. *oculi meantes*, qui uerſantur, conuertuntur, ut ſaepius *errantes*, *euntes* dicuntur.

LXVII. 3. *Nec me tranſit hiems)* Martial. VIII, 14, 4: *Hibernis obiecta Notis ſpecularia puros Admittunt ſoles, et ſine faece diem.* Plinius Epiſt. II, 17, 4, laudat *aream paruulam*, porticibus incluſam, *egregium aduerſus tempeſtates receptaculum*, quia *ſpecularibus muniatur.*

LXVIII. 1. *Nulla mihi certa eſt) Nulla certa* ac perpetua figura mihi aſſignata eſt, quam ſemper oſtendam; ſed quamlibet oſtendere poſſum, ergo nulla figura mihi *peregrina* uel aliena eſt. HEYN.

LXVIII. 2. *radianti luce coruſcans)* Innuitur ab auctore *aereum ſpeculum*, quod *διαυγὲς κάτοπτρον* uocat Callimachus. HEVM. Auſonius Moſ. u. 231, *Candentem late ſpeculi explo-ran-*

V. L. 1) *nulla peregrina* A. et B. et D. interpoſuerunt uerbum *eſt: nulla eſt peregrina*, Per. Pith. Caſt. 2) *radiata luce* Per. quod defendi poteſt hoc Claudiani, IV Conſ. Hon. 552: *ueſtis radiato murice ſolem Combibit. coruſcans* A. et B. et C. et D. et E. et Per. *coruſcus* Pith. et Caſt. 3) *niſi cum quod* A. *niſi ſi quod* B. *niſi quod peruiderit* D.

LXIX. *Clepſydra.* *)

Lex bona dicendi, lex ſum quoque dura tacendi,
Ius auidae linguae, finis ſine fine loquendi,
Ipſa fluens, dum uerba fluunt, ut lingua quieſcat.

V. L. et C. *) *De clipſetdra* A. *Cleſedrus* B. *Clepſidra* C. *Clepſydra* D. et Cam. et Per. et Pith. *Ratio* inſcripſit Caſt. Walch. et alii, cuius inſcriptionis rationem dare difficile eſt.

2)

rantis honorem, h. e. nitorem, et u. 235, *fulgens metallum* dicit. Veterum enim ſpecula non ex uitro, ut noſtra, ſed ſtanno, aere, argento expolito erant facta, ut docet Plin. XXXIII, 9. imo et auro. Stat. Silu. III, 4, 94: *Nobile gemmato ſpeculum portauerat auro.*

LXVIII. 3. *Qui nihil oſtendit)* nullius imaginem refert. Sic Horatius Epiſt. I, 5, 23, de ſupellectile coenatoria ſpeculi inſtar nitente et polita: *ne non et cantharus et lanx Oſtendat tibi te. Rupere imaginem* ſpeculum dicitur Statio l. c u. 98 et Claud. Nupt. Hon. u. 109.

LXIX. 1. *Lex bona dicendi.)* Ad menſuram et numerum clepſydrarum olim in iudiciis ſpatium horarum ad dicendum cauſſidico dabatur. Haec temporis a iudice dati definitio uocabatur *lex*, ut e nonnullis Ciceronis locis probat Draudius, commentat. de clepſydris uet. cap. IV, p. 57. Recte igitur clepſydra dicitur *Lex bona dicendi*, quando a Praetore ſatis liberale ſpatium ad dicendum datur: eadem *lex dura tacendi* eſt, quando temporis conceſſi

2) *Ius auidae linguae* A. et B. et D. et E. et Per. et Cam. et Pith. *Vis auidae* Caſt. quod recepit Heyn. *fines ſine ſine* B. Theod. Haſaeus inſcriptione *Ratio* deceptus, ut ei ſecundum uerſum magis accommodet, ita ſcribit: *Vis auidae linguae, fons et ſine ſine loquendi*, atque tum ita conſtruit: Vis et fons linguae, auidae loquendi ſine fine; ut ſenſus emergat: *uim omnem et fontem ſermonis eſſe poſitam in Ratione, quae materiam praebeat.* caet. Heumannus ex ingenio dedit: *Do linguae frenos auidae ſine ſine loquendi*, nixus loco Dialogi de orat. cap. 38, 2. quo dicitur, Pompeium certo dicendi ſpatio oratoribus in iudiciis dato, *impoſuiſſe ueluti frenos eloquentiae.* Sed cum *dare frenos linguae* uix dici poſſe ipſe intelligeret, addidit coniecturam aliam: *Inicio linguae frenos ſine ſine loquenti.* Ego inhaerendum duxi lectioni, quam plurimi praeſtantiſſimique codices exhibent, *Ius auidae linguae*, quam et explico in not.
3) *fluant, aut lingua* Per.

LXX. *Puteus.*

Merſa procul terris in ceſpite lympha profundo,
Non niſi perfoſſis poſſum procedere uenis,
Et trahor ad ſuperos alieno ducta labore.

V. L.

ceſſi finem indicat. *Silentium clepſidra indici* ait Plinius Epiſt. I, 23, 2.

LXIX. 2. *Ius auidae linguae, finis)* Hoc eſt, oratori dicere auenti, quantum et quoad dicere iuſtum ſit, praeſcribit, ei uero, qui nimium loquax finem dicendi inuenire nequit, finem imperat. Confer. lepidum expigr. Martialis, VI, 35.

LXX. 1. *procul terris)* id eſt, procul a ſuperficie terrae. Curtius IX, 5, 4: *procul muro.* Idem V, 5, 5: *procul urbe.* Putei enim ſaepe ſunt profundiores. Virgil. Ge II, 230: *alteque iubebis In ſolido puteum demitti.* HEVM. *Putei ſedem profundam* dicit Columella Hort. 25.

LXX. 2. *Non niſi perf. poſſ. proced. uenis) procedere*, ebullire, affluere, aſcendere. *niſi uenis perfoſſis*, nempe aquarum terram profundam permeantium.

V. L. et C. 2) *procedere uenis* C. *procedere rimis* D. et E. et Pith. pro quo *riuis* poſuit Caſt. et uulg. *profuſis poſſunt procedere uenis* Per. Heumannus correxit *terris*, inuitis codd. *perfoſſis uenis* aſſeruit Heyn. 3) *Et labor* A. *Et trahor* C. et B. et Per. et Pith. *Eſt labor* D. et E. *Labor et* tranſponendo emendauit Caſtal. quod et placuit Heynazio, quamuis in textum non receptum.

LXXI. *Tubus.* *)

Truncum terra tegit, latitant in ceſpite lymphae;
Alueus eſt modicus, qui ripas non habet ullas.
In ligno uehitur medio, quod ligna uehebat.

V. L.

tium. *fodere uenas* dixit Auienus D. O. u. 1325.

LXX. 3. *Et trahor ad ſuperos)* Sic Terent. Maurus praefat. u. 23: *Hauſtos hinc igitur cados Imis ab tenebris, aquae, Tum filo tenui trahens. Superos* ambigue dixit. Qui alias caeleſtes et deos ſignificant, ut aenigm. XLVII, 2, hic homines in ſuperiore parte terrae agentes. Sic plane apud Plautum Aulul. II, 7, 6, *ſuperi* uocantur, qui ſupra puteum ſunt.

LXXI. *) *Tubus* hic uocatur ligneus canalis, e trunco arboris perforato, ut primis uerſus ſignificat, per quem aqua deducitur. *Fiſtulae*, *tubulique* uocantur in lege Romana apud Frontinum de Aquaed. art. 129. pag. 220, edit. Pol. Romae iſti tubuli, quibus aqua ducebatur e caſtellis, erant plumbei, *lamina plumbea circumacta in rotundum*, ut ſcribit Frontinus art. 25. p. 81. Hinc Ouid. Met. IV, 122: *Non aliter, quam cum uitiato fiſtula plumbo Scinditur, et tenues ſtridente foramine longe Eiaculatur aquas.*

LXXI. 2. *Alueus eſt modicus)* Pro *alueo* lymphae illi ſubterraneae eſt foramen exiguum, uel canalis anguſtus per truncum ligni actus; et hic alueus *ripas non habet ullas.* quae uerba duplicem habere ſenſum poſſunt: nempe, alueus

V. L. *) ἄθλον inſcripſit huic epigrammati Reuſn. et plane nullam inſcriptionem habet Per. ſec. 3) *modico, quod ligna uehebant* B. *modico, quae ligna uehebat* Per. Iuretus ad Symm. Epiſt. IV, 51, *medio* pro *modico* reponendum cenſet, quomodo ſcriptum in ueteribus ſchedis inuenit. Sed *medio* dudum ediderunt Pith. et Caſt.

LXXII. *Follis.* *)

Non ego continuo morior, dum ſpiritus exit;
Nam redit aſſidue, quamuis et ſaepe recedat,
Et mihi nunc magna eſt animae, nunc nulla facultas.

V. L. et C. *) *De follibus* A. *Follis* B. et C. et Pith. et Per. Reuſnerus in margine adſcripſit *Tibia*. *Vter* Caſt. Walch. et

alueus eius talis non eſt, qualis fluuiorum, qui ripis continetur, uel intra ripas eſt; uel, alueus ille, licet modicus, ripis tamen nullis coërcetur, ſimulque eſt immodicus et effuſus; quemadmodum de ponto terris omnibus ſuperfuſo Ouidius loquitur Met. I, 292: *deerant quoque litora ponto.* Quo pacto uerba ea cum ſenſum efficiant ambiguum, repugnantem, et mirificum, hinc plane ſunt aenigmatica.

LXXII. 1. *Continuo morior)* i. e. ſtatim morior, ſpirare deſino. *mori* de folle uſurpat, quia et *ſpiritum* ei, qui proprie animantium eſt, pro uento tribuit. Sic *exanimare folles* Lucilius dixit, Aetn. 559: *folleſque trementes Exanimant, preſſoque inſtigant agmine uentos.*

LXXII. 2. *redit aſſidue — et ſaepe rec.)* Virgil. Ge. IV, 171: *taurinis follibus auras Accipiunt redduntque.* Auſonius Moſ. u. 268, de folle: *Accipit alterno cohibetque foramine uentos.* Verbo *recedere* etiam proprie de exeunte ſpiritu morientis utuntur poëtae. Ouid. Met. XI, 43: *in uentos anima exhalata receſſit.* Add. Virg. Aen. IV. extr.

et al. 2) *recedit* B. et D. *in ſaepe recedit* C. Ex horum codicum lectione Heumannus effecit *quamuis mihi ſaepe recedit.* Sed *quamuis et ſaepe recedat* Per. Pith. Caſt. quod merito retinuit Heyn. 3) *magna eſt anima, nunc* A. *Et mihi nunc magna eſt animae, nunc* B et C. et D. et Pith. quam lectionem receperunt Heum. et Heyn. *magna anima eſt, nunc* E. *Et mihi nunc animae magna eſt* Per *Nuncque mihi magna eſt animae* Cam. *Nunc mihi magna meae eſt animae* Caſt.

LXXIII. *Lapis.*

Deucalionis ego crudeli ſoſpes ab unda,
Affinis terrae, ſed longe durior illa.
Littera decedat, uolucris quoque nomen habebo.

V. L. et C. 1) *crudelis hoſpes in unda* A. et B. et C. et D. et E. *ab unda* D. *Deucalion ego ſum crudelior. hoſpes ab unda* Per. *crudelior hoſpes in unda* Pith. Caſt. et uulg. Recte haec emen-

LXXII. 3. *magna eſt animae)* i. e. flatus, uenti. Virg. Aen. VIII, 403: *Quantum ignes animaeque ualent.* Pluribus hunc uſum uocis *animae*, adducto etiam hoc Sympoſii aenigmate, illuſtrat Burmannus ad Ouid. Met. IV, 497.

LXXIII. 1. *crudeli ſoſpes ab unda)* qui propter duritiem et grauitatem ab unda diluuii Deucalionei ſaluus et incorruptus manſi, ita ut ex lapidibus a Deucalione iactatis noui homines naſcerentur. Ouid. Met. VII, 356: *Deucalioneas effugit inobrutus undas* Et Columella Hort. u. 67, *Deucalioneas cautes* dicit, quae *abruptae montibus altis* genus hominum *peperere.*

LXXIII. 3. *Littera decedat)* Supra aen. XXXVI, 3: *ſi littera prima periret.*

LXXIII. 3 *uolucris quoque nomen hab.)* Demta littera L remanebit uox *apis*, quod eſt nomen animalis uolantis. *uolucres mella daturas* uocat apes Ouid. Faſt. V, 271. Et uid. not. noſtr. ad Licentii carmen u. 21. Tom. IV. P. M. p. 521.

emendauit et e *crudelis hoſpes*, quod quinque codices habent, retinxit *crudeli ſoſpes*, ſcripſitque: *Deucalionis ego crudeli ſoſpes in unda*, quod etiam recepit Heyn. Ego uero malim e primo cod. Lugdun. et editione Perionii recipere *ab unda*. Nam *ſoſpes* cum praepoſit. *a* uel *e* ſolet conſtrui, et hic lapides notantur, qui ab eluuione Deucalionea ſalui remanſerunt. Horat. Carm. I, 37, 13: *Vix una ſoſpes nauis ab ignibus.* 3) *uolucris quoque* A. et B. et C. et Per. et Pith. *uolucrum nomen* D. *uolucrum ſic* E. *uolucris tum* Caſt. et rel.

LXXIV. *Calx.* *)

Euaſi flammas, ignis tormenta profugi.

Ipſa medela meo pugnat contraria fato.

Ardeo de lymphis; mediis incendor ab undis.

V. L. *) *Chalybs* inſcribit Per. perperam. 1) *profugi* A. et C. et D. et Per. et Pith. *refugi* Caſt. et uulg. 2) *Ipſa medulla* A. et B. Gloſſa tamen in A. adſcripſit: Lege *medela. medella* D. *pugnet* E. *fatu* D. 3) *Ardeo de lymphis mediis incendor ab igne* A. *ardeo demſis*, *medios incendor ad ignes* D. *Fri-*

LXXIV. 1. *ignis tormenta profugi*) *Profugere* pro effugere ſ. refugere habes apud Melam, III, 9, 37: *Eudoxus, cum Lathurum regem Alexandriae profugeret.* Curt. X, 2, 20: *Ne ſerui quidem uno grege profugiunt dominos.* Et uide Graeuium ad Cicer. lib. X. ad Att. ep. 8, p. 154. HEYN.

LXXIV. 2. *Ipſa medela meo*) h. e. Ipſa aqua, quae alias medela eſſe ſolet contra uim ignis, contraria eſt mihi, et *pugnat fato meo*, omnem uim adhibet ad fatum meum peragendum. Ouid Met. VII, 526: *pugnatum eſt arte medendi.* Virg. Aen. IV, 38: *placitone etiam pugnabis amori.*

LXXIV. 2. *Ipſa medela*) Sententiam huius uerſus ita expreſſit Plinius H. N. lib. XXXVI, 23: *Mirum, aliquid, poſtquam arſerit, accendi aquis.* Idem lib. XXXIII, 5. extremo: *Calx aqua accenditur.* HEUM.

Frigeſco lymphis, calidis incendor ab undis Per. et Pith. *Infrigidor lymphis calidis, incendor ab undis* B. *Infringor lymphis calidis, inc. ab und.* C. *Ardeo de lymphis, mediis inc. ab undis* Caſt. et uulg. Quamuis Heumannus hic edidit *ab undis*, in editione tamen Operum Lactantii *in undis* dedit, quod Bünemannus ibidem repetiit.

LXXV. *Silex.*

Semper ineſt in me, ſed raro cernitur ignis;
Intus enim latitat, ſed ſolos prodit ad ictus;
Nec lignis, ut uiuat, eget, nec, ut occidat, undis.

V. L. et C. 1) *Semper ineſt intus* Caſt. et uulg. *ineſt in me* C. Per. et Pith. quod praetuli, quia *intus* ſecundo uerſu recurrit. 2) *ad ictos* D. 3) *nec occidat* D. et E. Sed in codice C. totum aenigma ſic legitur: *Magna mihi duro mollitur ſemper ab igne, Tanteſque ficco intus mihi uirtus adhaeret, Semper ineſt in me, ſed raro cernitur ignis.* Pari modo in editione Perionii exhibetur praeſens aenigma, ita quidem, ut corrupta ſcriptura codicis C. emendata uideatur: *Virtus magna mihi duro mollitur ab igne, Ceſſantique foco uirtus tamen intus adhaeret. Semper ineſt in me, ſed raro cernitur ignis.* De eo ſic iudicat Heumannus: Videtur lacer quiſpiam codex, in quo aeni-

LXXV. 2. *Intus enim latitat*) Virgilius Ge. I, 135: *Et ſilicis uenis abſtruſum excuderet ignem.* Idem Aen. VI, 6: *ſemina flammae abſtruſa in uenis ſilicis.* HEVM. Supra LXII, 3: *Intus lympha latet.*

LXXV. 3. *Nec lignis ut uiuat -- nec ut occidat) Viuere, mori, occidere, reuiuiſcere* de igne et lumine frequenter uſurpant poëtae. Propert. IV, 3, 50: *Hanc Venus, ut uiuat, uentilat ipſa facem.* Apud Statium Theb. VI, 547, et XII, 252, *moriens ignis*, et apud Petron. c. 22, *occidentes lucernae.* Multa alia hanc in rem congeſſerunt Heinſius ad Ouid. Met. VII, 77. et Burm. ſec. ad Propert. l. c.

aenigma hoc ita corruptum erat, ut uix unus eius uerſus legi poſſet, otioſo monacho occaſionem praebuiſſe, ſuo ex ingenio reſarciendi damnum.

LXXVI. *Rotae.* *)

Quattuor aequales currunt ex arte ſorores,
Sic quaſi certantes, quum ſit labor omnibus unus;
Et prope ſunt pariter, nec ſe contingere poſſunt.

V. L. et C. *) *Rotae* inſcribunt B. et C. et Per. idque receperunt Heum. et Heyn. *Rotae, ſeu Quadriga* Pith. *Rota* Caſt. et uuig. 1) *ex parte* A. et C. *aequali – ex parte* Per. Reuſnerus tamen in margine notauit *aequales – ex arte. ſororis* D. 2) *quam ſit* edid. Heyn. 3) *ſunt una, neque ſe* Per. ſed pro *una* Reuſnerus in marg. *pariter.* Bünemannus coniicit *Et prope eunt pariter.* Vid. not.

LXXVII.

LXXVI. 1. *aequales currunt ex arte ſor.)* *Aequales* h. l. dicuntur eiuſdem formae et menſurae, non eiuſdem aetatis, ut explicat Heum. *ex arte currunt aequales*, quae per artem et ſtructuram artificioſam ita ſunt coniunctae et compoſitae, ut aequalem curſum teneant.

LXXVI. 3. *Et prope ſunt pariter)* Id eſt aeque prope; (ſind ſich einander gleich nahe) ita interpretantur Heum. et Heyn. Ego magis uelim in uoce *pariter* reſpici ad duo paria rotarum, quae uno axe et pari diſtantia coniuncta, unum alterum conſequuntur, ut ſe prope contingere uideantur, nec tamen contingere poſſint. Qui ſenſus fere melius exprimitur lectione, quam Bünemannus reperit, *prope eunt pariter;* nempe *eunt pariter* per paria iunctae, et ſingula paria ſibi prope eunt.

LXXVI. 3. *Et prope ſunt pariter)* Putabam legendum: *Et prope eunt pariter;* quod confirmatur a Quinctiliano, qui lib. I, cap. 1, 14: *Non longe Latina ſubſequi debent, et*

LXXVII. *Scalae.* *)

Nos ſumus, ad caelum quae tendimus alta petentes,

Concordi fabrica quas unus continet ordo,

Vt ſimul haerentes per nos ſcandatur ad auras.

V. L. et C. *) *Scalae* inſcribunt Pith. et Caſt. *Scala* Per. Sed *Scalae* rectius eſt, quia in aenigm. pluralis numerus adhibetur.

cito pariter ire. Seneca Epiſt. V p. 14: *ſic iſta, quae tam diſſimilia ſunt, pariter incedunt,* i. e coniuncta ſunt, ut idem ante dixit. Mamertinus Genethl. cap. XI: *Ambo ſunt; pariter ſunt: quam iunctim ſedent!* BVN.

LXXVII. 1. *ad caelum quae tendimus)* Virgil. Aen. IV, 445: *quantum uertice ad auras Aetherias tendit.* Lactant. lib. II, 18, 5: *ad ſuperna niti ſemper ac tendere.* BVN.

LXXVII. 2. *Concordi fabrica quas unus)* h. e. Duobus aſſeribus uel perticis, quae gradus impactos continent, ita fabricatis, ut concorditer ſecum aequalitate graduum, et paribus interuallis, conueniant. *geminam arborem* ſcalis tribuit Stat. Theb. X, 841, quarum *concordem fabricam* hoc loco indicari puto

LXXVII. 2. *quas unus continet ordo)* Idem hemiſtichium ſupra occurrebat aen. LXIII, 1

LXXVII. 3. *Vt ſimul haerentes per nos)* Per *haerentes* intelligo ipſos gradus ſcalae, qui aſſeribus uel perticis infixae ſunt uno ordine. Hoc in primis docere poteſt locus in Cicer. Epiſt. ad fam. lib. VI, 7, 8: *Quemadmodum igitur ſcalarum gradus, ſi alios tollas, alios incidas, nonnullos male haerentes relinquas, ruinae periculum ſtruas, non adſcenſum pares.* Poſſunt etiam *haerentes* intelligi ſcalae, quae parieti, arbori, muro applicatae ſunt; quemadmodum Virgil. Aen. II, 442: *Haerent parietibus ſcalae.* Librarii, qui hoc uerſu ſcripſerunt *per nos mittentur*

betur. 1) *Poſſumus ad caelum* B. *ad caelum quae ſcandimus* A. Per. Pith. Caſt. Gloſſa in A ad *ſcandimus* adſcripſit: lege *tendimus. quia ſcandimus* C. *quae tendimus* D. et E. quam lectionem receperunt Heum. et Heyn. 3) *Et ſimul — mittentur* Per. *Vt ſimul — comitentur* Pith. Caſt. *ſcandatur* emendauit Heum. et edidit Heyn. *nitantur* coniicit Bunem. et Heyn.

LXXVIII. *Scopa.* *)

Mundi magna parens, laqueo connexa tenaci,
Iuncta ſolo plano, manibus comprenſa duabus,
Ducor ubique ſequens, et me quoque cuncta ſequuntur.

V. L. et C. *) *Scopa* inſcribunt omnes libri, quamuis *ſcopam* et *ſcalam* ſingulari numero efferri improbet Quinctil. lib. I, cap. 5, 16. 1) *In ſiluis genita et laqueo* B. et C. et Per. et Pith.

tur uel *comitentur*, uidentur *baerentes* de hominibus, qui ſcalis inhaerent ut adſcendant, accepiſſe.

LXXVII. 3. *per nos ſcandatur)* Lego *nitantur*, quod de adſcenſu in ardua ſaepe poni ſolet. Virg. Aen. II, 443: *Haerent parietibus ſcalae, poſteſque ſub ipſos Nituntur gradibus.* Quinctil. lib. I. prooem. 20: *Altius tamen ibunt, qui ad ſumma nitentur, quam qui praeſumta deſperatione, quo uelint, euadendi, protinus circa ima ſubſtiterint.* BVNEM.

LXXVII. 3. *ſcandatur ad auras)* *Aërium iter* ſcalas uocat Stat. Theb. X, 842.

LXXVIII. 1 *Mundi magna parens)* *Mundum* pro munditie dixit, quam ſcopis aſſignat Plautus Stich. II, 2, 23: *Munditias uolo fieri, efferte huc ſcopas.* Atque hinc *emundare* de ſcopis dicitur. Iuuenal. XIV, 67: *uno Semodio ſcobis haec emundat ſeruulus unus;* ita enim legendum puto, non *emendat*, quod in uulgatis eſt. Feſtiua autem ambiguitas eſt in *Mundi magna parens*, cum tam magnifice de re nili loqua-

Pith. *Mundi magna parens*, *laqueo* Caſt. et ſeq. *complexa* B. et C. 2) *Vincta ſolo* D. *comprenſa* A. idque dederunt Heum. et Heyn. ſed *compreſſa* habent priores Per. Pith. Caſt. Caſtalio tamen, ut in notis monet, *comprenſa* libentius ſcribere uoluit. *complexa preſſa duobus* D. 3) *ſequens*, *me quoque* D. *Quoque ſequens ducor*, *ſimul et me cuncta ſequuntur* Per.

LXXIX. *Tintinnabulum.*

Aere rigens curuo patulum componor in orbem;
Mobilis eſt intus linguae crepitantis imago;
Non reſonat poſitus, motus quoque ſaepe reſultat.

V. L. et C. 1) *patulum — in orbem* A. et C. et D. et E. et Pith. *patulo — in orbe* Per. et Caſt. 3) *Nam remouens penitus*

loquatur. Et uidentur librarii, fortaſſe monachi, ea formula offenſi, qua etiam Deus appellari poſſet, illam ſubſtituiſſe, quae duobus in codd. totidemque editionibus apparet: *In ſiluis genita.*

Ibid. 1. *laqueo conn. tenaci*) Ita Virg. Ge. IV, 412: *Tanto, gnate, magis contende tenacia uincla.* BVN.

LXXIX. 2. *linguae crepitantis imago*) Malleolum mobilem, quo tintinnabulum pulſatur, ſimilem eſſe dicit linguae, quae appulſu ſuo ad palatum uocem et ſonum efficit. quod expreſſit Horatius Serm. II, 3, 274: *Quid? cum balba feris annoſo uerba palato.* Ob eam cauſſam uidetur Iuuenalis Sat. VI, 440, mulieris argutam garrulitatem tintinnabulis aſſimilare: *Verborum tanta cadit uis, Tot pariter pelues, tot tintinnabula dicas Pulſari.* Vt hic tintinnabulum linguae, ita Echo *uocis imago* dicitur. Virg. Ge. III, 50.

LXXIX. 2. *linguae crepitantis)* Aera in primis *crepitare* dicuntur. Apud Virgil. Ge. IV, 151, cymbala uocantur *aera crepitantia.* Et de ipſis tintinnabulis Paulinus Natali VI Fel:

nitus C. *motus quoque longe* Caſtalio in codice ſuo habuit, pro eoque legit *motus longeque;* ſed edidit deinceps quod Pithoeus. *Dum gaudu ſubito, mater mea me laniabit* D. *Gaudeo dum ſubito, mater mea me laniauit.* Quod uerſum hunc alieniſſimum duo codices exhibeant, hoc inde factum eſſe Heumannus exiſtimat, quod duo aenigmata eſſent in unum confuſa, adeoque prioris tertius, poſterioris duo priores uerſus periiſſent. Poſterius autem aenigma infra loco ultimo occurrit, *Lagena* inſcriptum, ubi ſic editus eſt uerſus tertius: *Dum cecidi infelix, mater mea me diuiſit.* Nec infeliciter coniecit Heumannus. In editione Perionii et Pithoei aenigma *de Lagena* illud *de Tintinnabulo* proxime ſequitur, ob quam uicinitatem duo haec aenigmata, ſi obſcurius et corruptius ſcripta in aliquo codice fuerunt, facile potuerunt ab imperito librario confundi. Qua confuſione cum titulus *Lagena* periiſſet, hinc alii codices deſcripti, qualis Caſtalionis fuit, toto illo aenigmate caruerunt, et Caſtalio, quum illud a Pithoeo editum legiſſet, ſecunda editione demum caeteris addidit, et ultimo loco poſuit.

LXXX. *Conditum.* *)

Tres olim fuimus, qui nomine iungimur uno;
Ex tribus eſt unus, tres et miſcentur in uno;
Quiſque bonus per ſe, melior, qui continet omnes.

V. L.

Fel: *Vt praeſepia uidit Nuda boum, et nullos dare tintinnabula pulſus, Excuſſa ut ceruice boum crepitare ſolebant.*

LXXIX. 3. *poſitus, motus*) *orbis* e uerſu primo reuocandus. de uoce *reſultat* conf. aen. XI.

LXXX. *) *Conditum)* Ex Apicio lib. I, cap. 1. et 2. apparet, *uinum, mel, piper* tria fuiſſe illa, quae ad *conditum* quodcunque pertinerent. GESN.

LXXX. 1. *Tres olim fuimus)* Ad haec uerba gloſſa antiquiſſimi codicis Anglicani haec adſcripſit: *id eſt, mel et uinum et piper.* HEVM.

LXXX. 3. *Quiſque bonus per ſe*) i. e. ſine reliquis duobus, uel ſine alterius adiumento. Vid. not. ad LIII, 2.

V. L. *) *Conditum* Pith. et Caſt. *De potu ex melle* A. *Conditus potus* B. et C. et Per. qui titulus non diſplicet Heumanno, ob uerſum tertium, ubi *melior* exſtat, non *melius*. 2) *et tres miſcentur* A. et C. et D. et E. *tres et miſcentur* B. *tres commiſcentur* Per. Pith. Caſt. 3) *in ſe* D.

LXXXI. *Acetum ex uino.* *)

Sublatum nihil eſt, nihil eſt extrinſecus auctum;
Nec tamen inuenio, quidquid prius ipſe reliqui:
Quod fuerat, non eſt; coepit, quod non erat, eſſe.

V. L. et C. *) Hic titulus eſt in Caſtal. et uulgatis edd. *Vinum conuerſum in acetum*, in Per. et Pith. 1) *Sublatum eſt mihi nil, et nil extrinſecus* B. 2) *Nec tamen inuenio* B. et Per. *inueni* Pith. et Caſt. *quicquid prius ipſe reliqui* A. et C. et D. et Per. et Pith. *ipſa reliqui* B. *eſſe reliqui* Caſt. Heumannus correxit *quod in iſto uaſe reliqui*. Et hic uerſus in uulgatis omnibus eſt tertius; ſed Heumannus tranſpoſitione facta in ſecundum locum recepit, quod Heynazius ait ſe non poſſe non probare. Et mihi idem uidetur iuſta ex ratione factum. 3) *Quod fueram, non ſum, quod eram, non nunc fore coepi* B. *Quod fueram, non ſum, coepi, quod non erat, eſſe* C. et Per. et Pith. *Quod fuerat, non eſt: coepit, quod non erat, eſſe* Caſt. et rel.

LXXXII. *Malum.* *)

Nomen habens Graecum, contentio magna dearum,

Fraus

LXXXII. *) *Malum*, ſiue pomum, hoc aenigmate deſcribitur per continuas alluſiones ad fabulas poëtarum, quibus malum uel miſſum, uel donatum, uel cuſtoditum interuenit. Quas fabulas item coniunctas pro laudatione mali pulchri adduci uidimus in Claſſe carminum hortenſium huius Tomi, num. V.

Fraus iuuenis pulchri, multarum cura ſororum,
Excidium Troiae, dum bella cruenta peregi.

, V. L. et C. *) *Malum*, μῆλον Per. 1) *Nomen ouis Graece* A. et C. et D. et E et Cam et Per in margine *Eſt mihi nomen ouis* Pith et Per. qui ſubiicit: *Graece. nam* μῆλον *et ouem et malum ſignificat.* Verum cum ex hac ſcriptura oriatur acumen admodum frigidum, et monacho inepte ſedulo, quam auctore poëta, dignius, reiicit eam Heumannus, et retinet, quam Caſtalio cum aliis protulit: *Nomen habens Graecum.* 2) *iuuenis functi* A. et B. et C. et D. et E. et Per. et Pith et Cam. *iuuenis pulchri* Caſt. et recentiores. 3) *quae bella cruenta peregi* Per. et Pith *dum bella* Caſt. quem ſecutus eſt Heyn. ſed Heumannus reſcripſit *cui bella cruenta paraui.* Reuſnerus ad uerſum tertium annotauit: Pro extremo uerſu alias legitur: *Hoc uolo, ne breuiter mihi ſyllaba prima legatur.* Atque hunc etiam pro tertio uerſu ponit Cam. et *Hoc uolo, ne breuior mihi* cod D et E. Plane autem ut quartum uerſum tribus adiungit cod. A.

LXXXIII.

V. D. et E. pag. 190. ſeqq. ubi conferendae ſunt annotatt. noſtrae.

LXXXII. 1 *Nomen habens Graecum)* Vt e φήμη fit *fama*, ſic e μῆλον *malum*, e μήτηρ *mater*. Scilicet Dores pariter ac Aeoles η in α mutare ſolebant. Vid. Heupelius *de dialectis Graecis*, *Can.* 257. *et* 340. HEVM.

LXXXII. 1. *contentio magna dearum)* i. e. cauſſa fui magnae contentionis inter Deas tres, Iunonem, Palladem et Venerem, de pulchritudine ortae, quum pomum aureum, inſcriptum *pulcherrimae*, ab Eride proiectum in medium conuiuium eſſet.

LXXXII. 2. *Fraus iuuenis pulchri)* Intelligi poteſt uel Hippomenes, qui Atalantam, quum obiectis tribus aureis malis retardaret, curſu ſuperauit; uel Acontius, qui Cydippen lecto iureiurando, quod pomo in eius ſinum coniecto inſcripſerat, ſe redamare coëgit.

LXXXII. 2. *multarum cura ſororum)* nempe Heſpe-

LXXXIII. *Perna.*

Nobile duco genus magni de gente Catonis.
Vna mihi ſoror eſt, plures licet eſſe putentur.
De fumo facies, ſapientia de mare nata eſt.

V. L. 3) *deque mari ſapor inhaeſit* B. *de mari mihi ſapor inhaeſit* C. *mihi de mare guſtus inhaeſit* Per. et Pith. Reuſnerus ſubnotauit: Poſtremus uerſus alias ita legitur: *De fumo facies, ſapientia per mare parta eſt.* quam lectionem paullo meliorem reddidit Caſtal: *ſapientia de mare nata eſt.*

LXXXIV.

ſperidum, quae mala aurea in hortis ſuis ad Oceanum ſeruabant, ab Hercule demum ablata.

LXXXII. 3. *Excidium Troiae)* Cauſſa excidii Troiae pomum Eridis, Veneri a Paride adiudicatum, qui, accepta pro praemio iudicii ſui Helena, Graecos in bellum et excidium Troianum concitauit.

LXXXII. 3. *dum bella eruenta peregi*) i. e. poſtquam bellum multo ſanguine fuſo confeci, cuius finis ipſum excidium Troiae fuit.

LXXXIII. 1. *de gente Catonis*) Alludit ad familiam M. Porcii Catonis, de qua diſputat copioſe Gellius N. A. lib. XIII, c. 19. Vti enim Roma uetus Brutos, Beſtias, Verres, Apros, Aſinios, Catulos, Caninios habuit, ſic et Porcios. HEVM.

LXXXIII. 2. *Vna mihi ſoror eſt*) Scilicet altera eiuſdem porci perna, quaſi germana; *plures licet eſſe putentur*, et poſſint pernae omnes haberi pro ſororibus. Supra aen. LXXVI, 1. rotas pariter iunctas et currentes uocabat ſorores.

LXXXIII. 3. *De fumo facies*) Horat. Serm. II, 2, 117: *fumoſae cum pede pernae.*

LXXXIII. 3. *ſapientia de mare n. e.*) Reſpicit ſalem marinum. Quod enim ſapit perna, de ſale habet. Sic uice uerſa *ſalis mica* dicitur de ſapientia. GESN. *mare* eſt ablatiuus

LXXXIV. *Malleus.*

Non ego de toto mihi corpore uindico uires,
Sed capitis pugna nulli certare recuſo.
Grande mihi caput eſt, totum quoque pondus in illo.

V. L. 1) *uindito corpore* A. quod melius uiſum Heum. aures ſuas eruditas teſtanti. et ſic Bunem. et Heynas. 2) *At capitis* Per. et Reuſn. *Pugnum* D. niſi hoc ſphalma typogr. eſt in Heum. pro *pugnam*. 3) *Grande tamen* A. D. et E. male. nullus enim hic eſt aduerſatiuae locus. *totum qu. corpus* C. et Caſt. quod probarunt Heum. Bunem. et Heyn. Sed ita ſenſus exiſtit uerſui 1. contrarius, ubi ſatis clare amplius ſibi corpus eſſe dicit, quam quod capite definiatur. Vide not. noſtram. *Pondus in ipſo* Per. et Reuſn. *corpus in ipſo eſt* C. *pondus in illo eſt* Pith. *in illo* P. Caſt. Heum. Bünem. Heyn.

LXXXV.

tiuus antiquus pro *mari*, quo poëtas meliores etiam ſubinde uſos eſſe, Heumannus tribus locis Ouidii probat. Et nos idem notauimus ad fragm. III. Varronis Atac. Tom. V. P. M. p. 1405.

LXXXIV. 1. *de toto mihi corp. uind. uir.)* Vires, quibus ago, non a toto corpore meo habeo, ſed tantum a capite.

LXXXIV. 2. *pugna nulli certare*) Pro *certare cum nullo*. Graeciſmus haud ignotus. Catull. Carm. LXII, 64: *noli pugnare duobus*. Propert. I, 7, 3: *primo contendis Homero.* Virg. Ecl. V, 8: *ſolus tibi certet Amyntas*. Manil. V, 511: *Aurea Phoebeis certantia lumina flammis*. BVN. Vid. aen. LXXIV, 2.

LXXXIV. 3. *Grande mihi caput eſt)* Idem hemiſtichium adfuit aen. XL, 1.

LXXXIV. 3. *totum quoque pondus in illo) Pondus* hoc loco idem, quod u. 1. *uires* dixerat, quas ut ibi non toti corpori tribuit, ſed capiti, ita hic *pondus totum* ei ineſſe dicit. Et *pondus* fabrilibus malleis praecipue tribuitur. Lucilius

LXXXV. *Piſtillus.* *).

Contero cuncta ſimul uirtutis robore magno.
Vna mihi ceruix, capitum ſed forma duorum.
Pro pedibus caput eſt: nam caetera corporis abſunt.

V. L. et. C. *) *Piſtillum* C. Nullum titulum habent et ἄδηλοι inſcribunt Per. et Reuſn. 2) *mihi eſt* A. *Capitum ſed ſ aliorum* Per. et Reuſn. Scriptura non contemnenda pro, capita ſunt oppoſita, quaeque facilius corrumpi potuit in planiorem lectionem *duorum*, quam haec in illam. *Alius* et *alter* paſſim eſt diuerſus, contrarius, oppoſitus. Vide Cortium ad Cicer. Ep. ad Diu. II, 2, 4. Sed fortaſſe *aliorum* licentia ſequioris aetatis hic ſcriptum eſt pro *alliorum*, ut ſententia ſit: *capitum meorum forma ſimilis eſt capitibus alliorum.* Sic *alium* pro *allium* in inſcript. aenigm. 92, ubi uide uar. lectt. et *milia* pro *millia*. Ceparum et alliorum formae ſimilem eſſe capitis piſtilli, uteriſſimum eſt. Allii caput dixit Perſius Sat. V, 188: *ſi non Praedilum ter mane caput guſtaueris alli*, et σκορόδου κεφαλὴν Ariſtophanes Veſp. 679. 3) *caetera corporis abſunt* de coniectura ſua, quam confirmauit B.

cilius Aetn. u. 39, de Cyclopibus: *Cum ſuper incudem numeroſa in uerbera fortes, Horrendum magno quaterent ſub pondere fulmen.*

LXXXV. 1 *uirtutis robore magno*) magna ui. Quinctil de cauſ. corr. eloq. cap. 26, 8: *Virium robore multum caeteros ſuperat*. Curtius IX, 7, 16: *Pugil ob eximiam uirtutem uirium regi pernotus et carus*. HEVM

LXXXV. 2. *Vna mihi ceruix)* Piſtillo ſunt duo capita, uel duo extrema rotunda, forma capitum: una ceruix, nempe pars poſt utrumque caput continuata, qua eſt manubrium.

LXXXV. 3. *Pro pedibus caput eſt*) Alterum capitum, quo tunditur, pro pede eſt, quia hoc inſtat et inſultat rebus conterendis. Hinc *ire* dicitur piſtillus auctori Moreti, u. 111: *Sed grauior lentos ibat piſtillus in orbes*.

LXXXV. 3. *caetera corporis*) i. e. caeterae partes cor-

B. repoſuit Heum. et ſeruarunt Bünem. et Heyn. Vulgo legebatur *nam caetera corpora non ſunt*, dure et obſcure, pro *caeterum corpus* uel *caeteras corporis partes*, niſi *corpora* deprauatum ex *corpore*, quod pro *corpori* uel *in corpore* dictum.

LXXXVI. *Strigilis.* *)

Rubida, curua, capax, alienis humida guttis,
Luminibus falſis auri mentita colorem,
Dedita ſudori, modico ſuccumbo labori.

V. L.

corporis. Ouid. Met. VI, 713: *Caetera qui matris, pennas genitoris haberent.* Idem Her. VI, 124: *Fallere non poſſunt: caetera patris habent.* BVN.

LXXXVI. *) *Strigilis* erat inſtrumentum balneare, a ſtringendo dictum, quia eo corporis ſordes et ſudores deſtringebant. Formam eius Pignorius de ſeruis pag. 40, ſic deſcribit uerbis Apuleii in Floridis: (pag. 346. ed. Elm.) *iuxtaque honeſtam ſtrigileculam recta faſtigiatione, clauſulae, flexa tubulatione ligulae; ut et ipſa in manu capulo moraretur, et ſudor ex ea riuulo laberetur.* Typum uel figuram ſtrigilis eodem loco exhibuit Pignorius, ut et Hieron. Mercurialis Art. gymn. lib. I, cap. 8.

1. *Rubida* erat ſtrigilis, uel coloris rubidi, quia ex aere uel orichalco fabricata: *curua*, ut facile applicaret ſe et complecteretur corpus detergendum; unde Martialis XIV, 51: *curuo deſtringere ferro*: denique *capax*, h. e. apta ad excipiendos ſudores, caua et tubulata. *alienis humida guttis*, nempe hominis ſudore, non ſuo, madida.

LXXXVI. 2. *Luminibus falſis*) i. e. ſplendore falſo, quo ſtrigilis, ab igne balnei et lucernarum lumine relucens, ita nitet, ut aureum colorem uel ſplendorem mentiri uideatur. Splendor hic *falſus* eſt, quia non naturalis et proprius, ſed aliunde ad-

V. L. et C. *) Bünem. inſcribit *Striſilis* ſublicitque uncis incluſum [*Strigelis*]. Quae uocabula unde ſint et a quonam uſurpata, non habeo dicere. In cod. Caſtal. inſcriptio deſiderabatur. 1) Seruaui codicum ſcripturam *Rubida*, inuito licet metro. hanc enim ſibi licentiam ſumſit aetas recentior, et contra Prudentius *rubiginem* dixit prima breui. Conieci tamen *Vuida*, cui gemina ſunt ſequentia *alienis humida guttis*. *Rubea* B. et C. In A. gloſſa addidit: *lege Rubea*, quod non aptius metro. *Rupea* P. Per Reuſn Pith idque probat Caſtal. neſcio qua mente, quoue ſignificatu dictum exiſtimans: nauci enim eſt illa uox et mihi quidem inaudita. Deprauata haec ſcriptura uidetur ex *Rubea*, idque falſo effictum ex *Ruſeo*, ut uerum fortaſſe ſit *Ruſeo curua*, qua ratione et metro conſulitur. Caſtal. coniecit etiam *Roſcida*. 2) *Numinibus falſis* E. mendoſe. *aureo ſimulata metallo* B. *auri ſimilata metallo* C. *auri ſimulata metallo* Per. et Reuſn.

LXXXVII.

ueniens. Vid. aen XXIII, 3. Meminiſſe debemus ſtrigilum uſum fuiſſe in balneis, eaque multo igne et lucernis illuſtrata fuiſſe. Vide iconem balinei uel lauacri ab Hier. Mercuriali propoſitam, Art. gymn. lib. I, cap. 10 p. 29

LXXXVI. 2. *auri mentita colorem)* Virgil. Ecl. IV, 42: *uarios diſcet mentiri lana colores.* HEVM. *Auro* in primis lumen et ſplendor comparatur. Virg Aen. VI, 204: *Diſcolor unde auri per ramos aura refulſit.* Hinc Martiali XIV, 61, *laterna* dicitur *clauſis aurea flammis.* et *aurea ſidera* apud poëtas paſſim.

LXXXVI. 3. *modico ſuccumbo labori)* Hoc eſt, modico labore ſtringendi et detergendi opus eſt, ut ſudore affluam. Proprie *ſuccumbere labori* dicuntur homines, qui defatigantur ad ſudorem uſque. Hic ſenſu ambiguo ponitur phraſis iſta, ut etiam in ſtrigilem conueniat. Vbi *labor* intelligitur, non qui defatigationem et ſudorem creat, ſed qui ſudori detergendo impenditur, et qui modicus eſt. Huic *ſuccumbere* ſtrigilis dicitur, quando ſupponitur et applicatur corpori, ad ſudorem excipiendum.

LXXXVII. *Balneum.*

Per totas aedes innoxius introit ignis:
Eſt calor in medio magnus, quem nemo ueretur.
Non eſt nuda domus, ſed nudus conuenit hoſpes.

V. L. et C. 1) *Per totas ſedes* B. et D. 2) *quem nemo ueretur* omnes libri ſcripti et excuſi. Eius loco Heumannus ſub-

LXXXVII. 1. *Per totas aedes*) Per *aedes* intelligit cellam balnei, in primis ſudatorium, uel Laconicum, uti fit in his uerſibus Statii, qui plane, ut noſter, deſcribit, Silu. I, 5, 59: *ubi languidus ignis inerrat Aedibus, et tenuem uoluunt hypocauſta uaporem.*

LXXXVII. 1. *Per tot. aed. innox. introit ignis)* Haec uerba Apollonius, loco in V. L. indicato, ſic explicat: *balneum, ubi hinc inde flammae per tabulas ſurgunt.* recte omnino; ſed pro *tabulas* legendum eſt *tubulos.* Nam balnea ueterum ita calefiebant, ut ignes pauimento ſubiecti per tubos uel canales parietibus circum inſertos calorem in totam cellam diffunderent. Sic deſcribit Seneca Epiſt XC: *Quaedam noſtra demum memoria prodiiſſe ſcimus: ut ſuſpenſuras balneorum, et impreſſos parietibus tubos, per quos circumfunderetur calor, qui ima ſimul et ſumma foueret aequaliter.* Hoc eſt, quod dicit noſter, *per totas aedes introit ignis.* Deſcripſit eiuſmodi ſudatorium et iconem eius dedit Io. Rhodius ad Scrib. Larg pag. 103 ſeq.

LXXXVII. 2. *Eſt calor in medio magnus)* Non hic cogitandum de foco uel igne in medio poſito, uti apud Virg. Ge. II, 528. ſed ſolus intelligitur uapor, qui undique circumfuſus etiam medium complet. uti deſcribit Auſonius Moſ u. 338 ſeq: *feruenti cum Mulciber hauſtus operto Voluit anhelatas tectoria per caua flammas, Incluſum glomerans aeſtu exſpirante uaporem.*

LXXXVII. 3. *Non eſt nuda domus)* Vel, quia

 non

ſubſtituit *cui nemo ferendo*, male omnino, quo ſenſus auctori plane alienus affingitur, qui cum dixiſſet, ignem per totas aedes introire, hoc admirabile addere uolebat, neminem tamen illum uereri uel cauere, ſed potius cupere, eoque uti uelle. Auctor hiſtoriae Apollonii Tyrii, qui hoc aenigma recitat pag. 700. ed. Velſ. pro iis uerbis habet *quem nemo remouit.* 3) *nudus ſed conuenit hoſpes* Idem auctor. qui deinde quartum uerſum aenigmati adiungit: *Si luctum ponas, inſons intrabis in ignes.*

LXXXVIII. *Teſſera.*

Dedita ſum ſemper uoto, non certa futuri.
Iactor in ancipites uaria uertigine caſus.
Nunc ego moeſta malis, nunc rebus laeta ſecundis.

V. L.

non ſine ueſtibus eſt: multae enim in apodyterio ſunt depoſitae eorum, qui nudi balneum ingrediuntur; uel, quia non uacua eſt ſupellectile: nam habet inſtrumenta et utenſilia balnei ſuſpenſa, ſtrigiles, ampullas olei et unguenti, lintea ad detergendum, lucernas, lauacra, urceos.

LXXXVII. 3. *nudus conu. hoſpes)* *Domum* et *hoſpitem* ſimiliter coniungit auctor aen. XI, 2: *Ipſa domus reſonat, tacitus ſed non ſonat hoſpes.*

LXXXVIII. 1. *Dedita ſum ſemper uoto)* In alea et luſu teſſerarum non arti, ſed tantum fortunae et uoto locus eſt. Pariter Martialis, XIV, 16, de turricula, per quam rotatas teſſeras emittebant, fraudis euitandae cauſſa: *Quae ſcit compoſitos manus improba mittere talos, Si per me miſit, nil niſi uota facit.* Et huc alludit Seneca Epiſt. 117. p. 581: *ſubibo huius uoti aleam.*

LXXXVIII. 2. *Iactor)* Conſuetum de teſſera uerbum. Ouid. A. A. II, 203: *Seu ludet numeroſque manu iactabit eburna, Tu male iactato, tu male iacta dato.* Idem A. A. III, 353:

V. L. 1) *ſemper fato* A. et D. *uoto ſemper* Per. *certa futuro* Per. Pith. Caſt. *futuri* bene correxit Heum. 3) *Nunc ego — nunc rebus* B. et Per. *Non — non* Pith. et Caſt.

LXXXIX. *Pecunia.*

Terra fui primo, latebris abſcondita terrae;
Nunc aliud regnum flammae nomenque dederunt;
Nec iam terra uocor, licet ex me terra paretur.

V. L. 1) *fui primum* B. et Per. et Pith. *primo* Caſt. *abſcondita terras* A. et D. et F. *abſcondita diris* Per. et Pith. *duris*

353: *talorum ducere iactus Vt ſciat, et uires, teſſera miſſa, tuas.* BVN.

LXXXVIII. 2. *uaria uertigine*) ita ut inter iactandum uaria conuerſione ſubſiliam. Similiter Anthol. Burm lib. II, ep. 78. de tabula: *Contorquet uarios alternans teſſera miſſus.*

LXXXIX. 1. *Terra fui primo*) *Terra* ſubinde uocatur metallum, i. e. terra ſemen metalli habens, priuſquam excoquitur. Lucilius Aetn. u. 269: *Quaeritur argenti ſemen, nunc aurea uena, Torquentur flamma terrae, ferroque domantur* Hoc loco auctor *terram* ambigue dixit, ut etiam regio, ager, intelligi poſſit, cui uerſu ſecundo reſpondeat *regnum.*

Ibid. *latebris abſcondita terrae*) Auienus D. O. u. 1313: *Pars ſubit abrupti ſola ceſpitis, aurea ut illis Terrarum in latebris excludant caute metalla*

LXXXIX. 2. *Nunc aliud regnum fl. nom. ded.*) Nunc poſtquam flammis excocta ſum, pro terra regnum accepi nomenque aliud, nempe pecuniae. Elegantem lectionem *aliud regnum*, licet ab unico Perionii codice ſeruatam, merito uindico et reſtituo, cuius acumen non intelligentes librarii *pretium* ſubſtituerunt pro interpretamento. Sane apte et argute, quae prius terra fuit, dici-

duris Caſt. 2) *aliud regnum* Per. quae lectio praeferenda uidetur uulgatae *pretium*. uid. not. *dederunt* A. et Per. *dedere* Caſt. et uulg.

XC. *Mulier geminos pariens.* *)

Plus ego ſuſtinui, quam corpus debuit unum.
Tres animas habui, quas omnes intus habebam;
Diſceſſere duae, ſed tertia paene ſecuta eſt.

V. L. *) *Mulier gemellipara quae geminos parit* Per. Reuſn. *Mulier quae geminos parit* Per. 2. et Pith. *Mulier geminos pariens* Caſt. et ſeq. 3) *ſed tertia bella peregit* Per. mira lectio.

XCI.

dicitur regnum cum nouo nomine accipere, quae *regina Pecunia* uocatur ab Horatio, Epiſt. I, 6, 37. Nam et *regnum* pro terra uel agro poſſeſſo dicitur, ut in hoc Virgilii, Ecl. I, 70: *Poſt aliquot, mea regna uidens* caet. Tum etiam pro iure, ui et poteſtate in rebus ponitur. Ouid. Met. XIV, 20: *Siue aliquid regni eſt in carmine.* Idem Faſt. V, 261: *Forſitan in teneris tantum mea regna coronis Eſſe putes.*

LXXXIX. 3. *ex me terra paretur*) Id eſt, agri emantur nummis. Sic Senecae Epiſt. 5, *res non magno parabiles* uocantur, quae emi poſſunt leui pretio. HEVM. Vid. infra XCII, 3.

XC. 2. *Tres animas habui*) *Animae* pro animantibus et eorum uita. Ouid. Faſt. IV, 666, de forda boue immolanda: *Det ſacris animas una necata duas.* Seuerus Sanct. in Carm. buc. u. 63: *Vidi animas duas Vno in corpore perditas.*

XC. 3. *Diſceſſere duae*) Gemini infantes partu editi. Luditur uocibus *diſcedere* et *anima*. Nam alias *diſcedere anima* dicitur eorum, qui expirant, ut hi *animam dimittere* Martial. I, 79, 8. Ouid. Met. XI, 788: *animae miſera de ſede uolenti Exire.* Similiter Virgil. Aen. IV, 385:

XCI. *Miles podagricus.* *)

Bellipotens olim, ſaeuis metuendus in armis,
Quinque pedes habui, quos unquam nemo negauit;
Nunc mihi uix duo ſunt: inopem me copia fecit.

V. L. et C. *) *De milite* A. *Miles* B. et C. et Per. *Miles podagricus* D. et Caſt. *Eques podagricus* Pith. 2) *Sex pedes* A.

385: *Et quum frigida mors anima ſeduxerit artus.* Supra aen. LXIV, 3; *ſagitta diſcedens*, i. e. euolans.

XC. 3. *paene ſecuta eſt*) nempe anima matris ſuper partus doloribus paene diſceſſit a corpore, ſeu extincta eſt.

XCI. 1. *Bellipotens olim*) Feſtiue auctor militem gregarium et debilem magnifico nomine *Bellipotentis*, quo ipſe Mars inſignitur apud Virg. Aen. XI, 8, ornat, quomodo *Strategus* nominari apud Plautum ſolet, et ab auctore Moreti u. 60. pauper agelli cultor, diurnum ſibi uictum parans, *prouidus Heros.*

XCI. 2. *Quinque pedes habui*) Ludit in ambiguo uerbo *quinque pedum*, quod ad menſuram pertinet, et *duûm pedum*, quos podagra debilitabat. CAST. Scilicet iuſta militum ſtatura apud Romanos erat quinque pedum et ſupra. Vegetius de re mil. lib. I, cap. 5: *Proceritatem tironum ad incommam ſcio ſemper exactam, ita, ut ſenos pedes, uel certe quinos et denas uncias habentes probarentur.* Bünemannus praeterea excitat locum e Doſithei Magiſtri libr. III, ſiue Hadriani Imp. ſententiis, quas Goldaſtus cum notis edidit Geneu. 1601, et repetiit Fabricius, Bibl. Gr. Vol. XII. p. 516. Ibi pag. 12. Gold. narratur, quendam militare cupientem quaerenti Hadriano ποῖον μῆκος ἔχεις reſpondiſſe πέντε πόδας καὶ ἡμισύ. Goldaſtus ad eum locum etiam aenigmatis Sympoſii ſub lemmate *Miles podagricus* meminit, idque ait nec Petr. Pi-

A. et B. et C. *Sexque pedes* Per. et Pith. Sic ſcripſerunt, uel corruperunt potius, librarii, qui putarent *equitem* innui, qui connumeratis equi ſui pedibus ſex pedes habet. Sed rectius *quinque pedes* dederunt D. et Caſt. qui *Militem podagricum* inſcribunt. *quos nunquam* A. *quos nemo negauit* B. *quos unquam* C. *quos nunquam nemo negaret* Per. *quos nunquam nemo negauit* Pith. Caſt. et uulg. Heumannus correxit: *quod quamquam nemo negauit, Nunc mihi uix duo ſunt.* Sed Heynazius lectionem codicis Anglic. tertii, quocum et alii quodammodo conſpirant, recepit: *quos unquam nemo negauit*, uulgatam Caſtalionis, affirmans, offendere ob duplicem negationem, non affirmantem, ſed negantem. Hunc ipſe ſecutus ſum. 3) *copia reddit* B. et Per.

XCII. *Luſcus allium uendens.* *)

Cernere iam fas eſt, quod uix tibi credere fas eſt.
Vnus ineſt oculus, capitum ſed milia multa.

Qui,

Pithoeum, nec Ioſ. Caſtalionem intellexiſſe.

XCI. 3. *Inopem me copia fecit.*) Aperte imitatur Ouidium, Met. III, 466, ubi Narciſſus, ſui ipſius in fonte captus amore, inquit: *Quod cupio mecum eſt: inopem me copia fecit.* Prout hic umbrae ſuae copia et facultate inops erat amatae formae, ita inops et indigus pedum factus erat miles ipſa pedum podagra diſtortorum copia et tumore. Seneca de Ira lib. I, c. 16. p. 37. Gron: *nec corporibus copia uitioſi tumoris intenſis, morbus incrementum eſt, ſed peſtilens abundantia.* Noſtri Sympoſii Strategus, ut Plauti uerbo utar, paullo aliter explicat. Vtrumque certe uerum, BVN. Hic igitur *copiam* accipit de humoris uitioſi affluentia in podagra, quae debilitatem pedum efficit. Mihi auctor, mera uerborum Ouidii accommodatione, copiam exterius aduenientem innuere uidetur, nempe uini et ciborum copioſius ingeſtorum intemperantiam, quam parentem podagrae eſſe ſatis conſtat.

XCII. 2. *capitum ſed milia multa)* Per *capita*, niſi titu-

Qui, quod habet, uendit, quod non habet, unde parabit?

V. L. *) *Luſcus alios uendens* B. et. Per. *Luctum alium tenens* C. *Luſcus alium uendens* Pith. *Luſcus* Caſt. Walch. et al. qui titulus imperfectus eſt 1) *Cerne, licet, propius, quod* Per. *Cernere iam fas eſt, quod* Pith. et Caſt. 2) *Vnus enim eſt* A. *capitis* Per. 3) *Quae quod habet* A. *Qui, quod habet* D. et Per. et Pith. *Quotquot habet* B. *Quid quod habet* C. *Quidquid habet* Caſt. Walch. et al.

XCIII. *Funambulus.* *)

Inter luciferum caelum terraſque iacentes

Aëra

titulus moneret allia ſignificari, poterant et alia herbarum, quae a poëtis et rei ruſticae ſcriptoribus laudantur, capita intelligi, ut papauerum, et cognati generis, porri et ceparum, quae in caput nutriuntur, quarumque in deſcriptione ſaepius capitum meminit Plinius lib. XIX, cap. 6. S. 32, 33, 34; ſiquidem in primis *capitatum porrum*, ut Columellae XI, 3, 30, et Pallad. Febr. 24, 11, celebratur; unde auctor Moreti u. 74, *capiti nomen debentia porra* dixit. Sed hoc loco allium praecipue ſignificari, *capitum milia multa* indicant, quia caput allii multis cohaerentibus bulbis uel nucleis compactum et coagmentatum eſt, ut multa, pro uno, capita habere uideatur. Vid. Plin. l. c. ſect. 34.

XCII. 3. *Qui, quod habet, uendit)* h. e. Qui capita uendit, quae habet, unde ille oculum, partem capitis, quam non habet, parabit? HEYN.

XCIII. *) De Funambulo et petauriſta uariae extant deſcriptiones Manilii, V, 650 ſeqq. Martialis II, 86. Iuuenalis XIV, 266. 272. Claudiani de Conſ. Mall. 322. Prudentii Hamartig 367. Anthol. Lat. Burm. III, ep. 179. quae cum noſtro aenigm. collatae illi lucem affundent.

XCIII.

Aëra per medium docta meat arte uiator;
Semita ſed breuis eſt, pedibus nec ſufficit ipſis.

V. L. 1) *luciſluum* A. *luciſicum* B. et C. et D. et Per. Gloſſa tamen in B. adſcripſit *luciferum*, quod etiam habent Pith. et Caſt. 2) *docta meat* A. et D. et E. et Per. et Pith. *docte* C. *doctus* Caſt.

XCIV.

XCIII. 1. *terraſque iacentes*) expreſſiſſe uidetur e Virgilio, Aen. I, 224: *Deſpiciens mare ueliuolum terraſque iacentes*, i. e inferius poſitas. Seneca *iacens* oppoſuit *edito* Epiſt. 51. pr: *Cum plurima loca euomant ignem, non tantum edita, quod crebrius euenit, quia ignis in altiſſimum effertur, ſed etiam iacentia* BVN.

XCIII. 2. *Aëra per medium)* Prudentius l. c. *per aërium pendens audacia funem*. Manilius: *Et caeli meditatus iter.*

XCIII. 2. *docta meat arte uiator)* Sic *doctum* et *aërium uiatorem* appellat funambulum epigramma Anthologiae cit: *Stuppea ſuppoſitis tenduntur uir.cula lignis, Quae fido adſcendit docta iuuenta gradu; Quae ſuper aërius protendit crura uiator.*

XCIII. 3. *Semita ſed breuis eſt*) *Tenues ſine limite greſſus* uocat Manilius l. c. *graciles uias* Martialis, *gracilem rudentem* epigr. u. 6. Et *ſemitam* proprie eſſe anguſtam, et tenuem, diſtinctam a uia, probant uiri docti ad Phaedr. lib. III, Prolog. u. 38.

XCIII. 3. *pedibus nec ſufficit ipſis)* h. e. Semita illa, qua incedit funambulus, nempe funis, tam anguſta eſt, ut plantam pedum non capiat. Similiter Plinius Paneg. cap. 22, de hominibus loquens, qui in aedium tectis haerentes ſpectarent, locum eos occupaſſe dicit, qui *non niſi ſuſpenſum et inſtabile ueſtigium caperet*, h. e. qui ita anguſtus eſſet, ut non totam pedis plantam, ſed ut digitos ſolos, uel calcem caperet.

XCIV. *Vmbra.* *)

Inſidias nullas uereor de fraude latenti;
Nam Deus attribuit nobis haec munera formae,
Quod me nemo mouet, niſi qui prius ipſe mouetur.

V. L. et C. *) *Echo* inſcribit E. *Echo de umbra* C. 1) *latenti* A. et B. et C. et D. et Per *lacerti* E. *latentis* Pith. *latentes* Caſt et uulg. *latenti* aſſumſerunt Heum. et Heyn. 2) *nobis haec munera* A. et B. et C. et D. et E. et Per et Pith. *huius mihi munera* Caſt. *talis mihi munera* fabricauit Heum. quod ſcripturam codicum Mſſ. *nobis* pro *mihi* corruptam putaret. Contra Heynazius conſtantem lectionem codicum reiicere ſibi religioni duxit, additque, quod hic *Vmbra* de ſe in plurali loquatur, et mox pergat in ſingulari, id non infrequens eſſe. In quo recte iudicat. Vide principium Cynegetici Nemeſ: *ſecuri proelia ruris Pandimus: Aonio iam nunc mihi pectus ab veſtro Aeſtuat* caet.

XCV.

XCIV. *) Quod in uulgatis editionibus ſub numero XCIV. legitur aenigma *de numero octonario*, ob rationes in prooemio adductas ultimum in locum reiectum eſt, quo ante Pithoeus collocauerat.

XCIV. 1. *uereor de fraude lat.)* Dicunt Latini *uereri de aliquo.* Cic. de Sen. c. 6: *De qua* (Carthagine) *uereri non ante deſinam, quam illam exciſam cognouero.* Virgil. Aen IX, 207: *Equidem de te nil tale uerebar.* Phaedrus lib I, fab. 25: *de dolo noli uereri.* Simili ratione dixit Cicero lib. V. ad fam. ep. 6: *a me inſidias metuunt.* BVN.

XCIV. 3. *Quod me nemo mouet)* quod a nemine moueri et impelli poſſum, niſi qui antea motu ſe prodiderit. HEYN. Ouid. Met. III, 434: *Iſta repercuſſae, quam cernis, imaginis umbra eſt Nil habet iſta ſui, tecumque uenitque manetque.*

XCV. *Echo.*

Virgo modeſta nimis legem bene ſeruo pudoris.
Ore procax non ſum, nec ſum temeraria lingua;
Vltro nolo loqui; ſed do reſponſa loquenti.

V. L. 1) *ſacri legem* Per. et Pith. *mod. nimis, legem* Caſt. et uulg. Heumannus comma inter *nimis* et *legem* ſuſtulit, et τὸ *nimis* cum *bene*, non cum *modeſta*, coniungendum putat: 2) *temeraria linguae* D.

XCVI.

XCV. 1. *modeſta nimis*) Iunctum *nimis* cum *bene* mauult Heum. nec male, niſi putes *modeſta nimis* hic coniungi, ut in Lactantio *grata nimis*, de Phoenice u. 88: *Et ſociat myrrhae paſcua grata nimis.* BVN. Sed uitioſam eam lectionem in Phoenice eſſe monui in annotatione ad eum locum. Caeterum *nimis* et *nimium* ſequioris latinitatis ſcriptoribus ſaepe poni pro *ualde*, *perquam*, iam pluribus locis huius collectionis poëtarum obſeruare licuit. Vid. Maxim. El. II, 1. III, 11.

XCV. 2 *Ore procax)* Graeuius Lect. Heſiod. c. XIV. p. 72: Euripidis ἀχάλινον στόμα eſt Taciti *procax lingua.* (Ann. I, 16.) *Procacem* puellam ſimiliter *modeſtae* oppouit Ouid. Am. II, 4, 11 ſeq: *Siue aliqua eſt oculos in ſe deiecta modeſtos, Vror, et inſidiae ſunt pudor ille meae. Siue procax aliqua eſt, capior, quia ruſtica non eſt.* Feſto *procari* eſt poſcere, inde *procaces* meretrices ab *aſſidue poſcendo.* Lactant. lib. V, 19, 30: *Illuc ueniunt ſine delectu adulterae impudicae, lenae procaces, obſcenae meretrices.* BVN.

XCV. 3 *do reſponſa loquenti)* Ouid. Met. III, 357: *Vocalis Nymphe, quae nec reticere loquenti, Nec prior ipſa loqui didicit, reſonabilis Echo.*

XCVI. *Somnus.*

Sponte mea ueniens uarias oſtendo figuras;
Fingo metus uanos nullo diſcrimine uero;
Sed me nemo uidet, niſi qui ſua lumina claudit.

V. L. 2) *metus uanos* A. et B. et C. et Cam. et Per. et Pith. *uarios* Caſt. et uulg. *uero* A. et C. *ueri* B. et Cam. et Per. et Pith. *ueros* Caſt. et uulg. 3) *claudet* D.

XCVII. *Monumentum.*

Nomen habens hominis poſt ultima fata remanſi;

Nomen

XCVI. 1. *Sponte mea ueniens) Venire* de Somno dicere amant poetae. Martial. I, 72: *Et quia nulla uenit, tu mihi Somne, ueni.* Statius Silu V, 4, 16. 19 ad Somnum: *Inde ueni. aut leuiter ſuſpenſo poplite tranſi.*

XCVI. 1. *uarias oſtendo figuras)* Claudian. R. P. III, 124: *Somnia quin etiam uariis infauſta figuris Saepe monent.* Figurarum in ſomniis *artificem* et *ſimulatorem* Morphéa fingit Ouid. Met. XI, 634.

XCVI. 2. *Fingo metus uanos) uanos*, quibus nullum *uerum diſcrimen* uel periculum ſubſit. Tibull III, 4, 7: *Somnia fallaci ludunt temeraria nocte, Et pauidas mentes falſa timere iubent.* et u. 13: *Efficiat uanos noctis Lucina timores.* Ouid. Her. XVI, 342: *Crede mihi, uanos res habet iſta metus.*

XCVI. 3 *Sed me nemo uidet) Somnum uidere* uſitata Latinis formula. Terent. Heaut. III, 1, 82: *Somnum hercle ego hac nocte oculis non uidi meis.* Ouid. Her. XVIII, 27: *His ego ſi uidi mulcentem pectora ſomnum Noctibus* caet. BVN.

XCVII. 1. *Nomen habens hominis)* inſcriptum nomen hominis defuncti. Hinc Propert. II, 1, 82: *Et breue in exiguo marmore nomen ero.* Idem

lib.

Nomen inane manet, ſed dulcis uita profugit,
Vita tamen ſupereſt morti poſt tempora uitae.

V. L. 1) *habens hominum* Per. *fata remanſi* A. et B. et Per. et Pith. *fara remanſi* C. *fata remanens* D. *fata remanſit* E. *poſt ultima fata relinquo* Cauſ. *ultima ſaxa relinquo* Caſt. et uulg. 2) *dulcis uita ubi fugit* B. 3) *poſt uitae tempora longa* B. *poſt morti tempora uitae* C. *ſupereſt morti poſt tempora uitae* Per. Pith. *ſupereſt multis* ex ingenio ſubſtituit Heum.

XCVIII. *Ancora.* *)

Mucro mihi geminus ferro coniungitur unco;

Cum

lib. III, 14, 30: *Non iuuat in media nomen habere uia*, h. e. monumentum ad uiam poſitum.

XCVII. 2. *Nomen inane m.)* quod iam uiuo homine caret, ſine anima et uſu uitae eſt. Laberius in Prologo apud Macrobium: *Sepulcro ſimilis nil niſi nomen retineo.* Pari ratione a Virgilio Aen. VI, 886, et XI, 52, *inane munus*, et *uanum honorem* dici arbitror, qui praeſtatur mortuo, ſed nihil ad uitam eius retinendam ualet. Heynium in ea interpretatione ſequor. Non ſatis apte huc quadrare uidentur *corpus inane* i. e. exanime, et *tumulus inanis*, quae a poëtis frequentata ab Heumanno et Bünem. hoc loco conferuntur.

XCVII. 2. *ſed dulcis uita prof.)* Virg. Aen. VI, 428: *Quos dulcis uitae exsortes.* Horat. C. I, 16, 23: *in dulci iuuenta.*

XCVII. 3. *Vita tamen ſupereſt morti)* Vita tamen aliqua morti ſuperſtes facta eſt, nempe uita nominis, poſt exactam uitam corporis. HEYN.

XCVIII. *) Citat hoc aenigma ſub Sympoſii nomine Cerda ad Virg. Aen. I, u. 169.

XCVIII. 1. *ferro coniungitur unco)* Merito hanc lectionem, quam optimi códices habent, alteri praetulimus *uno*, ſiquidem anco-

Cum uento luctor, cum gurgite pugno profundo;

Scrutor aquas medias, ipſas quoque mordeo terras.

V. L. 1) *ueco* A. et B. et Caſt. *uno* C. et E. et Per. et Pith. 2) *Dum* C. 3) *Scruto* C.

XCIX. *Lagena.* *)

Mater erat tellus; genitor fuit ipſe Prometheus;
Auriculaeque regunt redimitae uentre cauato.
Dum cecidi infelix, mater mea me diuiſit.

V. L.

ancorae extremitas nude uix dici *mucro* poteſt, ſed *mucro uncus*, quemadmodum *mucronem aduncum* hamo tribuebat auctor aen. LIV, 1. Et ſic etiam Virgilius, quem reſpexiſſe uidetur noſter, Aen. I, 173: *feſſas non uincula naues Vlla tenent, unco non alligat ancora morſu.*

XCVIII. 2. *Cum uento luctor)* Propert. IV, 1, 147: *Nunc tua uel mediis puppis luctetur in undis.*

XCVIII. 3. *ipſas quoque mordeo terras)* Saepe etiam in litus ipſius terrae coniicior. Ouid. Her. II, 4: *Litoribus noſtris ancora pacta tua eſt.* *Mordere* ancora dicitur, quia et dentes ei tribuuntur, ut a Veſtritio Spur. III, 6, et Virg. Aen. VI, 3: *tum dente tenaci Ancora fundabat naues.*

XCIX. 1. *Mater erat tellus)* Quia e terra eſt creta uel argilla, e qua formantur ſigulina. Columella Hort. u. 59: *Terra Prometheae genetrix fuit altera cretae.*

XCIX. 1. *genitor fuit ipſe Prometheus)* Qui primus hominem et luto finxiſſe dicitur, *auctor uulgi fictilis* a Phaedro IV, 14, appellatus, ille iure pro inuentore artis figulinae, atque adeo lagenae, habetur. Propert. III, 3, 29: *O prima infelix fingenti ter-*

V. L. et C. *) De ordine et numero, quo hoc aenigma collocatum a Caſtalione eſt, dixi in V. L. ad aen. LXXIX. *La-* *gena* inſcribunt omnes editi, antiquiores et recentes. *De olla* A. qui titulus uetuſtiſſimi codicis praeplacuit Heumanno, ut poneret *Olla*; eumque ſecutus eſt Heyn. Ego uero, cur ob unius differentiam caeterorum omnium conſenſum ſpernerem, cauſſam non uidi. Et genuinum hunc eſſe titulum, perſuadere poteſt Iuuenalis, XII, 60, qui *uentrem* lagenae tribuit, ut noſter. 2) *Auriculas redimita ueho cum uentre* B. *Auriculaeque regunt, redimitae uentre cauato* Per. et Pith. rectius hic fortaſſe ſcribas *redimitam*, ſc. lagenam. 3) *Dum miſera cecidi* A. et B. *mater mea meque diuiſit* A. *mater mea poſt diu uixit* B. *infelix, mater mea me diuiſit* Per. *mater mea me ante diuiſit* Pith. et Caſt. cum uulg. Haec lectio uulgata cum uitium metri admit-tat

terra Prometheo. Pro nobili aliquo figulo, maioris cuiuſdam operis opifice, Prometheus dicitur apud Iuuen. IV, 133: *Debetur magnus patinae ſubituſque Prometheus.*

XCIX. 2. *Auriculaeque regunt)* Intelliguntur duae anſae lagenae, quas et Graeci ὦτα uocant. Hae anſae *regunt* ollam, h. e. apprehenſae faciunt, ut regi, tolli, geſtari poſſit. Inde *diota* Horatii C. I, 9, 8, eſt uas teſtaceum, duabus anſis inſtructum. Nec alia ratio nominis *amphorae* eſt. Graecis enim ἀμφορεὺς uocatur, et deſcribitur ἀγγεῖον ἀμφοτέρωθεν φερόμενον.

XCIX. 2. *redimitae uentre cauato*) Durius et inſolentius uidetur, auricu-las *redimitas* dici *uentre cauato.* aptius fortaſſe au-ctor *redimitam* dixerit ipſam lagenam. Et fere praetulerim lectionem codicis Anglic. ſecundi: *Auriculas redimita uebo cum uentre cauato. uebo* i. e. gero. Vid. not. ad Peru. Ven. 30. Apud Auienum O. M. 348 occurrit *ſpecies caui Teretiſque uiſu urcei.*

XCIX. 3. *mater mea me diuiſit)* Recte lagena, dum frangitur, *diuidi* dicitur. Nam et apud Virgilium Aen. II, 234, extat *Diuidimus muros*, id eſt, perfringimus. HEVM. Hoc plane ſenſu Veſtritius Spur. Od. I, 16: *Aeſtas quem decies ſeptima diuidit*, i. e. affligit, frangit, debilitat. Vid. not. ad eum loc.

tat in *diuiſit*, Heumannus intelligens uerſum ſpondaicum eſſe, eiecto *ante* ſcribendum putauit, ut Peſionius habet, *mater mea me diuiſit.* Idem ſentit Heyn. In Pithoeanae editionis exemplari meo docta manus uerſum tertium, neſcio, ex codice aliquo, an ex ingenio, ſic refictum adſcripſit: *Dumque cado infelix, mater me antiqua reuiſit.* Senſus ineſt haud ineptus, ſed auctoritatem deſidero.

C. *Cuculus.* *)

Frigore digredior, redeunte calore reuertor.
Deſero quod peperi; hoc tamen educat altera mater.
Quid tibi uis aliud dicam? me uox mea prodit.

*) So.

C. *) *Cuculus*, Graecis κόκκυξ, hoc aenigmate a ſingulari ſua indole deſcribitur; qua oua ſua nidis aliarum auium infert, et pullos alienae matri ſuppouit. Enarrant eam Ariſtoteles, Mirab auſc. cap. 3. Antigonus Caryſt. hiſt. mirab. cap. 50. et 109. Aelianus hiſt. anim. lib. III, c. 30. Plinius H. N. lib. X, cap. 9 pluresque alii, quos Io. Beckmannus V. C. in comment. ad loca Ariſtotelis et Antigoni citata nominauit. Nos potiſſimum e Plinio illuſtrabimus.

C. 1. *Frigore digredior, red. cal. reu.)* Plinius l. c. de Coccyge: *Procedit uere, occultatur Caniculae ortu.* Idem alio loco lib. XVIII, 26, f. 66, *alitem temporariam* uocat cuculum, quia tantum uere uiſitur.

C. 2. *Deſero quod peperi)* Plinius: *ſemper parit in alienis nidis, maxime palumbium, maiori ex parte ſingula oua, quod nulla alia auis: raro bina. Cauſſa ſubiiciendi pullos putatur, quod ſciat ſe inuiſam cunctis auibus: nam minutae quoque infeſtant.* caet.

C. 2. *hoc tamen educat altera mater)* Plinius: *Educat ergo ſubditum adulterato feta nido. -- -- mater gaudet eius ſpecie, miraturque*

*) Solam Perionii editionem, ex eaque ductam Reuſneri, hoc aenigma exhibere, monui in Prooemio. In aliquo ueterum Mſptorum, quibus uſus eſt Heumannus, fortaſſe id extitit, ſed ille quod ipſum aenigma non recenſebat, obſeruare hoc et monere intermiſit. Itaque hic nullus uarietati locus eſt.

CI. *)

Nunc mihi iam credas, fieri quod poſſe negatur. Octo

que ſe ſe ipſam, quod talem pepererit; ſuos comparatione eius damnat, ut alienos, abſumique etiam ſe inſpectante patitur.

C. 3. *Quid tibi uis aliud dicam?*) Quid poſtulas, ut tibi amplius exponam, quae ſim, et quo nomine appeller? nam ipſa uox mea, quam audis, nomen meum ſatis prodit. Scilicet coccyx uel cuculus nomen habet a uoce, qua ſemper et ad taedium uſque repetita, ſe primo uere prodit, per onomatopoeiam, ut uix alia ſit auis, quae ſimiliter in tot linguis idem nomen habeat. Ita Beckmannus ſcribit ad Ariſtot. mir. auſc. p. 15. Inde, qui ueteri quodam ritu, cuius Horatius Sat. V. I, 29, Plinius XVIII, 26, Auſonius Moſ. 165, meminerunt, uinitores ſero nimis, et poſt aequinoctium, nitem putantes probro afficere, cuculum compellantes, ſolebant, non illud conuicium nomine cuculi obiecto, ſed imitatione cantus alitis illius temporarii, faciebant, ut loca auctorum allegata recte exponit Rappoltus Comment in Hor. Sat. et Epiſt. p. 177.

CI. *) Quoniam hoc aenigma a genio et forma caeterorum omnium Sympoſii abhorrere, neque in aliqua rei deformatione ingenioſa, ſed in luſu puerili et putido uerſari uidebam; parum abfuit, quin ut alienum et Sympoſio indignum eliminarem et abiicerem; quum tamen a duobus aenigmatum editoribus receptum ſit, malui illud ad calcem aenigmatum reiicere, et quaſi extra numerum ponere. Rationes huius conſilii am-

Octo tenes manibus, ſed me monſtrante magiſtro.
Sublatis ſeptem reliqui tibi ſex remanebunt.

V. L. et C. *) Hoc aenigma deeſt in edit. Per. Vltimum ſiue centeſimum eſt in Pith. quartum et nonageſ. in Caſtal. et ſeq. Qui exhibent, hunc ei titulum faciunt: *De VIII ut tollas VII, et VI remaneant.* qui titulus plane nihili eſt, quia aenigma non ſoluit, ſed repetit, adeoque a caeteris aenigmatum titulis plane diſcrepat, obſcuriſſimumque eſſe oſtendit. Heumannus propterea nullum plane appoſuit. Heynazius nouum e ſua explanatione, quam deinceps referemus, poſuit: *Numerus octonarius digitorum miniſterio expreſſus.* 1) *credes* A. et E. et Pith. *credas* Caſt et Heum. *credis* Cam. 2) *tenens* Pith. et Caſt. *tenes* Cam. et Heum.

amplius deduxi in Prooemio. Mirum eſt, Heumannum tanti putaſſe explanationem obſcuri huius et ineptientis aenigmatis, ut uiros paſſim doctos ad interpretandum illud excitaret, ſententiiſque eorum referendis plures paginas impleret. Ego ponderandis iis interpretationibus, aut numero earum augendo, minime idoneus, ſatis habebo, quas probabiles et praecipuas iudicem, duas uel tres, hic breuiter referre. Et recentiſſima quidem Heynazii haec eſt, quam ipſius uerbis repeto: Veteres per digitos numerabant: *ſex* ſignificabant omnibus ſiniſtrae praeter annularem, ſeu minimo proximum, expanſis; *ſeptem* ſolo minimo depreſſo; *octo* depreſſo annulari et minimo, ſeu auriculari. Si ergo auricularem ſeptem exprimentem erigebant, relictus eſt annularis digitus depreſſus, ergo numerus ſenarius. Heumannus ſic intelligebat: Octo quis tenet globulos manu; tollit alius ſeptem; relicti erunt ſex, unus nempe globulus, et quinque digiti. Addo denique tertiam, quae fuit Geſneri, item Krauſii in *Nouis litterariis* anni 1720: Digiti manuum tibi exhibent alicubi notam numeri octonarii. Nempe pollex indici iunctus quinarium quodammodo effingit, reliqui tres digiti unitates.

De hac nota numeri octonarii, quam in digitis tuis, utramque manum inſpiciens, inueniſti, ſi ſuſtuleris ſeptem, id eſt, notam quinarii cum duabus unitatibus, reliqui tibi ſex remanebunt digiti. Sed ſatis eſt.

VI.

D. M. AVSONII
GRIPHVS TERNARII NVMERI.

Ter bibe, uel totiens ternos; ſic myſtica lex eſt,
Vel tria potanti, uel ter tria multiplicanti,
Imparibus nouies ternis contexere cubum.

Iuris

1. *uel totiens ternos)* ſcil. cyathos. Hoc enim ducit ex Horatio Carm. III, 19, 11: *Tribus aut nouem Miſcentur cyathis pocula commodis.*

Ibid. *ſic myſtica lex eſt)* Lex in bibendo obſeruanda, quae *myſtica* dicitur, quia aliquid arcanae rationis habet. Nempe numerus *impar*, in primis *ternarius* myſticus et ſanctus habebatur. Virg Ecl VIII, 75: *numero Deus impare gaudet.* Ter igitur bibebant in conuiuio, et qui excedere hunc numerum uolebant, non quatuor et quinque numerabant, ſed tria multiplicabant ternis, et ſic ulterius progredientes ex tribus nouem imparibus contexebant cubum.

3. *contexere cubum)* Exemplaria habent *coebum*, antique, ego uulgarem ſcripturam malui. *Cubum* uocat numerum cubicum. *Cubicus* numerus ex numero quadrato et radice eius inuicem multiplicatis exſurgit. *Quadratus* numerus eſt nouem, ex terno in ſe ipſum ducto ortus, *cubicus* XXVII, noueno iterum per radicem ſuam, quae eſt tria, multiplicato. Deſcriptionem cubi in numeris habes apud Gellium lib. I, cap. 20.

Iuris idem tribus eſt, quod ter tribus, omnia in iſtis,
Forma hominis coepti, plenique exactio partus,
Quique nouem nouies fati tenet ultima finis.
Tres Ope progeniti fratres, tres ordine partae
Veſta, Ceres et Iuno, ſecus muliebre, ſorores.

Inde

4. *Iuris idem tribus eſt)* Tria tantundem poſſunt, quantum ter tria, cuncta in iſtis comprehenduntur. Scaliger reponit: *Omnis in iſtis Forma hominis coepit*. Sed nihil neceſſe eſt, lectionem hanc ſollicitare, quum planus ſit ſenſus ille, quem dedimus.

5. *Forma hominis coepti)* Quod homo conceptus in utero formatur, tandemque plenus exigitur partus, id fit ter terno menſe exacto. Nouem enim menſes uterum fert mulier.

6. *Quique nouem nouies)* Ex Platonica aetatis graduum definitione annum octogeſimum primum, qui ex ter tribus, ſiue nouem, per nouem ductis oritur, uitae humanae terminum ponit. Sed uerius Iſidorus: *Sexta aetas eſt ſenectus, quae nullo annorum tempore finitur.* Vide plura apud Cenſorin. de die nat. cap. 14, quod eſt de annis climactericis. FLOR. Aliter Auſonius Idyll. XVIII, 1. ubi extremum uitae humanae terminum ſex et nonaginta annis definit.

7. *Tres Ope progeniti fratres)* Ex Saturno, Iupiter ſcilicet, Neptunus et Pluto. *tres ordine partae*, i. e. partu editae. Vetus liber *partu*, et nonnullae uulgatae *Parcae*, quae quidem numero, ſed non huic loco conueniunt. nam *Parcae* ſiue *Fata* infra u. 19. occurrunt.

8. *Veſta Ceres et Iuno)* tres ſorores eadem Ope genitae. Ouid. Faſt. VI, 285: *Ex Ope Iunonem memorant, Cereremque creatam Semine Saturni, tertia Veſta fuit. ſecus muliebre*, pro ſexu muliebri. ſic *uirile ſecus* apud Salluſtium.

Inde triſulca Iouis ſunt fulmina; Cerberus inde;
Inde tridens: triplexque Helenae cum fratribus ouum.
Ter noua Neſtoreos impleuit purpura fuſos.
Et totiens terno cornix uiuacior aeuo.
Quam nouies terni glomerantem ſaecula tractus
Vincunt aeripedes ter terno Neſtore cerui,

Tres

10. *triplexque Helenae cum fratribus ouum)* nempe Caſtoris, Pollucis et Helenae. quomodo Auſonius in epigr. 56: *Iſtos, tergemino naſci quos cernis ab ouo.* Alii tamen dicunt duo oua fuiſſe, unum ex quo Caſtor et Helena, alterum ex quo Pollux et Clytemneſtra nati ſunt.

11. *Ter noua Neſtoreos)* A Parcis ſtamina uitae humanae uoluentibus conceſſum eſt Neſtori, ut tria penſa uitae, tres aetates, tria ſaecula impleret. *purpura* hoc loco eſt filum e lana purpurea ductum. Propert. I, 3, 41: *Nam modo purpureo fallebam ſtamine ſomnum. purpura* autem a Parcis ducta uitam felicem deſignat, quemadmodum et ex auro ducta ſtamina. Claudian. Laud. Stil. II, 334: *et eodem neuimus auro, Aurea quo Lacheſis ſub te mihi ſaecula texit.*

12. *Et toties terno* caet.) Et totidem ſaecula triplo aucta, h. e. nouem, uiuendo cornix aetatem Neſtoris ſuperat. Haec, et quae ſequuntur, ex fabuloſa Heſiodi aetatum ſupputatione ſunt, de qua Plinius agit lib. VII, cap. 48, et ipſe Auſonius Idyllio XVIII.

13. *Quam nouies terni)* Quae cornix, ſi nouies trium uel XXVII ſaeculorum circuitum uiuendo abſolueret, cerni eam tribus adhuc terni Neſtoris aetatibus, uel nouem ſaeculis, ſuperarent, hoc eſt cerui uiuunt XXXVI ſaecula. Ita per ambagem deſcripſit auctor aetatem cerui, ut continuare ternos numeros poſſet. Breuius

Tres quorum aetates ſuperat Phoebeïus oſcen,
Quem nouies ſenior Gangeticus anteit ales,
Ales cinnameo radiatus tempora nido.
Tergemina eſt Hecate, tria uirginis ora Dianae:
Tres Charites, tria Fata. triplex uox: trina elementa.

Tres

uiuus idem Idyll. XVIII, 4: *Et quater egreditur cornicis ſaecula ceruus*, quod idem eſt.

15 *Phoebëius oſcen)* uel *Phoebëius ales*, ut dicitur Ouidio Met. II, 546, et *Delphicus ales* ut Petronio bell. ciu. u. 177, coruus, quem ex albo nigrum fecit Apollo. Ouid. ibid. Hic coruus uiuere dicitur ſaecula 108.

16. *Gangeticus ales)* Phoenix, quem in India circa Gangem uiuere dicit noſter; Claudianus uero, Idyll. de Phoen. *trans Indos* in ſeparata inſula, Lactantius in *primo Oriente*. h. e. in extremis et remotiſſimis Orientis locis, habitare fingunt. Phoenicem ſaecula 972 uiuere ait, Lactantius Phoen. u. 59, mille tantum annos.

17. *Ales cinnameo* caet.) Ales ille, qui in nido e uariis odoribus, cinnamo maxime, conſtructo reſidet (uid. Lact. Phoen. 83.) et circum tempora ſingulari fulgore radiat. Lactant. u. 139: *Aequatur toto capiti radiata corona.* Ita explicari commode hic uerſus poteſt, ut neceſſe non ſit emendationem Scaligeri *radiatus tempora nimbo*, aut Floridi *reparans ſua tempora nido* aſſumere

18. *Tergemina eſt Hecate)* Tranſtulit hunc uerſum e Virgilio Aen. IV, 511: *Tergeminamque Hecaten, tria uirginis ora Dianae*.

19. *Tria Fata)* Tres Parcae. *Fata* enim appellantur Fulgentio in Mythol. et Apuleio, lib. de mundo. *Triplex uox*. Acuta, grauis et media. *Trina elementa*, ex eorum philoſophorum placitis,

qui

Tres in Trinacria Siredones; omnia terna:
Tres uolucres, tres ſemideae, tres ſemipuellae:
Ter tribus ad palmam iuſſae certare Camenis,
Ore, manu, flatu: buxo, fide, uoce canentes.
Tres Sophiae partes: tria Punica bella. Trime-
ſtres

Anno-

qui ignem negabant eſſe quartum elementum, et tria tantum admittebant, *Terram*, *Aquam* et *Aërem*.

20. *Tres in Trin. Siredones*) Sic Scaliger ex ueteri codice, quaſi σειρηνδόνες. Vinetus *Sirenes* edidit. Dicuntur autem Parthenope, Ligia, Leucoſia, tres Sirenes in mari Siciliae, quae et *Trinacria*.

Ibid. *omnia terna)* h. e. in his tribus Sirenibus iterum terna omnia animaduertuntur, uerſu ſequente expoſita. nam ſingulae ſunt *uolucres*, alas et inferiorem partem gallinaceam habentes, *ſemideae*, quia Acheloi fluuii et Calliopes Nymphae filiae, *ſemipuellae*, quia ſuperne mulieres formoſae. Cum *omnia terna* igitur pertineant ad uerſum ſequentem, aliena omnino ab hoc loco ſunt *omina trina*, quae in codice antiquo reperta amplectitur Scaliger, quibus ait ſignificari tria illa, e quibus ueteres omina capiebant, ſternutationem, palpitationem ſupercilii, et tinnitum auris.

22. *Ter tribus -- Camenis)* Cum nouem Muſis Sirenas dicunt, a Iunone impulſas, cantu certaſſe, Muſaſque, quum uiciſſent, Sirenibus euulſiſſe alas, et ex eis ſibi coronas feciſſe. Auctor Pauſanias in Boeot. IX, 34, et Stephanus in uerbo Ἄπτερα. VIN.

24. *Tres Sophiae partes)* nempe Philoſophia moralis, naturalis et rationalis ſeu logica. De qua diuiſione Vinetus Diogenem Laert. citat, et Senecam in Epiſt. et Plutarchum in Probl. Sympoſ.

Annorum caelique uices: noctiſque per umbram
Tergemini uigiles. Ter clara inſtantis Eoi
Signa canit ſerus deprenſo Marte ſatelles.
Et qui conceptus triplicatae ueſpere noctis,
Iuſſa quater ternis adfixit opima tropaeis.
Et Lyrici uates numero ſunt Mnemonidarum,
Tres

25. *trimeſtres Annorum e. uices*) Quatuor anni partes ſingulae tribus menſibus continentur.

26. *Tergemini uigiles*) Cum ſint quatuor noctis uigiliae, in ſingulis terni uigiles ſunt, ut unuſquiſque pro ſua hora excubet. tres enim horas habet una uigilia. SCAL.

27. *Signa canit ſerus d. M. ſatelles*) Gallus gallinaceus ter matutino cantu ſignum dat ſolis aduentantis. Vid. Plinius lib. X, c. 21. Qui olim Marti addictus ſatelles fuit, atque ab hoc in auem, quae Solis ortum praenuntiat, mutatus eſt, quod aliquando a Marte excubias agere ante oſtium iuſſus, hanc ſtationem per ſomnum deſeruiſſet, quo factum, ut Sol ſecure dormientes Martem et Venerem deprehenderet. Hanc fabulam interpretes huc aduocant e Luciani dialogo, cui titulus Ὄνειρος ἢ ἀλεκτρυών. Scaliger minus bene Auſonii uerba de diluculi ſignificatione a buccinatore in caſtris facta interpretatur, et pro *deprenſo Marte* e ueteri codice legit *depenſo*, h. e. aequaliter partito in quatuor uigiliis.

29. *Iuſſa quater ternis*) Loquitur de Hercule, in quo duo numeri ternarii documenta animaduertit, quod tribus noctibus coniunctis generatus eſt, et quod ter quaternos ſ. duodecim labores confecit. *Iuſſa opima adfixit quater ternis tropaeis*, h. e. duodecim tropaea de totidem ſpoliis, quae referre iuſſus erat, erexit, uel duodecies uicit.

30. *Et Lyrici uates*) Nouem

Tres ſolas quondam tenuit quas dextera Phoebi:
Sed Citheron totiens ternas ex aere ſacrauit
Relligione patrum, qui ſex ſpreuiſſe timebant.
Trina Terentino celebrata trinoctia ludo:

Qua-

uem ſunt Lyrici poëtae, quo numero et Muſae. Nempe octo Lyricis, Pindaro, Simonidae, Steſichoro, Ibyco, Alcmani, Bacchylidae, Anacreonti et Alcaeo, nona accenſetur Sappho. Vid. Auſon. epigr. 32. *Mnemoſynarum* legitur uulgo; Heinſius uero reponit *Mnemonidarum*, quia Muſarum eſt meminiſſe, eas uero Mnemoſyne peperiſſe Ioui dicitur. Vid. Phaedr. lib. III. Prol. n. 18.

31. *Tres ſolas quondam tenuit)* Fortaſſe olim ſimulacra Apollinis dextra manu imagunculas Muſarum geſtarunt. Tres autem Muſas primum Aloidae conſtituerunt, *Meleten*, *Mnemen*, et *Aoeden*, ut refert Pauſan. IX, 29.

32. *Sed Citheron)* Sic ſcripſit Auſonius, orthographiae parum ſtudioſus, media uitioſe correpta, pro *Cithaeron*, qui mons eſt Boeotiae, atque hic pro aliqua Boeotiae ciuitate, quae Muſas in primis coluit, poni uidetur. Scribit Pauſanias, lib. IX, c. 30, fuiſſe in Boeotia *ternas* trium inſignium artificum ſtatuas Muſarum, ad quas reſpicere uidetur Varro, qui apud Auguſtin. lib. II. de doctr. Chriſt. narrat, ciuitatem aliquam locaſſe apud tres artifices terna Muſarum ſimulacra, quorum quae pulchriora eſſent, in templo Apollinis poneret, cumque artifices illi ſua opera aeque pulchra elaboraſſent, placuiſſe ciuitati, ut omnia nouem emta dedicarentur. Latius cauſſas numeri Muſarum ternarii et nouenarii expoſuit Heynius V. C. Opuſc. Acad. Vol. II, p. 307 ſeq.

34. *Trina Terentino)* Ludi Terentini uel ſaeculares fiebant ter in anno, noctu, et tribus noctibus continuatis, ubi ſacra celebranda erant Diti et Proſerpi-

Qualia bis genito Thebis Trieterica Baccho.
Tres primas Thracum pugnas, tribus ordine bellis,
Iuniadae patrio inferias miſere ſepulcro.
Illa etiam thalamos per trina aenigmata quaerens,
Qui

ſerpinae pro auertenda peſtilentia et conſeruanda ciuium ualetudine ad aram, quae quondam a Romanis bello aduerſus Albanos defoſſa erat in Terento, loco quodam prope campum Martium. De eorum origine uid. Val. Max. lib. II, cap. 4. n. 5. Meminit eorum Statius. Silu. I, 4, 18: *Aut inſtaurati peccauerit ara Terenti.*

35. *Trieterica*) Sacra triennalia in Liberi Patris honorem tertio quoque anno fieri ſolita etiam noctu, unde Nyctelia dicta ſunt. FLOR.

36. *Thracum pugnas*) i. e. gladiatorum. nam ex Thracia plurimi gladiatores petebantur, et *Threces* notiſſimum genus eorum. *tribus ordine bellis*, i. e. trina editione ludorum ternas pugnas Thracum commiſerunt.

37. *Iuniadae patrio*) Filii Iunii Bruti, non illius primi Conſulis, ſed alterius ad annum V. C. 490. Sic enim Valer. Max. lib. II, cap. 4. extr: *Gladiatorium munus primum Romae datum eſt in foro Boario, App. Claudio, et Q. Fuluio Coſſ. Dederunt M. et D. filii Bruti, funebri memoria patris cineres honorando.* VIN. Idem narrat Seruius ad Aen. III, 67, niſi quod pro filiis Bruti nepotem eius ſubſtituit.

38 *Illa etiam thalamos — quaerens*) Videtur Auſonius Sphingem pro muliere impudica habuiſſe, quae uiam publicam inſidens, uiros per aenigmata alliceret, et diriperet, et nuptias eorum quaereret. Neſcio equidem, quinam alius ueterum eam fabulam ſic interpretatus ſit; at certe, quae in Dactyl. Gorl. Part. II, n. 527. conſpicitur gemma uetus, iuuenem a Sphinge comprehenſum oſtendens, eum ſen-

Qui bipes, et quadrupes foret, et tripes, omnia ſolus,
Terruit Aoniam uolucris, leo, uirgo, triformis
Sphinx, uolucris pennis, pedibus fera, fronte puella.
Trina in Tarpeio fulgent conſortia templo.
Humana efficiunt habitacula tergenus artes,
Parietibus quae ſaxa locat, quae culmine tigna,
Et quae ſupremo comit tectoria cultu.
Hinc Bromii quadrantal, et hinc Sicana medimna:

Hoc

ſenſum fabulae declarare uidetur. Nam quod Floridus ad hunc locum dicit, Sphingem thalamos quaeſiſſe, non ſibi, ſed Locaſtae, quae interpreti aenigmatis, a Sphinge propoſiti, ſe ipſam cum regno Thebarum promiſiſſet; id mihi quidem ualde contortum uidetur.

39. *Qui bipes et quadrupes)* Argumentum hoc eſt aenigmatis a Sphinge propoſiti, quod relatum cum ipſius Sphingis deſcriptione uideas ab Apollodoro, lib. III, cap. 5, et aliis, quos nominat Aug. van Staveren ad Hygin. fab. LVII.

40. *Aoniam)* Boeotiam, cuius metropolis Thebae. VIN.

42. *Trina in Tarpeio f. conſortia f.)* Tria in Capitolio numina cellas habebant, Iupiter, Iuno, Minerua. media erat Iouis. Hi dii tutela urbis erant. TVRNEB. Aduerſ. III, 1.

43. *ter genus artes)* i. e. trini generis. ars caementaria, materiaria ſeu lignaria, et tectoria, quae parietes tectorio opere inducit. Sic in Technop. monoſyll. *quinquegenus nux.*

46. *Hinc Bromii quadrantal)* Amphora uini, quae et quadrantal, genus uaſis,

Hoc tribus, haec geminis tribus explicat uſus agendi.

In Phyſicis tria prima, Deus, mundus, data forma.

Tergenus omnigenum, genitor, genetrix, generatum.

Per trinas ſpecies trigonorum regula currit,

Aequilatus, uel crure pari, uel in omnibus impar.

Tres coit in partes numerus perfectus: ut idem

Con-

uaſis, a forma quadrata dictum, quod pedis eſſet quadrati, cubo ſeu teſſerae ſimile. Priſcian. de pond. u. 62: *Amphora ſit cubus.* ubi uid. not. noſtr. *Sicana medimna* numero multitudinis. dicitur enim *medimnus* et *medimnum. Sicana*, quia apud Siculos maxime eius menſurae uſus.

47. *Hoc tribus)* nempe quadrantal tribus modiis conſtat: *haec* (medimna) *geminis tribus*, ſex modiis, quia medimni dimidium eſt quadrantal. Breuiter hoc expreſſit Priſc. de pond. u. 64: *Huius* (amphorae) *dimidium fert urna, ut et ipſa medimni Amphora, terque capit modium.*

48. *Deus, mundus, data forma)* *Mundum* hic materiam mundi intellige. Principia enim illa, ut patet ex Plutarcho lib. I. de placit. Philoſ. erant Θεὸς, ὕλη, ἰδέα FLOR.

50. *trigonorum)* Licenter iterum ſecundam huius uocis corripit, quae natura longa eſt, a Graeco τρίγωνον.

51 *Aequilatus*, aliis aequilaterum, ἰσόπλευρον triangulum, cuius latera omnia ſunt aequalia. *crure pari*, ἰσοσκελὲς, cuius duo paria ſunt latera. *in omnibus impar*, σκαληνὸν, cuius tria latera ſunt imparia.

52. *Tres coit in partes numerus perfectus)* Hoc de ternario dicit poeta, qui

Congrege ter trino per ter tria diſſoluatur.

Tres primus, par, impar habet, mediumque: ſed ipſe

Vt tres, ſic quinque et ſeptem quoque diuidit unus.

Et

qui perfectus numerus habetur. Capella: *Trias uero princeps imparium numerus, perfectuſque cenſendus. Nam prior initium, medium, finemque ſortitur: et centrum medietatis ad initium finemque interſtitiorum aequaliter componit. Coit* autem *in tres partes*, ex quibus conſtituitur, et in quas iterum reſolui poteſt, quod ſequentia demonſtrant: *Tres primus, par, impar habet, mediumque.* Hae ſunt, ut dixi, partes ternarii, quem numerum perfectum appellauit. TOLL.

53. *ut idem Congrege ter trino* caet.) Id eſt, ut idem numerus ternarius, (qui perfectus eſt) ſi ter multiplicetur, et nouenarium conſtituat, rurſus per ter tria poſſit diſſolui, unde confectus erat nouenarius, IDEM. *Congrege* eſt congregato, compoſito. uox ſequioris latinitatis, de qua dictum eſt ad Peruig. Ven. u. 42. Et Auſon. Epiſt. X, 21: *Cernimus Anguſtas feruere uias, et congrege uulgo Nomen plateas perdere.*

54. *Tres primus, par, imp. hab med.*) Ternarius, inquit, primus omnium numerorum par, impar habet. Nam et ipſe totus eſt impar, et binarius, quem comprehendit, par. Habet et *medium*, id eſt, *Vnitatem.* Medium Auſonius uocat exceſſum arithmeticum, quod infra ὀμφαλὸς dicitur, quod ὀμφαλὸς medius in homine. SCAL.

55. *ſed ipſe Vt tres, ſic quinque* caet.) Sed *ipſe Vnus*, id eſt, ipſa unitas, quae medium eſt, ſiue ὀμφαλὸς ternarii, et binarii, eſt quoque medium quinarii et ſeptenarii. ID.

Et numero in toto poſitus ſub acumine centri,
Diſtinguit ſolidos cubo pergente trientes,
Aequipares dirimens partes ex impare terno,
Et paribus triplex medium; quum quatuor et ſex
Biſque quaternorum ſecernitur omphalos idem.
Ius triplex, tabulae quod ter ſanxere quaternae,

Sa-

56. *Et numero in toto poſitus* caet.) Id eſt, unitas autem illa collocata in centro nouenarii numeri inter duos quaternarios, *diſtinguit ſolidos*, ſiue congreges *trientes*, *cubo pereunte*, non *pergente*. Nam octonarius eſt primus *cubus* ex binario bis bino, ſiue in quadrangulum duplex multiplicato: qui cubus interibit, ſi unitas inſeratur binariis coniunctis, et efficiat nouenarium numerum, qui cubus non eſt. *Acumen centri* hic eſt medium ſpatium inter duos quaternarios, quod uerum centrum nouenarii. TOLL. Vulgo legitur *cubo pergente*, idque explicatur, perfecto cubo numeri binarii bis bini tranſeunte in imperfectum cubum nouenarium. ubi nouenarius improprie uidetur ab Auſonio cubus uocari.

58 *Aequipares dirimens partes ex imp. ter.)* Id eſt, ter ſeu tribus uicibus diuidens numeros pares: uel tres pares numeros tripliciter dirimens.

59. *Et paribus triplex medium: quum quatuor)* Et iidem pares numeri triplex medium habent, quando medius tanquam umbilicus diſtinguit et diſiungit *duo* et *duo*, quibus inſertus unitatis numerus conſtituit *quinarium: Tria* et *tria*, queis immiſſus conficit *ſeptenarium: quatuor* et *quatuor;* quae coniuncta cum media unitate *nouenarium* efficiunt. TOLL.

61. *tabulae ter quaternae)* id eſt, duodecim. unde Leges duodecim tabularum dictae, ex quibus

ius

Sacrum, priuatum, et populi commune quod uſquam eſt.
Interdictorum trinum genus: unde repulſus
Vi fuero, aut Vtrobi fuerit, Quorumue bonorum.
Triplex libertas, capitiſque minutio triplex.

Tri-

ius omne ciuile Romanorum fluxit, a Decemuiris perſcriptae. De quibus uide Liuium lib. 3.

62. *Et populi commune)* Publicum, quod ad ſtatum Rei Romanae ſpectat, ſub quo ſacrum etiam complectitur Vlpianus, de Iuris diuiſione. Vide Inſtit. Iuſtin. Tit. I.

63. *Interdictorum trinum genus)* Interdicta, iudicia ſunt de poſſeſſione, quaſi interim dicta ſeu pronuntiata, dum de proprietate penitius cognoſcatur. Quoniam autem de poſſeſſione agi tripliciter poteſt: nempe de poſſeſſione, quam amiſeris, recuperanda; de poſſeſſione, quam habeas, retinenda; et de poſſeſſione, quam nondum apprehenderis, adipiſcenda: inde eſt, quod triplex interdictorum genus a Praetore proditum eſt, quibus a primis uniuſcuiuſque, in Praetoris edicto, uerbis nomina indita ſunt. Et recuperandae quidem poſſeſſionis interdictum, *Vnde ui*, retinendae, *uti poſſidetis* et *utrobi*, adipiſcendae, *quorum bonorum* fuit appellatum. FLOR.

65. *Triplex libertas)* Quam nempe adipiſcuntur libertini, uel Cenſu, uel Vindicta, uel Teſtamento.

65. *capitiſque minutio triplex)* Capitis diminutio eſt prioris ſtatus mutatio. Ea triplex appellatur Maxima, Minor, quam quidam Mediam uocant, et Minima. Tria enim ſunt, quae habemus, inquit Paulus libro 2. ad Sabinum, Libertatem, Ciuitatem, Familiam. Igitur cum haec omnia amittimus, *Maxima:* quum amittimus ciuitatem, at libertatem retinemus, *Media:* quum autem et libertas et ciuitas retinetur, familia tan-

Trinum dicendi genus eſt, ſublime, modeſtum,
Et tenui filo. Triplex quoque forma medendi,
Quoi logos, aut methodos, cuique experientia nomen.
Et medicina triplex, ſeruare, cauere, mederi.
Tres oratorum cultus, regnata Coloſſo
Quem Rhodos, Actaeae quem dilexiſtis Athenae,

tantum mutatur, *Minima* eſt capitis diminutio. VIN.

66. *Trinum dicendi genus eſt)* Triplex character apud Rhetores, *ſublimis*, medius ſeu mediocris, qui hic *modeſtus*, et *tenuis* ſeu humilis, quem *tenui filo* appellat Auſonius. *Vberem, gracilem, mediocrem* dicit Gellius lib. VII, cap. 14.

67. *triplex quoque forma medendi)* Dogmatica, Methodica, et Empirica ſeu experimentalis. Serenus Samonicus, (uel potius Marcellus carm. de medic. u. 6:) *Quod Logos, aut Methodus, ſimplexque Empirica pangit, Hoc liber iſte tenet, diuerſo e dogmate ſumtum.* λόγος ratio, μέθοδος uia breuis, ἐμπειρία experientia. FLOR.

70. *Tres oratorum cultus)* Tria ſunt genera oratorum apud Ciceronem in Bruto, et Quinctil. lib. XII. Inſt. orat: *Attici*, preſſi et integri: *Aſiani*, inflati et redundantes: *Rhodii*, medii, et uelut ex aliis miſti.

Ibid. *regnata Coloſſo Quem Rhod.)* Sol erat tutela Rhodiorum. teſtes nummi Rhodii, ex una parte roſa, ex altera Sole inſigniti. At *Coloſſus* ille ingens, in foro Rhodio poſitus, erat Solis, non alius dei, aut hominis, aut herois. proinde *regnata Coloſſo*, id eſt, Soli. SCAL. Neſcio, an melius ſcribatur *ſignata coloſſo*, i. e. quae coloſſo, miraculo illo, inſignis et celebrata fuit. De Rhodo inſula Soli dicata uid. not. ad Priſciani Perieg. u. 531. ſeq.

Et quem de ſcenis tetrica ad ſubſellia traxit
Proſa Aſiae, in cauſſis numeros imitata chororum.
Orpheos hinc tripodes, quia ſunt tria, terra, aqua, flamma.
Triplex ſideribus poſitus, diſtantia, forma.
Et modus, et genetrix modulorum muſica triplex.

Mixta

72. *tetrica ad ſubſellia)* Ad iudicialia, forenſiaque ſubſellia, in fora et curias. VIN. *Subſellia* erant iudicum in tribunali Praetoris, ſignificant igitur iudicia. Similiter *tetricam Mineruam* Martialis X, 19, 14, uocat ſtudium et meditationem cauſſarum forenſium.

73. *numeros imitata chororum)* Rhythmum quendam, id eſt legem pedeſtris orationis, intelligit Scaliger; quales ſunt numeri chororum, ut *Pindarici*, qui propterea Horatio dicuntur numeri *lege ſoluti*.

74. *Orpheos hinc tripodes)* Vinetus hic *Orpheos* ab *Orpheus* in patrio caſu accipiendum putat, *tripodes* autem, id eſt τριπόδης pro *tripus* τρίπους in ſingulari numero: *Tripode* autem Orphei ſignificari tria illa rerum principia, quae auctor mox exprimit. Et fortaſſe carmen aliquod Orphei olim extitit, quo tria haec principia, terram, ignem et aquam, ſiue ut habet Suidas, noctem uel chaos, deſcripſit, iiſque, tanquam tripode, totam rerum naturam ſuſtineri docuit. Sed deperditis Orphei operibus nihil in ea re niſi coniectare licet.

75. *Triplex ſideribus poſitus)* Triplex uel ternum aliquod obſeruatur in ſideribus, ſitus ſcilicet eorum, diſtantia, et forma, ſiue conſtellatio.

76. *Et modus, et genetrix modulorum)* *Modus* et *modulus* carminis idem eſt. Ergo et *modus* eſt triplex,

Mixta libris, ſecreta aſtris, uulgata theatris.
Martia Roma triplex; equitatu, plebe, ſenatu.
Hoc numero Tribus, et ſacro de monte Tribuni.
Tres equitum turmae: tria nomina nobiliorum.
Nomina ſunt chordis tria: ſunt tria nomina menſi.
Geryones triplex; triplex compago Chimaerae.

Scylla

plex, Lydius, Dorius, Phrygius; et ipſa inuentrix et parens modorum *Muſica* triplex eſt; *miſta libris*, Rhythmica: (in pedibus et numeris orationis) *ſecreta aſtris*, Harmonica: (orbium caeleſtium motio) *uulgata theatris*; cruſmatica. TOLL.

79 *Hoc numero Tribus*) Tribus primum inſtituit Romulus, in tres partes uniuerſa multitudine diuiſa, quae ipſae a numero Tribus uocatae, et fuerunt Rhamnenſes, Tatienſes, Luceres.

79. *et ſacro de monte Tribuni*) Pomponius lib. 1. Digeſt. tit. de orig. iur. §. 20: *Iiſdem temporibus cum plebs a patribus ſeceſſiſſet, anno fere ſeptimo decimo poſt reges exactos, Tribunos ſibi in monte ſacro creauit, qui eſſent plebeii magiſtratus: dicti Tribuni, quod olim in tres partes populus diuiſus erat, et ex ſingulis ſinguli creabantur; uel quia tribuum ſuffragio creabantur.* Porro mons ille, Feſto Pompeio et T. Liuio auctoribus, fuit trans Anienem fluuium, *ſacer* cognominatus, quod eum plebs, creatis Tribunis plebis, deſcendens Ioui conſecrauit. VIN.

80. *tria nomina nobiliorum*) Praenomen, nomen, agnomen; quibus aliquando addebatur cognomen; ut Publius Cornelius Scipio, Africanus. FLOR.

81. *Nomina ſunt chordis tria*) ὑπάτη, μέση, νήτη, id eſt, *grauis*, *media* et *acuta*, apud ueteres, qui de Muſica ſcripſerunt. *Tria nomina menſi*, Calendae, Nonae, Idus VIN.

82. *Geryones triplex*) Graecis Γηρυόνης, rex ille

Hiſpa-

Scylla triplex, commiſſa tribus, cane, uirgine, piſce.
Gorgones, Harpyiaeque, et Erinnyes agmine terno,
Et tres fatidicae, nomen commune, Sibyllae:
Quarum tergemini fatalia carmina libri,
Quos ter quinorum ſeruat cultura uirorum.
Ter bibe. Tres numerus ſuper omnia, tres Deus unus.

Hic

Hiſpaniae cum tribus corporibus et ſenis brachiis, quem Hercules uicit, et cuius abduxit boues. *triplex compago Chimaerae.* ex leone ſcilicet, capra, et dracone. FLOR.

83. *commiſſa tribus*) i. e. coniuncta. Virgilius Aen. III, 428. de Scylla: *Delphinum caudas utero commiſſa luporum.* et Manil. I, 409, de Centauro: *Pars hominis, tergo pectus commiſſus equino.* Vid. not. ad Sympoſ. aen. XXXIX, 2.

84. *Gorgones*, tres, Meduſa, Euryale, Stheno. *Harpyiae* tres, Ocypete, Aëllo, Celaeno. *Erynnyes*, ſiue Furiae tres, Megaera, Alecto, Tiſiphone.

85. *Et tres fatidicae -- Sib.*) Tres, quia uetuſtiſſimi Graeci, quos et Solinus ſequitur, totidem duntaxat, non plures, retulerunt. *nomen commune*, quod, ut ait Varro, *omnium fatidicarum mulierum nomen fuit commune* Σίβυλλα. SCAL.

86. *tergemini fat. carm. libri*) Sibyllini libri, quibus imperii Romani fata contineri credebant, tres fuerunt, teſte Gellio. Vnum tantum ponit Plinius, alii nouem. FLOR.

87. *ter quinorum ſeru. cult. uir.*) Quindecimuiri libris Sibyllinis inſpiciendis, quos adibant quaſi oraculum, quum dii immortales publice conſulendi erant, ut ait Gellius lib. I. 19 ID.

88. *Ter bibe*) Redit ad exordium ſuum, et repetit,

Hic quoque ne ludus numero tranſcurrat inerti,
Ter decies ternos habeat, deciesque nouenos.

tit, quod principium et occaſio ludendi huius carminis fuerat.

Ibid. *Tres Deus unus)* Haec ex Athanaſii ſymbolo, et Catholicae eccleſiae doctrina. *Tres* omnino ponendum ex ueteri codice, non autem *ter*, quod editiones nonnullae habent.

89. *numero tranſcurrat inerti)* Numero uerſuum abſoluatur, qui nullam in ſe ternarii uim habeat. FLOR.

90. *Ter decies ternos, dec. nou.)* Nonaginta ſcilicet uerſus, quot re uera habet hoc poëmation. Quos quidem duplici modo numerat, ut ſint decies ter tres, uel decies nouem, quod in idem recidit. Mallem ergo hic cum Tollio *decieſue*, quam *decieſque*. FLOR.

INDEX.

INDEX I

RERVM ET VERBORVM IN CARMINA VOLVMINIS SEXTI

In conficiendo hoc indice ſi qua ſuccurrerent non animaduerſa patri aut per feſtinationem ſpreta et omiſſa, quae ad iuſtam locorum quorundam interpretationem uel criſin facere uiderentur, necubi haereret lector, tum ut laboris moleſti taedium hoc quaſi condimento leuarem, inſperſa ſubitaria annotatione ſubmonenda ea putaui. Quod tamen et raro factum, et, ſicut decebat filium, modeſte, nemo uelim ſiniſtre interpretur, ac ne tum quidem, cum a patris ſententia me diſceſſiſſe uiderit, reprehendendi eius libidini, ſed iuuandi lectoris omninoque ueri ſtudio datum arbitretur.

C. G. W.

Numerus unus paginam indicat; binorum, commatibus disiunctorum, prior paginam, poſterior uerſum carminis; ternorum primus paginam, ſecundus aenigma Sympoſii, tertius aenigmatis uerſum ſignificat.

Abire. quo tibi feruor abit? 370, 97.
Abnegat Iupiter imbrem. 43, 51.
Abſcondere pectoris aeſtus. 349, 47. latebris abſcondita terrae. 565, 1.

Ab-

Abſolnens (pro *reſoluens*, *relaxans*) mucronem capitis roſa. 172, 28.
Abſtinet ora cibis. 361, 186.
Abundet mercibus uernis Vortumnus. 104, 308.
Acanthos tortos imitatur cinara. 89, 241.
Accipit gemma *arboris* uirides oculos. 141, 43.
Accipiter pipat. 392, 24.
Accirem in mea uota deos. 387, 36.
Acer. acres cepas. 189, 22.
Acetum ex uino, *aenigma.* 556.
Achaica myrrha. 75, 173.
Acheloides Pegaſidum comites. 95, 263.
Achras, *pirus ſilueſtris.* ſiluae achrados. 34, 15. uepribus ſurgens achrados bryonias. 92, 250.
Acontii pomum. 191, 5 quod littera pinxit Aconti. *ibid.*
Acredula componit cantus. 389, 15. pitilans. 390, 16.
Acriſione, *Danaë.* 82, 205.
Acriſioneos imitatur amores *Iupiter* 82, 205.
Acte, *Atticae regio.* Actaeae Athenae. 594, 71. Actaeus Hymettus. 122, 386.
Actus primaeui temporis. 324, 35. iners et mollis. 376. 135.
Acuere. acuunt uiros bulbi ſemina. 56, 105.
Acumen pingue *mali.* 144, 59. acumen centri *pro centro ſimpliciter.* poſitus ſub acumine centri, h. e. *in medio.* 591, 56. *Quemadmodum enim κέντρον proprie acumen et cuſpidem denotat et ad medium circuli punctum transfertur, ita et* acumen *translate dici poteſt punctum centri. Floridus ad h. l. nimium premens uulgarem* centri *ſignificationem*, *acute ingenioſeque comminiſcitur figuram quadrangulam aequilateram*, *cuius anguli ſinguli ſingulas unitates habeant e nouenario*, *ſingula latera media itidem ſingulas*, *ut octo unitates efficiantur*, *centrum denique nona unitas occupet. Cui quidem ſchemati non negauerim ſenſum horum uerſuum accommodari poſſe facillime*, *eoque planiſſime illuſtrari atque ob oculos poni. Veruntamen dubito*, *figuram huiusmodi obuerſatam eſſe animo poëtae*, *paucos certe Oedipos Floridi ſimiles habituri. Quin potius* centrum

trum *ille non figurae cuiuſquam, ſed ſimpliciter locum in nouenario medium intelligit. Finge nouem unitates iuxtim ac deinceps collocatas hoc modo*

IIIIIIIII

Hic media unitas, poſita ſub acumine centri, *primo* diſtinguit ſolidos trientes (*u. 57*), *hoc eſt, geminos quaterniones disiungit: deinde* ex impare terno, *h. e. ex ternione illo impare, in quo medium locum occupat, ſecernit hinc inde atque* dirimit partes aequipares *h. e. aequales, geminas ſcil. unitates* (*u. 58*): *porro eadem unitas* triplex medium eſt paribus (*u. 59*), *hoc eſt, tribus numeris paribus, qui nouenario continentur, quaternario, ſenario et octonario interiecta eſt media ſic, ut latus eius utrumque claudant gemini binarii, ternarii gemini, totidemque quaternarii, quorum quaſi* omphalos ſecernitur *illa unitas* (*u. 59 et 60*) *h. e. ſeparatim ſpectata centrum tenet.*

Acutus. telis defendor acutis. 522, 45, 2. telis confixus acutis *erinaceus.* 506, 2. morſus acutus *ſerrae.* 536, 2. acutum roſtrum *pulicis.* 384, 7.

Acus, *aenigma.* 530. longa, exilis, tenui producta metallo. 530, 1.

Adamat partes ſuas *ſpiritus orbis.* 81, 199.

Adaperta uirgineas genas roſa. 94, 261.

Addere. addunt ſuis germina membris *pruna.* 152, 113.

Adeſſe. mihi prima nox adfuit. 364, 47.

Adfectus, Adferre, Adfigere, Adfinis, Adfligere, *uide ſub* Aff.

Adhaerere. non magnum pondus adhaeſi. 481, 1.

Adiicere. adiecto rogo *h. e. faſce lignorum.* 336, 32.

Adimere. blandum terror ademit opus. 364, 66.

Admittere. admiſſo geruſine. 151, 106.

Admonit Argiuas artes. 367, 81.

Adoperta manet cinara. 8), 239.

Adoptatae fruges, *inſitione ſuſceptae.* 40, 39.

Adoptiuus pudor, *rubor ceraſorum inſitorum.* 155, 144. adoptiuae comae *arboris.* 138, 20. 158, 160.

Adſtare. adſtabat peruigil ad feneſtras. 356, 9. adſtans peruigil *mentula.* 369, 96.
Adſtringere teneros artus, *amplecti* 361, 31. adſtringens manus papillas. 360, 28. quod adſtrictum eſt iter. 381, 9.
Aduertite huc plantas. 97, 276
Aduerſus. nulla aduerſa. 296, 57. aduerſos ſolis ortus. 44, 54. aduerſo limite foros ducens. 52, 92.
Adultus. adulta uitis. 142, 48. adulta femina poſcens. 72, 157. adultis mercibus, *oleribus.* 109. 327.
Adunci mucronis, *hami.* 529, 54.
Aeacii flores. 76, 175.
Aedes per totas introit ignis. 563, 1.
Aëdon filueſter. 184, 6.
Aeger. mortalibus aegris. 124, 399.
Aemula ſenectus. 269, 1. mala aemula piri. 151, 105. caunis aemula Chiis *ficus.* 128, 414
Aenigmata trina Sphingis, 588, 38.
Aequales ſorores quatuor, *rotae.* 551, 1.
Aequans illam Sireniis cantibus. 357, 19.
Aequilatus *triangulum.* 590, 51
Aequinoctium. 41, 42.
Aequipar, *aequalis. unitas* aequipares dirimens partes ex impare terno. 592, 58. *Vide de hoc uerſu infra u.* Impar
Aequiualere nulla poteſt modulis tuis. 388, 6.
Aequor. aequora ſumma humi. 51, 87. aequore coeruleo celari, *de occaſu ſideris.* 43, 53. aequora curant *tridentem.* 539, 63, 3.
Aequoreus pater, *Oceanus,* 81, 200.
Aequus. nec cruribus aequa terga rubi. 36, 21. fulcra tori duris cantibus aequa. 313, 253.
Aër ſpirabilis. 312, 247. grauis impedit fumum. 485, 7, 2. aëra per medium meat uiator, *funambulus.* 570, 2.
Aeripedes cerui. 583, 14.
Aes. aere rigens *tintinnabulum.* 554, 1.
Aeſtas. aeſtate fluens *nix.* 489, 12, 2. morbos aeſtatis iniquae. 123, 392.
Aeſtifer dies. 167, 4.
Aeſtiuae umbrae *platani.* 183, 1. ſole ſub aeſtiuo. 121, 379.
Aeſtus ſicci. 71, 154. pulueris aeſtus. 108, 320.

aeſtu Hyperionis flagrans *Canicula*. 124,400.
pectoris aeſtus. 349, 27. aeſtus animi ludificare. 369, 92,
Aetas uerboſa. 380, 1. ſerior aetas. 353, 55. aetas primis me floribus ſpoliauit. 328, 61. aetas defluit, ima petit. 305, 210. aetas roſarum una dies. 174, 43. *aetas roſae quatriduum* 181, 24 *ſeqq.* *aetas cornicis 9 ſaeculorum*. 583, 12.
Aeternus labor. 46, 68. aeternum genus *hominum* 374, 122.
Aether uolitare per aethera paſſus equos 83, 216. *Aetheris et Terrae connubium*. 82, 204 *ſeqq.* 185, 10.
Aeuo uacuo ne torpeat mundus. 83, 214. aeuo ter terno uiuacior cornix, *quam Neſtor*. 583. 12.
Affectus. affectu ſocii ſollicitante. 136, 8. affectum tenet nomen. 329, 68. cogis affectum ducere tigres. 378, 145.
Afferre. quid longa dies nunc affert. 322, 17.
Affigere. affixit *ſpolia* tropaeis. 526, 29.
Affinis terrae *lapis*. 548, 2. affines umbrae. 138, 15.
Affligere. afflictam amantem. 356, 13.
Agelades, *plaſta et ſtatuarius*. 39, 30.
Agelli florentis dominus, 191, 7.
Ager pinguis. 32, 7. gratus ager dominae. 179, 14.
Agere. Cupidinis ſtimulis actus 81, 198. ſibi defectum copia prolis agat, 140, 32. uer agit mundus 83, 210. nihil hic clamor agebat. 364, 53. res acta, *de admiſſura aſini*. 139, 30.
Aggere praepoſito. 70, 152.
Agmen. Gorgones, Harpyiaeque et Erinnyes agmine terno 597, 84.
Agreſtis aper frendet 398, 52. agreſtes 103, 303. imperio tuo paremus agreſtes. 132, 425.
Agricolare opus libellos. 136, 3.
Ah! piget et dicam. 384, 11.
Aiere. quicquid audit, ait pica. 395, 34.
Albi Ouidii Iuuentini elegia de philomela. 388.
Albicerata ficus 130, 417.
Albus. nec tu minus alba capillis. 327, 53. albus quandoque futurus *capillus*. 533, 58, 2. *alba uitis fulmina arcet*. 112, 344.

344. alba ficus, *albicerata*. 130, 417.
Alcmenae et Iouis concubitus triplicata nocte. 586, 28.
Alere. pignora morus alit. 151, 110.
Ales. alitibus fraudem contexere. 200, 8. ales Gangeticus, *Phoenix*. 584, 16. nouies ſenior *cycno*. *ibid.* cinnameo radiatus tempora nido. 584, 17.
Alexis. 102, 298.
Alienus. aliena ſtirps arboris. 40, 38. aliena ducta labore lympha. 545, 3. alienis humida guttis *frigilis*. 561, 1.
Alimenta pro *cibis*. 296, 158.
Alligare. alligat indomitas alnos *bryonias*. 92, 250. alliget ut ſaeuus Boreas. 49, 76.
Allium fibratum. 189, 22. allia cum cepis iungite. 314. 150. allia infractis ſpicis. 58, 112. *Luſcus allium uendens*, *aenigma*, 568. capitum *allii* millia multa. 568, 2.
Alloquium conſpuit ipſe ſuum. 304, 202. mitibus alloquiis. 339, 52.
Alma parens *Terra*. 93, 257. alma Iouis nutrix, *capra*. 512, 1.
Alnos indomitas alligat *bryonias*. 92, 250.
Alterno uincta decore placent. 275, 77. alternis notis, *epiſtolis mutuis*. 332, 14. alternos fallimus annos. 345, 5.
Altus. deſuper ex alto. 512. 36, 2. alta petentes *ſcalae*. 552, 1. altis culminibus. 113, 349. in alto gurgite. 537, 1.
Alumnus Etruſcae gentis *Maximianus*. 355, 5.
Alueus eſt modicus *tubi*. 546, 2.
Aluus maleſana. 87, 232. fecunda natus in aluo. 512, 36, 1. grauida naſcitur aluo *cucumis*. 122, 389.
Amaranti immortales. 76, 175.
Amare. uinci, uincere rurſus amas. 378, 150. ſomnus amat *papauer*. 517, 40, 3. natae crimen amare. 342, 74. afflictam amantem. 356, 13. blandus amans leo. 378, 146. panther caurit amans. 397, 50. amare *de arboribus inſitione iunctis*. 145, 64.
Amaracus, *ſampſuchum*, *herba*. 74, 171. odoratas praetexit umbras. *ibid.*

Amarus. amari latices marrubii. 114, 355. pulex, amara lues. 383, 1.
Ambroſios praebent ſuccos *mala Perſica*. 127, 408.
Ambulo in ipſis terris. 509, 3.
Amictus *Terrae* ſcindere. 47, 70. amictus exſinuabat roſa. 172, 29. cognato cingens amictu, *cortice*. 158, 159.
Amicus. amicae menſae. 182, 30. amica ſilentia Muſis Pierii nemoris. 85, 222. dulcis amica, philomela. 388, 1. amica dulcis cantus philomela. 403, 1. dulcis amica Dei, *arundo*. 480, 1.
Amiternum, *oppidum in Sabinis*, *napis ferax*. 131, 422. Amiterninis arua. *ibid.*
Amittere. amiſſum ouile. 326, 46.
Amnis ludebat ſpumeus. 183, 4. Apollinis amne fluentes libelli. 136, 5.
Amoeni ueris ingenium. 181, 24.
Amor furtiuus et uetitus creſcit, langueſcit apertus et permiſſus. 336, 31. *ſeq* et 342, 77. *Iouis et Terrae amor*. 82, 204 *ſeqq*. *Amor Harpocrati reſam dicauit*. 182, 29.
Amor igneſcit menti. 83, 211. hoc grandior hoſtis, quo minus ardet. 307, 80. ſecretus amor Veneris. 186, 15. caſtus amor Veneris quando fuit? 341, 66. amor ad coitus properat. 80, 197. reliquiis ueterum amorum. 324, 33. Acriſioneos imitatur amores. 82, 205. undam ſequens nimio teneatur amore *cucumis*. 123, 395. dignus amore locus. 184, 6. priſcum amorem. 321, 15. teneri amores. 341, 69. natiuum amorem. 342, 73. auri coecus amor. *ibid.* plurima lumina coecus amor habet. 366. 66. exſtinctus amor. 367, 74. confeſſus amor. 185, 10 furtiuum amorem. 335, 29. narium nectit amore nemus *pirus* 144, 56.
Amphitriten ſuam pellicit Neptunus. 81, 201.
Amphryſi nemus. 96, 265.
Amplecti. amplexus *paſſiue*. amplexum genus paſcit uitis. 142, 48.
Amplexus reſpuit meos. 319, 4. amplexus quos remoretur. 325, 38. *Verſum*

ſum obſcurum et male ſanum poſt aliorum conieкturas, de quibus uid. Var. Lectt. leni et facili medicina ſic reſtitui poſſe puto: Nullas, amplexus quas remoretur, habent, *ſcil. membra. Niſi forte aptius hoc:* Nullius amplexus, quod memoretur, habet, *ut comparet ſe cum iuuenibus, quos dixerat priſtinis amoribus facile denuo incaleſcere et paſci, ſeque neget, quia prorſus effeto ſit corpore, priſtinis uoluptatibus memoria repetendis ullo ſuauitatis ſenſu affici. Similiter mox u. 42:* Nil de tranſactis, quod memoretur, erit. — oſſa per amplexus ſonare uiſa. 361, 32. ab amplexu feſſus. 365, 62.

Amurca pinguis Palladia ſine fruge ſalis. 114, 352 et 353. *ea conſperguntur plantae aduerſus pulices.* 113, 351 *ſeqq.*

Amygdalei rami. 158, 157.

Amygdalum flore purpureo fulgens. 188, 13.

Amygdalus, Phyllis. 144, 61. *inſeritur in prunum.* 157, 149. *in perſicum.* 157, 151. *in ſiliquam.* 157, 153. *in caſtaneam.* 157, 155. *in amygdalum inſeritur pirus.* 144, 61. *perſicus.* 150, 96. *piſtacia.* 158, 157.

Amythaonius Melampus. 113, 348.

Anas ore tetrinit. 391, 22. in fluuiis natans. *ibid.*

Anceps. iactor in ancipites caſus *teſſera.* 564, 2.

Ancora, aenigma. 574. ancorae mucro geminus, ferrum uncum. 574, 98, 1.

Andrachne humida, *portulaca.* 119, 376.

Anethum bene odoratum. 62, 120. papauer anetho iungite. 105, 314.

Angere. his ſtimulis angebar. 338, 33. angens herba. 70, 149.

Anguis. angue moriente *in hortis Heſperidum.* 192, 6. magicis ſopitum cantibus anguem. 117, 367. anguis uenenoſus ſerpendo ſibilat. 401, 63.

Anguſtus foliorum galerus *in roſa naſcente.* 171, 75. anguſti fori. 52, 92.

Anhela tuſſis ſenum. 312, 245. 197, 8. anhelis uiſceribus. 337, 35.

Anima. folli magna eſt animae facultas. 547, 3. tres animas habui. 566, 2.

Ani-

Animalia dira. 113, 351. bruta. 326, 43.
Animantum ſoni. 401, 68. ſpecies cunctas nemo notauit. 401, 67.
Animo remeare aſſuetas figuras. 351, 45. animi uireſque *mentulae*. 378, 149.
Annexo fetu *ſorbi*. 156, 141.
Annulus cum gemma, *aenigma*. 481.
Annus nullo ſono conuertitur. 72, 160. pulchris uos parcitis, anni. 324, 31. annorum uices trimeſtres. 586, 25. uerſicoloribus anni fetibus. 93, 256. annos deſpicit illa ſuos. 323, 28. anno primo, *initio anni*. 79, 190. molliſſimus annus. 99, 282. longos fleuimus annos 330, 71. alternos fallimus annos. 345, 5. *anni tempeſtates et menſes per ſidera deſignati*. 41, 41 *ſeqq*. 43, 51-57. 50, 79. 71, 155. 79, 190. 105, 312 et 313. 124, 400. 128, 413.
Annuus. annua Saturni tempora feſta. 473, 3.
Anſer improbus graccitat. 390, 19. anſeris pedes *maluae* ſimiles. 517, 41, 1.
Anteit *cycnum Phoenix* nouies ſenior. 584, 16.
Antes ſitientes. 119, 376.
Anticipare aeſtiferum diem. 167, 4. infelices dies. 317, 276.
Antirrhinum, *flos*. 54, 98. 94, 260.
Antra Caſtaliis rorantia guttis. 96, 266. antra fremunt 339, 56.
Anus *roſa*. 175, 46.
Anxius maturis uuis *Bacchus*. 131, 423. recreat anxia corda. 406, 14.
Aoniam terruit Sphinx. 589, 41.
Aper agreſtis frendet. 398, 52.
Aperire. arboreos aperit fetus *canicula*. 124, 401. aperit roſa faſtigia obeliſci. 171, 27. tot ſpecies, ortus, nouatus *roſarum* una dies aperit. 174, 40.
Apertus. apertam ad poenam. 190, 27. crura aperta ſubis. 384, 12.
Apex. puniceos apices *roſae*. 177, 4.
Apis bombilat. 395, 36. ore legens munera mellis. *ibid.* apes murmurant. 163, 13. ſumma florum uel nouos rores legunt. 163, 14.
Apium uiride 73, 166. apio faſces cingere. 118, 371.
Apollinis amne fluentes *libellos*. 136, 5.

Apoſtrophe ad Nymphas. 95, 263 *ſeqq. ad Bacchum.* 132, 425.
Aprica aura Zephyri, 50, 78.
Apronia, bryonias, *uitis nigra*. 91, 248 *ſeqq.*
Aptate *flores* caniſtris. 97, 277.
Aptus. res magis apta plagae. 342, 70. felix felicibus apta. 371, 109. generi non apta propago, *mula*. 513, 2.
Aqua regnator aquarum *Neptunus*. 81, 200. aquae pondus inhaeret *ſpongiae*. 538, 62, 1. *aquam amat et ſequitur cucumis*. 123, 395. aquis errantibus. 183, 4. paludiferis in aquis. 396, 42. limoſis aquis. 401, 64. puluis aquae tenuis, *nix*. 489, 12, 1. aqua coeleſtis, *ros*. 168, 10. ſcrutor aquas medias *ancora*. 575, 98, 2.
Aquarius. 79, 190.
Aquilae clangunt. 393, 27.
Aquilina, *Maximiani Etruſci amica* 331, 5.
Aranea, *aenigma*. 493. a Pallade edocta. 493. 17, 1.
Arboreos fetus. 124, 401. arborea fronde. 391, 21. 407, 16.
Arbos mitis. 41, 39. Punica. 89, 242. inops 140, 33. arbos Liuia, *ficus*. 128, 414. grauis ſub ſidere Arcturi. 128, 413. decuſſa arbore. 116, 364. bifera ab arbore, *fico*. 124, 403.
Arbuſtis pendulus putator. 86, 229. cantibus recrepant arbuſta. 407, 17.
Arbuto inſeritur iuglans. 159, 163.
Arbuteas frondes. 159, 163.
Arcanum pectoris. 135, 2.
Arcadici aſelli caput. 112, 344.
Arcere. nec luminis arceo uſus *ſpecular* 542, 1.
Arcturi ſub ſidere. 128, 413.
Arcus Cupidinis 343, 89. arcu ſidereo fulget Iris. 101, 292.
Ardeo de lymphis *calx*. 549, 3. ardens languebam. 338, 43. ardet amor. 367, 80.
Ardor Gnoſius Bacchi, h. e. *ardens Corona Ariadnae*, *ſidus*. 43, 52. Sirius ardor. 100, 289. ardor uelocis equae. 139, 30. uacuus receſſit ardor. 364, 49. ardor fit languidus. 342, 77. uerus pectoris ardor. 351, 44.
Ardua membra. 158, 161. ardua ſuper culmina peragrans. 512, 35, 2.

Area

Area cumulatis glebis emineat. 70, 152. area leuis. 199, 5. *areae in horto deſcribendae*. 52, 91 *ſeqq.*
Arenae graciles. 33, 8.
Areolas horti. 116, 362.
Arere. aret ſicca cutis. 292, 135.
Argiuae artes, *ueneficia*. 367, 81.
Arguto callida ſenſu. 511, 2. arguto fugientes gramine fontes. 99, 284. arguto murmure dulce loqui, *canere*. 346, 12.
Ariadnae Corona, *ſidus*. 43, 52.
Aricia mater porri. 68, 139.
Aries blaterat. 399, 56. *Arietis ſignum coeleſte*. 71, 155.
Ariſtis maturis flauebat meſſis. 105, 311.
Arma. saeuis in armis. 567, 1. pro praegnantibus armis. 149, 93. arma Veneris. 343, 89. ad arma redis, *ad ludum Venereum*. 365, 62. longo confecta ſitu arma 367, 77 et 78. arma *arborum et fruticum*, *ſpinae*. arma horrenda *piri ſilueſtris*. 144, 57. armis geminis uiolentior *meſpilus*. 151, 107. arma tegit libris mitibus *ſorbus*. 155, 140.
Armare. armant puellas ſemina bulbi. 56, 105. armata patriis uenenis *mala Perſica*. 126, 406. armata robora, ſentes, *pruni ſpiniferae*. 148, 81. armatis piris. 152, 112. brachia roboris armat, *ſpinis exaſperat*. 152, 115. ſuſtinet armatas ſegetes *ericius*. 506, 3.
Armenia pruna, *praecoqua*, *Apricoſen*. 125, 404.
Armipotens Minerua. 343, 90.
Aron uel haron, *bulbi genus*. tempus haris ſatio. 90, 244.
Arridet de ſe ridentibus. 304, 207.
Ars. artis opus uarium. 275, 30. arte placens puella. 357, 16. currunt ex arte *rotae*. 551, 1. ſalutis nouas artes. 110, 338. Graiae neſcius artis. 363, 39. Argiuas artes, h. e. *magicas*. 367, 81. Dardaniae artes, *magicae*. 115, 358. docta ars funambuli. 570, 2. tergenus artes. 589, 43.
Artus dolor attigit. 180, 17. Venus fecundos compleat artus. 83, 212. turbatos excitat artus. 350, 39. artus teneros adſtringere. 361, 31. fecundos implicat artus uitis. 142,

142, 47. artus *pruni* duri mucronibus, *ſpinis*. 155, 139. odorati floribus artus *amygdali*. 157, 149.

Arundo, *aenigma*. 480. dulcis amica dei, *Panis*. 480, 1. arundines textae, *trichila*. 164, 16.

Aruorum cultus. 133, 433. aruo facili ſubiacet mater *Terra*. 80, 195. aruo riguo. 123, 398. Amiterninis defertur aruis. 131, 422.

Aſcraeum carmen, *Virgilii Georgica*. 134, 436.

Aſellus tardus rudit, oncat. 399, 55. ſolidum ſtercus aſelli. 50, 81. aſelli Arcadici caput. 112, 344. pigro aſello. 139, 29.

Aſiae proſa, *Aſiaticum dicendi genus*. 595, 73 *ſeq*.

Aſiatica *mala Perſica* frigoribus ueniunt. 128, 412.

Aſini caluaria in hortis poſita aduerſus rubiginem. 112, 344.

Aſparagi bacca. 91, 246. aſparagi filo. 119, 375.

Aſper. aſpro uelamine ſeptos fetus caſtaneae. 146, 67. duris aſpera mala comis. 154, 132.

Aſpernari. nati non aſpernatur amorem *Terra*. 82, 207. aſpernata roboris externi librum *Cydonia*. 150, 101.

Aſſerenda truncis Picenis mala. 186, 7.

Aſſociata numquam externis comis mala Punica. 147, 74.

Aſſueſcunt ſiliquae molleſcere. 152, 117. aſſuetas figuras. 351, 45. aſſueto quod caret officio. 370, 104.

Aſſurgit citro omne genus mali. 197, 9.

Aſſyrio uenit quae ſemine radix, *gingidium*. 60, 114.

Aſtrum geminum, *ſignum Geminorum*. 105, 312.

Atalanta, Schoeneis. 190, 1.

Ater. obſcuris atra tenebris facies *talpae*. 498, 1.

Athenae Actaeae. 594, 71.

Atlantides. 44, 54.

Atriplex, *planta*. grauis atriplici faſelus. 119, 377.

Attentis auribus odas porrige. 408, 25.

Atterere. attritum corpus. 310, 238.

Atticum dicendi genus. 594, 71.

Attingere. dolor attigit artus. 180, 17. ad has naturae attingere partes. 353, 57.

Attonitus ſtat. 352, 47.

Attrahat amnes auxilio ſitientibus hortis. 37, 24.
Attribuit nobis deus haec munera formae. 571, 2.
Audax ſublimi tramite raptor. 83, 216. audax imitatur uites *bryonias*. 91, 248.
Aue ſonat ſuo domino pſittacus. 394, 32.
Auellana nux longa. 187, 12.
Auellis femur, *pulex*. 384, 12.
Auertere tempeſtatem Tuſcis ſacris. 111, 341.
Auferre. peccandi ſtudium abſtulit poteſtas. 344, 91. omnes uerecundia motus abſtulit. 364, 56.
Augent ſuas gemmas mala Punica. 147, 75. nihil eſt extrinſecus auctum. 556, 81, 1.
Auidus mus mintrit. 400, 61. auidas manus. 151, 108. auida ſoror *fraxini morus*. 154, 129. ius auidae linguae *clepſydra*. 544, 2.
Auocat hortus. 165, 21.
Auolat ſomnus. 313, 250.
Aura ſtrictior. 167, 3. medias per auras. 486, 9, 2. manibus remittor in auras. 535, 59, 3. per nos ſcandatur ad auras. 552, 3.
Aureus tumor *citrii*. 196. aurea caeſaries. 285, 93.
Auricomi horti *Heſperidum*. 302, 189.
Auriculae *lagenam* regunt. 575, 99, 2.
Auris. porrige attentis auribus odas. 408, 25.
Aurora rapit roſis ruborem et dat. 169, 15. *a coma Aurorae roſae*. 179, 11. purpureis Aurora comis. *ibid.* Aurorae pecten. 179, 10.
Aurum. auro purpurat uiola. 55, 101. auro ſuperant metalla *mala Mattiana*. 192, 3. auri coecus amor. 342, 73. auri mentita colorem. 561, 2. aurum fuluum. 272, 19. aurum rutilum *mentulae*. 374, 121.
Auſonii Griphus de numero ternario. 581.
Autumnus exprimit uuas. 42, 44. Autumni bona. 197, 6. Autumnus ſatur quaſſans ſua tempora pomis. 41, 43. ſordidus. 42, 44.
Auxilium mortalibus aegris feret *cucumis*. 124, 399. auxilium *pro fulcro, obiice*. 299, 174.

Baccae rutilae ebuli. 33, 10. baccis redimita Daphne. 183,

183, 2. Palladiae baccae, *oliuae*. 62, 121. bacca ſuperba, *oliua*. 143, 52. bacca aſparagi. 91, 246.
Bacchatur Veneri ſpiritus orbis. 81, 198.
Bacchea uoce frementem. 85, 223.
Bacchus bis genitus. 588, 35. Echionius. 142, 45. Euius. 85, 224. 132, 424. Iacchus. 132, 426. Lenaeus pater. 132, 430. Lyaeus. *ibid.* Maenalius. 132, 429. thyrſiger. 148, 87. munera Bacchi. 32, 2. 132, 426. Bacchi genus, *uitis*. 40, 38. Ceſſit et ipſe pater Bacchus. 276, 43. Nyſaea iuga Bacchi. 85, 221. ſparge mero Bacchi. 103, 302. Bacchus condit odores. 103, 302. infeſtae Baccho uolucres. 109, 332. Baccho lagenam dabit *cucurbita*. 122, 386. *apoſtrophe ad Bacchum*. 132, 425 *ſeqq*.
Balat pia ouis. 399, 56.
Balauſtium, *flos mali Punicae ſilueſtris*. ſterilis balauſti. 102, 297.
Balneum, *aenigma*. 563.
Balſama cum caſia nectens. 102, 301.
Barathrum imum concutiens Neptunus. 46, 62.
Barrit barrus. 398, 53.
Baſia plena. 286, 98.
Bellum. dum bella cruenta peregi. 557, 3. bellis ordine tribus, *trina editione ludorum*. 588, 36. bella gerunt roſae. 181, 22. cordis bella nefanda mei. 355, 4.
Bellipotens olim *miles*. 567, 1.
Beſtiae nota et familiaria loca appetunt. 326, 43 *ſeqq*.
Beta littera proxima primae. 92, 251. *eius aequiuocatio cum beta olere*. ibid.
Betae. 188, 15. folio uiridis, pede candida beta. 92, 254. *luſus in eius aequiuocatione cum beta littera*. 92, 251. pallentia robora betae. 109, 326. *beta*, *aenigma*. 518.
Bibe ter. 581, 1. bibit terra fontes. 42, 49.
Bicorni ferro pectere terram. 70, 148.
Bidentes uinco, *lupus*. 510, 1.
Bidentes duros. 159, 169.
Bis genitus Bacchus. 588, 35.
Bifera arbor, *ficus*. 124, 403.
Biformes Panes. 132, 427.
Blandior ut noceam, *hamus*. 529, 54, 3.

Blan-

Blanditiae nil tibi proſunt. 370, 101.
Blandus amans ipſe leo. 378, 146. oſcula blanda dedi. 321, 14. blandum opus Veneris. 364, 56. blanda poëmata. 291, 129. blando mordentia frigora ſenſu. 167. foedera blanda *arborum, inſitio*. 138, 17. poma blanda. 145, 66. blandus ſuccus *pirorum*. 151, 111. blandus rubor *ceraſorum* 156, 148.
Blatterat aries. 399, 56.
Boëthius, ſolus, Boëthi, fers opem 330, 48.
Bombilat apis. 395, 36.
Bona lex dicendi *clepſydra*. 544, 1. bona autumni. 197, 6. fructiferum bonum, *mentula*. 375, 174. Quorum bonorum, *initium et denominatio interdicti de adipiſcenda poſſeſſione*. 593, 64.
Boreas nubifugus. 100, 288.
Bos. hominum boumque labores. 109, 330,
Brachia iactantes Panes. 132, 428. brachia marcentia uino *ibid* grandia. 361, 33. Lernaei brachia cancri. 105, 313. brachia roboris, *ramos*. 152, 115. platani. 153 123. cana *populi*. 156, 146.
Braſſica. 64, 167. toto plurima orbe uireus. 64, 128. *eius uariae ſpecies per Italiam cultae*. 65, 130-139. braſſica cymoſa ſtirpe. 67, 137. lurida. 108, 325. braſſicarum caules. 188, 14. caules prototomi. 117, 369.
Breuis puella. 283, 80. breue chaerophyllum. 58, 110 ſemita breuis eſt *funambuli*. 570, 3.
Breuitas. meritum maius de breuitate petunt *piſtacia*. 158, 158.
Briſelda pro Briſeïs. 193, 2. *Lyrneſſum Achilli malo prodidit*. ibid.
Bromii quadrantal. 589, 46.
Bruma Riphaea. 49, 77. ſecurae praemia brumae. 499, 2.
Bruttia tellus. 68, 139.
Brutus. bruta animalia. 326, 43. pectora bruta. 354, 60.
Bryonias, *uitis nigra*. 91, 248 *ſeqq*.
Bubo. 395, 37.
Bubulat horrendum bubo. 395, 37.
Bulbus Megaricus. 56, 106.
Bunias, *napi ſpecies*. 131, 422.
Butio uel buteo, *auis*. 396, 42.

Butit in aquis butio. 396, 42.
Buxo canentes Sirenes. 585, 23.

Caccabat perdix. 390, 19.
Cachinno plena ſecuro. 98, 280.
Cacumina olerum. 168, 8.
Cadere. Non res in uitium, ſed male facta cadant. 278, 50. in ſterilem res cadat acta gradum. 139, 30. dum cecidi infelix. 575, 99, 3.
Caecilius Metellus. *Caeciliana lactuca.* 78, 182. 340, 59.
Caecus. caeca facies *talpae.* 498, 1. coecae colubrae, *lumbrici inteſtinorum.* 87, 231. auri caecus amor. 342, 73. caeca uoluptas. 348, 25. uis caeca. 330, 70. caecum ignem. 332, 13.
Caedit, increpitat. 336, 31.
Caeleſtis. caeleſtia mella. 32, 3. caeleſtis aquae, *roris.* 168, 10.
Caelitibus roſa praebet honores. 94, 262.
Caelum. ſecreta foedera caeli. 84, 219. Tartara caelo praepoſuit *Proſerpina.* 97, 272. caeli pendentibus undis. 131, 420. coeli rigidi catenis. 487, 10, 2. conſilium *cochleae* de caelo naſcitur ipſo. 494, 18, 3. et uehor in caelis *Taurus*, *ſignum caeleſte.* 509, 3. ad caelum tendimus, *ſcalae.* 552, 1. caelum luciferum. 569, 93, 1.
Caeruleus hyacinthus. 54, 100. caerulei partus Tethyos et Amphitrites. 81, 201. caeruleus color *ſenum.* 323, 26.
Caeſaries aurea. 285, 93.
Caetera corporis abſunt. 560, 3.
Calathus. calathi ſtipantur prunis. 125, 405. calatho ſimilis *cinara.* 89, 240. fer calathis uiolam. 102, 300. infuſo calathis lacte gelato. 123, 397. calathis uirentia lilia canis. 44, 99. calathi ridentis honorem. 172, 31. calathi roſarum. 181, 26. calathi *roſae* orbis. 177, 5,
Calcare. nec calcata pati poſſum, *glacies.* 487, 10, 3.
Calendae Mauortis. 80, 192. Veneris, h. e. *Apriles.* 80, 193.
Calere. uere calente. 389, 15.
Caliga, *aenigma.* 531. exanimis, lacerata, ligata, reuulſa. 532, 56, 1. dedita terrae. 532, 56, 3.

Caligaris claues, aenigma. 532.
Caligo caeca. 295, 149.
Callida arguto ſenſu. 511, 2.
Calliope mea me reuocat. 85, 225.
Calliſtruthis uel Calliſtruthia, *ficus paſſeria.* 130, 416.
Calor oſſa reliquit. 362, 35. calor *in balneo* quem nemo ueretur. 563, 2. redeunte calore reuertor *cuculus.* 577, 1.
Calthae flauentia lumina. 53, 97. flammeola caltha. 103, 307.
Calx, aenigma. 549.
Camenae non ſegne officium. 139, 27. *Camenarum cum Sirenibus certamen.* 585, 22.
Campe hirſuta. 108, 324. uoluitur ad terram. 117, 366. *fugatur menſtruis feminarum.* 115, 318 *ſeqq.*
Campus. campo illuſtri Nurſia mittit *rapas.* 131, 421. campos nouos fugiunt animalia. 326, 43.
Cancri ſignum caeleſte, Lernaei brachia cancri. 105, 313.
Candida, *nomen uirginis.* 345, 8. 349, 35.
Candidus Zephyrus. 50, 78. candida fiſcella. 104, 402. candida diſcrimine lactuca. 78, 186. candida thyrſo. *ibid.* candida dona mali. 149, 90. pede candida beta. 92, 254. candidus cucumis. 123, 396. ſpecies candida. 345, 7. candidior dies. 186, 15.
Caneo. canebat gemma *roris.* 169, 13.
Canere maiore deo. 83, 217. deducta uoce canentem. 370, 105. cantica nulla canit. 389, 14. lugubri uoce canentes. 396, 41. ſuaue canens Muſis *arundo.* 480, 2. ſigna inſtantis eoi ter canit *gallus gallin.* 586, 26. canere, *de rana.* 496, 3.
Caui niuei. 323, 25.
Canicula, ſtella. 41, 41. 124, 400. Sirius ardor. 100, 289.
Canis. canibus circumdare ſaltus. 273, 23. commiſſa cane, uirgine, piſce *Scylla.* 597, 83. canis Erigones, *caniculae ſidus.* 124, 400. canis ſitiens hauſit undas Oceani, *Sirius* 41, 41.
Caniſtra *Nympharum.* ſacris aptate caniſtris flores. 97, 277.
Canopus hilaris. 74, 171.
Canoris cantibus recrepant arbuſta. 407, 17.

Cantat nidis ueris aduentum hirundo. 50, 80.
Cantica nulla canit. 389, 14.
Cantu rura colebant *luſcinia et hirundo*. 184, 8. cantus amica *luſcinia*. 403, 1. cantus tragici, 274, 28. Sireniis cantibus. 357, 19. magicis cantibus. 117, 367. cantibus canoris. 407, 17.
Canus, canis pruinis. 49, 74. cani calathi liliorum. 54, 99. cana uellera Cydoniorum. 194, 3. germine cana pirus. 144, 55. cana brachia *populi*. 156, 148 cano uimine textus. 103, 304.
Capax. capacem picis ſobolem *cucurbitae*. 121, 325. capax *ſtrigilis*. 561, 1.
Capere. tota non capienda domo. 332, 10. quae non capiunt, uolunt. 534, 60. aliud *germen* fiſſa *arbor* capit. 141, 42. *De hoc uerſu uide infra u.* Robur. captus amore tuo. 331, 5. uiſum capit hortus. 165, 23.
Capillus, *aenigma*. 533. uerſicolor, albus futurus. 533, 58, 2. reſoluto moeſta capillo. 116, 361. inflexos capillos. 359, 25. non ſum comta capillis. 534. longo capillo porri. 73, 167.
Capitolium, Tarpeium templum. 589, 42.
Cappadoca gens. *Cappadoca lactuca*. 78, 184.
Capparis. 61, 118.
Capra, *aenigma*. 512. alma Iouis nutrix. 512, 35, 1. longo ueſtita capillo. *ibid.* ſuper culmina peragrans. 512, 2
Captat Tantalus undas. 301, 185. captare locos et tempora. 334, 25. perplexa murmura captat. 3:2, 47.
Captura noua notarum ferarum, *pediculorum*, 507, 1.
Capua pinguis. 65, 132.
Caput. imponit capiti dira meo 321, 16. caput nudum cute aſelli. 112, 344. in caput ingredior, capitis ueſtigia ſigno, *clauus caligaris* 532, 57, 1 *ſeq*. capitum forma duorum, *in piſtillo*. 560, 2. pro pedibus caput eſt. 560, 3. caput efferet undis aries. 71, 156. capitis coma uiduata *ſemina*. 110, 335. caput leuat *roſa*. 178, 7 creſcens in caput ſuum porrum. 188, 16. capitum *allii* millia multa. 568, 2. gracili capitis uertice pen-

pendet *cucurbita*. 121, 382. grande caput *papaueris*. 560, 14, 1. criſtatum uulniferumque caput *mentulae*. 370, 98. capitis minutio triplex. 593, 65.
Carcer uitae corpus. 270, 3.
Carere. aſſueto quod caret officio. 370, 104.
Carmen. carmine quo fungar. 383, 2. de carmine inepto. 473, 1. uerſus feci ſubito de carmine uocis. 477, 15. nullus *runae* carmina laudat. 496, 3. carminibus mutarier ullis. 385, 19. carminibus fierem pulex. 385, 20. carmina Medeae. 385, 23. carmina dulcia. 370, 101. Aſcraeum carmen, *Georgica Virgilii*. 134, 436. feralia carmina flere. 113, 350. bubulat ferali carmine bubo. 395, 37. carmina uana. 345, 4. carmina fingere docta. 357, 17. carmina digna. 369, 90.
Carnea membra. 284, 86.
Caro. carnis ad officium, *ad uoluptatem Veneream*. 284, 86.
Caſia, *Libanotis*, *ros marinus*, *herba*. balſama cum caſia nectens. 102, 301.
Caſpia tigris. 316, 272.
Caſtaliis guttis rorantia antra. 96, 267.
Caſtanea inſeritur ſalici. 158, 61. *caſtaneae inſeritur pirus*. 146, 67. *malus*. 149, 93 *prunus*. 152, 116. *morus*. 154, 131. *amygdalus*. 157, 155. caſtaneae fetus. 146, 67. caſtaneae lar. 152, 116. caſtaneae dant noua mala. 149, 94. caſtanea uirens. 154, 31. hirſuta. *ibid.* et 194, 4. trux. 157, 155.
Caſtra operoſa. 203, 5. Dindyma caſtra Cybelles 85, 220.
Caſtus amor Veneris. 341, 61. turtur. 391, 20. caſta Fides. 98, 279.
Caſus turpes reuoluere, 345, 1. comites caſum patiuntur. eundem. 533, 57, 3. caſus in ancipites iactor *teſſera*. 564, 2.
Catena, *aenigma*. 483. rigidi coeli duris connexa catenis *unda*. 487, 10, 2.
Caterua innumera comitum ſtipante. 490, 13, 2.
Cato (M. Porcius) rigidus ualuit *uirtute bibendi*. 278, 49. magni de gente Catonis *perna*. 558, 1.

Catuli lactentis ſanguine. 111, 343. *Sacrificium catuli lactantis in Robigalibus. ibid.* glaucit catulus. 400, 60.
Cauato uentre *lagenae.* 575, 99, 2.
Caudinae Fauces. 65, 132.
Cauernae patulae *ſpongiae.* 538, 62, 2.
Caule ualido. 108, 325. caules patuli. 168, 9. frigoribus caules mittit *braſſica.* 64, 169. prototomi caules *braſſicae.* 117, 369.
Caunae, ficus. caunis aemula Chiis. 128, 414.
Cauponis ante mediam ſcripta tabernam *beta.* 518, 2.
Caurit panther amans. 397, 50.
Caurus. cauri gelida uerbera iraeque. 49, 75.
Cauſſas fingit ingrata. 320, 9. occulta res prodita cauſſae. 340, 49.
Cautes Deucalioneae. 46, 67. cautibus aequa fulcra tori. 313, 253.
Cauus. cornibus apta cauis *laterna.* 541, 1.
Cecropius thymus. 195, 12.
Cedere. cedit opus tempore. 316, 274. cedant arma tibi Veneris. 343, 89. nos cedimus. 367, 79. cedunt imperiis ſceptra tuis. 375, 126. cycnus cedat *luſciniae.* 407, 19.
Celatur aequore caeruleo *Corona Ariadnae.* 43, 53.
Celebres dicite laudes. 106, 316.
Celeres greges. 326, 44.
Centaurus, aenigma. 515.
Cepa, aenigma. 521. lacrymoſa. 62, 123. mordet mordentes. 521, 1. ultro non mordet quemquam. *ibid.* acres cepas. 189, 22. allia cum cepis iungite. 105, 314.
Cepolum litus. 65, 130.
Cera. pangitur in cera littera. 92, 252. cera noua magis luteum prunum. 187, 9. flauae ſeruans cognomina cerae, *albicerata ficus.* 130, 417.
Ceraſus inſeritur in laurum. 156, 143. *in platanum.* 156, 145. *in prunum agreſtem.* ibid. *in populum.* 156, 147. ceraſos pro *ceraſa.* 199, 3.
Cerberus. 583, 9.
Cerea pruna. 194, 5.
Ceres. 582, 8. Cereris proles, *Proſerpina.* 96, 296.
Cernere. nullus ſol cernitur talpae. 498, 2. raro cernitur ignis *in ſilice.* 550, 1. cernere iam fas eſt. 568, 1.
Certamen Camoenarum cum Sirenibus. 585, 22.
Cer-

Certamina uicit. 196, 3. nec mediocre fuit magni certaminis inſtar. 476, 11.

Certare. claudere certet iter. 329, 26. ſic quaſi certantes *ſorores rotae.* 551, 2. nulli certare recuſo. 559, 2. certare Camoenis iuſſae Sirenes. 585, 21.

Certis confidere rebus. 327, 51. certa fides. 337, 41. certae uocis habebat opus. 349, 30. non certa futuri teſſera. 564, 1.

Ceruix demiſſa lactea. 285, 93.

Ceruos imbelles. 201, 9. cerui clocitant. 398, 53. aeripedes cerui. 583, 14. *cerui uita 36 ſaeculorum.* ibid.

Ceſpes. ceſpitis herba uiuax. 52, 88. herboſo ceſpite gaudes. 406, 15. in ceſpite profundo, pro *terra, tellure, ut ſaepe apud Auienum.* 545, 1.

Ceſpoſo litore. 65, 130. *Al.* cepoſo.

Ceſſaſſe iuuencum deflet. 328, 59.

Χαῖρε domino ſonat pſittacus. 394, 32.

Chaerophilum breue. 58, 110.

Chalcidicae caunae. 128, 414.

Chalybis duro metallo praeciſa herba, *foenum.* 526, 2.

Chaos priuatum, generale. 372, 112.

Charites tres. 584. 19.

Chelas *Scorpionis* trepidus profugit Phoebus. 44, 56.

Chelidonia purpurea *ficus.* 129, 415.

Chelydri more intortus cucumis. 120, 378.

Chimaerae triplex compago. 596, 82,

Chiron plurima docuit *Melampodem.* 113, 348.

Chironia, bryonias. 91, 248 *ſeqq.*

Chius. caunis aemula Chiis *ficus*. 128, 414.

Chordis nomina ſunt tria. 596, 81.

Choreis *Nympharum* intenta *Proſerpina.* 96, 269.

Chori Maenalidum Dryadum. 95, 264. numeros imitata chororum proſa Aſiae. 595, 73.

Cicada rauca fritinnit. 395, 35.

Ciconia de turre glocitat. 324, 29.

Cicuta moeſta. 35, 20.

Ciliorum grata ſerta. 292, 139.
Cilix. Cilicum mons ſum *Taurus.* 509, 2.
Cinara ponatur hiſpida. 88, 235. dulcis Iacho potanti. 88, 235. nec Phoebo grata canenti. 88, 236. deflexa collo, 89, 238. adoperta. 89, 239. pinea. *ibid.* ſimilis calatho. 89, 240. pallida. 89, 241. *ſitim ſtimulat.* 88, 235. *cantoribus uocem ſtrangulat.* 88, 236. *cinarae ſpecies deſcriptae.* 88, 237 *ſeqq.*
Cingere faſces apio. 118, 371. cinge comam *Terrae.* 63, 165. cognato cingens amictu terebinthus. 158, 159. fetibus cingi ſua tempora gaudet *Terra.* 93, 257. non ſum cincta comis *pila.* 534.
Cinnameus nidus *Phoenicis.* 584, 17.
Cinyreïa uirgo, *Myrrha.* 75, 172.
Circes medicamina. 385, 23.
Circumdare canibus ſaltus. 273, 23. ceruos. 201, 9. circumdant tempora cani. 323, 25. hortus circumdatus herbis. 179, 13. circumdata leuibus pennis ſagitta. 539, 64, 1.
Circumfero eſcas medio fluctu *hamus.* 529, 54, 2.
Circumtonſae pinus. 183, 3.
Circus. circi ora. 196, 2.
Cithaeron. 85, 221. ter ternas Muſas ex aere ſacrauit. 587, 32.
Citheron pro *Cithaeron.* 587, 32.
Citharas in carmine uincit uox luſciniae. 405, 11.
Citrea malus inſeritur in morum et pirum. 151, 109 *ſeqq. in ipſam morus. ibid.* citrei rami. 151, 9.
Citrium. de eo 3 epigrammata. 195 *ſeq.*
Citrum. cortex et medium *citri.* 197, 10. eius uis multa. *ibid.* ternus ab eo ſapor. 198, 12.
Citrus. citri mirabilis arbor. 197, 5.
Clamor nihil agebat. 364, 53.
Clamoſae uoces. 304, 205.
Clangunt aquilae. 393, 27.
Clarus. clara ſigna inſtantis eoi canit gallus gallin. 586, 27. Sarrano clarior oſtro *roſa.* 100, 287.
Claudere laetos dies. 318, 290. claudere certet iter. 329, 66. niſi qui ſua lumina claudit. 573, 96, 3. Bacchus iubet clau-

claudamus ut hortos. Claudimus. 132, 424. claude querelas. 380, 1. clauderet una manus *papillas* 360, 28. clauſo ore. 349, 28. pandere clauſa iubes. 339, 52.
Clauis, aenigma. 482.
Clauus caligaris, aenigma. 532.
Clepſydra, aenigma. 544. lex eſt bona dicendi, lex dura tacendi. 544, 1.
Clinanit in herbas. 185, 14.
Cloacae immundae. 51, 85.
Clocitant cerui. 398, 53.
Coagula permixta 362, 37.
Coaxat garrula rana. 401, 64.
Cochlea, aenigma. 494.
Coeleſtis. Vide Caeleſtis.
Coenae diuites. 202, 13.
Coepit mea origo. 524, 1. coepit quod non erat eſſe. 556, 3. forma hominis coepti. 582, 5.
Cogere. partu coacto, *iuncto utriuſque fructu.* 156. 143.
Cognata cubilia pandens *Cydoniae Cydonia.* 150, 103. cognatum corpus *pruni.* 152, 114. cognato cingens amictu *terebinthus* 158, 159. cognatis deliciis h. e. *tibi conuenientibus.* 371, 110. dens populis cognatus Eois, *ebur.* 525, 49, 1.
Cognomina cerae ſeruans *ficus, albicerata.* 130, 417.
Cohors uerboſa. 474, 8.
Coit numerus perfectus in tres partes. 590, 52. h. e. *ita multiplicatur, ut efficiantur tres partes, ſcil quadrati ſui nouenarii, hoc eſt, trini terniones coëunt in numerum nouenarium. Tolli explicatio aliena eſt ab uſu et ſtructura uerborum. Quam equidem probarem, ſi dixiſſet poëta,* tres abit in partes *h. e. ſoluitur et diuiditur, aut,* tribus e partibus coit.
Coitus. amor ad coitus properat. 80, 197. *coitus Iouis cum Terra.* 185, 10.
Colere. cantu rura colebant *luſcinia et hirundo.* 184, 8. florea rura colis. 496, 15.
Collapſis deſeritur foliis *roſa.* 173, 34
Collidere. totis colliſa medullis *farina.* 528, 52, 2.
Colligere. collige, uirgo, roſas. 175, 49. collectas exſinuabat amictus *roſa.* 172. 29. collectus in orbem *cucumis.* 122, 391.
Collucent fetibus horti. 101, 293.

Col-

Colludere guttas caulibus uidi. 168, 9.
Collum teres. 286, 99. reſoluto uiuere collo, *de coelibatu.* 280, 61. collum tenerum cucumeris. 88, 234. fragile cucurbitae. *ibid.* tenue *cucurbitae.* 121, 383. deflexa collo *cinara.* 89, 238. *ubi malim tamen* deuexa. *Vide infra* Deflectere.
Colluſtrans omnia. 350, 41.
Colonis inualidis. 327, 57.
Color. mille parit Natura colores. 77, 176. colores diſponat plantis. 77, 177. mentis ducit ſigna color. 334, 20. color *roſae* et cruor unum. 181, 22. *roſeum* ſibi uindicat Venus. 284, 91. exſanguis funereuſque. 192, 134. teter *mori.* 153, 119. externi doua coloris. 156, 142. ingenuo colore. 192, 3. caeruleus color *ſenum.* 323, 26. niueo colore. 359, 26. pulchro perfuſa colore *roſa.* 522, 1.
Coloſſo regnata Rhodos. 594, 70.
Coluber gramine tectus. 122, 390.
Colubrae caecae, *lumbrici inteſtinorum.* 87, 231.
Columba gemit. 391, 20.
Coma. diuerſis Candida comta comis. 345, 8. pulla coma. 359, 26. non ſum cincta comis *pila.* 534. uelare comas roſis. 180, 16. purpureis aurora comis. 179, 11. comae uirides *Terrae.* 47, 70. 73, 165. Telluris comas, *flores.* 97, 277. comis denſis arborum. 164, 18. coma gemina *arboris.* 138, 16. comae adoptiuae *arboris.* 138, 20. 158, 160. coma degener *uitis.* 143, 49. *Vide* Degener. comis externis aſſociata mala Pun. 147, 74. populea coma. 149, 90. inuaſis dat ſua iura comis *ficus.* 153, 120. duris aſpera mala comis. 154, 132. conſonat comis ſuis ſilua. 407, 18. comae Narciſſi, *floris.* 54, 98. 102, 197. rutili coma punica floris, *roſae.* 173, 37. punicea coma lactucae. 79, 188. capitis coma uiduata ſemina. 110, 335.
Comere. comitur alienis frondibus arbos. 141, 39. comit ſupremo tectoria cultu. 589, 45.
Comes. comites caſum patiuntur eundem. 553, 57, 3.

Comitatus me proximus. 350, 37. comitantia *acum* mollia uincula, *fila*. 530, 2.
Commaculata maculis rigent membra. 384, 6.
Commemorare diu, quod doleat. 330, 72.
Commendas mihi ſeri corda tyranni. 377, 41.
Commercia moris praeſtat ficus. 154, 127.
Committere. nec me committo diebus *ueſpertilio*. 505, 3. commiſſa caue, uirgine, piſce Scylla. 597, 83.
Commoda dura ſequor. 291, 130.
Commodat niueos flores *pirus*. 144, 55.
Commoueor uentis *cucurbita* 519, 2.
Compage ſoluta. 299, 172.
Comparibus ſpatiis. 170, 24.
Compellet prunum pingere membra. 156, 146.
Competit nec coeli nec campi humor. 42, 50.
Compita quadrua. 168, 5.
Compleat artus ſatiata Venus. 83, 212. completa Falerno dolia. 133, 431.
Componere. componit acredula cantus. 389, 15. patulum componor in orbem *tintinnabulum*. 554, 1. componere foedera. 355, 3.
Comprehendere. manibus comprenſa duabus. 553, 2.
Comprimere. ocima comprimite. 107, 319. uotum compreſſimus ambo. 334, 21.
Comta bene diuerſis comis. 345, 8. non ſum comta capillis *pila*. 534.
Concelebrare ludo diem. 342, 76.
Conchae implicitus limax. 108, 324.
Conciliat animos par aetas. 327, 54.
Concinnat uarias gutture uoces. 395, 33.
Concipere. concepto ſemine. 69, 144. concipiunt geminum corda furorem. 336, 33. conceptus triplicatae ueſpere noctis *Hercules*. 586, 28.
Concordia diuerſi ſexus. 373, 115.
Concors. concordi fabrica unus continet ordo *ſcalas*. 552, 2. concordia Baccho robora platani. 148, 87.
Concreſcere pergit ramis. 147, 177.
Concretas pruinas. 168, 7.
Concubitus Iouis et Terrae. 185, 10. *Iouis et Alcmenae*

nae triplicata nocte. 586, 28.

Condemnabile ſtudium. 137, 11.

Condemnare. quis ſuam condemnet uitam. 329, 65

Condere. Bacchus condit odores, h. e. *ut fertilitatis omnis, ita florum et herbarum odoriferarum auctor et dator eſt, aut, ſi mauis, corollas odoratas conſtruit, nectit.* 103, 302. *niſi forte* condit *ibi eſt a* condire, *quod paene malim. Vide mox* Condire. — inter cineres condita flamma. 324, 30. tumulo condita non ſum *caliga.* 532, 56, 3.

Condire. Bacchus condit odores. 103, 302. *uidetur per hypallagen dictum pro,* odores condiunt merum Bacchi. *Vini enim deus, non herbarum conditor et fertilitatis auctor, memoratur Bacchus in praecedentibus:* croceos corymbos Sparge mero Bacchi. *Flores et corollas ad pocula eſſe adhibitas, nemo ignorat: unguenta adeo uinis immiſcebantur,* ὥσπερ ἡδύνσιν βουλόμενα· τὴν γεῦσιν, *teſte Theophraſto de Odor. p. 443. Heinſ.* Coniunctiſſimi ſunt mutuoque ſe iuuant guſtus et olfactus, atque ut ἥδυσμα γίνεται τῷ πώματι ἡ ὀσμή, ita odorum uis et ſuauitas acrius percipitur accedente uini guſtu et odore. αἱ γὰρ αἰσθήσεις, σύνεγγυς οὖσαι, ποιοῦσί τινα ἀπόλαυσιν ἀλλήλων, ὅθεν καὶ αὐτοῖς τοῖς γευστοῖς ζητοῦσι τὰς εὐοσμίας, *ut ibidem Theophraſtus.*

Conditio dura uitae. 288, 113

Conditum, aenigma. 555.

Conferre. confert ſua membra *fraxinus moro.* 154, 129. rutilum non conferat aurum *mentula.* 374, 121. carmina Medeae quid contulerint. 386, 24.

Conficit una dies roſas. 174, 40. longo confecta ſitu arma. 367, 77.

Confidere certis rebus. 327, 51. tuto necdum confiſus Olympo Phoebus. 41, 55.

Configere. incolumi dorſo telis confixus *ericius.* 506, 2.

Confiteri. confeſſa eſt facinus lingua. 349, 34. confeſ-

ſeſſus amor, *apertas, legitimus*. 185, 10.
Confundere dulces ſuccos, 138, 17. confuſus odor *Cydoniorum et pirorum*. 145, 66, confuſi generis propago *mula*. 513, 2. ingenuo confuſa rubore roſa. 94, 260. confuſa mens. 290, 124.
Congero multa uiciſſim *formica*. 499, 3.
Congrex. congrege ter trino *numero*, h. e. *tribus ternariis in unum numerum conflatis*, *nouenarium ſcilicet*. 591, 53.
Coniugii gratia ſumma. 373, 116.
Coniungere. ferro coniungitur unco *ancorae*. 574, 98, 1.
Coniux Lethaei tyranni *Proſerpina*. 97, 291.
Connectere carmina filo. 86, 227. connexum nemus. 138, 15. rigidi coeli connexa catenis *glacies*. 487, 10, 2. laqueo connexa tenaci *ſcopa*. 553, 1.
Conniuentes oculos uiolaria ſoluunt. 94, 259.
Conſcia ſecreti fidiſſima noſtri. 369, 95. conſcia lingua. 349, 34 conſcia ſigna taciti mali. 340, 58.
Conſeneſcere. cum quo conſenuit. 328, 60. conſenuiſſe roſas. 173, 36.
Conſeritur *braſſica*. 64, 127.
Conſilium *cochleae* de coelo naſcitur ipſo. 494, 18, 3.
Conſimili modulo. 397, 44.
Conſonat ſuis ſilua comes. 407, 18.
Conſors laetitiae triſtitiaeque. 369, 94.
Conſpectus. in conſpectu perſtabat. 333, 16.
Conſpergere ſemina amurca. 114, 353.
Conſpicere. nullo conſpectus honore. 203, 7.
Conſpuit alloquium ipſe ſuum. 304, 202.
Conſtat Veneri, h. e. *certa et teſtata eſt*. 192, 5.
Conſternitur *ſolum* iniuſſi ubere mali. 34, 16.
Conſtringit foedere mentes. 373, 117.
Conſueſcat ſicco puluere planta. 71, 153.
Conſuetudine nota et familiaria magis placent beſtiis, *quam noua*. 326, 43-*ſeqq*.
Conſumere. triſti conſumta ueneno *ſemina*. 110, 336.
Conſurgit longa faſelus. 119, 377. mens ad opus. 290, 125.

Contemnere. nec uolo contemni. 540, 3.
Contemtus. de contemtu ſume tropaea. 343, 8.
Contendere uolucri meatu. 539, 64, 2.
Contentio magna dearum, *malum aureum*. 556, 82, 1.
Contero cuncta ſimul *piſtillus*. 560, 1. ſaxa me contrita premebant. 528, 52, 1.
Conterrita falſo uento *muſca*. 500, 3.
Conticuit tandem. 379, 153.
Continere. melior qui continet omnes. 555, 3. continet ordo unus dentes *tridentis*. 538, 62, 1. ſcalas. 552, 2.
Contingere multo ſedi ſucco. 114, 356. ſe non poſſunt quatuor *rotae*. 551, 3.
Contorti ſtamina iunci. 103, 306.
Contra nititur obiicibus. 299, 172.
Contrahimur *ſenectute*. 305, 215.
Contraria eſca. 297, 161. ipſa medela (*aqua*) pugnat contraria fato *calcis*. 549, 2.
Contrectare frigentia membra. 365, 57. contrectata diu crimina. 380, 4.
Conueniunt ignaua ſenectae. 345, 3. nudus conuenit hoſpes in domum non nudam, *balneum*. 563, 3. non tibi mollis conuenit actus. 376, 135.
Conuicia querula ranae. 33, 12.
Conuiuia urent. 98, 281. *Sic* ἰλαπίνη τεθαλυῖα *et* δαὶς θάλεια *apud Homerum aliosque*.
Conuolatis ad poenam *fures* 190, 27.
Conuoluulus, campe hirſuta, *frondibus inimica*. 108, 324. *eam fugat femina menſtruata*. 115, 359 *ſeqq*. et 117, 366.
Copia me inopem fecit. 567, 3.
Cor. ſi tibi cordi eſt. 121, 381. amor cordi curaque erat. 332, 12. paſcere corda ioco. 349, 2. cor corpore maius eſt *uulpi*. 511, 1. cordis bella mei. 355, 4. feri corda tyranni. 377, 141. corda flagrantia. 336, 33. languida. 342, 78. triſtia. 365, 64.
Coramble, *crambes genus*. 77, 178.
Coriandra famoſa. 90, 244.

Cornix ter terno uiuacior aeuo, *quam Neſtor*. 583, 12. *cornicis aetas 9 ſaeculorum*. 583, 12.
Cornu. cornibus apta cauis *laterna*. 541, 1.
Corona Ariadnae, *ſidus*. 43, 52. coronam praecipere, 271, 13.
Corpus. unius faciat corporis eſſe duos. 375, 118. quam corpus debuit unum. 566, 1. nam caetera corporis abſunt. 560, 3. cor corpore maius eſt *uulpi*. 511, 1. duo corpora portant *Centaurum*. 516, 39, 3. cognato corpore. 152, 114. diſtorto corpore campe. 117, 366. illaeſo corpore. 342, 80. exiguum corpus. 511, 1. corporis extremi, *digitorum*. 481, 1. parui corporis hoſpes, *ericius*. 506, 1. globoſi corporis *cucurbita*. 121, 384. corpus paruum *uiolae*. 522, 46, 2. in corpora multa receſſi, *ebur*. 525, 2. corpus *tegulae* praeſtat terra. 484, 6, 1. de toto corpore *mallei*. 559, 1.
Correptus nouo carperis igne. 339, 53. ſubito correptus amaui. 347, 13.
Corruda aſparagi ſimillima filo. 119, 375.
Corruimus in te. 279, 57.
Corrumpimur imbre. 312, 243.
Cortex. tranquillo cortice. 146, 70. *De hoc uerſu uide infra u.* Vota. — grauido cortice. 151, 110. 153, 125. pingui. 153, 125. ſub duplici. 159, 164. tectae cortice glandis. 117, 365.
Coruſcans radianti luce *fulgor*. 543, 2.
Coruſco Heſperus ore. 101, 290.
Coruus crocitat. 393, 28. Phoebeius oſcen. 584, 15.
Corycium olus. 199, 6.
Corydon. 102, 298. ruſticus. 194, 6.
Corymbi papillati *roſae*. 177, 3. purpureo glomerata corymbo *cinara*. 88, 237. croceos corymbos. 102, 301.
Creauit poma blanda confuſus odor *Cydoniorum et pirorum*. 145, 66.
Crebra uiret *lactuca*. 78, 181. crebro paſſu. 308, 225.
Credere quod uix tibi fas eſt. 568, 1. nunc mihi iam credas. 578, 1. credere ſemina terrae. 68, 140. diſcit credita ferre *arbos*. 141, 40. alterius

nullo creditur hoſpitio *Cydonia*. 150, 100.
Credulus malorum ſenex. 303, 196.
Crepitantis linguae imago *in tintinnabulo*. 554, 2.
Creſcunt ignes cum uerbere. 336, 31. ſolet creſcere flamma. 336, 32.
Creta Promethea. 46, 59.
Crimen meritis criminibus. 322, 22. in alterius crimine. 329, 65. natae crimen ſuae. 342, 74. tota ſine crimine uita. 352, 51. crimen uitiumque fateri. 366, 73. contrectata diu crimina crimen habent. 380, 4. crimen habent gaudia. 300, 180. foenus ſine crimine paruum. 202, 1. ignauae crimina deſidiae. 203, 4.
Crinis fuſcus *lactucae*. 78, 181. myrtiolus uel myrteolus *cinarae*. 89, 238. intus mihi crines ſunt, *pilae*. 535, 59, 2.
Criſpetur tellus apio. 73, 166.
Criſtatum caput *mentulae*. 370, 98.
Croceos corymbos. 102, 301. crocea Hybla. 74, 170. croceum mane. 167, 2.
Crocitat coruus. 393, 28.
Crocus. ſemina denſa croci *in roſa* 173, 32.
Crotus, *ſagittarius*, *Panos et Euphemes filius*, *Muſarum precibus in aſtra relatus*. Croti tergum equinum 45, 57.
Cruda humus. 42, 47.
Crudelis femina. 365, 61. Deucalionis crudeli ſoſpes ab unda. 548, 1.
Cruentos uictus. 519, 2. bella cruenta peregi. 557, 3.
Cruor et color *roſae* unum. 181, 22. pretium eris cruoris. 337, 40. plena cruore cutis. 383, 4. cruore nouo perfuſa uirgo. 376, 132. obſceno cruore. 116, 360. ſanguineo cruore *mororum*. 124, 402.
Crus. crura aperta. 384, 12. means per crura puellae. 386, 27. *crus* pro *caule*. lactea crure lactuca. 79, 188. crure pari triangulum. 590, 51.
Crux. nocturnas crucibus uolucres ſuſpendit. 113, 349.
Cubare. cum illa cubarem. 386, 29. uentre cubat flexo cucumis. 121, 391.
Cubile dulce ferarum. 327, 48. cubilia cognata pandens *Cydonia*. 150, 103.

Cu-

Cubus, *numerus, qui quadrato per latus ſuum multiplicato efficitur.* contexere cubum. 581, 3. cubo pereunte *(ita enim legendum arbitror pro* pergente) 592, 57, *hoc eſt, octonario numero, qui primus cubus eſt et princeps, atque ἐξόχως h. l. dicitur, e binario ſcilicet exiſtens. Vnitas, quae in nouem unitatibus media ponitur, dirimit illa quidem utrimque et ſeparat duo ſolidos quaterniones* (trientes), *qui iuncti faciunt octo, eadem tamen unitate connumerata perit octonarius fiuntque re uera nouem. Rem nihili aenigmatica grauitate circumloquitur. Conf. quae dixi ſub* Triens.

Cucubat noctua. 396, 40.

Cuculi cuculant. 395, 35. *Cuculus, aenigma.* 577.

Cucumis cubanti colubro comparatur. 122, 390. *ſtomacho grauis eſt.* ibid. *eius duae ſpecies, noxia et ſalutaris.* 122, 389-399. *pendens amat aquam.* 123, 393 *ſeqq. eius uis ſalutaris.* 124, 399. cucumis tenero collo. 88, 234. dependens trichilis. 120, 378. per graminis umbras intortus. 121, 379. liuidus. 122, 389 hirtus. 122, 390. collectus in orbem. 122, 391. foetidus ſucco. 123, 393. ſemine fartus. 123, 393. candidus. 123, 396. tremebundior ubere porcae, *elaſtiſcher.* 123, 396. mollior lacte gelato. 123, 397. dulcis, luteus. 123, 398. cucumeres humi fuſi. 189, 18.

Cucurbita fragili collo. 88, 234. praegnans ſerpit. 121, 380. utero nimium uaſta tumeſcit. 121, 384. *Cucurbita, aenigma.* 519. *cucurbitae ad uſum uaſorum idoneae.* 121, 385 *ſeqq. natationi adhibitae.* 122, 388.

Cucurrire ſolet gallus. 392, 25.

Culmen ſecurum. 198, 1. culminibus altis. 113, 350. culmine tigna locat. 599, 44. culmina peragrans ſuper ardua. 512, 35, 12.

Culpa nulla eſt uiolae nec rubor. 523, 26, 3.

Culpanda non eſt uoluntas. 367, 75.

Cultrix feſtorum operoſa dierum mentula. 369, 87.

Cultura ter quinorum uirorum ſeruat *libros Sibyllinos*. 597, 87.
Cultus hortorum docebo. 31, 1. aruorum cultus docebam. 133, 433. cultus Paeſtanus roſarum. 169, 11. cultus tres oratorum. 594, 70.
Cumae ueteres. 65, 130.
Cuminum gracile. 90, 245.
Cumulare. ſirpiculum cumulate hyacinthis. 103, 305. cumulata moris fiſcella. 124, 401. cumulato foenore meſſes redeant. 69, 142.
Cunctantia terga *Terrae*. 47, 71.
Cupere. dum cupit *lactuca* ſe iungere matri *Terrae*. 80, 194.
Cupido hominum, pecudum, uolucrumque. 83, 210. flammata cupidine Tellus. 82, 208.
Cupido Harpocrati roſam dicauit. 182, 29. Cupidinis ſtimulis actus. 81, 198. Cupidinis arcus. 343, 89. ſaeue Cupido. 363, 64.
Cupidus. cupida mater *Terra*. 80, 194. cupido pacta puella uiro. 191, 6. ad cupidas manus. 148, 84.
Cupreſſus tremulae. 183, 2.
Cura. curis intentum. 339, 49. cura leuiore uagantem. 85, 225. prodebant ſomnia curas. 349, 31. curam ſtudiumque reliqui. 363, 43. curarum ſemina pellit. 406, 13. curarum pondera. 366, 69. uanas curas. 342, 81. curis mordacibus. 365, 63. amor cordi curaque erat. 332, 12. cura multarum ſororum, *poma Heſperidum*. 557, 82, 2.
Curant aequora *tridentem*. 569, 63, 3.
Curatio nulla non intellecti morbi. 339, 55.
Currere nullo ſono. 335, 28. curro uias multas. 490, 13, 3. quatuor currunt ex arte ſorores, *rotae*. 551, 1. lucida ſidera currunt. 136, 21. currere quaeque certa uia non patitur. 288, 110. currit per trinas ſpecies trigonorum regula. 590, 50.
Curuat ueſtigia degeneris comae *pampinus inſitus*. 143, 50. curuatur frugibus arbos, 41, 39.
Curules ſellae. 203, 5.
Curuus. curui uomere dentis. 47, 69. pulchro curua labore *ſorba*. 155, 138. curua *ſtrigilis*. 561, 1. uſque curuos ad lumbos. 186, 4.

Cu-

Cuſpis. ſerratae cuſpidis ictus. 92, 253. a mea percuſſa cuſpide, *eadem Amoris ſagitta, qua ipſe ſauciatus eram.* 331, 9.
Cuſtos gratiſſima, *mentula.* 369, 8. cuſtodi pecoris. 512, 35, 2.
Cutis ſicca aret. 292, 135. plena cruoris. 383, 4. caput nudum cute aſelli. 112, 344. dura cutis, *cortex.* 145, 62.
Cycnus cedat *luſciniae.* 407, 19. cycni drenſant, 392, 23.
Cydippe Acontii, cupido pacta puella uiro. 191, 6.
Cydonia arbor non niſi Cydoniae inſeritur. 150, 99 *ſeqq. in ipſa omnes pomiferae inſeri poſſunt.* 150, 99. *in ea inſeritur pirus.* 145, 65. *et ſorbus.* 156, 141. Cydonia fulua. 150, 99. aurea. 156, 141. hirſuta. 194, 3.
Cyllenes iuga. 96, 266.
Cymata braſſicae. 64, 129.
Cymbala pendentia. 346, 10.
Cymbaliſtriae deſcriptio. 346, 9 *ſeqq.*
Cymoſa ſtirpe *braſſicae.* 67, 137.
Cynthia lumen non dat *nebulae.* 485, 8, 3.
Cyperon molle, *herba odorata.* 185, 12.
Cypris roſam amat. 285, 92. ſentibus haeſit. 179, 11.
Cypros pinguis. *Cypria lactuca.* 79, 187.

Daedaleae munera dextrae. 39, 29.
Damaſci pruna. 125, 403.
Damna uitae fallere. 297, 164. damna uiolenta. 317, 281. tot modo damna fleo. 325, 40. uocibus damna ſua uouet. 369, 86. damna amantium. 377, 144.
Damnati male *Aiacis.* 76, 174.
Danaës et Iouis amores. 82, 205.
Daphne, laurus. 156, 144. baccis redimita. 183, 2.
Dardanus, magus inſignis. Dardaniae artes. 115, 358.
Dare. dat uentus natos *tigridi.* 514, 3. ſobolem dabit *cucurbita.* 121, 385. durae dat ſua membra cuti *pirus.* 145, 62. gemitus mihi lena dedit. 353, 56. talia uerba dedi. 366, 72.
De octo ſublatis ſeptem remanent ſex, aenigma. 578.
De uiribus paruis uirtutes magnas affero. 482, 1. de toto corpore uires. 559, 1. ſubito de carmine

ne uocis. 477, 15. magno de nomine nugas. 475, 9. haec de carmine luſit inepto. 473, 1. de pecudis dorſo. 540, 1. de pulice rurſus homo fierem. 380, 30. de ſummo planus ſtilus. 478, 1. inſidias de fraude uereor 571, 1. hoc de pectine traxit, pro *pectine detraxit*. 179, 10. de pro *a*. diuerſis de partibus. 347, 15.

Dearum contentio magna, *malum aureum*. 556, 82, 1.

Debellatos gigantes. 377, 143.

Debere. quam corpus debuit unum. 566, 1. debita reddis, *in re Venerea*. 364, 52.

Debilitatis ope. 367, 76,

Decedat littera. 548, 3.

Decet, *abſolute et praedicato in ſubiectum conuerſo*. Hunc tacitum triſtemque decet. 286, 107. *cum datiuo conſtructum*. 285, 94.

Decidere prototomos caules. 117, 369.

Decies ter decies ternos, 598, 90. decies nouenos. *ibid.*

Decliui tramite riui. 42, 48.

Decor. alterno uincta decore placent. 277, 32. quicquid fuit ante decoris. 322, 21.

Decorat robora ſilueſtria *oliua*. 143, 51.

Decrepitus ſenex. 320, 6.

Decreſcimus miro modo *ſenes*. 305, 215.

Decumbere in herba. 99, 283. decubuit requieſcens taurus. 326, 45.

Decurrere paruo gyro. 86, 226.

Decus ignotum, *pirum inſitam orno*. 145, 64. decus fuluum caſtaneae, *mala*. 140, 94. tantum decus *Cydoniae*. 150, 102.

Decutere. decuſſa arbore. 116, 364.

Dedignaris ſi fratrem dicere. 329, 67.

Deditus imperiis *Cupidinis*. 363, 44. dedita terrae *caliga*. 532, 56, 3. dedita ſum ſemper uoto *teſſera*. 564, 1. ſudori *ſtrigilis*. 561, 3.

Deducere. deductos fontes. 199, 5. tenui deducite carmine. 41, 40. deducta uoce. 370, 105.

Defectu infirmi corporis. 314, 257. defectum ſibi copia prolis agat. 140, 32.

Defendor ſepta telis acutis *roſa*. 522, 45, 2.

De-

Deferre. nexos deferte maniplos. 106, 315. defertque querelas. 180, 19. Amitern. defertur bunias aruis. 131, 422.
Deficere. deficit auditor. 304, 203. deficiunt ualidi tauri. 315, 269. defectis immortua membris. 272, 15. deficiente anima. 315, 264.
Defigis lateri roſtrum acutum. 384, 7.
Defit. 161, 7.
Deflet ceſſaſſe iuuencum. 328, 59. defles noſtri languorem membri. 371, 107. ceu iam defleto funere. 382, 10.
Deflexa collo. 89, 238. *quod quid ſit non ſatis aſſequor. Reponendum uidetur* deuexaque collo. *Vera enim deuexitas cernitur in cinara (Artiſchoke), et* collum *eius dicitur ſicut montis, ſiquidem* collum montis *paſſim pro iugo ponitur.*
Defluit uitreo amni. 67, 137. defluxit coma *roſae.* 175, 37. defluit aetas. 304, 209.
Defoſſa humus. 42, 46.
Defunctus tantis partibus. 289. 117.
Degener coma *uitis,* h. e. *primigenia, ſed nobilioris palmitis inſitione obruta.* 143, 49.
Deiicere. deiecta mentula. 369, 89.
Delabi. uellere Phryxeo delapſum anguem. 117, 368. longa delapſa ruina *pluuia.* 486, 9, 1.
Delet genus haeres *mulus.* 140, 31.
Deliciae meae. 369, 88. deliciis cognatis. 371, 110.
Delirare. ſic te deliro magiſtro. 473, 2.
Delirus. deliras inter uetulas. 474, 6. delira ſenecta. 345, 3.
Delius Paean, *Apollo.* 85, 224.
Delphica laurus. 83, 217.
Demens. 358, 20. ferebar. 331, 5.
Demetitis molles flores. 103, 304.
Demiſſa ceruix. 285, 93. demiſſo corpore. 305, 213. demiſſo uertice iaces, *mentula.* 370, 100.
Dens magnus, *ebur.* 525, 1. dentibus inſanis ego ſum, *lupus.* 510, 1. ne pulex dente laceſſat. 108, 321. dentes non habeo ullos, *cepa.* 521, 3. praemia dentis, h. e. *cibum commanducatum* 536, 2. dentis uomere curui. 47, 69. dens marrae uel ligonis. 52, 89. dentibus in-

innumeris plena *ſerra.* 535, 60, 1. dentes tres *tridentis.* 538, 63, 1. dens unus tridentis in imo, *haſtile.* 538, 63, 2.

Denſate ocima cylindris. 107, 319.

Denſus. denſa pluuiis aequora humi. 51, 86. denſi ſaltus. 273, 23. ſemina denſa croci *in roſa.* 173, 32.

Denubere cupiet Tellus. 72, 157.

Depaſcor morſu acuto *ſerra.* 536, 2.

Depellere peſtem. 404, 7. depulſis echinis. 157, 155.

Dependens trichilis cucumis. 120, 378.

Depexa punicea coma *lactuca.* 79, 188.

Deplangunt oculi poenas ſuas. 292, 138.

Depluit in ſinum matris *Terrae Iupiter.* 82, 206.

Deponit Aquarius *lactucam.* 79, 190. depoſitis plantis, h. e. *dimiſſis ad transplantandum.* 72, 158.

Deprehendere. ferus deprenſo Marte ſatelles *Gallus.* 586, 27.

Deprimitur beta, *plantatur.* 92, 254.

Depromit uoce pſittacus humanas loquelas. 394, 31. Domino depromunt munera laudum. 491, 69.

Deſcendant montibus Hyblae *plantae.* 74, 170. deſcendit ab arbore ficus. 124, 403.

Deſcriptio horti in areas. 52, 91 *ſeqq.*

Deſeritur foliis roſa. 173, 34. nos membrorum deſerit uſus. 325, 37. deſerimur uitiis. 353, 53. deſero quod peperi *cuculus.* 577, 2.

Deſidiae ignauae crimina. 203, 4.

Deſiſte parcere puellae. 341, 77.

Deſpernere. 102, 298.

Deſpicere. anuos mecum deſpicit illa ſuos. 323, 28. deſpecti mala ſaporis. 151, 105.

Deſticat ſorex. 401, 62.

Deſtituit uires nox. 364, 49.

Deſuper ex alto, 512, 36, 2.

Deucalion genus humanum reparans. 46, 65. Deucalionis ſoſpes ab unda *lapis.* 548, 1.

Deucalionei diluuii deſcriptio. 46, 60 *ſeqq.* Deucalioneae cautes. 46, 65.

Deus, mundus, data forma, tria prima in phyſicis. 590, 48. Deus unus tres. 597, 88. deo maiore canere, 83, 217.

deus pinguis, *uua*. 143, 50.
Dextera Phoebi tres ſolas quondam tenuit *Muſas*. 587, 31. dextrae Daedaleae munera. 39, 29.
Dianae uirginis tria ora. 584, 18.
Dicere iuſſa naturae. 315, 268. Fortis Fortunae laudes. 106, 316. dic tremulos ſuſurros, *philomela*. 408, 23. a fluuio dicor uel fluuius dicitur ex me. 514, 1. lex dicendi *clepſydra*. 544, 1. *dicendi genus trinum*. 594, 66. ſublime, modeſtum. *ibid.* filo tenui. 594, 67. *Atticum*. 594, 71. *Rhodium*. 594, 71. *Aſiaticum*. 594, 72 et 73. quid tibi uis aliud dicam? 577, 3.
Diducti pondere quali. 51, 83.
Dies reuecta. 167, 2. maturo die. 168, 6. primi die pro *diei*. 169, 14. orta dies. 169, 10. die fugiente. 389, 12. dies longa quid nunc affert. 322, 17. nox eſt ipſe dies *talpae*. 498, 2. faciem non perdo dierum, *laterna*. 541, 3.
Differre. quid funere differt. 310, 237.
Difficili greſſu. 512, 35, 2.
Diffugiunt tempora. 72, 159.
Diffundere aeſtiuas umbras. 183, 1. uiſcera *ſpongiae*, patulis diffuſa cauernis. 538, 62, 2.
Digere crines *Terrae*. 73, 165.
Digiti marmorei *Cupidinis*. 180, 17. niueis digitis. 346, 11. digitis loqui, *pulſare lyram*. 357, 17. digitis ſollicitare ſuis. 365, 58. digitis ſtipata magiſtri *arundo*. 480, 3.
Dignatur ſomnus laſſatos artus. 313, 251.
Dignus amore locus. 184, 6. dignum eſt, pro *aequum eſt*, *oportet*. 197, 9.
Digredior frigore *cuculus*. 577, 1.
Dilapidans grandine *labores*. 109, 330.
Diligit umbram. 326, 45. uictos diligis. 378, 148. diligere pro *ſolere*. 283, 81. dilectae puellae. 341, 77. dilecti funera membri. 368, 83.
Diluuium Deucalioneum. 46, 60 *ſeqq*.
Dindyma caſtra Cybelles. 85, 220.
Dionaei flores. 100, 286.
Dirigui. 362, 35.
Dirimens *unus uel unitas* aequipares partes ex impare terno, h. e. *unitas*,

tas, in tribus unitatibus uel numero ternario, qui impar eſt, media, ex eo ternione aequales utrimque partes dirimens ac ſecernens, ſcil. duas unitates. 592, 58.
Dirus. dira imponit capiti meo. 321, 16. dira coecis naſturcia colubris. 87, 231. dira animalia, *pulices et limaces.* 97, 273.
Dis. Ditem Ioui praepoſuit *Proſerpina.* 97, 273.
Diſcedere. diſceſſere duae animae. 566, 3.
Diſcere. diſcit credita ferre *arbos.* 541, 40.
Diſcernere. diſcreto libro *arboris.* 141, 41.
Diſcidii ratio. 344, 94.
Diſcindere. diſciſſi pruni. 157, 150, *mendoſum uidetur pro* diſciſſae: *antea certe u.* 145. iniquam *prunum dixerat* δηλυκῶς.
Diſcolor gramen. 162, 11.
Diſcrimen. uocum diſcrimina mille. 388, 3. quadrupedum diſcrimina uocum. 397, 47. expoſiti paruo diſcrimine lethi. 126, 407. metus uanos nullo diſcrimine uero. 573, 96, 2. diſcrimine puro pectita tellus. 53, 94. diſcrimine, *h. e. uertice,* uibrato candida *lactuca.* 78, 186. paruo diſcrimine ſulci. 87, 230.
Diſpereani niſi cupiam. 384, 15.
Diſponet plantis olitor colores. 77, 176.
Diſſimilis patri *mula.* 513, 1. diſſimilis mihi ſum *Centaurus.* 516, 39, 2.
Diſſoluatur per ter tria *nouenarius.* 591, 53.
Diſtantia, poſitus et forma triplex ſideribus. 595, 75.
Diſtendere dulci ſucco. 148, 83. roſa diſtendat contorti ſtamina iunci. 103, 306.
Diſtinguere foros in obliquum tramite paruo. 53, 93. nouo diſtinguit munere frondes. 156, 147. diſtinguit *unus uel unitas* ſolidos trientes. 592, 57. *Vide dicta infra ad* Triens.
Diſtorto corpore campe. 117, 366.
Ditat frondes pulchro odore. 157, 154.
Diuerſe ponere et ſoluere quaeque uiciſſim. 476, 12.
Diuerſi concordia ſexus. 273, 115. matri diuerſa figura *mula.* 513, 1. diuerſis bene comta comis. 345, 8.

Di-

Diues Vortumnus. 104, 308. par diuitibus pauper erit. 381, 8. diuites coenae. 202, 13.
Diuiderent ſe florum germina comparibus ſpatiis. 170, 24 mater mea diuiſit. 575, 99, 3.
Diuini ſideris inſtar. 541, 2.
Diuitiae deliciaeque meae. 369, 88.
Diurnis ſpatiis garrire. 388, 7.
Docere. hortorum cultus docebo. 31, 1. aruorum cultus docebam. 133, 433. docuit quem plurima Chiron. 113, 348. ſic tu, Sexte, doces. 473, 2. ſe uigilare docet philomela. 404, 4. docet *oleaſter oleas* ferre munera. 143, 54. nec reperire uiam docta. 332, 14.
Docta Parthenope, *Neapolis.* 66, 134. docti mucrone magiſtri. 92, 252. docta loqui digitis *puella.* 357, 17. docta ſtudio *teſtudo.* 497, 2. carmina docta. 357, 17. docta ars *funambuli.* 570, 2. doctam manum. 141, 38.
Dolia completa Falerno, ſpumantia muſto. 133, 432.
Dolor permixto ſaeuit amore. 336, 34. ridet ſuum laniata dolorem *uirgo.* 376, 133. triſtis imago doloris, Myrrha. 524, 3. moderati lege doloris. 540, 2.
Dolus. uerſata dolis *uulpes.* 511, 2. dolos dulces teximus 334, 22 illa dolum credens. 365, 65.
Dominator proprii amoris. 343, 87.
Dominus unam temporis ipſe mei. 204, 8. domina Venus. 179, 14. dominus, *inter blanditias amantium puellarum.* 318, 284.
Domus plena ſpinis, *ericius.* 506, 1.
Donat Gallia maxima *mala Perſica.* 127, 411.
Donum. dona candida, *mala*, fert populus. 149, 90. dona laeta ferunt, *pruna.* 152, 114. externi dona coloris 156, 142. matris *Veneris* dona *roſae.* 182, 29.
Dorſum. de pecudis dorſo, *corio.* 540, 1.
Dotat fetibus ornum *pirus.* 145, 64.
Draco plurimus peruigil. 302, 109. *uellus aureum cuſtodiens.* 117, 367.
Drenſant prope flumina cycni. 392, 23.

Drin-

Drindit uelox muſtecula. 400, 61.

Droſtam quam dicunt nomine, palara, *auis*. 389, 11.

Dryades Maenalides. 95, 264.

Dubium fretum. 276, 38.

Ducere. ducor ubique ſequens *ſcopa*. 553, 3. ter circum areolas ducitur. 116, 362. duco leui comitantia uincula ferro *acus*. 530, 2. alieno ducta labore *lympha*. 545, 3. ſulco ductus riuus. 162, 10. genus duco de gente Catonis, *perna*. 558, 1. ducere per longum poenas. 315, 263. uitam mortis. 315, 265. mentis ducit ſigna color. 334, 20. affectum ducere cogis tigres. 378, 145. papillatos *roſa* ducebat corymbos. 177, 3.

Dudum cum forte uideret. 320, 11.

Dulcis erit *cucumis*. 123, 398. dulces arborum confundere ſuccos. 138, 17. dulcis ſuccus mali. 148, 83. dulcis Iaccho potanti cinara. 88, 235. dulcis odor nemoris, *tus*. 523, 47, 1. dulcis Iacche. 132, 426. dulcis amica, philomela. 388, 1. dulcis amica dei. 480, 1, argnto murmure dulce loqui, *canere*. 346, 12. dulces modos. 348, 22. neſcio quid dulce canens. 356, 10. dulcia carmina. 370, 101. dulcia poëtarum mendacia. 271, 11. dulces dolos. 334, 22. dulcis mixtura bonorum. 274, 29. dulce pretium amoris eris. 337, 40. dulcis humus. 42, 46. dulce cubile feris. 327, 48. transactae dulcia uitae. 320, 7.

Dulciſonas odas. 408, 25.

Dum loquor, *de breuiſſimo temporis momento*. 173, 38.

Dumoſi colles. 70, 150.

Duplex ſe littera findit *oculis ſenio caligantibus*. 294, 145. duplici fruge ſaporis. 138, 18. ſub duplici cortice. 159, 164.

Durata humus coelo ſereno. 42, 47. durata pruinis aequora humi. 51, 86.

Durus. durae cuti, *cortici*. 145, 62. duri artus ſpinae. 155, 139. duros inter bidentes. 159, 169. chalybis duro metallo, *falce*. 526, 2. longe durior *terra lapis*. 548, 2. duro pollice. 103, 303. durae

durae papillae. 359, 27. durus caſto pectore. 282, 74. dura labori *formica*. 499, 1. duriſſime pulex. 383, 4. duros imbres. 109, 329. dura conditio uitae 288, 113. dura commoda ſequor. 290, 130. lex dura tacendi *clepſydra*. 544, 1.

Ebria Muſa. 458.
Ebuli baccae rutilae. 33, 10.
Ebur, aenigma 525. dens magnus, populis cognatus Eois. 525. 1.
Echinus, *cortex ſpinoſus caſtaneae*. 157, 155.
Echionius Bacchus. 142, 45.
Echo, aenigma. 572. uirgo modeſta nimis. 572, 1. non procax ore, nec temeraria lingua. 572, 2.
Educat ulmos *natura ſoli*. 34, 13. hortus educat nullus. 188, 15 educat aluus *lumbricos*. 87, 232. hoc tamen educat altera mater. 577, 2.
Efferet caput undis *aries*. 71, 156.
Effetae ubere porcae. 123, 396.
Efficior miſerandus. 357, 14. alter Vlyſſes. 358, 20.
Efflantem toto pectore ſomnum. 350, 42.
Effoetus. *Vide* Effetae.
Effoſſi terga mouere ſoli. 109, 168
Effugere uix tamen effugi. 528, 52, 2.
Effuſis lacrymis. 366, 72.
Egelidum uer. 99, 282.
Elegia de pulice 383 *de philomela et uocibus auium et quadrupedum*. 388. *de laude Philomelae*. 403.
Egregiae formae erat. 357, 15.
Elementa trina. 584, 19.
Emere. emtum ſuppliciis putat eſſe ſuis. 337. 36.
Emicare ſol tamen emicat in me. 542, 3. emicuere roſae. 185, 12.
Emineat area horti cumulatis glebis. 70, 152.
Emittis maculas de corpore. 383, 5.
Eniti. enixa eſt *Terra* partus. 73, 162.
Ennaeum aequor. 96, 270. *Nymphae Ennaeae*. 96, 268 *ſeqq*.
Eo. non ſegnis it alter *lapis molaris*. 527, 2.
Eous rutilus, *Lucifer*. 175, 45. rediens ſero ueſpere. 145, 46. ſigna inſtantis eoi ter canit gallus gallinac. 586, 26. Eoi iugales. 167, 3. Eoo ortu.

tu. 101, 291. Eoas ad partes. 354, 1. dens populis cognatus eois, *ebur*. 525, 1.
Epulas poſt laetas. 474, 5.
Equae uelocis ardor. 139, 29.
Eques. tres equitum turmae. 596, 80.
Equinum Croti tergum, *Sagittarii, ſigni coeleſtis*. 45, 57.
Equus hinnit. 398, 53. equum cum quo conſenuit. 328, 60. *equi poëſeos*. uolitare per aethera paſſus equos. 83, 216.
Eradere uiſcera matris Terrae. 47, 72.
Ergo. 279, 59. 315, 263.
Ericius, *aenigma*. 506, 1.
Erigat mentem lector. 330, 3. erigitur. 368, 85.
Erigones canis, *caniculae ſidus*. 124, 400.
Erinnyes agmine terno. 597, 84.
Eripitur ſine nocte dies, *de coecitate ſenili*. 295, 149.
Eris. *Eridis pomum*. 193, 1. contentio magna dearum. 556, 82, 1. excidium. Troiae. 557, 2.
Erodere teneras frondes. 108, 323.
Errabat flagrans. 332, 10. errantibus aquis. 183, 4. per ſinus erras. 384, 9.
Erubui ſtupuique. 364, 55.
Eruca uicina Priapo ſeritur. 57, 108. ſalaces erucas. 118, 372. 189, 20.
Eruca, *inſectum*, ſerpit per hortos. 109, 333. *eius noxa*. 110, 334 *ſeqq*.
Eſca contraria. 297, 161. fallaces eſcas. 529, 54, 2.
Eſſe. ſit uiuere diu. 329, 64. fuerit pro *eſſet*. 348, 21. fuiſſet pro *eſſet*. 284, 85. quod fuerat non eſt. 556, 3. ſolus omnia foret. 589, 39.
Etruſcae gentis alumnus *Maximianus*. 355, 5.
Euadere tantas moles. 358, 21. euaſi flammas *calx*. 549, 1.
Euentus uarios. 327, 52.
Euius. te euie, euie Paean. 85, 224. maturis anxius uuis Euius. 132, 424.
Enoluere turpes ueſtes. 337, 37.
Eurus reſoluat *uiſcera Terrae*. 49, 76.
Exactio pleni partus. 582, 5.
Exacuit morbos *cucumis*. 123, 392.
Exanimis, lacerata, ligata, reuulſa *caliga*. 532, 56, 2.
Exarmat meſpila *inſita pirus*. 146, 69. exarmat fetus *caſtaneae prunus inſita*. 152, 115.

Ex-

Excauetur uſque ad lumbos. 186, 4.
Excidium Troiae, *pomum Eridis*. 557, 3.
Excipere. excepit ſimul et recepit pluuiam. 486, 9, 3.
Excire. ſi exciret famulos ſuos. 386, 32.
Excitare Veneri. 58, 109. turbatos excitat artus. 350, 39.
Excluſus ſpatiis iniquis. 32, 2.
Excultos hortos. 132, 423.
Excutis irato tela Ioui. 377, 144.
Exequiae. *Vide* Exſequiis.
Exhauſto ſub pectore. 361, 30.
Exhorreat ſiccos aeſtus *planta*. 71, 154.
Exigere. mercibus exactis. 107, 317.
Exigua ſorbus. 148, 83. exiguum corpus. 511, 1. 529, 54, 1.
Exilis acus. 530, 1.
Exire. dum ſpiritus exit. 547, 1.
Exitii modus non omnibus unus. 381, 6.
Exitus idem ſi manet. 202, 13. ſed me manet exitus idem. 492, 15, 2.
Exorto iubare. 101, 294.
Experientia uaria rerum. 110, 338. experientia, medendi forma. 594, 68.
Experta relinquis hoſpitia. 327, 49. expertum iuuencum. 328, 59.
Explere munera uitae 309, 231. uelut expletis exſequiis. 379, 154.
Explicat roſa nodum. 178, 7. explicat uſus agendi Sicana medimna geminis tribus modiis. 590, 47.
Exponere. onus uelut expoſitum, h. e. *abiectum, deſperatum*, *ac derelictum*. 368, 84. uelut expoſito funere. 370, 103. expoſiti lethi, *obuii, parati*. 126, 407.
Exprimit uuas autumnus. 42, 44. ſollers uſus exprimet. 159, 166.
Exſanguis color. 292, 134.
Exſequiis uelut expletis. 379, 154.
Exſilit. 350, 40.
Exſinuabat amictus roſa. 172, 29.
Exſpuit ora tegens. 320, 12.
Exſtinctus amor. 367, 74. exſtinctos debellatoſque Gigantes. 377, 143. exſtinctum uiuere criminibus. 322, 22.
Exſtimulet uatem. 85, 220. Vatem *iungendum uidetur cum* te *u*. *224*, *ut ſenſus ſit : ad tanta naturae myſteria canenda temet*

temet ipſum uatem exci-tet, o Apollo, teque, euie Bacche.
Exſul miſerabilis non eſt *cochlea.* 494, 18, 2.
Exſultat leuitate puer, grauitate ſenectus. 287, 105.
Exſuperaſſe fluctus. 343, 86. cantu cunctas exſuperat uolucres. 397, 46.
Exta. catuli placatur extis *Rubigo.* 111, 343
Extenderit diem Titan gemino aſtro. 105. 312.
Extenuatur pudor *roſae* amictu. 178, 8.
Exterminet ſulcis angentem herbam. 70, 149.
Externi h. e. *alieni et inſiti* floris decus adepta arbor. 140, 34. externi gemma tumoris. 141, 43. *Vide infra u.* Tumor. — externo tenditur uua mero. 142, 46. externis aſſociata comis mala Pun. 147, 74. roboris externi librum. 150, 101. externi dona coloris. 156, 142.
Extremi corporis pondus, *digitorum.* 481, 1.
Extrinſecus nihil auctum eſt. 556, 81, 1.
Exuit caſtaneae fetus *pirus* 146, 68.
Exurit ſitis partum *Terrae.* 69, 144. exurat ſata ne pulueris aeſtus. 108, 320. eruca exurit ſemina morſu. 110, 334.

F

Fabrica concors *ſcalarum.* 252, 2.
Fabrilia miſcet, h. e. *prandia uel pulmenta fabrorum.* 59, 113.
Facere. laetus fecit ſumere uina dies. 276, 42. me fecit amore capi. 356, 8. fac quodcunque potes. 367, 79. flumina facturus. 489, 12, 3. origo mea quod fecit, h. e. *quod ego naſcens feci.* 492, 15, 3.
Facies coeca talpae, atris obſcura tenebris. 498, 1. facies *lactucae.* 79, 189. una neque eſt illis facies. 121, 381. una facies, plures habitura figuras, *gemma annuli.* 482, 3. nox ego ſum facie, *nebula.* 585, 1. faciem reddo laeſis, *acus.* 530, 3. noctibus faciem non perdo dierum, *laterna.* 541, 3. de fumo facies pernae eſt. 558, 3.
Facili aruo ſubiacet *Terra.* 80, 195. facili greſſu. 97, 276. faciles in uota trahit. 342, 72.
Facinus confeſſa eſt lingua. 349, 34.

Factum. in tua facta ferox. 383, 2. laeuo perdita facto *teſtudo*. 497, 2.
Facultas animae nunc magna nunc nulla eſt *folli*. 547, 3.
Fagos proceras. 154, 131. *in fago inſeritur morus*. ibid.
Falerno multo completa dolia. 133, 431.
Fallax *Iupiter*. 82, 204. fallax imago. 352, 46. fallax mortiferumque genus. 374, 122. fallax uulpecula gannit. 400, 59. fallaces eſcas. 529, 54, 2.
Fallere. non falles amantem. 365, 65. nec, puto, fallebam. 348, 24. alternos fallimus annos. 345, 5. fallere ſollicitos. 335, 27. fallere damna uitae. 297, 164.
Falſa lumina *ſtrigilis*, *ſplendor fallax*. 561, 2. falſa mater *Terra*, h. e. *falſo credita*. 45, 58. falſo conterrita uento *muſca*. 500, 2.
Falx. ſupponere falcem *oleribus*. 109, 328.
Famoſa coriandra. 90, 244.
Fari diſcrimina uocum quadrupedum. 397, 47. fari urbanum ruſticitatis opus. 137, 12.
Farina, *aenigma*. 528. totis colliſa medullis. 528, 52, 2.
Farcire. pingui ſemine fartus *cucumis*. 123, 93.
Fas eſt iam cernere, quod uix tibi credere fas eſt. 568, 1.
Faſces apio cingere. 118, 371.
Faſelus, *genus fabarum*. grauis atriplici longa faſelus. 119, 377.
Faſtidia triſtia longi morbi. 77, 180.
Faſtigia celſa obeliſci *in roſa nondum aperta*. 171, 27.
Fatalia carmina *Sibyllarum*. 597, 86.
Fatigor flamma fumoque *tus*. 523, 47, 1.
Fatiſcere. 279, 57.
Fatum. triſtia fata ferens bubo. 396, 38. longo uiuere fato. 522, 45, 3. fatum lethi. 508, 2. finis ultima fati. 582, 6. Fata tria, *Parcae*. 584, 19. poſt ultima fata remanſi. 573, 97, 1. minus ultima fata uerebor *capillus*. 533, 58, 3. fato *calcis* ipſa medela pugnat contraria, *aqua*. 549, 2.
Fauces Caudinae. 65, 132.
Fauilla laris nigra innata, *fuligo*. 114, 354. *inſperſa herbis arcet uermiculos noxios*. ibid.

Fecundat oleaſter oliuas. 143, 33. ſalicem *caſtanea* 158, 161. *fecundandi et generandi uis uerno tempore efficax.* 80, 196-214.

Fecundus. fecunda manus *Deucalionis et Pyrrhae.* 46, 65. ulmus 199, 2. uitis. 163, 15. alnus. 512, 36, 1. fecundum genus. 140, 31 fecundos compleat artus. 83, 212. fecundo horto. 118, 372

Felit hiando pardus. 397, 50.

Felix felicibus apta. 371, 109. felicia menſis brachia *platani* 153, 123. felices iungere ſiluas. 137, 13 felicia germina *prunorum* 152, 113 felicis mali, *Medici uel citri.* 195, 13.

Femina crudelis. 365, 61. nudata plantas. 155, 358. pudibunda. 116, 360.

Femur auellis, *pulex.* 384, 12. femur pingue. 361, 30.

Feneſtras ad noſtras peruigil adſtabat. 356, 9.

Fera ſapiens *uulpes.* 511, 3. fera pedibus Sphinx 589, 41. feras proſternere. 273, 24. rapidis feris. 327, 48. notarum captura ferarum, *pediculorum.* 507, 1.

Feralis menſis, *Februarius.* 79, 191. feralia carmina. 113, 350. bubulat bubo ferali carmine. 395, 37.

Feritura puellas *mentula.* 370, 97.

Ferox in tua facta. 383, 2.

Ferratum robur palae. 42, 45. ferratae cuſpidis ictu. 92. 253.

Ferre. fer calathis uiolam. 102, 300. ferens humeris praemia brumae *formica* 499, 2. ſi quid capias, id ferre recuſes, *pediculos.* 507, 2. carmina digna feram. 369, 90. ferre diſcit credita *arbos.* 141, 40. tulit aureus tumor munera *citrei.* 196, 2 auxilium feret mortalibus aegris *cucumis.* 124, 399. triſtia fata ferens bubo. 396, 38 in ſcopulos et uada coeca feror. 358, 22 feror longa filia ſilnae. 490, 13, 1. hac uia pueri atque ſenes feruntur. 381, 7. amore demens ferebar. 331, 5.

Ferrugine hyacinthi. 103, 305.

Ferrum leue, *acus* 530, 2. ferro bicorni pectere *terram.* 70, 149. ſepta graui ferro *ſagitta.* 539, 64, 1.

Fer-

Ferueat ut lacus. 133, 431.
Ferulae manibus non mites. 36, 21. ferulae minaces, *frutex*. 61, 118.
Feruor quo tibi abit, *mentula*. 370, 97.
Feſſum corpus. 269, 2. ab amplexu feſſus 365, 62. feſſo nouali. 51, 84. *quod interpretor, ſitu et inertia hiſcenti, ſiccitate et ieiunitate fatiſcenti.* Feſſus *enim participium eſt uerbi* fatiſcor.
Feſtino greſſu. 382, 10.
Feſtus. annua tempora feſta Saturni. 473, 3. perpetuo ſollennia ludo. 474, 4.
Fetus uefano gramine. 35, 19. ſudes fetae. 149, 93.
Fetus *ſubſtantiuum*. uerſicoloribus fetibus anni. 93, 256. nitidi fetus *hortorum*. 101, 293. fetibus partes ſuas implet *Spiritus orbis*. 81, 199 fetus ſuos flagitat *Terra*. 72, 161. arboreos fetus. 124, 401. fetus arborum. 138, 18. 161, 6. dotat fetibus ornum. 145, 63. fetus *caſtaneae*. 152, 115. annexo miſcere Cydonia fetu *ſorbi*. 156, 141. pigro fetu ueniunt Aſiatica *mala Perſica*. 128, 412.
Fibra. fibris teneris frondens lactucula. 58, 111.
Fibratum allium. 189, 22.
Ficus bifera arbor. 124, 403. *inſeritur moro*. 153. 119. *fico*. 153, 121 *platano*. 153, 23. *in fico inſeritur morus*. 154, 127.
Ficus, *fructus*. praecox. 124, 403. ficus Liuia. 128, 414. Chalcidica et Chia. *ibid.* Chelidonia. 129, 415. pinguis Mariſca. *ibid.* Calliſtruthis, *paſſeria*. 130, 416. alba, *albicerata*. 130, 417. ſciſſa Libyſca. 130, 418. picto Lydia tergo. *ibid.*
Fides, *ium*. fide canentes Sirenes. 585, 23.
Fides, *ei*. fidei ornatus, pro *fide*. 135, 1. caſta Fides. 98, 279. certa fides. 337, 41. pura fides. 374, 123.
Fidus. ſomnia non bene fida. 349, 32. conſcia ſecreti fidiſſima. 369, 95.
Figere. fixa eſt Tellus. 138, 22. fixiſſe in limite ruris. 112, 345 figuntur germina. 141, 41. pruni cortice fixa *amygdalus*. 157, 150.
Figurae primae monumenta. 324, 29 aſſuetas figuras. 351, 45. una facies, plures habitura figuras, *gemma annuli*. 482,

482, 3. matri diuerſa figura *mulae* 513, 1. nulla certa nulla peregrina figura *ſpeculo*. 543, 1 uarias oſtendo figuras. 573, 96, 1.
Filia ſiluae *nauis*. 490, 13, 1.
Filum. mollia uincula a. cum comitantia, *fila*. 530, 2. gracili connectere carmina filo. 86, 227. filo tenui dicendi genus. 594, 67.
Findere me nulli poſſunt, *capillum*. 533, 58, 1. findit ſe duplex littera, *duplex cernitur oculo caligauti*. 294, 145. ſummo robore fiſſa *arbor*. 141, 42.
Fingere poëtarum mendacia dulcia. 271, 11. blanda poëmata. 291, 129. carmina docta. 357, 17. cauſſas ingrata fingit, 320, 9. quicquid nullum fingere poſſe putes. 356, 12. fingo metus uanos, *ſomnus*. 573, 96, 2.
Finis fine fine loquendi *clepſydra*. 544, 2. finis ultima fati. 582, 6.
Fiſcella candida cumulata moris. 124, 402.
Fiſcina preſſa caltha. 103, 307.
Flabra muſica *tibiarum*. 406, 12.
Flagellum, *aenigma* 540.
Flagitat nos anxius uuis Enius. 121, 423.
Flagrans errabat. 331, 9. flagrantia corda. 336, 33 mihi flagranti. 369, 91. aeſtu Hyperionis flagrans 124, 400.
Flamma. hauſerit ſol flammis cancrum. 105, 313. flamma fumoque fatigor *tus*. 523, 47, 1. euaſi flammas. 549, 1. aliud regnum *pecuniae* flammae dederunt. 565, 2. flammis *amoris* ſubditus Iupiter. 363, 46. flammis uiuificare ſinis. 367, 82. penitus recepta flamma. 334, 24. flamma inter cineres condita, *de formae et decoris reliquiis in ſeneſcente puella*. 324, 30.
Flammata cupidine Tellus. 82, 208.
Flammea labra, 286, 97.
Flammeola caltha. 103, 307.
Flauebit meſſis. 105, 311. flauentia lumina calthae. 53, 97.
Flaueſcunt mala. 192, 3.
Flatu, buxo canentes Sirenes. 585, 23.
Flauus. flauas ſeruans cogno-

gnomina cerae *ficus albicerata*. 130, 417.
Flebile repit. 307, 220.
Flectit manus *pirus*. 144, 60 ad manus flectere poma. 148, 84. gramina flexa. 168, 7. flexo uentre cubat *cucumis*. 122, 391.
Flere. uetuit feralia carmina flere. 113, 350. tot modo damna fleo. 325, 40. lacrimis longos fleuimus annos. 330, 71. non fleo priuatum ſed generale chaos. 372, 112. flet tacitum. 376, 133. paſſer triſtia flendo pipit. 394, 30.
Fletum factura ſinapis. 62, 122.
Flexu mucronis adunci, *hami*. 529, 54, 1.
Florere. florentis agelli. 191, 7.
Floreus. florea rura colis, *philomela*. 416, 15.
Florida ſoboles *Terrae*. 69, 146. Tellus. 73, 166.
Flos. floris, *roſae*, color et cruor unum. 181, 22. ſumma florum. 163, 14. redimitur floribus hortus. 100, 286. totum floris opus. 181, 27. ſpicula florum. 181, 24. miſtos ramis inducere flores. 138, 23. terreſtria ſidera flores. 53, 96. niteſcunt. 162, 11 pingunt terram. 165, 12. *florum nitor comparatus ſideribus et iridi* 100, 288 *ſeqq*. odoratis floribus. 93, 255. molles flores 103, 303. decus externi floris h. e. *inſiti* 140, 34. rutili floris, *roſae*. 173, 37. Aeacii flores, *hyacinthi*. 76, 175. flores *Veneris*, *roſae*. 180, 21. flos purpureus amygdali. 188, 13. ſanguinei flores *arboris Punicae*. 89, 242. Dionaeis floribus. 100, 286.
Fluctu medio eſcas circumfero. 529, 54, 2. fluctus exſuperaſſe meos, *aeſtum amoris*. 343, 86.
Fluere. aeſtate fluens *nix*. 489, 12, 2. fluens ipſa dum uerba fluunt *clepſydra* 544, 3. murmure tuo mella fluunt. 407, 22. Apollinis amne fluentes libelli. 136, 5.
Flumen et piſcis, aenigma. 488. flumina facturus. 489, 12, 3.
Fluminea ſalix. 158, 61.
Fluuiis innare. 122, 388. a fluuio dicor uel fluuius dicitur ex me, *Tigris*. 514, 1.
Focus. frigus in medio foco. 365, 60.

Foecundat, Foecundus, *quaere ſub* Fe.
Foede ne ſolus tacuiſſe uiderer. 477, 13.
Foedus *ſubſtant.* foedera componere. 355, 3. ſecreta foedera coeli. 84, 219. conſtringit foedere mentes. 373, 117. foedera blanda, *arborum inſitio.* 138, 17.
Foedus *adiect.* foeda puella. 283, 77.
Foemina *quaere ſub* Fe.
Foenum, aenigma. 526.
Foenus ſine crimine paruum. 202, 1. redeant cumulato foenore meſſes. 69, 142.
Foetidus ſucco *cucumis.* 123, 393.
Foetus. *Vide* Fetus.
Follis, aenigma. 547.
Fons perennis oculorum. 292, 137. fontes deductos. 199, 5. largos inducere. 69, 143. fugientes gramine. 99, 284. rigidos. 100, 285. ſole tepentes. *ibid.*
Foret omnia ſolus. 589, 39.
Fori. anguſtos foros ducens. 52, 92.
Forma hominis coepti. 582, 5. forma muta. 272, 18. media h. e. *ſtatura mediocris.* 283, 82. praecipua. 282, 75. egregia. 357, 15. formae mortuus meae. 291, 132. *formae reliquiae in uetula.* 323, 27 *ſeqq.* gratia formae manſit. 525, 3. haec munera formae. 571, 2. forma minor ſed copia maior *farinae* 528, 52. uelut uiſae imagine formae. 347, 19. capitum forma duorum *in piſtillo.* 560, 2. diſtantia, poſitus, et forma triplex ſideribus. 595, 75. triplex forma medendi. 594, 67.
Formare carmina. 159, 169.
Formica, aenigma. 499. rapax. 108, 322. prouida uitae. 499, 1. dura non pigra labori. *ibid.* ferens humeris praemia brumae. 499, 2.
Formoſo Nais puero formoſior. 102, 299. formoſa Lycoris. 319, 1. formoſae filia ſiluae. 490, 13, 1.
Fors Fortuna. Fortis Fortunae dicite laudes. 106, 316.
Forte dolatus truncus, h. e. *nulla arte.* 39, 31.
Fortes ſola garrulitate ſenes. 304, 204. fortia facta ludis mixta tuis. 376, 136.
Fortuna. Vide Fors.

Forum. fora ſollicito. 291, 129.
Foſſio terrae. 42, 45. 47, 70.
Fouere terram cultu aſſiduo. 68, 141. membra cibo. 276, 40. anxia corda fouens. 333, 16. uocibus luctus et damna fouet. 369, 86. pignora multa foues, *philomela.* 407, 16.
Fragili cucurbita collo. 88, 234.
Frangere. fractus ligo, 52, 89, *aut eſt incuruus, aduncus, quemadmodum p 199, u. 4 Palladium nemus* pingui ſe uertice frangere, *h. e. curuari, dicitur, aut eſt fiſſus, quia bidens ſcilicet Sic p. 58. u. 112. allii* infractae ſpicae *dicuntur, h. e. diuiſae et ſeparatae, ut ibi pater meus cum Pontedera.* — frangit ſe uertice *oliuetum.* 199, 4. mentem rerum uertigine fractam. 330, 3.
Frater *pro amatore.* 329, 67.
Fraus poterat ſuperare ſenem. 363, 42. fraus iuuenis pulchri, *pomum Hippomenis.* 557, 82, 2. fraudem contexere alitibus. 200, 8. de fraude latenti. 571, 1.
Fraxineae manus *piri.* 144, 6.
Fraxini inſitio in pirum ſilueſtrem. 144, 60. *in fraxino inſeritur morus.* 154, 129
Fremere. Bacchea uoce frementem. 85, 223. incluſis ignibus antra fremunt. 339, 56 fremunt hircando lynces. 398, 51.
Frendet agreſtis aper. 398, 52. frendens Cupido. 180, 19.
Frequens. frequentia uiſcera matris *Terrae.* 48, 73.
Frequentet prole noua mundum *Venus.* 83, 214.
Fretum dubium. 276, 38.
Frigentia membra. 355, 57.
Frigus in medio foco. 365, 60. in frigore ſiccus. 489, 12, 2. frigora uitabam, *muſca.* 500, 2. frigoribus, i. e. *hyemi,* caules mittit braſſica. 64, 129 frigoribus ueniunt *Perſica mala.* 128, 412. frigora torpentia. 49, 77. mordentia. 167, 1. frigore digredior *cuculus.* 577, 1.
Fringulit et graculus. 393, 28.
Fritinnit rauca cicada. 395, 35.
Friuola multa locuta eſt. 475, 10.

Fron-

Frondea ſilua. 407, 18.
Frondens uiola. 55, 101. frondens teneris lactucula fibris. 58, 111.
Frondicoma ſuboles, *arbores*. 536, 1.
Frons, *dis*. uaria pingere fronde nemus. 139, 24. populeas frondes. 156, 147. arbuteas. 159, 163. teneras. 108, 223. arborea de fronde. 391, 21. frondibus arboreis. 407, 16. frondea ſilua. 407, 18. laetus honor frondis, *myrrha*. 524, 3. frondes feras *ſiliquae*. 157, 154.
Frons, *tis*. libera. 286, 95. tenera. 334, 23.
Fructiferum bonum, *mentula*. 375, 124.
Fructus grandis, *pirum*. 144, 61. poma fructus ſui h. e. *prouentus ſui*. 157, 156.
Fruge duplici ſaporis. 138, 18. amurca ſine fruge ſalis. 114, 353. fruges adoptatae, *inſitione receptae*. 41, 39.
Frugifero Priapo. 57, 108. Falſa haud dubie Scaligeri explicatio eſt. Nec Heinſii emendatione opus. *Frugifer dicitur Priapus et uicina ei ſalax eruca (cf.* p. 118 u. 372 et p. 189 u. 20.) *ſeritur, quia uirtutis generatricis et ſeminatricis atque fertilitatis numen eſt. Et fortaſſe h. l. legendum eſt* fructifero Priapo, *quemadmodum mentula* fructiferum bonum *dicitur Maximiano Hetruſco Eleg. V. u.* 124. *Hinc* Σωτὴρ Κόσμου *appellatur Priapus in ſigno antiquo apud Cauſaeum, e quo memorat Begerus Theſ. Brand. T. III. p. 267. Eodem ſpectat, quod inter* ἀγαθοὺς δαίμονας *habitus eſt, auctore Phurnuto de nat. Deor. c. 27, qui et dici eum memorat* τεχνίτην καὶ σωτῆρα τῶν οἰκείων, διὰ τὸ σώζειν καλῶς τὸν ἴδιον οἶκον καὶ ὑπόδειγμα παρέχειν ἑαυτὸν καὶ τοῖς ἄλλοις. *Multorum theologia Priapum cum Baccho confudit et miſcuit, ut idem utrumque numen haberetur, Naturae generantis et fecundationis ſymbolum. Quare Bacchus* Πρίηπος *dictus eſt* ἐπιθετικῶς, *teſte Athenaeo l. I. p. 30. B., et utriuſque numen paſſim uno eodemque ſigno, mixtis amborum attributis, cultum uidetur. Quod genus imaginum panthe-*

theum *uocari ſolet. Priapi et Bacchi mixtam formam exhibet gemma antiqua apud Leonh. Auguſtinum P. II. num. 13. et in Baieri Theſ. Gemm. Ebermaier. Tab. VI. n. 7. cuius explicationem uide. In Orphicis quidem religionibus non modo eadem perſona ſunt Bacchus et Priapus, ſed et* Ἔρως *ille* πρωτόγονος *appellatur* Πρίηπος ἄναξ, *hymn. V, u. 9. Quin etiam fuiſſe ſcribit Phurnutus l. c. qui Priapum eundem ſtatuerent atque Panem. Panem uero et ipſum Orphici illi myſtae Naturam generatricem et fecundationis parentem faciebant.*

Frui uoce manuque abſentis. 348, 20.

Frutetis pruinoſis. 169, 13.

Fuerit pro *eſſet*. 248, 41. fuiſſet pro *eſſet*. 284, 85.

Fugere. fugiunt nouos animalia campos. 326, 43. pietas talia uelle fugit. 341. 64. ipſum talia uelle fugit. 344, 92. fugit indignata uoluptas. 353, 53. fugientes gramine fontes. 99, 284. fugiente die. 389, 12.

Fugitiua aetas. 173, 35.

Fulcire inſtantem ruinam. 299, 171.

Fulcra mollia tori. 313, 253.

Fulgens purpureo flore *amygdalum*. 188, 13. ſidereo fulget arcu *Iris*. 101, 292. fulgent trina conſortia *numinum in Capitolio*. 589, 42.

Fulgor ineſt intus *in ſpeculo*. 543, 2. radianti luce coruſcans. *ibid.*

Fulmina magni Iouis. 112, 346. triſulca Iouis. 583, 9. *fulmina uitis alba arcere credita*. 112, 346.

Fultura ſtomachi. 360, 29.

Fuluum aurum. 272, 19. fuluum decus, *mala*. 149, 94.

Fumus, *aenigma*. 484. flamma fumoque fatigor *tus*. 523, 47, 1. de fumo facies nata eſt *pernae*. 558, 3.

Funambulus, *aenigma*. 569. per aëra means uiator. 570, 2.

Fundere. priſcum uomitu ceu fundat amorem. 321. 15. fudit flores Terra. 185, 9. cucumeres humi fuſos. 189, 18. circum gramina fuſae *luſcinia et hirundo*. 184, 7. fundens precamina mille. 387, 35.

Funereus color *ſenis*. 292, 134.

Fun-

Fungi *ſimpliciter, pro* fato fungi, mori. 322, 19. diuerſa munera fungor. 478, 2. carmine quo fungar. 383, 2.

Funus. omni eſt peius funere, uelle mori. 270, 8. miſero funere. 310, 237 dilecti funera membri. 368, 83 uelut expoſito funere. 370, 103. ceu iam defleto funere. 382, 11.

Fur. plurimos fures. 186, 2. improbiſſimi. 189, 26. *Priapi ad fures ſermocinatio.* 186 *ſeqq.*

Furere. illa furens 372, 11. uentos furentes. 111, 340.

Furiale quid uident oculi. 293, 142.

Furor clauſo ore panditur. 349, 27. furorem geminum concipiunt. 336, 33.

Furtiuum amorem. 335, 29.

Furtum. furta Veneris. 181, 28. dant uitiis furtiſque locum 342, 75.

Fuſco crine *lactuca.* 78, 181. emittis maculas fuſcas. 383, 5.

Fuſus. Neſtoreos fuſos ter impleuit noua purpura. 583, 11.

Futuri non certa teſſera. 564, 1.

Gades. *Gaditana lactuca.* 78, 185.

Galbana noxia ſucco. 35, 17.

Galerus anguſtus foliorum *in roſa naſcente.* 171, 25.

Gallia donat maxima *mala Perſica.* 127, 411.

Gallina gracillat. 392, 25.

Gallus cucurrire ſolet. 392, 25. *ter cantu ſolis aduentum nuncians.* 586, 27. *eo ſopito Mars et Venus deprehenſi a Sole.* ibid. ferus deprenſo Marte ſatelles. *ibid.*

Gangeticus ales, *Phoenix.* 584, 16.

Gannit fallax uulpecula. 400, 59.

Garrire *de auibus*, γηρύω, ſpatiis garrire diurnis. 388, 7.

Garrula rana. 401, 64. hirundo. 407, 19.

Gaudere. mercibus gaudet olitor adultis. 109, 327. herboſo ceſpite gaudes. 406, 15. gaudentes uitis honore comae *platani.* 153, 124.

Gaudium multiforme. 166, 25. turbare locis gaudia nata ſuis. 384, 14.

Gelato lacte mollior *cucumis.* 125, 397.

Gelidas per graminis umbras. 121, 379.

Gemere. turtur et columba gemunt. 391, 20. nec ſub-

ſubiecta gemunt *ſceptra*. 375, 127.
Gemina coma *arboris*. 138, 16. geminis uiolentior armis. 151, 107. concipiunt geminum furorem. 336, 33. gemini regni. 355, 3. geminum aſtrum, *ſignum coeleſte Geminorum*. 105, 312. *Mulier geminos pariens, aenigma*. 566. mucro geminus *ancorae*. 574, 98, 1. ter gemina Hecate. 584, 18. ter gemini uigiles. 586, 26. ter gemini libri, fatalia carmina Sibyllarum. 597, 86.
Gemitus mihi lena dedit. 353, 56.
Gemma radiare uiſa. 287, 100. *Annulus cum gemma, aenigma*. 481. uda gemma *arboris*. 142, 44. ab hoſpite gemma. 140, 33. externi gemma tumoris. 141, 43, *de quo uerſu uide infra u*. Tumor. gemmis uexilibus uitis. 142, 47. gemmas ſuas augent mala Pun. 147, 75. gemmis pingere membra ſuis, *ceraſis*. 156, 146. canebat gemma rara *roris*. 169, 13. gemma micans, *mentula*. 374, 121.
Gemmant roſaria Paeſti. 40, 37. *lotorum* gemmantia lumina. 93, 258.
Gemmei honores *florum*. 163, 12.
Genas uirgineas adaperta *roſa*. 94, 261.
Generalis ſponſus. 282, 72. generale chaos. 372, 112.
Generet uarias ſoboles *Venus*. 83, 213.
Genitalia ſemina bulbi. 56, 106. tempora mundi. 80, 196.
Genitor amatae uirginis. 350, 37. *lagenae* Prometheus. 575, 99, 1. genitor, genitrix, generatum, tergenus omnigenum. 590, 49.
Genitrix mitiſſima *Terra*. 72, 161. 82, 207. triplex modulorum Muſica. 595, 76.
Genus nobile duco de gente Catonis, *perna*. 558, 1. genus Bacchi, *uitis*. 40, 38 confuſi generis propago, *mula* 513, 2. generi non apta propago *ibid*. genus trinum dicendi. 594, 66. interdictorum. 593, 63. genera tria oratorum, *Atticum*, *Rhodium*, *Aſiaticum* 594, 70 *ſeqq*. genus pecudum, uolucrum, ferarum. 373. 113. fallax mortiferumque gen-

genus. 374, 122. amplexum paſcit *uitis* genus. 142, 48. genus pruno ſociat perſicus. 150, 96.
Georgica Virgilii laudata. 32, 3 *ſeqq* 134, 434 *ſeqq*
Gerere. bella gerunt *roſae.* 181, 22. non gerit magna ſimul *formica.* 499, 3.
Germen *uiolae* non habet noxam. 523, 46, 3. germina naſcentia florum. 170, 23. figuntur germina 141, 41 germine cana pirus. 144, 55. onerat meliori germine ramos. 150, 95. felicia germina *prunorum* 152, 113.
Gerulus grauis. 104, 310.
Geryones triplex 590, 82.
Getulae glebae. 57, 107
Gigantes exſtinctos debellatoſque. 377, 143.
Gignere. genuit *fumum.* ignis. 485, 7, 3.
Gingidium, herba 60, 114.
Gith, melanthion, *herba.* 90, 245.
Glacies, aenigma 487, 10, 1.
Gladiatorium munus primum in funere Iunii Bruti. 588, 36 ſeqq
Gladiatorum commiſſiones, Thracum pugnae. 588, 36.
Glandis tectae cortice. 117, 365.
Glaucea ſucco ſalubri. 56, 104
Glaucitat catulus. 400, 60.
Glaucus. glaucis ſalictis. 109, 332.
Gleba putris. 32, 7. Getulis glebis. 57, 105. cumulatis glebis. 70, 152.
Globoſi corporis *cucurbita* 121, 383.
Gloctorat ciconia. 394, 29.
Glomerata purpureo corymbo cinara. 88, 237. glomerantem ſaecula tractus nouies terni. 583, 12.
Gnarus ut. 354, 58.
Gnoſius ardor Bacchi, *ardens Corona Ariadnae, ſidus.* 43, 52.
Gongylis, *rapa. eius ſatio poſt Vulcanalia.* 130, 419 *ſeqq.*
Gorgones agmine terno. 597, 84
Graccitat anſer. 390, 19.
Graciles arenae. 33, 8. gracilem *puellam*, ſed quae non macra fuiſſet. 284, 85. gracili cumino. 90, 245 gracili connectere carmina filo. 86, 287.
Gracillat gallina. 392, 25.
Graculus fringulit. 393, 28.
Gradior et uehor, *Centaurus.* 516, 39, 3 gradiens luſtrauit *areolas femina.* 116, 363.

Gra-

Gradus. inflexos gradibus numerare capillos. 359, 25 titubante gradu. 104, 309. in ſterilem gradum, h. e. *haeredem*, *prolem*. 139, 30. fortior tali gradu h. e. *cognatione*. 150, 98.

Graece tota uocor *beta*. 518, 1.

Graecum nomen habens *malum*. 556, 82, 1. graeco murmure. 356, 10.

Graio nomine uim ſuam profitetur. 64, 126. nomine Graio *beta*. 92, 251. Graia puella. 356, 6. Graiae neſcius artis. 363, 39.

Gramen laetum. 33, 9. ueſanum. 35, 19. argutum. 99, 284. nodoſum. 122, 390. gramina flexa. 168, 7. ſerpentia gramina mentae. 61, 119. circum gramina fuſae *luſciniae et hirundines*. 184, 7. per graminis umbras. 121, 379.

Grandaeuus ego ſum. 327, 53. grandaeuo uiro. 364, 48.

Grandeſcere pingui ſucco. 153, 121.

Grandis fructus, *pirum*. 144, 61. grande erat. 359, 25. grandia bracchia. 361, 33. grandior hoſtis. 367, 80. grande caput *papaueris*. 516, 40. mallei. 539, 3.

Grando. dilapidans grandine labores. 109, 330.

Granum. rutilo tegmine grani *mali Punici*. 90, 243.

Graphium, *aenigma*. 478.

Gratia praelatae formae *Veneris*. 192, 5. formae tota perit. 324, 32. coniugii ſumma. 373, 116. formae manſit. 525, 3. uocis perit. 291, 128. breuis florum. 174, 41. operis parui inops. 139, 28.

Gratiae tres. 584, 19.

Gratus ager dominae *Veneri* 179, 14. melanthia grata. 90, 245. uulnera grata amoris. 347, 14. cuſtos gratiſſima. 369, 93. natura grata parens. 401, 66.

Grauat *arbor* alienam ſtirpem. 40, 38. uitis ulmos grauat. 163, 15. alimenta me grauant. 296, 158. pondere nemo grauatur. 482, 2.

Grauis hauſturis puteus. 38, 26. grauibus raſtris. 47, 71. lux grauis in luctu. 270, 7. graue frigus. 275, 36. eſt graue. 330, 72 ſepta graui ferro. 539, 64, 1. grauis gerulus. 104, 310. grauibus

nibus denſate cylindris. 107, 319. grauis atriplici faſelus. 119, 377. ſomno graui. 384, 8. grauis aër impedit *fumum.* 485, 7, 2.
Grauidae guttae. 168, 10. grauida terra. 68, 141. grauidum nemus. 139, 24. grauidis irrorat undis *Iupiter*. 109, 331. grauida naſcitur aluo *cucumis*. 122, 389.
Grauitate ſenectus exſultat. 287, 105. grauitatis ſanctae habebar. 352, 49.
Gremium *Terrae.* 309, 228. gremio paſcunt poma *ſiliquae.* 152, 118.
Greſſus. greſſibus pigris ima petit aetas. 305, 210. tacito tempora greſſu diffugiunt. 72, 159. facili greſſu. 97, 276. ſuſpenſos ponere greſſus. 335, 27. greſſus certa ſe lege mouentes. 358, 23. feſtino greſſu. 382, 10. difficili. 512, 35, 2.
Grex. celeres greges. 326, 44.
Grillus grillat. 401, 62.
Griphus Auſonii de numero ternario. 581.
Gruit grus. 392, 23.
Grunnit ſordida ſus. 400, 57.
Grus Martia. 392, 23.
Gula *formicae.* 500, 1.
Gurges Tiberinus. 275, 37. in gurgite Hibero. 101, 295. alto. 537, 1. lacrimarum gurgite. 369, 89. cum gurgite pugno profundo. 98, 575, 2.
Gutta tinxit ſua lumina. 180, 18. guttae teretes. 168, 9. coeleſtis aquae pondere grauidae. 168, 10. Caſtaliae. 96, 297. alienis humida guttis *ſtrigilis*. 561, 1.
Gutture concinnat noces pica. 395, 33. ſuaui pande melos. 408, 24.
Gynaecanthe, bryonias, *uitis nigra*. 91, 248. *ſeqq.*
Gyro paruo decurrere iubet Calliope. 86, 226. tereti perlucida *laterna*. 541, 1.

Habebat uocis opus pallor. 349, 29. habet te uerus pectoris ardor. 351, 44. ſanctae gratuitatis habebar. 352, 49. crimen habent crimina diu contrectata. 380, 4. nec germen *uiolaa* habet noxam, nec culpa ruborem. 523, 46, 3. tres animas habui, quas omnes intus habebam. 566, 2. quinque pedes habui *miles*. 567, 2. qui, quod habet, uendit,

quod non habet, unde parabit? 569, 92, 3. nomen habens hominis *monumentum*. 573, 97, 1.
Habilis natura ſoli. 33, 9. fabis habilis. 59, 113. habilem lymphis hamulam. 122, 387.
Habitacula humana efficiunt tergenus artes. 589, 43.
Habitator inermis *pellis aculeatae ericius*. 506, 3.
Habitus unius muricis *Aurorae et roſae*. 170, 22.
Haerere. ſentibus haeſit Cypris. 179, 11. haerebant animo meo. 347, 18. haererem in tunicae margine. 386, 26. ſimul haerentes *ſcalar*. 552, 3.
Haleſus Sicanius, *fluuius*. flores Haleſi. 96, 268. *Haleſi Nymphae*, *Proſerpinae comites*. ibid.
Hamula lymphis habilis. 122, 387. *facta ex cucurbita ſiccata*. ibid.
Hamus, *aenigma*. 529.
Haron uel Aron, *bulbi genus*. 90, 244.
Harpocrati roſas dicauit Amor. 182, 29.
Harpyiae agmine terno. 597, 84.
Haurire. hauſit Canis ſitiens undas Oceani. 41, 41. hauſerit ſol flammis Cancrum, *h. e. intrauerit*. 105, 313.
Hecate ter gemina. 584, 18.
Helenes triplex cum fratribus ouum. 583, 10.
Helenium, inula, *Alant*. 61, 118.
Helle. nec portitor Helles *aries*. 71, 155.
Helleboros negat. 35, 17.
Herba ceſpitis uiuax. 52, 88. quae lactis guſtum condiat, *lepidium*. 63, 124. deletura ſigna fugarum, *lepidium*. 63, 125. angens. 70, 149. tenera. 99, 283. mollis, duro praeciſa metallo, *foenum*. 526, 2. *herbae noxiae quae?* 35, 17 *ſeqq.* uirides. 111, 342. roſeae. 179, 13. *Herbarum hortenſium recenſus*. 188, 14 *ſeqq.*
Herculeae Salinae. 67, 135.
Heſperidum nobilis hortus. 190, 2. 192, 6. nemus. 196, 4. mala. 192, 6. *mala Heſperidum*, multarum cura ſororum. 557, 3.
Heſperus ore coruſco. 101, 290.
Hiantia Terrae ora. 42, 49. hiantis ſaeua leonis ora feri, *antirrhinum*. *flos*, *uel leontopetalon*, *ut*

ut alii. 54, 98. miluus hians lipit. 392, 24. pardus hiando felit. 397, 50.
Hibero in gurgite Phoebus merſat equos. 101, 295.
Hiems non tranſit *ſpecular*. 542, 3.
Hilares recurrite. 107, 317. hilares horti. 101, 293.
Hinnit equus. 398, 53.
Hippomenis malum. 190, 1. 196, 3. fraus iuuenis pulchri. 557, 2.
Hippoſelinum, olus pullum *uel atrum*. 62, 123.
Hircando fremunt lynces. 398, 51.
Hircus miccire ſolet capris. 400, 58. petulcus. *ibid*.
Hirſuta campe. 108, 324. ruſcus. 119, 314. hirſuta Cydonia. 194, 3. poma uirentis caſtaneae. 154, 131. hirſutae caſtaneae. 194, 4. ſorores *piri, piri ſilueſtres*. 144, 57.
Hirtus cucumis. 122, 390. hirtae ſepes. 38, 27.
Hirundo ueris nuntia. 50, 80. urbana. 184, 7. garrula. 407, 19. triſſat hirundo uaga. 393, 26.
Hiſpida cinara. 88, 235. ſilua *ſuperciliorum*. 293, 140.
Homines e ſaxis nati. 46, 65 *ſeqq*. forma hominis coepti. 582, 5.
Honeſtant ſorba ſuos partus. 155, 137.
Honor uincat luxum. 330, 69. gemmeis honoribus *florum*. 163, 12. calathi patefecit honorem *roſa*. 172, 31. nouo flectit honore manus *pirus*. 144, 60. honos uitis, *uinum*. gaudentes uitis honore comas *platani*. 153, 124. roſa praebet honores coelitibus. 94, 261. honor laetus frondis, *myrrha*. 524, 3.
Honorat uictor equum. 328, 60.
Hora. paribus Titan orbem librauit horis. 41, 42. per horas. 297, 165. hora ſumma. 323, 24.
Horret. 304, 202. *ubi explico*, uultu ac ſermone horridus et teter eſt. *Sed mox u*. 206 horret *eſt pro* refugit, exhorreſcit, deteſtatur *ea, quae paullo ante placuerant, ut inconſtans et uaria eſt ſenum moroſitas. Niſi forte ibi* horrent *legendum cum Voſſiano et Gronou. hoc ſenſu:* quae antea placuerant, forma, uultus, ſermo, nunc tetra ſunt et horrida. — ſpinis hor-

horret *cinara.* 89, 240. horret imaginibus *ſomnus,* 313, 252 horrenda arma *piri ſiluestris, ſpinae.* 144, 57. bubulat horrendum bubo. 395, 37.
Horrida meſpila. 146, 69. horrida ruſco ſepes. 119, 374.
Horror, *frigus ſenile.* 270, 6.
Hortatur ſe *malus ſiluestris.* 147, 79.
Horto quodnam ſolum eligendum. 32, 6 *ſeqq. quando et quomodo parandum horto.* 43, 52-76. *horti rigatio.* 37, 24 et 25. 42, 48 *ſeqq.* 69, 143 *ſeq.* 70, 147. 162, 10. *ſtercoratio.* 50, 81 *ſeqq. foſſio.* 47, 69 *ſeqq.* et 51, 87 *ſeqq. in areas deſcriptio.* 52, 92 *ſeqq exornatio per plantas et flores.* 53, 96 *ſeqq. horti floridi cum ſideribus et iride comparati.* 100, 288 *ſeqq. horti prouentus, herbae et flores uerni atque aeſtiui.* 93, 258 *ſeqq.* 105, 314. *Nympharum inuitatio ad eos carpendos.* 95, 263-302. *olitorum et hortulanorum ad uendendos.* 103, 303-317. *hortorum noxae a beſtiolis, tempeſtatibus et inundatione.* 108, 321-337 *remedia ad illas et praeſidia.* 110, 337-368.
Hortus auocat, paſcit, tenet. 165, 21. refert labori gratiam. 165, 24. numeroſus. 32, 6. nobilis Heſperidum. 190, 2. 192, 6. 196, 4. Veneris. 179, 13. hortis riguis. 168, 5. auricomis *Heſperidum.* 302, 189. uiridantibus. 86, 229. hilares horti. 101, 293. fecundo horto. 118, 372. excultos hortos. 132, 424. circum ſepem ducitur horti. 116, 362.
Hoſpes *fluminis* tacitus non ſonat *piſcis.* 488, 2. hoſpes et domus una currunt, *flumen et piſcis.* 488, 11, 3. parui corporis hoſpes, *ericius.* 506, 1. nudus conuenit hoſpes. 563, 3. hoſpite gemma arboris. 140, 33.
Hoſpitium quae quibus praeſtent uirgulta. 138, 19. alterius nullo creditur hoſpitio Cydonia. 150, 100. experta hoſpitia. 327, 49.
Hoſtis grandior. 367, 80. niſi cupiam fieri meus hoſtis. 384, 15.

Humanae uitae terminus 81 anni. 582, 6.
Humida andrachne. 119, 376. alienis humida guttis *ſtrigilis.* 561, 1.
Humor coeli et campi. 42, 50. perfundit tegulam, qui cito deſerit. 484, 6, 3.
Humus dulcis. 42, 46. 51, 87. defoſſa. 42. 46. cruda. 47. pinguis. 92, 280. herboſa. 350, 38. ſordens. 307, 220. pigra. 308, 224.
Hyacinthus, flos. 76, 175. niueus, caeruleus. 54, 100 ferrugineus. 103, 305.
Hybla crocea. 74, 170.
Hymettium mel. 122, 386.
Hymettus Actaeus. 122, 386.
Hyperion, *Sol.* flagrans Hyperionis aeſtu. 124, 400.

I nunc 201, 12.
Iacchus potans. 88, 235. multo madefactus Iaccho 104, 309. dulcis Iaoche. 132, 426.
Iacere. ſtamina procul iacebant. 332, 11. faſtidita iacet eſca. 297, 162. trunca iacent *ſemina.* 110, 336. terras iacentes 569, 93, 1. iacuit pro *recubuit.* 310, 237. iacere *de ſolo inculto.* 49, 74. iaces *mentula*, ſuperata iaces. 370, 99. 378, 149.
Iactantes brachia Panas. 132, 428. iactat uera ſopor ludibria. 350, 43. iactor in ancipites caſus *teſſera.* 564, 2.
Iaculatur Iupiter imbres. 109, 329.
Iam *continuat.* pro *porro, praeterea.* 199, 5. iam modo. 287, 102. non ſum iam iamque futura. 519, 3.
Ibero. *Vide ſupra* Hibero.
Icere. uotiuo uulnere icta uirgo. 376, 131.
Ictu ferratae cuſpidis. 92, 253. ſolos prodit ad ictus *ignis.* 550, 2.
Ida, mons Phrygiae. Idaeo de uertice. 185, 9.
Ieiunia Terrae ſaturare, *de ſtercoratione,* 50, 82.
Ignaua conueniunt ſenectae 345, 3.
Ignea Venus. 331, 7.
Igneſcit amor menti. 83, 211.
Ignis tormenta profugi, *calx.* 549, 1. innoxius introit ignis. 563, 1. incluſis ignibus. 339, 56. ignis comarum *roſae.* 173, 33. coecum ignem. 332, 13. nouo carperis igne. 339, 53. ignes cum uerbere creſcunt, 336, 31.
Igno-

Ignotum decus. 145, 64.
Illacrimet fons putei, *de rigatione horti.* 37, 85.
Illaeſo corpore abit. 342, 80.
Illuſtri Nurſia campo mittit *rapam.* 131, 421. illuſtri pſittacus ore. 407, 20.
Imago fallax. 352, 46. triſtis imago doloris, *myrrha,* 524, 3. mobilis linguae crepitantis imago, *in tintinnabulo.* 554, 2. *ſomnus* horret imaginibus. 313, 252. uiſae imagine formae. 347, 19.
Imbellis ſenex. 312, 6. imbelles ceruos. 201, 9.
Imbres modicos praebeat plantae. 70, 147. depluit imbre Iupiter. 82, 206. duros imbres. 109, 329. imbres peruigiles intendunt labores. 377, 140.
Imitatur Acriſioneos amores. 82, 205. tortos acanthos. 89, 241. imitatur uites *bryonias.* 91, 248. imitata chororum numeros proſa Aſiae. 595, 73
Immenſo roſtro gloctorat ciconia. 394, 29.
Imminuere. quae nihil imminuit paſſio. 138, 42.
Immiſſi rami *piri.* 145, 65.
Immobile robur, *pons.* 537, 2.
Immori. defectis immortua membris. 272, 15.
Immortales amaranti. 76, 175.
Immundae cloacae. 51, 85.
Impar in omnibus triangulum, *ſcalenum.* 590, 51. ex impare terno 592, 58 *meo quidem iudicio ſunt ablatiui neutrius, ut* impar ternum *dicatur ternio uel numerus ternarius impar. Conf. ſupra dicta u.* Acumine centri.
Impellere. impulit quem Delphica laurus. 84, 217.
Imperio tuo paremus agreſtes. 132, 425. imperiis tuis ſceptra cedunt. 375, 26. imperiis Cupidinis deditus. 363, 44.
Impius huic fueris. 341, 68.
Implet partes ſuas fetibus *Spiritus Orbis.* 81, 199. implet ficus optatos ſinus. 154, 126. Neſtoreos fuſos ter noua purpura impleuit. 583, 11.
Implicat uitis artus gemmis. 142, 47. implicare membra ualidis toris. 274, 26. implicitus conchae limax. 108, 324.
Imponit umbras *in amygdalo Perſicus.* 150, 97. imponit capiti dira meo. 321, 16.

Improba iuſſa. 315, 268. improbus anſer. 390, 19. improba *formica*. 500, 1. improba ſurgens uepribus *bryonias*. 91, 249.
Imputat gaudens illa mihi. 337, 38.
Imum barathrum 46, 61. ima petit aetas. 305, 210. planus in imo. 478, 1. unus dens *tridentis* et ſolus in imo, *haſtile*. 538, 63, 2.
In caput ſuum creſcens porrum. 188, 16. in caput ingredior. 532, 57, 1. in te corruimus h. e. *tua cauſſa*. 279, 57.
Inani ſtudio. 333, 15. nomen inane manet. 574, 2.
Incendor mediis ab undis *calx*. 549, 3.
Incluſi *in roſa* femina croci. 173, 32. incluſis ignibus magis antra fremunt. 339, 56.
Incolumi dorſo telis confixus acutis *ericius*. 506, 2.
Inconcuſſa uoluntas. 337, 41.
Increpare. dictis talibus increpui. 371, 106.
Increpitat caeditque. 336, 31. increpitans. 364, 52.
Incumbens baculo ſenectus. 308, 223. deſuper ſilua ſuperciliorum. 293, 140. partis incumbere rebus. 301, 183.
Indicio proditus ſum meo. 352, 50.
Indignata uoluptas. 353, 55.
Indignum pudorem. 380, 3.
Induiſi uiximus. 319, 3.
Indomitae tigrides racecant. 397, 49. indomitae piri, *ſilueſtres*. 144, 58. alni. 92, 250. indomito cibo male ſana aluus. 87, 232.
Inducere largos fontes. 69, 143. miſtos ramis flores. 138, 23.
Induit ſe floribus arbos. 89, 242.
Induſtria ſollers. 140, 37.
Inepto de carmine haec luſit. 473, 1. inepti ſermonis ſtudia. 474, 8.
Inermis habitator *pellis armatae ericius*. 506, 3.
Iners ornus. 145, 63. iners et mollis actus. 376, 135. ne ludus numero transcurrat inerti. 598, 89.
Ineſt fulgor intus. 543, 2. ſemper ignis *in ſilice*. 550, 1.
Infelix ſine crimine uita. 352, 51. iudicor. 367, 76. ſurgo. 382, 11.
Infernum regnum. 97, 274.
Inferre. quod ſerior aetas intulit. 353, 56. color. 323,

323, 26. inficiens uultum pallor, rubor. 349, 29.
Infeſta inſtat. 364, 52. infeſtae Baccho et ſalictis uolucres. 109, 332.
Inficit ora pallor. 292, 133.
Inflectere animum rebus, *aduertere*. 277, 45. iuflexos numerare capillos. 359, 25.
Infractis ſpicis, h. e. *diuiſis et ſeparatim uelatis*. 58, 112.
Infreno uolitare per aethera curſu. 83, 215.
Infundere latices marrubii. 114, 355.
Ingenera. 80, 196.
Ingenitum dicas. 482, 2.
Ingenium loci. 43, 51. ueris amoeni. 181, 24. ingenio uſa *mentula*. 376, 137.
Ingrati diſceſſimus ambo. 344, 93.
Ingrediens platanos ficus. 153, 125. ſuper hortos eruca. 110, 334. in caput ingredior, *clauus caligaris*. 532, 57, 1.
Inhaeret *ſpongiae* pondus aquae. 538, 62, 1.
Inimica oculis coramble. 77, 178. Veneri inimica mala. 377, 138. pulex, lues inimica puellis. 383, 1.
Iniqua robore prunus. 156, 145. morbos aeſtatis iniquae. 123, 392. ſpatiis excluſus iniquis. 32, 2.
Inire iuſſit manum. 141, 38. *interpretor, iuſſit manum penetrare cultro in corticem arboris, fiſſo libro inſerere ſurculos et gemmas aliarum ſtirpium. Connubio enim comparatur inſitio, et* inire *de coitu uulgatum.*
Iniuncti muneris. 363, 43.
Iniuſſi uber mali. 34, 16.
Innare fluuiis. 122, 388. gelidas undas. 275, 37.
Innata laris nigra fauilla, *fuligo*. 114, 344.
Innoxius introit ignis. 563, 2.
Inops arbor. 140, 133. gratia operis parui. 139, 28. inopem me copia fecit. 567, 3.
Inſanos inter ſanum non eſſe neceſſe eſt. 478, 16. dentibus inſanis ſum, *lupus*. 510, 1.
Inſerit ſe meſpilus malo. 151, 107.
Inſidere. ſpinis inſedit ſanguis. 179, 13.
Inſidiae peruigiles intendunt labores. 377, 146. inſidias nullas uereor. 571, 1.
Inſignire hoc noſtros labores. 139, 25.

Inſignis quatuor pedibus manibuſque duabus *Centaurus*. 515. inſignes foliis platanos. 153, 123.
Inſitio arborum. 40, 38 *ſeqq*. 137, 13-20. *inſitionis ſpecies*. 141, 41 *ſeqq*. *inſitio uitis*. 142, 45 *ſeqq*. *oleae*. 143, 51 *ſeqq*. *piri*. 144, 55 *ſeqq*. *mali Punicae nulla*. 146, 73 *ſeqq*. *mali*. 147, 77 *ſeqq*. *perſici*. 150, 95 *ſeqq*. *arboris Cydoniae in Cydonia*, *eaque ſola*. 150, 99 *ſeqq*. *meſpili*. 151, 105 *ſeqq*. *mali citreae*. 151, 109 *ſeqq*. *pruni*. 152, 113. *fici*. 153, 119 *ſeqq*. *mori*. 154, 127 *ſeqq*. *ſorbi*. 155, 137 *ſeqq*. *cerafi*. 156, 143 *ſeqq*. *amygdali*. 157. 149 *ſeqq*. *piſtaciorum*. 158, 157. *caſtaneae*. 158, 161 *ſeq*. *iuglandis*. 159, 163.
Inſolitas umbras *mali* miratur perſicus. 149, 89.
Inſomnem traducit philomela noctem. 404, 3.
Inſperſa nouali ocima. 107, 318.
Inſtar non mediocre magni certaminis. 476, 11.
Inſtat meſſis floribus. 93, 255. infeſta inſtat. 364, 51.
Inſtituens *amygdalum* miſcere. 145, 62. inſtituit *malus platanum* fetibus rubere nouis. 149, 88.
Inſuperatus. 275, 34.
Intacta ſemper maneto. 343, 83.
Intelligere. non intellecti morbi. 339, 55.
Intendunt peruigiles labores. 377, 139. intenta choreis *Proſerpina*. 96, 269. intentum curis. 339, 49.
Intentare celeres arcu ſagittas. 273, 21.
Inter opus canat putator. 86, 228.
Interdictorum trinum genus. 593, 63.
Intermiſſa ſarcina. 366, 70.
Intortus more chelydri cucumis. 121, 380.
Introit innoxius ignis. 563, 1.
Intus ſunt membra minuta, *in capite papaueris*. 516, 40, 1. intus lympha latet. 538, 62, 3. intus lumen habens *laterna*. 541, 2. intus fulgor ineſt *in ſpeculo*. 543, 2. intus latitat *ignis*. 550, 2. tres animas intus habebam. 566, 2.
Intyba torpenti grata palato. 58, 110.
Inualidis colonis. 327, 57.
Inumbrat pampinis. 164, 16.

Inuocatio Nympharum ad celebrandum hortum floribus uernantem. 95, 264.
Inuoluit me patriis dolis. 356, 6.
Inuolulus, hirſuta campe, frondes erodens. 108, 324. *cum fugat femina menſtruata.* 115, 359.
Ioco aliquo molli. 345, 2. renouare iocis. 366, 68.
Iolcos, *Iaſonis patria.* 117, 368.
Ira Cauri. 49, 75. irae *mentulae* uulnera. 375, 28. ira breuis, longa eſt pietas *mentulae.* 378, 151.
Irato Ioui. 377, 144.
Ire ſuſpenſos nouis plauſibus pedes. 358, 24. is quocunque placet. 384, 10. per membra libidinis ire. 384, 13. tantum non ſegnis it alter *lapis molaris.* 527, 2.
Iris Thaumantias. 101, 292. *cum ea hortus floridus comparatur.* ibid.
Irrepens paruulus pulex. 108, 321.
Irrigatio horti. 37, 24 et 25. 42, 48 *ſeqq.* 162, 10. 69, 143 *ſeq.* 70, 147.
Irrorans olitor. 70, 148. grauidis irrorat undis *Iupiter.* 109. 331.
Iter claudere certet. 329, 66. iter uitabile nulli uincere. 382, 10. iter ad coelum fumo eſt. 485, 7, 2.
Ithyphalli numen *Priapus.* 39, 32.
Iubare exorto. 101, 294.
Iubere *ſequente ut.* 132, 424. naturae dicere iuſſa. 315, 268. induſtria ſollers iuſſit. 141, 38. iuſſi ueniant riui. 42, 48. caſtaneae iuſſa tenere larem. 152, 116.
Iudice me. 407, 19.
Iugales Eoi. 167, 3.
Iuglans, uaſta nux. 159, 163 *inſeritur in arbuto.* ibid.
Iugum. iuga Nyſaea Bacchi. 85, 221. Parnaſſi. 85, 222. Cyllenes. 96, 266.
Iulii Sperati elegia de laude philomelae. 403.
Iunci contorti ſtamina. 103, 306.
Iungere felices ſilias. 137, 13. ſe confeſſo iunxit amori. 185, 10. dant iungere dextras. 342, 75. papauer anetho iungite. 106, 315 iuncta ſum uento *tigris.* 514, 2. toro iungi nolo *uitis.* 528, 53, 1. iuncta ſolo plano *ſcopa.* 553, 2. nomine iungimur uno, *conditum.* 555, 4.

Iuno.

Iuno. 582, 8. *Iouis*, *Iunonis*, *Mineruae* trina conſortia *in Capitol.* 589, 42.

Iupiter abnegat imbrem. 43, 51. ferus iaculatur imbres. 109, 329. peſtifer irrorat undis. 109, 331. *in Danaën auro depluens*. 82, 205. ſubditus flammis *amoris*. 363, 46. Iouis et Terrae *γάμος*. 82, 201 *ſeqq*. 185, 10. alma Iouis nutrix. 512, 1. Iouis magni fulmina. 112, 346. Ditem Ioui praepoſuit *Proſerp*. 97, 273. irato Ioui. 377, 114. triſulca Iouis fulmina. 583, 9. *Iouis*, *Iunonis*, *Mineruae* trina conſortia *in Capitolio*. 589, 42.

Iurgia peruigiles intendunt ſaepe labores. 377, 140.

Ius auidae linguae *clepſydra*. 544, 2. ius triplex, ſacrum, priuatum, et populi commune. 592, 61 et 62. iura ſua dat inuaſis comis *ficus*. 153, 120. ad tua iura manus porrigit. 376, 130. naturae iura nouare meae. 385, 22.

Iuſtis iuuentae legibus, *menſtruorum legi*. 115, 359.

Iuuat potare fontes. 100, 285. ruta *oliuae* iutura ſaporem. 62, 121.

Iuuencum expertum. 328, 59.

Iuuentae iuſtis legibus. 115, 359.

Iuuentini (*Albi Ouidii*) *elegia de Philomela*. 388.

Labi. labitur ex humeris ueſtis. 305, 213. labuntur riui. 70, 151. labentem undam. 123, 395.

Labor oſtendit artes. 110, 139. dura non pigra labori *formica*. 499, 1. alieno ducta labore. 545, 3. texendi noſſe laborem. 493. labores peruigiles. 377, 139. hominum boumque. 109, 330. modico ſuccumbo labori, *ſtrigilis*. 561, 3. labor *arboris pomis curuatae*. ſorba pulchro curua labore. 155, 138. labor cum ſit omnibus unus *rotis*. 551, 2. ſequar labore h. e. *ſtudioſe*, *diligenter*. 140, 36.

Laborare. in mihi laboratum locum. 189, 25.

Labra flammea modicum tumentia. 286, 97.

Lac tenerum. 362, 37. *acetoſum uel oxygala lepidio confectum*. 63, 124.

lactis

lactis guſtum condit *lepidium. ibid.* mollior lacte gelato. 123, 397.
Lacerare. uirides comas *Terrae*. 47, 70. laceras corpus morſu, *pulex*. 383, 3. lacerata, ligata, reuulſa. 532, 56, 2.
Laceſſere ſinapin. 62, 122. pulex dente laceſſat. 108, 321.
Lacrymis fleuimus. 33, 71. effuſis lacrymis. 366, 72. lacrymae ſunt *fumo* ſine cauſſa doloris. 484, 7, 1. lacrymas imitata myrrha. 75, 172. de lacrymis et pro lacrymis coepit origo *myrrhae*. 524, 1. lacryma medica panacis. 55, 103.
Lacrymoſa cepa. 62, 123.
Lactentis catuli ſanguine. 111, 343.
Lacteus. lactea crure lactuca. 79, 188. lactea ceruix. 285, 93.
Lactuca ſalutari ſopore. 77, 179. *eius uariae ſpecies*. 78, 181 *ſeqq. Caeciliana*. 78, 182. 79, 190. *Cappadoca*. 78, 184. 79, 191. *Gaditana et Tarteſſi*. 78, 185. 80, 192. *Cypria*. 79, 187. ſeſſiles lactucae. 189, 19.
Lacus Turni. 68, 138. ferueat ut lacus *muſto*. 133, 431.
Laedunt preſſum quaelibet oſſa latus. 284, 88. nimium me brachia. 361, 33. laedens nil ipſe. 386, 29 faciem reddo laeſis *acus*. 530, 3.
Laetificanda fiducia. 137, 10.
Laetari. porri capillo laetetur *Terra*. 74, 168.
Laetus. laeta iacet uirgo. 376, 132. poſt epulas laetas. 474, 5. laeta rebus ſecundis *teſſera*. 564, 3. laetae ſegetes. 32, 2. laetum gramen. 33, 9. laeta *pirus*. 146, 72. dona laeta ferunt *pruna*. 152, 114. laetis pratis. 98, 281. laetus honor frondis. 524, 3.
Laeuia poma. 157, 156. membra. 384, 6.
Lagenam Baccho dabit *cucurbita*. 122, 387.
Lambit uitreus aquae liquor. 162, 9.
Languebam ardens. 338, 44.
Languidus fit ardor. 342, 77. languida corda. 342, 78.
Laniare. laniata recumbens toro. 368, 85. ridet ſuum laniata dolorem *uirgo*. 376, 133.
Lapathos lubrica. 118, 373.

Lapi-

Ligata *caliga*. 532, 56, 2. ligor ferro, multas habitura ligatos, *catena*. 483, 5, 1.
Lignea membra ſequebar. 509, 1.
Lignum. in ligno uehitur medio, *tubo* 546, 3. nec lignis eget *ignis ſilicis*. 550, 3
Ligo fractus *h. e. aduncus, incuruus*. 52, 89 *Vide de hoc loco ſub* Frangere.
Ligustrum nigrum. 102, 300.
Lilia calathis uirentia canis. 54, 99. uernantia. 96, 270. riſerunt. 185, 13.
Limax implicitus conchae. 108, 324
Limes. foros aduerſo limite ducens 52, 92 in limite ruris. 112, 345.
Limoſis aquis. 401, 64.
Lingua conſcia. 349, 34. ruſtica. 405, 10. uibrans *luſciniae*. 408, 23. tremula *caprae* 512, 35, 3. ut lingua quieſcat. 544, 3 madidae facundia linguae. 474, 7. ius auidae linguae *clepſydra*. 544, 2. linguae crepitantis imago intus eſt *in tintinnabulo* 554, 2.
Linquere filuis feros mores. 147, 79.
Linum teres, *rete*. 201, 10.
Lipit miluus hians. 392, 24.
Liquidus liquor. 363, 38. liquidum melos. 408, 24
Liquor niueus *mali*. 149, 92. multo paſta liquore. 159, 162 liquidi liquoris. 363, 38.
Lis perorata lite. 271, 13. litibus rabidis. 291, 130. ipſae ſine lite puellae. 318, 283
Littera duplex ſe findit, h. e. *duplex cernitur*. 294, 145. malum littera pinxit Aconti. 191, 5. littera proxima primae *beta*. 92, 251. littera me pauit, nec quid ſit littera noui. 492, 16, 1.
Litus ceſpoſum. 65, 130.
Liuia arbos, *ficus* 128, 414.
Liuidus cucumis. 122, 389.
Loca *mulierum*. turbare locis gaudia ſuis. 384, 14. ad loca, quae uellem. 386, 28.
Locat laxa parietibus. 589, 44. tecum fides et ſecreta locantur. 374, 123.
Locos et tempora captare. 334, 25 dant uitiis locum. 342, 75.
Logos, medendi forma. 594, 68.

Longus. per longum ducere poenas. 315, 263. nec longum, *mox.* 335, 29. quid longa dies nunc affert. 322, 17. longos annos, *ſenectutem.* 330, 71. longo uiuere fato. 522, 45, 3. longa faſelus. 119, 377. longior cucurbita. 121, 382. longa delapſa ruina *pluuia.* 486, 9, 1. longa formoſae filia ſiluae *nauis.* 490, 13, 1. pes longiſſimus *papaueris.* 517, 40, 2.

Loquax pica. 395, 33. inter pueros loquaces. 474, 6.

Loquelas humanas depromit uoce pſittacus. 394, 31.

Loqui ultro nolo, ſed do reſponſa loquenti, *Echo.* 572, 3. arguto murmure dulce loqui, *canere.* 346, 12. mecum ipſe loquebar. 348, 21. loqui ſuperciliis luminibuſque. 335, 26. digitis, *h. e. pulſare lyram.* 357, 17.

Loti Phrygiae. 93, 258.

Lubrica membra. 274, 26. lubricos uentres moratur um ſorbum. 187, 10. lubrica lapathos, *uentrem laxans.* 118, 373.

Lucida ſidera currunt. 138, 21.

Lucifer nouus exoriens. 169, 12. remeat ortu. 101, 291. eius domina Venus. 170, 18 et 21. *eius ſplendori florum nitor comparatur.* 101, 291. luciferum coelum. 569, 93, 1.

Lucifuga noctua cucubat. 396, 40.

Lucta et pugilatus. 273, 25.

Luctor cum uento *ancora.* 575, 98, 2.

Luctus miſeris ſolus ſupereſt. 325, 39. uocibus his luctus fouet. 369, 86. poſito luctu. 97, 275.

Ludere cum media forma. 283, 81. fallax imago ludit ſtudium tuum. 352, 46. ludebat amnis. 183, 4. haec Sympoſius de carmine luſit inepto. 473, 1.

Ludibria uera ſopor iactat. 350, 43.

Ludificare aeſtus animi. 369, 92.

Ludo concelebrare diem. 342, 76. perpetuo ſemper ſollennia ludo *Saturnalia.* 474, 3. *Ludi ſaeculares uel Terentini.* 587. 34 Terentino celebrate trinoctia ludo. *ibid.* placito ludo Veneris. 366, 67. inixta ſunt ludis fortia facta tuis. 376, 136. ludus *pro carmine ludicro.* 598, 89.

Lues amara, inimica puellis, pulex. 383, 1.
Lugubri uoce canentes. 369, 41.
Lumbos ad curuos uſque. 186, 4.
Lumbrici inteſtinorum, coecae colubrae. 87, 231. *iis inimicum naſturcium.* ibid.
Lumen habens intus inſtar ſideris *laterna.* 541, 2. nec Cynthia lumen dat *nebulae.* 485, 8, 3. nec luminis arceo uiſus, *ſpecular.* 542, 1. lumina falſa *ſtrigilis*, *ſplendor.* 561, 2. lumina flauentia calthae. 53, 97. geminantia lumina, *flores lotorum.* 93, 258. clara lumina, *oculi.* 286, 95. tinxit ſua lumina gutta. 180, 18. luminibus loqui. 335, 26. plurima lumina amor habet. 366, 66 niſi qui ſua lumina claudit. 573, 96, 3.
Luna, Cynthia. 485, 8, 3. *lunae comparatur horti floridi nitor.* 100, 288.
Lupercus premit *lactucam.* 79, 191.
Lupino madido. 60, 115.
Lupus, aenigma. 510. ipſe ululat. 398, 52.
Luſcinia, ſiluester aëdon. 184, 6. *de ea Elegia Iuuentini.* 388. *Iulii Sperati.* 403. *quis noctu inuigilat.* 404, 6. dulcius cantat in ſolitis rubetis. 327, 47. Noctis ſocia, cantus dulcis amica. 403, 1. Philomelae nomen ab ambiguo gerit. 403, 2.
Luſcus allium uendens, aenigma. 568.
Luſtrauit areolas *femina menſtruans.* 116, 363.
Luteus cucumis. 123, 398. cera magis luteum prunum. 187, 9.
Lux grauis in luctu. 270, 7. non dant ſtellae lucem *nebulae.* 485, 8, 3. fulgor radiante luce coruſcans. 543, 1. lucis origo, *natiuitas.* 508, 2. lux quarta. 181, 26. lux mea, Leſbia. 194, 1.
Luxuriari, *libidinari*, *libidine ferri.* in praeteritum luxuriantur opus. 324, 36.
Luxus *de libidine Venerea.* uincat honor luxum. 330, 69. ad luxum trahi. 365, 64.
Lyaeum te canimus. 132, 429.
Lycaei opaci rura. 96, 266.
Lycoris formoſa. 319, 1.
Lydia picto tergo *ficus.* 130, 418.
Lympha Sebethis. 66, 134. habilem lymphis hamulam.

lam. 122, 387. lympha lauor *beta*. 518, 3. ſtat nemus in lymphis. 537, 1. intus lympha latet. 538, 62, 3. lympha in ceſpite profundo merſa, *puteus*. 545, 1. latitant in ceſpite lymphae. 546, 1. ardeo de lymphis *calx*. 549, 3

Lynces hircando fremunt. 398, 51.

Lyra, *ſidus*, merſa profundo. 50, 79. reſponſuram ſollicitare lyram. 357, 18.

Lyrici uates numero Mnemonidarum. 586, 30.

Lyrneſſus pomo prodita Achilli a Briſeide. 193, 2.

Macer differt a gracili. 284, 85.

Macies uocis habebat opus h. e. *uim uocis*. 338, 46.

Macte, iuuenis. 343, 87.

Maculas fuſcas emittis. 383, 5.

Madefactus multo Iaccho. 104, 309.

Madent tempeſtiua *h. e. matureſcunt*. 127, 411. ſole madens nix. 489, 1, 2.

Madeſcit riguo aruo. 123, 398.

Madidam uerſare palaeſtram. 273, 25. madido lupino. 60, 115. madidae facundia linguae. 474, 7.

Maenalides Dryades. 95, 264.

Maenalius Bacchus. 132, 429.

Magica ſacrificia Tuſcorum ad auertendam tempeſtatem. 111, 341. *magicae artes Dardani*. 115, 358. magicis cantibus. 117, 367.

Magis *cum comparatiuo*, magis triſtior. 298, 170. pro *potius*. 301, 187. magis iaceam. 310, 239, h. e. *plus iaceam quam mouear et agam: niſi* magis *iungere malis cum* ſemper, *et* ſemper magis iaceam *accipere pro*, magis magisque lecto affigar et manciper: *quod foret utique latinitatis corruptioris*. — ſeu magis pro *ſiue adeo*. 201, 9.

Magiſtri docti mucrone. 92, 252. ſic te deliro magiſtro. 473, 2. digitis ſtipata magiſtri *arundo*. 480, 3. uſus magiſter. 110, 339.

Magna mundi parens *ſcopa*. 553, 1. maiore deo canat. 83, 217. maximus ipſe deum. 82, 204.

Malache, *maluae ſpecies, ſolem ſequens*. 91, 247.

Male ſana altus. 87, 232.

Malleus, *aenigma*. 559.

Malua, *aenigma*. 517. *eius folia ſimilia anſeris pedibus*. 517, 1. *maluae ſpecies*, *malache*, *ſolem ſequens*. 91, 247. maluae ſupinae. 199, 6.

Malum, *fructus*. *Malum*, *aenigma*. 556. aſpera mala. 154, 132. mala Picena. 186, 7. malum Hippomenis. 190, 1. 196, 3. 557, 2. Acontii. 191, 5. mala Perſica. 125, 405 *ſeqq*. *uenenum habere ſunt credita*. 126, 406. *Gallica et Aſiatica quid differant*. 127, 409. *mala Matiana*. *de iis epigrammata*. 191. 192. 193. *malo prodita Lyrneſſus a Briſeide*. 193, 2. *malum Eridis*. 193, 1. contentio magna dearum. 556, 82, 1. excidium Troiae. 557, 2. felicis munera mali, h. e. *Medici*, *citri*. 195, 13. malum puniceum. 194, 1. mala Punica. 146, 73. mala dura aemula piri. 151, 105.

Malus, *arbor*. *malus ſatiua inſeritur piro*. 147, 78. *malo ſilueſtri*. 147, 79. *pruno ſpiniferae*. 148, 81. *ſorbo*. 148, 83. *ſalici*. 148, 85. *platano*. 148, 87. *perſico*. 149, 89. *populo*. 149, 90. *meſpilo*. 149, 91. *caſtaneae*. 149, 93. *in malo inſeritur pirus*. 144, 59. *in malo Punica pirus*. 146, 71. *mali Punicae nulla eſt inſitio*. 146, 73. malus teres. 144, 59. amica. 147, 78.

Malus, *adiect*. mala Rubigo. 111, 342. peſſimus paſſer. 394, 30. taciti mali. 340, 58. mala uota *meſpili*. 146, 70. *Sed uide quae ad h. l. notauimus infra ſub* Vota.

Manat obſceno cruore *femina*, 116, 360. manantem ad undam. 123, 394. manat fiſcella cruore *mororum*. 124, 402.

Mando tamen fruſtra *ſerra*. 536, 3.

Mandragoras ſemihomo, *herba uenenata et ſoporifera*. 35, 19.

Mane croceum. 167, 2. unum mane duorum. 170, 17. lege mane roſas. 178, 9.

Manere. dum mens ſenſusque manebat. 271, 9. dum uita manebat. 531. ſenibus uitae portio quanta manet. 272, 16. inter utrumque manens ſtat iuuenile decus. 287, 106. iacens natura ma-

manet. 297, 165. me ſi manet exitus idem. 202, 13. ſed me manet exitus idem. 492, 15, 2. ſed formae gratia manſit. 525, 3. manet in undis immobile robur, *pons*. 537, 2. nomen inane manet. 574, 92, 2. inter cineres condita flamma manet, *de formae ſeneſcentis decore reſiduo*. 334, 30.

Manes pelagi ſub pondere ſtrepentes. 46, 64. manes ipſos mihi dico parentes, *phoenix*. 508, 3.

Manifeſtus. non manifeſta petis, *nullo dum uſu et conſuetudine cognita*. 327, 50.

Maniplos nexos deferte. 106, 315.

Manus docta. 141, 38. auidas manus. 151, 108. inuitas manus. 376, 130. octo tenes manibus. 579, 2. manu canentes Sirenes, *h. e. fidibus*. 385, 23. fraxineae manus, *rami fraxin*. 144, 60.

Marcentia uetulo uino brachia. 122, 428.

Mare. ſapientia *pernae* de mare nata eſt. 558, 3.

Margo tunicae uirgineae. 386, 26.

Mariſcae pingues, *ficus*. 129, 415.

Maritum non quaero *tigris*. 514, 3. quamuis placet eſſe maritum *uiti*. 528, 53, 1.

Marmorei digiti *Cupidinis*. 118, 117.

Maronis ſiderei uatis. 134, 434.

Marra. marris eradere uiſcera matris *Terrae*. 47, 72. contundat marrae dente. 52, 89.

Marrubium, *herba*, *Andorn. eius ſuccus infunditur plantis aduerſus beſtiolas*. 114, 355 *ſeqq*.

Marrucini, *populus Italiae*. 65, 131.

Mars cum Venere a Sole deprehenſus ſopito Gallo excubitore. 586, 27. deprenſo Marte. *ibid*. ſanguineus Mars per te mitis erit. 377, 42. *Martis ſtella*, Pyrois rutilus. 101, 290.

Martia grus gruit. 392, 23. Martia Roma triplex. 596, 78.

Mater Amoris. 283, 84. Matris *Veneris* dona, *roſae*. 182, 29. nec eram matris in aluo. 491, 14, 2. matris ſetigerae in aluo. 512, 36, 1. matri diuerſa figura *mulae*. 513, 1. mater Aricia porri. 68, 139. mater falſa *Terra*. 45, 58. eradere uiſce-

ſcera matris *Terrae*. 47, 72. matrem *Terram* cuncta requirunt. 308, 221. mater cupida *Terra*. 80, 194. facili molliſſima aruo. 80, 195. mater *lagenae* Tellus. 575, 99. 1 et 3. hoc tamen educat altera mater. 577, 2.

Materia *de corporis compage*. 298, 169.

Maternus aluus *Terrae*. 69, 146.

Matiana mala. de iis epigrammata. 191. 192. 193.

Maturis ariſtis. 105, 311. maturis anxius uuis *Bacchus*. 131, 423. maturus campus. 52, 90. maturo die. 168, 6.

Matutinali tempore. 390, 16.

Mauortis Calendae. 80, 192.

Maximianus cantantem amat. 328, 26.

Maximus ipſe deûm. 82, 204.

Meat uiator per medium aëra *funambulus*. 570, 2. means per crura puellae *pulex*. 386, 27. oculos intra mea membra meantes, *ſpecularis*. 542, 2.

Meatu uolucri. 539, 64, 2.

Medeae carmina. 385, 23.

Medelam praeſtant poma, 197, 7. medela meo pugnat contraria fato. 549, 2.

Medendi forma triplex. 594, 67.

Medica poma, citria. de iis 3 epigrammata. 195.

Medicamina. 385, 21. Circes. 385, 23. medicaminibus naturae iura nouare. 385, 21.

Medicare uulnera uulneribus. 335, 30. medicantem conſpergere ſemina. 113, 352.

Medicina triplex, ſeruare, cauere, mederi. 594, 69. nulla ualet repellere peſtem. 115, 357.

Medicus. medica panacem lacryma. 55, 103.

Medimna Sicana. 589, 46.

Mediocre magni certaminis inſtar. 476, 11.

Meditans *roſa* foliis ſe numerare ſuis. 172, 30. magno de nomine nugas eſt meditata. 475, 10.

Medius. media forma *de ſtatura mediocri*. 283, 81. mediis rebus maior gratia. 283, 82. mediae corporis partes laſciuiae ſedes. 283, 83 *ſeq*. medium citri. 197, 10. medias per auras. 486, 9, 2. aëra per medium. 539, 64, 2. 570, 2. mediam ante tabernam ſcripta *beta*.

beta. 518, 2. in mediis undis. 537, 2. mediis incendor ab undis *calx*. 549, 3. medios mittor in ignes *tus*. 523, 47, 2. medium triplex paribus numeris eſt *unitas in nouenario*. 592, 59. *Vide explicationem huius loci ſupra u* Acumen.
Medullis ſaeuit amor. 83, 211. totis colliſa medullis *farina*. 528, 52, 2.
Megara. 56, 106.
Mel in cucurbitis ſiccatis ſeruatum. 122, 326. Actaei Hymetti. 122, 326. munera mellis ore legens apis. 395, 36. de labris dulcia mella ſuis. 195, 10. murmure tuo mella fluunt. 407, 22.
Melampus, *Amythaonis filius*, nocturnas uolucres crucibus ſuſpendit, 113, 349.
Melanſpermon, melanthion. 90, 245.
Melanthia grata. 90, 245.
Melos liquidum. 408, 24.
Membra defecta. 272, 15. lubrica. 274, 26. carnea. 284, 86. ſcabrida. 292, 136. feſſa. 509, 228. ſubdita. 362, 34. frigentia. 365, 57. laeuia. 384, 6. lignea. 509, 1. dubio credere freto. 276, 38. fouere cibo. 276, 40. ſenſus membris ſepelire ſuis. 315, 266. nos membrorum deſerit uſus. 325, 37. membrum terribile Ithyphalli. 39, 33. membri dilecti funera. 368, 83. languorem membri defles. 371, 107. per membra libidinis ire. 384, 13. durae dat ſua membra cuti *pirus*. 145, 62. membra pugnacia meſpili. 146, 69. pingere membra gemmis, *cerafis*. 156, 146. membra *prunorum*. 152, 113. confert membra *fraxinus moro*. 154, 129. ardua caſtaneae. 158, 161. minuta ſunt intus *in capite papaueris*. 516, 40, 1. intra membra *ſpecularis*. 542. 2.
Memini. nec meminiſſe mei. 350, 42.
Memorare ſemper uiſa ſemel. 347, 17. memoraſſe tenui uerſu. 159, 167. nil quod memoretur. 326, 42. quaedam memorare inuentae. 330, 1. nec memorare pudet. 337, 37.
Mendacia dulcia poëtarum fingere. 271, 11.
Mens. cum qua mens eadem fuit. 319, 2. ſine mente putabar. 348, 23.

de libidine et appetitu Veneris. amor igneſcit menti. 83, 211. mentem ſtomachi ſultura mouebat. 360, 29. mentem ſollicitare ſolet. 370, 102. geminas mentes, 373, 117. mens tamen una manet, *eadem libido.* 378, 152.

Menſa Priapi. 191, 8. pocula dulcia menſae. 474, 5. menſae amicae. 182, 30. felicia menſis brachia *platani.* 191, 8.

Menſis feralis *Februarius.* 79, 191. menſi tria nomina ſunt. 596, 81.

Menſtruata mulier fugat campen, erucas. 115, 358 *ſeqq.* 117, 366.

Mentae ſerpentia gramina. 61, 119. mentam olentem. 189, 21.

Mentita auri colorem *ſtrigilis.* 561, 2.

Mentula feſtorum cultrix dierum. 369, 87. *naenia meretricis in funere mentulae.* 369, 87 *ſeqq.* *laudes mentulae.* 373, 113.

Mergere. merſa in ceſpite lympha profundo, *puteus.* 545, 1.

Meritam te plango. 370, 103.

Meritum pro *uirtute, decore, pretio.* augebat meritum mixtura bonorum. 274, 29. merito maioris feminis. 155, 137. meritum maius petunt *piſtacia.* 158, 158. de tot meritis. 369, 90. meritum peccandi natura negauit. 523, 47, 3.

Merops *auis* zinzilulat. 397, 44.

Merſat equos Phoebus in gurgite Hibero. 101, 295.

Merulus, *auis*, modulans tinnitat. 389, 3.

Merum. omnia plena mero. 98, 281. ſparge mero Bacchi. 103, 302. uua mero plena, 199, 2. externo tenditur uua mero. 142, 46.

Merx. merce uili Salgama. 61, 117. mercibus uernis Vortumnus abundat. 104, 308. mercibus exactis. 107, 317. mercibus adultis gaudet olitor. 109, 327.

Meſpila pugnacibus horrida membris. 146, 69.

Meſpilus paret malo. 149, 91. *inſeritur in malo ſilueſtri.* 151, 105 *ſeqq.* *meſpilis inſeruntur piri.* 146, 69. *mali.* 149, 91.

Meſſis floribus inſtat. 93, 255. maturis flauebit ariſtis. 105, 311. redeant cumulato foenore meſſes. 69, 142.

Me-

Metallo tenui producta *acus*. 530, 1. duro chalybis metallo, *falce*. 526, 2. *pro auro*. auro ſuperant uera metalla. 192, 4.
Metere. metimus tua munera, lac. he. 132, 426.
Methodos, medendi forma. 594, 68.
Metuit *fraxinus* fetus nouos, *mora*. 154, 130 nec metuit ſentes *bryonias*. 91, 249 metuunt ſolis aduerſus Atlantidos ortus. 44, 54. ſaeuis metuendus in armis. 567, 1.
Meus. nec meum eſt non uoluiſſe. 353, 54.
Metus uanos fingo, *ſomnus*. 573, 96, 2.
Micat ingenium. 273, 20. artis opus. 275, 30. tellus tecta rubore. 173, 38. arbor. 140, 34. Sirius ardor. 101, 290. micans oculis. 357, 16. gemma micans, *mentula*. 374, 121.
Miccire capris hircus ſolet. 400, 58.
Migrare ſemper parata *cochlea*. 494, 18, 1.
Miles podagricus, aenigma. 567. uetulus. 328, 58.
Millia multa capitum *allii*. 568, 2.
Miluus hians lipit, 392, 24.
Minaces ferulae, *frutex*, 61, 118.
Mineruа armipotens. 343, 90. *Iouis*, *Iunonis*, *Mineruae* conſortia trina in templo Tarpeio. 589, 42.
Miniſteriis arma dicata tuis. 367, 78.
Mintrit mus auidus. 400, 61.
Minutio capitis triplex. 593, 65.
Minutus. minuta membra ſunt *in papauere*. 516, 40, 1.
Mirabile uiſu. 116, 363.
Miratur perſicus umbras *mali inſitae*. 149, 89. caſtaneam cogit mirari poma. 157, 156.
Mirus. proh mira uoluptas. 341, 65. mira uirtus, mira eſt patientia mentulae. 378, 147.
Miſcet fabrilia. 59, 113. miſtos ramis inducere flores. 138, 23. uelamine miſto. 157, 151. tres miſcentur in uno *condito*. 555, 2. mixta libris muſica, h. e. *tradita et contenta*. 596, 77.
Miſer. labor oſtendit miſeris artes. 110, 339. miſero funere. 310, 237.
Miſerabilis exſul non ſum, *cochlea*. 494, 18, 2.
Miſerari. fers miſeratus opem. 339, 47. afflictam miſeratus amantem. 356,

356, 13. miſerandus efficior. 357, 14.
Miteſcere grandi fructu. 144, 61. rutilo miteſcit tegmine grani *arbor Punica* 90, 243. roſa miteſcit. 190, 287. miteſcere properant praecoqua *Perſica*. 127, 410.
Mitilans acredula. 390, 16.
Mitis arbos. 41, 39. pampinus. 143, 49. ſermo. 364, 53. per te Mars mitis erit. 377, 142. miti ruſticitate. 159, 170. mitibus libris. 155, 140. alloquiis 329, 52.
Mittere: manus mittunt *pilam*. 535, 59, 3. terra mittit *robora pontis*. 537, 3. patrio inferias miſere ſepulcro. 588, 37. miſſura papauera ſomnos. 200, 7. medios mittor in ignes. 523, 47, 3. ſummo culmine miſſa. 319, 291. miſſa nullo mittente reuertor, *ſagitta*. 539, 64, 3.
Mixtura dulcis bonorum. 274, 29.
Mnemonidae, *Mnemoſynes filiae*, *Muſae*. lyrici uates numero Mnemonidarum. 586, 30.
Moderans totum ſapientia mundum. 376, 129. moderati lege doloris. 540, 2.
Modeſti uultus erat. 357, 15. uirgo modeſta nimis *Echo*. 572, 1. modeſtum dicendi genus h. e. *medium*. 594, 66.
Modicus. in modicam tornat figuram. 157, 153. *Legendum ibi ſuſpicor* in modicum. — modico ſuccumbo. *ſtrigilis*. 561, 3. modicum pro *modice*. 286, 97.
Modo. fit modo turpis equus. 315, 270. iam modo. 287, 102.
Modulamina tentant uolucres. 388, 5.
Modulans tinnitat merulus. 389, 13. modulante Muſa canat. 86, 228 595,
Modulis aequiualere tuis. 388, 6. conſimili modulo zinzilulant. 397, 41. genetrix modulorum muſica triplex. 595, 76.
Modus non unus uitae exitiique. 381, 6. ſolitum uincere poma modum. 153, 122. cantabam dulces modos. 348, 22. mille referre modos. 388, 4. modus carminis triplex. 595, 76. *modorum ac temporum permutatio ſoloeca*. *Vide* u. Soloeciſmi.
Moechus eram regis *Minois taurus*. 109, 1.

Moe-

Moeſta cicuta. 35, 20. moeſto ſanguine ſurgunt Aeacii flores. 76, 174. moeſto timore. 97, 275. moeſtum opus. 331. 4. reſoluto moeſta capillo femina. 116, 361. nunc moeſta malis nunc rebus laeta ſecundis *teſſera*. 564, 3.

Mola, *aenigma*. 527.

Moles tantas euadere. 358, 21. mole premor propria. 526, 3.

Molleſcere uiridi ſucco. 152, 117.

Mollis laſciuia. 283, 83. ſpuma. 363, 38. herba, *foenum*. 526, 2. actus tibi non conuenit. 376, 135. molle Cyperon. 185, 12. mollem ſinum *Terrae*. 74, 168. aliquo molli ioco. 345, 2. molles uiolae. 184, 8. flores. 103, 303. mollia uincula *acum* comitantia, *fila*. 530, 2. mollior lacte gelato cucumis. 123, 397. nunc eſt molliſſimus annus. 99, 282. Mater facili molliſſima aruo. 80, 195

Momentum intererat. 170, 23.

Mons Cilicum ſum *Taurus*. 509, 2. tribuni tres ſacro de monte. 596, 79, montes Sicanii Hyblae. 74, 170.

Monſtrante me magiſtro. 579, 2.

Monſtrum. haec monſtra. 110, 337. monſtris perterrita nouis 386, 31.

Monumentum, *aenigma*. 573. nomen habens hominis. 573, 97, 1. primae monumenta figurae. 324, 29.

Moraturum uentres lubricos ſorbum. 187, 10.

Morbum uicerunt corda ſiuum. 342, 78. morbos exacuit aeſtatis iniquae. 123, 392.

Mordacibus curis. 365, 63.

Mordere ipſas mordeo terras *ancora*. 575, 98, 3. cepa mordetur et mordet. 521, 1 et 2 mordentia frigora. 167, 1.

Mori uelle omni funere peius eſt. 2?0, 8. morte mori. 315, 265 morior ſi coepero naſci, *phoenix*. 508, 1. non ego continuo morior, *follis*. 547, 1. formae mortuus meae. 2?, 132 modo mortua cantat *teſtudo*. 497, 3.

Mors mea id patitur. 292, 15, 2. uita mihi mors eſt, *phoenici*. 508, 1. uitam ducere mortis. 315,

315, 265. morte mori. *ibid.*
Morſus cepae. 521, 3. acutus *ſerrae*. 536, 2. morſu paſcuntur amores. 341, 69. eruca exurit ſemina morſu. 110, 334. morſu laceras, *pulex*. 383, 3.
Mortalibus aegris auxilium feret *cucumis*. 124, 399.
Mortiferum genus. 374, 122.
Morum praeſigne. 187, 11. mora male rubentia. 194, 7. mororum ſanguineus cruor. 124, 402. cumulata moris fiſcella. *ibid.*
Morus inſeritur in malo citrea. 151, 109. *in fico*. 154, 127 *ſeqq. in fraxino*. 154, 129. *in fago*. 154, 131. *in caſtanea*. ibid. *in terebintho*. 155, 135. *in moro inſeritur citrus*. 151, 109. *ficus*. 153, 119. pignora cortice morus alit. 151, 110.
Mos. more chelydri intortus cucumis. 120, 378.
Motus omnes abſtulit uerecundia. 364, 56.
Mouere effoſſi terga ſoli. 159, 168. nemo mouet *umbram*, niſi qui prius ipſe mouetur. 571, 3. mouens ueſtigia. 308, 225. greſſus certa ſe lege mouentes. 358, 23. mouere pro *ſcrutari*. rerum cauſſas mouentem. 84, 218. orgia naturae. 84, 219. ſecreta foedera coeli. *ibid.*
Mucro. docti mucrone magiſtri, *graphio*. 92, 252. flexu mucronis adunci, *hami*. 529, 54, 1. mucro geminus ancorae. 574, 98, 1. mucro purpurei capitis *in roſa*. 172, 28. mucrones *de ſpinis*. 155, 149.
Mugilant onagri. 399, 54.
Mugit taurus. 399, 54.
Mula, *aenigma*. 513. diſſimilis patri, matri diuerſa figura. 513, 1. confuſi generis propago. 513, 2. generi non apta propago. *ibid.*
Muliebre ſecus, ſorores, 582, 8.
Mulier geminos pariens, *aenigma*. 566.
Multiplicanti ter tria. 581, 2.
Mundus, Deus, data forma, tria prima in phyſicis. 590, 48.
Mundus, *adiect*. mundi magna parens *ſcopa*. 553, 1.
Munus. miſſus legati munere. 354, 1. muneris iniuncti. 363, 43. diuer-

ſa munera fungor. 478, 2. expleui munera uitae. 309, 231. terrae munera praeſtat *pons*. 537, 3. placitae munere formae. 340, 63. haec munera formae. 571, 2. nox ſua ſoluit munera. 364, 48. munera laudum. 401, 69. Bacchi. 32, 2. 297, 163. Daedaleae dextrae, *ſtatuae*. 39, 29. Veneris. 297, 163. hirſutae caſtaneae. 194, 4. felicis mali. 195, 13. munere peregrino. 74, 169. quae non nouit munera *oleaſter*. 143, 54. geminis munera miſta bonis. 155, 135. *munera gladiatoria*, Thracum pugnae. 588, 36. *munus gladiatorium primum in funere Iunii Bruti*. 588, 37.

Murex. unius muricis habitus *roſae et Aurorae*. 170, 22.

Murmur. arguto murmure dulce loqui, *canere*. 346, 12. Graeco murmure. 356, 10. murmure tuo mella fluunt. 407, 22. perplexa murmura *ſomniantis*. 352, 47.

Murmurant apes. 163, 13.

Mus auidus nutrit. 400, 61.

Muſae, proles Iouis. 161, 1. Mnemonidae. 587, 30. *initio tres tantum fuerunt*. 587, 31. ter ternas ſacrauit Cithaeron. 587, 32. Muſas ſex ſpreuiſſe timebant. 587, 33. *Muſarum cum Sirenibus certamen*. 585, 21. ſi non ſapit ebria Muſa. 478. Muſa modulante canat. 86, 228. amica ſilentia Muſis Pierii nemoris. 85, 223. ſuaue canens Muſis arundo. 480, 2. exedi Muſas *tinea*. 492, 3.

Muſca, *aenigma*. 500. improba, *impudens*. 500, 1. falſo conterrita uento. 500, 3.

Muſica triplex genetrix modulorum. 595, 76. ſecreta aſtris. 596, 77. uulgata theatris. *ibid.* mixta libris. *ibid.*

Muſicus. muſica flabra *tibiarum*. 406, 12.

Muſtecula uelox drindit. 400, 61.

Muſto ſpumantes uuae. 42, 44. pingui muſto. 133, 432.

Mutabilis. ſi ſic mutabilis eſſem. 386, 25.

Mutare. placido pondere mutat onus. 140, 68. mutant *citri* ſpicula nota *piris*. 152, 12. meſpilus lapidoſa uiſcera mutans.

tans. 149, 91. carminibus mutarier ullis. 385, 19. his ego mutatus, *transformatus*. 386, 25. 387, 35. mutato ſemine. 147, 75. ſolo 494, 18, 2.
Myrrha, aenigma. 524. *Cinyrae filia, in arborem ſui nominis mutata.* ibid. Achaica, *frutex*. 75, 173.
Myrtiolo crine uiret *cinara*, h. e. *myrteo*. 89, 238.
Myſtica ſic lex eſt. 581, 1.

Naenia meretricis in funere mentulae. 369, 87.
Naïs formoſo puero formoſior ipſa. 102, 299.
Napaeae Nymphae. 95, 264.
Napus bunias. 131, 422. *naporum ferax Amiterninus ager*. ibid.
Narciſſi comae, *floris*. 54, 68. 102, 297
Narycium, Locrorum oppidum. Naryciae picis. 122, 386.
Naſcitur grauida aluo *cucumis*. 122, 389. ſine *fumo, quem genuit*, non n ſcitur ignis. 485, 7, 3. conſilium *cochleae* de coelo naſcitur ipſo. 494, 18, 3. nec quiſquam naſcitur ex me, *mula* 513, 3. et quod ſum natus poſſe redire daret. 385, 18. ſapientia *pernae* de mare nata eſt. 558, 3. morior ſi coepero naſci. 508, 1.
Naſturcia dira colubris. 87, 231.
Nata. natis me ſociare ſuis h. e. *puellis ſuis*. 280. 60.
Natans in fluuiis anas. 391, 22. pontum natantibus implet, *piſcibus*. 81, 202.
Natatio Tiberina. 275, 57. *natationis ad uſum adhibita cucurbita.* 122, 388.
Natiuus amor. 342, 73.
Natos *tigridi* dat uentus. 514, 13.
Natura ſoli habilis. 33, 9. diues. 77, 176. grata parens. 401, 66 quod natura negat. 364, 54. peccandi meritum natura negarit. 523, 47, 3. ſacra orgia naturae. 84, 219. ad has naturae partes. 353, 57. naturae iura nouare meae. 385, 22. naturam ab arte nouam. 139, 26.
Nauis, aenigma. 490. longa uelox filia ſiluae. 490, 13, 1.
Nauſeat. 321, 15.
Nauſicaa, Alcinoi, Phaeacum regis, filia. 190, 4.
Neapolis, docta Parthenope. 66, 134.

Ne pereant, lege mane roſas. 178, 9.

Nebula, *aenigma*. 485. per nebulas cernere. 294, 147.

Nec longum, *mox*, *breui tempore*. 335, 29.

Nectere pacis opus. 354, 2. nectit amore uarium nemus *pirus*. 144, 56. ſua germina nectit in ramis *pirus*. 146, 71 balſama cum caſia nectens. 102, 301. nexa ligor ferro, *catena*. 483, 5, 1. nexos maniplos 106, 315.

Nefanda bella cordis mei. 355, 4.

Nefas, *exclamatio*. 321, 14. permiſſum nefas. 342, 77.

Negat helleboros *ſolum*. 35, 17. quod natura negat. 364, 54. peccandi meritum natura negauit. 523, 47, 3. quos umquam nemo negauit. 567, 2. fieri quod poſſe negatur. 578.

Neglectus torus. 310, 236.

Nemus Amphryſi. 96, 265. Heſperidum. 192, 6. 196, 4. Palladium, *oliuetum*. 199, 4. connexum. 138, 15. *ſalignum* Nymphis gratum. 148, 86. uarium nectit amore pirus. 144, 56. ſtat in lymphis, *pons*. 537, 1. nemoris dulcis odor, *tus*. 521, 27, 1. ſummo uertice. 70, 151. Pierii ſilentia. 85, 223.

Nepae, *Scorpionis*, ſpicula dira. 45, 57.

Neptunus imum barathrum concutiens. 46, 62. regnator aquarum. 81, 200. cum Amphitrite coit. 81, 201.

Nerui rigidi. 292, 135.

Neſcius Graiae artis. 363, 39. neſcia plebs generis. 45, 58.

Neſtore ter terno, pro *aeuo Neſtoris ter ſumto*. 583, 14.

Neſtoreos fuſos ter noua purpura impleuit. 583, 11.

Nexiles gemmae *uitis*. 142, 47.

Nexus *Terrae*, *uis eius fecunda*, *ſemen complexa et fouens*. 69, 145. *connubium*. nexus patitur Tellus. 82, 208. nexum reddo ſolutis, *acus*. 530, 3.

Nigella, melanthion, *herba*. 90, 245.

Niger. nigra Laris fauilla, *fuligo*. 114, 354. nigrum liguſtrum. 102, 300. nigro de corpore. 383, 5. perfuſa colore. 480, 2. nigra ſupercilia. 286, 95.

Ni-

Nigreſcere piceo partu h. e. *moris*. 154, 133.
Nihil eſt totum quod uiximus. 322, 23.
Nihilum. redit ad nihilum. 308, 222.
Nimbus mali pluit arbore. 116, 364.
Nimis et nimium pro *ualde*, *magnopere*, *prorſus*, ἄγαν, *aut in periphraſi ſuperlatiui*. 55, 102. 121, 384. 572, 1. *et aliis locis*.
Nitet fuſco crine *lactuca*. 78, 181. nitent ſorba. 155, 138. nitens depoſito ſqualore tellus. 53, 95. uuas nitentes. 161, 5.
Niteſcunt flores. 162, 11.
Niti. contra nititur obiicibus. 299, 172.
Nitidi fetus *hortorum*. 101, 293. uultus. 300, 177.
Niueus hyacinthus. 54, 100. niueo plena liquore *meſpilus*. 149, 92. in niueo pulla colore coma. 359, 26. niuei cani. 323, 25. niueis digitis. 346, 11.
Nix, *aenigma*. 489.
Nobilis platanus. 183, 1. nobile genus. 558, 1. partus nobilior *mali ſilueſtris*. 147, 8.
Nobilitare partum *arboris* gemina coma. 138, 16. 143, 52. ſuum nobilitat bonum *Cydonia*. 151, 104. adoptiuis nobilitanda comis. 158, 160.
Nocere nolo. 540, 3. ne noceat ouis uis inimica. 404, 6. roſae coeperunt eſſe nocentes. 180, 20. oblita nocendi. 127, 408.
Noctua lucifuga eucubat. 396, 40.
Nocturna ſtrix. 396, 39. nocturnas uolucres. 113, 349.
Nodoſo gramine tectus. 122, 390.
Nodus. nodo tumentes pyramides *roſarum*. 181, 24.
Nolo tacere uelis. 408, 26.
Nomen habens Graecum, *malum*. 556, 1. inane manet. 574, 97, 2. nomine Graio beta, *olus*. 92, 251. magno de nomine nugas. 475, 9. ſed non ſum nomine ſolo. 509, 2. nomine numen habens. 512, 36, 3. iungimur uno. 555, 1. nomina tria nobiliorum. 596, 80. chordis ſunt. 596, 81.
Nonne fuit melius? 322, 19.
Noſcere cauſſas triſtitiae. 339, 50.
Nota. alternis notis, *epiſtolis mutuis*. 332, 14.

Notat purpura roſam. 171, 26. cunctas animantum ſpecies nemo notauit. 401, 67.
Notificata ſatis res eſt. 386, 24.
Notus. ſpicula nota, *ſpinae congenitae*. 152, 112. paſcua. 326, 44. *nota et ſolita magis placent beſtiis*. 326, 43 *ſeqq*. notarum captura ferarum, *pediculorum*. 507, 1.
Nouali feſſo. 51, 84. *Vide quae annotaui ſupra u.* Feſſus. -- proſciſſo riguoque. 107, 318.
Nouare uellem iura naturae meae. 385, 22.
Nouatus uarii *roſarum*. 174, 39.
Nouem nouies tenet fati finis. 582, 6.
Nouies ternis imparibus. 581, 3. nouem nouies tenet fati finis. 582, 6.
Nouit ſe iungere palmes. 142, 46. dulci diſtendere ſucco. 148, 83. texendi noſſe laborem docuit *araneam Pallas*. 493.
Nouenarius, ſ. tres ternarii, numerus perfectus. 590, 52. *Vide infra* Perfectus num.
Nouus. res noua. 327, 52. exoriente nouo Lucifero. 169, 12. perfuſa nouo cruore. 376, 132. nube noua. 131, 420. noua cera magis luteus. 187, 9. ſalutis nouas artes. 110, 338. nouis perterrita monſtris. 386, 31.
Nox prima mihi affuit. 364, 47. ſua ſoluit munera. *ibid.* ſum facie, *nebula*. 485, 8, 1. eſt ipſe dies *talpae*. 498, 2. nomen dat *ueſpertilioni* primo de tempore noctis. 505, 1. triplicatae ueſpere noctis conceptus *Hercules*. 586, 28. noctis ſolatia praeſtans *luſcinia*. 388, 1. ſocia philomela. 403, 1. iam nocte ſuprema. 101, 294. ruente. 389, 14. eripitur ſine nocte dies *oculorum caligine ſenili*. 295, 149.
Noxam non habet. 523, 46, 3.
Nube noua feritur. 131, 420.
Nubifugus Boreas. 100, 288.
Nubigena Phryxus, *Nepheles filius*, 71, 155.
Nudatus corpore toto. 366, 71. nudata plantas femina. 115, 358. nudato uertice. 275, 35.
Nudus Priapus. 191, 8. conuenit hoſpes. 563, 3. non eſt nuda domus. *ibid.* nuda teneri non poſſum *glacies*. 487, 10, 3. caput

put nudum cute aſelli. 112, 344. ſpoliata nudo uertice femina. 110, 340.
Nugas magno de nomine. 475, 9.
Nullus pro *nemo*. 356, 12. 496, 3. 533, 58, 1. nulla aduerſa pro *nihil aduerſi*. 296, 157.
Numen habens nomine, *porcus*. 512, 36, 3. tridentem tenet numen. 539, 63, 3.
Numerare ſe foliis ſuis (*de roſa*). 172, 30. *explico, oſtentare foliorum confertam multitudinem eaque ſuperbire.* Numerare *enim ſaepe eſt cenſere, et notae ſunt phraſes*, nullo numero eſſe, omnes numeros explere, *et ſimil.* — inflexos gradibus numerare capillos. 359, 25.
Numeroſus hortus. 32, 6. numeroſa mouens ueſtigia. 308, 225.
Numerus perfectus. 590, 52. *Vide dicta a nobis u.* Perfectus – ne ludus numero transcurrat inerti. 598, 89. numeris ſtricti libelli. 136, 5. chororum numeros imitata proſa Aſiae. 595, 73. tres numerus ſuper omnia. 597, 88.
Nuntia ſum linguae, *arundo*. 480, 3.
Nurſia, *oppidum in Sabinis, ferax raparum* 131, 421.
Nutat male praeclarum opus. 315, 260.
Nutrit *piſtacia* terebinthus. 158, 160. nutrior undis *cucurbita*. 519, 2.
Nutrix alma Iouis *capra*. 512, 1.
Nutus prenſabant i. e. *obſeruabant*. 338, 19.
Nux uaſta, *iuglans*. 159, 163. *inſeritur in arbuto*. ibid. nux longa, Auellana. 187, 12.
Nymphae Dryades, Maenalides, et Napaeae. 95, 264 *ſeqq. Haleſi et Ennaeae, Proſerpinae comites*. 96, 268 *ſeqq.* Nymphis gratum nemus *ſalignum*. 148, 86. *Nympharum inuitatio in hortum uernantem ad flores carpendos*. 95, 263 *ſeqq.*
Nyſaea iuga Bacchi. 85, 221.
Nyſius *Bacchus*. 91, 248.
Obeliſci faſtigia *in roſa*. 171, 27.
Obductis ueſtibus ora tegens. 320, 12.

Obiex. contra nititur obiicibus. 299, 172
Obliquus. in obliquum diſtinguere foros tramite paruo. 53, 93.
Obliuiſci. oblita nocendi *mala Perſica.* 127, 408.
Obliuium. Lethaea obliuia. 290, 123. ſopitos premerent obliuia ſenſus 349, 33.
Obruta Getulis glebis ſemina bulbi. 57, 107.
Obſcenus cruor. 116, 360.
Obſcuris atra tenebris facies *talpae.* 498, 1.
Obſequitur moris terebinthus. 155, 135.
Obſequium reddens *pecudi.* 540, 2. ad'lans in obſequiis *mentulâ.* 369, 96.
Obſtupet mens. 290, 126.
Obtundunt curarum pondera ſenſus. 366, 69.
Occaſus ſideris. 41, 41. 43, 52. 44, 54. 50, 79.
Occidere. ſi non occidero matrem. 491, 15, 1.
Occidere. nec, ut occidat, undis eget ignis *ſilicis.* 550, 3. occidit, aſſucto quod caret officio. 370, 104.
Occultae res prodita cauſſae. 340, 59.
Occupo totus terras. 489, 12, 3. nucis occupat umbra *arbutum.* 159, 163.
Occurrit pagina largior. 294, 146.
Octo. *De octo ſublatis ſeptem remanent ſex, aenigma.* 578.
Octoginta unus anni, uitae humanae terminus. 582, 6.
Oceanus, pater aequoreus. 81, 200. *cum Tethye coit uerno tempore.* 81, 201. Oceani undas hauſit Canis ſitiens. 41, 41.
Ocimum *hortenſe, Baſilicum* 107, 319, 189, 18.
Oculus ineſt unus. 568, 1. oculi lacrymoſi ſenis. 292, 137 *ſeq. caligantes ſenum oculi.* 293, 141 *ſeq.* uirides oculi *gemmarum in arboribus.* 141, 43. conniuentes *uiolariorum.* 94, 259. oculorum fons perennis. 292, 137. ante oculos ſtatuunt. 324, 35. prenſabant oculos nutuſque. 333, 19. transmittens oculos *ſpecular.* 542, 2. oculis inimica coramble. 77, 178. micans oculis. 357, 16.
Ocymum. *Vide Ocimum.*
Oda. pulchris tinnitat odis. 389, 13. dulciſonas odas. 408, 25.
Odor unus Luciferi et roſae. 170, 19. difflatur per auras. 170, 20. ſpirat

rat magis. 170, 21. dulcis nemoris, *tus.* 523, 47, 1. confuſus *mali Cydonii et piri.* 145, 66. odorem Sabaeum roſa miſcet templis. 94, 262. odore blando. 155, 135. pulchro. 157, 154. Bacchus condit odores. 103, 302.

Odorati floribus artus *amygdali.* 157, 149.

Odoratum bene anethum. 62, 120. odorati floribus artus *amygdali.* 157, 149. odoratae plantae. 74, 169. umbrae *amaraci.* 101, 296. odoratis floribus. 93, 255.

Offero. oblatum germen alit *ficus.* 154, 127.

Officium non ſegne Camenae. 139, 27. carnis, *Venerea corporis obleſtatio.* 248, 86. aſſueto officio. 370, 104.

Ofilii Sergiani elegia de pulice. 383.

Oleae inſitio. 142, 45 ſeqq.

Oleaſter ſterilis. 143, 53.

Olentem mentham. 189, 21. olentia late Vlpica. 59, 113.

Olitor. 86, 229. irrorans. 70, 148. ſecurus. 109, 327. colores diſponat plantis. 77, 177.

Oliuae pingues, *oleae.* 143, 53.

Oliuo ungor *beta.* 518, 3.

Olus ſuaue. 161, 5. Corycium. 199, 6. oleris pulli radix. 62, 123. *olerum et herbarum hortenſium recenſio.* 188, 14 *ſeqq.*

Oluſatrum, olus pullum. 62, 123.

Olympo tuto necdum confiſus Phoebus. 44, 55.

Omnis. per omnia, *aſſidue, continuo.* 333, 19. ſupereſt poſt omnia. 335, 19. foret omnia ſolus. 589, 39.

Omphalos ſecernitur *unitas in nouenario.* 592, 60. *Vide quae dixi u.* Acumine centri.

Onagri mugilant. 399, 54.

Oncat, rudit aſellus. 399, 55.

Onerat meliori germine ramos. 150, 95.

Onus mutat *olea, fructum.* 146, 68. onus uelut expoſitum, *mentula iacens.* 368, 84.

Onuſta pingui deo. 143, 50.

Opacus Lyaeus. 96, 266. opaca umbracula. 164, 17.

Operae pretium eſt. 330, 1.

Operata iuſtis iuuentae legibus femina. 115, 359.

Operoſa feſtorum cultrix dierum *mentula.* 369, 87. operoſa caſtra. 203, 5.

Opi-

Opima ſpolia iuſſa Herculis. 586, 29.
Opis. lunae doloris opem. 339, 54. debilitatis ope. 367, 76.
Oppidum. Romana per oppida carmen. 134, 436.
Opprobrio laetior ſuo. 304, 208.
Ops. tres Ope progeniti fratres. 582, 7.
Optatos implet ſinus *ficus*. 154, 126.
Opus artis uarium. 275, 30. agricolare, libelli. 136, 3. urbanum ruſticitatis. 137, 12. totum floris. 181, 27. moeſtum. 331, 4. tranquillum pacis. 354, 2. inter opus canat. 86, 228. macies uocis habebat opus h. e. *uim uocis et ſermonis*. 338, 46. uocis habebat opus pallor. 349, 30. opus *de re Venerea*. in praeteritum luxuriantur opus. 324, 36. apta operi meo carmina nana. 345, 4.
Ora Circi. 196, 14.
Oratorum tres cultus. 594, 70. *tria oratorum genera*. ibid.
Orbis ſpiritus bacchatur Veneri. 80, 197. collectus in orbem *cucumis*. 122, 391. patulum componor in orbem, *tintinnabulum*. 554, 1.
Ordo unus quos continet, *dentes*. 538, 63. unus continet *ſcalas*. 552, 2. bellis ordine tribus. 588, 36.
Orgia ſacra naturae. 84, 219.
Origo mea quod fecit h. e. *quod ego naſcens feci*. 492, 15, 3. lucis origo, *natiuitas*. 508, 2. mea coepit origo. 524, 1.
Ornatus fidei, pro *fide*. 135, 1.
Ornus iners. 145, 63. *ei inſeritur pirus*. ibid.
Orpheos tripodes. 594, 74.
Ortu Eoo. 101, 291, tantos ortus *roſarum*. 174, 39. ortus cuncta ſuos repetunt. 308, 221.
Os, *oris*. ore rugato. 309, 226. clauſo. 349, 28. ore coruſco Heſperus. 101, 290. illuſtri pſittacus ore. 407, 20. ore procax non ſum *Echo*. 572, 2. ora hiantis ſaeua leonis feri, *periphraſis antirrihini*, *floris*, *ſecundum alios leontopodii*. 54, 99. ora hiantia *Terrae*. 42, 49. uernant propriis roſis. 284, 90. ueſtibus tegens. 320, 12. inficit color. 323, 26. tria uirginis ora Dianae. 584, 18.
Os, *oſſis*. ne laedant preſſum quaelibet oſſa latus. 284,

284, 88. uiſa oſſa ſonare. 361, 32. calor oſſa reliquit. 362, 35.

Oſcen Phoebeius, *coruus*. 584, 15.

Oſcitat et leo, *biat patulo calice flos antirrbini*. 94, 260.

Oſcula blanda dedi. 321, 14.

Oſtendo uarias figuras, *ſomnus*. 573, 96, 1. oſtendit labor artes. 110, 339. nihil oſtendit, niſi ſi quid uiderit ante. 543, 3.

Oſtentata oculis dona. 174, 42.

Oſtrum Sarranum. 100, 287.

Ouidii (Albi) Iuuentini elegia de Philomela. 388, 1.

Ouile amiſſum. 326, 46.

Ouis pia balat. 399, 56.

Ouum triplex Helenes cum fratribus. 583, 10. ne noceat ouis uis inimica. 404, 6.

Oxygala lepidio confectum. 63, 124.

Ozymum. Vide Ocimum.

Pabula praebere feſſo nouali. 51, 84.

Paean Delie, *Apollo*. 85, 224.

Paedagogus, *prima breui*. 333, 17.

Paeſtano candere roſaria cultu. 169, 11.

Paeſti roſaria. 40, 37.

Pagina largior occurrit 294, 146.

Palae robur ferratum. 42, 45.

Palaeſtram madidam uerſare. 273, 25.

Palara *auis* dulce ſonat. 389, 11. *eadem quae droſta*. ibid.

Palatum torpens. 58, 110.

Pales magna. 32, 3.

Paliuros. 36, 22.

Palladia bacca, *oliua*. 62, 121. amurca. 114, 353. Palladium nemus, *oliuetum*. 199, 4. Palladii rami. 153, 41.

Pallas docuit *araneam* texendi laborem. 493.

Pallet humi uiola. 55, 101. puro uertice lactuca. 78, 183. pallentia robora betae. 109, 326.

Pallidus et triſtis. 331, 6. pallida *roſa*. 173, 34. *cinara*. 89, 241. pallida iaces. 370, 99.

Pallor ruborque. 349, 29.

Palma. ad palmam iuſſae certare Camoenis *Sirenes*. 585, 22.

Palmes Bacchi. 142, 45. palmites teri. 34, 14.

Paludiferis in aquis. 396, 42.

Palumbes plauſitat. 391, 21.

Palus Pompeia, *Sarnus fluuius*. 67, 135.

Pam-

Pampinus mitis inumbrat. 143, 50.
Pan. Panes biformes brachia iactantes. 132, 427.
Panax; *frutex*. 55, 103.
Pandere clauſa *pectore*. 339, 52. parido domos clauſas. 483, 2. pandit ſinum *Tellus*. 72, 157. liquidum gutture pande melos. 408, 24. pandens cognata cubilia *Cydonia arbor*. 150, 103. panditur clauſo ore furor. 349, 28.
Pangere flores. 53, 96. Tarteſida *lactucam*. 80, 192. pangitur in cera littera. 92, 252. pacta puella uiro eſt *Cydippe*. 191, 6.
Panther caurit amans. 397, 50.
Papauer, *aenigma*. 516. Cereale. 105, 314. miſſura papauera ſomnos. 200, 7 profugos uinctura ſomnos. 56, 104.
Paphie dea Luciferi et roſae. 170, 21. Paphies *deae* Calendae h. e. *Apriles*. 80, 193.
Paphium aruum. 79, 187. Paphie *lactuca uel Cypria*. 79, 187. 80, 193. Paphios thyrſos, *caules lactucae*. 118, 370.
Papillae durae ſtanteſque. 359, 27.
Papillati corymbi *roſae*. 177, 3.
Par aetas. 327, 54. hac uia par diuitibus pauper. 381, 8. par, impar, mediumque primus habet *numerus* tres. 591, 54. crure pari triangulum. 590, 51. paribus horis orbem librauit Titan. 41, 42.
Parare. quod non habet, unde parabit? 569, 92, 3. medicare parans. 335. 30. quaecunque parantur, h e. *remedia et medicamenta*. 298, 169.
Parcae, Fata tria. 584, 19.
Parcere dilectae puellae. 341, 67. noli placito parcere ludo. 366, 67. pulchris uos parcitis, anni. 324, 31.
Pardus hiando felit. 397, 50.
Parens alma *Terra*. 93, 257. grata natura. 401, 66. magna mundi, *ſcopa*. 353, 1. manes ipſos mihi dico parentes, *phoenix*. 508, 3.
Parēre. paret meſpilus *malo*. 149, 91. imperio tuo paremus agreſtes. 132, 425.
Parere. mille parit Natura colores. 77, 176. pariunt Cumae *cymata braſſicae*. 65, 130. pariat flo-

flores *Terra*. 35, 20. deſero quod peperi *cuculus*. 577, 2. *Mulier geminos pariens*, *aenigma*. 566. tres ordine partae Veſta, Ceres, Iuno. 582, 7.
Parietibus claudatur humus. 38, 27. ſaxa locat *ars caementaria*. 589, 44.
Paris, iudex Phryx. 192, 2.
Pariter diſceſſimus ambo. 344, 93. et prope ſunt pariter *rotae* h. e. *paria rotarum*. 551, 3.
Parnaſſi iuga. 85, 222.
Pars noſtri maxima periit. 270, 5. parte ſilente pedum, h. e. *oratione ſoluta*. 136, 4. hac me parte uiuere puto. 382, 12. Sophiae tres partes. 585, 23. ſuas adamat partes Spiritus orbis. 81, 199. ad has naturae partes attingere. 353, 57. Eoas ad partes. 354, 1. per partes in corpora multa receſſi, *dens elephanti*. 525, 1. tantis defunctum partibus. 289, 117. his partibus aetas defluit. 304, 209, 2. diuerſis tractum de partibus. 347, 15.
Parthenope docta, *Neapolis*. 66, 134. Sebethide roſcida lympha. 66, 134.
Parturit gramine laeto natura ſoli. 33, 4, 10. grauis parturit arbos Liuia. 128, 413.
Partus piceus, *mora*. 154, 33. pleni exactio partus. 582, 7. partum *Terrae* exurit ſitis. 69, 144. poſito partu. 491, 14, 3. coacto h. e. *iunctis frondibus et fructibus*. 156, 143. partu gaudet nobiliore fruti *malus ſilueſtris*. 147, 8. partus coerulei Tethyos et Amphitrites. 81, 202. partus *arboris*. 138, 16. forbi. 155, 137. horrendos *Terrae*, *ſenes*. 309, 230. feros, *oleaſtri*. 143, 52. enixa eſt partus *Terra*. 63, 172.
Parus, *auis*, tinnipat. 388, 9.
Paruulus pulex irrepens. 108, 320.
Paruus. parui corporis hoſpes, *ericius*. 506, 1. paruo decurrere gyro. 86, 226. diſcrimine lethi. 126, 407.
Paſcere corda ioco. 345, 2. auocat, paſcit, tenet hortus. 165, 21. amplexum paſcit adulta genus *uitis*. 142, 48. paſcit poma *ficus*. 155, 134. lit-

littera me pauit, *tineam*. 492, 16, 1. coecum paſceret ignem. 332, 13. paſcens ruris per gramina. 400, 57. paſturi poma *citrei rami*. 151, 111. paſcuntur iuuenes reliquiis ueterum amorum. 324, 33. amores unguibus. 341, 69. multo paſta liquore. 159, 162.
Paſcua nota. 326, 44.
Paſiphilus. 135, 1.
Paſſer peſſimus pipit. 394, 90.
Paſſio, *caſus acerbus*, *dolor*. 338, 42.
Paſtinaca, ſtaphylinus. 74, 168.
Patefecit calathi honorem *roſa*. 172, 31.
Pater aequoreus *Oceanus*. 81, 200. Lenaeus, *Bacchus*. 132, 429. pater, *ſenum appellatio honorifica*. 329, 68. religione patrum. 587, 33.
Pati grata uulnera. 347, 14. nolo ſepulcrum pati *uitis*. 529, 53, 3. pro *durare*. nec calcata pati poſſum, *glacies*. 487, 10, 3. non patitur taxos ſolum. 35, 18. nexus patitur Tellus. 82, 208. id mea mors patitur h. e. *ego moriens patior*. 492, 15, 3. patiuntur mutua pignora *citri*. 151, 109. caſum eundem. 533, 57, 3. haec ne paterentur monſtra. 110, 337.
Patientia mira *mentulae*. 378, 147.
Patriis armata uenenis *poma Perſica*. 126, 406. dolis me inuoluit Graia puella. 356, 6. patrio ſepulcro, pro *paterno*. 588, 37.
Patulum componere in orbem *tintinnabulum*. 554, 1. patuli caules. 168, 9. patulae cauernae *ſpongiae*. 538, 62, 2.
Pauca ſenectutis referre, 330, 2.
Pauidus piſcis. 201, 10.
Pauo pupulat. 393, 76.
Pauor eſt uidiſſe ſenem. 294, 143.
Pauper egenus *uia lethi* par diuitibus. 381, 8.
Pax. tranquillum pacis opus. 354, 2.
Peccare non potuiſſe pudet. 353, 52. peccandi ſtudium abſtulit poteſtas. 344, 91. meritum natura negauit. 523, 47, 3.
Pecten *Aurorae*. aut hoc de pectine traxit Aurora. 179, 10. pulſans pectine chordas. 346, 11.

Pectere Terram ferro bicorni. 70, 148. puro diſcrimine pectita Tellus. 53, 94.
Pectus. pectoris in arcano. 135, 2. aeſtus. 349, 27. uerus ardor. 351, 44. toto pectore efflantem ſomnum. 350, 41. ſanato pectore. 342, 81. ſub exhauſto. 361, 30. rubro pectore Progne. 397, 43. pectora bruta. 354, 60.
Pecunia, *aenigma.* 565.
Pecus amiſſum quaerit ouile. 326, 46. de pecudis dorſo pecudes ego terreo cunctas. 540, 1. uelut pecudum praeſentia ſola manebunt. 326, 41.
Pedagogus *pro paedagogus.* 333, 17.
Pediculi, *aenigma.* 507. notae ferae. 507, 1.
Pegaſidum comites *Nymphae.* 95, 263.
Pellere. curarum ſemina pellit. 406, 13. pellite nunc ſomnos. 47, 69. cymbala pulſa. 346, 10.
Pellicit Amphitriten *Neptunus.* 81, 201.
Peluſiacus Zythus. 60, 116.
Penates ſancti. 98, 279.
Pendere. pendeo dum naſcor, pendendo tumeſco *cucurbita.* 519, 1. de pede pendeo ſolo. 532, 57, 1. uua fecunda pendet ab ulmo. 199, 2. pendet *cucurbita.* 121, 38. pendentes per gramina pruinae. 168, 7. pendentia poma. 302, 189. per totum corpus cymbala. 346, 10. coeli pendentibus undis. 131, 420.
Pendulus arbuſtis putator. 86, 228. pendula cucurbita. 519, 3.
Pennis leuibus circumdata *ſagitta.* 539, 64, 1.
Penſa nimium dilecta. 332, 11.
Pepli *araneae* radios non poſcunt. 494, 17, 2.
Per omnia, *aſſidue.* 339, 19.
Peragere. dum bella cruenta peregi. 557, 3. totum lux quarta peregit floris opus. 181, 26.
Peragrans ſuper ardua culmina *capra.* 512, 35, 2.
Percuſſori plaudit amica ſuo h. e. *uirginitatem libanti.* 376, 134.
Percutere. mea percuſſa cuſpide, h. e. *eadem Amoris ſagitta, qua ego, ſaucia.* 331, 9.
Perdere. noctibus faciem non perdo dierum, *laterna.* 541, 3. perdit pretium

tium femina. 374, 119. ſaeuo perdita facto *teſtudo*. 497, 2.
Perdix caccabat. 390, 19.
Peregrina nulla eſt figura *ſpeculo*. 543, 1. peregrino munere. 74, 169.
Perennis fons oculorum. 292, 137.
Perfectus numerus tres coit in partes. 590, 52. *Vulgo numerus perfectus perhibetur ternarius, quia primus omnium initium, medium ac finem habeat. Verum ternarius dici non poteſt* coire in tres partes, *ſed* abire, *hoc eſt, ſolui et diuidi in tres partes, aut* coire ex tribus partibus. *Deinde ſi bene attenderis ad nexum orationis, intelliges, perfectum numerum hic eſſe eundem, qui mox u. 56* totus *dicitur. Is autem eſt nouenarius. Quem perfectum h. l. dici arbitror, quatenus e tribus ternionibus conflatur, qui ita* coëunt, ut tres partes efficiantur, *ſcil. nouenarii. Idque confirmant planeque clamant et poſtulant ſequentia. Statim enim ſubiicit:* ut idem, *ſcil. numerus ille perfectus*, congrege ter trino, *hoc eſt, quia ter tria in unum componuntur*, per ter tria diſſoluatur; *id quod nullo modo quadrat in triadem, quam ex uerbis*, Tres coit in partes n. p. *inuita eorum ſtructura, exſculpit Tollius. Igitur poëta retrogrado ordine primo amplectitur animo numerum quadratum nouenarium, deinde u. 54 pergit ad radicem quadrati, ternarium, denique u. 55-66 haeret in* tertia parte triadis h. e. *unitate, quae eadem in medio nouenario collocata ex trinis paribus numeris, qui nouenario continentur, impares efficiat.*
Perferre. poſtquam perlata ſunt omnia. 343, 85.
Perfodere. non niſi perfoſſis uenis *aquarum*. 545, 2.
Perfundit *tegulam* humor. 484, 6, 3. perfuſa nouo cruore *uirgo*. 376, 132. nigro colore, *arundo*. 480, 2. pulchro colore. 522, 1.
Pergit concreſcere. 147, 47.
Pergula. 164, 16.
Perit coniugii gratia ſumma. 373, 116. ueteris formae

mae gratia tota. 324, 32. pereunt hodie niſi mane legantur *roſae*. 181, 27. pereunt quaecunque parantur; h. e. *irrita ſunt, effectu carent*. 298, 169. periit quicquid fuit decoris. 322, 21. cum poſſe periit. 378, 152.
Perlucida tereti gyro *laterna*. 541, 1.
Permanet reuerentia priſca. 327, 57.
Permiſcere. permixto amore dolor. 336, 34. permiſta liguſtro balſama. 102, 300. coagula. 362, 37.
Permittere. peccandi permiſſa poteſtas. 344, 91. permiſſum nefas. 342, 76.
Permulcet donis corda. 342, 71.
Permutat poma uelamine miſto. 157, 151.
Permutatio ſolocca temporum ac modorum. Vide infra Soloeciſmi.
Perna, *aenigma*. 558.
Perpetitur conuicia ranae *ſolum*. 33, 12.
Perplexa murmura captat. 352, 47.
Perſentire. dilecti perſenſit funera membri. 368, 83.
Perſica poma. 157, 151. *in Perſide uenenata naſci falſo antiquitus traditum*. 126, 406. patriis armata uenenis. *ibid.* oblita nocendi. 127, 408. praecoqua exiguo malo. 127, 410. maxima donat Gallia. 127, 411. *Gallicorum et Aſiaticorum differentia*. ibid.
Perſicus inſeritur in perſico. 156, 95. *in pruno*. 156, 96. *in amygdalo*. 156, 97. *in ipſa inſeritur malus*. 149, 89. *amygdalus*. 157, 151.
Perſis barbara. 125, 405.
Perſpicior penitus ſpecular. 542, 1.
Perſtabat in conſpectu. 333, 15.
Perſuadet moris ficus. 153, 119.
Pertendere. quo pertendit iter. 329, 66.
Perterrita nouis monſtris. 386, 31.
Peruigil draco. 302, 190. peruigil adſtabat. 356, 9. adſtans *mentula*. 369, 96. peruigiles labores *amantium*. 377, 139.
Peruius. peruia tibi caetera membra. 384, 9.
Pes unus ſolus, ſed pes longiſſimus unus *papaueris*. 517, 40, 2. pede candida beta. 92, 254. de pede pendeo ſolo *clauus caligaris*. 532, 57, 1. parte

te ſilente pedum, h. e. *ſoluta metris oratione.* 136, 4. pedibus nec ſufficit ipſis *ſemita funambuli.* 570, 3. pedes ſuſpenſos ire. 358, 24. quinque pedes habui. *ibid.* lupinos porto *malua.* 517, 41, 3. pro pedibus caput eſt *piſtillo.* 560, 3. *anſeris pedes ſimiles foliis maluae.* 517, 41, 3. *Quinque pedum ſtatura iuſta militis Romani.* 567, 2.
Peſſimus paſſer. 394, 30.
Peſtifer Iupiter. 109, 331.
Peſtis. peſtem repellere. 115, 357. depellere. 404, 7. tali me peſte teneri. 339, 51.
Petere. non manifeſta petis. 327, 50. maius meritum de breuitate petunt. 158, 158. alta petentes *ſcalae.* 552, 1.
Petulcus hircus. 400, 58.
Phaſelus. *Quaere* Faſelus.
Philomela. de ea *Elegia Ouidii Iuuentini.* 388. *de laudibus Philomelae Elegia Iulii Sperati.* 403. *peruigil oua tuetur.* 404, 6. *ſolita rubeta amans.* 327, 47. dulcis amica. 388, 1. noctis ſolatia praeſtans. *ibid.* noctis ſocia, cantus amica. 403, 1. nomen ab ambiguo gerit. 403, 2.
Phoebe Latonia. 100, 288.
Phoebeïus oſcen, *coruus.* 584, 15.
Phoebus tuto necdum confiſus Olympo. 44, 55. tener, *ſol minus uehemens.* 99, 283. equos merſat. 101, 295. Phoebi dextera tres ſolas quondam tenuit Muſas. 587, 31. Phoebo non grata canenti *cinara.* 88, 236.
Phoenix, aenigma. 508. Gangeticus ales. 584, 16.
Phrygiae loti. 93, 258.
Phryx iudex, *Paris.* 192, 2.
Phryxeo uellere. 117, 368.
Phryxus Nubigena. 71, 155.
Phyllis, *amygdalus, inſeritur in pruno.* 157, 149. phyllida miteſcere inſtituens pirus. *Vide ſupra* Amygdalus.
Pica loquax. 395, 33.
Picenis truncis afferenda mala. 186, 7.
Piceus partus, *mora.* 154, 133.
Pierii nemoris ſilentia. 85, 223.
Pietas ſuccedit amori. 330, 69. talia uelle fugit. 341, 64.

Pi-

Piger. non pigra labori *formica* 499, 1. pigro aſello. 139, 29. pigro ueniunt Aſiatica *perſica* fetu. 128, 412. pigris greſſibus ima petit aetas. 305, 210.

Pigere. ah piget et dicam. 384, 11.

Pignora ſua date matri *Terrae, h. e. plantas alio transferendas.* 73, 164. pignora mori *arboris.* 151, 110. multa foues, *pullos.* 407, 16.

Pila, aenigma. 534.

Pinea pungit *cinara*, h. e. *inſtar nucis pineae.* 89, 239.

Pingere uaria fronde nemus. 139, 24. membra gemmis, *cerasis.* 156, 146. pingunt flores terram. 163, 12. malum littera pinxit Aconti. 191, 5. picto Lydia *ficus* tergo. 130, 418. cognato picta rubore *mala Punica.* 147. 46.

Pinguescat arbor ab hoſpite gemma. 140, 33.

Pinguis ager. 32, 7. Capua. 65, 131. Cypros. 79, 187. deus, *uua* 143, 50. uertex *oleae.* 199, 4. ſuccus fici. 153, 121. pingue acumen *mali.* 144, 59. femur. 361, 30. pingui rudere. 50, 81. humo. 92, 253. amurca. 113, 352. ſemine fartus *cucumis.* 123, 393. muſto. 133, 432. pingues Mariſcae, *ficus.* 129, 415. oliuas. 143, 53.

Pinna uolantis *ueſpertilionis.* 505, 2,

Pinus circumtonſae. 183, 3.

Pipat accipiter. 392, 24.

Pipit triſtia flendo paſſer. 394, 30.

Pirus germine cana. 144, 55. ſocia. 147, 78. indomitae piri, h. e. *ſilueſtres.* 144, 58. armatis piris, *agreſtibus.* 152, 112. *piri inſitio in malo.* 144, 59. *in fraxino.* 144, 60 *in amygdalo.* 144, 61 *ſeq. in pruno ſilueſtri.* 145, 63. *in orno.* ibid. *in arbore Cydonia.* 145, 65. *in caſtanea.* 145, 67. *in meſpilo.* 140, 69. *in malo Punica.* 146, 71.

Piſcis pauidus. 201, 10. *piſcium fetura uerna.* 81, 200 *ſeqq.*

Piſtatia inſeruntur in amygdalo. 158, 157. *in terebintho.* 158, 159.

Piſtillus, aenigma. 560.

Pius ſi eſſe uoles. 341, 68. pia balat ouis. 399, 56.

Pix. capacem Naryciae picis cucurbitam. 122, 386.

Placatur Rubigo ſanguine catuli. 111, 343.

Pla-

Placentae munera. 195, 10.
Placere. placent ſibi rubore mala Pun. 147, 46. arte placens puella. 357, 16.
Placidum pondus *pirorum.* 146, 68.
Placitae munere formae. 340, 63. placito ludo *Veneris.* 366, 67.
Plaga, *uerber, prima breui.* res magis apta plagae. 342, 70.
Plango te meritam. 370, 103. plangam te lacrymarum gurgite. 369, 89.
Plantae primitiae. 70, 147. *plantarum translatio in areas.* 72, 157. 72, 160 *ſeqq.* plantis latices infundere amaros. 114, 355. huc teneras aduertite plantas *pedum.* 97, 276. plantas nudata femina. 115, 358.
Planus de ſummo non planus in imo *ſtilus.* 478, 1. iuncta ſolo plano *ſcopa.* 553, 2.
Plaſtae et ſtatuarii nobiles. 39, 30.
Platanus nobilis. 183, 1. platani robora. 148, 87. concordia Baccho. *ibid.* platanos inſignes foliis. 153, 123. umbrantes. 156, 145. *in platano inſeritur malus.* 148, 87. *ficus.* 153, 125 *ſeqq.* *ceraſus.* 156, 145.
Plaudens ſibi *ſenex.* 304, 207.
Plauſitat palumbes 391, 21.
Plauſus. ſuſpenſos nonis plauſibus ire pedes. 358, 24.
Plebs neſcia generis. 45, 58.
Pleiades ſ. *Vergiliae,* Atlantides. 44, 54.
Plena pudoris roſa. 55, 102. cruore cutis. 383, 4. pudoris uirginitas. 343, 84. ſpinis domus, *ericii.* 506, 1. dentibus toto corpore *ſerra.* 535, 60, 1. pleni exactio partus. 582, 5. pleno ſinu. 190, 4. plena baſia. 286, 98. plenos aere ſinus. 104, 310.
Pluit arbore nimbus *mali.* 116, 364.
Pluma non eſt ſed pinna uolantis *ueſpertilionis.* 505, 2.
Plurimus draco. 302, 189.
Plus ratio, quam uis coeca, ualet. 330, 70.
Pluſquamperfectum pro imperfecto. quae non macra fuiſſet, *pro eſſet.* 284, 85.
Pluuia, aenigma. 486.
Pocula zythi. 60, 116 pocula dulcia menſae. 474, 5.

Po-

Podagricus miles, aenigma. 567, 1.
Poëmata blanda fingo. 291, 129.
Poena. poenae oculorum h. e. *incommoda, damna.* 292, 138. *pro moleſtia, cruciatu et ſupplicio.* 301, 184. 311, 241. 315, 263. 317, 277. 333, 18.
Poëta agricola, *Palladius.* 159, 167 *ſeq.* poëtarum mendacia dulcia fingere. 271, 11.
Pollice duro demetitis. 103, 303.
Polus ſidereus. 50, 79. poli rector. 138, 21.
Polycletea ars. 39, 30.
Pomoſum Tibur. 68, 138.
Pompeia palus, *Sarnus fluuius.* 67, 135.
Pomum Eridis. 193, 7. *pomo Lyrneſſus prodita Achilli a Briſeide.* 193, 2. poma lapidoſa pruni. 34, 15. blanda. 145, 66. hirſuta uirentis caſtaneae. 154, 131. ſucco turgida. 155, 134. laeuia fructus ſui. 157, 156. tuta ſub cortice, *iuglandes.* 159, 164. pendentia. 302, 189. Perſica. 157, 151. quae Perſis miſerat. 125. 405. *uenenata in Perſide naſci credita.* 126, 406. patriis armata uenenis. *ibid.* blando redolentia ſucco, *citra.* 151, 111. ad manus flectere poma. 148, 84. caetera poma paſcunt *ſiliquae.* 152, 18.
Pomuſcula. 198, 11.
Pondus minus habet. 366, 70. totum pondus in illo. 559, 3. non magnum corporis extremi, *annulus.* 481, 1. aquae inhaeret *ſpongiae.* 538, 62, 1. pondere placido, *pirorum fructu.* 146, 68. modico cum pondere lapſus. 489, 1. pondere nemo grauatur. 482, 2. curarum pondera. 366, 69.
Ponere frequentia uiſcera Matris *Terrae.* 49, 74. ſuſpenſos greſſus. 335, 27. ponere diuerſe uel ſoluere quaeque uiciſſim. 476, 12. ponatur Achaica myrrha. 75, 173. hiſpida cinara. 88, 235. non reſonat poſitus *orbis tintinnabuli.* 554, 3. poſito luctu. 97, 275.
Pons, aenigma. 537.
Populari formica ne femina poſſit. 108, 322.
Populeae comae. 149, 90. frondes. 156, 147.
Populis cognatus Eois dens, *ebur.* 525, 1.

Po-

Populus, *arbor*. *in populo inſeritur malus*. 149, 90. *cerafus*. 156, 147.
Porcae effetae ubere. 123, 396.
Porcus, *aenigma*. 512.
Porrigit inuitas manus. 376, 130. porrige auribus odas. 408, 25.
Porrum in caput ſuum creſcens. 188, 16. porri mater Aricia. 68, 139. porri longo capillo. 73, 167. porro ſecto, *h. e. ſectiuo*, *ſectili*, *tonſili*. 118, 371.
Portare. porto domum, *cochlea*. 494, 18, 1. pepes ſupinos, *malua*. 517, 41, 3. me duo corpora portant, *Centaurum*. 516, 39, 3.
Portio uitae ſenibus quanta manet. 272, 16.
Portitor Helles, *aries*. 71, 155.
Portulaca, Andrachne. 119, 376.
Poſcere. nec pepli *araneae* radios poſcunt. 494, 17, 2. conſumtaque tempora poſcar. 202, 14.
Poſſe. ſi modo non poſſum, *ad Venerem langueo*. 327, 55. aut poſſim aut nequeam. 405, 8. fieri quod poſſe negatur. 578. cum poſſe periit *mentulae*. 378, 152.
Poſt omnia ſupereſt. 335, 39.
Potat area fontes. 199, 5. Iaccho potanti. 88, 235.
Poteſtas permiſſa peccandi. 344, 91.
Potiri. inferno potitur Proſerpina regno. 97, 274. placitae potiaris munere formae. 340, 63.
Potius pro *magis etiam*. 275, 32. 282, 70. *cum comparatiuo*. laetior hoc potius. 282, 70.
Praebere pabula feſſo nouali. 51, 84. roſa praebet honores coelitibus. 94, 261. ambroſios praebent ſuccos. 127, 408.
Praecepta Maronis referens. 134, 434.
Praecidere *capillum*. 533, 58, 1. duro praeciſa metallo herba, *foenum*. 526, 2.
Praecinxit ſedes uitibus albis. 112, 347.
Praecipere. praecipit *pro uult*. 170, 22. praecepi coronam. 271, 13.
Praecipitata uenit mors. 289, 116.
Praecoqua *mala Perſica*. 127, 410.
Praecox ficus. 124, 403.
Praedas ſanguineas quaerens. 510, 2.

Praedita ſpecioſo dorſo *teſtudo*. 497, 1.
Praedoni falce minatur *Priapus*. 39, 34.
Praeferre. praelatae gratia formae. 192, 5.
Praegnans cucurbita. 121, 380. praegnantia arma, *largiter naſcentia e caſtanea*. 149, 93.
Praemitto morti ſaginam, *hamus*. 529, 54, 2.
Praemium. ſecurae praemia brumae. 499, 2. praemia dentis, *detrimenta cibi manſi*. 536, 3.
Praepoſuit Tartara coelo *Proſerp*. 97, 273. praepoſito aggere. 70, 152.
Praeſentia ſola uelut pecudum manebunt. 326, 41.
Praeſigne morum. 187, 11.
Praeſtat cunctis ſe Cydonia pomis, *iis inſitione recipiendis ſe praebet et offert*. 150, 99. commercia moris praeſtat ficus. 154, 127. terrae munera praeſtat *pons*. 537, 3. feſtino greſſu uincere praeſtat iter. 382, 10. praeſtant poma medelam. 197, 7. hoſpitium *uirgulta uirgultis*. 138, 19. praeſtans ſolatia noctis *luſcinia*. 388, 1. terra corpus, uires praeſtitit ignis *tegulae*. 484, 6, 1.
Praeter *pro praeterea*. 200, 8.
Praeteriens tempus. 323, 24. in praeteritum luxuriantur opus. 324, 36.
Praetexit amaracus umbras. 101, 296.
Praſii uel marrubii *ſuccus inimicus beſtiolis plantas rodentibus*. 114, 355 *ſeq*.
Pratis laetis. 98, 281.
Precamina mille fundens. 387, 35.
Precibus tacitis rogat. 352, 48. lenita precibus ſuccumberet. 386, 33. precibus uel ui ſuperator. 387, 37.
Premit dura miſeros conditio uitae. 288, 113 oculos hiſpida ſilua. 293, 140. pubeſcentes *roſas* iuncta ſenecta. 175, 44. *lactucam* Lupercus. 79, 191. ſaxa me contrita premebant. 528, 1. ſopitos premerent obliuia ſenſus. 349, 33. mole premor propria, *foenum*. 526, 3. morbo grauiore premi. 371, 108.
Prenſabant oculos nutuſque h. e. *obſeruabant*. 333, 19.

Pretium femina perdit. 374, 119. o uere pretium, *mentula*. 375, 124. pretio in uota trahit. 342, 72.
Priapus. 39, 32 *ſeq. nudus*. 191, 8. *cum furibus expostulans*. 186. *et oblatum malum*. 191, 8. Priapi menſa. 191, 8. frugifero Priapo ficina eruca. 57, 108. *Vide quae ſupra ad hunc uerſum annotauimus u.* Frugifer.
Primaeui temporis actus. 324, 35. primaeui flores. 157, 149.
Primitiae mortis. 304, 209. primitiis plantae. 70, 147.
Primus. ad primi radios die *pro diei*. 169, 14. primo anno, *h. e. initio anni*. 79, 190. primo de tempore noctis, *ueſpera*. 505, 1. prima tria in phyſicis. 590, 48.
Priſcus amor. 321, 15. reuerentia priſca. 327, 57. priſcorum uerba, 140, 36.
Priuatum chaos. 372, 112.
Priuignas rogat proles *Terra*, *herbas poſcit e ſolo natali in alîud transponendas*. 73, 163.
Probatur uultur pulpare. 393, 27.
Procax ore non ſum, *Echo*. 572, 2.
Procedere roſas uidi. 176, 51. nihil procedere uidens quaeſita. 342, 79. non poſſum procedere lympha, *ebullire*, *eſcendere*. 545, 2.
Proceras fagos. 154, 131. proceris ramis. 147, 77.
Proceſſu temporis. 159, 165.
Procne. *Vide* Progne.
Procul terris, *procul a ſuperficie terrarum*, *in profundo*. 545, 1. iacebant ſtamina. 332, 10.
Prodere *pro fateri* 327, 18. 338, 45. prodebant ſomnia curas. 349, 31. indicio proditus ſum ipſe meo. 352, 50. occultae res prodita cauſſae. 340, 59.
Prodeſſe. nil tactus profuit illis. 565, 59.
Prodit horrida ſepes. 719, 374. *ignis* ſolos ad ictus. 550, 2.
Producit acumine malum *pirus*. 144, 59. productus haeres *aſini et equae*. 140, 31. tenui producta metallo *acus*. 530, 1.
Proferre. induſtria protulit multas ſpecies. 140, 37.

Profugere. ignis tormenta profugi. 549, 1. ſed dulcis uita profugit. 574, 97, 2.
Profundere. non ſe ſponte profundit. 538, 62, 3.
Profundo in ceſpite, h. e. *terra.* 545, 1. profundis ripis. 480, 1.
Progenies uiridis Terrae. 73, 165.
Progeniti Ope tres fratres. 582, 7.
Progne urbana, *hirundo.* 184, 7. rubro pectore. 397, 43.
Proh ueris amoeni ingenium! 181, 23. proh mira uoluptas! 341, 65.
Prohibere. ut prohiberet fulmina Tarchon. 112, 346.
Proieci uanas curas. 342, 81. proiice triſtitias. 366, 68.
Proles Cereris Proſerpina. 96, 269. Iouis, Muſae. 161, 1. prole noua frequentet mundum *Venus.* 83, 214. proles priuignas rogat Terra. 73, 163.
Promere. loti gemmantia lumina promunt. 93, 258.
Promethea creta. 46, 59.
Promtior ad mea uota uia. 385, 16.
Prona ſenectus. 306, 217. prono uertice malache. 91, 247.
Propago generi non apta, *mula.* 513, 2. mea per me, nata eſt. 529, 53, 2.
Prope ſunt pariter *rotae.* 551, 3.
Properare finem. 269, 1. amor ad coitus properat. 80, 197. properant miteſcere praecoqua *Perſica.* 127, 410.
Proprii dominator amoris. 343, 87. uelut proprium repetens tributum. 364, 51. mole premor propria. 526, 3.
Proritet pocula zythi, h. e. *ſaporem zythi acuat et intendat.* 60, 116.
Prorogat aeuum. 175, 48.
Proruit ad matrem *Cupido.* 180, 19.
Proſa Aſiae, *Aſiaticum dicendi genus.* 595, 73.
Proſciſſo nouali. 107, 318.
Proſerpina. 97, 274. *lilia carpens.* 96, 270, *eius raptus.* 97, 271 *ſeqq. eius comites*, *Nymphae Haleſi.* 96, 268.
Proſilit bacca ſpinoſa herba. 91, 246.
Proſodici ſoloeciſmi. Quaere Soloeciſmi.
Proſperiora uulnera. 375, 128.

Proſpicit me, *uidet*. 350, 42. proſpiciens, *ſentiens*. 339, 51.
Proſternere feras. 273, 24. proſtratus pedibus. 340, 61.
Protegit ſitientes antes. 119, 376.
Prototomi caules *braſſicae*. 117, 369.
Prouenit fecundo horto, 118, 372.
Prouida uitae formica. 499, 1.
Prouincia tota, *h. e. terra uel ciuitas*. 279, 59.
Pruinas concretas. 168, 7. canis urenda pruinis. 49, 74. durata pruinis aequora. 51, 86.
Pruinoſis frutetis. 169, 13.
Prunum cera magis luteum. 187, 9. Pruna cereola. 125, 404. Damaſci. *ibid*. Armenia, *praecoqua*, *Apricoſen. ibid.*
Prunus inſeritur in pruno et caſtanea. 152, 113. prunus ſpinifera, *agreſtis*. 148, 81. *in ipſa inſeritur malus*. 149, 81. *perſicus*. 150, 96. *ceraſus*. 156, 145. prunus caſtaneae iuſſa tenere larem. 152, 116. iniqua robore. prunus *agreſtis*. 156, 145. Diſciſſi pruni. 157, 150, *niſi naeuus eſt latinitatis Palladii, mendoſa lectio uidetur pro* diſciſſae: *paullo ante certe u. 145* iniquam prunum dixerat θηλυκῶς.
Pſittacus illuſtri ore. 407, 20. humanas depromit loquelas. 394, 31.
Pubes noua *roſarum*. 175, 49.
Pubeſcentes roſas. 175, 44.
Pudere. nec memorare pudet. 337, 137. peccare non potuiſſe pudet. 353, 52. uenae cauſſa pudenda meae. 362, 36.
Pudibunda femina. 116, 360.
Pudica uita. 344, 94.
Pudor adoptiuus, *rubor ceraſorum inſitorum*. 156, 144. dum pudor eſt. 340, 57. nimium roſa plena pudoris. 55, 102. plena pudoris eris. 343, 84. indignum tetigiſſe pudorem, *rem pudendam*. 380, 3.
Puellae ſine lite, *h. e. iunctae amore*, *malis non diuulſo querimoniis*, *ut loquitur Horatius*. 318, 283.
Puer, *Cupido*. 180, 15. puer dominus agelli. 191, 7. formoſo puero Nais formoſior. 102, 299.
Pugilatus et lucta. 273, 23.

Pugna capitis *mallei*. 559, 2. tres primas Thracum pugnas, h. e. *commiſſiones gladiatorum*. 588, 36.
Pugnacia membra meſpili. 146, 69.
Pugnare. pugno cum gurgite profundo *ancora*. 575, 98, 2. pugnant roſae nocentibus armis. 180, 21.
Pulchro curua labore forba. 155, 138. pulchris nos parcitis, *anni*. 324, 31.
Pulex paruulus irrepens. 108, 321. carminibus fierem, 385, 20. lues inimica puellis. 383, 1. duriſſime, 383, 1. facue. 384, 10. *Oſilii Sergiani elegia de pulice*. 383.
Pullulat ſoboles aluo *Terrae*. 69, 146.
Pullus in ouo, aenigma. 491.
Pullus *adiect*. pulla coma, 359, 26. olus pullum, 62, 123.
Pulpare probatur uultur, 393, 27.
Pulſat humum aſſiduo uerbere *ſenex*. 308, 224. pulſans pectine chordas, 346, 11.
Puluis aquae tenuis, *nix*. 489, 12, 1. pulueris aeſtus. 108, 320.
Pululat pauo. 393, 26.
Pungit uertice cinara. 89, 239.
Puniceus decor *mali Punicae*. 146, 72. puniceum malum. 194, 1. punicei apices *roſae*. 177, 4.
Punicus. Punica arbos. 90. 243. coma *lactucae*. 79, 188. *roſae*, 173, 37. *in malo Punica inſeritur pirus*. 146, 71. *ipſa inſeri non poteſt*. 146, 73. Punica bella tria. 585, 24.
Purpura rubra roſae. 171, 26. fum terrae, *roſa*. 522, 1. noua ter impleuit fuſos Neſtoreos. 583, 11.
Purpurat auro frondens uiola. 55, 101.
Purpureus corymbus cinarae. 88, 237. purpureum uer. 93, 256. caput roſae. 172, 28. purpureo flore amygdali. 188, 13. purpureae Chelidoniae ficus. 129, 415. purpureis Aurora comis. 179, 11.
Purus. pura fides. 374, 23. puro diſcrimine pectita Tellus. 53, 94. pura ruſticitate rudes libellos. 136, 6.
Puſitat ore ſturnus. 390, 17.
Putare. nana putas? 350, 43.

Putator pendulus arbuſtis. 86, 228.
Puteus, *aenigma*. 545.
Putris gleba. 32, 7. putria ubera campi. 52, 90.
Pyramides *roſarum*. 181,25.
Pyrois rutilus, *ſtella Martis*. 101, 290.

Quadrantal Bromii. 589, 46.
Quadrua compita. 168, 5.
Quadrupes ſenex. 307, 219. quadrupedum diſcrimiuocum. 397, 47. uolucrum uoces quadrupedumque. 401, 65. *de iis Elegia Ouidii Iuuentini*. 383.
Quaerere. nec quaero maritum *tigris*. 514,3. quaerit *lactuca* ſe iungere matri *Terrae*. 80, 194. ouile pecus. 326, 46. ſupponere falcem. 109, 328 ſanguineas praedas quaerens *lupus*. 510, 2 quaerens thalamos *Sphinx*. 588, 38. quaeſita nihil procedere uidens. 342, 79.
Quali pondere diducti. 51, 85.
Quam piger unus tantum non ſegnis it alter. 527, 2.
Quandoque albus futurus *capillus*. 533, 58, 2.
Quantum fas. 330, 71.
Quare age. 101, 294.
Quare age quod ſequitur, *formula redeundi a digreſſione ad rem propoſitam*. 87, 230.
Quaſſans ſua tempora pomis Autumnus. 41, 43.
Quater ternis tropaeis affixit *ſpolia Hercules*. 586. 29.
Quatere. quatit tuſſis anhela ſenes. 197, 8.
Quaterni. tabulae ter quaternae. 592, 61.
Quatriduum, *roſae aetas*. 181, 24 *ſeqq*.
Quatuor aequales ſorores, *rotae*. 551, 1.
Queo. quinit dulce loqui. 346, 12.
Querelas defert. 180, 19. claude miſeras querelas. 380, 1.
Qui. Quorum bonorum, *initium interdicti adipiſcendae poſſeſſionis*. 593, 64.
Querulae conuicia ranae. 53, 12. querulo rore *amnis*. 184, 5.
Quieſcere ut lingua quieſcat. 544, 3.
Quini. ter quinorum ſeruat cultura uirorum *libros Sibyllinos*, *Quindecimuirorum ſacris faciundis*. 597, 87.
Quinque pedum ſtatura iuſta militis Romani. 567, 2.

2. quinque pedes habui. *ibid.* . .
Quirritat uerres. 399, 55.
Quiſque bonus per ſe, melior qui continet omnes. 555, 3.
Quo pro *ut*. ſineret, quo uerterer in te. 385, 17.
Quod pro *quam*. unda fui, quod me cito credo futuram. 487, 10, 1.
Quorum bonorum, *initium interdicti adipiſcendae poſſeſſionis*. 593, 64.

Rabidi leones. 316, 271. rabidae lites. 291, 130.
Rabies. multa cum rabie. 510, 3.
Raccant tigrides. 397, 49.
Radiare de gemma. 287, 100. Phoebe purpureo radiat uultu. 100, 289. fulgor radiante luce coruſcans. 543, 2. cinnameo radiatus tempora nido. 584, 17.
Radius. ad primi radios die *pro diei*. 169, 14 pepli *araneae* radios non poſcunt. 494, 17, 2.
Rami dant cераſos. 199, 3. Palladii h. e. *oleae* 143, 51. Libyci, *malus Punica*. 146, 71. citrei. 151, 109. amygdalei. 158, 157. proceris ramis. 147, 77. onerat meliori germine ramos *perſicus*. 150, 95.
Rana, *aenigma*. 496. garrula coaxat. 401, 64. rauca ſonans, uocalis. 496, 1. ranae querulae conuicia. 33, 12.
Rapa, *gongylis*. *eius ſatio poſt Vulcanalia*. 130, 419 *ſeqq*. *raparum ferax Nurſia*, *Sabinorum opp*. 131, 421.
Rapere. oſtentata illico dona rapis. 174, 42. raperetne roſis Aurora ruborem. 169, 15. quae te crudelis rapuit mihi femina. 365, 61. rapimur uitiis trahimurque. 354, 59.
Rapidis feris. 327, 48. rapidas cogis tigres. 378, 145.
Rapina celeris *roſae*. 173, 35.
Raptare. audax ſublimi tramite raptor. 83, 216.
Rara gemma. 169, 13.
Raſtra grauia. 47, 71.
Ratio plus, quam uis coeca, ualet. 330, 70.
Rauca cicada fritinnit. 395, 35. ſonans *rana*. 496, 1. 1.
Recedere. recedit mors optata. 289, 115. quamnis ſaepe recedat *ſpiritus follis*. 547, 2. in corpora multa receſſi. 525, 2. uacuus receſſit ardor. 364, 49.

Re-

Recidina uoluptas. 378, 151.
Recipere. recepta penitus flamma. 334, 24.
Recludere ueteres auſus fontes *Virgilius.* 134, 435.
Recolere. quod mane canunt, ueſpere non recolunt. 390, 18.
Recreat anxia corda. 406, 14.
Recrepant arbuſta cantibus. 407, 7.
Rector poli. 138, 21.
Recumbit cum ſtrata puella. 284, 10. recumbens uiduo toro. 367, 85.
Recuperandae poſſeſſionis interdictum, Vnde repulſus ui fuero. 593, 63.
Recurrite in hortos. 107, 317.
Recuſo nulli certare. 559, 2.
Reddere uerba alternis notis. 332, 14. faciem reddo laeſis, *acus.* 530, 3. nexum ſolutis. 530, 3. debita reddis, *in re Venerea.* 364, 52 et 54. lac tenerum permixta coagula reddunt. 362, 37. obſequium reddens *pecudi.* 540, 2. blandus amans redditur leo. 378, 146.
Redimite parentem *Terram* uiridi progenie. 73, 164. redimitur floribus hortus. 100, 285. baccis redimita Daphne. 183, 2. auriculae redimitae *lagenae.* 575, 99, 2.
Redire daret quod ſum natus. 385, 18. redeo in tenebris. 505, 3. redit ad nihilum. 308, 222. aſſidue ſpiritus *follis.* 547, 1. redeant meſſes. 69, 42. *terram* reditura ſenectus, *pro in terram.* 306, 218.
Redolentia blando ſucco poma. 151, 111.
Referre pauca ſenectutis. 330, 2. mille uarios potes modos. 388, 4. hortus fructus cultori refert. 161, 4. labori gratiam. 165, 24. referunt ſuum ſuccum pomuſcula. 198, 11. referens praecepta Maronis. 134, 434 thymi ſaporem. 87, 233.
Regelat Zephyrus frigora. 50, 78.
Regere. regunt auriculae *lagenam.* 575, 99, 2. alimenta, quibus regimur. 296, 158. lux, qua regimur. 313, 248.
Regnata Rhodos Coloſſo. 594, 70.
Regnator aquarum, *Neptunus.* 81, 200.
Regnum infernum. 97, 274. aliud regnum *pecu-*

cuniae flammae dederunt. 565, 2.
Regulus, *auis*, zinzilulare ſcit. 397, 44.
Releuat faſtidia morbi *lactuca*. 77, 180.
Religione patrum. 587, 33.
Relinquis experta hoſpitia. 327, 49. muneris curam ſtudiumque reliqui. 363, 43. ueſtigia nulla relinquens *nauis*. 490, 13, 3.
Remeat Eoo Lucifer. 101, 291. aſſuetas animo remeare figuras. 351, 45.
Remedia ad uim tempeſtatum et noxam inſectorum plantis infeſtorum. 110, 337, 368.
Remittor manibus in auras *pila*. 535, 59, 3.
Remorari. amplexus quos remoretur. 325, 38. *Vide quae annotauimus ſupra ſub* Amplexus.
Renouare iocis, *exhilara animum*. 366, 67.
Repellere peſtem. 115, 357. Vnde repulſus ui fuero, *Interdictum recuperandae poſſeſſionis*. 593, 63.
Repere. ſub trichila repit *cucumis*. 123, 394.
Reperire, ſi me reperit uinoſus hoſpes. 276, 41.
Repetere *humum* mucrone bidentis. 51, 87. ortus ſuos. 308, 221. repetant paſcua nota greges. 326, 44. repetens tributum. 364, 51.
Reportet urbe gerulus aere plenos ſinus. 104, 310. quod non capias, tecum ipſe reportes, *pediculos*. 507, 3.
Requies gratiſſima, ſomnus. 313, 249.
Requieſcens decubuit taurus. 326, 45.
Requirit alios amores. 320, 5. requirunt cuncta matrem *Terram*. 308, 221.
Res acta *de admiſſura aſini et equae*. 139, 30. cum qua res fuit una mihi. 319, 2. *accipio de conſuetudine Venerea, quomodo et Graeci τὸ πρᾶγμα et τὸ ἔργον dicunt ſaepiſſime. Vide praeter multos alios Trillerum Obſ. crit. c. 14. p. 212.* occultae res prodita cauſſae. 340, 59. res eſt notificata ſatis. 386, 24. res *de compage aedificii*. ipſum cum rebus ſubruat auxilium. 299, 174.
Referat partus enixa *Tethys*. 81, 201. uitium uis reſerare tuum. 380, 2.
Reſoluit nexus ſuos Terra. 69, 145. reſoluat Eurus uiſcera *Terrae*. 49, 76. reſoluta terra. 68; 140. 73, 167. reſoluta ſinus

ſinus femina. 116, 361. reſoluti pulueris aeſtus. 108, 320. reſoluto uinere collo, *de coelibatu*. 280, 61. reſoluto moeſta capillo. 116, 361.
Reſonare. ipſa domus *piſcis* reſonat. 488, 11, 12. non reſonat poſitus *orbis tintinnabuli*. 554, 3. reſonans de arborea fronde palumbes. 391, 21.
Reſpondeo tremula lingua *capra*. 512, 3. reſponſuram ſollicitare lyram. 357, 18.
Reſponſa de loquenti *Echo*. 572, 3.
Reſpuo praemia dentis, *ferra*. 536, 3. reſpuit amplexus. 319, 4.
Reſtat adhuc ſpecioſa. 323, 27. reſtitit frigus ut ante, *perſeuerauit*, *remanſit*. 365, 60.
Reſultat clara uoce domus *piſcis*, *flumen*. 488, 11, 1. motus ſaepe reſultat *orbis tintinnabuli*. 554, 3.
Reſumis uires animosque, *mentula*. 378, 149.
Retinere laboro *res partas*. 303, 193. primae retinet monumenta figurae, 324, 29. *Interdictum de retinenda poſſeſſione*, Vtrobi fuerit *uel* Vti poſſidetis. 593, 64.
Reuehere. mane reuecta dies. 167, 2.
Reuellere Paphios thyrſos, *caules*. 118, 370. reuulſa a *corio caliga*. 532, 56, 2.
Reuerentia priſca. 327, 57.
Reuertor aeſtate muſca. 500, 2. nullo mittente *Sagitta*. 539, 3.
Reuocat me Calliope. 86, 225. reuocat altera pars, h. e. *damnat*, *abolet*, *tollit*. 478, 3.
Reuoluere caſus. 345, 1. reuoluens eadem. 303, 201.
Rhamui ſponte uireſcunt. 118, 373.
Rhodium dicendi genus. 594, 71.
Rhodus regnata Coloſſo. 594, 71.
Ridere *ſequente de*. 304. 207. ridet ſuum laniata dolorem *uirgo*. 376, 133. roſeo ſemine Calliſtruthis *ficus*. 130, 416. riſit Amor *roſae purpuram*. 179, 10. riſerunt lilia, 185, 13. ridens calathus. 172, 31.
Rigatio horti. 37, 24 et 25. 42, 48 *ſeqq*. 162, 10. 69, 143 *ſeq*. 70, 147.
Rigent laeuia membra. 384, 6. aere rigens *tintinnabulum*. 554, 1.

Rigidus Cato. 278, 49. rigidi coeli catenis connexa *glacies*. 487, 2. rigidi ſtant nerui. 292, 135. rigidos fontes. 100, 285.
Riguo nouali. 107, 318. aruo. 123, 398. riguis hortis. 168, 5.
Riphaea bruma. 49, 77.
Ripas non habet ullas *alueus tubi*. 546, 2. ripis profundis. 480, 1.
Riſus, ſoluitur in riſum. 341, 65.
Riuus ſulco ductus. 162, 10. riui iuſſi ueniant decliui tramite. 42, 48. labuntur uertice. 70, 151.
Robur palae ferratum. 42, 45. immobile robur, *pons*. 537, 2. roboris externi liber h. e. *alieni ſtipitis cortex*. 150, 101. *Gloſſar. Labb.* Robor, ἔρνος, σίλεχος, *item* Robur ξύλον, σίλεχος. — brachia roboris, *ramos*. 152, 115. uirtutis robore magno. 560, 1. robore germen alit, *ſtipite*. 154, 128. *Et ſic in ſequentibus*. iniqua robore prunus. 156, 145. ſummo robore fiſſa *arbos*. 141, 42. *Habet his uerſus Palladii manifeſtam* ἐπεξήγησιν *uerſus praecedentis*, *agitque et ipſe de prima ſpecie inſitionis, vom Einpfropfen. Quare pro* Aut aliud *legendum ſuſpicor* Atque aliud, *ſcil. germen. Sequentes uerſus alteram inſitionis ſpeciem, deſcribunt, inoculationem.* — robora ſilueſtria, *oleaſtri*. 143, 51. armata robora, ſentes, *prunos ſpiniferas*. 148, 81. robora adulta. 148, 82. platani. 148, 87. ſaeua *meſpili*. 151, 108. pallentia betae. 109, 326.
Rogat priuignas proles *Terra*. 73, 162. tacitis precibus rogat. 352, 48.
Rogus *de faſce lignorum*. adiecto rogo. 336, 32.
Roma Martia triplex. 596, 78.
Romanae tribus tres. 596, 79. Romana per oppida. 134, 436.
Rorantia guttis Caſtaliis antra. 96, 267.
Ros, coeleſtis aqua. 168, 10. laedit. 312, 243. nouos rores. 163, 14. querulo rore *amnis*. 184, 5.
Roſa, aenigma. 522. *roſae purpura a Cupidine*. 179, 10. *ab Aurora*. 179, 11. *a ſanguine Veneris*. 179, 12. *roſae Veneris dona*. 182, 29. *coronis et ſertis in templis feſtisque deorum*

rum adhibita. 94, 261 *ſeq. ſilentii ſymbolum, et Harpocrati dicata.* 182, 29. *aetas roſarum quatriduum.* 181, 23. *aetas adulta una dies.* 174, 43. 181, 27. roſa nimium plena pudoris. 55, 102. ingenuo confuſa rubore. 94, 260. uirgineas adaperta genas. 94, 261. Sarrano clarior oſtro. 100, 287. purpura terrae. 522, 45, 1. pulchro perfuſa colore. *ibid.* ſepta telis defenditur acutis. 522, 45, 2. felix, longo ſi poſſet uiuere fato. 522, 45, 3. dum naſcitur, conſenuit. 173, 36. flos eſt Veneris. 181, 28. uiret tecta galero. 171, 25. pallida. 173, 34. anus. 175, 46. roſae ſpicula. 181, 24. papillati corymbi. 177, 3. punicei apices. 177, 4. umbo. *ibid.* calathus. 181, 26. calathi honos, calathi orbis. 172, 31. 177, 5. obeliſcus. 171, 27. pyramides. 181, 25. amictus. 178, 8. uertice collecti amictus. 172, 29. incluſi ſemina denſa croci. 173, 32. coma punica. 173, 37. comarum ignis. 173, 33. ſpecies, ortus, nouatus. 174, 39. ſenecta. 175, 44. aeuum. 175, 48. noua pubes. 175, 49. floris tegmen. 177, 6. caput. 178, 7. nodus. *ibid.* uirgineus pudor. 178, 8. color et cruor unum. 181, 22. colorem ſibi uindicat Venus. 284, 91. roſae et Luciferi unus forſan odor. 170, 19. roſam ſuſpendit menſis amicis. 182, 31. ſub roſa dicta tacenda. 182, 31. *roſae* nocentes. 180, 20. bella gerunt. 181, 22. pugnant armis. 180, 21. raperetne roſis Aurora ruborem, an daret. 169, 15. uernant ora ſerena roſis. 284, 90.

Roſaria Paeſti. 40, 37. exoriente roſcida Lucifero. 169, 12. uidi candere. 169, 11.

Roſcida Sebethide lympha Parthenope. 66, 134. roſaria roſcida. 169, 12.

Roſeo ſemine ridet *Calliſtruthis ficus.* 130, 416.

Roſtrum acutum *pulicis.* 384, 7. immenſo ciconia roſtro. 394, 29.

Rotae, aenigma. 551. quatuor aequales ſorores certantes. 551, 1.

Ruber. rubro pectore Progne. 397, 43.

Ru-

Rubere fetibus nouis, *de platano, cui inſita malus.* 149, 88. meſpilus rubet. 149, 92.
Rubetis in ſolitis. 327, 47.
Rubida *ſtrigilis.* 561, 2.
Rubigo mala. 111, 342. *catuli ſacrificio placatur.* ibid.
Rubor blandus. 156, 148. nullus culpae rubor in uiola. 523, 46, 3. raperetne roſis Aurora ruborem. 169, 15. tellus rubore micat. 173, 138. cognato picta rubore. 147, 76. ingenuo confuſa rubore roſa. 94, 260. nullo ſuffuſa rubore. 370, 90.
Rudere. rudit, oncat aſellus. 399, 55.
Rudes pura ruſticitate libellos. 136, 6.
Rudus. rudere pingui. 50, 81.
Ruere. nocte ruente. 389, 14. ruitura ſenectus. 308, 223.
Rugatum os. 309, 226.
Rugiunt leones. 397, 49.
Ruina certa, *mors.* 317, 277. longa delapſa ruina *pluuia.* 486, 9, 1.
Rumpere. uerecunda ſilentia rupi. 340, 61. rupit uerecundia frontem. 334, 23. rumpatur fiſcina caltha. 103, 307.
Ruricolae. 110, 337.
Rus. ruris per gramina. 400, 57. rura ſordida. 201, 11. Veſuia. 66, 133. opaci Lycaei. 96, 266. cantu rura colebant *luſcinia et hirundo.* 184, 8.
Ruſcus hirſuta. 119, 374.
Ruſticus Corydon. 194, 6. ruſtica *puella.* 283, 77. lingua tui laudem canit. 405, 10. ruſtica dicta colis. 136, 7.
Ruſticitas pura. 136, 6. urbanum ruſticitatis opus. 137, 12. miti ruſticitate. 159, 170. torquebar ruſticitate mea. 331, 8.
Ruta *oliuae* iutura ſaporem. 62, 121. ſalubres rutae. 189, 21.
Rutilauerat igne comarum *roſa.* 173, 73.
Rutilus Pyrois, *ſtella Martis.* 101, 290. Eous. 175, 45. rutilum tegmen grani *mali Punici.* 90, 243. aurum *mentulae.* 374, 121. rutili floris, *roſae.* 173, 37.

Sabaeum miſcet odorem roſa. 94, 262.
Sabelli duri. 67, 137.
Sacer. ſacrum ius. 593, 62. nemus *Heſperidum.* 192, 6. tribuni tres ſacro de monte. 596, 79. ſacra orgia naturae. 84, 218. cani-

caniſtra. 97, 277. priſcorum uerba. 140, 36. Tuſcis ſacris. 111, 341. ſacris tardipedi rite ſolutis, *Vulcanalibus*. 130, 419.
Sacrauit ter ternas Muſas Cithaeron. 587, 32.
Sacrificia et haruſpicina Tuſca ad auertendam tempeſtatem et rubiginem. 111, 341.
Saecula tractus nouies terni. 583, 13.
Saeculares ludi, Terentinus ludus. 587, 34.
Saepe pro *diu*, *aſſidue*, *ſemper*. 112, 347.
Saeuit amor medullis. 83, 211. dolor. 336, 34.
Saeuus. ſaeue Cupido. 363, 44. pulex. 384, 10. ſaeuo perdita tacto *teſtudo*. 497, 2. ſaeuis in armis. 567, 1.
Saginam morti praemitto, *hamus*. 529, 54, 3. ſaginas uirides, *glandes quernas*. 512, 36, 2.
Sagitta, aenigma. 539 ſcepta ferro, circumdata pennis. 539, 64, 1. miſſa diſcedens. 539, 64, 3. celeres arcu intentare ſagittas. 273, 21.
Sagittarii ſignum coeleſte, equinum Croti tergum. 45, 57.
Sal. amurca ſine fruge ſalis. 114, 353.
Salaces erucas. 118, 372. 189, 20.
Salgama. 61, 117.
Salictis glaucis. 109, 332.
Saligni ſtipites. 148, 85.
Salinae Herculeae. 67, 135.
Salix. fluminεam ſalicem. 158, 161. *in ſalice inſeritur malus*. 148, 85. *caſtanea*. 158, 161.
Saltus denſi. 273, 23.
Salubres rutae. 189, 21.
Salue ſancta uirginitas, 343, 83.
Salus. nec ſpes ulla ſalutis erat. 138, 44. ſalutis nouas artes. 110, 337. lethum ſaluti praepoſuit *Proſerpina*. 97, 273.
Salutari lactuca ſopore. 77, 179.
Sampſucum, *alias amaracus*, *herba*. 74, 171. odoratas praetexit umbras. 101, 296.
Sanato pectore. 342, 81.
Sancire. ius tabulae quod ter ſanxere quaternae. 592, 61.
Sanctae grauitatis habebar. 352, 49. ſalue, ſancta uirginitas. 343, 83 ſancti Penates, 98, 278.
Sanguineus cruor *mororum*. 124, 402. ſuccus *mororum*. 194, 7. Mars 377, 142. ſanguineam manum 180, 18. ſanguinei flores arboris Punicae.

cae. 89, 242. ſanguineas praedas quaerens. 510, 2.
Sanguis. damnati male qui ſanguine ſurgunt, flores. 76, 174. ſpinis inſedit ſanguis *Cypridis.* 179, 12.
Sanus inſanos inter ſanum non eſſe neceſſe eſt. 478.
Sapere. ſapit neſcio quid plus melle. 195, 11. ſi non ſapit ebria Muſa. 478. quod ſapit ipſe. 303, 198.
Sapiens noxia ſaepe uult. 354, 58. fera ſapiens, *uulpes.* 511, 3.
Sapientia totum moderans mundum. 376, 129. *pro ſapore.* ſapientia *pernae* de mare nata eſt. 558, 3.
Sapor ternus *citri* carpitur ore. 198, 12. non alios dignata ſapores mala Punica. 146, 73. deſpecti mala ſaporis. 151, 105.
Sarcina intermiſſa. 366, 70.
Sarcula ſplendentia trita ſolo. 52, 91.
Sarnus fluuius, Pompeia palus. 67, 135.
Sarra ſeu Tſor, urbs Phoenicum. Sarrano oſtro. 100, 287.
Satelles ferus deprenſo Marte Gallus. 586, 27.
Satiare ſemina nigra fauilla, *fuligine.* 114, 354. ſatiata Venus. 83, 212. longo ſatiata dolore. 379, 153.
Sationis et terrae exercendae tempus. 42, 45-57.
Satum. exurat ſata ne pulueris aeſtus. 108, 320.
Satur Autumnus quaſſat ſua tempora pomis. 41, 43.
Saturare ieiunia *Terrae, de ſtercoratione.* 50, 82.
Satureia, *herba.* 87, 233.
Saturni annua tempora feſta. 473, 3. perpetuo ſollennia ludo. 474, 4.
Satyros inter laſciuos. 132, 427.
Saxa conſumit uetuſtas. 316, 273. locat parietibus. 589, 44.
Scabies *fenum.* 312, 245.
Scabrida membra. 292, 136.
Scalae, *aenigma.* 552. alta petentes. 552, 1. ſimul haerentes. 552, 3.
Scandere. per nos ſcandatur ad auras. 552, 3.
Scena. de ſcenis traxit cultum proſa Aſiae. 592, 72.
Sceptra maxima. 375, 126.
Schoeneïs *Atalanta.* 190, 1.
Scindere amictus *Terrae.* 47, 70. ſciſſa Libyſca *ficus.* 130, 418.

Scit

Scit *Cydonia*. 150, 102.
Scopa, aenigma. 553. mundi magna parens. 553, 1.
Scopuli. in ſcopulos feror. 358, 22.
Scribere. ante tabernam ſcripta *beta*. 518, 2.
Scrutari. ſcrutor aquas medias *ancora*. 575. 98, 3.
Scrutator magnarum maxime rerum. 338, 47.
Scurrilis ſtrepitus *picae*. 395, 34.
Scylla triplex. 597, 83. Scylla, *e genere bulborum*. 119, 374.
Sebethus fluuius. Sebethis lympha. 66, 134.
Secare. ſecta radix. 60, 115. ſecto porro, h. e. *ſectiuo, ſectili*. 118, 371.
Secernitur omphalos idem. 592, 60. *Vide ſupra ſub* Acumine centri.
Secretus amor *Veneris*. 186, 15. ſecreta aſtris Muſica. 596, 77. ſecreti ſomnia mei. 349, 32. conſcia ſecreti noſtri. 369, 95. ſecreta foedera coeli. 84, 219. ſecreta certa locantur. 374, 123.
Secula. Vide Saecula.
Securus olitor. 109, 327. ſecurum culmen. 198, 1. ſecurae praemia brumae. 499, 2. ſecuro cachinno. 98, 280.
Secus pro *ſexus*. ſecus muliebre, ſorores. 582, 8.
Sedare uentos furentes. 111, 340.
Sedere. ſedet ſenectus in corpore. 269, 2.
Sedes horto quaenam eligenda. 32, 6 *ſeqq*. putei profunda. 37, 25. paruula, *aedicula*. 198, 1. *tegulae* in tecto. 484, 6, 2. ſedes ſuas, *rura uel hortos*. 112, 347.
Sedum, *herba. eius ſucco imbuuntur plantae aduerſus uermiculos*. 114, 356.
Segetes laetae. 32, 2. nouas ſegetes. 113, 351. ſuſtinet armatas ſegetes *ericius*, h. e. *denſam ſpinarum multitudinem*. 506, 3.
Segnis in Venerem. 364, 50. non ſegnis it alter *lapis molaris*. 527, 2. non ſegne officium Camenae. 139, 27. ſegnes ſomni. 46, 68.
Sellae curules. 203, 5.
Semen. merita maioris ſeminis h. e. *fructus*. 155, 138. ſemen lego. 121, 383. ſemine ſeuit. 77, 117. Aſſyrio. 60, 114. mutato ſemine, *fructu, pomo*. 147, 75. pingui fartus *cucumis*. 123, 393. roſeo

roſeo ridet ficus. 130, 416. genitalia ſemina bulbi. 56, 106. exurit ſemina morſu. 110, 334. medicantem ſemina. 113, 352. curarum ſemina pellit. 406, 13.
Semideae Sirenes. 585, 21.
Semihomo Mandragoras, *herba uenenata et ſoporifera.* 35, 19.
Seminoſae cucurbitae. 188, 17.
Semipuellae Sirenes. 585, 21.
Semita breuis eſt *funambuli.* 570, 3.
Senecta pubeſcentes roſas premit. 175, 44. delirae ſenectae. 345, 3.
Senectus aemula. 269, 1. tarda. 269, 2. prona. 306, 217. ruitura. 308, 223. aegra. 312, 246. incurua. 314, 261. baculo incumbens. 308, 223. grauitate exultat. 287, 105.
Seneſcit cito uirgo. 178, 9. *ſeneſcentis uirtutis honos.* 327, 57.
Senex dubius tremuluſque. 303, 195. malorum credulus. *ibid.* ſtultus. 303, 196. tripes, quadrupes, ut paruulus infans. 307, 219. incuruus. 197, 8. imbellis, decrepitus. 320, 6. *Senex* φιλοχρήματος, *tenax et opibus partis ſollicite incubans.* 300, 181-196. αὐθάδης et φίλαυτος. 303, 197 *ſeqq. garrulus et fatuus.* 303, 201. *ſpurcus et horridus. ibid. depreſſo corpore pronus.* 305, 213. *uitae pertaeſus.* 308, 224 *ſeqq.* 315, 263 *ſeqq.* 316, 275 *ſeqq. quouis aëre male affectus.* 311, 241 *ſeqq. inſomnis.* 313, 249 *ſeqq. aegre effoetum corpus trahens.* 314, 257. *eius uitae pertaeſi apoſtrophe ad Terram matrem.* 308, 224-234. ſenibus uitae portio quanta manet. 272, 16.
Senior nouies anteit cycnum Phoenix. 584, 16.
Senſu blando. 167, 1. arguto callida. 511, 2. ſenſus membris ſepelire ſuis. 315, 266. ſenſus ſopitos. 349, 33. obtundunt. 366, 69. *ſenſuum ſtupor ſenilis.* 290, 119 *ſeqq.*
Sentes, armata robora, *pruni ſpiniferae.* 148, 80. nec metuit ſentes bryonias. 91, 249. ſentibus haeſit Cypris. 179, 11.
Sentire. furtiuum ſenſit amorem. 335, 29.
Sepelire ſenſus. 315, 266.
Sepes hirtae. 38, 27. horrida ruſco. 119, 324. circum

cum ſepem horti. 116, 362.
Sepire. ſeptus Tartareo loco. 295, 150. ſepta telis defendor acutis, *roſa*. 522, 45, 2. ſepta graui ferro. 539, 64, 1. ſeptos aſpro uelamine. 146, 67.
Septem ſublatis de octo remanent ſex, aenigma. 579.
Septum, *hortus*. 189, 23.
Sepulcra pati nolo. 529, 53, 2
Sequi. fari ſponte ſequor. 397, 48 ſequitur uertice ſolem *malache*. 91, 247. ducor ubique ſequens, et me quoque cuncta ſequuntur. 553, 3. lignea membra ſequebar. 509, 1. tertia anima paene ſecuta eſt. 566, 3. priſcorum uerba labore ſequar. 140, 36. ſequens labentem undam *cucumis*. 123, 395.
Serere. quos ſemine ſeuit. 77, 177. nube noua ſeritur Gongylis 131, 420. *terrae exercendae et ſerendae tempus*. 42, 45-47.
Sermo mitis. 364, 53. ſtudio ſermonis inepti. 474, 8.
Serpit eruca per hortos. 109, 333. praegnans cucurbita ſerpit. 121, 380. ſerpentia gramina mentae. 61, 119. ſerpendo ſibilat anguis. 401, 63.
Serra, aenigma. 535. dentibus innumeris toto corpore plena. 535, 60, 1.
Serta grata ciliorum. 292, 139.
Seruare. legem bene ſeruo pudoris, *Echo*. 572, 1. ſeruat ſe maxima pingui cortice ficus. 153, 125. ter quinorum ſernat cultura uirorum *libros Sibyll*. 597, 87.
Serus deprenſo Marte ſatelles, *Gallus*. 586, 27. ſerior aetas intulit. 353, 55.
Seſſiles lactucae. 189, 19.
Setigerae matris in aluo. 512, 36, 1.
Sex Muſas ſpreuiſſe timebant. 587, 33.
Sextus. Sic tu, Sexte, doces. 473, 2.
Sexus diuerſi concordia. 373, 115.
Sibilat ſerpendo anguis. 401, 63.
Sibyllae fatidicae tres. 597, 85.
Sibyllinos libros. 597, 87.
Sic myſtica lex eſt. 581, 1.
Sicanius Haleſus. 96, 268.
Sicanii montes Hyblae. 74, 170.

Sicanus. Sicana medimna. 589, 46. ſex modios tenent ſingula. 589, 47
Sicca, *urbs Africae.* 57, 107.
Siccus in frigore. 489, 12, 2. ſicca cutis aret. 292, 135. ſicci aeſtus. 71, 154.
Sidereus polus. 50, 79. arcus, *Iris.* 101, 292. ſiderei uatis Maronis. 134, 434.
Sidus. ſideris diuini inſtar lumen habens, *laterna.* 541, 2. ſidera terreſtria flores. 53, 96. Arcturi ſub ſidere. 128, 413. ſideribus praepoſuit umbras *Proſerpina.* 97, 272.
Signare. capitis ueſtigia ſigno, *clauus caligaris.* 533, 57, 2.
Signia, *Latii opp.* 65, 131.
Signum Geminorum, geminum aſtrum. 105, 312. ſigna fugarum fronti data, *ſtigmata ſeruis fugitiuis inuſta.* 63, 125. taciti conſcia ſigna mali. 340, 58. ſignorum et pecorum princeps *Aries.* 71, 156. ſigna mentis ducit color. 334, 20.
Silentii ſymbolum roſa. 182, 29. amica ſilentia Muſis Pierii nemoris. 85, 222. uerecunda. 340, 61.
Siler, *Lucaniae fluuius.* 67, 136.
Silere. parte ſilente pedum, *h. e. ſine metris.* 136, 4.
Silex, aenigma. 550.
Siliquae poma inſeruntur. 152, 117. *amygdalus.* 157, 153. ſiliqua tendit figuram. *ibid.*
Silua frondea. 407, 18. in alto gurgite, *pons.* 537, 1. hiſpida ſuperciliorum. 293, 140. ſiluae Achrados. 34, 14. feros ſiluis linquere mores. 147, 79. felices iungere ſiluas. 137, 13.
Siluester aëdon. 184, 6. ſilueſtria robora, *ſtipites oleaſtri.* 143, 51.
Siluinus. 31, 1 133, 433.
Similis calatho *cinara.* 89, 240.
Simplicitate Tuſca ſenex. 363, 40.
Simul haerentes *ſcalae.* 552, 3.
Sinapis laceſſenti fletum factura. 62, 122.
Sine lite puellae, *amore et concordia antea mihi iunctae.* 318, 283.
Sinere. ſi ſineret natura mihi. 385, 17.
Sinus mollis *Terrae.* 74, 168. excepit et recepit *pluuiam.* 486, 9, 3. lentus, *h. e. uulnus inciſum cortici, lento et uiſcido humore tenax* 142, 44. ſinus implet *ficus.* 154,

154, 126. ſinum tellus pandet. 72, 157 in ſinum matris depluit imbre *Iupiter*. 82, 206. ſinu pleno tulit mala. 190, 4. aere ſinus plenos. 104, 310. reſoluta ſinus femina. 116, 361. per ſinus erras. 384, 9. ſinus implet *ficus*. 154, 126.
Siredones tres in Trinacria, *Sirenes*. 585, 20.
Sirenes uolucres, ſemideae, ſemipuellae. 585, 21. flatu, buxo, fide canentes. 585, 23.
Sireniis cantibus. 357, 19.
Sirius ardor. 100, 289.
Sirpiculus cano uimine textus. 103, 304.
Sit uiuere diu. 329, 64.
Sitiens Canis hauſit undas Oceani. 41, 41. ſitientes horti. 37, 24. ſitientes antes. 119, 376.
Sitis Terrae. 69, 144.
Situ longo confecta arma. 367, 77.
Soboles florida Terrae, 69, 146. *de arbore inſita*. 138, 14. *cucurbitae* capax picis. 121, 325. frondicomam ſobolem, *arbores*. 536, 2. generet uarias ſoboles. 83, 213.
Sociat pruno genus *perſicus*. 150, 98. ſociata radix madido lupino. 60, 115.
Socius. ſocia pirus. 147, 78. noctis philomela. 403, 1. affectu ſocii ſollicitante. 136, 8. nil mallet, quam tibi me ſocium. 387, 38.
Socrates compotator. 278, 48. Socratem, *penultima producta*. ibid.
Sol e ſigno Scorpii ad Sagittarii progrediens. 44, 55 *ſeq. Martem cum Venere deprehendit ſopito Gallo excubitore*. 586, 27. non cernitur ullus. 498, 2. emicat in me. 542, 3. prono ſequitur uertice ſolem. 91, 247. ſole tepentes fontes. 100, 285. ſub aeſtiuo. 121, 379. ſole madens *nix*. 489, 2.
Solatia noctis praeſtans. 388, 1.
Solidum ſtercus aſelli. 50, 81. ſolidos trientes. 592, 57.
Solitis in rubetis. 327, 46.
Sollennia perpetuo ludo *Saturnalia*. 474, 4.
Sollers uſus. 159, 165. induſtria. 140, 37.
Sollicitare reſponſuram lyram. 357, 18. digitis ſuis. 365, 58. quicquid mentem ſolet. 370, 102. affectu ſocii ſollicitante. 136, 8.
Sollicitus. non ſolliciti ſomni.

mni. 200, 7. ſollicita fora. 291, 129. fallere ſollicitos. 335, 27.

Soloeciſmi in temporum et modorum permutatione. fuerit *pro eſſet.* 348, 21. fuiſſet *pro eſſet.* 284, 85. fui *pro fuerim.* 343, 82, coepero *pro coepi.* 508, 1. *Soloeciſmi metrici.* Socratem *media longa.* 278, 48. uerecundus et uerecundia *ſecunda breui.* 334, 23. 340, 61. 364, 55. plaga, *uerber*, *prima breui.* 342, 70. Sireniis *ſecunda breui.* 357, 19. Vlyſſes *ultima breui.* 358, 20. paedagogus *prima breui.* 333, 17. Cithaeron *ſecunda breui.* 587, 32.

Solſtitium, *pro calore ſolis aeſtiuo.* 275, 36.

Soluere. ponere diuerſe et ſoluere quaeque. 476, 12. nox ſua ſoluit munera. 364, 47. ſoluunt conniuentes oculos uiolaria. 94, 259. ſolui multos, *catena.* 483, 5, 3. ſolue uitam miſeram tali de carcere. 270, 3. ſoluitur in riſum. 341, 65. naturae ſoluuntur uiſcera noſtrae. 314, 259. nexum reddo ſolutis. 530, 3. Tardipedi ſacris ſolutis. 130, 419.

Solum quodnam aptiſſimum horto. 32, 6 *ſeqq.* ſolum uertice tango *clauus caligaris.* 533, 57, 2. iuncta ſolo plano. 553, 2. mutato ſolo. 494, 18.

Solus unus pes ſed pes longiſſimus unus *papaueris.* 517, 40, 2. tres ſolas Muſas. 589, 39.

Somnia prodebant curas. 349, 31. ſecreti non bene fida. 349, 32.

Somnus, aenigma. 573. turbidus. 313, 251. dignatur laſſatos artus. *ibid.* horret imaginibus. *ibid.* auolat. 313, 249. me amat, proprio nec dormio ſomno. 517, 40, 2. toto pectore ſomnum efflantem. 350, 41. ſomno graui. 384, 8. ſomni ſegnes. 46, 68. non ſollicitos ſomnos. 200, 7. profugos. 56, 104.

Sonare uiſa oſſa per amplexus. 361, 32. ſileant, ſiue ſonare queant. 401, 70. domino χαῖρε ſonat pſittacus. 394, 32. nox laude ſonat. 496, 19, 2. tacitus ſed non ſonat hoſpes *fluminis*, *piſcis.* 488, 2. ſtrix nocturna ſonans. 396, 39. rauca ſonans *rana.* 496, 19, 1.

Sono nullo conuertitur annus. 72, 160. nullo cur-

currere ſono. 335, 28. ſonos animantum. 401, 68.
Sophiae tres partes. 58, 24.
Sopitum magicis cantibus anguem. 117, 367. Sopiti ſenſus. 349, 33.
Sopor ludibria iactat. 350, 43. ſalutari lactuca ſopore. 77, 179.
Sorbum uentres lubricos moraturum. 187, 10. ſorba pulchro curua labore. 155, 138.
Sorbus exigua. 148, 83. *inſeritur in ſorbo.* 155, 137. *in ſpina uel pruno ſpinifera.* 155, 139 *in arbore Cydonia.* 156, 141. *in ipſa inſeritur malus.* 148, 83. *ſorbus.* 155, 137.
Sordent uelleribus Cydonia. 194, 3 ſordens humus. 307, 220.
Sordidus autumnus. 42, 44. ſordida ſus grunnit. 400, 57. ſordida rura. 201, 11.
Sorex deſiccat. 401, 62.
Soror auida *fraxini morus.* 154, 129. una ſoror eſt *pernae.* 558, 2. ſorores hirſutae *piri*, *piri ſilueſtres.* 144, 77. quatuor aequales certantes, *rotae.* 551, 1. multarum cura ſororum, *mala Heſperidum.* 557, 82, 2. ſecus muliebre, ſorores. 582, 8.
Soſpes Deucalionis ab unda lapis. 548, 1.
Spargere flore nemus. 148, 86. ſpargit brachia rubor *ceraſorum.* 156, 148. ſparge mero Bacchi. 103, 302. ſpargite papauera, *pro ſerite.* 56, 105. ſparguntur flores anethi, *pro diſponuntur.* 62, 120. ſpargantur naſturcia. 87, 231.
Spatiantem rure paterno *Nauſicaam* 190, 3.
Spatiis excluſis iniquis. 32, 2. comparibus. 170, 24. diurnis. 388, 7.
Species quondam dilecta. 291, 131. candida. 349, 7. multas ſpecies induſtria protulit. 140, 37.
Specioſa adhuc reſtat. 323, 27. ſpecioſo praedita dorſo *teſtudo.* 497, 1.
Spectacula rerum. 299, 175.
Specular, *aenigma.* 542.
Speculum, *aenigma.* 543.
Sperati (Iulii) elegia de laude philomelae. 403.
Spernere. ſex Muſas ſpreuiſſe timebant. 587, 33. ſpretus uitio meo. 320, 10.
Sphinx thalamos per trina aenigmata quaerens. 588, 38. triformis, uolu-

lucris, leo, uirgo. 589, 40. fera pedibus. 589, 41. *eius aenigma.* 589, 39.
Spicae infractae alliorum. 58, 112.
Spicula dira Nepae. 44, 56. nota, *ſpinae.* 152, 112. florum. 181, 24.
Spina, *prunus ſpinifera.* 155, 139. ſpinis minantibus horret. 89, 240. ſpinis ſepta felicis munera mali. 195, 13. plena domus ſpinis, *pellis ericii.* 506, 1.
Spiniferae pruni. 148, 81.
Spinoſa herba aſparagi. 91, 246
Spinus, pruni ſpecies. ſteriles ſpinos. 145, 63. *in ſpinis inſeruntur piri.* ibid.
Spirabilis aër. 312, 247.
Spirare. ſpirat odor. 170, 20. ſpirabat frigora reuecta dies. 167, 2
Spiritus orbis bacchatur Veneri. 80, 97. magnus eſt *uiolae* in corpore paruo. 522, 46, 2. dum ſpiritus *follis* erit. 547, 1.
Spiſſo uertice *lactuca* pallet. 78, 183.
Spoliare. ſpoliauit primis me floribus aetas. 328, 61. ſpoliata nudo uertice *femina.* 110, 335.
Spolium. ſpolia opima iuſſa *Herculis.* 586, 29.
Spongia, aenigma. 538. ipſa grauis non eſt. 538, 62, 1.
Sponſus generalis. 282, 72.
Sponte uireſcunt rhamni. 118, 373. ſponte mea ueniens *ſomnus.* 573, 96, 1.
Spuma mollis. 363, 38.
Spumantes muſto uuae. 42, 44. ſpumantia dolia muſto. 133, 432.
Spumeus amnis. 184, 1.
Squalor *telluris.* 53, 95.
Stabiae fontibus celebres. 66, 133.
Stabili claudere fine dies. 318, 290.
Stacte *myrrhae.* 75, 173.
Stagnata palude natura ſoli. 33, 11.
Stamina contorti iunci. 103, 306. procul iacebant. 332, 11.
Staphylinus, *paſtinaca.* 74, 68.
Stare uidi pruinas. 168, 8. ſtat pandens cubilia *Cydonia.* 151, 104. ſtat tamen attonitus. 352, 47. dubius tremulusque ſenex. 303, 105. nemus in lymphis, *pons.* 537, 1. in alto gurgite ſilua. *ibid.* inter utrumque manens ſtat iuuenile decus. 287, 106.

106. rigidi ſtant nerui. 292, 135. durae ſtantesque papillae. 359, 27.
Statuarii nobiles. 39, 30.
Statuunt ante oculos. 324, 35.
Stellis comparatur horti floridi nitor. 100, 289. non dant ſtellae lucem nebulae. 485, 8, 3.
Stercoratio. 50, 81 *ſeqq.*
Stercus. ſtercore ſolido aſelli. 50, 81.
Sterilis oleaſter. 143, 53. ſterile balauſtium. 102, 297. in ſterilem res cadat acta gradum. 139, 30. ſteriles ſpinos. 145, 63. ſterile balauſtium. 102, 297.
Sternitur icta uirgo. 376, 131. cum ſtrata puella recumbit. 384, 11.
Stigmata ſeruorum lepidio deleta. 63, 125.
Stilus, aenigma. 478.
Stimulis cupidinis actus. 81, 198. his ſtimulis angebar 338, 48.
Stipantur calathi prunis. 125, 405. comitum ſtipante caterna. 490, 13, 2. digitis ſtipata magiſtri, *arundo.* 480, 5.
Stipes. in ſtipite Phyllidis, *amygdali.* 150, 97. ſtipites ſaligni. 148, 85.
Stirps aliena. 40, 38. cymoſa ſtirpe braſſicae. 67, 137.
Stomachi fultura. 360, 29.
Stramina dura tori. 310, 236.
Strenua toxica. 35, 18.
Strepere. ſtrepunt Manes pelagi ſub pondere. 46, 64. cum ſtreperet late facundia linguae. 474, 7.
Strepitus ſcurrilis *picae,* 395. 34.
Strictus. *Vide* Stringere.
Stridunt ſtrix et ueſpertilio. 396, 36.
Strigilis, aenigma. 561. rubida, curua, capax, alienis humida guttis, auri mentita colorem, dedita ſudori. *ibid.*
Stringere in amplexu corpus. 284, 87. ſtringitur gemma ſinu h. e. *conſtringitur.* 142, 44. ſtrictos numeris *libellos.* 136, 5.
Strix nocturna ſonans. 396, 39.
Studium peccandi abſtulit poteſtas. 344, 91. fallax ſtudium ludit imago tuum. 352, 46. muneris reliqui. 363, 43. ſtudio inani 333, 15. ſermonis inepti. 474, 8. docta ſtudio *teſtudo.* 497, 2.

Stupefactus cantibus. 357, 19. amplexus ſtupefacta reſpuit. 319, 4.
Stupere. erubui ſtupuique. 364, 55.
Stupor uocis habebat opus. 338, 46.
Sturnus puſitat ore. 390, 17.
Suadet decumbere in herba. 99, 283.
Suaue canens Muſis *arundo*. 480, 2.
Sub uitali eſſe loco. 311, 240, *ubi uide not*. ſub roſa dicta. 182, 31.
Subdere ſe tibi gaudent. 375, 127. tu me ſola tibi ſubdis, ſenectus. 2 9, 55. ſubditus Iupiter flammis *amoris*. 363, 46. ſubdita membra. 364, 32.
Subducere pauidum piſcem. 201, 10.
Subiacet *Terra* facili aruo. 80, 195. arbitrio. 289, 114.
Subiicere. nec ſubiecta gemunt *ſceptra*. 375, 127.
Subire. crura aperta ſubis. 384, 12. ſubit meſpilus mala. 151, 106. amygdaleos ſubeunt piſtacia ramos. 158, 157. obliuia mentem. 158, 157. munera uix ſubeunda. 364, 48.
Subito de carmine uocis. 477, 15.
Sublatis ſeptem de octo, ſex tibi remanebunt, aenigma. 579, 2.
Sublimis gratia formae. 272, 17. ſublime dicendi genus. 594. 66. ſublimi tramite raptor.
Submergere me ſcio terra, *uitis*. 529, 53, 3.
Submoueor cito *muſca*. 500, 3.
Suboles. *Vide* ſoboles.
Subripere. *Vide* Surrip.
Subruere auxilium, h. e. *fulcrum*, *obiicem*. 299, 174.
Subſellia tetrica, *iudiciaria et forenſia*. 595, 72.
Succedens roſa, *reſloreſcens*. 175, 48.
Succumbo modico labori. 561, 3. ſuccubui fateor. 363, 39. lenita precibus ſuccumberet illa. 386, 33.
Succurrere ſolebas flagranti. 369, 91.
Succus blandus *pirorum*. 151, 111. pinguis. 153, 121. ſanguineus *mororum*. 194, 8. uiridis 152, 117. *ſucco marrubii et ſedi ſemina ſeruantur a beſtiolis*. 114, 355 *ſeq*. foetidus ſucco cucumis. 123, 393. ſucco turgida poma.

poma. 155, 134. dulces confundere ſuccos. 138, 17. Ambroſios praebent mala Perſica. 127, 408.
Sudat ſtrenua toxica. 35, 18.
Sudes fetae. 149, 93.
Sudori dedita *ſtrigilis*. 561, 3.
Sufficere. pedibus nec ſufficit ipſis ſemita. 570, 3.
Suffuſa nulla rubore. 377, 99.
Sulco ductus riuus. 162, 10. diſcrimen ſulci. 87, 230.
Sum. *Vide ſupra* Eſſe.
Sumere uina. 276, 42. ſumme doloris opem. 339, 54. tropaea. 343, 88.
Summa hora. 323, 24. de ſummo planus. 478. ſumma florum. 163, 14.
Super hortos ingrediens eruca. 110, 334. ſuper omnia. 303, 191. 597, 88.
Superare ſenem fraus poterat. 363, 42. ſuperata eſt Troia. 363, 41 cum ſuperata iaces *mentula*. 379, 148
Superator precibus uel ui haberem illam. 387, 37.
Superbit Cydonia. 150, 101.
Superbus. bacca ſuperba, *oliua*. 143, 52.
Supercilia nigra. 286, 95. hiſpida ſilua ſuperciliorum. 293, 140. ſuperciliis loqui. 335, 26.
Supereſſe *pro uiuere*. 290, 122. 312, 247. ſupereſt ſolus poſt omnia luctus. 325, 39. uita morti. 574, 97, 3.
Superi, *terrae incolae*. trahor ad ſuperos *lympha*. 545, 1.
Supinae maluae. 199, 6. pedes porto ſupinos *malua*. 517, 41, 3.
Suppliciis emtum ſuis. 337, 36.
Supponere falcem *oleribus*. 109, 328.
Supremo cultu tectoria comit. 589, 45. ſuprema iam nocte 101, 294.
Surgere e ſomno graui. 384, 8. nec ſurgere uidit onus. 368, 84. infelix ſurgo. 382, 1. ſurgit Corycium olus. 199, 6. glomerata corymbo cinara. 88, 237. ſurgunt Aeacii flores. 75, 174. ſurgens uepribus bryonias. 91, 249.
Surriperem me ad loca. 386, 28.
Sus ſordida grunnit. 400, 57.
Suſcipiens me, *hoſpitio excipiens*. 355, 5 ſuſceptos ferre dolores. 337, 39.
Suſpendere animum a gratis

tis rebus, *pro cohibere.* 296, 155. miſerosque poenis. 309, 233. nocturnas crucibus uolucres ſuſpendit. 113, 349. roſam menſis 182, 39. ſuſpenſos ponere greſſus. 335, 27. nonis planſibus ire pedes. 358, 24.
Suſtinet armatas ſegetes *ericius.* 506, 3. plus ego ſuſtinui. 566, 1.
Suſurri tremuli luſciniae. 408, 23.
Suus *pro eius.* at ſua uox. 389, 10.
Sympoſius haec quoque luſit. 473, 1.

Tabernam ante mediam. 518, 2.
Tacere uelis nolo. 408, 26. lex dura tacendi *clepſydra.* 544, 1 ſub roſa dicta tacenda. 182, 31.
Tacitus *fluminis* hoſpes piſcis. 488, 2. taciti mali. 340, 58. tacito tempora greſſu diffugiunt. 72, 159. tacitis precibus. 352, 48. flet tacitum, *pro tacite.* 376, 133.
Tactus nil profuit illis. 365, 59.
Tages Tyrrhenus. 112, 345.
Tabacunque. 191, 7.
Talpa, aenigma. 498.
Tango uertice ſolum, *clauus caligaris.* 533, 57, 3.
leuiter tetigiſſe pudorem. 380, 3.
Tantalus. 301, 185.
Tantum, *praecedente quam.* quam piger unus, tantum non, ſegnis it alter. 527, 2.
Tantus. tantis partibus, *pro tot.* 289, 17. *Sic etiam* 318, 282. et 174, 39.
Tarchon. 112, 346.
Tardare celeres puellas. 191, 1.
Tardi *mariti, ad Venerem ſegnes.* 58, 109.
Tardipes, *Vulcanus.* 130, 419.
Tarpeium templum, *Capitolium.* 589, 42.
Tartara Stygium regem uidere trementem. 46, 64. Tartara coelo praepoſuit *Proſerpina.* 97, 272.
Tartareo loco ſeptus. 295, 150. Tartareas inire uias. 289, 118.
Tarteſis lactuca, *Gaditana.* 78, 185 80, 192.
Tarteſſiaci thyrſi *h. e. caules.* 118, 370.
Tarteſſi litore. 78, 185.
Taurus, aenigma. 509. decubuit requieſcens. 326, 45. mugit. 399. 54.
Tauri ſignum caeleſte. 509, 3.
Taxus 35, 18.
Tecto concluſus ſub alto. 526,

526, 3. ſub tecta uocantes Bacchum. 132, 430.
Tegit terra truncum. 546, 1. in arcano pectoris umbra tegit. 135, 2. tegit odoratos artus, *amittit*. 157, 150. teximus arte dolos. 334, 22. ueſtibus ora tegens. 320, 12. tegitur culmine ſedes. 198, 1. nec ualuit flamma tegi. 334, 24. tellus tecta rubore *foliorum roſae*. 173, 38. male tecta puella. 282, 70.
Tegmen. rutilo miteſcit tegmine grani *arbos Punica*. 90, 243. mutato tegmine floris. 177, 6. *Videant alii, an ibi tegmen floris eſſe poſſit color roſae paullulum demutatus. Pallidius ſane rubet roſa explicata, praeſertim extima eius folia, quam quae nondum totum calathi orbem patefecit. Sic etiam p. 173, u. 38 tellus* tecta rubore *roſarum dicitur b. e. colorata.* — duritiem tegminis eſſe loco. 157, 152.
Tegula, aenigma. 484.
Telae *araneae* licia non poſcunt. 494, 17, 2.
Telum. Tela triſulca Iouis, *fulmen*. 377, 144. tela, *ſpinae*. 144, 58. 522, 25, 2. telis confixus acutis incolumi dorſo, *ſpinis et aculeis horrens ericius*. 506, 2.
Tellus alma ſinum pandet. 72, 157. florida. 73, 166. flammata cupidine. 82, 208. lagenae mater. 575, 99, 1. Telluris comas, *flores*. 97, 277.
Temerarius. nec ſum temeraria lingua *Echo*. 572, 2.
Tempe Theſſala. 96, 265.
Tempeſtatem Tuſcis auertere ſacris. 111, 341.
Tempeſtiua madent *Perſica*. 127, 411.
Templum Tarpeium. 589, 42.
Tempora pomis quaſſans Autumnus. 41, 43. cingi ſua tempora gaudet *floribus Terra*. 93, 257. circumdant tempora cani. 323, 25. cinnameo radiatus tempora nido *phoenix*. 584, 17.
Tempus uolubile. 287, 109. tempus haris ſatio. 90, 244. iam tempus decidere caules. 117, 369. praeteriens. 323, 24. proceſſu temporis. 159, 165. de primo tempore noctis, *ueſpera*. 505, 1. matutinali 390, 16. tempora captare. 334, 25. genitalia mundi. 80, 196.

feſta annua Saturni. 473, 3. conſumtaque tempora poſcar. 202, 13. *Tempora anni et menſes per ſidera deſignati.* 41, 41 *ſeqq* 43, 51-57. 50, 79. 71. 155 79. 190. 105, 312. 105, 312. 124, 400 128, 413. *temporum et modorum permutatio ſoloeca. Vide ſupra u* Soloeciſmi.

Tenaci laqueo connexa *ſcopa.* 553, 1.

Tendentibus ilia uellit *puteus.* 38, 26 tenditur uua mero. 142, 46. meſpilus *inſitione mali.* 149, 92.

Tenebris atris obſcura facies *talpae.* 498, 1. redeo in tenebris. 505, 3

Tener Phoebus, *ſol tepidus.* 99. 283. tenera herba. *ibid.*, lac tenerum. 362, 37. teneram frontem 334, 23. teneri amores 341, 69. teneros artus 361, 31 teneras frondes 108, 323.

Tenere caſtaneae larem. 152, 116. hortus auocat, paſcit, tenet. 165, 21. nomen tenet affectum. 329, 68. tenet numen tridentem. 539, 63, 3. nouem nouies tenet fati finis. 582, 6. nec nuda teneri poſſum, *glacies.* 487, 3.

Tentant modulamina uolucres. 388, 5.

Tenuatur nimio amore aquam ſequens *cucumis.* 123, 395.

Tenuis puluis aquae, *nix.* 489, 12, 1. tenue collum *cucurbitae.* 121, 383. tenui carmine deducere. 41, 40. uerſu. 159, 167. folio roſa. 171, 26. tenues puellae. 283, 79.

Tepentes ſole fontes. 100, 285.

Ter circum areolas ducitur. 116, 362. ter bibe uel totiens ternos. 581, 1. ter tria multiplicanti. 581, 2. ter gemina Hecate. 584, 18. ter gemini uigiles noctis per umbram. 586, 25. ter gemini, fatalia carmina, libri, *Sibyllini.* 597, 86. ter quinorum ſeruat cultura uirorum *libros Sibyllinos.* 597, 86.

Terebinthus blando odore. 155, 135. *in terebintho inſeritur morus.* 155, 135. *inſeruntur piſtacia.* 158, 159.

Terentino celebrata trinoctia ludo, *ludi ſaeculares.* 587, 34.

Terere. trita ſolo ſarcula. 52, 91.

Teres collum. 286, 99. linum, *rete* 201, 10 teretis mali nimbus. 117, 365. teretem malum. 144, 59. tereti perlucida gyro. 541, 1.

Tergenus artes. 589, 43. tergenus omnigenum. 590, 49.

Tergo picto Lydia *ficus*. 130, 418. terga reſoluta agri. 32, 7. rubi non aequa cruribus. 36, 21. cunctantia. 47, 71. effoſſi mouere ſoli. 159, 168.

Terminus uitae humanae 81 anni. 582. 6.

Ternarius numerus, *griphus Auſonii*. 581. 1

Ternus ſapor *a citro*. 198, 12. Gorgones, Harpyiae, Erinnyes agmine terno. 597, 84.

Terra reſoluta. 68, 140. grauida. 68, 141. adoperta. 69, 145. feta. *ibid.* genetrix mitiſſima. 72, 161. 82, 207. parens. 185, 10. bibat fontes et hiantia compleat ora. 42, 49. ſuos nexus reſoluit 69, 145. mihi corpus praeſtitit 484, 6, 1. truncum terra tegit *perforatum*, *tubum* 546, 1. Terrae munera, *ligna pontis*. 537, 3. *Terrae mariſque fecunditas uerno tempore conſpicua*. 80, 196. 214. *Iouis et Terrae γάμος*. 82, 204 *ſeqq*. 185, 10. latebris abſcondita Terrae. 565, 1. terrae dedita *caliga*. 532, 56, 3. affinis *lapis*. 548, 2. *e terra prouenit pecunia et parat terram*. 565. merſa procul terris lympha *putei*. 545, 1. terras iacentes. 569, 93, 3.

Terrent auidas manus *meſpili*. 151, 108.

Terreſtria ſidera, flores. 53, 56.

Terror blandum ademit opus. 364, 56

Teſſera, aenigma. 564. dedita noto, non certa futuri. 564, 1. nunc moeſta malis, nunc rebus laeta ſecundis. 564, 3

Teſtudo, *aenigma*. 497.

Teter color *mororum*. 153, 119.

Tethyn ſuam pellicit *Oceanus*. 81, 201.

Tetrica ad ſubſellia, *iudiciaria et forenſia*. 595, 72.

Tetrinit ore anas 391, 22. Texendi noſſe laborem. 493. cano uimine textum ſirpiculum. 103, 305. textas arundines, *pergulam*. 164, 16.

Tha-

Thalami ſub ſpecie. 137, 13. nolo utrum thalamo, *uitis*. 529, 53, 2. thalamos per trina aenigmata quaerens *Sphinx*. 588, 38
Thaumantias, *Iris*. 101, 292.
Theatris uulgata Muſica. 596, 77.
Theſſala Tempe. 96, 265.
Thuſca. *Vide* Tuſca.
Thymbra, *herba* 87, 233.
Thymus Cecropius. 195, 12.
Thyrſiger Bacchus. 148, 87.
Thyrſus lactucae, *pro caule*. 78, 186. Paphios thyrſos 118, 370.
Tiberinus gurges. 275, 37. Tiberina natatio. *ibid.*
Tibur pomoſum. 68, 138.
Tigna culmine locat. 589, 44.
Tigris, *aenigma*. 514. iuncta eſt uento. 514, 2. uento uelocior ipſo. 514, 2. *e Zephyro concipere credita*. 514, 3. Caſpia 316, 272. tigrides indomitae raccant. 397, 49. rapidas cogis tigres. 378. 145.
Timere. nemo timet morſum *cepae*. 521, 3. uentus timet *tridentem*. 539, 63, 3.
Timor moeſtus. 97, 275.
Tinea, *aenigma*. 492.
Tinguit ora pudor. 156, 144. tinxit ſua lumina gutta. 180, 18. tingueret flores orta dies. 169, 15.
Tinnipat parus. 388, 9.
Tinnitat merulus pulchris odis. 388, 9.
Tintinnabulum, *aenigma*. 554. aere rigens. 554, 1.
Titan paribus orbem librauit horis. 41, 42. diem gemino Titan extenderit aſtro. 105, 312.
Titubante gradu. 104, 309.
Titulos ueros res ficta dabat. 271, 12.
Tolerantia rerum. 275, 33.
Tolerare. non tolerant pondus tuum membra. 362, 34.
Tollere uocem poſſum. 510, 3. tollat nocte erucas, *furetur*. 189, 20. ſublatum nihil eſt. 556, 81, 1. ſublatis ſeptem ſex tibi remanebunt. 579, 3.
Tormenta ignis profugi *calx*. 549, 1.
Tornat figuram in modicam. 157, 153.
Torpere. uacuo ne torpeat aeno *mundus*. 83, 214. torpenti grata palato *intyba*. 58, 111. torpentia frigora. 49, 77.
Torquent ſollicitum curae. 303, 91. torquebar ruſti-

ruſticitate mea. 331, 8. tortos acanthos. 89, 241.
Torrere. Rubigo ne torreat herbas. 111, 342.
Torus. ſtramina dura tori, 310, 236. mollia fulcra tori. 313, 253. uiduo toro. 368, 85. nolo toro iungi. 528, 53, 1. tori ualidi, *h. e. lacerti*. 274, 26.
Toruum quid uident oculi. 293, 142.
Totiens. ter bibe uel totiens ternos. 581, 1.
Totus. tota uocor graece ſed non ſum tota latine, *beta*. 518, 1. totum ſoluitis, anni. 315, 267. totum quod uiuimus. 311, 241. 322, 23.
Toxica ſtrenua ſudat. 35, 18.
Tractus, *pro uitae tempore, aeuo*. nouies terni glomerantem ſaecula tractus. 583, 13.
Tradidit agricolis uſus. 111, 340.
Traducit philomela inſomnem noctem, 404, 3.
Tragici cantus. 274, 78.
Trahit cuncta ſecum tempus. 287, 109. 323, 24. faciles in mea uota trahit. 342, 72. de pectine traxit Aurora *purpuram roſae*. 179, 10. quem de ſcenis traxit cultum proſa Aſiae. 595, 72. qua noluerim parte trahor. 314, 258. trahor ad ſuperos *lympha*. 545, 3. trahimur uitiis. 354, 59. diuerſis tractum de partibus. 347, 15.
Tramite decliui ueniant riui. 42, 48. ſublimi raptor. 83, 216.
Tranquillum pacis opus. 354, 2. tranquillo cortice uota premit. 146, 70. *niſi ibi pro* uota *legendum eſt* fota, *ſcil. pirus, et uoces* tranquillo cortice *ad meſpilum referendae et iungendae potius ſunt cum* fota, *quam cum* premit. *Vide quae ad h. l. annotaui infra u.* Votum.
Transcurrere. ne numero transcurrat inerti *carmen*. 598, 89.
Tranſire. nec tranſit hiems *ſpecular*. 542, 3.
Tranſlatio plantarum in alias areas. 72, 157 *ſeqq. et* 161 *ſeqq*.
Tranſmittens oculos *ſpecular*. 542, 2. transmiſſa per medias auras *pluuia*. 486, 9, 2.
Tremebundior ubere porcae *cucumis, elaſtiſcher*. 123, 396.
Tremula lingua *capra*. 512, 35, 3. tremulum caput. 318.

318, 286. tremuli ſuſurri *luſciniae*. 403, 23. tremulae cupreſſus. 183, 2.
Trepidanti uertice pinus. 183, 3.
Tres numerus ſuper omnia. 597, 88. numerus primus par, impar, mediumque habet. 591, 54. tres olim fuimus, *conditum*. 555, 1. tres Muſae initio fuere. 587, 31. tria prima in phyſicis. 590, 58. tribus idem iuris eſt quod ter tribus 582, 4. tres animas habui intus. 566, 2. ex tribus eſt unus, *in condito*. 555, 2.
Triangulorum tria genera. 590, 51.
Tribuni tres ſacro de monte. 596, 79.
Tribus Romanae *tres*. 596, 79.
Tributum uelut proprium repetens. 364, 51.
Trichila. 164, 16. ſub trichila repit *cucumis*. 123, 394. dependens trichilis cucumis. 120, 378.
Tridens, *aenigma*. 538.
Triformis Sphinx. 589, 40.
Trigonum, *media correpta*. 590, 50. aequilatus. 590, 51. trigonorum regula. *ibid.*
Trimeſtres annorum uices. 585, 2.
Trinacria. tres in Trinacria Siredones. 585, 20.
Trinoctia Terentino celebrata ludo. 587, 34.
Tripes ſenex. 307, 219.
Triplex ius. 592, 61. libertas. 593, 65 capitis minutio. *ibid.* medendi forma. 594, 67 medicina. 594, 69. Martia Roma. 596, 78. Geryones. 596, 82. Helenes cum fratribus ouum. 583, 10. medium eſt *unitas* paribus in nouenario. 592, 59.
Triplicatae ueſperę noctis conceptus *Hercules*. 586, 28.
Tripodes Orpheos. 595, 74.
Triſſat hirundo uaga. 393, 26.
Triſtis. triſti ueneno. 110, 336. triſtes inulae. 61, 118. triſtia faſtidia morbi. 77, 180. corda. 365, 64. triſtes umbras. 97, 272. triſtia fata ferens bubo. 396, 38. paſſer triſtia flendo pipit. 394, 30.
Triſtitias proiice. 366, 68.
Triſulca tela Iouis. 377, 144.
Troia ſuperata eſt. 363, 41.

41. excidium Troiae, *pomum Eridis*. 557, 3.
Tropaea ſume. 343, 88. quater ternis tropaeis affixit ſpolia *Hercules*. 586, 29.
Truculat turdus. 390, 17.
Truncum terra tegit. 546, 1. trunco titubantes ſuſtinet artus. 310, 235. trunca iacent *ſemina*. 110, 336. mala truncis aſſerenda Picenis. 186, 7.
Trux caſtanea. 155, 157.
Tubus, *aenigma*. 546.
Tument robora betae. 109, 326. uiſcera *ſpongiae*. 538, 62, 2. *pyramides roſarum* nodo maiore tumentes. 181, 25. tumentia modicum labra. 286, 97.
Tumeſco pendendo *cucurbita*. 519, 1. utero tumeſcit cucurbita. 121, 384.
Tumor aureus *citrii*. 196, 2. externi gemma tumoris. 141, 43, *hoc eſt*, *gemma*, *quam aliena arbor protruſit*, *quaeque inde auulſa eſt*. *Arbor enim gemmas protrudens* tumere *et* turgere *dicitur*, *ſicut et* uere tument terrae *apud Virgil.*
Tunicae in margine uirgineae. 386, 26.
Turbare locis gaudia nata ſuis. 384, 14. turbatos excitat artus. 350, 39.
Turdus truculat. 390, 17.
Turgeſcit caule braſſica. 108, 325.
Turgida ſucco poma. 155, 134.
Turmae equitum tres. 596, 80.
Turni lacus. 68, 138.
Turpis equus. 315, 270. uir ſine mentula. 374, 120. quid turpe gula ueretur *formicae*. 500, 1. turpes euoluere ueſtes. 337, 37. reuoluere caſus. 345, 1.
Turris. de turre glocitat ciconia. 394, 29.
Turtur caſtus gemit. 391, 20.
Tus, *aenigma*. 523. dulcis odor nemoris. 523, 47, 1.
Tuſca ſimplicitate ſenex. 363, 40. Tuſcis ſacris. 111, 341.
Tuſſis anhela *ſenum*. 312, 245. 197, 8.
Tuto necdum confiſus Olympo *Phoebus*. 44, 55.
Tyrannus Lethaeus. 97, 271. feri corda tyranni. 377, 141.
Tyrrhenus Tages. 112, 345.
Vacuus receſſit ardor. 364, 49. uacuo ne torpeat aeuo *mundus*. 83, 214.

Vada coeca. 358, 22.
Vagantem cura leuiore. 85, 225.
Vagiunt lepores. 400, 60.
Vagus. uaga hirundo triſſat. 393, 26.
Valet repellere peſtem. 115, 357. plus ratio quam uis coeca ualet. 330, 70. nec ualuit flamma tegi. 334, 24.
Valido caule. 108, 325. ualidi tauri. 315, 269.
Vanae curae. 342, 81. carmina uana. 345, 4. fingo metus uanos *Somnus*. 573, 2. uana putas? 350, 43.
Varia experientia rerum. 110, 338. uarium artis opus. 275, 30. uaria fronde. 139, 24. uaria uertigine iactor. 564, 2. uarias oſtendo figuras, *Somnus*. 573, 96, 1. uicibus uariis. 345, 5.
Vaſa ex cucurbitis ſiccatis facta. 121, 325 *ſeqq*.
Vaſta nimium utero tumeſcit cucurbita. 121, 384. uaſta nux, *iuglans*. 159, 163.
Vatis ſiderei Maronis. 134, 434. uates lyrici numero Mnemonidarum. 586, 30.
Vber iniuſſi mali. 34, 16. effetae ubere porcae. 123, 396. putria maturi ubera campi. 52, 90.
Vda gemma *arboris*. 142, 44.
Vegetare me cupiens. 168, 6.
Vehere. in ligno uehitur, quod ligna uehebat, *aqua*. 546, 3. uehor in coelis. 509, 3. et uehor et gradior *Centaurus*. 516, 39, 3.
Velamen aſprum *nucis caſtaneae*. 146, 67. uelamine miſto. 157, 151.
Velare comas *roſis*. 180, 16.
Velle talia fugit pietas. 341, 64. ipſum talia uelle fugit. 344, 92. nolo tacere uelis. 408, 26.
Vellit ilia hauſturis tendentibus *fons putei*. 38, 26.
Vellus. uellere Phryxeo. 117, 368.
Velox muſtecula drindit. 400, 61. formoſae filia ſiluae, *nauis*. 490, 13, 1. uento uelocior ipſo *tigris*. 514, 2.
Velut. nequeo uelut ante uideri, *h. e. talis uideri qualis ante*. 309, 229.
Venae cauſſa pudenda meae. 362, 36. non niſi perfoſſis uenis *aquarum*. 545, 2.

Venali

Venali corpore *h. e. inceſſu ornatuque corporis affectato.* 280, 63.
Venatio. 273, 21 *ſeqq.*
Vendere uitae tempora diuitibus coenis. 201, 12. qui, quod habet, uendit. 569, 92, 3.
Venenatae herbae. 35, 17
Venenoſus anguis. 401, 63.
Venenum. ueneno triſti. 110, 336. patriis armata uenenis *Perſica.* 126, 406.
Venire. ueniunt munera, h. e. *proueniunt* fructus. 155, 136. frigoribus ueniunt *Perſica.* 128, 412. uenerunt aliquando roſae. 181, 23. dulcis ueniat Iaccho *cinara.* 88, 236. Dardaniae ueniant artes. 115, 358. ſponte ueniens ſomnus. 573, 96, 1.
Venter. uentre medio cucurbitae. 121, 385. cauato *lagenae.* 575, 99, 2. flexo cubat cucumis. 122, 391. uentres lubricos. 187, 10.
Ventus mihi dat natos. 514, 3. timet tridentem. 539, 63, 3. iuncta ſum uento tigris. 514, 2. falſo conterrita uento *muſca.* 500, 3. uento uelocior ipſo *tigris.* 514, 2. cum uento luctor, *ancora.* 575, 98, 3. uentos ſedare furentes 111, 340. uentis commoueor pendens *cucurbita.* 519, 2. *uento concipere tigris credita.* 514, 3.
Venus ſatiata compleat artus. 83, 212. Luciferi et roſae domina. 170, 18 et 21. ignea. 331, 7. ſibi uindicat *roſeum* colorem. 284, 91. florem ubique ſuum diligit. 285, 92. *Veneris ſanguis roſam tinxit.* 179, 11. Veneris hortus. 179, 13. flos roſa. 181, 28. furta. *ibid.* dona *roſae.* 182, 29. caſtus amor. 341, 66. arma. 343, 89. ſedes media corporis pars. 283, 84. Veneri excitat tardos maritos. 58, 109. bacchatur Spiritus Orbis. 81, 198. inimica mala. 376, 138. danda *mala Mattiana.* 192, 2 et 5. humus Venerem clinauit in herbas. 185, 14. in Venerem ſegnis. 364, 50. *Mars cum Venere deprehenſus a Sole ſopito Gallo excubitore.* 586, 27.
Vepribus ſurgens bryonias. 91, 241.
Ver purpureum. 93, 255. egelidum. 99, 282. *ueris fecunditas deſcripta.* 80,

80, 196-214. aduentum nidis cantat hirundo. 50, 80. amoeni ingenium. 181, 23. ueri cymata mittit *braſſica*. 64, 129. uer agit mundus. 83, 210.
Verbere aſſiduo pulſat humum *ſenex*. 308, 224. ignes cum uerbere creſcunt. 336, 31. gelida uerbera Cauri. 49, 75.
Verboſa aetas. 380, 1. cohors. 474, 8.
Verbum. dum uerba fluunt. 544, 3.
Verecundia, *ſecunda breui*. 334, 23 et 364, 55. rupit frontem. 334, 23. motus abſtulit. 364, 55.
Verecundus, *ſecunda breui*. uerecunda ſilentia. 340, 61.
Vereor inſidias nullas de fraude latenti. 571, 1. quid enim turpe uereτur gula? 500, 1. calor magnus, quem nemo ueretur. 563, 2. minus ultima fata uerebor. 533, 58, 3.
Vergiliae ſ. Pleiades, Atlantides. 44, 54.
Vernant ora propriis roſis. 284, 90. uernantia lilia. 96, 270.
Vernis mercibus. 104, 308.
Verres quirritat. 399, 55.
Verſare madidam palaeſtram. 273. 25. uerſabat rore lapillos *amnis*. 184, 5. uerſór utrimque manu. 478, 2.
Verſicolor ſum *capillus*. 533, 58, 2. uerſicolores anni fetus. 93, 256.
Verſu tenui. 159, 167.
Verſuta dolis *uulpes*. 511, 2.
Vertere. uertit cuncta tempus. 287, 109. immiſſi uertere Cydonia rami *piri*. 135, 65. quo uerterer in te. 385, 17. ex homine uerterer in pulicem. 386, 34.
Vertex. uertice mundi. 43, 53. nudo ſpoliata *femina*. 110, 336. gracili capitis pendet *cucurbita*. 121, 382. pingui *olearum*. 199, 4. puro pallet *lactuca*. 78, 183. trepidanti pinus. 183, 3. prono ſequitur ſolem. 91, 247. uertice pungit *cinara*. 89, 239. demiſſa iaces, *mentula*. 370, 100. tango ſolum, *clauus caligaris*. 533, 57, 2.
Vertigine uaria iactor *teſſera*. 564, 2. uertigine rerum, *uiciſſitudine*. 330, 3.
Verus. uera metalla, *aurum*. 192, 4. uera ludibria *ſomni*. 350, 43.
Veſano gramine. 35, 19.
Veſpere non recolunt. 390, 18.

18. triplicatae ueſpere noctis. 586, 28.
Veſpertilio, aenigma. 505. ſtridit. 396, 39.
Veſta, Ceres, Iuno, tres ordine partae. 582, 7.
Veſtigia degeneris comae nitis. 143, 49. ueſtigia mouens. 308, 225. nulla relinquens. 490, 3. capitis ſigno, *clauus caligaris.* 533, 57, 2.
Veſtire affinibus umbris nemus. 138, 15. comis ueſtit *prunos pirus.* 148, 82. longo ueſtita capillo *capra.* 512, 35, 1.
Veſtis. turpes euoluere ueſtes. 337, 37. ueſtibus obductis. 320, 12.
Veſuia rura. 66, 133.
Vetare. uetuit feralia carmina flere. 113, 350.
Vetulus miles. 328, 58. *uetula ſpecioſa et formae retinens* 323, 25 *ſeqq.* uetulo uino. 132, 428. deliras inter uetulas. 474, 6.
Vetus. ueteris formae gratia. 324, 32. ueteres Cumae. 65, 130. reliquiis ueterum annorum. 324, 33. ueteres auſus recludere fontes *Virgilius.* 134, 435.
Vetuſtas omnia frangens et conſumens. 315, 266-274. conſumit ſaxa. 316, 273.
Via omnibus eadem lethi eſt. 380, 5. promtior. 385, 16. curro uias multas. 490, 3.
Viator meat per aëra *funambulus.* 570, 2.
Vibrans lingua luſciniae. 408, 23. uibrato diſcrimine candida *lactuca.* 78, 186.
Vices trimeſtres annorum coelique. 585, 24. uicibus uariis. 345, 45.
Vicina ripis *arundo.* 480, 1.
Viciſſim congero multa *formica.* 499, 3.
Victor honorat equum. 328, 60.
Victus cruentos. 510, 2.
Videt nemo *ſomnum.* 573, 96, 3. niſi ſi quid uiderit ante *ſpeculum.* 543, 3.
Videri uelut ante. 309, 229.
Viduata capitis coma *ſemina.* 110, 335.
Viduus mortalibus orbis. 46, 65. uiduo toro. 282, 86. 368, 85.
Vigil. uigiles ter gemini noctis per umbram. 586, 25.
Vigilare ſe docet philomela. 404, 4.
Vimine cano. 103, 304.
Vincere certamina. 196, 3.

iter. 382, 10. noctem cantu. 404, 5. ſolitum uincere poma modum. 153, 122. uinci, uincere ſaepe uoles. 378, 147. iterum uinci, uincere rurſus amas. 378, 150. uinco bidentes *lupus*. 510, 1. uincat honor luxum. 350, 69. uicerunt morbum languida corda. 342, 78. tali uulnere uictum. 363, 45. uictos diligis *mentula*. 378, 147.

Vincire. uincio uincta uiciſſim. 483, 5, 2. uincta alterno decore placent. 275, 32. uinctura papauera ſomnos. 56, 104.

Vindemia. 42, 44. 132, 426 *ſeqq*.

Vindicare. non de toto mihi uindico corpore uires, *malleus*. 559, 1.

Vinoſus hoſpes. 276, 41.

Vinum. uetulo uino. 132, 428. uina ſumere. 276, 42.

Viola, *aenigma*. 532. duplex 55, 101, quae pallet humi. *ibid.* frondens purpurat auro. *ibid.* fer calathis uiolam. 102, 300. molles uiolae. 184, 8.

Violare res partas. 301, 184.

Violaria conniuentes oculos ſoluunt. 94, 259.

Violenta damna. 317, 281. geminis uiolentior armis meſpilus. 151, 107.

Vipera, *aenigma*. 491. *naſci credita perruptis matris uiſceribus eaque occiſa*. ibid.

Vir. nolo uirum thalamo, *uitis*. 529, 53, 2.

Virere. myrtiolo crine uiret 89, 238. uiret roſa tecta galero. 171, 25. crebra lactuca. 78, 181. uirent conuiuia pratis, *eodem ſenſu, quo Homero aliiſque* εἰλαπίνη τεθαλυῖα *et ſimilia*. 98, 281. dum uirent, deferte maniplos. 106, 315. uirens arbos. 141, 39. plebi regique ſuperbo *braſſica*. 64, 128. uirentis caſtaneae. 154, 131. uirentia lilia 54, 99.

Vireſcunt ſponte rhamni. 118, 373.

Virgilius ſidereus uates. 134, 434. *eius Georgica laudata*. 32, 3-5. 134, 434 *ſeqq*.

Virgineas adaperta genas *roſa*. 94, 261. tunicae uirgineae. 386, 26.

Virginitas ſancta, intacta. 343, 84.

Virgo Cinyreia, *Myrrha*. 75, 172. modeſta nimis, *Echo*. 572, 1. uirginis ora, *Daphnes*. 156, 144.

Dia.

Dianae tria ora. 584, 18.
Virgulta quae quibus hoſpitium praeſtent. 138, 19.
Viridantes horti. 86, 229.
Viridis progenies Terrae. 47, 70. folio uiridis beta. 92, 254. apio uiridi. 73, 166. uiridi molleſcere ſucco. 152, 17. uirides comae *Terrae*. 47, 70. uirides oculos gemma *arboris* accipit. 141, 43. uirides herbas. 111, 342. ſaginas, *glandes*. 512, 36, 2.
Virtus fuluo pretioſior auro. 272, 19. mira *mentulae*. 378, 147. maxima ineſt *uiolae*. 522, 46, 1. uirtutis robore magno. 560, 1. uirtutes magnae *clauis* de uiribus paruis. 482, 1. uirtutum certamen, *uirium bibendi*. 177, 47.
Vis coeca. 330, 70. inimica ouis. 404, 6. ueniam uis tibi tanta dabit. 340, 60. magnis uiribus uſa *mentula*. 376, 137.
Viſcera frequentia ſummo ceſpite miſta. 48, 73. lapidoſa *meſpili*. 149, 91. omnia naturae noſtrae. 314, 259. tota *ſpongiae* tument. 538, 62, 2. uiſcera matris *Terrae* eradere. 47, 72. ulſceribus anhelis. 337, 35.
Viſum capit hortus. 165, 23. nec luminis arceo uiſus. 542, 1.
Vita fugiens. 201, 12. pudica. 344, 94. tota ſine crimine. 352, 51. mors eſt *phoenici*. 508, 1. dulcis profugit. 574, 97, 2. ſupereſt morti poſt tempora uitae. 574, 97, 3. dum uita manebat. 531. uitae portio ſenibus quanta manet. 272, 16. damna. 297, 164. prouida *formica*. 499, 1. non unus cunctis modus. 381, 6. *uitae humanae terminus 81 anni*. 582, 6.
Vitabile nulli iter lethi. 381, 9.
Vitali ſub loco eſſe. 311, 240.
Vitare. frigora uitabam *muſca*. 500, 2.
Vitis, *aenigma*. 528. *alba fulmina arcere credita*. 112, 346 *ſeq*. fecunda ulmos grauat. 163, 15. marita 528, 53, 1. *uitis inſitio*. 142, 45 *ſeqq* uitis honos, *uua*. gaudentes uitis honore comae *platani*. 153, 124. uites audax imitatur *bryonias*. 94, 248. ſedes praecinxit uitibus albis. 112, 347.

Vitium. crimen uitiumque fateri. 366, 73. in uitium malefacta cadunt. 278, 50. uitium uis reſerare tuum. 380, 2. ſpretus uitio meo. 320, 10. dant uitiis furtiſque locum. 342, 75. deſerimur uitiis. 353, 53. rapimur trahimurque. 354, 59.
Vitreus aquae liquor. 162, 9. amnis. 67, 136.
Viuax ceſpitis herba. 52, 88. aeuo ter terno uiuacior cornix *quam Neſtor.* 583, 12.
Viuere ἰαφατικῶς *pro iucunde uita frui.* 296, 155. longo fato. 522, 45, 3. exſtinctum criminibus. 322, 22. totum quod uiuimus. 311, 241. in libris uixi *tinea.* 492, 16, 2. totum quod uiximus. 322, 23. dum uiuam dominus temporis ipſe mei. 204, 8. nec lignis, ut uiuat, eget *ignis ſilicis.* 550, 3.
Viuificare me cupit. 367, 82.
Viuus. uiua nihil dixi *teſtudo* 497, 3.
Vlmus. fecunda pendet ab ulmo. 199, 2. coniuges ulmos. 163, 15.
Vlpica late olentia. 59, 113.
Vltro nolo loqui *Echo.* 572, 3.
Vlulat ipſe lupus. 398, 52. ululant ululae. 396, 41.
Vlyſſes alter efficior. 358, 20.
Vmbo *roſae.* 177, 4.
Vmbra, *aenigma.* 571. ſi quid tegit in arcano pectoris. 135, 2. uaſtae nucis, *iuglandis.* 159, 163. diligit umbram. 326, 45. aeſtiuae umbrae *platani.* 183, 1. triſtes *Orci.* 97, 272. odoratae *amaraci.* 101, 296. leues umbras. 150, 97. inſolitas *mali* miratur *perſicus.* 149, 89. per gelidas graminis. 121, 379.
Vmbracula opaca. 164, 17.
Vmbrantes platanos. 156, 145.
Vncat urſus ferus. 398, 51.
Vncum ferrum *ancorae.* 574, 98, 1. uncae manus. 292, 136.
Vnda. manantem ad undam. 123, 394. labentem. 123, 395. Deucalionis crudeli ab unda. 548, 1. caput efferet undis *Aries.* 71, 156. undis non eget, ut occidat, *ignis ſilicis* 550, 3. grandis. 109, 331. coeli pendentibus. 131, 420. in mediis. 537, 2. a mediis incen-

incendor, *calx*. 549, 3.
Vnde repulſus ui fuero, *Interdictum recuperandae poſſeſſionis*. 593, 63.
Vngor oliuo beta. 518, 3.
Vnguibus paſcuntur amores. 341, 69.
Vnus ineſt oculus *luſco*. 568, 2. ſum non unus et unus, *Centaurus*. 516, 39, 2. pes unus ſolus ſed pes longiſſimus unus. 517, 40, 3. labor omnibus *rotis*. 551, 2. ex tribus eſt unus tres et miſcentur in uno, *condito*. 555, 2. unus (*unitas*) diuidit ſeptem, *hoc eſt, in ſeptenario numero duae partes aequales, geminae ſcil. triades, intercedente unitate media ſecernuntur*. 591, 55. una ſoror *pernae* eſt 558, 2. ceruix *piſtillo*. 560, 2. cum qua res fuit una mihi, *conſuetudo Veneris*. 319, 2. nomine iungimur uno, *partes conditi*. 555, 1.
Vnusquiſque *diſtributiue*. unum quemque ſuum referunt pomuſcula ſuccum, *h. e. ſingula pomorum genera ſingulos referunt ſapores*. 198, 11.
Vocalis media in unda *rana*. 496, 19, 1.
Vocat durior aeternuſque labor. 46, 68. ſub tecta uocantes Bacchum. 132, 429. tota uocor graece. 518, 1. nec iam terra uocor. 565, 3.
Volantis cum ſit mihi pluma. 505, 2.
Volitare per aethera paſſus equos. 83, 215.
Volubile tempus. 287, 109.
Volucris, leo, uirgo triformis, Sphinx. 589, 40. uolucris *apis*. 548, 3. uolucri contendo meatu *ſagitta*. 539, 64, 2. infeſtae Baccho et ſalictis uolucres. 109, 332. uolucrum uoces quadrupedumque. 401, 65. nocturnas uolucres. 113, 349.
Voluitur ad terram campe. 117, 366.
Voluntas inconcuſſa. 337, 41.
Voluptas mira. 341, 65. coeca. 348, 25. indignata. 353, 53. recidiua. 378, 151.
Vomer curui dentis. 47, 69.
Vomere. quicquid immundis uomit latrina cloacis. 51, 85.
Vortumnus diues. 104, 308.
Votiuo uulnere icta uirgo. 376, 131.

Voto

Voto ſemper dedita *teſſera.* 564, 1. uotum compreſſimus ambo. 334, 21. mala uota *meſpili.* 146, 70. *Sed puto hunc uerſum legendum eſſe ſic:* Et male tranquillo cortice fota premit. *Pirus* male *h. e. infeliciter tamquam in ſinum recepta a meſpilo et* cortice tranquillo, *ubi non pungit meſpilus*, fota, *mox adulta opprimit meſpilum. Quod ſi ſeruare malis* mala, *referendum hoc ad* meſpila, ut mala meſpila *ſint maligna*, *ſpinis et aculeis horrida atque infeſta.* — faciles in uota trahit. 342, 72. promtior ad mea uota uia. 385, 16 et 20. accirem in mea uota deos. 387, 36.

Vox *ranae* laude ſonat. 496, 2. triplex. 584, 19. ſubito de carmine uocis. 477, 15. uocis habebat opus *h. e. uim uocis.* 338, 46. 349, 30. Bacchea uoce frementem. 85, 223. abſentis uoce manuque frui. 348, 20. deducta. 370, 105. lugubri canentes ululae. 396, 41. clara reſultat domus *piſcis*, *flumen.* 488, 11, 1. uolucrum uoces quadrupedumque. 401, 65. *de iis Elegia.* 383. uocum diſcrimina mille. 388, 3.

Vrbana Procne. 184, 7. urbanum ruſticitatis opus. 137, 12.

Vrere animum. 286, 96. urebant oculos papillae. 359, 27. urimur aeſtu. 311, 241. urebar adſtringere, *h. e. ardenter cupiebam.* 361, 31. curis animum uri. 365, 63. canis urenda pruinis. 49, 74.

Vrna damnis triſtior. 298, 170.

Vrſus ferus uncat. 398, 51.

Vſus magiſter. 110, 339. ſoliers. 159, 165.

Vt, *praecedente gnarus.* 354, 58. *poſt iubere.* 132, 424.

Vterque. ad utrumque ferebar, *malum aeque ac bonum.* 278, 51.

Vtero nimium uaſta tumeſcit *cucurbita.* 121, 384.

Vti poſſidetis, *Interdictum de retinenda poſſeſſione.* 593, 64.

Vtor. nunc ingenio nunc uiribus uſa *mentula.* 376, 137.

Vtrobi fuerit, *Interdictum de retinenda poſſeſſione.* 593, 64.

Vua plena *mero*. 199, 2. tenditur mero. 142, 46. uuae muſto ſpumantes. 42, 44. uuas nitentes. 161, 6. maturis anxius uuis *Bacchus*. 131, 423.
Vulcanalia. 130, 419.
Vulcanus Tardipes. *ibid.*
Vulgata theatris Muſica. 596. 77.
Vulniferum caput *mentulae*. 370, 98.
Vulnus. tali me uulnere uictum. 363, 45. muto *amoris*. 138, 45. notiuo icta uirgo. 376, 131. uulnera irae *mentulae*. 375, 128. grata *amoris*. 347, 14. medicare uulnera uulneribus. 335, 30.
Vulpecula fallax gannit. 400, 59.
Vulpes, *aenigma*. 511.
Vultur pulpare probatur. 393, 27.
Vultus modeſti erat. 357, 15. purpureus Phoebes. 100, 288. inficiens uultum pallor. 349, 29. uultus nitidi turpe ſeni. 300, 177. uultus erubuit meos. 281, 66.

Zephyrus candidus. 50, 78. *e Zephyro tigris concipere credita*. 514, 3.
Zinzilulare ſciunt regulus, merops et Progne. 397, 44.
Zythi Peluſiaci pocula. 60, 116.

INDEX. II.

INDEX II

RERVM IN PROOEMIIS EXPOSITARVM

Numeri omnes indicant paginas.

Aemilianus uerum et proprium Palladii nomen. 19.

Aenigmatographia Nic. Reuſneri recenſita. 460 *ſeq.*

Aenigmatum natura a quibus expoſita. 410 *ſeq.* exempla aenigmatum ex antiquis ſcriptoribus qui memorarint et collegerint. 411. aenigmatum auctores antiqui. 412 *ſeqq.* Lactantius auctor C aenigmatum ex Heumanni ſententia. 424 *ſeq.* eius ſententiae patroni et aduerſarii. 425 *ſeqq.* examinata ea et refutata. 428 *ſeqq.* aenigmata C non ſunt ſympoſium. 430 *ſeq.* Caelium Sympoſium auctorem habent. *Vide infra* Sympoſius. Sympoſii C aenigmatis aſſuta quaedam et inſerta, 438 *ſeq.* aenigma de Pilace et de Phoenice alterum Sympoſio ſuppoſita. 439. ordo C aenigmatum in exemplaribus diuerſus 439 *ſeqq.* aenigma de numero VIII non eſt Sympoſii. 440 *ſeq.* et 441 *not. y.* aenigmata arithmetica recentiorum 441 *in not.* aenigma de Cuculo genuinum eſt Sympoſii. 440 et 442. lemmata C aenigmatum ab ipſo auctore profecta ſunt. 443 *ſeqq.* paſſim obſcurata a librariis. 445. claſſes C aenigmatum. 447. aenigmatum auctores ex aeuo barbaro. 448 *ſeqq.*

Albus Ouidius Iuuentinus, elegiae de Philomela ſ. de uocibus auium auctor. 253.

Alcimus, Rhetor et poëta, epigrammatum auctor. 27 *ſeqq.*

Al-

Aldhelmi, Scoti, aenigmatum liber. 448 *ſeq.* eius Quaeſtiones aenigmatum rhetoricae artis MSS. 449.

Alexander de Villa Dei Maximiani poëtae nugas indignatus. 217 230. 260. ſed diuerſi a Maximiano Etruſco et grammatici multo recentioris. 241 *ſeq.*

Aluarus Cordubenſis elegiae de Philomela imitator. 256.

Animalium uoces quae exprimerent uerba, pauca fuere in antiqua lingua Romana. 254. a quibus prodita. *ibid.* Gloſſaria et catalogi eorum. 255. libri et diſſertationes de illis. *ibid.* a peregrinis gentibus petita 254.

Apuleii liber Ludicrorum et Griphorum. 413. 427 *in not. i.*

Auguſtalis (Claudius). 8.

Auſonius num auctor carminis de Roſa. 24 *ſeq.* eius griphus ternarii numeri qua occaſione conditus. 257. 413. 427 *not.* editores eius et interpretes. *ibid. et ſeq.* imitatores. 258.

Baerii (Nic.) Ornithophonia laudata. 255.

Barthii (Caſp.) de Columellae carmine iudicium II. opiniuncula de *Sympoſiu*, non nomine auctoris C aenigm. proprio ſed appellatiuo. 429 *in not.*

Baſueli (Franc.) editio aenigm. Sympoſii. 458 et 464 *extr.*

Beſſelii (Frid.) annotationes MSS. in Sympoſii aenigmata. 451.

Bünemanni (Io. Lud.) annotationes MSS. in Lactantii Sympoſium. 453.

Carmen de Roſa neque Virgilii, neque Auſonii, ſed incerti auctoris. 23 *ſeqq.*

Carmina de re hortenſi et uillat. a quibus collecta. 3. minora de roſis auctorem habent Florum. 26.

Caſtalio (Ioſ.) bis edidit Sympoſii aenigmata. 450 *ſeq.* 458 *ſeq.*

Chriſtii (Io. Frid.) Villaticum. 4.

Ciceronis (M. Tullii) iocularis libellus. 412 *ſeq.*

Claudius Auguſtalis. 8.

Cleobulus, Lindiorum tyrannus, et Cleobulina aenigmatum conditores. 412.

Collectiones carminum de

de re hortenſi et uillat. 3.
Columella nomen ſerui maioris domus. 6. Lucili Metrophanes. *ibid.* L. Iunius Moderatus libertini generis fuit. *ibid.* et 7. titulo carminis Maecenatem imitatus. 8. de eius carmine iudicia 11. 12. eius interpretes. 13. editiones. 14 *ſeq.*
Cultus de cura hortorum, ſigillatim inſerendi mutandique arbores. 9. Maecenatis carmen *de Cultu.* 8.

Dicta Sextiana. 416 *ſeqq.*
Diminutiua in cognominibus efferendis adhibita. 7.

Eckebertus. *Vide* Egeberti.
Egeberti liber duplex de aenigmatibus ruſticanis. 450.
Elegia de Pulice non Ouidium, ſed Ofilium Sergium auctorem habet. 249. de Philomela ſ. de uocibus auium inter pſeudepigrapha Ouidii eſt, eius argumentum et editiones. 251 *ſeqq.* non eſt uetuſtioris auctoris. 254. auctor eius Albus Ouidius Iuuentinus. 253. alia diſſimilis argumenti de Philomela a quibus edita. 255 *ſeq.* eius auctor Iulius Speratus. 256.
Eumete, Cleobuli filia, aenigmatum auctor. 412.

Feſta et ſpectacula paganorum uitare iuſſi Chriſtiani. 436.
Florus, epigrammatis de Roſa auctor, quis? 25 *ſeq.* idem Peruigilii Veneris auctor. 26.

Galba, paraſitus et ſcurra nobilis. 419 *ſeq.* eius dicta ſcripto conſignata. 420.
Galli (Cornelii) et Maximiani Etruſci nomina in Elegiarum inſcriptionibus coniuncta. 210.
Gallio, Senecae frater, hortator ſcribendi fuit Columellae. 7 *ſeq.*
Gauricus (Pomponius) Maximiani Elegias primus ſub Corn. Galli nomine edidit fraudulenter. 211 *ſeq.* fraus eius argumentis reuincitur. 212 *ſeqq.* ſequaces habuit nonnullos. 214 *ſeqq.*
Gloſſaria et catalogi uerborum, quae uoces animalium denotant. 254.

Goldaſtus Ouidii Erotica edit. 207. primus Maximianum Etruſcum diuerſum eſſe a Cornelio Gallo docuit. 208. praeeunte tamen Theod. Pulmanno. 228. elegiam de Pulice Ofilio Sergiano uindicat. 249. elegiam de uocibus auium Albo Ouidio Iuuentino. 253.

Griphi. *Vide* Aenigmata. Griphi Apuleii. 413. Griphus Auſonii. *ibid.*

Gyraldi (Lil. Greg.) de aenigmatibus ueterum liber. 451. eius de Sympoſio iudicium. 438.

Heumanni (Chriſtoph. Aug.) ſententia de Lactantio C aenigmatum auctore. 424 ſeq. *Vide ſub* Aenigmatum. eius ſententia ſuper aenigmate de Cuculo. 442 *not.* z. lemmata aenigmatum recentius appoſita putat. 443 *ſeqq.* aenigmata in claſſes uel genera diuiſit. 447. prologum aenigmatum ex ingenio corrupit. 448 eius editio C aenigmatum recenſita. 452. 463.

Heynatzius (Io. Frid.) Sympoſii aenigmatum editor. 453.

Hortenſia carmina a quibus collecta et edita. 3 et 4.

Horti Maecenatis in Exquiliis, carmine eius *de Cultu* deſcripti. 8.

Hoſpitalii (Paulli Huralti) Tetras laud. 258.

Huralti. Vide *Hoſpitalii.*

Iacobus Magni in Sophologio Maximianum citat ab Etruſco diuerſum. 243.

Idyllii de Roſa incertus auctor. 23 *ſeqq.* de auctore eius uariae ſententiae. *ibid.* editiones eius. *ibid.*

Iulius Speratus elegiae de Philomela auctor. 256.

Latinus Alcimus Alethius, rhetor et poëta. 28 *ſeq.*

Lactantius (Caelius Firmianus) ex Heumanni ſententia auctor C aenigmatum. 424 *ſeq. Vide ſub* Aenigmatum.

Maecenatis carmen, *Cultus*, uel *de Cultu ſuo.* 8. 9. an reſpexerit Virgilium. 9.

Magni (Iacobus) Maximianum aliquem laudat ab Etruſco diuerſum. 243. 268.

Maximianus Etruſcus. de eo qui ſcripſerint. 208 *ſeq.* diu ſub Cornelii Galli nomine latuit. *ibid.* et 237. aliisque nominibus falſo paſſim appellatus. 209 *ſeqq.* eius Elegiae fraudulenter ſub Cornelii Galli nomine editae a Pomponio Gaurico. 211 *ſeq.* fraus ea argumentis reuicta. 212 *ſeqq.* cum Maximiano Epiſcopo a Reineſio confuſus. 216. in ſaec. XI falſo detruditur a Bern. Moneta. 216 *ſeq.* 218. cum uerſificatore grammatico ſaec. XII confuſus. 241 *ſeqq.* Theodorici regis et Boëthii σύγχρονος fuit. 220 *ſeq.* aetas et uitae eius momenta eruuntur. 217 *ſeqq.* comes legationis a Theodorico ad Anaſtaſium Imp. Orient. miſſae. 221 *ſeqq.* ſenectus eius Graiae puellae amoribus irretita. 227 *ſeqq.* elegiarum eius argumenta. 228 *ſeqq.* 231. medio aeuo in ſcholis lectus. 230. 243. diuerſa pro temporibus diuerſis eius exiſtimatio. 230. 231. de ſermone et ſtilo eius iudicium. 232. diuiſio libelli eius in Elegias VI a Pomp. Gaurico facta. 233. editionum eius recenſus. 234 *ſeqq.* Luneburgi editus a Schmidio. 240. codex eius MS. Luneburg. 245. alia eius falſo credita carmina, MSS. et edita. 241 *ſeqq.* 267. diuerſus a Maximiano medii aeui poëta. 243. uarie interpolatus. 244. eius recenſendi ſubſidia critica. 245 *ſeqq.* Withofii in eo emendando temeritas. 246. teſtimonia et iudicia de eo. 268 *ſeqq.*

Mizaldi (Ant.) Palladii de inſitione praecepta recenſuit. 21.

Moneta (Bernard.) Maximianum poëtam in ſaec. XI detruſit. 216 *ſeq.*

Morellus (Feder.) graece uertit AuſoniiGriphum. 258. eiuſdem Pentas ſ. Quinarius. *ibid.*

Nobleti (Io.) Centiloquium aenigmatum. 455, I.

Nomina ſeruorum ἐξονθενητικῶς efferri ſolita. 7.

Ofilius Sergianus, pro Ouidio auctor redditus Elegiae de Pulice a Goldaſto. 249. imitatur Ouidii

dii elegiam. *ibid* eius editiones et uerſ. *ibid.* et 250.
Ornithophonia Nic. Baerii laudata. 255.
Ouidius Naſo falſo creditus auctor Elegiae de Pulice. 248 *ſeqq.*
Ouidius (Albus) Iuuentinus, elegiae de uocibus auium auctor. 253.

Paganica feſta et ſpectacula obire uetiti Chriſtiani. 435 *ſeqq.*
Palladius carminis de inſitione auctor, num laudetur Rutilio Numat. 16. 17. quis quando uixerit. 19 *ſeq.* uerum eius nomen Aemilianus. 19. Palladii diuerſi. 16. 19. carmen de inſit. qui ſeorſim ediderint et explicarint. 21. de eo iudicium. 20.
Paſiphilus, cui librum ſuum dedicauit Palladius, quis? 17 *ſeqq.* Valeſii de eo ſententia. 18. philoſophus, itemque alius, Rector Prouinciae et Praefectus urbi. 17. 18.
Perionius (Ioach.) primus editor aenigmatum Sympoſii. 455, II. eius binae editiones quid inter ſe differant. 455-456.
Peruigilii Veneris auctor L. Vibius Florus. 26.
Philomela. de ea Elegia inter pſeudepigrapha Ouidii eſt, eius argumentum et editores. 251 *ſeqq.*
Pomponius Gauricus primus Ma..imiani Etruſci Elegias ſub Corn. Galli nomine fraudulenter edidit. 211 *ſeqq.* fraus ea argumentis reuicta. 212 *ſeqq.*
Publio Siluino libros de R. R. dedicat Columella. 7.
Pulex. de eo elegia Ofilii Sergiani. 249. eius encomia ludicra a uariis ſcripta. 251.
Pulmannus (Theod.) elegias Corn. Gallo falſo tributas primus Maximiano uindicat. 237 *ſeq.*

Reuſneri (Nic.) Aenigmatographia recenſita. 460, X.
Rittershuſius (Conr.) aenigmata ueterum collegit. 411.
Riuini collectio ſcriptorum de re herbaria. 3 et 4. ſententia de Maece-

natis carmine *Cultus*, et Virgilii ad illud reſpectu. 8 *ſeqq.*
Roſae encomia apud poëtas obuia. 25. de ea Idyllium quem auctorem habeat. 23 *ſeqq.* carminum de ea minorum auctor Florus. 26.

Sabinus Tiro eius κηπουρικὰ ſ. libri de re hortenſi 10.
Saturnales coenae illicitae Chriſtianis. 435 *ſeqq.*
Scriptores aenigmata uetera enarrantes. 411.
Senecae locus de Maecenatis carmine, *Cultus.* 8.
Seruorum nomina ἐξουθενητικῶς efferri ſolita. 7.
Seſtius et dicta Seſtiana. *Vide* Sextius.
Sextius (Publ.) Ciceronis amicus, et dicta Sextiana. 416 *ſeqq* diuerſus a Sextio Catulli. 418. Sextius Caballus apud Martialem. 418 *ſeqq.* ab eo dicta Sextiana uocari uidentur. 421 *ſeq.* Sextiorum nomen ſaec. II exoleuit et in Sexti mutatum. 422.
Sextus, quem alloquitur Sympoſius, quis? 416 *ſeqq.* 423. non fuit ſcholae praeceptor. 431 *ſeq.* idem uidetur ac Sextius Caballus Martialis. 418 *ſeqq.* dicta Sextiana cuius? 416 *ſeqq.* Sexti nomen ſaec II. demutatum e Sextii. 422.
Siluinus (Publ.) cui libros de R. R. dedicauit Columella. 7.
Socrates penultima longa. 277, 47. compotator. *ibid.*
Spartiani et Varronis loca de uocibus animalium laudata. 254.
Speratus (Iulius) elegiae de philomela auctor. 256.
Syllogae carminum de re hort. et uillat. a quibus adornatae. 3.
Sympoſium Lactantii Heumanno auctore ſupereſt in C aenigmatum libello. 424 *ſeq.* Heumannus refutatus. 428 *ſeqq.* *Sympoſii* epigraphe num mutata in nomen Sympoſii poëtae. *ibid.*
Sympoſius uel Symphoſius (Caelius Firmianus) aenigmatum auctor. 413. Sicca Numidiae oriundus. 414. non ad barbaram aetatem detrudendus. 414. de eo iudicium. 414. Sextum quemnam allo-

alloquatur? 416 *ſeqq.* Sympoſius ex opinione Barthii non eſt nomen propr. auctoris aenigm. ſed appellatiuum pro συμπότης. 429 *in not.* Sympoſius aenigmatum auctor idem et epigrammatum de Liuore et de Fortuna. 433 *ſeqq.* non Chriſtianus ſed ethnicus. 434 *ſeqq.* de ſtilo eius iudicium. 437 *ſeq.* ei ſuppoſita quaedam aenigmata. 438 *ſeqq.* Sympoſii imitatores ex ſequiori aeuo. 448 *ſeqq.* eius interpretes et commentatores. 450. editionum et uerſionum recenſus. 455 *ſeqq.* codices MSS. 452. editiones tres principes. 464. teſtimonia de ipſo et iudicia. 467 *ſeqq.*

Tathwini, Archiepiſcopi Cantiorum, liber aenigmatum. 449 *ſeq.*
Taurus Palladiorum nomen. 19 *ſeq.*
Tantunus aenigmatum ſcriptor. 450.
Theodorici Oſtrogoth. regis ad Anaſtaſium Imp. Orientis legatio, comite Maximiano poëta. 223 *ſeqq.*
Thomas aenigmatum ſcriptor. 450.
Tulli aenigmata hexaſticha. 450.
Turnebi (Adr.) carmen de Binario laudatum. 258.

Varronis et Spartiani loca de uocibus animalium laudata. 254.
Verba uoces animalium exprimentia pauca fuerunt in lingua Rom. 254.
L. Vibius Florus Peruigilii Veneris et carminum de Roſis auctor. 25 *ſeq.* eius uxor Vibia Chelidon. 26.
de Villa Dei (Alexander) Maximiani poëtae nugas indignatus. 217. 230. 260. ſed is diuerſus a Maximiano Etruſco et longe recentior. 242 *ſeqq.*
Virgilius an auctor idyllii de Roſa. 23 *ſeqq.*
Voces animalium quae denotarent uerba pauca habuit antiqua lingua Romana. 254. de iis loca Varronis et Spartiani laudata. *ibid.* Gloſſaria eorum et catalogi plures. 255. recentiorum de iiſdem libri. *ibid* plura

ra a peregrinis gentibus petita. 254.
Vomanus quis quando fuerit ignotum. 22. idem qui Vouianus. *ibid.* carminis de laud. Hortuli editt. *ibid.* de eo iudicium. 23.
Vouianus, qui alias Vomanus. 22.

Willichius opuſcula de re hortenſi edidit. 3.
Withofius (Io. Hildebr.) Lactantii Symposium illuſtrauit. 453.

INDEX. III.

INDEX III
OMNIVM CARMINVM
QVAE
VNIVERSO POET. LAT. MIN. OPERE
CONTINENTVR
ALPHABETICO ORDINE DIGESTVS

Carmina omnia, quae ignotis auctoribus feruntur, quaere ſub INCERTI. Pſeudepigrapha et ſuppoſita ſub falſis etiam auctorum, quibus uulgo tributa ſunt, nominibus inuenies.

Numerorum binorum, commatibus diſtinctorum, prior Tomum, poſterior Tomi paginam; ternorum primus Tomum, ſecundus Tomi Partem, tertius paginam indicat.

AEMILII MAGNI ARBORII Elegia. *Quaere* ARBORII.
Aetna, carmen. *Quaere* LVCILII IVNIORIS.
ALBINOVANI. *Quaere* PEDONIS ALB.
ALCIMI epigramma de donis a Leſbia miſſis. VI, 1, 194. Prooemium ad illud. VI, 1, 26 *ſeq.*
Allocutiones Sponſales, quae ſeorſum extant. *Quaere* Epithalamia.
Amatoria et Ludicra Carmina. VI, 1, 207-382 et VI, Parte 2 tota.
ARBORII (AEMILII MAGNI) Elegia ad Nympham nimis cultam. III, 217. ad eam Prooemium. III,

139. Addenda ad Prooem. V, 3, 1461. ad notas. IV. 2, 836.
ATIMETI, Ti. Caeſaris A. L. epitaphium Claudiae Homonoeae, coniugis. III, 213. Prooemium ad illud. III, 138. Additamenta ad prooem. IV, 2, 833. ad notas. IV, 2, 836.
de Aucupio Carmina et Fragmenta. I, 123-138. Addenda ad praefationem. V, 3, 1447.
AVIENI (RVFI FESTI) Periegeſis ſ. Deſcriptio orbis Terrae. V, 2, 725. ad eam Praefatio. V, 1, 719. Notae Io. Schraderi et aliorum. V, 2, 889. Addenda ad Var. Lectt. V, 3, 1505 *ſeq*. ad notas Wernsdorf. V, 3, 1505 *et ſeq*.
— Ora Maritima. V, 3, 1165. ad eam Praefatio. V, 3, 1157.
— Carmen breue ad Flauianum Myrmecium V. C. quo malogranata ſibi mitti rogat. V, 3, 1296. Prooemium ad illud. V, 2, 671.
— Carmen de cantu Sirenum. V, 3, 1302. Prooemium ad illud. V, 2, 672.
— Poëmation ad amicos de agro. V, 3, 1306. Prooemium ad illud. V, 2, 672 *ſeq*.
— de ſe ad Deam Nortiam. V, 3, 1309.
— de Auieno et de eius carminibus eorumque editoribus Praefatio. V, 2, 621. Addenda ad eam. V, 3, 1504. Editiones Operum Auieni, praeſertim geographicorum. V, 2, 692. Teſtimonia de eo et iudicia V, 2, 707.
Auieni Monumentum, a Placido filio poſitum. V, 3, 1311.
AVITI Allocutio Sponſalis. IV, 2, 501.
AVSONII (D. MAGNI) Cupido cruci affixus, Idyllium. II, 299. Prooemium ad illud. II, 260. Addenda

da ad prooemium. IV, 2, 815. ad notas. IV, 2, 819. et V, 3, 1453.
— Ephemeridis Carmen I, Προσφώνησις matutina ad Parmenonem ſeruum. III, 402. Addenda ad notas. V, 3, 1465.
— Epiſtola III ad Heſperium. I, 134. Additam. ad notas. V, 3, 1447.
— Epiſtola IX ad Axium Paulum Rhetorem *de Oſtreis*. I, 231. Addendum ad notas. IV, 2, 799.
— Griphus ternarii numeri. VI, 2, 581. ad eum Prooemium. VI, 2, 257.
— Moſella, Idyllium X. I, 190. Addenda ad notas. IV, 2, 798 *ſeq*. ad Excurſ. IV, 2, 802.
— Ordo nobilium urbium. V, 3, 1312.
— Roſae. *Quaere ſub* INCERTI.

Barthii (Caſp.) notae prioris editionis ad Veſtritii Spurinnae carmina. III, 365.
Bayeri (Theoph. Sigfr.) annotationes ad Veſtritium Spurinnam. IV, 2, 844-853.
BEDAE VENERABILIS Ecloga, Conflictus Veris et Hiemis, ſiue Cuculus. II, 239. ad eam Prooemium. II, 64. Addenda ad prooemium. IV, 2, 807 et V, 3, 1450. ad notas. IV, 2, 240.
Bucolica Carmina. II, 3-244. Bucolici poëtae Latini recenſiti *in praefat. ad Tom. II.* Addenda ad eam. IV. 2, 804 *ſeq*.

CAESII TAVRINI. *Quaere* TAVRINI.
CALPVRNII (T.) Siculi Eclogae XI. II, 73. Prooemium ad illas. II, 3. Addenda ad prooemium. IV, 2, 805 *ſeq*. et V, 3, 1449. Editionum ſeries. II, 34. Addenda ad eam. IV, 2, 806 et V, 3,

3, 1449. Teſtimonia de eo et iudicia. II, 68. Addenda ad Teſtim. IV, 2, 807 *ſq.* et V, 3, 1450. ad notas. IV, 2, 808-812 et V, 3, 1450 *et ſeq.* ad Excurſus. IV, 2, 819-822 et V, 3, 1453-1455.

Camertis (Io.) Commentarius in Priſciani Periegeſin e Dionyſio. V, 1, 423.

CASSII Parmenſis Orpheus, Idyllium. II. 310. Prooemium in illud. II, 261. Addenda ad prooem. IV, 2, 816 et V, 3, 1452. ad notas. IV, 2, 819.

CATONIS (VALERII) Dirae. III, 1. ad eas Prooemium. III, XLVI. Addenda ad prooem. V, 3, 1456 *extr.* Teſtimonia de auctore et iudicia. III, LXXI. Addenda ad notas. IV, 2, 829 et V, 3, 1458.

CITERII SIDONII Syracuſani epigramma de tribus paſtoribus. II, 215. Addenda ad notas. IV, 2, 812.

Claudiae Homonoeae Epitaphium. *Vide* ATIMETI.

CLAVDII MARII VICTORIS. *Quaere* MARII VICTORIS.

COLVMELLAE (L. IVNII MODERATI) de cultu hortorum carmen ad Publium Siluinum, librorum de Re Ruſtica decimus. VI, 1, 31. Prooemium ad illud. VI, 1, 3.

Copa, Idyllium. *Quaere ſub* INCERTI.

CORNELII GALLI (ASINII) Elegia III, 183. ad eam Prooemium. III, 125. Additam. ad prooem. IV, 2, 832 et V, 3, 1461. ad notas. IV, 2, 835 et V, 3, 1462. ad Excurſ. V, 3, 1468.

— tria epigrammata. III, 195.

Pſeudo-CORNELII GALLI Elegiae. *Quaere* MAXIMIANI ETRVSCI.

COR-

CORNELII SEVERI Aetna. *Quaere* LVCILII IVNIORIS. Prooemium de Cornelio Seuero. IV, 1, 25. Teſtimonia de eo. IV, 1, 66.
— Fragmentum de morte Ciceronis. IV, 1, 217. Prooemium ad illud. IV, 1, 33. Addenda ad prooem. V, 3, 1469.
— alia Fragmenta. IV, 1, 225. Addenda ad notas. V, 3, 1475 *extr.*

Elegiae uariorum. III, 117-280. Elegias incertorum auctorum *quaere ſub* INCERTI. Elegia de pulice. *Quaere* OFILII SERGIANI. Elegia de Philomela et uocibus auium. *Quaere* IVVENTINI. Elegia de laudibus philomelae. *Quaere* IVLII SPERATI.
Elegiographorum deperditorum, Aruntii Stellae et Paſſieni Pauli, memoria eruta. III, Diff. praemiſſ. p. XXVII.
ENNII (Q.) Phageſiorum fragmentum. I, 187. Prooemium ad illud. I, 157. Addendum ad prooem. IV, 2, 796 et V, 3, 1448. ad notas. IV, 2, 798.
Epigrammata ἀδέσποτα *quaere ſub* INCERTI.
Epitaphium Claudiae Homonoeae. *Vide* ATIMETI.
— M. Lucceii. *Vide ſub* INCERTI.
— canis uenatricis. I, 121.
Epithalamia *quaere ſub* PATRICII *et* INCERTI. Fragmenta epithalamiorum ueterum, ſiue allocutiones ſponſales, quae ſeorſum exſtant. IV, 2, 499. Praefatio de ueterum epithalamiorum auctoribus et diuerſa ratione. IV, 2, 462. Addenda ad eam. V, 3, 1479.
Epitome Iliados Homeri. *Quaere ſub* INCERTI.

EV-

EVCHERIAE Poëtriae uerſus. III, 97. ad eos Prooemium. III, LXV. Addenda ad prooem. IV, 2, 827 *ſeq.* et V, 3, 1458. ad notas. IV, 2, 832.

FIRMIANI (CAELII) SYMPOSII. *Quaere* SYMPOSII.
FLORI Excerpta de Qualitate Vitae. III, 483. Addenda ad notas. IV, 2, 858 et V, 3, 1468.
— Epigrammata de Roſis. VI, 1, 181. ad ea Prooemium. VI, 1, 25.
— (L. ANNAEI) Peruigilium Veneris. *Quaere ſub* INCERTI.
FOCAE Grammatici Sapphicum de Hiſtoria, praefatio ad Vitam Virgilii. III, 410. Prooemium ad illud. III, 347. Additam. ad notas. IV, 2, 854.
Fragmentum Ponticôn. *Quaere* SOLINI. Fragmentum Phageſiorum. *Quaere* ENNII.

GALLI (ASINII CORNELII) Elegiam et Epigrammata *quaere ſub* CORNELII GALLI.
Pſeudo - GALLI Elegiae. *Quaere* MAXIMIANI ETRVSCI.
GALLIENI (A.) Imp. Allocutio ad Sponſos. IV, 2, 499.
Geographi Poëtae, *Tomo V toto.* antiqui latini deperditi recenſiti. V, 1, 30-40. Addenda. V, 3, 1491 *et ſeq.* recentiores latini laudati in Addendis ad praefat. V, 3, 1490 *et ſeq.*
GRATII Faliſci Cynegeticon. I, 22. Prooemium ad illud. I, 6. Addenda ad prooemium. I, 293 *ſeq.* et IV, 2, 790 et V, 3, 1445. Editionum ſeries. II, 34. Addenda ad eam. IV, 2, 806 *ſeq.* Teſtimonia de illo et iudicia. I, 19. Addenda ad Teſtim. I, 294 et IV, 2, 790. ad notas. IV, 2, 790.

790-793 et 871 et V, 3, 1445 *et ſeq.* ad Excurſus. IV, 2, 799 *ſeq.*

Halieutica Carmina. I, 141-189.

Halieuticon, quod dicitur Ouidii. I, 163. Prooemium ad illud. I, 141. Addenda ad prooemium. I, 295 et IV, 2, 796. Teſtimonia et iudicia de Halieut. in Addendis. IV, 2, 796 *ſeq.* et in Praef. ad T. VI P. II. Addenda ad notas. IV, 2, 797 *ſeq.*

— aliud ſuppoſitium, cum Fragmento, quod a Sertorio Quadrimano repertum edidit Hier. Columna. I, 178. Prooemium in illud. I, 147. Addenda ad prooem. IV, 2, 796. ad notas. IV, 2, 798 et V, 3, 1448.

HILDEBERTI, Cenomanenſis, poſt Turonenſis, Epiſcopi, de Vrbis Romae ruina carmen, ex alio antiquo interpolatum. V, 1, 203. Prooemium ad illud. V, 1, 60.

Homeriſtae Latini eorumque fragmenta. IV, 2, 568-597. Addenda. V, 3, 1484 *et ſeq.*

Homonoeae (Claudiae) Epitaphium. *Quaere* ATIMETI.

Hortenſia et Villatica Carmina. VI, 1, 3-204.

Idyllia. II, 247-312. Idyllia Figurata. II, 365-413.

INCERTI Copa, Idyllium. II, 292. ad eam Prooemium. II, 258. Addenda ad prooemium. V, 3, 1452. ad notas IV, 2, 818 *ſeq.* et V, 3, 1456.

— (uulgo CORNELII GALLI) Elegia. *Quaere* CORNELII GALLI.

— Elegia de Fortunae uiciſſitudine. III, 242. ad eam Prooemium. III, 144. Addenda ad notas. IV, 2, 837 *et ſeq.*

— (forte P. VIRGILII) Elegia ad M. Valerium Meſſalam. III, 147. ad eam Prooemium. III, 117. Addenda ad prooem. V, 3, 1460. ad notas. IV, 2, 834.
— (uulgo PEDONIS ALBINOVANI) Elegia in obitum Maecenatis. III, 155. ad eam Prooemium. III, 121. Addenda ad notas. IV, 2, 834 et V, 3, 1461 *et ſeq.*
— eiuſdem alia de Maecenate moribundo. III, 177. ad eam Prooemium. III, 121. Addenda ad notas. V, 3, 1462.
— Elegia de Maeuio, qui tempore belli ciuilis fratrem ignarus interfecit. III, 199, ad eam Prooemium. III, 203. Addenda ad Prooemium. IV, 2, 832 *ſeqq.* ad notas. V, 3, 1462.
— alia de eodem. III, 203. ad eam Prooemium. III, 134. Addenda ad prooem. IV, 2, 832.
— Elegia de Spe. III, 226. ad eam Prooemium. III, 141. Addenda ad notas. IV, 2, 836 *ſeq.* et V, 3, 1462, ad Excurſus. IV, 2, 858.
— Epigramma de urbe Albingauno, a Conſtantio Comite inſtaurata. V, 3, 1383.
— Epigramma ſuper muros Aſulae, caſtelli ad fluuium Cleſium. V, 3, 1381.
— Epigramma in Athenas et alias urbes. V, 3, 1351.
— Epigramma de Britannia a Claudio Caeſ. ſubacta. V, 3, 1358.
— Epigrammata III de Citrio. VI, 1, 195.
— Epigramma de Fortuna Romae mutata. V, 3, 1356,
— Epigramma in Graeciae ruinam. V, 3, 1350. aliud. V, 3, 1354, aliud. V. 3, 1355.

Epi

— Epigramma de malis pulcherrimis ad Priapum, ex Priapeiis. VI, 190.
— Epigramma de malis Matianis. VI, 1, 191. aliud de mal. Mat. Laus. VI, 1, 192. aliud, Vituperatio. VI, 1, 193.
— Epigrammata de Roſis. VI, 1, 176-182. ad ea Prooemium. VI, 1, 25.
— (fortaſſe Sedulii Preſbyteri) Epigramma de Tabula Orbis Terrarum, iuſſu Theodoſii Iun. Imp. facta. VI, 1, 533. Addenda ad notas. V, 3, 1500 *et ſeq.*
— Epigramma de Treuiris. V, 3, 1382.
— Epigramma de Villae Luculli ruinis. V, 3, 1380.
— Epiſtola Didonis ad Aeneam. IV, 2, 439. ad eam Prooeminm. IV, 1, 55. Addenda ad notas. V, 3, 1478 *ſeq.*
— Epitaphium canis uenatricis. I, 21. Addenda poſt illud. IV, 2, 795.
— Epitaphium Claudiae Homonoeae. *Vide* ATIMETI.
— Epitaphium M. Lucceii M. F. III, 206. Prooemium ad illud. III, 136. Addenda ad notas. IV, 2, 835 *ſeq.* et V, 3, 1462.
— Epithalamium Laurentii et Mariae. IV, 2, 488. Prooemium ad illud. IV, 2, 473. Addenda ad prooem. V, 3, 1479 *extr.* ad notas. V, 3, 1480 *extr. et ſeq.*
— Epithalamium ſ. Allocutio Sponſalis. IV, 2, 502.
— (fortaſſe Ruſi Feſti Auieni, uulgo PINDARI THEBANI) Epitome Iliados Homeri. IV, 2, 617. Prooemium ad eam. IV, 2, 546. Addenda ad prooem. V, 3, 1484 *et ſeq.* de ea Teſtimonia et iudicia. IV, 2, 608. Addenda ad Teſtim. V, 3, 1486. ad notas. IV, 2, 871 et V, 3, 1486-1489.

— Fragmentum de Domitiano. III, 95.
— lyricum in Alexandrum M. III, 419. Addenda ad notas. IV, 2, 854.
— lyricum de Arzugitano poëta. III, 417. Addi- tam. ad notas. V, 3, 1465.
— lyricum ad Lydiam. III, 398. ad illud praefatio. III, 395. Addenda ad praefat. V, 3, 1464. ad notas. IV, 2, 854 et V, 3, 1465.
— fortaſſe L. ANNAEI FLORI (aut VIBIAE CHELIDONIS) Carmen de Vere ſeu Peruigilium Veneris. III, 463. Prooemium de Peruigilio Veneris, apud Romanos celebrato, et de carmine, quod ei peruigilio dicatum eſt. III, 425. Ἐπίμετρον ad prooem. III, 535. Addenda ad prooem. ubi de Vibia Chelidone, L. Vibii Flori uxore, a qua ſcriptum eſſe Peruigil. Veneris probabili ratione conicitur. IV, 2, 854 - 856 et V, 3, 1465- 1467 et in Praef. ad T. VI P. II. Teſtimonia et iudicia. III, 458. Addenda ad notas. IV, 2, 857 *ſeq.* et V, 3, 1467 *et ſeq.*
— Poëmation de Vita Tranquilla. VI, 1, 198. Aliud. VI, 1, 202.
— fortaſſe AVSONII, Roſae. VI, 1, 167. ad eas Prooemium. VI, 1, 23.
— Verba Achillis in parthenone, cum tubam Diomedis audiſſet. IV, 2, 423. ad ea Prooemium. IV, 1, 54.
— Verſus de XII Ventis. V, 1, 523. Addenda ad notas. V, 3. 1500.
— Votum ad Oceanum pro felici nauigatione. IV, 1, 314. Prooemium ad illud. IV, 1, 51.
IVLII SOLINI. *Quaere* SOLINI.
IVLII SPERATI. *Quaere* SPERATI.

IVVENTINI (ALBI OVIDII) Elegia de Philomela et de aliarum auium, ſimul et quadrupedum, uocibus. VI, 2, 388. ad eam Prooemium. VI, 1, 251.

LACTANTII (FIRMIANI) Carmen de Phoenice. III, 283-322. Addenda ad prooemium. IV, 2, 838 et V, 3, 1464. ad Teſtimon. et iudicia. IV, 2, 839. ad notas. III, 543 et IV, 2, 839 et V, 3, 1464.

— — — Sympoſium (quod Heumanno uiſum). *Quaere* SYMPOSII *Aenigmata.*

Lagunae Martiny (Io. Aloyſii) Annotationes ad Saleii Baſſi (uulgo Lucani, carmen ad Piſonem. IV, 2, 859-868. Corrigendum. V, 3, 1490.

LAVREAE TVLLII Epigramma de Ciceronis Villa Academia. V, 3, 1370.

Laurentii et Mariae Epithalamium. *Quaere ſub* INCERTI.

LICENTII Carmen ad Auguſtinum. IV, 2, 504-544. Addenda ad praefat. IV, 2, 869 et V, 3, 1481. ad notas. IV, 2, 870 *et ſeq.* et V, 3, 1489 *et ſeq.* et in Praef. ad T. VI. P. II. ad Excurſus. V, 3, 1489 *et ſeq.*

LINDINI lyricum de Aetate. III, 415. ad illud Praefatio. III, 349.

LVCANI Carmen ad Piſonem. *Quaere* SALEII BASSI

Lucceii (M.) Epitaphium. *Quaere ſub* INCERTI.

LVCILII IVNIORIS (uulgo CORNELII SEVERI) Aetna. IV, 1, 79. ad eam Prooemium. IV, 1, 3 et 25. Addenda ad prooem. IV, 2, 859 et V, 3, 1468 *et ſeq.* Teſtimonia et iudicia de Aetna. IV, 1, 58. Addenda. V, 3, 1470. Teſtimon. de Lucilio Iun. IV, 1, 64. Addenda. V,

3, 1470-1472. Addenda ad Argumentum Aetnae. V, 3, 1472. ad notas. IV, 2, 869 et V, 3, 1472-1475 et in Praef. ad T. VI P. II. ad Excurſ. V, 3, 1478.
— — alibrum carminum Fragmenta. IV, 1, 215.
LVPERCI (SVLPICII) SERVASTI IVNIORIS Elegia de Cupiditate. III, 235. ad eam Prooemium. III, 142. Additam. ad prooemium. IV, 2, 833 et V, 3, 1461. ad notas. IV, 2, 837 et V, 3. 1462 *extr.*
— — Sapphicum de Vetuſtate. III, 408.
Lyrica Carmina uariorum. III, 325-488. Differt. de poëtis lyricis cum ueteribus, quorum ſcripta interierunt, tum barbari et recentioris aeui. III, p. XXIX. Addenda ad eam. IV, 2, 826.

MARII VICTORIS (CLAVDII), rhetoris et poëtae Chriſtiani, de peruerſis ſuae aetatis moribus epiſtola ad Salmonem Abbatem. III, 103. ad eam Prooemium. III, p. LXVIII. Additam. ad prooem. IV, 2, 829. ad notas. IV, 2, 832 et V, 3. 1460.
MARTIALIS (M. VALERII), ut uiſum quibuſdam, Fragmentum de Domitiano. III, 95.
— — — Epigramma LV libri IX. I, 132.
Martiny (Io. Aloyſii Lagunae). *Quaere* Lagunae.
MAXIMIANI Etruſci Elegiarum liber. VI, 1, 269. Prooemium ad eum. VI, 1, 207. Teſtimonia de eo et iudicia. VI, 1, 260.
Moretum, Idyllium. *Quaere* SEPTIMII SERENI.

NEMESIANI (M. AVRELII OLYMPII) Cynegeticon. I, 87. Prooemium ad illud. I, 12. Addenda ad prooem. IV, 2, 790 et V, 3, 1445 et in Praef.

Praef. ad T. VI P. II. Editionum ſeries. II, 34. Teſtimonia de Nemeſ. I, 85. Addenda ad Teſtimon. IV, 2, 793 et V, 3, 1446 *et ſeq.* ad notas. IV, 2, 793-795 et 872, et V, 3, 1447. ad Excurſus. IV, 2, 800 *ſeqq.* et V, 3, 1448 *extr.*

— — — duo Fragmenta de Aucupio. I, 128. ad ea Praefatio. I, 123. Addenda ad praefat. I, 294 *ſq.* et IV, 2, 795.

— — — Carmen de Laudibus Herculis, cum praefatione. I, 275-293. Addenda ad praefat. et notas. IV, 2, 802 *ſeq.* ad notas V, 3, 1448 *extr.*

— — — ut uulgo creditum, (nunc Calpurnio redditae) Eclogae quatuor. II, 174-214.

OFILII SERGIANI Elegia de pulice. VI, 2, 383. ad eam Prooemium. VI, 1, 248.

OVIDII IVVENTINI Elegia. *Quaere* IVVENTINI.

— — NASONIS (ut uulgo fertur) Halieuticon. *Quaere* Halieuticon.

— — — — (quem falſo auctorem praeſcripſerunt) Elegiae de pulice et de philomela. *Quaere* OFILII *et* IVVENTINI.

PALLADII RVTILII TAVRI AEMILIANI de Inſitionibus ad Paſiphilum uirum doctiſſimum Carmen (de re ruſtica liber XIV). VI, 1, 135. Prooemium ad illud. VI, 1, 15.

— — — Allegoria Orphei. III, 396. ad eam Prooemium. III, 342. Additam. ad notas. IV, 2, 853.

Andr. Papii, Gandenſis, notae integrae in Priſciani Periegeſin. V, 1, 423.

P. PAPINII STATII. *Quaere* STATII.

PATRICII Epithalamium Auſpicii et Aëllae. IV, 2, 475. Prooemium ad illud. IV, 2, 470. Addenda ad notas. V, 3, 1480 et in Praef. ad T. VI P. II.
PAVLINI Nolani Carmen I, additum epiſtolae ad Geſtidium, cui aliquot ficedulas mittit. I, 137. Additam. ad notas. V, 3, 1447 *extr.*
PEDONIS ALBINOVANI, uel potius incerti auctoris, Elegiae II. *Quaere ſub* INCERTI.
— — Fragmentum de Nauigatione Germanici per Oceanum Septemtrionalem. IV, 1, 229. Prooemium ad illud. IV, 1, 34. Teſtimonia de Pedone et iudicia. IV, 1, 70.
PENTADII Elegiarum et Epigrammatum libellus. III, 256-280. Addenda ad prooem. et notas. IV, 2, 838 et V, 3, 1463 *et ſeq.*
— — lyricum de Vita Beata. III, 405. Addendum ad notas. IV, 2, 854.
Peruigilium Veneris. *Quaere ſub* INCERTI.
PETRONII ARBITRI (T.) de Mutatione Reip. Romanae carmen. III, 24. Prooemium ad illud. III, p. LVI. Addenda ad prooem. V, 3. 1457. ad notas. IV, 2, 829 *ſeq.* et V, 3, 1458 *ſeq.* et in Praef. ad T. VI P. II.
— — Fragmenta in auaritiam, luxum et uanitatem. III, 61-76. Prooemium. III, p. LVI. Addenda ad notas. IV, 2, 830 *extr. et ſeq.* et V, 3, 1460.
— — Troiae Haloſis. IV, 2, 753. ad eam prooemium. IV, 2, 604. Addenda ad notas. V, 3, 1489.
— — Carmina minora. IV, 1, 283. ad ea Prooemium IV, 1, 75. Carmen de Somniis. IV, 1, 283. aliud. IV, 1, 286. ad Priapum. IV, 1, 287. Saga mulier. IV, 1, 291. de antiquorum tenui uictu cultuque. IV, 1, 294. de muliere formo-

fa.

ſa. IV, 1, 300. Addenda ad notas. V, 3, 1477. in ſuperſtitionem. IV, 1, 305.

— — Epigramma de Delo. V, 3, 1362.

— — Deſcriptio loci amoeni. VI, 1, 183. aliud. VI, 1, 185.

Phageſiorum Fragmentum. *Quaere* ENNII.

PINDARI THEBANI Epitome Iliadis Hom. *Quaere ſub* INCERTI.

PLACIDI Monumentum Auieno patri poſitum. V, 3, 1311.

Ponticôn Fragmentum. *Quaere* SOLINI.

PORPHYRII (PVBLILII OPTATIANI) Idyllia III Figurata. II, 365-413. Prooemium de eo et de idylliis figuratis ueterum. II, 365. Addenda ad prooemium. IV, 2, 822 *ſeq.* et V, 3, 1455. Ara Pythia. II, 377. Addenda. IV, 2, 823 et V, 3, 1455. Syrinx. II, 384. Organon. II, 394. Addenda. IV, 2, 823 *ſeq.* et V, 3, 1455 *et ſeq.*

ex Priapeiis Epigramma LII, Priapus. VI, 1, 186.

— — Epigramma XV de Malis pulcherrimis ad Priapum. VI, 1, 190.

PRISCIANI Periegeſis e Dionyſio. V, 1, 262. ad eam Prooemium. V, 1, 211. Addenda ad prooem. V, 3, 1497. Editionum eius recenſio. V, 1, 241. Addenda ad eam. V, 3, 1497 *et ſeq.* Teſtimonia et iudicia. V, 1, 253. Commentarius Io. Camertis et Notae Andr. Papii Gandenſis. V, 1, 413. Addenda ad notas Wernsd. V, 3, 1498-1500. ad Excurſus. V, 3, 1503.

— — — (al. RHEMNII FANNII) Carmen de Ponderibus et Menſuris. V, 1, 494. Prooemium ad illud. V, 1, 235. Editionum eius recenſus. V, 1, 248. Teſtimonia de auctore eius carminis. V, 1, 259. Addenda ad notas. V, 3, 1500. ad Excurſus. V, 3, 1503 *ſeq.*

PROSPERI TYRONIS Exhortatio ad Coniugem. III, 413. Prooemium ad eam. III, 349. Additam. ad notas. IV, 2, 854.

REPOSIANI Concubitus Martis et Veneris. IV, 1, 319. Prooemium. IV, 1, 52. Addeuda ad prooem. V, 3, 1470. ad notas. V, 3, 1477 *et ſeq.*

RHEMNII FANNII de Ponder. et Menſ. *Quaere* PRISCIANI.

Riuini (Andr.) emendationes et coniecturae in Veſpae Iudicium Coci et Piſtoris, *in Supplem. ad T. II, quae in Praef. ad T. VI P. II.*

RVFINI V. C. Paſiphaës Fabula, ex omnibus metris Horatianis. III, 393. ad eam Prooemium III, 339. Addenda ad prooem. V, 3, 1464.

RVTILII (CLAVDII) NVMATIANI V. C. de Reditu ſuo Itinerarium. V, 1, 75. Prooemium ad illud. V, 1, 5. Addenda ad prooem. V, 3, 1491 *et ſeq.* Teſtimonia et iudicia. V, 1, 66. Addenda ad Teſtim. V, 3, 1492 *extr.* ad notas. V, 3, 1493-1497 et in Praef. ad T. VI P. II. ad Excurſus. V, 3, 1501-1503.

SALEII BASSI ad Calpurnium Piſonem Poëmation, Lucano uulgo adſcriptum. IV, 1, 236. Prooemium ad illud. IV, 1, 36. Addenda ad prooemium. V, 3,

3, 1469 *et ſeq.* Teſtimonia et iudicia de eo carmine. IV, 1, 72. de Saleio Baſſo. IV, 1, 75. Addenda ad notas, in quibus annotationes Lagunae Martiny. IV, 2, 859-869 et V, 3, 1476. ad Excurſus. IV, 2, 868 et V, 3, 1478.

Satyrici Poëtae. III, p. XLV-114. Diſſert. de poetis Latinis Satyricis cum ueteribus, quorum ſcripta interierunt, tum recentioribus, qui medio barbaroque aeuo ſcripſerunt. III, p. XIV-XXVII. Addenda ad eam. IV, 2, 824-826 et V, 3, 1456 et in Praef. ad T. VI P. II.

(SEDVLII PRESBYTERI) Epigramma de Tabula orbis terrarum cet. *Quaere ſub* INCERTI.

SENECAE (L. ANNAEI) Epigramma ad Cordubam patriam. V, 3, 1364. ad Corſicam. V, 3, 1368. de eadem. V, 3, 1369.

SEPTIMII SERENI (A.) Moretum. II, 264. Prooemium ad illud. II, 247. Addenda ad prooem. IV, 2, 815 et V, 3, 1452 et in Praef. ad T. VI P. II. ad notas. IV, 2, 816-818 et V, 3, 1452 *ſeq.* et in Praef. ad T. VI P. II.

— — — — Opuſculorum Ruralium Fragmenta. II, 279. Addenda ad notas. IV, 2, 818.

SEVERI SANCTI, Rhetoris et Poëtae Chriſtiani, Carmen de Mortibus Boum. II, 217. Prooemium ad illud. II, 53. Addenda ad prooem. IV, 2, 806 et V, 3, 1449. ad notas. IV, 2, 812 *et ſeq.*

SIDONII (CITERII) Epigramma. *Quaere* CITERII.

SPERATI (IVLII) V. C. Elegia de Laude Philomelae. VI, 2, 403. ad eam Prooemium. VI, 1, 255 *ſeq.*

SO-

SOLINI (C. IVLII) Polyhiſtoris Ponticôn Fragmentum. I, 161. Prooemium ad illud. I, 153.

SPVRINNAE (VESTRITII) Carmina de Contemtu Seculi ad Martiam. III, 351. ad ea Prooemium. III, 325. Notae Caſp. Barthii. III, 365. Addenda ad prooem. et notas, quibus inferuntur Theoph. Sigefr. Bayeri annotationes. IV, 2, 839-853 et V, 3, 1464.

STATII (P. PAPINII) Carmen lyricum (Silu. IV, 5.) ad Septimium Serenum. III, 369. Prooemium ad illud. III, 336. Additam. ad notas. IV, 2, 853. ad Excurſus. IV, 2, 858.

— — Carmen lyricum (Silu. IV, 7.) ad Maximum Iunium. III, 378. Prooemium. III, 336.

SVLPICIAE Satyra de Corrupto Statu Reipubl. temporibus Domitiani, cum edicto philoſophos urbe exegiſſet. III, 83. in eam Prooemium. III, p. LX. Addenda ad prooem. IV, 2, 826 *ſeq.* et V, 3, 1457 *et ſeq.* De auctore Teſtimonia et iudicia. III, p. LXXIV. Addenda ad notas. V, 3, 1460. ad Excurſ. V, 3, 1468.

— — Fragmentum aliud de Domitiano. III, 95. aliud fragmentum. III, 96.

SVLPICII LVPERCI Elegia. *Quaere* LVPERCI.

SYMMACHI (Q. AVRELII) Epigramma de Baulis. V, 3, 1374. de litore Lacus Lucrini et Baiani. V, 3, 1377.

SYMPOSII (CAELII FIRMIANI) Centum Aenigmata. VI, 2, 474. ad ea Prooemium. VI, 2, 410. Editiones et uerſiones eorum. VI, 2, 455. Teſtimonia et iudicia. VI, 2, 467.

Car-

— — Carmen lyricum de Fortuna. III, 386. de Liuore. III, 389. ad ea Prooemium. III, 338. Addenda ad prooem. V, 3, 1464. ad notas. IV, 2, 853.

TAVRI (PALLADII RVTILII). *Quaere* PALLADII.

TAVRINI (C. CAESII) Votum Fortunae Praeneſtinae ſolutum. IV, 1, 309. Addenda ad notas. V, 3, 1477.

TVRNI Fragmentum Satyrae in Neronem. III, 77. Aliud. III, 82. ad ea Prooemium. III, p. LVII. Addenda ad prooem. IV, 2, 826. ad notas. IV, 2, 831 et V, 3, 1460.

VALERII CATONIS Dirae. *Quaere* CATONIS.

Variorum Auctorum de quibuſdam urbibus, inſulis, regionibus Carmina. V, 3, 1350-1384.

VARRONIS ATACINI (P. TERENTII) Variorum Carminum Fragmenta. V, 3, 1402-1418. ex Chorographia. V, 3, 1402-1409. ex Libris Naualibus. V, 3, 1410 *ſeq.* ex Europa. V, 3, 1411. ex Argonauticis. V, 3, 1412-1415. e bello Sequanico. V, 3, 1416.

——— Epigramma de Licini Tumulo. V, 3, 1416.

VESPAE Iudicium Coci et Piſtoris iudice Vulcano. II, 229. Prooemium ad illud. II, 61. Addenda ad prooem. IV, 2, 806 *ſeq.* et in Praef. ad T. VI P. II. ad notas. IV, 2, 813-815 et V, 3, 1452 et in Praef. ad T. VI P. II, ubi inferuntur Andr. Riuini coniecturae.

VE-

VESTRITII SPVRINNAE Carmina. *Quaere* SPVRINNAE.

VICTORIS (CL. MARII) Epiſtola. *Quaere* MARII VICT.

VIRGILII MARONIS (P.) Elegia ad Meſſalam. *Quaere ſub* INCERTI.

VOMANI de Laudibus Hortuli Carmen. VI, 1, 161. Prooemium ad illud. VI, 1, 21 *extr.*

Digitized by Google

Digitized by Google